

AVANAGAS

**Lietuvos TSR
hidronimų
daryba**

LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJA
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS INSTITUTAS

A. VANAGAS

LIETUVOS TSR

HIDRONIMŲ

DARYBA

Redaktorė El. GRINAVECKIENĖ

АЛЕКСАНДРАС ВАНАГАС

Образование гидронемов Литовской ССР

(На литовском языке)

Издательство «Минтис» Лит. ССР, 1970 г.

Redaktorė J. Kardelytė

Tech. redaktorė E. Kardelytė

Korektorės I. Burnelytė ir E. Vaitkūnienė

Pasirašyta spausdinti 1970.VII.8. LV 12065. Leidinio Nr. 10965.

Tiražas 2000 egz. Popierius 60×90^{1/16} × 13,375 pop. l. = 26,75
sp. l., 29,42 apsk. l. l.

Spausdino K. Poželos spaustuvė Kaune, Gedimino 10.

Užsak. Nr. 1549. Kaina Rb 3,16.

PRATARMĖ

Vandenių, ypač upių ir ežerų, vardai yra pastoviausia, lėčiausiai kintanti vardyno dalis. Jų tyrinėjimas gali duoti svarbių duomenų apie seniausius tautų gyvenimo periodus, apie jų protėvynę ir migraciją. Vandenių vardai dažnai yra išlaikę tokių leksikos, fonetikos ar morfologijos ypatybių, kurių jau nebeturi apeliatyvai. Todėl daugelio tautų vietovardžiai paprastai pradedami nagrinėti nuo vandenvardžių.

Sisteminis vandenvardžių, kaip ir kitų vietovardžių, tyrinėjimas galimas tik kruopščiai juos surinkus ir atitinkamai sutvarkius. Šiuo metu didžioji dauguma Lietuvos TSR hidronimų (upių, ežerų ir kitų vandenių vardu) jau yra surinkta. Jie visi laikomi Lietuvos TSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Vardyno kartotekose. Jos ir buvo svarbiausias hidronimų (ir kitų vietų vardu), nagrinėtų ar panaudotų šiame darbe, šaltinis. 1963 m. išleistas „Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas“¹ buvo sudarytas minimų kartotekų pamatu. Lietuvių hidronimai jame pateikiami, kiek tuo metu buvo įmanoma, sunorminti, nustatytos autentiškiausios jų formos, duodama lokalizacija; be to, čia pateikta daug vardu variantų, nurodytos kirčiavimo paradigmos ir kt. Rašant šį darbą, buvo stengiamasi vadovautis Vardyno medžiaga. Vardyne iš viso pateikiama apie 9350 hidronimų (neskaitant pasikartojančių vandenių vardu). Tačiau vien tik jo medžiaga neapsiribota. Per laiką, praėjusį nuo Vardyno pasirodymo, buvo užrašyta nemaža naujų hidronimų. Be to, buvo patikslintos kai kurių vardyne pateiktų vandenvardžių formos, išryškėjo patekę į Vardyną netikslumai, klaidos ir pan. Pateikiamajame darbe panaudota ir visa ši papildoma medžiaga.

Gausiausias hidronimų darybos tipas yra priešaginis. Kartu jis yra įvairiausias ir sudėtingiausias. Jam darbe ir skiriama daugiausia vietos. Tai lėmė dar ir ta aplinkybė, kad ne visi hidronimai yra aiškios darybos. Atskirais atvejais gana sunku paaiškinti vieno ar kito hidronimo morfologinę sandarą, taip pat kartais sunku įrodyti, ar vandenvardis laikytinas priešaginiu, sudurtiniu ar kitokios darybos

¹ Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas, sudarė B. Savukynas, A. Vanagas, V. Vitkauskas, K. Vosylytė, I. Ermanytė, redagavo E. Grinaveckienė (ats. red.), J. Senkus, Vilnius, 1963.

žodžiu. Tokie hidronimai paprastai pateikiami ir nagrinėjami priesaginių vedinių skyriuje.

Be priesagų vedinių, kurie nagrinėjami beveik visi, darbe pateikta ir bemaž visi kvalifikaciniai ir reduplikuotiniai hidronimai. Galūnių, priešdėlių vediniai, sudurtiniai, kilmininkiniai vardai čia pateikiami tik aiškesnės darybos. Darbe plačiau nenagrinėjami ir darybiškai neskaidomi ar neaiškios struktūros vienkamieniai hidronimai, ir tie dvikamieniai bei kilmininkiniai vardai, kurių pirmasis sandas ar žodis neaiškus. Nuo detalesnio šių hidronimų darybos nagrinėjimo autorius atsisakė visų pirma dėl ribotos darbo apimties. Antra vertus, hidronimų darybos tipų svarbiausiems bruožams nustatyti neaiškios darybos vardai ne ką gali padėti.

Šis darbas – tai tik hidronimų nagrinėjimo pradžia. Greta jo labai reikalingas etimologinis hidronimų nagrinėjimas, kuris, be visa kita, papildytų ir darybinę vandenvardžių analizę, įtraukdamas į tyrimo objektą darybiškai neskaidomus ar neaiškios darybos hidronimus, likusius už šio darbo ribų.

Nagrinėjamųjų bei lyginimui ar iliustracijai pateikiamų hidronimų ar kitų vietų vardų lokalizacija nurodoma taip: prie nagrinėjamųjų ežerų vardų nurodoma artimiausia didesnė gyvenamoji vieta ir, kai yra reikalas, kaimas ar kita vieta, kurioje yra ežeras (pavyzdžiui, miškas); prie nagrinėjamųjų upių vardų nurodoma artimiausia didesnė gyvenamoji vieta, ištekejimas ir, jei yra reikalas, kaimas, ištekėjimas ar pan. Lyginimui ir iliustracijai panaudotų hidronimų bei kitų vietovardžių paprastai nurodoma tik artimiausia didesnė gyvenamoji vieta. Smulkesnė tokių toponimų lokalizacija duodama tada, kai tai padeda paaiškinti hidronimo darybą arba reikalinga dėl kokių kitų priežasčių.

Nagrinėjamieji hidronimai kiekviename skyrelyje pateikiami alfabeto tvarka. Priesagų vediniai dar skirstomi į grupeles pagal darybos aiškumą (žr. „Įvadą“) ir numeruojami. Numeracija reikalinga svarbiausia todėl, kad priesagų vediniai yra kartografuojami, nurodoma jų geografija, gausumas atskirose baltų kalbose ir kt.

Hidronimų variantai pateikiami tuoj po nagrinėjamosios lyties prieš lokalizaciją. Tačiau prie nagrinėjamųjų lyčių paprastai duodama ne visi gretiminiai vardai, o tik tie, kurie reikalingi darybai nagrinėti.

Ežerų vardams atskirti nuo upių vardų prie pirmųjų rašoma santrumpa ež. (ežeras), tačiau prie kilmininkinių ežerų vardų kurių ant-

rasis komponentas yra nomenklatūrinis terminas *ežeras*, ji nedama.

Jei tą patį vardą turi kelios upės ir keli ežerai, elgiamasi taip: pirmiausia pateikiama visų tuo vardu vadinamų upių lokalizacija; pasukui, po eilės numerio, parašoma santrumpa ež. ir nurodoma visų to vardo ežerų vardų lokalizacija, bet santrumpa ež. toliau neberašoma. Tai reiškia, kad visi hidronimai, einą po santrumpos ež., yra ežerų vardai. Pavyzdžiui: *Prūdėlis* 1. Brš., Nemuno dš. 2. Grk., Bebirvos int. ... 10. ež. Dg. 11. Klvr. 12. Srj. Vadinasi, hidronimai Nr. 10, 11 ir 12 yra ežerų vardai.

Kai išvardijami ežerų vardai, santrumpa ež. rašoma taip pat tik vieną kartą. Pavyzdžiui: *Liminas* ež. 1. Dlg. 2. Dgč. 3. Ds. ir t. t.

Lyginimui ar iliustracijai panaudotų toponimų nomenklatūrinių terminų santrumpa (pvz., b. – bala, k. – kaimas ir pan.) darbe taip pat visada žymima. Vadinasi, jokiais santrumpomis nepažymėti tik upių vardai (išskyrus vieną kitą atvejį, kur santrumpa up. – upė būtinai reikalinga).

Šis darbas – ne vien autoriaus pastangų vaisius. Todėl norėčiau nuoširdžiai padėkoti visiems, prisidėjusiems prie jo parengimo ir tobulinimo, visų pirma LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto vadovybei, sudariusiai sąlygas dirbti šį darbą. Ačiū Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos sektoriaus darbuotojams E. Grinaveckienei, A. Jonaitytei, S. Karaliūnui, K. Morkūnui, A. Sabaliauskui, B. Vanagienei (Rokaitei), A. Vidugiriui ir buvusiam šio sektoriaus darbuotojui B. Savukynui, Žodynų sektoriaus darbuotojui V. Vitkauskui, Vilniaus valst. V. Kapsuko universiteto Lietuvių kalbos katedros profesoriams J. Kazlauskui, V. Mažiuliui, Z. Zinkevičiui, Vilniaus valst. pedagoginio instituto vyr. dėst. K. Kuzaviniui ir kitiems, skaičiusiems šį darbą ir pateikusiems naudingų pastabų bei pasiūlymų. Autorius ypač dėkingas Vilniaus valst. V. Kapsuko universiteto Lietuvių kalbos katedros docentui V. Urbučiui.

IVADAS

Lietuvių toponimija, ypač hidronimija, jau yra daugelio kalbininkų gana plačiai nagrinėta. Tas nagrinėjimas, be kelių išimčių, buvo etimologinis. Nors etimologinė vietovardžių analizė tam tikru mastu yra neatskiriamai susijusi ir su vietų vardų daryba, ypač su jų morfologine sandara, tačiau ji neatstoja iki šiol nesamo sisteminio lietuviškų hidronimų darybos tyrinėjimo. Sparčiai einąs į priekį toponomastikos mokslas reikalauja plačiau tyrinėti lietuvių hidronimus ir darybiniu požiūriu.

Indoeuropiečių kalbų vardyne lietuvių hidronimija užima svarbią vietą. Kaip rodo, pavyzdžiui, H. Krajęs atlikti Europos upių seniausiųjų vardų tyrinėjimai¹, dalis lietuvių vandenvardžių, ypač upių vardų, priklauso seniausiam indoeuropiečių hidronimijos sluoksniui. Lietuvių hidronimų studijos padeda išaiškinti ne tik daugelį baltų, bet ir kitų tautų, ypač slavų², praeities klausimų (protėvynės, migracijos ir kt.). Pastebėta nemaža lietuvių ir ilirų vandenvardžių paralelių³. Vadinasi, hidronimų studijos gali duoti svarbių išvadų ne tik lingvistikai, bet ir kitoms mokslo šakoms.

Šis darbas skiriamas hidronimų darybai. Toks nagrinėjimo kelias pasirinktas neatsitiktinai. Kaip minėta, dalies hidronimų kilmė jau yra aiškinta, todėl kai kurie hidronimai jau turi savo etimologijas, o jų daryba dar beveik nenagrinėta. Pastaraisiais dešimtme-

¹ H. Krahe, *Die Struktur der alteuropäischen Hydronymie*, Wiesbaden, 1963; *Unsere ältesten Flußnamen*, Wiesbaden, 1964; *Alteuropäische Flußnamen*, BzN 1953 H. 1., 2., 3.; *Alte Gewässernamen zwischen Weichsel und Memel*, BzN 1965 H. 1. ir kt.

² Žr. K. B ū g a, *Kann man Keltenspuren auf baltischem Gebiet nachweisen?*, RR I 496—530; *Lietuvių tauta ir kalba bei jos artimieji giminaičiai*, RR III 85—282; *Upių vardų studijos ir aisčių bei slavėnų senovė*, RR III 493—550; *Lietuvių įsikūrimas šių dienų Lietuvoje*, RR III 551—583; *Sožies paupio lietuviai*, RR III 610—611 ir kt.; M. Vasmer, *Beiträge zur historischen Völkerkunde Osteuropas. 1. Die Ostgrenze der baltischen Stämme*, Berlin, 1932; *Beiträge zur historischen Völkerkunde Osteuropas. II. Die ehemalige Ausbreitung der Westfinnen in den heutigen slawischen Ländern*, Berlin, 1934; В. Н. Топоров и О. Н. Трубачёв, ЛАГВП.

³ H. Krahe, *Baltico-Illyrica*, „Festschrift für Max Vasmer zum 70. Geburtstag“, Berlin, 1956, p. 245—252; В. Н. Топоров, *Несколько иллирийско-балтийских параллелей из области топонимастики*, „Проблемы индоевропейского языкознания“, М., 1964, p. 52—58 (ten nurodyta literatūra).

čiais suintensyvėjęs hidronimų tyrinėjimas visai aiškiai parodė, kad be darybinės jų analizės negalima spręsti daugelio kitų toponomastikos klausimų. Antra vertus, darybinė vandenvardžių analizė padės išaiškinti ir jų etimologijas. Be darybinės analizės negali apsieiti ir lyginamasis hidronimų tyrinėjimas. Mat, senesniosios indoeuropiečių hidronimų, daugiausia upių vardų, šaknys (atitinkamai fonetiškai pakitusios) randamos daugelyje kalbų. Kartojasi įvairiose indoeuropiečių kalbose ir hidronimų formantai, tačiau žymiai rečiau. Todėl, lyginant skirtingų kalbų hidronimų sistemas, aiškinant hidronimo priklausymą kuriai kalbai ar dialektui, dažnai lemiamos svarbos turi tik formantai. Darybinė analizė leis suprasti, kaip susidarė hidronimų sistema ir kokie yra jos svarbiausi struktūriniai (iš dalies ir semantiniai) bruožai.

Nežiūrint to, kad darybinės analizės reikalingumas yra akivaizdus, lietuvių hidronimų darybos tyrinėjimas atsilieka. Ši atsilikimą visų pirma reikia aiškinti tuo, kad pačių hidronimų rinkimas ir publikavimas buvo užtrukęs. 1963 m. pasirodžius „Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynui“, ši spraga buvo didelė dalimi užpildyta. Tačiau jame pateiktas hidronimų sąrašas, kad ir apypilnis, dar nesudaro pakankamų sąlygų hidronimų darybai nagrinėti. Daugelis hidronimų yra kilę iš asmenvardžių, gyvenamųjų vietų vardų, kitų vietovardžių, todėl tokių vandenvardžių darybos aiškinimas negali išsiversti be asmenvardžių, gyvenamųjų vietų vardų ir kitų vietovardžių, ypač mikrotoponimijos, pilnesnių sąrašų bei jų studijų. Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Vardyno kartotekose dabar yra sukaupta didžioji dalis lietuvių asmenvardžių, gyvenamųjų vietų vardų ir mikrotoponimijos. Hidronimų darybinė analizė reikalauja turėti ir apypilnį bendrinių žodžių, ypač fiziografinių terminų, rinkinį, nes dauguma vandenvardžių yra kilę iš bendrinių žodžių. Septyni „Lietuvių kalbos žodyno tomai“ ir turtinga šio žodyno kartoteka, sukaupta Lietuvių kalbos ir literatūros institute, iš dalies jau patenkina hidronimų darybinės analizės poreikius. Darybinį lietuvių hidronimų nagrinėjimą labai palengvina ir pradėtas leisti „Latvijos TSR vietovardžių“ žodynas¹ ir turimos sen. prūsų vietovardžių studijos². Tad šiuo metu jau yra parengtos reikiamos sąlygos darybinei hidronimų analizei ir jų struktūrinei klasifikacijai.

¹ J. Endzelins, LV.

² G. Gerullis, AO.

Kiek konkrečiai yra nagrinėta lietuvių hidronimų daryba? Kaip aukščiau minėta, kai kuriuos hidronimų darybos dalykus liečia toponimijos tyrinėtojai – etimologai. Vandenvardžių etimologijos srityje ypač daug yra padaręs K. Būga¹. J. Endzelynas, kurio kapitalinis darbas „Latvijos TSR vietovardžiai“ yra etimologinio pobūdžio, taip pat daug kur remiasi ir lietuvių hidronimais. „Latių kalbos gramatikoje“² ir knygoje „Baltų kalbų garsai ir formos“³ J. Endzelynas prie bendrinių žodžių priesagų vedinių pateikia ir kai kuriuos lietuvių hidronimus. G. Gerulis, nagrinėdamas prūsų vietovardžius⁴ tiek vietų vardų žodyne, tiek ir jų darybos apžvalgoje dažnai remiasi latvių bei lietuvių hidronimais. Gana gausiai vietovardžių, ypač upių vardų, knygoje „Lietuvių kalbos žodžių daryba“ pateikė P. Skardžius⁵. Nemaža vandenvardžių darybos aiškinimų pateikiama ir B. Savukyno straipsniuose, nagrinėjančiuose lietuviškų ežerų vardų etimologijas⁶. Kai kuriuos hidronimų darybos dalykus vienaip ar kitaip liečia ir daugelis kitų toponimijos tyrinėtojų: J. Otremskis⁷, R. Šmitleinas⁸,

¹ K. Būga, RR I–III (žr. „Rodyklės“).

² J. Endzelins, LVGr.

³ J. Endzelynas, BKGf.

⁴ G. Gerullis, AO.

⁵ P. Skardžius, ŽD.

⁶ B. Savukynas, Ežerų vardai, LKK III 289–299; IV 219–226; V 191–198; VIII („Lietuvių kalbos leksikos raida“, Vilnius, 1966) 183–194.

⁷ Я. С. Отрембский, Славяно-балтийское языковое единство, ВЯ 1954 № 6 28 tt.; J. Otrebski, *Lietuvà*, BzN 1958 H. 1. 116 tt.; *Lietuvà* (Ergänzung), *Žeimėnà*, BzN 1958 H. 1. 188 tt.; *Tiernamen als Gewässernamen in Litauen*, BzN 1959 H. 1. 24 tt.; *Visla* „Vistula“, LP VIII 254 tt.; *Beiträge zur baltisch-slavischen Namenkunde*, BzN 1960 H. 2. 172 tt.; 1961 H. 1. 39 tt.; 1961 H. 3. 262 tt.; 1962 H. 2. 148 tt.; 1962 H. 3. 265; O badaniach nad nazwami wodnymi i miejscowymi na obszarze Litwy, „I międzynarodowa slawistyczna konferencja onomastyczna“, Wrocław – Warszawa – Kraków, 1961, p. 49 tt.; Я. Отрембский, *Dainavà* – название одного из ятвяжских племён, ВСЯ вып. 7, 1963 3 tt.; J. Otrebski, *Baltisch-slavische Miscellen*, LP IX 115–121; *Das Jatwingerproblem*, „Die Sprache“, IX, H. 2., Wiesbaden, 1963, p. 157–167; *Die baltische Philologie und ihre Bedeutung für die indogermanische Sprachwissenschaft*, KZ 79. H. 1./2. 1964 69–88; Lit. *Zārasas*, pl. *Zarasai*, BzN 1966 H. 3. 327–330 ir kt.

⁸ R. Schmittlein, Notes de toponymie lituanienne, „Premier Congrès International de Toponymie et d’Anthroponymie. Actes et mémoires“, Paris, 1938, p. 214–222; *Etudes sur la nationalité des Aestii*, t. I, Toponymie lituanienne, Bade, 1948; *Voies et impassés de la toponymie lituanienne*, RIO 1958 Nr. 2 107–138; *Le nom de la rivière Oka*, RIO 1958 Nr. 4 241–248; *Les hydronymes baltiques en -nt- et le problème de antia*, RIO 1960 Nr. 4 241–255; *Deux hydronymes lituano-scandinaves*, „Actes

E. Frenkelis¹, V. Toporovas ir O. Trubačiovas², M. Fasmeris³, H. Krajė⁴, K. O. Falkas⁵, P. Jonikas⁶, T. Lėr-Splavinskis⁷ ir kt.

Be etimologinio pobūdžio tyrinėjimų, baltų toponomastinėje literatūroje yra darbų, kuriuose jau siauriau ar plačiau nagrinėjama lietuvių toponimų daryba. Tai jau minėtas G. Gerulio⁸ darbas, J. Endzelyno „Latvijos vandenvardžiai“⁹, J. Otrėmskio „Lietuvos gyvenamųjų vietų vardų daryba“¹⁰ ir „Lietuvos negyvenamųjų vietų vardų daryba“¹¹, J. Safarevičiaus „Lietuvos vietovardžiai su -išk-“¹², J. Senkaus „Lietuvių kalbos mažiškieji hidronimai“¹³ ir kt. J. Otrėmskio straipsnyje „Lietuvių kalbos gyvenamųjų vietų vardų daryba“ ir J. Safarevičiaus „Lietuvių vietovardžiai su -išk-“ hidro-

et mémoires de III Congrès International de Toponymie et d'Anthroponymie“ Louvain, 1951, p. 445–446; Les noms d'eau de la Lituanie, RIO 1963 Nr. 4 241–250; 1964 Nr. 1 15–20; 1964 Nr. 2 81–88; 1964 Nr. 3 161–168; 1964 Nr. 4 281–292.

¹ E. Freankel, LEW.

V. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП; dar žr. В. Н. Топоров, О балтийских следах в топонимике русских территорий, ЛКК II 55–63; Две заметки из области балтийской топонимики, RKrEndz. 251–266.

³ M. Vasmer, REW I–III; Beiträge zur historischen Völkerkunde Osteuropas. I. Die Ostgrenze der baltischen Stämme, Berlin, 1932.

⁴ H. Krahe, Baltico-Illyrica, „Festschrift für Max Vasmer zum 70. Geburtstag“, Berlin, 1956, p. 245–252; Über einige mit f-entlautende (Orts-und) Gewässernamen, BzN 1958 H. 1.; Über einige Gewässernamen mit st-Suffix, BzN 1959 H. 1. 1–17; Der Flußname *Apsa*, „Indogermanica. Festschrift für Wolfgang Krause“, Heidelberg, 1960, p. 44–50; Der Flußname *Salantas*, BzN 1960 H. 3. 259–262; Der Flußname *Niers*, BzN 1961 H. 1. 31–34; Der Flußname *Ausa* und sein Zubehör, BzN 1961 H. 2. 152–155; T-Erweiterung der Basis *al-el-* in Fluss- (und Orts-) Namen, BzN 1964 H. 1. 17–18; Über einige Flußnamen – komposita auf alturopäischer Grundlage, BzN 1964 H. 1. 1–10; Zwei elsässische Flußnamen, BzN 1964 H. 1. 20–21. Dar žr. p. 6.

⁵ K. O. Falk, Wody wigierskie i huciańskie, I, Upsala, 1941.

⁶ P. Jonikas, Zu den litauischen Ortsnamen, BzN 1950/51 1–32.

⁷ T. Lehr-Splawiński, Rozmieszczenie geograficzne prasłowiańskich nazw wodnych, „Rocznik slawistyczny“, XXI, cz. 1, 1960, p. 5–22; O pochodzeniu i praojczyźnie słowian, Poznań, 1964.

⁸ G. Gerullis, AO (darybos dalis, p. 225–264).

⁹ J. Endzelin, Die lettländischen Gewässernamen, ZslPh XI 112–150.

¹⁰ J. Otrębski, La formation des noms de lieux en lithuanien, LP II 4–43.

¹¹ J. Otrębski, La formation des noms physiographiques en lithuanien, LP I 199–243.

¹² J. Safarewicz, Litewskie nazwy miejscowe na -iszki, Wrocław, 1956.

¹³ J. Senkus, Lietuvių kalbos mažiškieji hidronimai, „Lietuvos TSR Mokslų Akademijos darbai“, serija A, 2(15), 1963, p. 249–260.

nimai nenagrinėjami. G. Gerulis ir J. Endzelynas savo darbuose lietuvių hidronimus panaudoja kaip lyginimo, iliustracinę medžiagą. Tad svarbiausi darbai, skirti hidronimų darybai, yra du: J. Otremskio „Lietuvos negyvenamųjų vietų vardų daryba“ ir J. Senkaus „Lietuvių kalbos mažiabiniai hidronimai“. Todėl juos bus pravartu kiek plačiau aptarti.

Didžioji dalis negyvenamųjų vietų vardų, nagrinėjamų J. Otremskio straipsnyje „Lietuvos negyvenamųjų vietų vardų daryba“, yra upių ir ežerų vardai. Medžiaga šiam straipsniui imta, kaip nurodo įvadinėse pastabose pats autorius, beveik be išimties iš „Lietuvių kalbos rašybos žodyno“ (Kaunas, 1948). Šiame žodyne yra pateikta beveik du tūkstančiai lietuvių hidronimų. Jų didžioji dalis yra panaudota J. Otremskio straipsnyje. Turint galvoje, kad šiuo metu žinoma daugiau kaip devyni tūkstančiai lietuvių hidronimų (neskaitant pasikartojančių), J. Otremskio darbas pagal apimtį nėra labai platus. Tai gerai suprato ir pats autorius, sakydamas, kad „pateikiamo straipsnio vertė yra tik laikina: ji išliks tik iki pilno lietuvių tikrinių vardų žodyno pasirodymo“¹. Nežiūrint palyginti nedidelės apimties, J. Otremskio straipsnis yra rimtas lietuvių negyvenamųjų vietų vardų, jų tarpe ir hidronimų, darybos nagrinėjimas. Iki šiol jis beveik vienintelis tenkino visus tyrinėtojus, besidominčius lietuvių hidronimų daryba ar jų morfologine sandara. Tačiau dabar, kai turime apypilnį lietuvių upių ir ežerų vardų rinkinį², J. Otremskio straipsniu nebegalima tenkintis, nes jis ne tik neapima visos hidronimų darybos įvairovės (nepilnas afiksų sąrašas, visai neįtraukti sudėtiniai – kvalifikaciniai toponimai, sudurtiniai toponimai nagrinėjami tik pagal antrojo sando reikšmę ir t. t.), bet ir daug ką netiksliai, kartais ir klaidingai aiškina. Daugiausia netikslumų išplaukia iš to, kad straipsnyje nagrinėjama ne hidronimų daryba, o jų morfologinė sandara. Kitaip tariant, analizuodamas autorius nesilaiko darybinio principo. Lietuvių hidronimai, kaip vėliau matysime, gali būti išvesti iš bendrinių ir tikrinių žodžių, gali būti tiesiog kilę iš visai nepasikeitusių bendrinių ar tikrinių žodžių (pirminiai), gali būti sudėti (sudurti) iš dviejų bendrinių, dviejų tikrinių, vieno bendrinio, o kito tikrinio žodžio ir pan. Vadinasi, hidronimų darybinis santykis su pamatiniais bendriniais arba tikriniais žodžiais yra keleriopas. Iš čia – keli darybiniai (struk-

¹ LP I 201.

² Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas, Vilnius, 1963.

tūriniai – gramatiniai) hidronimų tipai. Nesilaikant darybos analizės principų bei nepaisant hidronimų santykio su pamatiniais žodžiais, o hidronimus nagrinėjant morfologiškai, kai kurie šių darybinių tipų lieka už analizės ribų arba suplakami į vieną vietą visai skirtingos darybos vardai. Daug kur panašiai atsitiko ir J. Otremskio straipsnyje „Lietuvos negyvenamųjų vietų vardų daryba“. Antai prie priesagos *-ag-* vedinių pateikiamas ir ežero vardas *Azāgis* bei upių vardai *Azagis*, *Azagys* (p. 209). Iš tiesų, šie hidronimai yra ne priesagų *-agis*, *-agys* vediniai, o kilę iš bendrinio žodžio, turėjusio priesagą *-ag-*; plg. *ežegys*, *ažgys* „tokia žuvis“, pr. *assegis* „t. p.“. Prie priesagos *-alas* vedinių (*Dėg-alas*, *Mirg-alas*) straipsnyje duodami ir upių vardai *Šāpalas*, *Vābalas* (p. 215), kurie iš tikrųjų yra pirminiai, kilę iš visai nepasikeitusių pamatinių žodžių *šāpalas* ir *vābalas* (ar, kas mažiau įtikima, iš avd. *Šāpalas*, *Vābalas*). Priesagos *-las* vediniu straipsnyje laikomas ežero vardas *Āklas* (p. 214). Tačiau tai yra tik sudaiktavardėjęs būdvardis *āklas*. Prie priesagų *-(š)lis*, *-(š)lė* straipsnyje pateikti ne tik hidronimai *Duṁblis*, *Dumblys*, *Aklys* (p. 214), kurie iš tiesų yra galūnės *-is*, *-ys* vediniai iš *duṁblas*, *āklas*, bet ir *Dėlinis*, *Dielinis* (p. 215). Pastaruosius du vardus autorius taip skaido: *Dė-l-inis*, *Die-l-inis* ir sieja su *dėlė*, *dielė*. Lyginimas su *dėlė*, *dielė* abejonių nekelia, tačiau jis visai aiškiai rodo, kad hidronimai *Dėlinis*, *Dielinis* yra ne priesagos *-l-*, o priesagos *-inis* vediniai iš *dėlė*, *dielė*. Straipsnyje prie priesagos *-inis* ežerų vardai *Dėlinis*, *Dielinis* autoriaus visai neminimi. Ne savo vietoje straipsnyje atsidūrė ir vietovardžiai *Vabalė* (p. 215), *Dobilė* (p. 217), *Ašóklis* (p. 218), *Dūmas*, *Kūrmis*, *Almė*, *Dūmė* (p. 218), *Stirna*, *Šlyna* (p. 219) ir kt. Kiek nuosekliau darybos principo straipsnyje laikytasi tik nagrinėjant hidronimus su mažiųjų reikšmės priesagomis *-elė*, *-elis*, *-ėlė*, *-ėlis*, *-ukas*, *-utis* ir kt.

Tad, apskritai imant, J. Otremskio straipsnis yra teigiamai vertintinas, tačiau, turėdamas čia iškeltų ir panašių trūkumų, jis negali lietuvių vardyno tyrinėtojų patenkinti ne tik dėl apimties, bet iš dalies ir dėl turinio.

J. Senkaus straipsnis „Lietuvių kalbos mažiųjų hidronimai“ skiriamas vienam, semantiškai (ne darybiškai) išskirtam hidronimų tipui – mažiųjų hidronimams. Tai pirmas toks darbas baltų toponomastinėje literatūroje. Kadangi jis yra daugiau apžvalginio pobūdžio (pačiame straipsnyje nagrinėjami ne visi, autoriaus duomenimis, 1500 mažiųjų hidronimų, o tik pailiustruojama, kokių tų

mažybinių hidronimų Lietuvoje esama), tai detaliau jo aptarinėti ir nėra būtino reikalo. Galima tik priminti, kad mažybiniais autorius laiko ne tik hidronimus, sudarytus su mažybinės reikšmės priesagomis, bet ir tuos kvalifikacinius, kurių pirmasis narys yra būdvardis *mažasis, mąžas...* (pvz.: *Mažasis Bradėsėlis, Mąžas Čudukas*), bei tuos kilmininkinius, kurių antrasis žodis yra mažybinis apeliatyvas *upėlis, ežerėlis* (pvz.: *Miruolio upėlė, Norūnų ežerėlis*), taip pat ir sudurtinius, kurių antrasis sandas gali būti iš mažybinio bendrinio žodžio *upelis, upalis* ir kt. (pvz.: *Nendryn-upelis, Kuīs-upalis*). Kitaip tariant, semantinei mažybinių hidronimų kategorijai straipsnio autorius priskyrė kelių darybos tipų vandenvardžius. Šitaip elgtis autorius, rodosi, turėjo teisę, nes tuo būdu jis parodė, kaip išreiškiama hidronimų mažybė.

J. Senkaus straipsnis teigiamai vertintinas ir dėl to, kad jame pateikti apytiksliai daugelio priesagų mažybinių hidronimų skaičiai bei nurodomas tų priesagų vedinių paplitimo plotas. Tiesa, vienu kitu atveju mažybinių priesaginių hidronimų geografija yra nusakyta ne visai tiksliai, todėl kai ką dabar galima patikslinti. Pavyzdžiui, hidronimai su priesagomis *-aitė, -aitis*, pagal straipsnio autorių, gausiausi yra Šiaurės rytų ir Pietryčių Lietuvoje. Iš tiesų šių priesaginių hidronimų paplitimo vaizdas yra kiek kitoks. Ryškesni yra du jų koncentracijos židiniai – Šiaurės rytų Lietuva ir plotas, kurio kertiniai punktai yra Kaunas, Grinkiškis, Kražiai, Viešvilė. Įdomu tai, kad šiuos židinius sudaro skirtingi hidronimai. Šiaurės rytų Lietuvoje, be kelių išimčių, pasitaiko tik ežerų vardų (čia ir ežerų daugiausia), o dauguma upių vardų koncentruojasi minėtame keturkampyje. Ežerų vardų gausu ne tik Šiaurės rytų Lietuvoje, bet ir apie Semeliškes, Vievį bei Veisiejus, Leipalingį. Tik pačiuose Lietuvos pietryčiuose šios priesagos ežerų vardų beveik nėra (žr. žem. Nr. 2). Kai kurių priesagų hidronimų geografija apibūdinta per daug bendrai (*-elė, -elis* – žr. žem. Nr. 8), kitų – ne visai aiškiai (*-ukas, -ukė* – žr. žem. Nr. 30).

Tad darbų, skirtų lietuvių hidronimų darybai, yra nedaug, o specialaus platesnio hidronimų darybos nagrinėjimo nėra nė vieno. Todėl, rašant šį darbą, nebuvo prieš akis lietuvių (ar kitų baltų kalbų) hidronimų darybos analizės pavyzdžių, kuriuose būtų buvę sprendžiami aktualūs hidronimų darybos nagrinėjimo klausimai: klasifikacijos, hidronimų vedinių, pačių priesaginių vedinių paskirstymo problema ir kita. Šios problemos, nagrinėjant hidronimus, iškyla dėl to, kad

hidronimai skiriasi nuo bendrinių žodžių. Todėl, prieš aptariant konkrečius hidronimų darybos nagrinėjimo dalykus, reikia išsiaiškinti, kokią vietą hidronimai (bei visi tikriniai žodžiai) užima kitų žodžių tarpe.

Hidronimai (kaip ir visi tikriniai žodžiai) yra labai savita, turinti daug tik jai vienai būdingų žymių leksikos dalis. Dėl šios priežasties jau a priori galima manyti, kad daugelis bendrinių žodžių darybos dėsniumų vienu ar kitu mastu gali būti būdingi ir hidronimams. Bendrinių žodžių darybos dėsnų taikymo hidronimams mastas, suprantama, priklausys nuo to, kiek hidronimai susiję su bendriniais žodžiais ir kuo jie nuo pastarųjų skiriasi. Tik išsiaiškinę šitą klausimą, galėsime suprasti, ką hidronimų darybos analizei galima panaudoti iš bendrinių žodžių darybos analizės ir kokie yra hidronimų darybos nagrinėjimo savitumai dėl jų ypatingos lingvistinės padėties.

Kad tikriniai žodžiai skiriasi nuo bendrinių, nesunku ir iš pirmo žvilgsnio pastebėti (plg., pavyzdžiui, *mėdis, vaikas, varlė* ir *Nėmunas, Vilnius, Kaūnas, Výtautas*). Tų skirtumų esama įvairių. Pirmiausia, tikriniai žodžiai iš principo nereikalingi versti į kitą kalbą. Tikriniai žodžiai (miestų pavadinimai, pavardės ir t. t.) gali būti dirbtiniai, ne dėl kalbos dėsnų veikimo, pakeičiami (plg. *Marijampólė* – *Kapsūkaskas*, mergaičių pavardžių ištekėjus pakeitimas vyrų pavardėmis ir kt.). Kad tikriniai žodžiai atlieka kažkokią kitokią funkciją kalboje, matyti ir iš to, jog dažnai greta daikto pavadinimo pasakomas ir jo vardas: „*artójas Martýnas*“, „... *šalis ta Lietuva vadinasi...*“ (Vaičaitis), „*smuikininkas Paulauskas*“ ir t. t. Kai kuriose kalbose tikriniai žodžiai, priešingai bendriniais, neturi artikelių ir t. t. Šie ir kiti skirtumai, suprantama, sako tik tai, kad tikriniai žodžiai skiriasi nuo bendrinių, bet kokios šių skirtumų atsiradimo priežastys, nenurodo.

Tikrinių ir bendrinių žodžių skirtumo, arba tikrinių žodžių vietos kitų žodžių tarpe, tikrinių žodžių „lingvistinės pozicijos“ problema iškilo jau labai seniai¹. Kalbininkai, filosofai, logikai intensyviai svarsto šią problemą ir iki šiol nesutaria. Daugybę nuomonių šiuo klausimu, apskritai imant, galima suskirstyti į dvi grupes. Vieni mano, kad tikriniai žodžiai mažai ar ir visai nesiskiria nuo bendrinių, kad tikriniai, kaip ir bendriniai žodžiai, turi leksinę reikšmę, išreiškia sąvokas, konotuoja įvairius pavadinamųjų daiktų požymius ir kt. Antrieji

¹ Žr. В. Топоров, Некоторые соображения в связи с построением теоретической топонимстики, „Принципы топонимики“, М., 1964, р. 3.

teigia, kad tarp tikrinių ir bendrinių žodžių esąs esminis skirtumas, nes tikriniai žodžiai, svarbiausia, neišreiškia sąvokos. Šios nuomonės šalininkai kartais įrodinėja, kad tikriniai žodžiai neturi leksinės reikšmės ir nekonotuoja jokių požymių. Pirmosios nuomonės šalininkas buvo F. Buslajevas, kuris jau 1858 m. rašė: „Pagal reikšmę tikriniai žodžiai yra bendrosios sąvokos, į kurių apimtį įeina kitos sąvokos ir vaizdiniai“¹. Tikriniuose žodžiuose išūrejo sąvoką ir D. Zeleninas², A. Potebnia³, A. Bulachovskis⁴, P. Vizgalovas⁵, V. Boguslavskis⁶, V. Tašickis⁷, M. Brealis⁸, A. Petersonas⁹, H. Svytas¹⁰. Ypač besąlygiškai šią nuomonę gina O. Ždanovas¹¹, T. Kondratjeva¹² ir O. Jespersenas¹³. Panašios pažiūros, tik ne visai aiškiai išreikštos arba griežčiau nesuformuluotos, yra ir M. Lomonosovas¹⁴, M. Moroškina¹⁵,

¹ Ф. И. Буслаев, Историческая грамматика русского языка, М., 1959, р. 257.

² Д. К. Зеленин, О личных собственных именах в функции нарицательных в русском языке, „Филологические записки“, Воронеж, 1903, вып. II, р. 21 (puslapiai sužymėti kiekvienam straipsniui iš naujo).

³ А. А. Потеня, Из записок по русской грамматике, I–II, М., 1958, р. 53–54.

⁴ А. А. Булаховский, Введение в языкознание, ч. II, М., 1953, р. 17.

⁵ П. И. Визгалов, О соотношении имен собственных и единичных понятий, „Уч. зап. Елабужского пединститута“, том 4, Елабуга, 1959, р. 143, 144.

⁶ В. Н. Богуславский, Слово и понятие, „Мышление и язык“, М., 1957, р. 237.

⁷ В. Ташицкий, Место ономастики среди гуманитарных наук, ВЯ 1961 № 2 11.

⁸ Н. Bréal, „Essai de sémantique“, р. 183 (cituoјama pagal О. К. Жданов, Метонимическое словообразование на основе имен собственных, Казань, 1963, р. 13).

⁹ A. Peterson, La passage populaire des noms de personne à l'état des noms communs, Uppsala, 1929, р. 2.

¹⁰ H. Sweet, A New English Grammar logical and historical, I, Oxford, 1891, р. 58.

¹¹ О. К. Жданов, Метонимическое словообразование на основе имен собственных, Казань, 1963, р. 3 tt.

¹² Т. Н. Кондратьева, Собственные имена в пословицах, поговорках и загадках русского народа, „Вопросы грамматики и лексикологии русского языка“, Казань, 1964, р. 98 tt.

¹³ О. Есперсен, Философия грамматики, М., 1958, р. 70 tt.

¹⁴ М. В. Ломоносов, Труды филологии (1739–1758), VII, М.–Л., 1952, р. 29 tt.

¹⁵ М. Морошкин, Славянский именослов или собрание славянских личных имён в алфавитном порядке, Санктпетербург, 1867, р. 22.

N. Tupikovas¹, R. Budagovas² ir kt. T. Kondratjeva minėtame straipsnyje³ prie šios nuomonės šalininkų priskiria ir J. Kurilovičių, cituodama jo straipsnį „Tikrinių vardų lingvistinė pozicija“: „Kadangi tikriniai vardai turi semantinį turinį, todėl jie turi ir reikšmę...“⁴ Iš tiesų J. Kurilovičius užima šiuo klausimu savitą poziciją (apie tai žr. žemiau), o T. Kondratjevės pateikta citata yra klaidingas vertimas, iš esmės iškreipias originalo mintį⁵.

Antrąjį požiūrį, kuris, P. Trosto nuomone⁶, ima vyrauti, atstovauja H. Bertelsenas⁷, H. Amanas⁸, A. Doza⁹, L. Veisgerberis¹⁰, H. Gardineris¹¹, S. Ulmanas¹², P. Trostas¹³, S. Rospondas¹⁴, D. Milis¹⁵, E. Gal-

¹ Н. М. Тупиков, Словарь древнерусских личных собственных имён, С. Петербург, 1903, p. 3.

² Р. А. Будагов, Введение в науку о языке, М., 1958, p. 9.

³ Т. Н. Кондратьева, Собственные имена в пословицах... p. 106.

⁴ „В силу наличия у имени собственного семантического содержания имя собственное обладает значением; те объекты, которые оно способно обозначать, составляют сферу его употребления“ – Е. Курилович, Положение имени собственного в языке, „Е. Курилович, Очерки по лингвистике“, М., 1962, p. 251.

⁵ Originale („Onomastica“, 2, rocz. II, zes. 1, Wrocław, 1956, p. 1) yra pasakyta: „En vertu de son contenu, l'appellatif possède une signification, tandis que les objets qu'il est apte à désigner constituent la sphère de son emploi“. Tad vertėja originalo „l'appellatif“ (bendrinis žodis) į rusų kalbą išvertė „имя собственное“ (tikrinis žodis), tuo sakiniui suteikdama beveik priešingą prasmę, negu autorius.

⁶ P. Trost, Zur Theorie des Eigennamens, „Omagiu lui Iorgu Iordan cu prilejul implinirii a 70 de ani“, Bucuresti, 1958, p. 867: „Gegenwärtig überwiegt die Ansicht, daß die Eigennamen nicht so wie die Wörter eine Bedeutung haben“.

⁷ H. Bertelsen, Foellessnavne og egennavne, 1911 (cituojama pagal О. Есперсен, Философия грамматики, p. 71).

⁸ H. Amman, Die menschliche Rede, Sprachphilosophische Untersuchungen, I. Teil: Die Idee der Sprache und das Wesen der Wortbedeutung, Lahr. i. B., 1925, p. 66.

⁹ A. Dauzat, La toponymie française, Paris, 1946, p. 13.

¹⁰ L. Weisgerber, Das Gesetz der Sprache als Grundlage des Sprachstudiums, Heidelberg, 1951, p. 21.

¹¹ H. Gardiner, The Theory of Proper Names, 2-nd ed., Oxford, 1954, p. 43.

¹² S. Ullmann, The Principles of Semantics, Glasgow-Oxford, 1957, p. 239–240.

¹³ P. Trost, Zur Theorie des Eigennamens, p. 867–868.

¹⁴ С. Роспанд, Перспективы развития современной ономастики, ВЯ 1962 № 4 12; Структура и классификация древневосточнославянских антропонимов, ВЯ 1965 № 3 5.

¹⁵ D. Milis bene vienas pirmųjų šią teoriją gynė visai nuosekliai, savo teiginius pateikdamas aiškiai, gal net perdaug kategoriškai suformuluotus: „Собствен-

kina-Fedoruk¹, K. Levkovskaja², A. Superanskaja³, A. Reformatskis⁴. Specialiame, tik žodžio leksinei reikšmei skirtame V. Bezrukovo darbe taip pat konstatuojama, nors ir ne be prieštaravimo, kad tikriniai vardai yra⁵ „gramatiškai apiforminti ženklai, tiksliau, žen-

ные имена не относятся к соозначающим; они указывают на означаемые ими предметы, но не дают, не заключают в себе никаких признаков, которые принадлежали бы этим отдельным предметам. Когда мы называем дитя Павлом или собаку Цезарем, то эти имена служат просто знаками, которые позволяют нам говорить об этих предметах“ (р. 27). „Из названий предметов ничего не соозначают только собственные имена, а именно они-то, строго говоря, и не имеют никакого значения“ (р. 29) — Д. С. Милль, Система логики силлогистической и индуктивной, М., 1914.

¹ Е. М. Галкина-Федорук, Слово и понятие, М., 1956, р. 59.

² К. А. Левковская, Теория слова, принципы ее построения и аспекты изучения лексического материала, М., 1962, р. 172 tt. Šis darbas yra apibendrinamojo pobūdžio, todėl iš jo galima susidaryti bendrą tikrinių žodžių „lingvistinės pozicijos“ problemos nagrinėjimo vaizdą.

³ А. В. Суперанская, Заимствование слов и практическая транскрипция, М., 1962, р. 7; Имена собственные в чужой языковой среде, „Топонимастика и транскрипция“, М., 1964, р. 35.

⁴ А. А. Реформатский, Топонимастика как лингвистический факт, „Топонимастика и транскрипция“, М., 1964, р. 9 tt.; Įvadas į kalbotyrą, Vilnius, 1963. Čia autorius rašo: „Bendra visų tikrinių daiktavardžių savybė yra ta, kad, santykiu su daiktų klase, jie turi tik pavadinimo reikšmę, o jokių sąvokų nereikia. Tikriniai daiktavardžiai hipertrofuotai nominatyvūs: jie turi tikslą pavadinti, tai jų paskirtis“ (р. 40). „Tikriniai vardai turi reikšmę (kitai kuriam reikalui jie egzistuoja kalboje?), bet tikrinių vardų reikšmė apsiriboja jų nominatyvia funkcija, jų santykiu su pavadinamu daiktu (tiksliau: su daiktų klase)“ р. 41.

⁵ В. И. Безруков, Лексическое значение слова, Л., 1963 (Автореферат канд. дисс.): „... сегодня они просто „приклеиваются“ к новорожденному ребенку, что утрата ими прежнего значения сделала их простыми, но грамматически оформленными знаками, точнее — разновидностью знака — символами“ (р. 16). Tačiau kiek toliau ši mintis truputį modifikuojama: „Здесь мы являемся свидетелями нарушения единства предметной и мыслительной направленности, которое выступает характерной чертой всякого знаменательного слова. В именах собственных (но не в прозвищах) произошло то, чего не было в других разрядах слов при переносе: полная утрата „внутренней формы“ и приобретение новой направленности на предмет (лицо) каждый раз в прямой зависимости от его функционирования в речи. Поэтому их лексическое значение и является функционально обусловленным. Обозначая лицо (предмет), как целое и имеющее уже свое название, собственное имя своим значением выражает единство чувственного и рационального, отдельного и общего... Слово **Нева**, обозначая звуковой стороной отдельную, данную реку, вместе с тем выражает и общее понятие „реки“, а не горы, например“ (р. 17). Čia autorius

lų atmainos – simboliai“. Šios nuomonės atstovu laikytinas ir V. Toporovas, nors tikrinio žodžio leksinės reikšmės ar sąvokos problemos specialiai jis nekėlė¹ (plg. jo mintis apie tai, kad tikriniai žodžiai užima tarpinę padėtį tarp savos kalbos elementų ir „hieroglifų“ tipo elementų – įvairūs simboliai, santrumpos, tarptautiniai žodžiai ir kt.²).

Čia suminėti, suprantama, ne visi abiejų nuomonių šalininkai, tačiau ir ši trumpa apžvalga rodo, kad nuomonių skirtumas yra senas ir principinis. Be to, dar norėtusi pabrėžti, kad visų nuomonių paskirstymas į dvi grupes yra sąlygiškas, nes dalis autorių, mūsų pri skirtų prie kurios nors iš dviejų šalių, tarpusavyje daug kuo skiriasi. Tačiau detalesnis visų nuomonių aptarimas užimtų daug vietos ir kažin ar ką iš esmės nauja duotų. Nesileidžiant į smulkmenas, norėtusi trumpai apibūdinti poziciją, kurios laikomasi šiame darbe dėl tikrinių vardų vietos kitų žodžių tarpe.

Kiekvienas savarankiškas bendrinis žodis turi semantinį turinį ir vartojimo sferą. Turinio ir vartojimo sferos santykis yra atvirkščiai proporcingas: kuo turtingesnis, konkretesnis, mažiau abstrahuotas semantinis turinys, tuo siauresnė vartojimo sfera, ir, atvirkščiai: kuo skurdesnis, abstraktesnis turinys, tuo platesnė vartojimo sfera³. Pavyzdžiui, žodžio *alksnis* semantinis turinys turtingesnis, konkretesnis, labiau apibrėžtas, negu žodžio *mėdis*, bet pastarojo (t. y. *mėdis*) vartojimo sfera daug platesnė, negu žodžio *alksnis*. Tačiau kalboje yra žodžių, kurie semantinio turinio, galima sakyti, neturi. Bet jų vartojimo sfera yra ypač pla-

jau lyg ir traukiasi nuo aukščiau pasakyto teiginio, kad tikriniai žodžiai yra tik „gramatiškai apiforminti ženklai, ...simboliai“. Ne visai aišku, kaip grynas simbolis gali ne tik reikšti, bet ir eiti savita bendrąja sąvoka. Be to, klausimas, ar tikriniai žodžiai iš viso gali eiti kartu ženklu, žyminčiu būtent tą upę (tą kalną, žmogų, ežerą ir t.t.) ir dar reikšti bendrąją sąvoką (upę, ežeras ir t.t.). Juk jei sutinkame, kad upės vardas *Neva* žymi būtent šią, ne kitą upę, tai turime sutikti, kad tuo ne tik išskiriame vieną upę iš kitų upių, bet tuo pačiu upę atskiriame nuo kitų gamtos objektų, pavyzdžiui, kalnų. Juk pasakymas būtent ta upė nesuderinamas su pasakymu upė apskritai. Pasakymas būtent ta upė (*Neva*) tuo ir tepateisina save, tokia jo paskirtis, kad padaro nereikalingą bendrąją sąvoką upė.

¹ В. Н. Топоров, Некоторые соображения в связи с построением теоретической топонимстики, „Принципы топонимики“, М., 1964, р. 3 tt.

² Ten pat, p. 6.

³ J. Kuryłowicz, La position linguistique de nom propre, „Onomastica“, rocz. II, 2, zes. 1, Wrocław, 1956, p. 1.

ti¹. Antai lietuvių kalbos parodomojo įvardžio *šis* turinys yra labai neapibrėžtas, skurdus; dėl to jo pritaikymas yra be galo platus, ribojamas tik gramatinio kriterijaus (jis gali pakeisti kiekvieną vyriškosios giminės daiktavardį). Priešingai, žodžių *Nėmunas, Vilnius, Napoleonas, Madridas, Nilas* turinys yra tiek konkretus, koncentruotas, detalizuotas, kad juose negalima išžiūrėti nė šešėlio abstrakcijos: iš principo jie gali žymėti tik vieną vienintelį objektą². Semantinio turinio detalizavimas, konkretėjimas tikriniam žodyje yra pasiekęs absoliučią kraštutinę ribą. Tai akivaizdžiai matyti iš pavyzdžio: bendroji sąvoka *augalas*; jos semantinis turinys yra labai nekonkretus, neapibrėžtas – ji konotuoja tik visiems augalams bendrus požymius. Kadangi į *augalo* sąvoką įeina labai skirtingi augalai (plg. pavyzdžiui, *ąžuolas* ir *pienė*), todėl visiems augalams bendrų požymių, konotuojamų *augalo* sąvokos, yra labai nedaug. Dėl to *augalo* sąvokos semantinis turinys yra skurdus, nekonkretus. Augalo sąvokai subordinuota sąvoka *medis* jau konotuoja daugiau požymių: ji apima ne tik visiems augalams bendrus požymius, bet ir požymius, būdingus tik medžiams. *Alksnio* sąvokos turinys turtingesnis ir už medžio sąvokos turinį, nes ji apima ne tik augalui ir medžiui bendrus požymius, bet ir požymius, būdingus tik alksniui. Dar konkretnesnis, turtingesnis yra *juodalksnio* sąvokos turinys: į jį įeina ne tik augalų, medžių, alksnių bendrieji esminiai požymiai, bet ir tie, kuriuos turi tik juodalksnis. Tačiau praktinėje žmogaus veikloje dažnai pasitaiko, kad ir šitokio sąvokų detalizavimo nepakanka. Gali atsitikti, kad dėl tam tikrų savybių (pavyzdžiui, fizinių) vienas kuris juodalksnis gali būti pramenamas *Kūprium*. Tikrinis žodis *Kūprius* jau turi savyje bendruosius augalo, medžio, alksnio, juodalksnio ir dar tik vienam, atskiram juodalksniui būdingus požymius. Tuo būdu vienos sąvokos subordinacijos keliu kitai sąvokai pasiekama detalizavimo absoliuti kraštutinė riba. Įsidėmėtina viena smulkmena. Atskiras juodalksnis *Kūprius* iš kitų juodalksnių yra išskirtas pagal augalams visai nebūdingą atsitiktinį požymį (fizinį). Nuo to momento, kai bendrinio žodžio semantinio turinio detalizavimas prieina kraštutinę ribą, bendrinis žodis virsta tikriniu. Vadinasi, tikrinio žodžio atsiradimą lemia žmogaus praktinėje veikloje kyląs reikalas

¹ Ten pat, p. 2.

² Pasikartojančių vietovardžių ir asmenvardžių problema čia neaiškinama, nes ji su tema nėra tiesiog susijusi. Be to, iš principo ji sprendžiama nesunkiai.

daiktus iki galo detalizuoti, t. y. atskirti vienodus objektus vienu nuo kitų. Kadangi skiriami iš esmės vienodi tos pačios rūšies ar klasės objektai, tai skiriamasis požymis nėra esminis. Tam tikra prasme jis ir negali būti esminis. Vienos rūšies ar klasės daiktams bei reiškiniams tarpusavyje išskirti pakanka kartais ir visai atsitiktinio požymio.

Iš to, kas pasakyta, galima padaryti dvi išvadas:

Tikrinis žodis atsiranda tada, kai bendrinio žodžio semantinio turinio detalizavimas, konkretėjimas prieina kraštutinę ribą, t. y. kai bendrųjų sąvokų tarpusavio subordinavimo keliu pasiekiami didžiausias turinio konkretumas. Todėl tikriniai žodžiai negali išreikšti sąvokos. Kiekviena sąvoka abstrahuoja, apibendrina; ji susijusi su daiktų klase, o tikrinis žodis žymi tik vieną objektą ar asmenį, susijęs tik su vienu tuo daiktu arba asmeniu ir dėl to nieko neapibendrina ir neabstrahuoja.

Kadangi vienos rūšies ar klasės objektų skiriamasis požymis negali būti esminis (dažnai jis būna visai atsitiktinis), tai tikrinių žodžių motyvavimo laipsnis yra mažesnis, negu bendrinių.

Taip atsirado kalboje specifinė leksikos kategorija – tikriniai žodžiai. Tačiau tarp tikrinių žodžių genezės metu ir jų dabartinės vartosenos yra skirtumas. Šį skirtumą dažniausiai išleisdavo iš akių aukščiau minėtų dviejų nuomonių atstovai¹. Visai konkretus ir detalizuotas (tuo pačiu ir be galo turtingas) bendrinio žodžio turinys jau yra sąlyga bendriniam žodžiui virsti tikriniu. Bendrinio žodžio virtimo tikriniu momentas yra tas momentas, kai žodis konotuoja daugiausia požymių. Tačiau šis momentas kartu yra turtingo semantinio turinio nykimo pradžia. Virtęs tikriniu, žodis tartum sustingsta, apmiršta jo semantikos raida, jo pirminė prasmė kalbantiesiems pasidaro visiškai nebe svarbi; greitai jis ima skirtis iš kalbos sistemos kaip sustabarėjęs, jokie semantinio turinio nebeturintis simbolis, kalboje atliekamas tik nominatyvinę funkciją², „...vietų vardai, – sako A. Doza³, – labai greitai sterilizuojami, atpalaiduojami nuo jų pirminės reikšmės; jų semantinis gyvenimas baigiasi su jų susidarymu“. Bendrinis žodis reiškia, žymi kokį nors aplinkos daiktą ar reiškinį, o tikrinis tik įvar-

¹ Išskyrus, rodosi, P. Trostą – žr. P. Trost, Zur Theorie des Eigennamens, p. 868.

² Žr. A. R. Reformatskis, Kalbotyros įvadas, p. 40.

³ A. Dauzat, La toponymie française, p. 13.

dija, pavadina jį (J. Kurilovičiaus terminu tariant – *il nomme*¹). Tikriniai žodžiai iš kitų žodžių tarpo išsiskiria ne tik semantikos sustin-gimu, bet ir formaliai².

Tačiau ne visi tikriniai žodžiai vienodai³ gali būti tikriniai. Koks tas jų nevienodumas, kokios jo priežastys, dabar aiškiai atsakyti sunkoka. V. Toporovo nuomone, yra akivaizdu, „kad „pavadinimo“ funkcijos (t. y. savybės „būti PN“ = būti tikriniu vardu – A. V.) grynumas ir pilnumas susijęs su mažiausiu šio PN motyvuotumu“⁴. Iš čia išplaukia išvada, kad tikrinių žodžių ryšys su atitinkamais bendriniais ar tikriniais žodžiais, iš kurių jie padaryti, yra nevienodas.

Vietovardžiai, šimtmečiais ir tūkstantmečiais mažai tesikeisdami, dažnai gyvuoja daug ilgiau, negu tie bendriniai žodžiai, iš kurių jie susidarė. Tokie vietovardžiai šiandien mums gali būti visiškai nebe aiškūs, nebesuprantami. Be to, kiekvienos kalbos vardyne yra vietovardžių, kurie įvairiais būdais (dėl substrato, skolinimosi) yra patekę iš kitų kalbų. Todėl didelė dalis lietuvių vietų vardų, ypač hidronimų, šiuo metu darybiškai jau nebeaiškūs, kitaip tariant, jie nebeturi darybinės reikšmės⁵.

Dėl šių priežasčių hidronimų, kaip ir apskritai tikrinių žodžių, darybos nagrinėjimo uždavinys yra kiek kitoks, negu bendrinių žodžių. Analizuojant bendrinių žodžių darybą, siekiama nustatyti, kokiū būdu kalba kuriasi naujus žodžius, kaip papildo savo žodžių atsargą⁶. Kitaip žiūrėtina į vietovardžių, ypač vandenvardžių, darybą. Dabar jau visos svarbesnės žemės paviršiaus vietos bei objektai, taip pat ir vandenys, turi savo pavadinimus, kurių daugelis šimtmečiais ir tūkstantmečiais perduodami iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą ir net juridiškai yra įteisinti. Tad vietovardžių, ypač vandenvardžių, susi-

¹ J. Kuryłowicz, La position linguistique du nom propre, p. 2.

² Ten pat, p. 7 tt.; E. Eichler, Strukturelle Versuche in der Onomastik, „Slavica Pragensia“, VII, Praha, 1966, p. 152 tt.; A. A. Реформатский, Топономастика как лингвистический факт, p. 10.

³ Apie tai plačiau žr. A. A. Реформатский, Топономастика как лингвистический факт, p. 10.

⁴ В. Н. Топоров, Некоторые соображения в связи с построением теоретической топономастики, p. 12.

⁵ Dėl šio termino žr. V. Urbutis, Dabartinės lietuvių kalbos sudurtinių daiktavardžių daryba, „Dabartinė lietuvių kalba“, Vilnius, 1961, p. 67.

⁶ Žr. Л. В. Щерба, Очередные проблемы языкознания, „Известия Академии Наук СССР. Отделение литературы и языка“, М., 1945, p. 181.

darymo procesas praktiškai yra beveik pasibaigęs. Priešingai bendriniam žodžiui, čia turime ne gyvą, vidinių kalbos dėsnių nuolat veikiama, o jau beveik susiformavusią, nusistojusią, nebe gyvą sistemą. Tuo, suprantama, nenorima pasakyti, kad dabar vietovardžiai, kartu ir hidronimai, nebegali kisti. Kai kurių, ypač nedidelių ir mažiau svarbių objektų vardai pakinta dėl liaudies etimologijos, analogijos (pavyzdžiui, daugiskaitėja) ar dėl literatūrinės kalbos įtakos, keičiasi, kintant pačioms tarmėms, ir pan. Tačiau naujas hidronimas gali atsirasti tik tada, kai praktinės žmogaus veiklos sferoje atsiranda naujas objektas, kuris susižinojimo tikslais turi būti kaip nors pavadintas. Naujų vandenų šiuo metu atsiranda labai nedaug, daugiausia nenatūraliu būdu, todėl ir vardus jie gauna dažniausiai dirbtinius (pvz., *Kaūno marios*, *Ventės pėrkasas* ir pan.). Priešingai, dideli žemės paviršiaus pertvarkymo darbai ežerus ir upes gana intensyviai naikina. Dalis objektų, kurių vardai dabar nagrinėjami, jau yra išnykę, o jų vardai baigiami užmiršti arba ir visai užmiršti. Tad apie raidos tendencijas, apie naujus hidronimų susidarymo būdus, suprantama, negalėsime kalbėti. Hidronimų darybos nagrinėjimo uždavinys – pasekti šios, jau beveik nebe gyvos ir, matyti, linkusios siaurėti upių bei ežerų vardų sistemos susidarymo būdus ir nustatyti ją suformavusių darybos priemonių visumą. Hidronimijos sistema dėl savo stabilumo yra šiek tiek panaši į mirusių kalbų (lotynų, prūsų ir kt.) apeliatyvų ir vietovardžių sistemas. Iš čia dar viena išvada. Kadangi hidronimų sistema jau susiformavusi, mažai bekintanti, tai jų darybos tyrinėtojo žvilgsnis visada daugiau nukreiptas į praeitį, į tuos laikus, kai dabar jau statiška sistema dar tik formavosi. Tai ypač tinka tiems hidronimams, kurie, išnykus atitinkamiems objektams, iš esmės nebėra gyvosios kalbos faktas. Sistemos pastovumas – viena būdingiausių hidronimų ypatybių, skiriančių juos nuo apeliatyvų. Pažymėtina, kad hidronimų sistema yra linkusi stabarėti (forma ir semantika) nuo pat savo formavimosi pradžios.

Čia suminėti ir kiti tikrinių ir bendrinių žodžių skirtumai hidronimų darybai iškelia tokių problemų, su kuriomis beveik nesusiduriame, tirdami bendrinius žodžius. Viena tokių problemų yra klasifikacijos problema.

Klasifikacijos klausimas yra centrinis toponomastikos klausimas, vienodai liečiantis visus vietovardžių sluoksnius (hidronimus, gyvenamųjų vietų vardus, mikrotoponimiją ir kt.). Nuo klasifikacijos

priklauso visa tolesnė konkrečios medžiagos analizė; klasifikacijos schema pirmiausia ir ryškiausiai parodo tyrinėtojo požiūrį į toponimiją. Tačiau šis klausimas ir šiandien dar nėra galutinai išspręstas. Neišspręstas jis visų pirma todėl, kad dėl begalinės vietovardžių įvairovės ir ypatingos jų padėties kalbos sistemoje labai sunku sudaryti universalesnę klasifikaciją. Be to, mokslo raida visada susijusi su požiūriu į tiriamąjį objektą kitimu, todėl dažnai tos klasifikacijos, kurios buvo priimtinos anksčiau, dabar gali turėti tik istorinę vertę. Tiesa, nė vienas atskiras lietuvių (apskritai, ir visų baltų) vietovardžių sluoksnis (hidronimija, gyvenamųjų vietų vardai, mikrotoponimija ir kt.) arba visi vietovardžiai drauge iki šiol nėra pagal tam tikrą schemą suskirstyti, nors klasifikacijos schemų sudarymo bandymų būta. J. Endzelynas 1934 m. paskelbtame straipsnyje „Latvių vandenvardžiai“¹ daugelį latvių (ir lietuvių) upių bei ežerų vardų, ypač sudurtinių, skirstė pagal semantiką. Prūsų vietovardžius, daug kur pasiremdamas lietuvių ir latvių toponimija, pagal jų semantiką skirstė G. Gerulis². Semantinės lietuvių vardų klasifikacijos fragmentais reikia laikyti J. Otrembskio³ ir A. Zeno⁴ kai kurių hidronimų kildinimą iš gyvūnų pavadinimų. „Lietuvių kalbos rašybos žodynas“ (Kaunas, 1948) greta semantinės lietuvių vietovardžių klasifikacijos paliečia ir vieną kitą vietovardžių formas klausimą. Kai kurie vietovardžių klasifikacijos dalykai aptariami St. Tarvydo darbe „Lietuvos vietovardžiai“⁵. Semantinės klasifikacijos elementų yra ir V. Dambės studijoje „Blydienės vietovardžiai kaip praeities liudininkai“⁶. Visi šie klasifikacijos bandymai daugiausia lietė semantinę pusę, per mažai dėmesio skirdami vietovardžių struktūrai. Be to, daugeliu atvejų tai buvo ne vietovardžių skirstymas ir nagrinėjimas pagal tam tikrą schemą arba planą, o daugiau schemos pailiustravimas pavyzdžiais. Todėl lietuvių toponimų klasifikacijos problema yra ypač aktuali ir svarbi. Šia pras-

¹ J. Endzelin, Die lettländischen Gewässernamen, ZslPh XI 112–150.

² G. Gerullis, AO 230 tt. Dar žr. G. Gerullis, Der bloße Tiernamen als Gewässerbezeichnung im baltischen, „Studi baltici“, vol. 3., 1933, p. 35–38.

³ J. Otrembski, Tiernamen als Gewässernamen in Litauen, BzN 1959 H. 1. 24–27.

⁴ A. Senn, Lithuanian Animal Names Used as River Names, „Names“, vol. 7, Nr. 4, p. 268–270; A. Senn, Zur Bildung litauischer Gewässernamen, „Annali dell' Istituto Universitario Orientale, Sezione Slava“, II, Napoli, 1959.

⁵ St. Tarvydas, Lietuvos vietovardžiai, Vilnius, 1958.

⁶ V. Dambė, Bliedienės vietvārdi kā pagātnes liecinieki, RKr Endz. 391–452.

me baltų toponomastika atsilieka nuo mūsų artimiausių kaimynų slavų, ypač lenkų, čekų, bulgarų, jugoslavų, kurie šioje srityje yra padarę žymiai daugiau. Pirmosios slavų vietovardžių klasifikacijos sudarytos apie XIX a. vidurį¹. Šalia daugelio privalumų šios klasifikacijos turėjo ir trūkumų, kurių bene svarbiausias buvo tas, kad jų (kaip ir minėtųjų baltų klasifikacijų) tikslai visų pirma buvo ne grynai lingvistiniai, o „utilitariniai“, t. y. jos ne tiek stengėsi lingvistiškai analizuoti toponimų sistemas, kiek sužinoti, kokią informaciją vietų vardai gali teikti šių dienų žmogui apie tautų praeitį, kultūrą, gamtą, augmeniją, papročius, socialinius santykius ir pan. Vietovardžiai buvo laikomi ne ypatingu kalbos reiškiniu, kurio tyrimas turi būti lingvistinis, o „fossiles de la géographie humaine“, „Geschichtsquelle“, „Siedlungsgeschichte“ ir pan.² Šituo, suprantama, nenorima pasakyti, kad visos ankstesnės klasifikacijos buvusios beprasmiškos ir toponomastikos raidai nieko gera nedavusios. Būdamos susijusios su savo meto viso kalbos mokslo (ir ne tik kalbos) raida, jos padėjo suprasti vietovardžių semantikos ir iš dalies darybos svarbiausius bruožus, davė daugybę žinių apie tautų, kalbų, gamtos, augalijos ir kt. praeitį, tuo atkreipdamos daugelio mokslininkų akis į vardyną. Kaip matyti, pavyzdžiui, iš S. Rospondo duotos ankstesnių klasifikacijų apžvalgos³, klasifikacijų tobulėjimas buvo susijęs su vietovardžių rinkimo intensyvėjimu, su toponomastikos formavimusi į atskirą kalbotyros šaką. Semantinio-etimologinio pobūdžio klasifikacijų dabar atsisakoma ne vien todėl, kad jos, stokodamos griežtesnių lingvistinių principų, dažnai painiodavo skirtingus faktus, darydavo daug žodžių darybos aiškinimo klaidų, neaprepdavo visos vietovardžių įvairovės, o, matyt, ir todėl, kad tą uždavinį, kurį sau kėlė, jos didele dalimi jau yra išsprendusios. Tolesnė toponomastikos raida be ankstesniųjų klasifikacijų (slavams — F. Palackio, F. Miklošičiaus, T. Voice-

¹ Jų visų kritišką apžvalgą žr. W. Taszycki, *Słowiańskie nazwy miejscowe (Ustalenie podziału)*, „Prace Komisji Językowej PAU“, Nr. 29, Kraków, 1946; W. Taszycki, *Onomastyka*, Wrocław — Kraków, 1958, p. 229—258; В. Никоннов, *Послевоенные работы по топонимике в славянских странах*, „Краткие сообщения Института славяноведения Академии Наук СССР. Славянское языкознание“, № 28, М., 1960, p. 75—105. Rodosi, teisingiausiai ankstesnes klasifikacijas yra įvertinęs S. Rospondas knygoje „Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna słowiańskich nazw geograficznych“, Wrocław, 1957, p. 14—27.

² Žr. S. Rospond, *Klasyfikacja...*, p. 31.

³ Ten pat, p. 5—27.

chovskio, F. Švarco, E. Mukos, P. Skoko, K. Mošinskio, V. Tašickio ir kt.¹) būtų sunkiai įsivaizduojama.

Naujai vietovardžių klasifikacijos problemą sprendžia du beveik vienu laiku skirtingose šalyse pasirodę veikalai. Tai P. Lebelio² „Prancūzų hidronimijos principai ir metodai“ ir S. Rospondo³ „Slavų vietovardžių struktūrinė-gramatinė klasifikacija“⁴. Šių abiejų žymių toponimikų mintys svarbiausiais aspektais daug kur sutampa⁵. P. Lebelio ir S. Rospondo darbus novatoriškais galima laikyti todėl, kad jie į vietovardžius, į šią specifinę žodyno dalį, pažiūrėjo ne kaip istorinės informacijos ieškotojai, o kaip kalbininkai į kalbos faktus.

P. Lebelis visus prancūzų hidronimus skirsto į tris grupes: 1) apeliatyviniai vardai (les noms *appellatifs* ou noms *génériques*); 2) kvalifikaciniai vardai, arba aprašomieji posakiai (les noms *qualificatifs* ou expressions *descriptives*); 3) apibrėžiantieji vardai, t. y. būdvardžiai arba posakiai, kurie nustato objekto vietą erdvėje, laike arba gyvavimo trukmėje (les noms *déterminatifs*). Pavyzdžiui (atitinkamai), *Fontaine* „šaltinis“, *la Fontaine-Bouillante* „verdantis šaltinis“, *la Fontaine-Saint-Martin*⁶.

S. Rospondo schema yra žymiai sudėtingesnė, tačiau pagrindinės grupės čia yra taip pat trys: 1) pirminiai hidronimai, t. y. tokie, kurie yra kilę iš kitų žodžių, bet jokios toponiminės darybos žymės neturi. Jie gali būti kilę iš apeliatyvų (*Bagno*, *Blato*, *Jama*) arba iš asmenvardžių (*Jersz*, *Balaban*, *Bogdan*); 2) antriniai; jų iš viso yra penkios grupės: priesaginiai, priešdėliniai, priešdėliniai-priesaginiai, akcentuaciniai (pvz., ukr. *Suchyj*←*suchyj*), galūnių vediniai (turimi galvoje įvairūs galūnės pasikeitimai); 3) composita, t. y. sudurtiniai ir sudėtiniai vardai.

Pastaruosiu metu pasirodė ir kitų darbų, skirtų hidronimų klasifikacijai⁷, tačiau ko nors ypatingai nauja į vandenvardžių klasifikaciją jie neįnešė.

¹ Ten pat.

² P. Lebel, *Principes et méthodes d'hydronymie française*, Paris, 1956.

³ S. Rospond, *Klasyfikacija...*

⁴ Abiejų veikalų recenziją žr. В. Топоров, К проблеме классификации в топонимии, „Исследования по структурной типологии“, М., 1963, p. 226–231.

⁵ Plg. ten pat, p. 231.

⁶ P. Lebel, *Principes et méthodes d'hydronymie...*, p. 9.

⁷ Visų pirma tai žinomo bulgarų kalbininko J. Zaimovo straipsnis „Vandenvardžių problematika ir klasifikacija“ – žr. J. Zaimow, *Классификация и про-*

Pirminiai		Antriniai	
Daiktavardiniai			
Iš augalų pavadinimų			
Iš gyvūnų pavadinimų			
Iš fiziografinių terminų			
Iš įvairių vietų pavadinimų			
Iš kitų bendrinių daiktavardžių			
Iš asmenvardžių			
Iš kitų toponimų			
B ū d v a r d i n i a i			
Galūnės -a		Galūnių	Vediniai
Galūnės -as			
Galūnės -ė			
ir kt.		Priesagų	
Priesagos -ad-			
Priesagos -ain-			
Priesagos -ait-			
Priesagos -aj-			
Priesagos -ak-			
Priesagos -al-			
Priesagos -am-			
Priesagos -anč-			
Priesagos -and-			
Priesagos -ang-			
ir kt.		Priešdėlių	
Priešdėlio an(ta)-			
Priešdėlio ap(y, i)-			
Priešdėlio až-, ažu-			
Priešdėlio į-(in)-		Iš dviejų daiktavardžių	
ir kt.			
I sandas iš augalo pavadinimo			
I sandas iš gyvūno pavadinimo			
I sandas iš kokio kito bendrinio daiktavardžio			
I sandas iš tikrinio daiktavardžio			
Iš būdvardžio ir daiktavardžio			
Iš veiksmažodžio ir daiktavardžio			
Iš skaitvardžio ir daiktavardžio			
Iš daiktavardžio ir veiksmažodžio			
Kiti sudurtiniai dariniai		Sudurtiniai	
R e d u p l i k u o t i n i a i			
I komponentas iš gyvenamosios vietos vardo		Kilmininkiniai	Sudėtiniai
I komponentas iš kito vietovardžio			
I komponentas iš asmenvardžio			
I komponentas iš bendrinio žodžio			
K v a l i f i k a c i n i a i			

Mūsų nuomone, šių dienų toponimikos mokslo lygį iš esamų klasifikacijų geriausiai atitinka P. Lebelio ir S. Rospondo, nors jos taip pat ne be trūkumų¹. Todėl, sudarant šiame darbe panaudotą lietuvių hidronimų klasifikacijos schemą, buvo pasinaudota P. Lebelio ir S. Rospondo iškelta struktūrinės (arba struktūrinės-gramatinės klasifikacijos) idėja.

Kad struktūrinė-gramatinė lietuvių hidronimų klasifikacija yra galima, rodo ir šiame darbe pateikta lietuvių hidronimų struktūros apžvalga. Grafiškas struktūrinis-darybinis lietuvių hidronimų modelis parodytas schemeje (žr. p. 25).

Ši lietuvių hidronimų klasifikacija skiriasi nuo S. Rospondo klasifikacijos. Skirtumai visų pirma yra objektyvaus pobūdžio, nes baltų ir slavų hidronimų sistemos nėra vienodos. Be to, buvo ir kitokių priešasčių skirtumams atsirasti. Kai kurie klasifikacijos elementai mūsų schemeje kitaip komponuojami ar traktuojami logikos, nuoseklumo sumetimais. Pavyzdžiui, antriniais, mūsų nuomone, laikytini ne tik vediniai, bet ir sudurtiniai bei sudėtiniai vardai, nes jie turi toponiminius darybinius požymius, tik kitokius, negu vediniai. Sudarant šią schemą, buvo daugiau dėmesio kreipta į hidronimo struktūrą. Visai kitu pamatu buvo klasifikuotos priesagos.

Ši lietuvių hidronimų klasifikacijos schema visai lengvai gali būti pritaikyta ir kai kuriems kitiems lietuvių vardyno sluoksniams: mikrotoponimijai, gyvenamųjų vietų vardams ir kt.

Nuo ankstesnių baltų vietovardžių klasifikacijų ji skiriasi ne vienu, kad ji yra ne semantinė, o struktūrinė-gramatinė², bet ir tuo, kad pagal ją bene pirmą kartą nagrinėjamas vienas svarbiausių vardyno sluoksnių – hidronimai. Šitaip nagrinėjant hidronimus, jau galima suprasti hidronimų sistemą, jos svarbiausius struktūrinius bruožus ir jos genetinį ryšį su kitais vardyno sluoksniais ir bendriniais žodžiais. Kai klasifikacijos schema tik iliustruojama vieno atskiro arba įvairių vardyno sluoksnių pavyzdžiais, dar nėra būtina aprėpti

блематика на водните имена (въз основа на български материал), „I międzynarodowa slawistyczna konferencja onomastyczna“, Wrocław – Warszawa – Kraków, 1961, p. 171–180.

¹ Žr. В. Топоров, К проблеме классификации..., p. 226–231.

² Išskyrus jos marginalinius elementus, kurie struktūrinės-gramatinės schemos viduje išskirti semantiniu principu.

visą sistemą. Kas kita, kai visi (išskyrus, žinoma, neaiškios kilmės ir darybos) vardai turi būti pagal tam tikrą schemą suskirstyti, padalyti. Šitoks visų vieno vardyno sluoksnio vardų skirstymas, rodo, jau objektyviai turi būti griežčiau organizuotas, sisteminis.

PIRMINIAI HIDRONIMAI

Pirminiais vadinami tokie hidronimai, kurie, visiškai nepasikeisdami, yra kilę iš bendrinių (daiktavardžių, būdvardžių, dalyvių) ir tikrinių (asmenvardžių, kitų vietovardžių) žodžių. Kitaip tariant, bendrinių ar tikrinių žodžių toponimizacijos metu jie nėra gavę jokių formalių darybinių požymių. Pagal tai, iš kokios kalbos dalies yra kilę pirminiai hidronimai, jie skirstomi į dvi svarbiausias grupes – daiktavardinius ir būdvardinius (negausūs dalyviniai pirminiai hidronimai suminimi būdvardinių pirminių hidronimų skyrelyje).

I DAIKTAVARDINIAI

Daiktavardiniai pirminiai hidronimai yra patys gausiausi. Labai dažnai jie būna kilę iš fiziografinių terminų. Dalis jų yra kilę iš augalų bei gyvūnų pavadinimų, o likusieji, dažniausiai mažų upelių ir ežerėlių vardai, – iš įvairiausių su žmogaus buitimi susijusių daiktų pavadinimų, kartais net iš abstrakčių daiktavardžių.

Turint galvoje gana griežtas hidronimų semantikos ribas, daugelio pirminių daiktavardinių hidronimų, ypač asmenvardinių, augalinių, dalies gyvūninių ir kai kurių kitų, buvimas gali pasirodyti gana neįprastas. Todėl, prieš aptariant pirminius lietuvių hidronimus, pravartu pasigilinti, koku būdu jie gali būti atsiradę.

Kiekvienas lietuvių hidronimas ir apskritai toponimas (išskyrus kilmininkinius bei kvalifikacinius) gali turėti dvi formas: vardininkinę (nominatyvinę) ir kilmininkinę (genetyvinę). Pavyzdžiui, *Nėmunas* ir *Nėmuno upė*, *Sartaĩ* ir *Sartų ežeras*, *Dusià* ir *Dusiòs ežeras*, *Vilnius* ir *Vilniaus miestas* ir t. t. Abi formos laisvai gali būti pakeičiamos viena kita ir gyvojoje kalboje, ir raštuose.

Greta vardininkinių hidronimų kilmininkinių formų (*Nėmuno upė*, *Dusiòs ežeras* ir t. t.) lietuvių kalboje egzistuoja ir vien kilmininkinių hidronimų (ir kitų toponimų) kategorija¹, kuri savo struktūra ir atliekama funkcija nesiskiria nuo vardininkinių hidronimų kilmininkinių formų struktūros ir funkcijos. Dėl to pasitaiko nemaža atvejų, kai raštai ir net gyvoji kalba šiuos du genetiškai skirtingus dalykus painioja, t. y. nebeskiria, kuris vietovardis greta kilmininkinės for-

¹ Plačiau žr. p. 258.

mos dar turi ir vardininkinę (*Nėmunas* – *Nėmuno upė*) ir kuris yra grynai kilmininkinis hidronimas, negalintis turėti vardininkinės formos (pvz., *Alsėdžių ežeras*, *Mažrīmo upėlis*, *Kilūčių ežeras* ir t. t.). Šio neskyrimo rezultatas gali būti tik toks: sudėtiniame modelyje

Nėmunas : *Nėmuno upė*
x : *Mažrīmo upėlis*

atstatomas trūkstamas narys *x*:

Nėmunas : *Nėmuno upė*
Mažrīmas : *Mažrīmo upėlis*

Kitaip tariant, modelis *Nėmunas* : *Nėmuno upė* suponuoja modelio *Mažrīmas* : *Mažrīmo upėlis* buvimą. Kadangi vardininkinių lietuvių hidronimų yra žymiai daugiau, negu kilmininkinių, tai ir modelių *Dusià* : *Dusiòs ežeras* yra žymiai daugiau, negu *x* : *Alsėdžių ežeras*. Tad niveliuojančiai gali veikti tik pirmasis modelis.

Tokiu keliu galėjo atsirasti dauguma lietuvių pirminių (daiktavardinių) hidronimų¹.

„Nehidronimiškos semantikos“ pirminiai hidronimai gali susidaryti ir kitaip: vardininkėjimo keliu iš kilmininkinių hidronimų dėl nepatogumo vartoti², dėl kalboje plačiai paplitusio metaforiško leksikos vartojimo³, dėl polinkio vardus duoti pagal panašumą į kurį aplinkos objektą ir kt.

Griežtai struktūriškai žiūrint, daiktavardinių pirminių hidronimų tolesnė klasifikacija (asmenvardiniai, fiziografiniai ir t. t.) nebūtina, nes pagal savo struktūrą jie visi yra lygiaverčiai. Stuktūrinės klasifikacijos principams nenusikalstume, visus juos išdėstydami iš eilės, pavyzdžiui, alfabetiškai. Tačiau, turint galvoje tai, kad lingvistinėje literatūroje ne kartą buvo keliamas klausimas dėl asmenvardinių, gyvūninių, augalinių upių ir ežerų vardų buvimo lietuvių hidronimijoje⁴, ir grynai praktinius – populiarinimo motyvus, pasirodė vis dėlto

¹ Tokį latvių pirminių hidronimų susidarymo procesą pirmasis pastebėjo J. Endzelinas (žr. J. Endzelin, ZslPh XI 115, 116).

² Plačiau žr. p. 259.

³ Žr. HPITV 180.

⁴ Žr., pavyzdžiui, A. Senn, Lithuanian Animal Names Used as River Names, „Names“, vol. 7, Nr. 4, p. 268–270; J. Otrębski, Tiernamen als Gewässernamen in Litauen, BzN 1959 H. 1. 24–27; R. Schmittlein, Les noms d'eau de la Lituanie, RIO 1963 Nr. 4 241–250; 1964 Nr. 1 15–20; Nr. 2 81–88; Nr. 3 161–168; Nr. 4 281–292; Lietuvių kalbos rašybos žodynas, p. 145.

būsiant pravartu skirti kelias ryškesnes daiktavardinių pirminių hidronimų grupes¹:

a) iš augalų pavadinimų: **Āpšē** Skd. < (?) **apšē*, -is, plg. lat. *apse*, pr. *abse*, liet. t. *āpušē*; **Apušē** Šr., Širvintos kr. < t. *apušē*; **Āpušis** Tt. < t. *āpušis*; **Apušis** ež. Tt. < t. *apušis*; **Ašóklis** Yl., Luobos kr., RdN. < *ašóklis* „toks augalas; Ribes rubrum“; **Béržas** Dv., Gaujos dš. < *béržas*; **Ēglē** Kp., Didžprūdžio int. < *ēglē*; **Ēglis** ež. Sem. < *ēglis*; **Garšas** Jon., Šešuvos dš. < *garšas* „garšva“; **Gúoba** Rs. (plg. *Guobà* ar *Gúoba* Glv., Vėgėlės int.) < *gúoba*; **Kermušis** Šmk., Šiaulių k. < *kermušis* „laukinis česnakas“; **Kremblỹs** Užp., Armališkių k. < *kremblỹs* „grybas; voveruška; kelmutis; bobausis“; **Klēvas**, *Klevų ežeras* Sn. < *klēvas*; **Léndrē** Ar., Gynėvės dš., Grk., Bebirvos dš., Klm., Gansės dš., Prnv., Liedo int. < *léndrē* „nendrė“; **Lūkštas** ež. Aln., Imb. < *lūkštas* „vandens lelija“; **Néndrē** Trk., Šerkšnės dš. < *néndrē*; **Puōkē** Mžk., Varduvos kr. < *puōkē* „pūkė, balų žolė“; **Puřlē**, *Spuřlė Šv.*, Šalpės int. < *puřlē* „puriena“; **Serbeņtas** Žml., Palšių k., *Serbentà* Šmk., Serbentų k., Kalnupio kr. < *serbeņtas*; **Skīřpstas** Gdl., Šlavantos int. < *skīřpstas*; **Skroblis** Skd., Šventosios dš. < *skrōblis*; **Smilga**, *Smilgỹs* Krk., Nevėžio dš. < *smilga*; **Traukšlỹs** Šll., Lokystos kr. < *traukšlỹs* „traušis“; **Varputỹs**, *Várputis* Brb., Peršėkės kr. < *varputỹs*, *várputis*; **Vendrykštis** Vvr., Veiviržo int. < *vendrykštis* „vingiarykštė“; **Žirnis** ež. Šd. < *žirnis*.

Daugelio kitų hidronimų, formaliai sutampančių su augalų pavadinimais, kilmė neaiški. Kai kurie jų gali būti atsiradę ne iš augalų pavadinimų, o susidarę įvairiais kitais būdais, pvz., *Blendà* Msn., Milčiupės int., *Blėnda* ež. Šr. – plg. *blinda*, *bleñdė* ir *blėsti* „niauktis, blaustis; giedrytis, švisti“; *Blinda*, *Bliñdupis* Als., į Burgo ež. – plg. *blinda* ir *Blinda* avd., *blįsti* „temti, niauktis; drumstis; balti, blykšti“; *Blindis* Rs., Alėjos kr. – plg. *blindis* ir *blįsti*; *Burbūlis* Žmt., Antatiličių k. – plg. *burbūlis* „potvinkis, geltonžiedis“ ir *burbėti*, *burbūlis*²; *Kalpōkai* Grnk., Ažytės int. – plg. *kalpōkas* „skydelis (galea)“ ir *Kalpōkas* avd., *kalpōkas* „gaubtas; kepurė ir kt.“; *Márnaka* Kp.,

¹ Šių grupelių (daiktavardinių ir būdvardinių) hidronimai paprastai pateikiami alfabetine tvarka, išskyrus tuos atvejus, kai hidronimai yra kilę iš priesaginių apeliatyvų, t.y. formaliai turi priesagas, kurios yra kartografuojamos ir nurodomas jų paplitimas. Tokie pirminiai hidronimai pateikiami skyrelių gale pagal priesagas.

² Dar žr. p. 200.

Didžprūdžio int., Kp., Marnakos int., Sb., Lėvens dš. – plg. *márnaka* „traukutis ir kt.“ ir *marnaka* „būrys, daugybė“¹.

b) iš gyvūnų pavadinimų: **Álnis** ež. Mlt. < t. *álnis* „elnias“. Dar žr. B. Savukynas, LKK III 294; **Ašvà** Lž., Vadaksties kr., Šv., Veiviržo kr. < *ašvà* „kumelė“. Dar žr. K. Būga, RR III 536; J. Endzelin, ZslPh XI 119; J. Otrębski, BzN 1959, H. 1.25; E. Fraenkel, LEW 20; P. Skardžius, ŽD 13, 36; **Balañdis** ež. Lzd. < *balañdis*. Dar žr. B. Savukynas, LKK IV 219; **Barsiùkas** End., Letauso int. *barsiùkas*; **Bitè** Pgg., Nemuno dš. ir, gal būt, **Bità** (ar *Bitè?*) Všn., iš Bitaičio ež., Suosos int. < *bitè*. Dar žr. J. Otrębski, BN 1959, H.1. 26; B. Savukynas, LKK IV 223; **Čiõtè** Klm., Dratvens int. < *čiõtè* „čiukė, kiaulė“; **Ėšeras** ež. Lkm. < **ešeras*, plg. *ešera*, *ešeria*, *ešerỹs*; **Garnỹs** Šl., Verbūnų mš. < *garnỹs*; **Gérvè** Rt., Aitros kr., (*Aukštóji*) RdN., Apaščios dš., (*Žemóji*) RdN., Apaščios dš., Šll., Jūros dš. < *gérvè*. Dar žr. K. Būga, RR III 450; **Geřvinas** Mšk., Mūšos dš., *Geřvis* Kdn., Obelies int., Tv., Palos kr., Varn., į Lūksto ež., Vdk., Šešuvies int. < *geřvinas*; **Gyvātè** Ut., Uolos int. < *gyvātè*; **Gulbè** Aln., į Vastapo ež., Ūd., Pramezio k. < *gulbè*; **Gulbinas** Akm., Pragalvio int., Ldvn., Sūduonios kr., Plv., Šešupės kr., Rd., Beržės int., Skdv. – taip vadinama Pela ties Košių I k., ež. Švnčl., R. (*Mažàsis Gulbinas*) < *gulbinas*; **Gulbis** ež. Mlt. < *gulbis*; **Karòsas** ež. Km., Tl. < *karòsas*; **Kařsis**, *Kařšè* Dg., į Nedingio ež. < *kařsis*, *kařšè* „karšis“; **Kiáunè** Sml., Liūlio kr. < *kiáunè*; **Kūrmis** ež. Als. < *kūrmis*; **Lašaša** Šil., Jiesios dš. < *lašaša* rš., plg. pr. *lasasso* „lašiša“ (R. Trautmann, A. Sprach. 368); **Lašiša** Čk., Dubysos kr., Čk., Lazduonos dš., Kvr., Pienios kr. < *lašiša*. Dar žr. J. Otrębski BzN 1959, H. 1. 25; **Lokỹs**, *Lòkè* Jon., Neries dš. < (?) *lokỹs*, *lòkè*; **Lūšis**, *Lúšis*, *Lúšè* Žd., Ventos kr. < *lúšis*; **Mėškinas** Dysnų ež. dalis Dkšt. < *mėškinas*; **Mùsè** Onš., Varėnės kr. < *mùsè*; **Musè**, *Musià* Msn., Neries dš. < *musè*, *musià*. Dar žr. K. Būga, RR I 465, 506; J. Endzelin, ZslPh XI 117; **Sākalas** Šlv., Zopelskių k. < *sākalas*; **Sraigè**, *Straigè* Grk., Apusino int. < *sraigè*, *straigè*; **Stirna** Gdr., Mikališkių k., **Stirna**, *Stirnāvās* ež. Mlt. < *stirna*. Dar žr. J. Endzelin, ZslPh XI 117; J. Otrębski, BzN 1959, H. 1. 25; **Šāpalas** Žl., Šašuolos dš. < *šāpalas*; **Šliūžas** Ob. < *šliūžas*; **Taūras** ež. – taip vadinamas Tauragnas Šeimaties k. Trgn. < *taūras*; **Tilvikas** Šll. < *tilvikas*; **Ungurỹs** Varn., į Lūksto ež., Vvr., Šal-

¹ Dar žr. p. 63.

pès int., ež. Sem. < *ungurÿs*. Dar žr. J. Otrębski, BzN 1959, H. 1. 25; *Vābalas* Yl., Šatos kr., Jon., Barupės int., Klm., Rūdijos int. < *vābalas*. Dar žr. J. Otrębski, ten pat; *Vānagas* Kdn. < *vānagas*; *Vapsà* Stk., Verknės kr. < *vapsà* „vapsva“. Dar žr. J. Otrębski, ten pat; *Varlė* Srd., Pieštvs int., Trgn., Krašuonos int. < *varlė*; *Vařnas* Gr., Šešuvies kr. < *vařnas*. Dar žr. J. Otrębski, ten pat; *Vėgėlė* Glv., Neries dš., Klm., Kražantės kr. < *vėgėlė*; *Veprÿs* ež. Ant. < **veprÿs*, plg. lat. *vepris* „šernas“; *Verbliūdas* ež. Jz. < *verbliūdas* „kupranugaris“; *Veřšis* ež. Šm. < *veřšis*; *Vėžÿs* Šauk., Ventos kr. < *vėžÿs*; *Viłkas*, *Viłkežeris* ež. Vs. < *vilkas*; *Vyturÿs* Btg., Vlkj., Voveries int. < *vyturÿs*; *Voverė* Trgn., Ilgės kr. < *voverė*; *Voveris*, *Voverė* Vlkj., Striūnos kr. < *voveris*, *voverė*; *Žaltÿs* ež. Ktk. < *žaltÿs*; *Žasà*, Pšl., Lėvens kr. < *žasà*, „žasis“; *Žāsinas* Čk., Aluonos dš., Kp., į Suosos ež., Prnv., Vikšrupio int. < *žāsinas*; *Žÿlė* Šil. < *žÿlė* „zylė“; *Žÿlė* Vrn., Merkio int. < *žÿlė*, plg. *zylė*; *Žiuřkinas* Mšk., Voverkio kr. < *žiuřkinas* „tokia žuvis“; *Žvÿnė* Kr., Virčiuvio int. < *žvÿnė*; *Žvirblis* Gdr., Daujočių k., Rdn., Švendrio int., Vlkj., Striūnos dš. < *žvirblis*; *Vėžÿs* ež. Užv. (p. f. *Vėžežeris*) < *vėžÿs*.

Pirminių gyvūninių upėvardžių greičiausiai laikytinas ir upės vardas *Āžagis*, *Ažagÿs* Šd., Šakos int., nors bendrinis žodis **ažagis*, **ažagys* dabar, rodosi, nežinomas, plg. *ažgÿs*, *ežegÿs*, *ežgÿs*, pr. *assegis*, liet. *Ažāgis* ež. Lp. Dar žr. B. Savukynas, LKK III 299.

Be čia minėtų gyvūninių hidronimų, lietuvių vardyne yra ir daugiau upių bei ežerų vardų, formaliai niekuo nesiskiriančių nuo įvairių gyvūnų pavadinimų. Tačiau be išlygų jų laikyti pirminiais gyvūniniais neatsargu todėl, kad jie gali būti susidarę ir kitokiu būdu (pvz.: *Baublÿs* Bb., Strebuko dš., Raud., Mítuvos kr., Skd., Luobos int. – plg. *baublÿs* „ūkas, rėklys, lieknų jautelis“ ir *baūbti*, *baublÿs* „kas baubia“; *Blākė* Varn., į Biržulio ež. – plg. *blākė* „vabzdys – parazitas“ ir *blākas*, -à „lygus, plynas“, dėl semantikos plg. *Lýgė* Čk.; *Būblÿs* Žg., Švėtės dš. – plg. *būblÿs* „baublys, rėklys“ ir *būbti*, *būblÿs* „kas būbia“; *Buřkštinas* Krtn., Akmenos int. – plg. *buřkštinas* „avinas“ ir *buřkštinas* „gintaras; tokia žolė“; *Krėgždė* Vdk. – plg. *krėgždė* ir *Krėgždė* avd., *kregžd-ėti* „girgždėti, kreknoti“; *Kūisis*, *Kūisis* rš. Šv., Veiviržo kr. – plg. *kūisis* „uodas“ ir *kuistis* „rausti, versti, draskyti, krapštyti“; *Kūrmė* Krž., Kalnyčios dš. – plg. *kūrmis* „žemės žvėrelis“ ir *kurmėti* „vikriai, greitai bėgti“; *Pyplÿs*

Skd. – plg. *pypl̃ys* „žuvis; vijūnas“ ir *p̃ypti*, *pypl̃ys* „kas pypia“ ir kt.¹).

Kalbant apie pirminius gyvūninius lietuvių hidronimus, neišleista iš akių dar viena aplinkybė. Kaip žinoma, daug lietuvių asmenvardžių yra kilusių iš visiškai nepasikeitusių gyvūnų pavadinimų. Tokių asmenvardžių yra nepalyginti daugiau, negu pirminių gyvūninių hidronimų. Tad didžioji dalis pirminių hidronimų, kilusių iš gyvūnų pavadinimų, turi visiškų atitikmenų lietuvių antroponimijoje. Asmenvardinių hidronimų lietuvių vardyne taip pat pasitaiko, todėl, nagrinėjant pirminius gyvūninius hidronimus, iškyla jų atskyrimo nuo pirminių asmenvardinių klausimas. Šių dviejų pirminių hidronimų grupių vardus dažnai labai sunku, o kartais iš viso neįmanoma atskirti. Iš hidronimų, pateiktų pirminių gyvūninių hidronimų skyrelyje ir turinčių atitinkamų antroponimų, minėtini visų pirma šie: *Sākalas* up., *sākalas* ir *Sākalas* avd.; *Tilvikas* up., *tilvikas* ir *Tilvikas* avd.; *Vābalas* up., *vābalas* ir *Vābalas* avd.; *Vānagas* up., *vānagas* ir *Vānagas* avd.; *Vėgėlė* up., *vėgėlė* ir *Vėgėlė* avd.; *Vėžys* up., *vėžys* ir *Vėžys* avd.; *Vyturys* up., *vyturys* ir *Vyturys* avd.; *Žāsinas* up., *žāsinas* ir *Žāsinas* avd.; *Žvirblis* up., *žvirblis* ir *Žvirblis* avd. ir t. t. Dabar nėra jokių priemonių įrodyti, iš ko kilo šie hidronimai – tiesiog iš gyvūnų pavadinimų ar iš gyvūninių asmenvardžių. Prie pirminių – gyvūninių juos labiau tinka minėti svarbiausia todėl, kad tokių hidronimų tiesioginis ryšys su gyvūnų pavadinimais rodosi natūralesnis (turint galvoje visų pirminių gyvūninių hidronimų kategoriją), negu tarpinis, per asmenvardžius.

c) iš fiziografinių terminų: **Akis** ež. Auk., Glv., Kš., Kš., Mrs., Nmč., R., Trak. ir kt. < *akis* „iš gilumos prasimušęs šaltinis, akivaras; ežerokšnis, pelkių ar baigiančių užakti ežerų nedidelis vandens plotas“ LKŽ I 55; **Akivaras** ež. Smal. < *akivaras*; **Alkà** Dr., Prnv., ež. Dbg. < *alkà* „balokšnis, tvenkinys“; **Al̃kas** Dt., Kruosto int., ež. Onš. < *alkas* „kalnelis, apaugęs medžiais“ (arba plg. *alkà*); **Apidemė** ež. Lp., **Apidemis**, *Apidmis* ež. Smal. < *apidemė*, **apidemis* „bendras žemės sklypas tarp dviejų sodybų; panamė; išvara“ (plačiau žr. B. Savukynas, LKK III 296); **Apýdemė** Srd., Upio int., **Apýdemis**, *Apidemēlis* Čk., Skystūno int. < *apýdemė*, *apýdemis* „bendras žemės sklypas tarp dviejų sodybų; panamė; išvara“; **Aptekà** Vad., Juodos

¹ Vienas kitas hidronimas, formaliai sutampantis su gyvūno pavadinimu, yra minimas, nagrinėjant priesagų vedinius.

dš. < *aptekà* „upės išsiliejimas“; **Ātaka**, *Atakà* Prk., Lamsočių k., Prk., Drevernos k., į Kuršių marias < *ātaka*, *atakà* „upės, marių atsišakojimas“; **Atāvaras** ež. Jsv. < *atāvaras* „upės giluma, sietuva, akivaras; neužšalanti vieta upėje ar ežere, klampynė“; **Atātvanas** Ps., Pyvesos int. < *atātvanas* „per potvynį išsiliejęs vanduo ir jo užlieta vieta“; **Atekà** Aln., Alksnos int. < (?) **ateka*, plg. *atakà*; **Avilỹs**, *Aviliaĩ* ež. Imb. < *avilỹs* (kurio pirminė reikšmė galėjo būti „dauba, slėnis“ ar pan. – žr. B. Savukynas, LKK III 299); **Bēdrė** Stč., Kruojos int., Všk., Yslykio int. < *bēdrė* „duobė, bala, klampynė, slėnis“; **Bedūgnė** ež. Bb., Jsv.: *bedūgnė*; **Brādas** Onš., Vrn. < *brādas* „didelis purvas, šlapumas, klar pumas; brasta“; **Brastà** Jz., Jon., Šešuvos int., Krn., Mlt., į Dūrių ež., Mlt., Virintos int., Onš., Skm., Trgn., į Uteno ež., Vnd., Nevėžio kr. < *brastà*; **Brastvà** End., Kl., Lzd., Raišupio int., Lk., Pp., Ventos dš. < *brastvà* „brasta“; **Būktas** Žsl., Žaslos int. < *būktas* „upės, ežero ar balos įlanka; užtakys; gili vandens išsukta vieta“; **Dāgas** ež. Ktk. < *dāgas* „degimas, išdaga“; **Dāpai** ež. Sem. < *dāpas* „potvynis, tvanas“; **Daubà** Kdl., Širvintos kr., Bt., Jrb., Pp., Ventos int., Šll., Trg., Jūros int. < *daubà*; **Daūbas** Kvr., Šventosios dš. < *daūbas* „dauba“; **Dauburỹs** ež. Šl. < *dauburỹs*; **Dirvonaĩ** ež. Ukm. < *dirvonas*; **Dūbà** ež. Rud. < **dūbà*, plg. *dūbai* „palaida ruda žemė“; **Dūbė** Krž., Rgv., Nevėžio kr. < *dūbė* „įdubimas, slėnis“; **Dūbės** Kp. < daugiskaita iš *dūbė*; **Duburiaĩ** Šlv., Lauknės kr., Tj., Mūšios int. < daugiskaita iš *duburỹs*; **Duburỹs** Gž., Jž., Audros int., Kn., Neries kr., Krk., Ažytės kr., rš. Pgg., Rm., Rdm. < *duburỹs*; **Dūburỹs** ež. Antz., Žal. < *dūburỹs*; **Dubuřkis** Skdv., Paryžio int. < *dubuřkis* „duburys“; **Dumburỹs** Vn. < *dumburỹs* „gili vieta ežere, upėje; duobė“; **Duobė** Trg., Jūros dš. < *duobė*; **Džiogỹs** Jrb., Nemuno dš. < *džiogỹs* „pelkė, kur durpes kasa“; **Eketė**, *Eketis*, *Eketỹs* Klp., Danės kr. < *eketė*, *eketis*, *eketỹs*; **Ėžeras** ež. Pmp., Kn., Pn., Prk. < *ėžeras*; **Ežeraĩ** keli ež. Pgg. < *ežeraĩ*; **Ežerýnas** ež. Srj., Smn. < *ežerýnas* „užaugęs, išdžiūvęs ežeras“; **Gálvis** ež. Trak. < *gálvis*, *galvis* „savaimė pasidariusi kūdra senos upės vagos vietoje ar užutėky; iškastos kūdros stačias krantas“, plg. lat. *dzelve* „akivaras, valka, marmalynė, klampynė, pelkė“; **Geľvė** Glv., į Žirnajų ež. – žr. *Gálvis*; **Gėlvis** ež. Sem. – žr. *Gálvis*; **Gerklė** Vlkj., Žgč. < *gerklė* „upės, jūros įlanka“; **Gėrklės** Ob., Kriaunos int. < daugiskaita iš *gerklė*; **Grýva** Krš., Ventos dš. < **grýva*, plg. lat. *grīva* „žiotys“ – dar žr. HPITY 95; **Grūbė**, *Grūb-intakis* Erž.,

Vidaujos dš. < *grùbė* „duobė; rūšys bulvėms“; **Īndubas** ež. Kp. < **indubas*, plg. *iñdubas* „dauba, įdubimas“; **Īngerklis** Dgč. < *iñgerklis* „siaura vieta; siauras žemės rėžis, įsispraudęs į mišką ar tarp vandens; pusiasalis“; **Intakà** Ad. < *intakà* „upės žiotys“; **Īntakas** Jrb., Pgg., Lumpės int., Rs., Prabaudos int., Rs., Šaltuonos int., Skdv., Kertenio int., Šmk., Pašaltuonio int., Vl., Gystaus int., Vdk. < *iñtakas*; **Īntapas** Šll. < *iñtapas* „vandenyje gili vieta“; **Īšgrauža** Als. < *išgrauža* „vandens išgraužta vieta; duburys, duobė, graužynė, išplova“; **Īškartas** Pkn. < *iškartas* „skynimas, kirtimas“; **Īšlynas** Yl., Kalties dš. < *išlynas* „molis; šlynas“; **Īšplėša** Šlu. – taip vadinama Nemuno atšaka < *išplėša* „vandens išneštas, išplėštas tarpas, griovys“; **Īštaka** Kl., Trumpės int. < *ištaka* „versmė; upės pradžia; išbėgis; slesna vieta, per kurią nubėga vanduo“; **Īštakà** Rk., Lukštos int. < *ištakà* „t. p.“; **Īštakas** Krtn. – taip vadinamas Spalvės aukštupys, Vlkv., Šeimenos int. < *ištakas* „ištaka“; **Īštakis** Bsg., Dotnuvėlės int., Gdž., Nykio int. < *ištakis* „ištaka“; **Īstakỹs** Tj., Vb., Vabalos int. < **ištakys*, plg. *ištaka*, *ištakis*; **Īšteka** Dbk., Šventosios int. < *išteka* „loma tarp kalnelių, kur vanduo išteka“; **Īstekis** Vb. < *istekis* „ištekejimas, pertakas, protaka; upės atšaka; sąsiauris“; **Īstoka** Gr., Viešvilės int. < *ištoka* „ištaka“; **Ītaka** Prk. < *įtaka* „vieta, kur upė įteka; žiotys“; **Īteklis** Krš., Ventos kr., Žd. < *įteklis* „upės žiotys; upės ar ežero vingis“; **Īvoda** Onš. < *įvoda* „griovys; pievos įlinkimas į upelį, kaip ir pusiasalis“; **Kaĩmpas** Švnčl., į Kretuono ež. < *kaĩmpas*; **Kampaĩ** ež. Blnk., Kampų k. < *kaĩmpas*; **Kanavà** Dt., Jaugilos int., Glv., Jž., į Rašų ež., Šlv. < *kanavà* „griovys“; **Kanàvas** Pn., Lėvens int. < *kanàvas* „griovys“; **Kertė** Krk., Šušvės kr. < *kertė*; **Kinė** Šm., Vilnios kr. < *kinė* „pakilesnė vieta raiste, pelkėje“; **Klānas** Grg. < *klānas*; **Kliurkė** Žr., į Pluotinalio ež. < *kliurkė* „skysta purvynė“; **Klonė** End. < *klonė* „klonis, lenkė, loma“; **Klōnis** ež. Lp. < *klōnis*; **Krāštas** ež. Lp. < *krāštas*; **Kraušius** Krsn. < *kraušius*; **Kriaušiaĩ** keli upl. Al. < *kriaušis*; **Kriaušius** Alv., Nemuno dš., Auk. < taip vadinama Vadrės pradžia, Btr., Verknės int., Ūd., Vardžiaus int. < *kriaušius*; **Krūšis** Kv. < *krūšis* „pakriaušė“; **Kūbris** Slnt. < *kūbris* „kalnelis, kauburys“; **Kūdrà** Krkn. < *kūdrà* „tvenkinys, bala“; **Kulỹs** ež. Pnm. < *kulỹs* „kampus“; **Laĩkštė** Al, Kps < *laĩkštės*, „didelė pelkė, kimsynas“; **Lankà** Grz., Vilkmėdžio int., Krp., Žarės int., Jnš., Lkš., Siesarties int., Sd., Šakos dš., Sk. < *lankà*; **Laĩkos** ež. Dgl. < *laĩkos*; **Lėnkė** Vdk. < *lėnkė*

„klonis, slėnys, loma, dauba“; **Liekna** Klm. < *liekna* „klampi pieva, raistas, pelkė“; **Liekna** End., Ssk. < *liekna*; **Lieknas** Jnšk., Mūšos int., Krč., Pn., Opstainės int., Rz., Daugyvenės int. < *lieknas* „klampi pieva, raistas, pelkė“; **Liėknas** Yl., Kalties kr., Ms., Katupio dš., Vks., Ventos dš. < *liėknas* „liėknas“; **Lygumà** Ad. < *lygumà*; **Linkiai** Rk. < daugiskaita iš *linkis* „dauba, slėnis; įlinkimas“; **Liogė** Grk. < *liogė* „skysčio ruožas“; **Liūgnės** Kltn. < **liūgnė*, plg. *liūgnas* „liūnas, valka, pelkė“; **Liūnai** Dt. < daugiskaita iš *liūnas*; **Liūnas** Raud., Zp., Lėkės int., ež. Km., Rim., Švnč. < *liūnas*; **Lobà** Kur., Virintos kr. < *lobà* „dauba, slėnys, loma“; **Lóbas** Rk., Audros int. < *lóbas* „dauba, slėnys, loma“; **Lomà** Kv., Srd., Upio int. < *lomà*; **Loviaĩ** Rs. < daugiskaita iš *lovỹs* „upės vaga; loma; latakas; griovyvys“; **Lūgaĩ** Šlv. < daugiskaita iš *lūgas* „upės užliejama vieta; klampi upių atšaka; klanas; bala, klampynė“; **Lūgas** Ar., ež. Jž., Bb., Kdn., Rdd., Vlkj. < *lūgas*; **Lūgnas** ež. Trg. < *lūgnas* „liūnas“; **Máiva** Varn., į Ilgio ež. < *máiva* „klampi bala, klampynė“; **Máuras** Kp., Didžprūdžio int. < *máuras* „dumblas, purvas“; **Mólbedis** Vlkv., Juodupės int. < *mólbedis* „molduobė; dirva prie molio“; **Mólbėstis** Jnšk., Verdėnės int. < *mólbėstis* „molduobė“; **Mólė** Skdv., Upynikės dš., KzR., Ažuolų Būdos ap. < *mólė* „molio žemė, molynas“; **Molkasà** Lkč. < *molkasà* „molduobė“; **Mólkasis** Plk., Vingučio int. < *mólkasis* „molduobė“; **Molkasỹs** Vv., Bartupės int. < *molkasỹs* „molduobė“; **Núotaka** Vs., į Veisiejų ež. < *núotaka* „nuotakumas, nuolaidumas“; **Núoteka** Msn., Musės int. < **nuoteka*, plg. *núotaka*; **Pakaĩnė** Rsn., į Kuršių marias < *pakaĩnė*; **Palà** Pkr., Mūšos dš., Tv., Minijos kr. < *palà* „bala, pelkė, raistas“; **Pelà** Skdv., Ančios dš. < (?) **pela* „pelkė“, plg. *palà*; **Pilvė** Plv., Šešupės dš. < *pilvė* „dumblas“¹; **Plótas** ež. Ds. < *plótas*; **Pólymas** ež. Ldvn., Mrk. < *pólymas* „raistas, pelkė; didelis miško, lauko plotas; maži miškeliai“; **Prūđai** Šln., Šušvės int. < daugiskaita iš *prūđas*; **Prūđas** Blnk., Krč., Kp., Didžprūdžio int., Slč., Mūšos int., Vb., Pyvesos dš., Vgr., Vadaksties kr., ež. Lkm., Pbs., Švnč., Vp. < *prūđas*; **Puřvas** Vks., Ašvos dš. < *puřvas*; **Ravaĩ**, **Ravĩ** *upėlis* Srd., Dubysos int. < daugiskaita iš *rāvas*; **Rāvas** Bb., Km., Šetekšnos int., Msn., Neries dš., Ukm., Šventosios dš., Švnč., Upelio dš., Švnč., Strūnos kr. < *rāvas*; **Rėvas** Plk., Nemuno kr., Slk., Vl., Grauzupio int., Žsl., į Žaslių ež. < *rėvas* „ravas“; **Salà** Všn., į Viešinto ež., ež. Ds. < *salà*; **Salpà**

¹ Žr. St. Tarvydas, Lietuvos vietovardžiai, Vilnius, 1958, p. 15.

Šln., Švėmalio int. < *salpà* „įlanka; užsemiama pieva“; **Sálpas**, *Salpas* Skdv., Agluonos int. < *sálpas*, *salpas* „užutėkis; įlinkimas, vingis“; **Santakà** Ss., Sasnos kr., Švnčl., Žeimenos int. < *santakà*; **Sántakas** Btg. < *sántakas*; **Santakỹs** Šv. < *santakỹs* „santaka“; **Sánteklis** Krš., Ventos kr., Plt., į Beržoro ež. < *sánteklis* „santaka“; **Sásiauris** Jž., Skardžiaus int., ež. Ds. < *sásiauris*; **Skalà** Žsl. < *skala* „kietas gruntas; uola“; **Skařdis** Glv. < *skařdis*; **Skařdziai** Mrs., Vl., Šunalupio int. < daugiskaita iš *skařdis*, *skařdzius*; **Skařdzius** Aln., į Gilužio ež., An., Ilgės int., An., Šventosios kr., Blnk. ir kt., iš viso 24 < *skařdzius*; **Skriodė** Brb., Mikasos int., Brš., Nemuno dš., Prn. < *skriodė* „duobė; griova, vandens išgraužta duobė“; **Slėnė** Nj. < *slėnė* „slėnys, klonis“; **Smeltė** rš. Nv., Šerkšnės kr. < *smeltė* „smėlis, smėlynė“; **Smùklė** Rs., Prabaudos int. < *smùklė* „liūnių ar durpynų atvira vieta; akivaras“; **Sraūtas** Btg., Mūkės kr., Grnk., Šušvės kr., Grz., Gdž., Dotnuvėlės dš., Krš., Ventos dš., Pnt., Lankešos kr., RdN., Nemunėlio kr. < *sraūtas*; **Sriaūtas** Akm., Debrėšcio int., Mšk., Mūšos int., Šd., Daugyvenės int. < *sriaūtas*; **Srovė** Lkm., į Asėko ež., Užp. < *srovė*; **Staviščiai** Lap., Staviščių k., Veiseistės int., **Stavistis** ež. Pbrd. < rus. *cmabuuęe*, plg. *cmab* „prūdas“, lenk. *stawisko* „vieta, kur buvo prūdas“; **Strautas** Krč., Mūšos int. < *straūtas*; **Striauta** Jnš., Audruvės int. < **striauta*, plg. *striaūtas*; **Striaūtas** Žml. < *striaūtas*; **Šakà** Gr., Grk., Roklonio int., Krž., Kražantės kr., Kv., Ašvos dš., Prk., Aisės dš., Rs., Šlynos kr., Šd., Daugyvenės kr., Trk., Šerkšnės kr., Vb., Pyvesos dš., Vn., Balčios dš. < *šakà* „upės atsišakojimas“; **Šākė** Jon., Malkosnės dš., Krk., Šušvės int., Kv., Kūlupalio kr., Rs., Vilkupio int., Vlkj., Striūnos kr. < *šākė* „tarpušakis; dvišakumas, šakuma“; **Šākuma** Grk., Dubysos dš. < *šākuma* „tarpušakis“; **Šaltėniai** Vks., Baibelio kr. < daugiskaita iš *šaltėnis* „šaltinis“; **Šaltėnis** Jnš., Mūšos int., Klm., Dratvens int., Krš., Žaigio kr., Rdn., į Paežerių ež., Šl., Ringuvos int., Vdk., Upės dš. < *šaltėnis*; **Šaltiniai** Jz. < daugiskaita iš *šaltinis*; **Šaltinis** Čk., Lašišos int., Čk., Dubysos int., Kn., KzR. ir kt., iš viso 18 < *šaltinis*; **Šilià** Jnš., Virėiuvio int., Pkr., Kruojos dš. < *šilià* „raistas, durpinė žemė; šilas, giria“; **Šimšà** Krtv., į Gauštvinio ež. < *šimšà* „šlapia pieva, pelkė“; **Šlaītas** Krk. < *šlaītas*; **Šlapókšnis** Prn., Utrevio int. < *šlapókšnis* „šlapia vieta“; **Šlýna** Rs., Šaltuonos dš. < *šlýna* „šlynas, baltikė žemė“; **Šulnỹs** ež. Jšn. < *šulnỹs* „šulinys“; **Tekmė** An., Šventosios kr., An., Šventosios dš., Rs. < *tekmė* „sro-

vė“; **Tėkmė** Rz., Daugyvenės kr. < *tėkmė*; **Trakai** Srv. < daugiskaita iš *trākas* „miške pakilesnė pieva; skynimas“; **Uolà** Ut., Rašės dš. < *uolà* „uoliena“; **Ūpė** Erž., Klt., į Kretuono ež., Lkč., Nemuno kr. ir kt., iš viso 10 < *ūpė*; **Ūpės** Ar., Gynėvės int., Šl., Vijolės int. < daugiskaita iš *ūpė*; **Upėsma**s, *Upėsmai* Trk., Ventos kr. < *upėsma*s „užžėlęs upelis“; **Upėsnis** Al., Lp., Seiros kr., Mrs., Peršėkės int., Mlt., Niūriškio int., Vlkj., Vrn., Grūdės dš. < *upėsnis* „vieta, kur pavasarį tekėjo upė“; **Ūpiai** An., Bb., Striūnos int., Blnk., Dgč., Jž., Km., Km., Rk., Sv. < daugiskaita iš *ūpis* „upė“; **Ūpis** Al., Bb., Lazduonos int., Btr., Pūnelės int. ir kt., iš viso 23 < *ūpis*; **Upys** Vlkj., Nemuno dš. < *upys* „upė“; **Užnešius** Gdl., Dovinės int. < *užnešius* „pakrantė, kur pavasarį vanduo prineša mėšlų“; **Vadà** Ar., Šilaupės kr., Šmk., Trg. < *vadà* „dirvonas; tuštuma girioje“; **Vadaksnis** Pln. < *vādaksnis* „upelio vaga; upių įlanka, kuri potvyniais susijungia su upe ir turi sausą gerklę vandeniui nubėgti, kuomet vādaksnyje nebetelpa, upės gi vanduo yra žemiau už vādaksnį“ K. Būga, RR II 328; *vadaksnis* „šlapia pieva“ P. Skardžius, ŽD 367; plg. *vadaksnėlis* „įklonėlis“ Št. LKŽK; **Vadakstà**, *Vadukstà*, *Vadaktà* An., Šventosios dš. < **vadaksta* lygu *vadaksnis* – žr. K. Būga, RR II 328; **Vadakstà**, *Vadakstis*, *Vadaktà* Krkn., Nevėžio dš. < **vadaksta*; **Vadakstis** Krtv., Šventupio int., Lž., Ventos dš. < **vadakstis* „vadaksnis“. Žr. K. Būga, RR II 328. Dar plg. lat. *Vadaks(t)e* up. J. Endzelin, ZslPh XI 138. Atveju, kai vietovardžių *-kst-* keičiasi su *-ksn-*, yra ir daugiau, plg. lat. *Alūksne* ež., up., *Aluoksne* up. ir *Aluokste* up., *Alūksti* k. (J. Endzelins, LV I 1. 24); **Vagà** Ign., Ms., Erlos int. < *vagà*; **Valkà** Krn., Nemuno dš., Sml., Amatos dš., ež. Onš. < *valkà*; **Vangà** Pkn., Nemuno kr., Št., Obelies int. < *vangà* „dirva“; **Vegerė** Pp., Avižlio int. < **vegerė*, plg. lat. *vedzere* „siauras upokšnis“ (K. Būga, RR II 328); **Verdėnė** Jnšk., Piestinės int. < *verdėnė* „šaltinis“; **Verdėnis** Pkr., Kruojos int., Vks., Pievio int. < *verdėnis* „šaltinis“; **Versmė** Dkšt., Ml., Ut., Utenaitės int. < *versmė*; **Vingiai** Kr., Skdv. < daugiskaita iš *vingis*; **Vingis** Km., Šetekšnos int. < *vingis*; **Vyriūs** Brš. – taip vadinamas Nemuno įlinkimas Pavyrės k. < *vyriūs* „vandens sūkurys upėje“; **Žaĩbas** Pn., Lėvens dš. < *žaĩbas* „kampas“; **Žiõgis** Lkv., Pgg., Nemuno dš., Prk., Veiviržo int., Prk., Veiviržo int., Prk. < *žiõgis* „pavasariį tekantis, vasarą išdžiūstantis upelis; vadaksnis“; **Žiogys** Kdl., Pgg., Vilkos kr., Trg., Jūros kr., ež. Šlu. < *žiogys* „žiogis“; **Žviřgždas** Kp., Marnakos int. < *žviřgždas*;

Akis Šmn., Kupos kr. (p. f. *Júodupė*) < *akis* „liūne kiaura vieta; pelkių ar baigiančių užaugti ežerų nedidelis vandens plotas; akivaras“; **Dārymas** Mlt., į Inketro ež., Žmt., Eglyno int. < *dārymas* „kemsynė, klampi bala, raistas“; **Rūdymai** Ob., Kriaunos int. < daugiskaita iš *rūdymas* „liūnas, kurio paviršiuje rudas vanduo; rūdžiuotas griovys“; **Rūdymas** Šd., Šiekštumo int. < *rūdymas*; **Rūdymė** Užp. < *rūdymė* „rudo, su rūdim vandens bala“; **Brādumas** Lk., Upynos kr., Sd., Varduvos kr. < **bradumas*, plg. lat. *bradumi* „brasta“ LVV I 322; **Purvynas** Lkm., Dumblys int., Mlt., į Rudesėlio ež., ež. Dbg. < *purvynas*; **Rūdynas** Ar., Gynėvės dš., Kps., Šešupės int., Srd., Žvyrupio int., Žmt. < *rūdynas* „klampynė; šaltinis; bloga pieva“; **Kemsynė** Ad., ež. Imb. < *kemsynė* „klampi bala“; **Kimzrėnė** Jnšk., Šakaitės int. < *kimzrėnė* „bala, kur daug supuvusių kelmų“; **Kliokynė** KzR., Višakio int. < *kliokynė* „krioklys“, plg. *kliokė* „purvynė, klampynė“; **Rūdynė** Grz., Šakynos int., Lkm., Peršokšnos int., Sml., Sv., Vlkj., ež. Erž., Všt. < *rūdynė* „bala, klanas“; *Klampynė* Jsv., Šušvės int. (p. f. *Klampābalė*) < *klampynė*; *Molynė* KzR., Ažuolų Būdos ap. (p. f. *Mólė*) < *molynė*; **Raguvà** Čk., Dubysos kr., Krk., Šušvės kr., Rs., Šaltuonos dš., (*Šlapióji*) Vl., Dubinaitės int. < *raguvà*; **Sietuvà** Brž., KzR. < *sietuvà* „gili upės vaga“; **Siėtuvos** Lkv., į Lūksto ež. < daugiskaita iš *sietuvà*; **Armenà** Vl., Nemuno dš. < *armenà* „klampynė, liūnas, praraja, gelmė“; **Sėmenà** Kn., Nemuno kr. < *sėmenà* „pūdymėlis“; **Lekmėnė** Btg., Kltn. < *lekmėnė* „klanas, bedugnė, properša, duburys“; **Lakmenià** Šmn., Pelyšos int. < **lakmenia*, plg. *lakmenà* „gili kūdra, kurioje yra dumblo“, *lekmėnė*; **Graumuõ** NmŽ., Tenenio kr., NmŽ., Šusties dš. < *graumuõ* „girioje tamsi liūnuota vieta; miško gelmė, tankumynas“; **Lašmuõ** Pkr., Mūšos dš. < *lašmuõ* „upėje vieta, kuri žiemą neužšąla; vieta, kur prasideda upė, ištakas; vieta, kur upė įteka į ežerą“, plg. lat. *lasmenis* „eketė, paversmis; neužšalanti vieta ežere“; **Viešmuõ** Jnšk. < *viešmuõ* „upokšnis, negili siaura upės vieta, kur smarkiai bėga vanduo“.

Įdomūs yra upių vardai **Prādagas** (Ut., Raudesos int., ež. Ut., Antaduobio vs.), **Pralūgas** (Ds., Šventosios int.), **Spuigė** Žmt., Antatilių k. Iš tų vietų, kur yra vandenvardžiai *Prādagas*, *Pralūgas*, *Spuigė*, yra užrašyti bendriniai žodžiai *prādagas* „kiaura vieta liūne“ (*ismukau į pradagą* Ut.), *pralūgas* „akivaras; prie upės šlapią gera pieva“ Ds. (P. Skardžius, ŽD 444), *spuigė* „pieva, kurią pavasarį vanduo užlieja“ (*nedaug bus šieno spuigėse, mat, pavasarį maža vandens buvo* Žmt.).

Šie bendriniai žodžiai žinomi labai nedidelėse apylinkėse ir kitose Lietuvos vietose nepasitaiko, todėl visai drąsiai juos laikyti fiziografiniais terminais, iš kurių kilo upių vardai *Prādagas*, *Pralūgas*, *Spuigė*, negalima. Gal būt, vienas kitas šių bendrinių žodžių yra tik plačiau vartojamas upės vardas.

d) iš daiktavardžių – įvairių vietų pavadinimų: **Álksna** Aln., Šventelės int., Klm., Žalpės int. < *álksna* „alksnynas“; **Álksnà** Krtn., Kl., Alanto int. < *alksnà* „alksnynas“; **Amárnia** Mrk., Merkio int. < *amárnia* (< lenk. *hamernia*) „kalvė“; **Aplúokas** Gr. < *aplúokas* „kluonas, žardis“; **Apušóta** Bb., Kiaunupio int., Vlkj., Nemuno dš. < **apušóta*, plg. *apušótas* „apušynas“; **Apušrótas** Vb., Tatulos int. < *apušrótas* „apušotas“; **Apvydžià** Dbk., Aknystos kr. < *apvydžià* „vieta, kur apyniai auga, apynynas“; **Atākaitas** Žl., Siesarties int. < *atākaitas* „nuožulni vieta prieš saulę“; **Beñdrė** Mrs. < *beñdrė* „bendra pieva, laukas“; **Béržtas** ež. Grdn., Beržtų mstl. < **beržtas*, plg. *béržta* „žemė, kur beržai auga“; **Biržtva** Dr. < *biržtva* „beržynas; baltmiškis; krūmokšliai“; **Brāvaras** Vlkj. < *brāvaras* „spirito ar alaus varykla“; **Degėšiai** Vp., Sugedos kr. < *degėšis* „degimo liekana; apdeges medis“; **Degėšis**, *Degėšėlis* Stč., Obelės int. < *degėšis* „degimo liekana, apdeges miškas“; **Dėgsnė** Sd., Šerkšnės kr., Tj., Mūšios int. < *dėgsnė* „degimas, išdegusi vieta“; **Degsnis** Stč., Kapupės int. < *degsnis* „degimas, išdaga, degsnė“; **Degsnys** Ar., Taurupio int., Nj., Alkupio int., Pg., Nekulos kr. < *degsnys* „išdaga, degsnė“; **Garbarnia** An., Latavos int. < *garbarnià* „kailių raugykla, dirbtuvė“; **Gōjus** Glv., Neries dš., Lp., Seiros int. < *gōjus* „nedidelis miškas“; **Grėžimai** ež. Št. < *grėžimai* „vieta, kur daryti grėžimai“; **Išdaga** Jnk., Trydupio int. < *išdaga* „degimas“; **Išdagas** Rgv., Nevėžio int., Vlkj., Vejuonos int., ež. Ut. < *išdagas* „išdegusi vieta pievoje, miške, durpyne; degimas“; **Išdagynė** Brt. < *išdagynė* „išdagai“; **Kalknyčia** Bt., Šešuvies int. < *káلك(i)nyčia*, plg. lat. *Kálkenīca* pv., *Kálķinīca* k. (J. Endzelīns, LV I 2. 30), *kaļķenīca* „kalkių degykla“ (LVV II 147); **Kamšà** Alv., Alovės dš., Ktk., Pkr., Ežerėlės int., Sem., į Švenčiaus ež., Sk., Sv., Šventosios int., ež. Dgč. < *kamšà* „klampi vieta; žabais, virbais išklotas kelias; perkolos, persėda“; **Kāpstatas** ež. End. < *kāpstatas* „vieta, aptverta nusmailintais kuolais“¹; **Karklôtė** Krž., ež. Trak. < *karklô-*

¹ Plačiau žr. E. Volteris, Kas yra kapstatai?, „Naujoji Romuva“, 1936, Nr. 48 p. 973.

tė „karklynas“; **Kasimas** Srd., Grivančiupio int. < *kasimas* „iškasta vieta, griovys“; **Katišius** ež. Slk., Trak., Km. < *katišius* „upelio užtvanka, takišius“; **Kelnorė, Kalnūrė, Didžgrabė** Vlkv., Skriaudupio int. < *kelnorė* „rūsysis“; **Ketviřčiai** Srv., Nykio int. < daugiskaita iš *ketviřtis* „valako ketvirtadalis“; **Ledaūnė** Vlkj., Naudupio dš. < *ledaūnė* „vieta, kur laikomi ledai“; **Linamarka** ež. Kpč. < *linamarka*; **Linamarkė** ež. Mrk. < *linamarkė* „linmarka“; **Linmarka** ež. Krn. < *linmarka*; **Linmarkà, Lirmarkà** ež. Jsv. < *linmarkà* (forma *Lirmarkà* greičiausiai yra atsiradusi iš *Linmarkà* dėl asimiliacijos); **Mačiulà** Onš., ež. Rud. < *mačiulà* „linmarka“; **Mačiulė** Grnk. – žr. *Mačiula*; **Margavōnė** Ob., į Obelių ež. < *margavōnė* „toliau nuo sodybų esanti žemė“; **Pagrandà** Jž., Rk., Nemunėlio dš. Vb. < *pagrandà* „vieta, išgrįsta akmenimis; grįstas kelias per balą“; **Pākasas** ež. Lkm. < *pākasas* „pasikasimas, urvas, požeminis kelias“; **Pāstovis** t. *Pōstovis* ež. Mlt. < *pāstovis* „sustojimo, buvimo vieta“; **Pastovys** ež. Dgč., Kpč., Ut. < *pastovys* „ib“; **Pėdāmė** Jrb., Mituvos dš. < *pėdāmė* „kūlgrinda“; **Peklā, Pekllynė** RdN., Žemosios Gervės kr. < *peklā* „pelkynai, brūzgnai“; **Perkādas** Dgč., į Ligajų ež. < *perkadās* (< lenk. *przechód*) „siauras kelias, trakas“; **Pėrkasas** Mrk., Mlt., Siesarties int. < *pėrkasas*; **Peřkasas** Brb., Nemuno kr., Plv., Šešupės int., Rz., Dervelio int., Vlkj., Karklės int. < *peřkasas*; **Perkasas** rš. Brž., Apaščios dš. < *perkasas*; **Peřkulas** Jon. < *pėrkulas* „žabu užtvara upėje“; **Perkulė** (ar *Perkulė*?) ež. Mlt. < **perkulė*, plg. *pėrkulas*; **Pėrkuolas** Užp. į Bedugnio ež. < *pėrkuolas* „perkulas“; **Pylà** Rt., Jūros int., Žr., Minijos int. < *pylà* „užtvanka, pylimas“; **Piaūnė** Pn., Juostos int. < *piaūnė* „pieva“; **Piauniaĩ** NmŽ., Tenenio int. < daugiskaita iš *piaūnis* (-ys) „pieva; upeliūkštis, tekantis raistuose; šlapia vieta, apaugusi krūmais; vieta, kur durpes kasa“; **Piaūnis** Br., Novos kr. < *piaūnis*; **Piaunys** Btg., Lk., NmŽ., Šusties int., Prk., Šmk., Bebirvyčio dš., Šln. < *piaunys*; **Piliakalnis** ež. Trgn. < *piliakalnis*; **Pýlimas** Vvs., į Bakos ež. < *pýlimas*; **Platumà** Čk., Lazduonos int. < *platumà*; **Plātumas** Btg., Dubysos dš. < *plātumas*; **Praustuvė** Msn., Neries dš. < *praustuvė* „vieta praustis“; **Pūstoška** ež. Dgč. < *pūstoškà* „vieta, kur niekas neauga“; **Ribà** Šlv., Lapišės kr. < *ribà*; **Ropienà, Ropynė** Kr., Nykos int. < *ropienà* „vieta, kur augo ropės“; **Rubėžius** Rd., Vėzgės int., Vl., Armenos int. < *rubėžius* „riba“; **Skalbyklà** Šlv., Dubysos kr. < *skalbyklà*; **Skalbýklos**

Nv., Burbesio kr. < daugiskaita iš *skalbyklà*; **Skùistas** ež. Švn. < *skùistas* „krūmas“; **Smalinyčia**, *Smaliniņķu ēžeras* Krsn. < *smalinyčia* „smalos varymo vieta“; **Spindziūs** Onš., į Spindžiaus ež.; ež. Onš. < **spindziūs*, plg. *spiņdzius* „miško šviesi linija, kelias, iškirsta linija“; **Spingis** Šll., Jūros kr. < *spiņgis* „spindis, kiaurai permatoma vieta“; **Spūskà** Jž., Skardžiaus int., Lnkv., Kn., Sėmenos int. < *spūskà* „užtvanka“; **Spūskas** Šlv., Šaukoto k. < *spūskas* „užtvanka“; **Šančius** Plt. < *šančius* „pylimas; aukštai supiltas kelias, iškastų žemių krūva; lauko, miško kraštas; griovys tarp kaimynų žemių; riba tarp privataus ir valdiško miško; pilis“; **Šilas** ež. Krč. < *šilas*; **Tabūnas** Šmk. < *tabūnas* „iš visų pusių aptverta ganykla“; **Takišius** Trg. < *takišius* „užtvanka; pylimas“; **Tartōkai** Jon., Neries int. < daugiskaita iš *tartōkas* „medžio piovykla“; **Tartōkas** Prn., Nemuno kr. < *tartōkas*; **Terpežys** ež. Klt., Terpežio k. < *terpežys* „vieta tarp ežių, ribų“; **Tvankà** Skd. < *tvankà* „užtvanka“; **Vejà** Rs., Prabaudos int. < *vejà* „jauna žolė; pievelė“; **Velėkla** Dbk. < *velėkla* „vieta, kur velėja“; **Vigadà** Akm., Dabikinės dš. *vigadà* (< brus. *вугода*) „gera vieta ganyti“; **Volas** Pns., Kirsnos int. < *volas* „sukastas, supiltas ruožas“; **Vōpnyčia** Rdd., Nevėžio int. < *vōpnyčia* „kalkių duobė, degykla“; **Žaūdagas** Krkn., Vadakties int. – gal būt, iš **žeūdagas* „degimas“. Plg. *Žendagys*; **Žendagys** Mšk., Voverkio int. – gal būt, iš **Žendagys* < *žendagys* „miško degimas“; **Žvėriñčius** Erž., Upės int., Kdl., į Ramoniškių ež., Lkm., į Ukojo ež., Mšk., Sb., Lėvens kr., Vl., Armenos int. < *žvėriñčius* „žvėrynas“; **Degimas** Jnšk., Kelmynėlės int., Srv., Rūdupio int. < *degimas* „išdegusi vieta, miškas, durpynas“; **Lėndimas** Skd. < **lendimas*, plg. *lėndymai* „lankos, pievos“; **Lėndrimai** Kltn. < *lėndrimai* „krūmokšniais apaugusi pelkė; balos“; **Lėndrimas** Krt. < *lėndrimas*; **Lydimas** KzR. < *lydimas* „iškirstas ar išdegingtas plotas miške; kirtimas, skynimas“; **Sėdimas** Kp., Lėvens int. < *sėdimas* „lauko rėžis ties sodyba; laukas, kuriame yra kaimas, sodyba“; **Skerdimai** Blnk. < daugiskaita iš *skerdimas* „kirsto miško plotas, skynimas“; **Skerdimai** Glv. < *skerdimas*; **Skerdimas** Jnšk., Plautupio int., Pn., Nevėžio dš., Ppl., Apaščios int., Šmn., Aluoties int. < *skerdimas*; **Vertimas** Ktč., Mirglono int. < *vertimas* „suarta dirva, arimas“; **Vertimas** Kš., Lomenos kr., rš. Žž., Lapainios dš. < *vertimas*; **Žalimai** Šv., Švėkšnalės int. < *žalimai* „žalumos“; **Ajerynas** Šl., Šiaušės int. < *ajerynas*; **Akmenynas** Lel., Šil., Žmt. < *akmenynas*; **Ažuolynas** ež. Kš. < *ažuolynas*; **Bamb-**

lýnas Vn., Šyšos int. < *bamblýnas* : *bamblýs* „balų ir ežerų augalas“; **Barsiukýnas** Čk., Dubysos int. < *baršiukýnas* : *baršiukas* „toks žvėrelis“; **Barsukýnas** Šil., Viemuonios kr., ež. Krtv. < *barsukýnas*; **Dėlýnas** ež. Lel. < *dėlýnas*; **Dumblýnas** ež. Ut. < *dumblýnas*; **Eglýnas** Žmt., ež. Mlt. < *eglýnas*; **Gervýnas** Pgg., Vilkos kr. < *gervýnas*; **Jėrubynas** Šil., Akmenos dš. < *jėrubynas* : *jėrubė* „toks paukštis“; **Karosýnas** ež. Krtv. < *karosýnas*; **Kermušýnas** Šil., Lašašos int. < < *kermušýnas* : *kermušė*, *kermušis* „laukinis česnakas“; **Lukštýnas** Rt., Kirkšnies kr., Šil., Tenenio int., ež. Mlt. < *lukštýnas* : *lūkštas* „puriena, vandens lelija“; **Rykštýnas** Šd., Uosupio int. < *rykštýnas* : *rýkštė* „vytis, žabas“; **Rūškýnas** Jnk., Novos int. < *rūškýnas* : *rūškė* „rūgštymas“; **Šermukšnýnas** ež. Krtv. < *šermukšnýnas*; **Varlýnas** ež. Mlt. < *varlýnas*; **Versmýnas** Lel., iš Versmyno ež., ež. Aln., Lel. < *versmýnas* : *versmė*; **Žvyrynas** ež. Ut. < *žvyrynas*; **Agarýnė** Dkšt. < *agarýnė* : *ągaras* „vandens riešutas“; **Airyėnė** Kp., Didžprūdžio int. < *airyėnė* : *airis*, *airas* „ajeras“; **Ajerýnė** Jsv. < *ajerýnė*; **Akmenýnė** An., Čk., Dubysos int. < *akmenýnė*; **Akminýnė** Mšk., Mūšos int. < *akminýnė*; **Bezdalýnė** Rd., Švėmalio int. < *bezdalýnė*; **Blendýnė** Skdv., Klūpio int. < *blendýnė* : *blendė*; **Blindýnė** Pp., Ventos kr., Šlv., Luknės int. < *blindýnė* : *blindis*; **Burbulýnė** Krp., Šventupio int. < *burbulýnė* : *būrbulas* „potvinkis, geltonžiedis“; **Dobilýnė** Šl., Švedės int. < *dobilýnė*; **Drožlýnė** Pnm., Salagirio vs. < *drožlýnė* : *drožlė*; **Dumblýnė** ež. Tv. < *dumblýnė*; **Erškėtýnė** Sb., Alejos int. < *erškėtýnė*; **Gurgždýnė**, *Gurždýnė* Rz., Dervelio int. < *gurgždýnė* : *gurgždis* „skėtinių šeimos augalas; paprastoji garšva; miškinis skudutis“; **Kelmýnė** Zp., Judrės int. < *kelmýnė*; **Kirmėlýnė** Sv., Šventosios int. < *kirmėlýnė*; **Kuojýnė** Dysnų ež. dalis Dkšt. < *kuojýnė*; **Landýnė** Rdd., Plytupio int. < *landýnė* „tankumynė, brūzgynai; urvas, ola“; **Laužýnė** Grnk., Šušvės int. < *laužýnė* „tankumynė, lūžtvė“; **Lendrýnė** Vnd., Vlokių k. < *lendrýnė* : *lėndrė* „nendrė“; **Liepýnė** Dysnų ež. dalis Dkšt. < *liepýnė*; **Lukštýnė** Mšk., Tautinio int. < *lukštýnė* : *lūkštas* „puriena, vandens lelija“; **Notrýnė** ež. Dkšt. < *notrýnė*; **Pušýnė** Ps., Mūšos int. < *pušýnė*; **Rykštýnė** Kn., Musinės kr. < *rykštýnė*; **Rupūžýnė** Rz., Dervelio int. < *rupūžýnė*; **Serbentýnė** Bt., Erž., Vidaujaitės kr., Sr., Nykio dš. < *serbentýnė*; **Šakýnė** Jnšk., Meškerdžio dš., Nj., Labos kr., Rz., Mažupės kr., Sml., Kurio int. < *šakýnė*; **Šėkýnė** Jž., į Šetekšnio ež. < *šėkýnė* : *šėkas* „žalia, šviežia žolė“, plg. *šėkýnas* „nendrynas“; **Šėškýnė** Rk., Šalto

sios int. < *šeškŷnė*; **Šukŷnė** Gl. < *šukŷnė*; **Traušŷnė** Krp., Šventupio int. < *traušŷnė* : *traušis* „dumblo žolė, ožkabarzdis“; **Uosŷnė** Gl., Šilupės int. < *uosŷnė*; **Varlŷnė** Btg., Šln., ež. Tt. < *varlŷnė*; **Vėgėlŷnė** Grz., Sb., Gorpio int. < *vėgėlŷnė*; **Velnŷnė** Plk., Nemuno kr. < *velnŷnė*; **Vikšrŷnė** Jnk., Višakio int., Raud., Raudonės dš. < *vikšrŷnė* : *vikšris* „viksva“ arba *vikšras*; **Vingerkštŷnė** < **Vingiarykštŷnė* An., Šventosios int. < *vingiarykštŷnė* : *vingiarykštė*, *-tis* „toks augalas“; **Vinkšnŷnė** Ut. < *vinkšnŷnė* : *vinkšna*; **Žagarŷnė** Jnšk., Ragupio int. < *žagarŷnė* : *žagaras*; **Žilvitŷnė** Čk., Lašišos int. < *žilvitŷnė*; **Žvirzdŷnė** ež. Šlu. < *žvirzdŷnė* : *žvirzdas* „žvirgždas“; **Papartŷnė** Rk., į Ignotiškio ež. (p. f. *Ūdrupis*) < *papartŷnė*; **Beržytė** Bsg., Bokštupio dš. < *beržytė* „beržynas“; **Javytė** < **Jievytė* (plg. *Javŷnas* < **Jievynas* Kp.), Btg. < (?) *jievytė* „ievynas“; **Karklŷtė** Vnd. < *karklŷtė* „karklynas“; **Kelmŷtė** Šd., į Žirnio ež. < *kelmŷtė* „kelmynė“; **Kelmŷtės** Naručio ež. dalis Vad. – žr. *Kelmytė*; **Žilvŷtė** Šlv., Liolingos kr. < (?) *žilvytė* „žilvitynė“, plg. *žilvė*, *žilvis* „žilvitis“; **Apynŷjis** Šv. < **apynŷjis*, plg. *apynŷjas*, *apynŷjus* „apynynas, apvydžia“; **Pupŷjai** Vad. < *pupŷjai* „pupų stiebai“.

Prie šios grupės, gal būt, priskirtini ir hidronimai **Rūgštynŷjus** Kv., Jūros int., **Serbentŷjus** Všk., Yslykio int. ir **Viksvŷjis** ež. Ign., nors bendriniai žodžiai **rūgštynŷjus*, **serbentŷjus*, **viksvŷjis* tuo tarpu, rodosi, nežinomi.

Galima įtarti, kad ir upių vardai **Lėndra** NmŽ., Šelmens kr., Šlu., Šyšos dš. bei **Švėndra** Vdk., Alsos kr. gali būti kilę iš tuo tarpu, rodosi, nežinomų bendrinių žodžių **lėndra* „lendrynas“, **švėndra* „švendrynas“. Tai rodytų ir upės vardo *Lėndra* variantas *Lendrŷnas*, plg. *Álksna* up. < *álksna* „alksnynas“.

e) iš įvairių kitų konkrečios bei abstrakčios reikšmės daiktavardžių: **Akuliėriai** du ež. Švnč. < *akuliėriai*; **Akuliŷriai** du ež. Ds. < *akuliŷriai*; **Audrà**, *Aldrà* Jž., į Sartų ež. < *audrà*, *aldrà*; **Baisŷbė**, *Baisŷsis upėlis* Lkč., Ovos int. < *baisŷbė*; **Baužas**, *Baužukas* Vg., Varmės int. < *baužas* „baidyklė, baubas, šmėkla“; tačiau gali būti ir iš *baužas* „beragis“, nors Vaiguvo apylinkėse žodis *baužas* reikšme „beragis“, rodosi, nevartojamas; **Bedūgniai** keli ež. Kn. < *bedūgnis*; **Bedūgnis** ež. Gr., Ign., Jrb. ir kt., iš viso 27 < *bedūgnis*; **Bedugnŷs** ež. Jž., Kn. < *bedugnŷs*; **Begālis** ež. Tt. < *begālis* „be galo, neturintis galo“; **Bekiaūšis**, *Bepaūtis* Čk., Žašino int. < *bekiaūšis*,

bepaūtis; **Benōsė** Lg. < *benōsė*; *Berāgis* ež. Sv. (p. f. *Svēdasas*) < *berāgis*; **Bevařdis** ež. Mlt., Vžns. < *bevařdis*; **Bežūvis** ež. Mlt. < *bežūvis* „be žuvų“; **Blauzdà** Ktk., į Paštelio ež. < *blauzdà*; **Dúmas** ež. Sem. < *dúmas*; **Dviliūkis**, *Dviliūké* Grg., Minijos dš. < *dviliūkis* „dvilinkas“; **Dvilỹpiai** du ež. Mlt. < *dvilỹpiai*; **Dvilỹpis** ež. Smal. *dvilỹpis*; **Dvilypỹs** Srv. < *dvilypỹs*; **Gėlda** Rs. < *gėlda*; **Giltinė** Jon., Neries kr. < *giltinė*; **Giltinė** Zp., Skirpstaujos kr. < *giltinė*; **Išnara** Šd. < *išnara* „senoji gyvulio (žalčio, gyvatės, vėžio...) oda, iš kurios jis augdamas išsineria; kailis; koks išires, išsinarstęs daiktas“. Be to, kadangi hidronimas yra pasikartojantis (*Išnaraī* ež.), galima spėti galėjus kada egzistuoti fiziografinį terminą **išnara*, -as; **Išnaraī** ež. Mlt. – žr. *Išnara*; **Kačėrga** Jon., Tj., Armukšnos int. < *kačėrga*; **Kātilas** ež. Vp. < *kātilas*; **Kerėpla** ež. Ktk. < *kerėpla*; **Kirkšnis** Rt., Jūros kr. < *kirkšnis*; **Kliūtis** ež. Trgn. < *kliūtis*; **Kója** Vilkokšnio ež. dalis Onš., ež. Vg. < *kója*; **Kuksà** Ktk. < *kuksà* „ranka be plaštakos“; **Kūšė** Dr., Šventosios kr. < *kūšė* „šlaunis“; **Lizė** Rt., Aitros kr. < *lizė*; **Mėkla** Vnd., Barupės kr. < *mėkla* „vėpla“; **Mūšà** Ps. – taip vadina mas Lielupės aukštupys, ež. Sb. < *mūšà* „bangų mušimasis į krantą“; **Pačiaūška** Akm., Liuišio kr. < *pačiaūška* „kas čiauška, čulba“; **Pākalas** ež. Lkm. < *pākalas* „kylis; nugara“; **Palaidžià** Kp., Lėvens int. < *palaidžià* „atšylis, polaidis; šlapumas, purvynė“; **Perūnas** ež. Pbrd. < *perūnas* „perkūnas“; **Prapultis** Mrk. < *prapultis*; **Prāpuola** t. *Prāpula* ež. Nj. < **prāpuola*, plg. *prāpuolas*, *prapuolà* „pražūtis, prapultis“; **Prūtas** ež. Rim., Prūčių k. < *prūtas* „dalgės prūtas (virkščia), akėtvirbalis, brūsas, rąstelis“; **Rāgana** ež. Bb. < *rāgana*; **Ragāžius** ež. Kpč. < *ragāžius* „medinė žagrė, arklas“ (dėl semantikos plačiau žr. E. Fraenkel, LEW II 685); **Rūrà** Antz., į Zalvio ež. < *rūrà*; **Stulgỹs** Prnv. < *stulgỹs* „rėksnys, ištisai bliaunas“ (arba, gal būt, ir „paukštis titilvis“); **Šalnà** ež. Smal. < *šalnà*; **Šerkšnà** Klm., Vadaksties int. < *šerkšnà* „šerkšnas, šarmas“; **Šlaunis** Klm., Kražantės dš. < *šlaunis*; **Šonas** Sb., Lėvens int. < *šonas*; **Švēkšna** Vg., Knituojos int. < *švēkšna* „kas šokinėja, mėtosi į šalis“; **Trilỹpis** ež. Dkšt. < *trilỹpis*; **Tulė** Skdv., Šunijos dš. < *tulė* „vamzdis, kranas“; **Uodegà** Rdd., Ut. < *uodegà*; **Valkšnà** PnmR., Vyžuonos kr. < *valkšnà* „didelė dalis ko nors; vienas tinklo užmetimas“; **Vařpstė**, *Varpstė* Pn., Vertišio int. < *vařpstė*, -ė „girnų ašis; kuolas alui tekinti; skylė girnose grūdams pilti, prapiestė“; **Žāras** Akm., Agluonos dš. < *žāras* „šaka“; **Žarnà** Žr., Minijos kr. < *žarnà*.

Pasakytina, kad šios pirminių hidronimų grupės išskyrimas sudaro bene daugiausia sunkumą, kadangi daugumas hidronimų, formaliai sutapdami su bendriniais žodžiais, visiškai drąsiai iš jų negali būti kildinami visų pirma dėl semantikos. Be to, kai kurie jų, turintys atitikmenų iš apeliatyvų, dar gali būti asmenvardinės kilmės (pavyzdžiui, *Aušrà* || *Drujà* Varn., į Biržulio ež. – plg. *aušrà* ir *Aušrà* avd., *Giņtaras* Rs., Prabaudos kr. – plg. *giņtaras* ir *Giņtaras* avd., *Gurklỹs* Ar., Upsalos int. – plg. *gurklỹs* ir *Gurklỹs* avd., *Rutulỹs* Šl., Vėkės int. – plg. *rutulỹs* ir *Rutulỹs* avd., *Šiupinỹs* Krž., Kražantės int. – plg. *šiupinỹs* ir *Šiupinỹs*¹ avd.). Iš ne visai aiškių šios grupės upėvardžių išsiskiria keli, kuriuos, gal būt, galima kildinti iš atitinkamų bendrinių žodžių, reiškiančių daugumą, gausumą: **Gaujà** Dv., Nemuno dš. < *gaujà*, plg. lat. *Gaūja* up., kurią J. Endzelynas (LV I 1. 304) sieja su lat. *gauja* „gauja“ ir liet. upėvardžiu *Gaujà*; **Stirta** Kpč., iš Stirtų ež., Seiros dš., **Stirtos** ež. Lp. < *stirta* „krūva, kaugė“; **Šyšà** Šlu., Atmatos dš. < *šyšà* „daugybė, knibždynas; labai didelė šeimyna“; **Šustis**, **Šustỹs**, **Šústė** Šlu., Šyšos dš. < *šustis*, *šustis* „krūva“; **Žáigis**, **Žaiginỹs** Krš., Ventos kr. < *žáigis* „krūva“.

Kiti hidronimai, formaliai sutampantys su bendriniais žodžiais, gali būti traktuojami įvairiai. Jie čia pateikiami tik kaip neaiškūs, svarstylini dalykai: **Atmatà**, **Āmata** Rsn., į Kuršių marias (Nemuno dešinioji šaka nuo Rusnės) – plg. *atmatà* „kas atmetama; užleista dirva“; **Bóba** Rt. – plg. *bóba*; **Bōbės** Skdv. – plg. *bōbė* „boba“; **Galbà** Pbs., Šventosios kr. – plg. *galbà* „pagalba“; **Juostà**, **Júosta** Pn., iš Juostino ež., Nevėžio dš. – plg. *júosta*; **Kálvė** ež. Ds. – plg. *kálvė*. Tačiau gali turėti ką bendra ir su *kalvà*; **Krėgžlė** JnšM., į Kregžlės ež., ež. JnšM. – plg. *kregžlė* „aštrus gruodas“; **Kriaunà** Ob., Kriaunų k., į Sartų ež. – plg. *kriaunà* „peilio koto šonas“; **Krimslė** Grnk., Šušvės kr. – plg. *krimslė*; **Krūtis**, **Krútė** Akm., Dabikinės kr. – plg. *krūtis* „krūva, krūsnis“, *kriūtis* „šlaitas, pakriaušis; krūva, krūsnis“. Gal būt, čia priskirtinas ir upės vardas **Krútas** RdN.; **Kuinė** Šll. – plg. *kuinė* „bauža karvė“, *kuinas* „prastas arklys“; **Kulė** Ds. – plg. *kulė* „dirbtinė koja iš medžio“, *kulỹs* „kampus“, **Leikà** Grk. – plg. *leikà* (slavizmas) „piltuvėlis“; **Liáudė**, **Liaudė** Bsg., Nevėžio dš. – plg. *liáudė* „minia, didelis pulkas žmonių, giminė“. Tačiau plg. lat. *Laudurga*, *Laūdurgas*, kuriuos K. Būga (RR III 623) laiko suomiškais,

¹ Žr. p. 49.

plg. est. *laud* „drėgnas“, *urg* „upelis“, vadžių *Λαοδα* k.; **Lytis** Šll., Lokystos kr. – plg. *lytis* „didelis ledo gabalas“; **Lópè** Ss., Vabalkšnės dš. – plg. *lópè* „skalų ryšulėlis prakurui“, *lopě* „lopas, lopinys“; **Luobà** Skd., Bartuvos dš., **Luoba** Skdv. – plg. lat. *Lùobe* ež., up., kurį J. Endzelynas (LV I 2. 354) sieja su lat. *luôba* „grobis, laimikis (der Fang, die Beute¹)“ arba *luobs* „luoba, žievė“²; **Minià** Skdv., Ančios int. – plg. *minià*³; **Nagà** Jnš., Ašvinės kr. – plg. *nagà* „nagas“, lat. *nagas* „abi rankos, rankos ir kojos“, pr. *nage* „koja“. Dėl semantikos galima būtų gretinti su hidronimais *Kója*, *Šlaunis* (žr. aukščiau); **Padaraī** Tj. – plg. *padaraī* „medžiaga; padargai“. Tačiau plg. *dārymas* „kemsynė, klampis bala, raistas“; **Páltis** Grg., Gdž., Krkn., Pšl., ež., Dkšt., Vb. – plg. *páltis* (slavizmas?) „lašinių gabalas“. Bet gali būti ir kitos kilmės, plg. *pālios* „balos“. Dar žr. E. Fraenkel, LEW 534, 532; **Paukštė** Ad. – plg. *paũkštė*; **Ratà** Ar., Kiršnovės int. – plg. *ratà* „būrys, eilė“; **Rùkis** Als., Sruojos dš. – plg. *rùkis* „susiraukėlis“; **Rùpis** Pš., Amatos int. – plg. *rùpis* „kas raupuotu veidu“, *rùpis* „kaupas bulvėms saugoti, kapčius; rūsys“; **Skaūnis** Nj. – plg. *skaūnis* „muštinės“; **Stulpas** Trk., Viešelės dš. – plg. *stulpas*, pr. *Stolpe*, kurį J. Gerulis (AO 174) lygina su liet. *Stulpas* up. ir *stulpas*; **Šakárnè** Brž., Juodupės int., **Šakarnis** Ps., Šakarnių k., Mūšos kr. – plg. *šakařnè* „labai išsišakojusi, išsiplėtusi“, *šakařnis* „šakotas“; **Šatà**, **Šatè** Ms., Šačių k., Luobos kr. – plg. *šatija* „būrys, gauja“. Dėl *Šatè* greta **Šatija* plg. *Nõtè* – *Notijà*, *Minè* – *Minija*; **Šeīrè** Trg. – plg. *šeīrè* „našlė“; iš antros pusės plg. *Seira* (jotvingių?) up. Srj.; **Šiekštas** ež. JnšM. – plg. *šiekštas* „vandenyje išgulėjęs dar nesupuvęs medis; upėse ar ežeruose apipuvęs medis“; **Uōstas** Varn. – taip vadinama Virvyčios pradžia – plg. *uōstas* „ūsas, atauga (braškės)“; **Užlà** Brž., Gervės int. – plg. *užlà* „kartys klojime javams krauti; prieangio, tvarto lubos; skylė lubose dūmams išeiti“;

f) iš asmenvardžių: **Adomáitis** ež. Mlt. < *Adomáitis* avd.; **Berčiūnas**, *Berčiūnų ežeras* Dgč., Berčiūnų k. < *Berčiūnas* avd.; **Býgudas** ež. Sem. < *Býgudas* avd.; **Bijōtas** Bt., Agluonos kr. < **Bijotas* avd., plg. *Bijotaī* k. Skdv., *Bijotai* k. Kbr., *Bijeikis*, *Bijjys*, *Bijónis*, *Bijėnas* avd. Gal būt, asmenvardinės kilmės yra ir ežero vardas **Bijótè** Krtv. – plg. pr. *Byote* avd.; **Bitautas** Aln., Virintos int. <

¹ LVV II 521.

² Plg. dar J. Endzelin, ZslPh XI 143.

³ Plačiau dėl šio žodžio žr. E. Fraenkel, LEW 453.

Bitautas avd.; **Byvaĩnis** ež. Trgn. < *Byvaĩnis* avd.; **Buivýdas** ež. Klt. < **Buivýdas*, plg. *Buivýdas*, *Buivýdis* avd.; **Buñduras**, *Buñdoris* Slč., *Mušos* int. < *Buñduras*, plg. *Bundoras*, *Bundōrius* avd.; **Butrimas** Dkšt., į *Dysnų* ež. < *Butrimas* avd.; **Daūgirdas** Vg. < *Daūgirdas* avd.; **Dáujotas** Grz., *Vilkvedžio* int. < *Dáujotas* avd.; **Daunóris** ež. Švn. < *Daunoris* avd., plg. *Daunōrius* avd.; **Dómantas** Varn., į *Lūks-to* ež. < *Dómantas* avd.; **Duvėnas** ež. Užp. < *Duvėnas* avd. (žr. B. Savukynas, LKK V 198); **Eigūtis** ež. Atz. < **Eigutis*, plg. *Eigýs*, *Eigiētis* avd.; **Galmonas** Bt., *Ančios* dš. < *Galmonas* avd.; **Gėdvydas** Yl., *Kvistės* kr. < *Gėdvydas* avd.; **Geřmantas** ež. Tl. < *Geřmantas* avd.; **Ginaičiai** < **Gineičiai* *Dysnų* ež. dalis Dkšt. < *dau-giskaita* iš *Gineitis* avd.; **Globýs** Jrb., *Mituvos* dš. < *Globýs* avd.; **Gumbakýs** Pp., *Gumbakių* k., *Ventoš* kr. < *Gumbakýs* avd.; **Jagóman-tas** ež. Dbg. < **Jagomantas*, plg. *Jagómastas*, *Jāgas*, *Jagūžis*, *Jagūtis*, *Jāgminas* ir *Dómantas*, *Daūmantas*, *Vidmantas* avd.; **Jagūdis** ež. Vvs. < **Jagudis*, plg. *Jagūtis*, *Jagūžis*, *Jāgas*, *Jāgminas*, *Jóga*, *Jogà*, *Jogáitis*, *Jogáila*, *Jógautas*, *Jógintas*, *Jogýs*, *Jogminas*, *Jogūtis* avd.; **Jánka** Kur., *Virintos* int. < *Jánka* avd.; **Jaskūtis** (ar *Joskūtis* t. *Jaskūtis*) ež. Lkm. < *Jaskūtis*, plg. *Jaskýs*, *Jāskas*, *Jaskónis*, *Jas-kúinas* avd.; **Jėčius** Užp., *Alaušos* int. < *Jėčius* avd.; **Jökulis** Prk., *Mini-jos* int. < **Jökulis*, plg. *Jokūlis*, *Jokulýs* avd.; **Jōnas** Krt., *Mini-jos* int. < *Jōnas* avd.; **Jonėlis** Grž., *Vilkvedžio* kr. < *Jonėlis* avd.; **Jonikis** Ms. < *Jōnikis* avd.; **Kačiuška** Grnk., *Šušvės* int. < *Kačiuš-kà* avd.; **Kajūtis** ež. Rud. < *Kajūtis* adv.; **Katilius** Pkn. < *Katilius* avd.; **Kidžgeilis** (t. *Kicgeilis* : **Kidžigeilis* > **Kidzigeilis* > **Kidzgeilis* > *Kicgeilis*) ež. Ml. < **Kidžgeilis*, plg. *Kidžius* ir *Dau-gailis*, *Лю-зеїnучь* vs. Ut. (K. Būga, RR I 244); **Kivýlius** Šauk., *Skersravio* int. < *Kivýlius* avd.; **Kūndrotas** Trk., *Ventos* kr. < *Kūndrotas* avd.; **Leĩmantas** Brt. < *Leĩmantas* avd.; **Liegus** Jz. < *Liegus* avd.; **Lipkà** Jon., *Neries* kr. < *Lipkà* avd.; **Lipkus** Rt., *Ežerupio* kr. < *Lipkus* avd.; **Lukāšius** Kr., *Nykos* dš. < *Lukāšius* avd.; **Magdùsė** Kltn., *Ak-menos* dš. < *Magdùsė* avd.; **Mardōsas** Yl., *Gabižiaus* int. < *Mar-dōsas* avd.; **Mozūras** Žmt. < *Mozūras* avd.; **Nōrušas** Vvr., į *Punkino* ež. < *Nōrušas* avd.; **Pijúosas** ež. Onš. < *Pijúosas*, plg. *Pijusas* avd.; **Rimka**, *Rimkažeris* ež. Sn., *Rimkažerių* k. < *Rimkà* avd.; **Salminas** ež. (lokalizacija nežinoma) < *Salminas* avd.; **Senkūtis** ež. Srj. < *Sen-kūtis*, plg. *Señkus*, *Senkáitis* avd.; **Sirvydas** Ms., *Bartuvos* kr. < *Sir-vydas* avd.; **Sirvýdis** ež. Mlt. < *Sirvýdis* avd.; **Skudūtis** ež. Ign. <

Skudūtis avd.; **Šiupinỹs** Krž., Kražantės int. < *Šiupinỹs* avd.; **Tamōšius** Jsv., Liedo dš. < *Tamōšius* avd.; **Tarūtis** Užp., Šventosios dš. < *Tarūtis* avd.; **Uršulis** Skm. < *Uršūlis* avd.; **Vaidōtas** Trk., Šerkšnės kr. < *Vaidōtas* avd.¹; **Vainilas** ež. Pbrd. < *Vainilas* avd.; **Vilūtis** ež. Vžns. < *Vilūtis* avd.; **Viřnbaras** Kn., Neries kr. < *Viřnbaras* avd.; **Visaginas** ež. Dkšt., Visagino vs. < *Visaginas*, plg. *Visginas* avd.; **Visbaras** ež. Dbg. < *Visbaras* avd.; **Výtautas**, *Vytautālis* Vvr., Šalpalės kr. < *Výtautas* avd.; **Žeberaūskis** Kv., Skurbyno int. < *Žeberaūskis* avd.; **Aibūtis** ež. Lb. (p. f. *Aibūtiškis*) < *Aibūtis* avd.; **Katilius** ež. Sv. (p. f. *Narbūčių ežeras*) < *Katilius* avd.

Asmenvardinės kilmės, gal būt, yra ir hidronimai **Imbrasaitis** Pbs., iš Imbrasaičio ež., į Žirnaju ež., **Skōmintis**, *Skomintỹs* Šl., į Gudelių ež., **Vaivilas** Skdv., **Vensūtis** Dt., Kruosto int., **Vōsgautas**, *Vosbūtis*, *Veisgūtis* Stč., Uosupio kr., **Vladišius** ež. Sem., nors asmenvardžiai **Imbrasaitis*, **Skomintis*, **Vaivilas*, **Vensutis*, **Vosgautas*, **Vladišius* dabar, rodosi, nežinomi. Tačiau kiti asmenvardžiai rodo, kad tokie lietuvių antroponimai galėjo būti, plg. *Iřnbrasas*; *Skōmantas*, *Skominas*; *Vaivilāvičius*; *Vensus*, *Vincas*, *Vincūtis*; *Vōsgirdas*, *Vōsbutas*, *Vāisgūtis*, *Vāisgutas*; *Vladišauskas*, *Vladišėvskis*.

Asmenvardiniais pirminiais, gal būt, dar galima laikyti ir kai kuriuos kitus upių bei ežerų vardus, nors jų kilmė yra mažiau aiški, negu aukščiau minėtųjų, pvz.: **Barōnas** Brž., Vrn., Duobupio dš. < *Barōnas* avd. (tačiau plg. *barōnas* „avinai“); **Būkà**, *Būgà* Trgn., į Baluošo ež. < *Būkà*, *Būgà* avd.; **Gūdas** Pmp., Pyvesos int., Žmt. < < *Gūdas* avd. (tačiau plg. *gūdas* – etnonimas).

Upių vardai **Cigōnė** Prk., Minijos kr. ir **Čigōnas** RdN., Nemūnelio kr., nors ir turi atitikmenų antroponimijoje (plg. *Čigōnas* avd.), greičiausiai yra kilę iš etnonimo *čigōnas*, *cigōnė*.

Reikia dar pridurti, kad šiame skyriuje pateiktieji pirminiai asmenvardiniai hidronimai yra ne visi, o tik patys aiškiausi. Nagrinėjant priesagų vedinius, kai kurie hidronimai, turintys priesagas, bet taip pat turintys atitikmenų antroponimijoje, aptarti prie atitinkamų priesaginių vedinių.

g) iš kitų toponimų: **Aleīninkai** ež. Imb., Aleininkų k. < *Aleīninkai* k.; **Amėrika** Pln., Minijos kr. < *Amėrika*; **Būdvietis** Brb., Žvikinės int. < *Būdvietis* k.; **Duōkiškis** ež. Km., Duokiškio mstl.

¹ XVI a. šis upės vardas rašomas *Boūdamynucō* – žr. J. Sprogis, GŽ.

< *Duōkiškis* mstl.; **Janāvas** ež. Klvr., Janavo k. < *Janāvas* k.; **Karāpolis** Trgn., Šunijos dš. < *Karāpolis* k.; **Mažalótė**, *Mažalótės ežeras* Pbrd., Mažalotės k. < *Mažalótė* k.; **Medsėdis** Yl., Luobos int. < *Medsėdziai* k. (kaimo vardo vienaskaita); **Rimkaī** ež. Krk., Rimkų vs. < *Rimkaī* vs.; **Sibiras** Nm., Puodžiškių k. < *Sibiras*; **Šiupiėniai** ež. Gdr., Šiupienių k. < *Šiupiėniai* k.; **Kubiliškis** ež. Ob., Kubiliškio k. (p. f. *Kubiliškio ežeras*) < *Kubiliškis* k.

Upių vardai **Cedronas** Šauk., Ventos int., **Cedruonà** Gr., *Cėdronas* Vp., Šventosios dš. (p. f. *Gelėžė*), KlvŽ, Varduvos dš. (p. f. *Pāgardenis*), gal būt, **Cedrà** Lbv., Šešupės kr. ir **Jōrdanas** Pgg., Vilkos int., **Jordanas** rš. K., Girėnų k. greičiausiai yra kilę iš bibliinių vardų *Cedronas* ir *Jordanas*.

II. BŪDVARDINIAI (substantyvaciniai)

Yra nemaža hidronimų, atsiradusių sudaiktavardėjus būdvardžiams ir dalyviams. Jie, kaip ir aukščiau aptarti pirminiai daiktavardiniai hidronimai, neturi jokių darybos požymių. Tačiau nuo pastarųjų skiriasi tuo, kad vandenų vardais jie virto daiktavardėdami, t. y. tam tikra prasme keitėsi. Tas keitimasis buvo „vidinis“, o formalioji žodžio pusė liko ta pati, todėl šiuos vardus galima laikyti pirminiais. Tokie hidronimai yra: **Baltà** Vrn. < *baltà*; **Drumstà** Bt. < *drumstà*; **Gėla** ež. Nmč. < *gėlas*, -à; **Ilga** ež. rš. Nmč. < *ilgà*; **Juodà** Msn., Rm., iš Juodžio ež., Nevėžio kr. < *juodà*; **Lėkšta** Rs., Dubysos int. < *lėkštà* „plyna, lygi, nuolaidi“; **Luknà** ež. Rdš. < *lūknas*, -à „kurio ragai į šalis“ (plačiau žr. E. Fraenkel, LEW I 389); **Raudà** Krtv., Kurtuvos dš., Rdn., Žizmos dš., ež. Krtv. < *raūdas*, -à „rausvas, -a, sartas, -a“; **Spėrà** ež. Msn. < *spėrà* „greita“; **Aklaī** ež. Ūd. < *āklas*. Šis substantyvacijos atvejis ypač akivaizdus todėl, kad daugiskaitinis ežero vardas *Aklaī* turi ne būdvardžio (plg. *akli*), o daiktavardžio galūnę (plg. *vaikaiī*); **Āklas** ež. Lbv., Sn., Vp. < *āklas* „užakęs, užaugęs“; **Āpskritas** ež. Vp. < *āpskritas*; **Báltas** ež. Smal., Vp., Žsl. < *báltas*; **Bizdnas** ež. Vrn. < **bizdnas*, plg. *biznas* „trumpas“; **Īlgai** ež. Sem. < *īlgas* (plg. *Aklaī*); **Īlgas** ež. Dbg. < *īlgas*; **Júodas** ež. Rud., Vp., Žsl. < *júodas*; **Lėnas** ež. Vad. < *lėnas* „lėtas“; **Lūknas** ež. Vžns. < *lūknas* „kurio ragai į šalis“; **Menkas** Skdv. < *meñkas*; **Plýnas** ež. Ktk. < *plýnas*; **Spařtas** ež. Švn. < *spařtas* „greitas“; **Šveñtas** ež. JnšM., Lkm., Slk., Švncł., Švnc. < *šveñtas*; **Veikas** Tl., Virvyčios

kr. < *veikas* „greitas“; *Drumstas* ež. Kur. (p. f. *Pritinas*) < *društas*; **Smėlėtas** Ut. < *smėlėtas*; **Baltajis** ež. Lzd. < *baltajis*; **Ilgajis** ež. Ssk., Vp. < *ilgajis*; **Gilujis** Lzd., Kraušiaus int. < *gilujis*; **Āpvalasai** ež. Rk. < *āpvalasai*; **Āukštasai** Sv., Maleišos int. < *āukštasai*; **Ilgasai** ež. Ds., Pšl., Smal. < *ilgasai*; **Júodas(i)ai** ež. Ds., Šš., Švnčl. < *júodas(i)ai*; **Klaĩmpasai** Km. < *klaĩmpasai*; **Báltasiai** ež. Dkšt. < *báltasiai*; **Ilgasiai**, *Ilgis* ež. Švnčl. < *ilgasiai*; **Žáliasiai** ež. Ign. < *žáliasiai*; **Aklásis** ež. Gr., Imb. < *aklásis*; **Ilgásis** Plk., Nemuno kr., ež. Šl. < *ilgásis*; *Juodasis* ež. Šr. (p. f. *Naidũ ežeras*) < *juodasis*; **Didỹsis** ež. Bt. < *didỹsis*; **Plátusai** Rk. < *plátusai*; **Gilũsis** Grž., Novos kr. < *gilũsis*; **Klampusis** Gdl. < *klampusis*; **Sũrũsis** Lbv. < *sũrũsis*; **Didėja** Dkšt., ĩ Dysnũ ež. < *didėja* „didžioji“; **Didžiulė** Rod. < *didžiulė*; **Bigũlis** Dbk., Aknystos kr. < *bigũlis* (: *bigas* „trumpas“); **Didžiulis** ež. Dg., Onš., Trak. < *didžiulis*; **Mažulis** ež. Dgč. < *mažulis*; **Platũlis** Vs., ĩ Ančios ež. < *platũlis*; **Praviršũlis** ež. Šlv. < *praviršũlis* (: *praviršũs* „viršijantis kitus, viršesnis“); **Ilgója** Ppl. < *ilgója*; **Šaltója** Rk., Vyžuonos int., Mrk., Ut., Vyžuonos int. < *šaltója*; **Šventója** An., Neries dš., Smln., Nemuno dš. < *šventója*; **Dargióji** Vn., Šusties int. < *dargióji* (: *dargũs* „darganotas, biaurus, negražus“); **Dubióji** Kp., Srj., ĩ Obelijos ež., ež. Lzd., Švn. < *dubióji*; **Gilióji** Brb., Ringio int., ež. Smn. < *gilióji*; **Gramzióji** Erž. < *gramzióji* „gilioji“; **Ilgóji** Kltn., Akmenos int., Šlu., Nemuno dš. < *ilgóji*; **Juodóji** Kltn., Žgč., Kamonos int. < *juodóji*; **Klampóji** Vdk., Aptekos int. < *klampóji*; **Kreivóji** Smn., ĩ Simno ež. < *kreivóji*; **Placióji** Grk., Ml., ĩ Sirvėto ež. < *placióji*; **Striukóji** Jnšk. – taip vadinama Mũšos dalis Stipinũ k. < *striukóji*; **Šventóji** Dr., ĩ Baltiją < *šventóji*; **Žalióji** Btr., Čk., Kriausupio int., Rd. < *žalióji*; **Dargióji** Prnv., Aluonos dš. (p. f. *Dargė*) < *dargióji*; **Juodóji** Rm., iš Juodžio ež., Nevėžio kr. (p. f. *Juodà*) < *juodóji*; **Placióji** ež. Gl. (p. f. *Živinė*) < *placióji*; **Šlapióji** Trš., Tryškio int. (p. f. *Šlapiónė*) < *šlapióji*; **Kriĩntamoji** Šll., Akmenos int. < *kriĩntamoji* „krintamoji“; **Skrostóji** Ūd., Peršėkės int. < *skrostóji*; **Tėkančioji** Vlkj., Nevėžio int. < *tėkančioji*; **Gilũitis** ež. Smn. < *gilũitis*; **Pigũitis** Vlk. < *pigũitis*; **Galutiniai** Srd., Meištupio int. < daugiskaita iš *galutinis*; **Skersũtinis** Brb., Ringio int. < *skersũtinis*; **Vidutinis** ež. Aln., Ds., Lp., Grdn. < *vidutinis*; **Paskuĩtinis** ež. Grdn. (p. f. *Bautrũko ežeras*) < *paskuĩtinis* „paskutinis“; **Vidutinis** Ps., Gaidelio int. (p. f. *Ūsoytis*) < *viduti-*

nis; **Gilūtis** ež. Dkšt. < *gilūtis* „gilusis“; **Smailiūtis** Pjv. < *smailiūtis* „smailusis“; **Mažiūtis** Dysnų ež. dalis Dkšt. < *mažiūtis*.

Substantyvaciniu, gal būt, laikytinas ir **Baltas** ež. Lkm. (plg. *báltas*), nors santykis tarp *bal̃t-* ir *bált-* ne visai aiškus; plg. ež. vardus *Bálsis* ir *Bálsis*. Dar žr. B. Savukynas, LKK IV 220.

Upės vardas **Bėgantys** Čk., Dubysos int., gal būt, yra iš dalyvio **bėgantys*, plg. *bėgantis*.

Be šių, dar yra nemaža hidronimų, kuriuos esant pirminiais būvardiniais galima tik įtarti. Dalis jų gali būti ir kitokios darybos, visų pirma – galūnių vediniai. Čia jie pateikiami tik kaip papildomi, svarstylini atvejai: **Aitrà** Tv., Jūros kr. – plg. *aitrùs*, *aitrì* ir *aitrà*; **Judrà** Žr., Gervainio kr. – plg. *judrùs*, *judrì* ir *judrà*; **Strėvà** Žž., Nemuno dš. – plg. *strėvùs*, *strėvì* ir *strėvà* „sraunus“; **Sukrà**, *Sùkrė* Vvs., Neries kr. – plg. *sukrùs*, *sukrì* ir *sukrà*; **Žulnà** Dj., Pyvesos kr. – plg. *žulnùs*, *žulnì* ir *žulnà* „sklempas, įstrižas, nuožulnus“; **Glùdas** Varn., Ventos kr., ež. Varn. – plg. *gludùs* ir, gal būt, *glùdas* „plynas, lygus, slidus“, plg. lat. *gluds* „lygus, plynas“; **Raūškas** ež. Šll., Rauško k. – plg. *rauškùs* ir *rauškas* „piktas, surūgęs“; **Skrýtas** ež. Rš., Skryčių k. – gal būt, kildintinas iš *skritùs*, kito kamieno *skritas* „apskritai ilgas“, plg. *skrýtas* „rato dalis, ratlankio dalis“, *skrytė* „skritulys“, *āpskritas*.

ANTRINIAI HIDRONIMAI (DARINIAI)

Skirtingai nuo pirminių hidronimų, atsiradusių iš visiškai nepasikeitusių bendrinių ar tikrinių žodžių, antriniai hidronimai yra koku nors būdu sudaryti, turi darybinių požymių. Todėl antrinius hidronimus tinka vadinti dariniais. Pagal susidarymo būdus antriniai hidronimai visų pirma dalijami į tris dideles grupes: vedinius, sudurtinius ir sudėtinius.

I. VEDINIAI

Nagrinėjant bendrinių žodžių darybą, paprastai (neskaitant retų išimčių) žodis vediniu laikomas tada, kai: a) greta vedinio yra žodis, iš kurio tas vedinys yra kilęs¹; b) tarp pamatinio žodžio ir vedinio² yra reikšmės skirtumas, nes paprastai kiekvieno vedinio turinys turi ką nors nauja³; c) reikšmės skirtumas būtina yra žodžio formalaus pasikeitimo rezultatas⁴. (Kitaip vediniais galėtume laikyti visus daugia-reikšmius žodžius.)

¹ Г. О. Винокур, Заметки по русскому словообразованию, „Избранные работы по русскому языку“, М., 1959, p. 425.

² Dėl pamatinio žodžio atskyrimo nuo vedinio plg.: „Pamatinį žodį nuo vedinio galima atskirti pagal jo vietą bendroje žodžių darybos sistemoje, konkrečiai, pagal žodžių darybos ryšių kryptį žodžių darybos lizde, žodžių darybos sinoniminėje eilėje tam tikroje struktūrinėje-semantinėje pamatinių ir išvestinių kamienų grupėje“ – В. Н. Зиновьев, Проблема фонетико-морфологического словообразования в русском языке, „Учёные записки Горьковского гос. университета им. Н. И. Лобачевского“, вып. 52, серия историко-филологическая, Горький, 1961, p. 343.

³ Plg.: „Kad galėtume kalbėti apie derivacinį ryšį, reikia, kad būtų ne tik fonetinis, bet ir semantinis santykis...“ (H. Marchand, Esquisse d'une description des principales alternances dérivatives dans le français d'aujourd'hui, „Studia linguistica“, V., 1951, Nr. 2, Lund, p. 95); „Reikia dviejų sąlygų, kad žodį galėtume vadinti priešdėliniu vediniu. Pirma, jis turi būti galimas analizuoti fonetiškai ir semantiškai. Tai reiškia, kad išvestiniai žodžiai turi būti dvejetainiai susiję su pamatiniu žodžiu: per reiškiamuosius ir reiškiančiuosius. Antra, tas santykis turi būti ir grupės charakteristika“. (H. Marchand. The Question of the Derivative Relevancy and the Prefix *s-* in Italian, ten pat, VII, 1953, Nr. 2, p. 104).

⁴ Pastarasis principas vadinamas komutacijos principu ir, sekant Ferdinandu de Sosiuru, formuluojamas taip: skirtingus reiškiamuosius turi atitikti skirtingi reiš-

Šiuos pagrindinius bendrinių žodžių derivacijos principus galima taikyti ir vandenvardžiams. Suprantama, kad taikyti įmanoma tik tiek, kiek leidžia šių dviejų žodyno sluoksnių bendrumai. Tų bendrumų yra įvairių, pavyzdžiui, morfologijos, darybinių morfemų, sintaksinių funkcijų tapatumai ir kt.¹ Mūsų reikalui svarbiausia yra tai, kad kai kurių hidronimų derivacinis ryšys su atitinkamais bendriniais ar tikriniais žodžiais dar tebėra visiškai aiškus. Drauge aiški ir jų darybinė reikšmė (pvz., *Truñpė* up., *Apskritỹs* ež., *Ilgis* ež. ir kt.). Šitokius hidronimus vediniais galima laikyti be išlygų. Tačiau iš anksto galima pasakyti, kad tokių atvejų yra palyginti nedaug, nes ir aiškios etimologijos hidronimus vesti iš atitinkamų apeliatyvų ne visada galima. Pavyzdžiui, upės vardo *Duobáitė* (Skdv., Minsnoro int.) visiškai drąsiai vesti iš bendrinio *duobė*, rodos, neturime pamato, nes jis gali būti vedinys iš kito vietovardžio **Duobė* (pavyzdžiui, daubos, pievos, balos ir pan. vardo). Jeigu vietovardžio **Duobė* dabar ir nėra netoli *Duobáitės*, vis dėlto neabejodami negalime teigti, kad *Duobáitė* yra vedinys iš *duobė*, nes *Duobáitė* gali būti ir pirminis hidronimas – perkeltine prasme vartojamas mažiškinis fiziografinis terminas *duobáitė*.

Didesnę vedinių dalį sudaro hidronimai, kurių daryba nebeaiški, bet kuriuos galima skaidyti morfemomis. Nemaža yra ir tokių hidronimų, kurių ne tik daryba neaiški, bet ir skaidymas morfemomis gali būti tik spėjamas. Atsižvelgiant į tai, vienodus afiksus turinčius hidronimus patogiausia skirti į tris grupes:

1. Hidronimai, kurių daryba aiški, t. y. tie, kurių derivacinis ryšys su atitinkamu pamatiniu žodžiu yra neabejotinas, pvz.: *Agarinis* ež.: *āgaras* „vandens riešutas (Trapa natans)“, *Akmenà* up.: *akmuõ*, *Dumblinis* up.: *duñblas*, *Vidaujáitė* up.: *Vidáuja* up. ir t. t.

2. Hidronimai, kurių daryba neaiški, bet kuriuos, palyginus su kitais baltiškais hidronimais ar šiaip vietovardžiais, galima laikyti turinčius afiksą. Pavyzdžiui, upės vardą *Maūč-iadis* (Zt., Nemuno kr.) sugretinus su upės vardu *Máuč-iuvis* (Všk., Yslykio kr.), galima spėti, kad *mauč-* yra šaknis, o *-adis* ir *-iuvis* priesagos; dar plg. *Alm-ajà* up. (Lkm., Srovės int.) ir *Almė* up. (Šlv., Dubysos int.), *alm-ėti*

kiantieji ir, atvirkščiai, skirtingus reiškiančiuosius turi atitikti skirtingi reiškiamieji (Žr. С. К. Шаумян, О сущности структурной лингвистики, ВЯ 1956 № 5 48.)

¹ В. Н. Топоров, Некоторые соображения в связи с построением теоретической топонимстики, р. 6.

„pamažu tekėti, varvėti“, *alm-uō* „pūliai“; *Ving-ainis*|| *Ving-aīnis* up. (Kv., Jūros int.) ir *Vingis* up. (Km., Šetekšnos int.), *vingis*, *vingiúoti*. Priklausomai nuo išskiriamąjo pamatinio kamieno aiškumo ar neaiškumo, šios grupės hidronimai gali būti aiškesni ir mažiau aiškūs, pavyzdžiui (atitinkamai): *Alm-ajà* up., *Mauč-iadis* up.¹

3. Hidronimai, kurių neaiški ne tik daryba, bet ir afikso išskyrimas labai abejotinas, nors tokių hidronimų struktūra, kirčio vieta, priegaidė, taip pat jų lyginimas su kitais tikriniais ar bendriniais žodžiais ir kitos aplinkybės leidžia įtarti juos turint tam tikrą afiksą, pavyzdžiui, *Ap-āškas* up. (Jon., Neries int.) – plg. (?) *Ap-ytà* up. Dv. Tačiau daugiau lietuvių hidronimų su *-aškas* nežinoma, todėl priesagos *-aškas* skyrimas upės varde *Apāškas* labai abejotinas.

Vadinasi, bendrinių žodžių darybos pagrindinis principas, kad apie vedinį galima kalbėti tik tada ir tik tol, kol egzistuoja atitinkamas pamatinis žodis², bus nepažeistas tik pirmoje grupėje. Tuo pačiu pirmosios grupės preciziškumas bus didžiausias, nes joje bus mažiausiai subjektyvumo.

Antroje grupėje tikslumo bus mažiau, nes vediniu laikomas hidronimas neturės pamatinio žodžio, iš kurio hidronimas yra kilęs, arba pamatinis žodis bus ne visai aiškus. Dėl to, lyginant du vienodos šaknies hidronimus, visada yra pavojus suklysti. Pavojus kyla iš to, kad dabar vienodai skambančios morfemos gali būti skirtingos kilmės. Antai dabar nėra priemonių tiksliai įrodyti, kad upių vardų *Mauč-iuvis* ir *Mauč-iadis* morfemos *mauč-* yra vienos kilmės. Antra vertus, sunku įrodyti ir jų skirtingą kilmę. Tokiu atveju vietovardžio lyginimas su vietovardžiu yra įprastas, visuotinai priimtas ir galimas.

Čia dar reikia pabrėžti, kad, stengdamiesi padidinti pirmą grupę antros grupės sąskaita, t. y. ieškodami bendrinių ar tikrinių žodžių, iš kurių tiesiai gali būti kilę hidronimai, labiau rizikuotume suklysti, negu lygindami dabar formaliai vienodas hidronimų morfemas. Net su tokiais iš pirmo žvilgsnio gana aiškios darybos hidronimais, kaip upėvardis *Ving-ainis* || *Ving-aīnis* (Kvėdarna, Jūros int.), reikia elgtis labai atsargiai, nes negalima visiškai tikrai pasakyti, iš kurio bendrinio žodžio – *vingis* ar *vingiúoti* – šis upės vardas yra padarytas,

¹ Jeigu dalis tos pačios priesagos vardų yra aiškios, o dalis – neaiškios darybos, tuomet neaiškios darybos hidronimai pateikiami iš naujos eilutės ir numeruojami atskirai.

² Žr. Г. О. Винокур, *мин. веик.*, p. 425.

nors ir žinoma, kad bendriniai žodžiai su priesaga *-ainis (-ainja-)* dažniausiai daromi iš daiktavardžių, būdvardžių ir skaitvardžių. Juk pasitaiko atvejų, kai hidronimų darybą lėmė ne tie patys dėsniai, kaip bendrinių žodžių. Čia svarbu prisiminti, kad hidronimų susidarymą labai stipriai veikė toponiminis kontekstas. Dėl pastarojo įtakos įvairūs afiksai kartais atsiranda ten, kur pagal bendrinių žodžių darybos dėsnius jie yra labai neįprasti. Pavyzdžiui, lietuvių vardyne yra upių vardų su *-oja*: *Ilg-ója, Šalt-ója, Švent-ója* ir kt. Kilimo jie yra paprasčiausi įvardžiutiniai būdvardžiai¹, vėliau virtę daiktavardžiais², plg. *ilg-as, šált-as*. Šalia jų čia pasitaiko, kad formantą *-oja* turi hidronimai su daiktavardine šaknimi, pvz.: *Lank-ója* up. Ob. ir *Širvint-ója* || *Širvintà* (Šr., Šventosios int.), nors tokia bendrinių žodžių daryba Obelių bei Širvintų apylinkių tarmėms nebūdinga.

Antra vertus, motyvuojant afikso buvimą hidronime, labai svarbu ir vedinių su kuriuo nors afiksu gausumas (reguliarumas). Be to, skiriant hidronimą į antrą ar trečią grupę, reikia atsižvelgti ne tik į afikso regularumą, bet ir į tai, ar tas afiksas pasitaiko bendriniuose žodžiuose.

Dėl šių priežasčių pati gausiausia ir svarbiausia grupė iš trijų dažniau būna antroji hidronimų grupė. Į ją įeina ne tik dalis etimologiškai aiškesnių, neretai vėlesnės kilmės hidronimų, bet ir dauguma senų hidronimų, kurie yra labai svarbūs etnogenezei, kalbų genezei ir jų tarpusavio santykiams nušviesti. Čia dar galima pridurti, kad šiems tikslams kartais ir nesvarbu, iš ko išvestas hidronimas (pvz., iš ko kilo *Vingainis* – iš *vingis* ar iš *vingiúoti*), o pakanka, kad aiški baltiška šaknis (*ving-*) ir priesaga (*-ainis*).

Skiriant hidronimą į kurią iš trijų grupių, sunku išvengti tam tikro subjektyvumo. Gali pasirodyti, kad vienas kitas hidronimas laikytinas aiškesniu ar mažiau aiškiu, negu rodosi dabar. Visai aiškių skyrimo kriterijų ne visada galima surasti. Galimas daiktas, kad daug kas iš to, kas dabar ne visai aišku ar neaišku, paaiškės ateityje. Tačiau šiuo metu svarbiausia yra parodyti, kaip ir iš ko susidarė lietuvių hidronimai. Neskiriant aiškių dalykų nuo mažiau aiškių ar neaiškių, ši tikslą pasiekti pasidarytų sunkiau. Be to, čia norėtusi primygtinai

¹ Dėl *-oja* vietoj literatūrinės kalbos *-oji* žr. Z. Zinkevičius, Lietuvių kalbos įvardžiutinių būdvardžių istorijos bruožai, Vilnius, 1957, p. 90.

² Dėl įvardžiutinių būdvardžių substantyvacijos žr. A. Valeckienė, Dabartinės lietuvių kalbos įvardžiutinių būdvardžių vartojimas, „Literatūra ir kalba“, t. 2, Vilnius, 1957, p. 239.

pabrėžti, kad trijų minėtų hidronimų grupių išskyrimą reikia suprasti ne kaip neperžengiamų sienų tarp tuos pačius afiksus turinčių ar galinčių turėti hidronimų nustatymą, o tik kaip bandymą atskirti aiškius dalykus nuo mažiau aiškių.

Turint galvoje, kad ne visi hidronimai yra aiškios darybos, vedinių terminas visiems šiame skyriuje nagrinėjamiems hidronimams ne visai tinka. Jis vartojamas sąlygiškai, nes didžiąją dalį neaiškios darybos hidronimų vediniais galima laikyti eventualiai.

Toliau, nagrinėjant galūnių, priesagų ir priešdėlių vedinius, kai nėra būtino reikalo, minėtos trys hidronimų darybinės grupės atskirai kiekvienu atveju nebeaptariamoms, o respektuojamos taip:

1) Kai hidronimo daryba aiški, po jo lokalizacijos dedamas dvitaškis ir parašomas žodis, iš kurio hidronimas išvestas, pavyzdžiui: **Báľč-ia** Nmk., Šešuvies dš.: *báľtas*; **Antvard-áitė** Jrb., Antvardės kr.: *Antvardė* Jrb., Mituvos kr.

2) Kai aišku, kad hidronimas turi afiksą, bet ne visai aiškus ar neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas, tuomet po lokalizacijos dedamas brūkšnyš ir rašoma santrumpa „plg.“; po to nurodomi tikriniai ar bendriniai žodžiai, kurių kamienai etimologiškai gali būti vienos kilmės su nagrinėjamo hidronimo kamieniu, pvz.: **Āl-antas** Krt., Minijos kr. – plg. *Āl-iai* plk. Švnč., *Al-ėja* Rs., *Upės* kr., *al-ėti* „bėgti, tekėti, varvėti“; **Ant-vardė** Jrb., Mituvos kr. – plg. *Vardž-iūs* Ūd., į Aniškio ež., *Várd-uva* Mžk., *Ventos* kr. Jeigu vieni tą patį afiksą turintys upių ar ežerų vardai yra aiškios, o kiti – neaiškios ar ne visai aiškios (antra grupė) darybos, neaiškios darybos vardai rašomi iš naujos eilutės.

3) Hidronimai, kurių daryba visai neaiški – nežinoma, ar jie priesaginiai, sudurtiniai ar kaip kitaip sudaryti – aptariami paskiausiai. Paprastai tokiu atveju pasakoma, kad jų daryba visai neaiški. Po sutrumpinimo „plg.“ dar dedamas klaustukas (skliausteliuose), kuris turėtų atkreipti dėmesį, kad lyginimas yra tik spėjamas, pvz.: **Žaug-édà** Švnčl., Kretuono ež. – plg. (?) *Žauga*, *Žiauga* avd. Tačiau šis upės vardas gali būti ir sudurtinis, plg. (?) *Žiau-bedys* pv. Pn., *Die-gedà* (ar *Dieg-edà*?) b. Be to, tokių neaiškios darybos hidronimų priesagos paantraštėse duodamos laužtiniuose skliaustuose.

Vediniai savo tarpe yra nevienodi. Pagal afiksus jie skirstomi į tris dideles grupes: a) galūnių vediniai; b) priesagų vediniai; c) priešdėlių vediniai.

a) Galūnių vediniai

Galūnių vediniais vadinami tokie išvestiniai hidronimai, kurių derivacinis požymis yra vedinio galūnė, pavyzdžiui, galūnė *-ė* upės varde *Truņpė*, padarytam iš *truņpas*; *-ys* varde *Pievỹs*, padarytam iš *pieva*; *-is* varde *Vėbris*, padarytam iš *vėbras* „bebras“¹. Šios rūšies vedinių yra gerokai mažiau, negu priesagų vedinių. Be to, galūnių vediniai yra ne tokie įvairūs, kaip kiti vediniai. Jų skaičius gali būti nustatytas tik apytiksliai, nes dažnai būna neaišku, galima ar negalima upės ar ežero vardą vesti iš apeliatyvo (pavyzdžiui, dabar sunku pasakyti, ar upės vardą *Kupà* galima vesti iš *kupėti*, upės vardą *Dusà* – iš *dusti* ir t. t.). Todėl, nagrinėjant galūnių vedinius, visų pirma labai svarbu atskirti aiškius vedinius nuo ne visai aiškių. Aiškiu galūnės vediniu hidronimas laikomas tik tada, kai jo ryšys su atitinkamu pamatiniu žodžiu yra akivaizdus.

Siejant upės ar ežero vardą su bendrinio žodžiu, dažnai gali būti ir subjektyvumo. Kitaip tariant, hidronimo ir pamatinio žodžio ryšio akivaizdumas ne visų ir ne visada gali būti vienodai suprantamas. Dėl šios priežasties, nagrinėjant galūnių darybos hidronimus, nesistengiama pateikti visai visus kurios nors galūnės vedinius, o apsiribojama tik aiškesniais. Galūnių vediniai, kaip minėta, nėra labai įvairūs ir daug kuo panašūs į galūnių darybos bendrinius žodžius. Todėl kiek didesnis ar kiek mažesnis pavyzdžių skaičius galūnių darybos hidronimų bendro vaizdo esmingiau pakeisti negali.

Galūnės *-a(-ia)* vediniai

1. Iš veiksmažodžių:

a) be balsių kaitos: **Brazd-à** Pp.: *brazd-ėti*; **Čiaušk-a** Akm. Liuišio int.: *čiaušk-ėti*; **Gniūž-à** Pbs., Šventosios kr.: *gniūž-ti*; **Griež-à**, **Griež-ià** An., Šventosios dš.: *griež-ti* „sukti, gręžti, džergžti, grikšėti“; **Inglaud-à** Užp.: *inglaūs-ti*; **Kabarkšt-à** Glv., Širvintos dš.: *kabarkšt-uoti* „barškinti, makaruoti“; **Krun-à** Kn., Nemuno dš.: *krun-óti* „pamažu kriūkti“ (ar *krun-ėti* „krenkšti“); **Laig-à** Bt., Šešuvies dš.: *laig-yti* „lakstant šokinėti, linksmi pasispardant lakstyti“; **Niáuk-a** up., ež. Krtv.: *niáuk-tis*; **Nyk-à** Kr., Nemuno kr.: *nỹk-ti*; **Ring-a**

¹ Plačiau apie galūnių vedinius žr. V. Urbutis, Dabartinės lietuvių kalbos galūnių darybos daiktavardžiai, „Kalbotyra“, t. 3, Vilnius, 1961, p. 27, 28.

Št., Šumeros int., Vvs., į Anykščių ež.: *ring-úoti*; **Sálv-a**, *Salv-úkas* Bsg., Liaudės int.: *salv-ėti* „bėgti, varvėti, sunktis“; **Skliind-a**, *Skliind-ikė* Tv., Laukės dš.: *sklis-ti*; **Šliürp-a** Užv., Varmikės int.: *šliürp-ti* „teškėti (purvui); su garsu valgyti“.

Galūnės *-a* vediniais iš veiksmažodžių galėtume laikyti dar šiuos upių vardus, nors dėl jų darybos gali kilti tam tikrų abejonių: **Dus-à** Pmp., Lėvens int.: *dús-ti* „trokšti; švinkti, gesti“; **Kup-à** Kp., Lėvens kr.: *kup-ėti* „bėgti iš puodo; gerai augti“; **Skérdž-ia** Mlt., į Bebrusų ež.: *skeřs-ti* „piauti“; **Striūn-à** Vlkj., Nevėžio dš.: *striūn-yti* „verkti“ (tačiau plg. *strūnà*: „*tiesi kaip strūna*“); **Žib-à**, *Žib-ālė* Plng., Darbos kr.: *žib-ėti*.

b) su balsių kaita: **Apnar-à**, *Apnārų upėlis* Kn., Nemuno dš.: *apnér-ti*; **Pravárt-a** Jon., Šešuvos kr.: *pra(si)veřs-ti*; **Sanaš-à** Grl., Jiesios kr.: *sunėš-ti*; **Sáspar-a** Stč.: *suspír-ti*; **Sásvil-a** Jsv., Liedo kr.: *susvil-ti*; **Sávalk-a** Bg. Nmč., Žeimenos dš.: *suviłk-ti*.

2. Iš būdvardžių: **Bálc-ia** Nmk., Šešuvies dš., rš. Šlčn., Šalčios kr., Šll., Ašučio int., Žgč., Ežeruo nos kr.: *bált-as, -à*; **Dubl-ià** ež. Srj.: *dubl-ús* „dubus“ (žr. B. Savukynas, LKK V 196). Tačiau plg. lat. *dubli* „dumblas“; **Ilg-a** Šauk., Šonos dš.: *ilg-as, -à*; **Juodž-ia** rš. Žm., Lankesos kr.: *júod-as, -à*; **Lukn-ià** ež. Sem.: *lúkn-as* „kurio ragai į šalis“, plg. lat. *lukns* „lankstus“ (plačiau žr. K. Būga, RR I 461; E. Fraenkel, LEW 389); **Neties-à** Mrk., ten pat ež. *Netiėš-is* : *neties-ús*; **Šalč-ià** Šlčn., Merkio kr.: *šált-as, -à*; **Širv-a** ež. Krtv.: *šiřv-as, -à*; **Vingr-a** Ad., į Alsio ež., Krn., Lapainios int.: *vingr-ús, -i* „išrangytas“.

3. Iš daiktavardžių: **Ánč-ia** (Juodóji ir Baltóji) Kpč., Nemuno kr., Skdv., Šešuvies dš.; ež. Vžn.: *ánt-is* (žr. B. Savukynas, LKK III 295); **Bérž-a** ež. Gdr.: *bérž-as* (žr. ten pat, IV 222); **Karkl-à** Aln., į Glasmyno ež.: *kařkl-as*; **Klev-à** Dv., Gaujos kr.: *klėv-as*; **Kranc-ià** Žgč., Dabrupio int.: *krañt-as*; **Krašč-ià** rš. Brž., Apaščios kr.: *krāšt-as*; **Paparč-ià**, *Papařč-ius* Kdn., Barupės dš.: *papařt-is*; **Sidabr-à** Jnš., Platonio dš.: *sidābr-as*; **Šon-à**, *Šoniukas* ež. Krtv.: *šón-as*; **Žilv-ià** Mrs., Nemuno kr.: *žilv-ė, žilv-is* „žilvitis“; **Akmen-à** Dgl., į Indrajų ež., Dbk., Bigulio kr., Erž., Šaltuonos dš. ir kt., iš viso 12; ež. Trak.: *akmuō*; **Ašmen-à** Ašm., Neries kr.: *ašmuō*¹; **Lomen-à** Kš., Neries kr.

¹ Plačiau žr. B. H. Топоров, Две заметки из области балтийской топонимики, RKrEndz. 264.

: *lomuõ* „loma, slénys“; **Rudmen-à** Kn., Nemuno dš.: *rudmuõ*, plg. *rùdmenys* „rudumas“; **Želmen-à**, *Žélmen-ys* Jon.: *želmuõ* „ùgis, išdygęs javas“.

Galūnės -as vediniai

1. Iš veiksmažodžių: a) be balsių kaitos: **Geřgžd-as** Krš., Ringuvos kr.: *geřgž-ti* „gargti, girgždėti“; **Īšrait-as** Yl., Luobos dš.: *išrait-ýti*; **Plėšk-as** Rdn., Žižmos int.: *plešk-ėti* „teškėti; pokšėti“; **Prāgaiš-as** ež. Ut.: *pragaiš-ti*; **Ułm-as** Rsn., Vilkinės dš.: *ulm-inti* „raginti“.

b) su balsių kaita: **Súotak-as** Krn., Lapainios int.: *sutekė-ti*.

2. Iš daiktavardžių: **Ākmen-as** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *akmuõ*; **Ałksn-as** ež. Ktk., Lkm., Rim., Užp.: *alksn-is*.

Galūnės -ė vediniai

1. Iš veiksmažodžių: **Ałm-ė** Šlv., Dubysos int.: *alm-ėti* „pamažu sunktis, tekėti be sustojimo, varvėti, bėgti“; **Atšliēt-ė** Ldvn., Sūduonios int.: *at(si)šliēt-i*; **Bliūk-ė** Tt., Gryžuvos dš.: *bliūk-ti* „liesėti, trauktis; išdribti (pilvui)“; **Braizg-ė** Všn.: *braizg-ýtis* „vyniotis, raizgytis“; **Brāšk-ė** Nj.: *brašk-ėti*; **Brėzg-ė**, *Brėznė* Klm., Žalpės int.: *brezg-ėti* „krebždėti, skrebėti“; **Cib-ė** Rs., : *cib-inti* „mažinti, trumpinti“; **Čiuřšk-ė** Pln., Minijos dš.: *čiuřkš-ti*; **Deg-ė** Žmt. : *dėg-ti*; **Ełm-ė** An., iš Elmio ež., Šventosios kr., (*Senóji*) An. : *elm-ėti* (K. Būga, RR III 413); **Graiž-ė** Šil., Jiesios kr.: *graiž-yti* „sukinėtis; sukioti, laužyti“; **Graūž-ė** Skp., Mituvos int.: *gráuž-ti*; **Gruñb-ė** Bt., Agluonos int.: *grùb-ti*; **Guñb-ė** Pn., Žagienio int.: *guñb-ti*; **Gūž-ė**, *Gūž-is* Žd., Kvistės kr.: *gūž-tis* „riestis“; **Gūž-ė** Žd. Gūžės int.: *gūž-tis*; **Gvelb-ė** Kv., Ymėžės kr.: *gvelb-ti* „glemžti, vogti“; **Kemp-ė** End., rš. Mrk., Apsingės kr.: *keñp-ti* „sustirti, suliesėti, sudžiūti“; **Keveřn-ė**, *Keveřn-is* Pn., Nevėžio int.: *keveřn-oti* „terlioti, dergti“; **Kiřk-ė** Klm., Kražantės int.: *kiřk-ti* „kurkti, girgždėti“; **Klip-ė** Rd., Vėzgės int.: *kliř-ti* „klypti“; **Kliūk-ė** Nmk., Šešuvies int.: *kliūk-ti* „rėkti, šaukti“; **Kliuřk-ė** Žr., į Pluotinalio ež.: *kliuřk-ti* „su garsu tekėti, bėgti; čiuřkšti“; **Kniaūk-ė** Trš., Virvyčios int.: *kniaūk-ti* „rėkti, miaukti“; **Krokšt-ė** Onš.: *krōkšt-i* „kriokti“; **Kūmp-ė**, *Kump-ālė* Nmk.: *kuñp-ti* „linkti“; **Kuñp-ė** ež. Krtv.: *kuñp-ti*; **Lánd-ė** Krk.,

Jaugilos kr.: *lánd-yti*; **Liūk-é** Pn., Lévens int.: *liūk-ti*; **Mūk-é** Btg., Dubysos kr.: *mūk-ti*; **Nesėk-é** Kdn., Šerkšnio dš.: *nesėk-ti* (-*seňka*, -*sėko*); **Raiž-é**, *Reiž-é* ež. Rdd.: *raiž-yti*; **Ring-é** Čk., Dubysos dš., Gr., Grk., Mituvos int., Kltn., Ančios dš., Nj., Nevėžio int., Plt., Salanto kr., Skdv., Šunijos dš., Srv., Tj., Mūšios dš., Vdk., Apusino dš., Žgč., Ežeruosos kr.: *ring-(i)úoti*; **Riņg-é** Krš., Kumulšos dš., Slč., Mūšos int.: žr. *Ringė*; **Ring-ė** Dglš., Dysnos dš.: žr. *Ringė*; **Ruņg-é** Slč., Mūšos dš.: *rung-ytis*; **Skeņd-é**, *Skend-inỹs* Krž., Kražantės int.: *skėš-ti*; **Svil-é** Krtv.: *svil-ti*; **Šiauš-é** Krtv., Dubysos kr.: *šiauš-ti*; **Šiurp-é** Pš., Švitinio int.: *šiurp-ti*; **Šiurp-é** Nmk.: žr. *Šiurpė*; **Švilp-é** Kv., Lokupio int.: *švilp-ti*; **Tilž-é**, *Tilž-yté* Šl., Dubysos kr.: *tilž-ti* „leistis, skystėti“; **Tilž-é** Skdv., Upynos int.: žr. *Tilžė*; **Veņbr-é** Vlkv., Šeimenos kr.: *vembr-yti* „eiti nuleidus galvą, tingiai, nerangiai“ (plg. *vembrỹs* „tinginys“).

2. Iš būdvardžių: **Ais-é** Vvr., Veiviržio dš.: *ais-ūs*, -*i* „kartus, gailus; griaudus, gūdas“ (dėl semantikos plg. *Aitr-à* up.: *aitr-ūs*); **Ākl-é** Dbg., Žvernos int., Imb., į Zaraso ež., Krš., Ringuvos dš.: *ākl-as*, -*à*; „užaugęs liūnais“; **Báls-é** Kps., Rausvės dš., Vvr.: **bals-as* „baltas“, plg. *balsis*, *balsė* „baltas gyvulys“, *balsỹs* „baltas šuva, kiškis“; **Balž-é** Šš., Kertušos kr.: *balž-as*, -*à* „blaivus, mėlynas“; **Balž-ė** Mlt., į Ežerės ež.: žr. *Balžė*; **Dūms-é** Jon., Lomenos kr.: *dums-ūs*, -*i* „tamsus ir miglotas“; **Giedr-ė** Tj., Mūšios dš.: *giėdr-as*, -*à*; **Griaūzd-é** Vb.: *griauzd-ūs*, -*i* „sunkus, nepaslankus; storas“; **Īlg-é** Trgn., į Šiekščio ež., ež. Rk.: *īlg-as*, -*à*; **Īlg-és** ež. Žž.: *īlg-as*, -*à*; **Īlg-é** Mlt., į Dūrių ež.: žr. *Īlgė*; **Īlg-ė** An., Šventosios int., Km., Maleišos dš.: žr.: *Īlgė*; **Jūdr-é**, *Judr-ė* KzR., Višakio kr., Lkč., Nemuno kr. *judr-ūs*, -*i*; **Jūdr-é** Kv., Graumenos dš.: žr. *Jūdrė*; **Júod-é** Als., į Plinkšių ež., An., Elmės dš., Jnšk., Žąšos kr., Šr., Širvintos kr.: *júod-as*, -*à*; **Juod-ė** Mšg., Musės kr.: žr. *Júodė*; **Juod-é** rš. RdmV., Petešos kr.: žr. *Júodė*; **Klaņp-é** Jnš., Audruvės kr.: *klamp-ūs*, -*i*; **Kreiv-é** Krkn., Linkavos kr.: *kreiv-as*, -*à*; **Kreiv-é** Pgg., Vilkos kr.: žr. *Kreivė*; **Kreiv-é** rš., Lbv., Vingrės dš.: žr. *Kreivė*; **Laūk-é** Kltn., Skliausčio kr., Klm., Kražantės kr., Skdv., Tv., Aitros kr.: *laūk-as*, -*à*; **Lýg-é** Čk., Juodupio int., KzR., ež. Krtv.: *lýg-us*, -*i*; **Lūkn-é** ež. Rdš.: *lūkn-as* „kurio ragai į šalis“. Tačiau plg. *lūknė* „toks vandens augalas, lūgnė“; **Piļk-é** Vdk.: *pilk-as*, -*à*; **Plón-é** Všk., Mūšos kr.: *plón-as*, -*à*; **Raudōn-é** Erž., Šaltuosos int., Krk., Ažytės int., Plng., Raud., Nemuno dš., Tl., Pateklos dš.: *raudón-as*, -*a*; **Raūsv-é** Gž.,

Šešupės kr., Kbr., Širvintos kr.: *raūsv-as*, -à; **Rùd-é** Brb., Peršėkės kr., Smn., Ūd., Peršėkės dš., Vv., Jiesios kr., ež. Žsl.: *rùd-as*, -à; **Skáist-é**, *Skaist-ėlis* Vb., Pyvesos int., ež. Brž., PnmR. : *skáist-us*, -i; **Skeřs-é** Sem., Strėvos int., Švnč.: *skeřs-as*, -à; **Smuĭk-é** Lel.: *smuĭk-us*, -i; **Stáng-é**, *Stáng-is* Mrk., Nemuno dš.: *stáng-us*, -i „lankstus“ (K. Būga, RR II 424); **Stør-é** Als., Lušinės kr.: *stør-as*, -à; **Stor-Ė** Ukm., Šventosios dš.: žr. *Størė*; **Striaun-é** Kn., Vyčiaus kr.: *striaun-ùs*, -i „sraunus“; **Šėm-é**, *Šėm-is* Bt., Trišiūkštės dš.: *šėm-as*, -à „šviešiai, melsvai pilkas“; **Šlāp-ės** Nj., Krioklės int., ež. Vvs.: *šlāp-ias*, -ià; **Šliv-é** Vv.: *šliv-as*, -à „šleivas“; **Švent-Ė** Trgn., į Tauragno ež.: *šveñt-as*, -à; **Tams-Ė**, *Tamsės rāvas* Vlkj., Nemuno dš.: *tams-ùs*, -i; **Tams-é** rš. Vš. : žr. *Tamsė*; **Truñp-é** Lp., Nemuno kr., Šll.: *truñp-as*, -à; **Truñp-é** Erž., Vidaujos kr., Grg., Žvelsos dš., Jrb., Kamės int., Klm., Lyksnės int., Sk., Kivės kr., Trg., Beržės kr., Vg., Knituojos dš., Varn., Nakačios dš., Žgč., Balčios kr.: žr. *Truñpė*; **Trump-é** Dr., Kl.: žr. *Truñpė*; **Vingr-é** Šll., Brėmenos int.: *vingr-ùs*, -i „vingiuotas; lankstus“; **Viñgr-é** Krč., Upelio int., Mrs., Nemuno kr.: žr. *Vingrė*; **Vingr-Ė** (**Didžióji** ir **Mažóji**) An., Tekmės int.: žr. *Vingrė*; **Viřg-é** Pkr.: *viřg-ùs*, -i „smarkus, greitas“; **Žalv-Ė** Užv., Varmės kr.: *žalv-as*, -à „žalsvas“; **Žil-é** Vdk., Upės int.: *žil-as*, -à.

3. Iš daiktavardžių¹: **Aīr-é** Šlv., Liolingos dš.: *aīr-as* „aje-ras“; **Akmėn-é** Nj., Šventupio int.: *akmuõ*; **Alksn-é** KzR., Vabalkšnės kr., Plv., Šešupės kr.: *alksn-is*; **Aln-é** Ktk., į Aiseto ež.: *aln-ias*; **Asiūkl-é** Dbk., Bigulio dš., Sv., Maleišos int.: *asiūkl-is*; **Balañd-é** Trš. : *balañd-is* (ar *balánd-a* „tokia žolė“); **Bėbr-é** Plt., Salanto dš.: *bėbr-as*; **Bėrž-é** Šlčn., Šalčios dš., Trg., Šešuvies dš., Žsl.: *bėrž-as*; **Berž-Ė** Rd., Šušvės kr., Vp., Širvintos kr.: *Bėržė*; **Ceikin-é** Ml., Ceikinių k.: *Ceikin-iai* k.; **Degūt-é**, *Smalinis Pėčius* Al.: *degūt-as*; **Dirvon-é** rš. Rg., Šešupės kr.: *dirvón-as*; **Duñbl-é** Lnkv., Viršyčio int., Ms., Šll., Ašučio int., Vvr., Aisės dš., Vvr., Tverupio kr.: *duñbl-as*; **Duñbl-Ė** Ktk., į Dumblio ež., Kp., Lėvens int.: žr. *Duñblė*; **Duñbl-é** rš. Eiš., Versekos kr., Gdr., Pusnės dš., Vvs., Strėvos dš.: žr. *Duñblė*; **Dūm-é** Brb., Peršėkės dš.: *dūm-as*; **Dūm-Ė** Žž., Limšiaus dš.: žr. *Dūmė*; **Elzbiėt-é** ež. Trak.: *Elzbiėt-à* avd.,; **Ežėr-é** ež. Mlt.: *ėžer-as*; **Gařšv-é** Kn., Sėmenos dš., *Garšv-à*, *Garšv-ėlė* Prn., Ošvenčios int.: *garšv-à* „skėtinių šeimos augalas“; **Gelėž-é** Pn., Lėvens dš., Št., Rudekšnos

¹ Dėl kai kurių hidronimų – galūnės -é vedinių iš gyvūnų pavadinimų žr. J. Otrębski, Tiernamen als Gewässernamen in Litauen, BzN, 1959, H. 1, p. 25, 26.

kr., Vp., Šventosios dš.: *gelež-is*; **Geļž-é** Krž., Kurmės int., Rdn., Aunuvos int.: *gelž-is* „geležis“; **Geŗv-é** Krp.: *gerv-é*; **Glúosn-é**, *Gluosn-yčìà* Smn.: *gluosn-is*; **Guŗbr-é** Ar., Kirkšnovės int., *Guŗbr-is*, *Gumbr-ỹs* Glv., Žuvintės dš., Mrs.: *guŗbr-as* „gumbas“; **Kaŗkl-é** Ar., Gausantės kr., Kbr., Lieponos dš., Krž., Raudžio dš.: *kaŗkl-as*; **Karkl-Ė** Vlkj., Nemuno dš.: žr. *Kaŗklė*; **Karkl-é** rš. Plkn., Karklaukių k.: žr. *Kaŗklė*; **Kātil-é** Nmk.: *kātil-as*; **Kéms-é** Užv. : *kéms-as*; **Kūpr-é** Bb., Krž., Kražantės kr., Kp. – taip vadinama Lévens atšaka, Šlv., Dratvens dš.: *kupr-à*; **Liškiavė** Mrk., Nemuno kr.: *Liškiavà* k.; **Lōkė** Klm.: *lok-ỹs*¹; **Puŗv-é** Ar., Taurupio kr., Jnš., Audruvės int., Lkš., Siesarties dš.: *puŗvas*; **Ragān-é**, *Rāgan-é* Rd., Obelės kr.: *rāgan-a*; **Rūd-é** Šl. : *rūd-à*; **Sābal-é** Aln., Virintos int., ež. Aln.: *sābal-as*; **Samān-é** ež. Ut.: *sāman-os*; **Spālv-é**, *Spālv-é* rš. Krtv., Dubysos dš.: *spālv-à*; **Sūtr-é** Lzd., į Dusios ež.: *sūtr-os*; **Stirn-Ė** Mlt., iš Stirnių ež.: *stirn-a* (ar, gal būt, iš *Stirniai* ež.); **Šaltin-é** Lkm., Šd., Ežerėlės int.: *šaltin-is*; **Šeŗkšn-é** Klm., Vadaksties int., Trk., Ventos kr.: *šeŗkšn-as*; **Šiekšt-Ė** Pnd., Lévens dš.: *šiekšt-as* „ilgai vandenyje gulėjęs apipuvęs medis“; **Šỹp-é** Dj., Orijos int.: *šỹp-as* „žagaras; spyglys; atšaka“ (dėl semantikos plg. *Žagār-is* up.: *žāgar-as*); **Taur-Ė** Kš.: *taūr-as*; **Teteŗv-é** Kvr., Šventosios kr.: *tēterv-as* „tetervinas“; **Titnag-é** Sml.: *tītnag-as*; **Ūg-é** Krč., Tatulos kr.: *ūg-is* „didumas“; **Ūog-é** Trš., Avižlio kr.: *úog-a*; **Uōl-é** Rmš., Nemuno dš.: *uol-à* „akmuo; kalnas“ (dėl semantikos plg. *Akmēnė* up.: *akmuō*); **Vanāg-é** Btg., Mūkės dš.: *vānag-as* (arba avd. *Vānag-as*); **Vaŗn-é** Nmk., Balčios kr.: *vārn-a* (arba *vaŗn-as*, *Vaŗn-as* avd.); **Vijūn-é**, *Vijūn-ka* Onš., į Lieluko ež.: *vijūn-as*; **Viksv-é** Lkv., Yžnės kr.: *viksv-à*; **Žāš-é**, *Žas-ỹs* ež. Šr.: *žas-is*; **Žiaūn-é** ež. Krž.: *žiāun-os*; **Žiēzdr-é**, *Žiēzd-é*, *Žiēzd-upis* Varn., iš Žiezdrio ež., Rešketos kr.: *žiēzdr-as* „žvirgždas“; **Žiog-Ė** Šmk., Gakštiko int.: *žiōg-is* „vasarą išdžiūstantis upelis; vadaksnis“; **Žiōk-é** Žr., Minijos int.: *žiōk-is* „nykstančios pelkės prie upių; gili bala“; **Žvēr-é** Šll., Jūros dš.: *žvēr-is*; **Žvirgzd-é** rš. Lbg.: *žviŗgzd-as* „žvirgždas“; **Žviŗgzd-é** Kps., Šešupės kr., Krkn., Lokaušos int., Prn., Kumpės int., Srd., Armenos int., Užv., Ventos int., Vlkj., Karklės dš.: *žviŗgzd-as*; **Žviŗzd-é** Nmk. – taip Žvirzdės k. vadinama *Upyna*: *žviŗzd-as* „žvirgždas“; **Žvizdr-é** Kl. – taip vadinama *Žvelsa* ties Didžiujų Mostaičių k.: *žvizdr-as* „žvyras“.

¹ Tačiau šis upės vardas gali būti ir pirminis, plg. *Lokỹs*, *Lōkė* Jon. > *lokỹs*, *lōkė* – žr. p. 31.

1. Iš veiksmažodžių: **Driņg-is**, *Driņg-iai* ež. Lkm.: *dring-ti* „sausėti, brinkti; mažėti, nykti“, plg. *dreņgti* „darganoti, snigti, šlapdriba lyti“; **Eļm-is** ež. An.: *alm-ėti* (<? **elmėti*) „sunktis pamažu, tekėti be sustojimo, varvėti, bėgti, pūliuoti“; **Kerēpl-is** ež. Onš.: *kerēpl-inti*, *kerēpl-óti*; **Kerōt-is** ež. Klt.: *kerót-i* „šakoti, plėstis“; **Kliók-is** ež. Žr.: *kliók-ti* „trauktis, bliukti“; **Kùk-is** ež. Lel.: *kùk-ti* „linkti, kumpti, kupti“; **Sálv-is** Pkr., Mūšos int.: *salv-ėti* „sunktis, varvėti, bėgti“; **Ūk-is** Bt., Ančios dš.: *ūk-ti* „gausti, aidėti; šaukti“.

Dėl kitų hidronimų su -is kyla įvairių abejonių. Prie galūnės -is vedinių dar, gal būt, galima būtų priskirti šiuos upių bei ežerų vardus: **Bálk-is** Vlkj.: *bálk-ti* „balti“; **Kuōp-is**, *Kuōp-é* Tl., Mastupio dš.: *kuōp-ti* „valyti, švarinti; kaupti, kasti“; **Liuīš-is** Akm., Dabikinės kr.: *liuīš-iuoti* „lėtai eiti, vilktis“, tačiau plg. *liuīšas* „luošas“; **Ner-is**, -*iēs* V., Nemuno dš.: *nér-ti* „grimzti į vandenį; plaukti vandenyje; greitai bėgti“; **Nýk-is** Srv., Liaudės dš.: *nýk-ti*; tačiau plg. *nykùs*; **Riņg-is** Brb., Dūmės dš., Mžk., Vaidmino kr.: *ring-iuoti*; **Rùk-is** Als., Sruojos int.: *rùk-ti* „raukšlėtis“; **Straūzd-is** ež. Ūd.: *strauz-ėti* (< **strauzd-ėti*) „šalti, šurpti“; **Sùbed-is** Tl., Markijos kr.: *su(si)-bèsti*; **Šėkšt-is** ež. Als.: *šėkšt-i* „šalti“; **Tabāl-is** ež. Rud., Srj.: *tabal-iuoti* „suptis, linguoti“.

2. Iš būdvardžių: **Ākl-is** ež. Dglš.: *āklas*; **Apvalaīn-is** ež. Sv.: *apvalaīnas*; **Aštr-is**, -*iēs* Šlv., Lapišės kr.: *aštrùs*¹; **Báls-is** ež. Švn. — žr. *Balsė* (p. 61); **Báls-is** ež. Sv. — žr. *Balsė* (p. 61); **Bált-is** ež. Mlt., Trak., Vs.: *báltas*; **Balž-is** ež. Nmč. — žr. *Balž-é* (p. 61); **Bingis** ež. Als.: *bingas*, *bingùs* „smarkus, gražus, dailus, puikus, žiaurus, piktas“²; **Drūkt-is** End.: *drūktas* „drūtas“; **Dulb-is** ež. Dt.: **dulbas* (ar **dulbus*), plg. lat. *Dulbis* k., *Dulbi* k. ir *dulbs* „dumm, betäubt, beschränkt“ (žr. J. Endzelīns, LV, I 1. 236); **Dumš-is** Žsl.: *dumšùs* „tamšus, miglotas“; **Gil-is** ež. Dg.: *gilùs*; **Glit-is**, *Glit-is* ež. Gr.: *glitùs*; **Īlg-iaī** ež. Rim.: *ilgas*; **Īlg-is** ež. An., Auk., Btr. ir kt., iš viso 20: *ilgas*; **Īlg-is** ež. Mlt., Ut., Ut.: *ilgas*; **Júod-is** ež. Mrk., Nmč., Sem., Stk.: *júodas*; **Kerš-iaī** du ež. Blnk.: *kéršas*, *keřšas* „margas, rainas“; **Kérš-is** Dbk., Šventosios kr.: *kéršas*; **Klaīmp-is** Vnd., Mėklos dš.: *klam-pùs*; **Krūgl-is**, *Krugēlis* ež. Lp.: gal būt, iš slavizmo *krūglas*; **Lūkn-**

¹ Dar žr. p. 58.

² Plačiau dėl šių žodžių žr. V. Urbutis, Žodžio *trumpas* keletu tarminių sinonimų etimologija, „Baltistica“, I(1), 1965, p. 72.

-is ež. Als.: *lūknas* „kurio ragai įšalis“. Tačiau plg. *lūknė* „toks vandens augalas, lūgnė“; **Márg-is** ež. Trak.: *márgas*; **Mėlyñ-is** ež. Ob.: *mėlynas*; **Netiēs-is** ež. Mrk.: *netiesūs*; **Núog-is** ež. JnšM.: *núogas*; **Páľš-is** Grz., Norutos int.: *páľšas*; **Rām-is** ež. Smal.: *ramūs*; **Rūšk-is** ež. Tv.: *ruškūs* „neaiškus, miglotas“; **Sėkl-is** ež. Švnč.: *seklūs*; **Skáist-is** Sk., Kivės int., ež. Šmn., Trak., Vs.: *skáistus*; **Skaist-is** rš. Lbv., Grauzės kr.: *skáistus, skaistūs*; **Skrit-is** ež. Auk.: *skritūs* „apskritai ilgas“; **Skuñd-is** ež. Vs.: *skundūs* „menkas, mažas“; **Smūlk-is** ež. Lel.: *smūlkus*; **Spāl-is** Gdr.: *spalūs* „rūgštus“; **Striug-is** ež. Jrb.: *striugas* „striukas, trumpas“; **Sūr-is** Rdn., Sem., Strėvos int.: *sūrūs*; **Švatr-is** Šd., Ežerėlės int.: *švatras* „švokščiąs“; **Truñp-is** Yl., į Kalčių ež., Žsl., Žiezmaros int.: *truñpas*; **Výgr-is** ež. Graž.: *vigras, vigrūs* „vikrus, vingiuotas“; dėl *vigr-* ir *vygr-* plg. *tikras* ir galūnės *-is* vedinį su ilgu šaknies balsiu *týkris*¹, *gilūs* — *gýlis* ir kt.; **Viñgr-is** Bsg., Beržės int., Pkr., į Ežerėlio ež., Sk., Vilkijos int., Sk.: *vingrūs* „vingiuotas, lankstus“; **Žabál-is** ež. Km.: *žabalas*.

3. Iš daiktavardžių: **Akmėn-is** ež. Dgč., Ob.: *akmuõ*; **Akmen-is** rš.. Rg., Įsruties kr.: *akmuõ*; **Apỹnis** Lel.: *apynỹs*; **Aukštagir-is** ež. Klvr.: gal būt, iš **Aukštagirė* (**Aukštagirys*, **Aukštāgiris*), plg. *šedūv-is* — *Šeduvà*, *varėn-is* — *Varėna* ir kt.; **Azāg-is** ež. Lp.: **azagys*, plg. pr. *assegis*, liet. *ežegỹs*²; plg. *Lydėkis*, *Žiezūlis* (žr. žemiau); **Bōb-is** Lkv., ež. Onš.: *bōba* „tokia žuvis; traukas (*Plantago major*); laukinė ramunė, baltagalvė; senyva moteris“; **Briaūn-is** ež. Sem.: *briaunà*; **Diėg-is** ež. Slk.: *diėgas, diėgas* „daigas; piktas, nenuorama žmogus“; **Dubūr-iai** Rm.: *duburỹs*; **Duñbl-is** ež. Ign., Kpč., Klvr. ir kt., iš viso 10: *duñblas*; **Duobūr-is** Krk., Ažytės int., Ukm., Šventosios kr.: *duoburỹs* „duburys“; **Gaigāl-is** ež. Lkm., Žl.: *gaigalas*; **Gelėž-is** Vad., Juodos int.: *geležis*; **Gelž-is** ež. Als.: *gelžis* „geležis“; **Giñtar-is** Šd., Niauduvos int.: *giñtaras*; **Gráuž-is** ež. Mlt.: *gráužas*; **Įsdag-is** Vš., Kasiko int.: *išdaga, išdagas* „išdegusi ar saulės išdeginta vieta pievoje, miške, durpyne; degimas“; **Kūdr-iai** ež. Vvs.: *kūdrà*; **Kunig-is** ež. Ant.: *kūnigas*; **Kūpst-is** ež. Šll.: *kūpstas*; **Lapūk-is** ež. Rdm.: *lapūkas*; **Laūm-is** ež. Plt.: *laūmė*; **Lydėk-is** ež. Dgč., Ktk., Mlt., Vžns.: *lydekà*; **Liškiav-is** ež. Mrk.: *Liškiavà* k.; **Pakáln-is** ež. Antz., Ut.: *pakálnė*; **Pakałn-is** ež. Užp., Vvs.: *pakálnė, pakálnė*; **Puřv-iai** Žm. : *puř-*

¹ V. Urbutis, „Baltistica“, I (2), p. 193.

² Plg. K. Būga, RR II 100: *Azāgis* — iš senesnės lyties *ežėgis* „ežeginis, pūgžlinis“.

vas; **Puřv-is** ež. Mšg., Vvs.: *puřvas*; **Samañ-is** ež. Dglš., Dgč., Dkšt., ir kt., iš viso 11: *sāmanos*; **Sañtak-is** Rz., Dervelio int. : *sántaka, sántakas*; **Siēn-is** ež. Auk.: *siena*; **Skēm-is** Vvr., Upitos int.: *skēmas* „žymė, ženklas“; **Smilg-is** Kps.: *smilga*; **Vanāg-is**, *Vanāg-ė, Vanag-ā-lis* Nmž., Šelmens dš.: *vānagas* (arba avd. *Vānagas*); **Vēbr-is** Trk., Ventos kr.: *vēbras* „bebras“; **Velēkl-is** Lkč., Ovos int.: *velēklā*; **Volung-is** ež. Auk.: *volungė*; **Žagār-is** Btr., Nemuno dš.: *žāgaras*; **Žiēgždr-is** Lkč., Nemuno kr.: *žiegždras* „žvirgždas“; **Žiēzdr-is**, *Žiēzd-is* ež. Žr.: *žiezdras* „žvirgždas“; **Žiezūl-is** ež. Ktk., Sem., Vrn.: *žiezūlė* „raudė, mekšras“.

Galūnės -ys vediniai

1. Iš veiksmazodžių: **Al-ỹs** ež. Šr.: *al-ėti* „bėgti, tekėti, varvėti“; **Kern-ỹs** ež. Dgč.: *keřn-oti* „terliotis, jaukti“; **Kerot-ỹs** ež. JnšM.: *ker-óti* „šakoti, plėsti, kerėti“; **Kuk-ỹs** Rk., Juodupės int.: *kūk-ti* „linkti, klupti, kumpti; sukaukti, surikti“; **Kūk-ỹs** Erž.: *kūk-ti* „kaukti, rėkti“; **Kunkul-ỹs** Bsg., Kruosto dš.: *kunkul-iuoti* „virtti kunkulais“; **Kur-ỹs**, *Kur-ėlis* Šd. – taip vadinamas Šuojos aukštupys: *kūr-ti* „greitai bėgti“; **Liež-ỹs** ež. Aln.: *liěž-ti* „graužti, išplauti (apie upe, vandenį)“; **Liūl-ỹs** Sml., Šuojos kr.: *liūl-iuoti* „linguoti, suptis“; **Merk-ỹs** Mrk., Nemuno dš.: *meřk-ti* „mirkti; smarkiai lyti; nardinti į vandenį“; **Ner-ỹs** Erž., Vidaujos dš.: *nér-ti* „lįsti į vandenį; plaukti vandenyje; greitai eiti“; **Raiž-ỹs** Ūd., Žagarių k.: *raiž-yti*; **Rekst-ỹs** Trg., Jūros kr.: *rėkst-i*; **Rezg-ỹs** Krk., Smilgos int.: *rėgz-ti*; **Ring-ỹs** Dkšt., į Dysnų ež., Krž., Ančios dš. ir kt., iš viso 7, ež. Dglš.: *ring-iuoti*; **Skarbl-ỹs**, *Skarbl-iukas* ež. Mlt.: *skařbl-yti* „plauti, skalbti“; **Skreb-ỹs** ež. Auk.: *skrėb-ti* „šalti“ (plg. dar *skreb-ėti* „judėti, šlamėti“); **Spilg-ỹs** Lk., Virvyčios kr.: *spilg-ti* „augti, didėti“; **Sulp-ỹs** ež. Ob.: *sulp-ti* „čiulpti, gerti, žįsti“; **Šliokšt-ỹs** Krt.: *šliokšti* „su garsu tekėti, šnypšti“; **Tran-ỹs** Krk., Smilgos kr.: *trān-yti* „lankstyti, laužyti, daužyti“; **Tryšk-ỹs** Trš., Virvyčios dš.: *tryškš-ti*; **Ūž-ỹs**, *Ūž-is* Kp., Pyvesos kr.: *ūž-ti*.

2. Iš būdvardžių: **Akl-ỹs** ež. Imb., Vrn.: *āklas*; **Apskrit-ỹs** ež. JnšM. : *āpskritas*; **Atžag-ỹs** Skdv.: *ātžagas* „rūstus, piktas“ (ar gal būt, iš *ātžagarias*); **Baln-ỹs** ež. Ds.: *bálnas* „baltas“; **Bals-ỹs** ež. Plt., R.: **balsas* „baltas“, plg. *balsis*, *-ė* „baltas gyvulys“, *balsys* „baltas šuva, kiškis“; **Balt-ỹs** ež. Ant., Dgč., Ign. ir kt., iš viso 12: *báltas*;

Gël-ỹs ež. Ktk.: *gėlas*; **Giedr-ỹs** ež. Dgl.: *giėdras*; **Girb-ỹs** Vžns., Šventosios kr., ež. Vžns.: *gerbùs* „švarus“; **Ilg-ỹs** ež. Lel., Švnč., Ob. ir kt., iš viso 7 : *ilgas*; **Juod-ỹs** ež. Ktk.: *júodas*; **Kreiv-ỹs** Stč., Obelės int.: *kreivas*; **Lain-ỹs** < (?) **Lein-ys* ež. Mlt.: *leinas* „laibas, plonas, lankstus“, *leinùs* „miklus, liaunas“; **Raud-ỹs** Klt., Ašvijos kr., Lk., Upynos kr., Lkv., į Paršežerio ež., ež. Ut.: *raũdas* „rausvas, sartas“. Tačiau plg. *raũdė* „tokia žuvis“; **Rūkšt-ỹs** ež. Dkšt.: *rūkštùs*; **Sekl-ỹs** ež. Vdž.: *seklùs*; **Siaur-ỹs** (*Didysai* ir *Māzasai*) ež. JnšM., Klt.: *siaũras*; **Skaidr-ỹs** ež. Dkšt.: *skaidrùs*; **Strėv-ỹs** ež. Sem.: *strėvùs* „sriaunus“; **Širv-ỹs**, *Širv-ena*, *Širv-inta* ež. Pb.: *širvas*; **Šiurp-ỹs** ež. Dgč.: *šiurpùs*, plg. *pašiuŗpęs*; **Tram-ỹs**, *Stram-ỹs* du ež. Mlt. : *tramùs* „baisus, nejaukus“, plg. *tramù* „baisu, nesmagu“; *traminti* „raminti“; **Treig-ỹs** Vad., Aptekos int.: *treigas* (žr. K. Būga, RR II 319); **Vingr-ỹs** An., Dj., Pyvesos int., Grnk., Šušvės int., Lnkv., Sml., Labos int.: *vingrùs* „vingiuotas, lankstus“; **Zebr-ỹs** Gdl., Šlavantos int.: *žėbras* „margas; murzinas“ (priebalsis z upės varde *Zebrỹs*, gal būt, rodo, kad šis vardas yra ne lietuviškas, o greičiausiai jotvingiškas); **Žiaur-ỹs** ež. Švnč.: *žiaurùs*; **Žving-ỹs** ež. Ktk.: *žvingùs* „kuris garsiai juokiasi“.

3. Iš daiktavardžių: **Ak-ỹs** Brb.: *akis* „liūno kiaura vieta; pelkių ar baigiančių užaugti ežerų nedidelis vandens plotas, ežerokšnis; iš gilumos prasimušęs šaltinis, akivaras“; **Asiūkl-ỹs** Bb., Nevėžio int.: *asiūklis* (ir *asiūklỹs*); **Avižl-ỹs** Pp., Ventos kr.: *avižlius* (ir *avižlỹs*) „karkvabalis“; **Bliūd-ỹs** ež. Ktk.: *bliūdas*; **Dėl-ỹs** ež. Ut.: *dėlė*; **Dumbl-ỹs** Pnd., Kp., Didžprūdžio int., ež. Alv., Ktk. ir kt., iš viso 9: *duńblas*; **Duob-ỹs** ež. Aln., Antaksčių k., Aln., Girsteitiškio k., Dgl., Ut.: *duobė*; **Grauz-ỹs** ež. Trak.: *gráužas*; **Jaur-ỹs** ež. Mlt.: *jáura*, *jáuras*, *jáurė*, *jáuris* „šlapia, sunki, vasarą išdžiūstanti ir suskylanti dirva; šaltžemis; klampynė, pelkynė“; **Kamp-ỹs** ež. Mrk.: *kańpas*; **Karkl-ỹs** Jnšk., Žšasos kr.: *kańklas*; **Kauš-ỹs** ež. Slk.: *káušas*; **Kirn-ỹs** ež. Zr.: *kirnis* „klampynė, dumblynė“, plg. dar *kirna* „krūmuota šlapia vieta, lūžtvė; vandens išplauta medžio šaknis“; **Lūš-iaĩ**, *Lūš-ỹs* ež. Ign.: *lūšė* „toks vandens paukštis“, plg. dar *lūšis*¹; **Perkal-ỹs** ež. Blnk.: *pėrkala*, *pėrkalas* „percolas, žabų uztvara upėje“; **Plav-ỹs** ež. Ds.: *plāvas* „pelkinė narytžolė“, plg. *plavà* „plepys“, *plāv-oti* „dažnai mazgoti“, *plav-ioti* „lakioti, bastytis“; **Piev-ỹs** Trk.,

¹ Tačiau šis vardas gali būti ir pirminis, plg. *lūšỹs* „lūšis“, plg. p. 31.

Ventos kr.: *piëva*; **Pliauš-ÿs** ež. Trgn.: *pliaušà, -as* „skiedra“; **Stumbr-ÿs** ež. Dgl.: *stumbras*; **Šëkšt-ÿs**, *Šëkšt-is* Krš., Ringuvos dš.: *šëkštas* „išsišakojes, su visomis šaknimis kelmas“; **Šerkšn-ÿs**, *Šerkšn-ià* Kdn., Nevëžio kr.: *šërkšnas*; **Šiekt-ÿs** ež. Ign., Lkm., Užp.: *šiekštas* „vandenyje išgulëjes dar nesupuvës medis; upëse ar ežeruose apipuvës medis“; **Švendr-ÿs** Rdn., Žižmos kr.: *švëndrë*; **Uog-ÿs** Vks., Ventos kr.: *uoga*; **Uol-ÿs** ež. Dgč.: *uolà*; **Uos-ÿs** ež. Blnk.: *uosis*; **Ûs-ÿs** ež. Brsl.: *ûsas*; **Vabal-ÿs** Bsg., Palono kr.: *våbalas*; **Valkšn-ÿs** ež. Ktk.: *vålkšna* „vienas tinklo užvilkimas, valksmas“, *vålkšnos* „šlapios, versmëtos pievos“; taçiau plg. *vålkšnùs* „valkus, tašus, lankstus“; **Varl-ÿs** ež. Mlt.: *varlë*; **Varn-ÿs** ež. Ign.: *vårna, vařnas*; **Vëgël-ÿs** Grnk., Totorupio int.: *vëgëlë*; **Žvirgžd-ÿs** ež. Užp.: *žviřgždas*.

Galûnës -(i)us vediniai

1. Iš veiksmažodžių: a) be balsių kaitos: **Riņg-us**, *Ring-à* Pg., Šumeros dš.: *ring-iúoti* „vingiuoti“; **Skrōdž-ius** Krn., Dabintos k.: *skrós-ti*; **Sustój-us** ež. Klm.: *sustó-ti*; **Vår-ius** An., Šventosios kr.: *var-ýti*; **Vyč-iùs**, *Výč-ius* Grl., Jiesios dš.: *výti* „varyti, sukti“.

b) su balsių kaita: **Slaņk-ius** Lkč., Liūno int.: *slīņk-ti*; **Tvan-iùs** ež. Btr.: *tvīn-ti*; taçiau plg. *tvānas, tvānyti*; **Vyr-iùs** Brš. – taip vadinamas *Nemuno* įlinkimas Pavyrës k.: *vir-ti*.

2. Iš būdvardžių: **Gil-ius**, *Gil-is* ež. Tt.: *gilùs*; **Liël-ius** ež. Stk.: **lielas*, plg. lat. *liëls* „didelis“; **Skriaudž-ius** Vb., Tatulos kr.: *skriaud-ùs* „tekantis, bëgantis (E. Fraenkel, LEW 816); traškus, veikiai palūžtas; staigus, *обрывистый*“ (K. Būga, RR II 31); **Skrič-iùs** Sem., į Gilūšio ež.: *skritùs* „apskritai ilgas“; **Šveņč-ius** ež. Sem.: *šveņtas*; **Švenč-iùs** ež. Auk., Onš., Vvs.: *šveņtas*; **Viņgr-ius** Km., Lëškupio int.: *vingrùs* „vingiuotas, lankstus“; **Zëbr-iùs** Ûd., Peršëkës int.: *žëbras* „margas, murzinas“. Priebalsis z žodžio pradžioje rodo, kad šis upës vardas greičiausiai yra jotvingiškas.

3. Iš daiktavardžių: **Ålk-us** ež. Srd.: *alkà* „balokšnis, tvenkinys“, plg. *alkë* „gojus“, *alkas* „šventykla; vieta ant kalno, kur būdavo deginamos aukos; karnelis, apaugës medžiais; stabas; dievas; dvaras“, *ålkis* „vandens baidyklë“; **Dùbr-ius**, *Dubr-avà, Dubr-åvas* Kn., *Nemuno* kr.: *dubrà* „duobë miške“, plg. lat. *dubra* „valka, purvas“; **Dubrius** Srj. – žr. *Dùbrius*; **Ēgl-ius** ež. Ds.: *ëglë*; **Gelëž-ius** Krtv., Šiaušës int., Vl., *Nemuno* dš., [Vl., *Geležiaus* int.: *geležis*;

Kařkl-ius Antz., į Zalvės ež.: *kařklas*; **Kriokl-ius** Raud. : *kriokl-ỹs*; **Laužādž-ius** Smal., Laužadžių k.: *Laužādžiai* k.; **Samān-ius** ež. Kpč.: *sāmanos*; **Stikl-ius** ež. Krtv.: *stiklas*; **Stiņč-ius** Skdv., Agluonos dš.: *stinta* „tokia žuvis“; **Vėž-ius** Krtv., Šiaušės kr.: *vėžỹs*; **Papařč-ius** Kdn., Barupės dš.: žr. *-ia*.

Hidronimų su galūne *-ius*, kurių kildinimas iš bendrinių žodžių nekeltų jokių abejonių, yra labai nedaug. Pateiktieji galūnės *-ius* vediniai taip pat nėra vienodai aiškūs. Daugumos kitų šios galūnės hidronimų derivacinis ryšys su atitinkamais bendriniais žodžiais gali būti tik spėjamas, o dažnai ir visai nebeįmanomas nustatyti. Nors, apskritai imant, hidronimų su galūne *-ius* yra palyginti nedaug, tačiau jie tam tikra prasme yra įdomesni už kitus galūnių vedinius (arba vardus su kitomis galūnėmis). Iš viso hidronimų su galūne *-us* (*-ius*) dabar žinoma apie septyniasdešimt. Didžioji jų dalis (apie 35) kirčiuoti šaknyje ir turi tvirtagalę arba trumpinę priegaidę (upių vardai: *Bōšius* || *Bošà* Mtl., *Čiuņčius* Vv., *Dūbnius* Vl., *Dūbrius* Kn., *Gelėžius* Krtv., *Kařklius* Antz., *Kiřgus* || *Kiřgas* Akm., *Krioklius* Raud., *Krūčius* Mrk., *Lėgus* Mlt., *Mėdus* Klm., *Papařčius* Kdn., *Priėglius* Įs., *Riņgus* Pg., *Skriaūdžius* Vb., *Skrōdžius* Krn., *Slaņkius* Lkč., *Stiņčius* Skdv., *Straņkščius* Krn., *Ūpius* Sv., *Vārius* An., *Vėžius* Krtv., *Viņgrius* Km., *Žařčius* Rm.; ežerų vardai: *Alkus* Srd., *Ēglius* Ds., *Gėjus* Onš., *Gilius* || *Gilis* Tt., *Ivaņčius* Žr., *Liėlius* Stk., *Lōjus* Sem., *Samānius* Kpč., *Skeřdžius* Švnč., *Stiklius* Krtv., *Šveņčius* Sem.), kiek mažiau (28) kirčiuotų galūnėje (upių vardai: *Gystūs* Vl., *Kertūs* Žž., *Kraušius* Krsn., *Kriaušius* Alv., *Limšius* || *Limišius* rš. Žž., *Milčius* Grl., *Remtūs* Kr., *Skričius* Sem., *Skroblūs* Mrk., *Spindžius* Onš., *Svetūs* rš. Dg., *Vardžius* Ūd., *Vyčius* Grl., *Vikšrūs* Srj., *Vyriūs* Brš., *Virkiūs* || *Virkijus* Stk., *Zebriūs* Ūd.; ežerų vardai: *Guostūs* Auk., *Niedūs* || *Niėdis* Kpč., *Spindžius* Onš., *Skirziūs* Lp., *Surmiūs* Jz., *Svetūs* Dg., *Švenčius* Auk., Onš., Vvs., *Teirūs* Vs., *Tvaniūs* Btr., *Vykšius* Vrn., plg. *Lajūs* k. Sem., *Lapšius* k. Srj., *Alytūs* mst., *Pravažūs* kln. Brš., *Atlajūs*¹ l., atšlaitė Vrn., *Sūrakiūs* pv. Dg.). Keturi jų kirčiuoti šaknyje ir turi tvirtapradę priegaidę (upių vardai: *Liegus* Jz., *Mālčius* Kdn., *Saldus* Klm., *Vėžus* Kv.), likusiųjų kirčio vieta ir priegaidė nežinoma (upių vardai: *Dekščius* rš. Pn., *Indus* Tlž., *Piningius* Kltn.; ežero vardas *Vainius* rš. Ds.).

¹ Vietovardis *Atlajūs* yra pirminis, kilęs iš apeliatyvo *atlajūs* „užutekis, užtekis, įlanka; tekančio vandens susisukimo vieta; upės pasisukimas, atliejimas“, plg. *lletis*.

Toponimų su galūne *-us (-ius)*, apskritai imant, pasitaiko beveik visoje Lietuvos teritorijoje, tačiau, einant iš pietų į šiaurę, jų skaičius mažėja. Visai nėra jų tik Užnemunės vakarinėje dalyje, į vakarus nuo Kriūkų, Veiverių, Gudelių, Lazdijų. Įdomu, kad toponimai su *-us (-ius)*, kirčiuoti galūnėje, koncentruojasi palyginti nedideliame plote abipus Nemuno, apytikriai keturkampyje Kaunas, Vievis, Rudnia, Kapčiamiestis. Tik du jų yra į vakarus nuo šio ploto, bet taip pat prie Nemuno (žr. žem. Nr. 35).

b) Priesagų vediniai

Vedinių tarpe priesaginių hidronimų daugiausia. Gausumu jie aiškiai pralenkia galūnių ir žymiai viršija priešdėlių vedinius. Pavyzdžiui, vien upių vardų priesagų priskaitoma per keturis šimtus, o patys priesaginiai vediniai (aiškūs arba spėjami) sudaro beveik pusę visų upių vardų.

Nagrinėjant priesagų vedinius, visų pirma iškyla priesagų išdėstymo bei klasifikacijos klausimas. Lietuvių kalbos žodžių darybos nagrinėjimuose iki šiol buvo įprasta priesagų vedinius klasifikuoti pagal priesagos priebalsį, t. y. buvo įprasta sakyti: „priesagos su priebalsiu *b*, su priebalsiu *d*, su *g*, su *j*, su *k* ir t. t.“ Šis skirstymas turi savo privalumą ir savo trūkumą. Jis patogesnis tais darybos nagrinėjimo atvejais, kai sprendžiami ne tik žodžių susidarymo, bet ir priesagų kilmės klausimai. Baltų kalbose tos pačios kilmės priesagos dabar kartais turi skirtingą vokalizmą (pvz., *-uoni-*, *-ūni-*, *-uona-*, *-uonio*¹), todėl patogiau remtis pastovesniu kalbos elementu – priebalsiais. Tačiau ir tokio profilio darbuose, skirstant pagal priebalsį, susiduriama su įvairiais sunkumais. Visų pirma, yra daugybė priesagų, turinčių daugiau kaip vieną priebalsį. Neretai būna sunku nuspręsti, kuris tokių priesagų priebalsis yra svarbesnis, galįs eiti klasifikacine žyme. Pavyzdžiui, Pr. Skardžius kelis priebalsius turinčias priesagas klasifikavo pagal paskutinį priebalsį. Toks skirstymas daugeliu atvejų sunkiai pateisinamas ne tik sinchronijos, bet ir diachronijos požiūriu. Antai, dabar ne visai suprantama, kodėl, pavyzdžiui, labai sena priesaga *-mena* (plg. *sēmenā* „pūdy mėlis“) skirtina prie priesagų su priebalsiu *n*, o ne prie priesagų su priebalsiu *m*. Tą patį, rodosi, galima pasakyti ir apie priesagą *-estis*. Dėl šio neaiškumo ne visi lie-

¹ K. Būga, RR II 368.

tuvių kalbos žodžių darybos tyrinėtojai priesagas skirstė vienodai. Pavyzdžiui, A. Leskynas¹ priesagas *-mena*, *-menė*, *-gana*, *-tuvis*, *-tuvė*, *-tuva*, *-tava* skyrė ne prie priesagų su *n*, *v*, kaip Pr. Skardžius², o prie priesagų su *m*, *g*, *t*.

Kadangi darbe nagrinėjama hidronimų daryba, o ne aiškinama priesagų kilmė, tai priesagų skirstymas tik pagal priesagos priebalsį būtų nepatogus pirmiausia todėl, kad nežinotume, prie ko skirti priesagas su keliais priebalsiais (o tokių yra gal ketvirtadalis visų hidronimų priesagų). Klasifikuodami priesagas pagal priebalsį, mes tartum išskirtume priebalsį iš visos priesagos kaip kažkuo svarbesnį, ypatingesnį priesagos elementą. O nagrinėjant žodžių darybą, priešingai, svarbu ne kuris vienas priesagos elementas, o visa priesaga. Bendrinių žodžių darybos analizėje labai svarbų vaidmenį turi vedinių leksinė reikšmė. Kai kada kelių priesagų su vienodu priebalsiu ir skirtingu vokalizmu vediniai yra lygiareikšmiai, pvz.: *-ūnas*, *-uonas*, *-uonis* (*palaidūnas*, *palaiduonas*, *atskalūnas*, *atskaluonis*³). Didžioji dauguma hidronimų yra neaiškios semantikos, dėl to ir šis priesagų skirstymo pagal priebalsį motyvas hidronimų darybos analizėje kiek didesnės svarbos neturi. Priimtinausias yra priesagų „susikirstymas“ formaliai, pagal alfabetą. Iš esmės tai nėra joks skirstymas, o tik tam tikras, formalus visų priesagų sutvarkymas, išdėstymas.

Priesagos su *-ad-*

[*-ada*]. **Gauž-adà** V., Vilnios int. – plg. (?) *Gaužà*, *Gaužys* avd.
-(i)adis, (*adys*). **1. Mauč-iadis** Zt., Nemuno kr. – plg. (?) *Máuč-iuvis* Všk. Tačiau šaknis *mauč-* gali būti ir suslavinta: iš balt. *mauk'-*.
2. Pil-adis Pš., Verdenės int. – plg. (?) *Pil-ēlē* Trš., *Pil-āšius* ež. Užp. Dar žr. J. Otrębski, LP I 208⁴. **3. Sal-adis** ež. Aln. – plg. *Salà* ež.

¹ A. Leskien, Die Bildung der Nomina im Litauischen, Leipzig, 1891, p. 417–421; 526; 565–567.

² Pr. Skardžius, Lietuvių kalbos žodžių daryba, Vilnius, 1943, p. 226; 232; 382–384.

³ K. Būga, RR II 366.

⁴ Dėl upės vardo *Piladis* darybos ir kilmės yra ir abejonų. Latvių vietovardžiai *Pilādzis*, *Pilags*, *Pilaģi* (kilę iš bendrinių žodžių *piladzis*, *pilags*, *pilegs* „šermukšnis“, kurie yra skoliniai iš suomių kalbų – žr. K. Būga, RR III 617) dėl ilgo *i* ir priebalsio *g* (kartais *dz*), griežtai žiūrint fonetikos, nelygu lietuvių upės vardui *Piladis*. Tačiau turint galvoje upėvardžio *Piladis* geografinę padėtį, kur lietuvių – latvių kalbų kon-

Všn., *Sal-ōtis* ež. Aln. 4. Šil-adis, Šil-adys Lg., Mūšos dš. — plg. (?) Šilià Pkr.

[*-adžius*]. *Skar-ādžius* Slč., Mūšos kr. — plg. (?) *Skar-yčìà* Vrn., *Skariai* k. (K. Būga, RR III 140), *Skar-upè* rš. Gld. Tačiau upės vardas *Skar-ādžius* gali būti ir kitos kilmės. Teritorija, kuria teka ši upė, seniau yra buvusi kaimynystėje su žiemgaliiais, o, gal būt, ir įėjo į žiemgalių plotą. Kaip rodo J. Endzelyno¹ ir ypač pastaruoju metu atlikti V. Dambės² tyrinėjimai, daugeliui buvusių žiemgalių sričių tarmių yra labai būdingas balsio įspraudimas (anaptiksė) po tautosilabinio *r*, kada po *r* eina dar koks nors priebalsis, pvz., *varadi* „vārdi“, *Zirags* „ziŕgs“, *Dārza diķis* „Dārza diķis“ ir t. t. Tad nėra negalima, kad ir šių dienų *Skarādžius* yra atsiradęs iš **Skardžius*. Upių vardų *Skaŗdžius* lietuvių vardyne yra per dvidešimt.

Priesagos su *-ad-* retos ne tik lietuvių, bet ir latvių bei prūsų vardyne. Be to, kai kurie latvių hidronimai su *-ad-* gali būti suomiški³.

Kadangi lietuvių hidronimų su *-ad-* yra labai nedaug, tai apie jų geografiją galima pasakyti, gal būt, tik tiek, kad jie nepažįstami Žemaičiuose ir Užnemunėje.

Priesaga *-aga-*

1. *Astr-aga*, *Āsdrē* (t. *Āzdrē*) Krn., *Astragū* k., Nemuno dš. — plg. *Āsdrē* Trak. Koks santykis tarp *astr-* (*Astragà*) ir *asdr-* (*Āsdrē*), dabar nelengva pasakyti, tačiau variantas *Āsdrē*, rodosi, leidžia galvoti, kad *-aga* yra priesaga (bet plg. lenk. *ostroga* „pentinai“). 2. *Min-aga* ež. Krk. — jeigu ne iš bendrinio žodžio *minagà* „tokia žuvis“, tuomet dėl *min-* plg. (?) *Min-ēlis* ež. Lkm., *Minià* Skdv. 3. *Vad-aga*, *Ved-egà* Rdn., Upynos kr. — plg. *Vadà* Ar., *Vādas* Rs. Dar žr. B. Топоров, O. Трыбауѳев, ЛЯГБП 169; P. Skardžius, ŽD 103; J. Otrębski, LP I 209.

taktai yra gana intensyvūs (istoriškai tai, gal būt, buvusi žiemgalių teritorija), galima labai atsargiai spėti, kad lietuvių *Piladis* turi ką bendra su lat. *Piladzis* (galėtų būti sulietuvinta latviško vietovardžio *Piladzis* forma).

¹ J. Endzelins, LVGr 152.

² V. Dambė, Bldienes vietvārdi kā pagātnes liecinieki, RKR Endz. 422; V. Dambė, Daži vērojumi Latvijas PSR dienvidrietumu daļas toponīmikā, LKK VI 248.

³ J. Endzelin, ZslPh XI 141.

Priesagos su *-ag-* labai retos ir vandenvardžiuose, ir apeliatyvuose. Hidronimai, turintys priesagas su *-ag-*, taip pat labai reti latvių¹ vardyne, o prūsų kol kas iš viso nežinoma.

[Priesagos su *-aik-*]

-aikas. *Vindar-áikas* ež. Vvs. Visai neaiškios darybos ir kilmės vardas. Gal būt, kamienas *vindar-* yra išvestinis, plg. *Viñd-upis* Krtv.

-aikė. *Tal-aikė* ež. Graž. – plg. *Talė* Ut.

-aikis. *Pal-aikis* ež. Bt. – plg. (?) *Palà* Tv., *Pal-õnas* Ar. Tačiau plg. avd. *Palaikis*.

Priesaga *-ailis*

Indr-aïlis ež. Ds.: *indrė, éndrė* „nendrė“.

1. **Tar-aïlis** Grnk., Šušvės int. – plg. (?) *Tār-amas, Tar-amà* ež. Slk. 2. **Vig-aïlis** (ar *Vyg-aïlis*?) Sb., Pyvesos int. – plg. (?) *Vig-ainės* l. Plv.

Nei latvių, nei prūsų hidronimų su *-ail-*, rodosi, nežinoma, nors apeliatyvuose ši priesaga pasitaiko (plg. pr. *scrit-ayle*, lat. *škirg-aïlis* – žr. J. Endzelynas, BKGf 85).

Priesagos su *-ain-*

[**-aina**]. **Mól-aina** (ar *Mólana*²) Pn., Molainių k., Nevėžio kr. Upėvardis gali būti susidaręs dvejopai: iš *mólis* ir priesagos *-aina* (plg. *Mólė* Skdv., *Mól-iupis* Pn.) arba iš apeliatyvo **mólainas*, plg. *molaïnė* „molėtas laukas“, *mólainis* „molio spalvos“ LKŽK.

-ainė. 1. **Gėl-aïnė** Lkm., į Ukojo ež.: *gėlas*. 2. **Švent-aïnė** rš. Gld.: *šveñtas*.

1. **Girv-aïnė** Krk., Girvainių k., Šušvės int. – plg. (?) *Girv-andis* avd., *Girvės kalnas* kln. (K. Būga, RR III 847). Dar žr. P. Skardžius, ŽD 287; J. Otrębski, LP I 223. 2. **Kam-aïnė**, *Kam-ainià* Jz., Kamainės k., Alšios dš. – plg. *Kāmė* Jrb., *Kam-atis* Všk. Plačiau žr. E. Nieminen, Indoeuropäische und Ostseefinnische Ausdrücke für Hummel, LP III 191; K. Būga, RR I 423; P. Skardžius, ŽD 287;

¹ J. Endzelin, ZslPh XI 136.

² Žr. J. Balčikonis, Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas, „Kalbotyra“, X, Vilnius, 1964, p. 281.

G. Gerullis, AO 54; J. Otrębski, LP I 223, BzN 1961 H. 3. 263; J. Endzelin, ZslPh XI 133. 3. **Lap-av-ainė** Glv. – plg. *Lap-išė* Šlv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 223. 4. **Ópst-ainė**, *Opstainėlė* Pn., Alkupio kr. – plg. (?) *Apstà*, *Āpstė* Pgg., Opstainio k. Dar žr. J. Otrębski, LP I 223. 5. **Rūk-ainė** RdmV., Rukainių k., Kinės kr. – plg. *Rūkis* Als., *Rukai* ež. Krk.

-ainia. 1. **Lap-ainià**, *Lap-ainė* Krn., Lapainios k., Nemuno dš. – plg. *Lap-ojà* Žsl. Dar žr. J. Endzelins, LV I 2. 261. 2. **Kam-ainià** Jz., Alšios dš. – žr. -ainė.

-ainis. **Gėl-aīnis** ež. Trgn.: *gėlas*.

1. **Jósv-ainis** Krkn., Linkavos dš., plg. *Jósv-ainiai* mstl. Kėdainių raj. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 287. 2. **Juost-ainis** rš. Št., Šumeros dš. – plg. *Juostà*, *Júosta* Pn., *Juost-inas* Rgv. 3. **Krėt-ainis** Klp., Smelta-ės int. – plg. *Kret-uonà* Švnčl., *Kret-upys* Plk. 4. **Med-áinis** ež. Varn. – plg. *Med-ikis* ež. Žr., *Mėd-inas* Pn. 5. **Óž-ainis** t. *Vúozainis* Plt., Salanto int. – plg. (?) *Óž-putė* (t. *Vúošpotė* – žr. K. Būga RR III 421), *Óž-upis* Trš. 6. **Sárk-ainis** Kv., Ymėžės dš. – plg. (?) lat. *sařk-ans* „raudonas“ (K. Būga, RR I 343). 7. **Úol-ainis** Pkr., Mūšos int. – plg. *Uolà* Ut. 8. **Ving-ainis**, *Ving-aīnis* Kv., Jūros int. – plg. *Ving-ūtis* Plk., *Vingis* Km., *vingis*, *vingiúoti*. 9. **Geřv-ainis** Tl., Pateklos dš. – žr. -ainys.

Upės vardas **Šil-ainis** Kps., Valčiuvos int. lygiai gali būti susidaręs dviem keliais: iš *šilas* ir priesagos -ainis (plg. *Šil-inė* Als., *Šil-ùpė* Kbr.) arba iš apeliatyvo *šilainis* „nujaurėjusios smėlinos dirvos“ (plg. *šilainė* „smiltinga dirva“). Pastaruoju atveju upėvardis *Šilainis* būtų tik perkeltine reikšme vartojamas fiziografinis terminas, todėl tuomet jį turėtume laikyti ne priesaginiu vediniu, o pirminiu.

-ainys. **Gerv-ainys**, *Geřv-ainis* Tl., Pateklos dš. – plg. *Geřvé* Krp., *Gerv-ālė*, *Gerv-ālis* Tl.

Priesagos su -ain- pasitaiko ne tik lietuvių, bet ir latvių (*Ašarainis* ež., *Palkainis* ež., *Salainis* ež., *Tavainis* ež., *Vadainis* ež., *Cėrpaine* up., *Eglainė* up., *Guđvainis* up. ir kt. – žr. J. Endzelin, ZslPh XI 133) bei prūsų (*Alkayne*, *Lepaynen* – žr. G. Gerullis, AO 252) vardyne. Tai greičiausiai bendrabaltiškos¹ priesagos, pasitaikančios ne tik vietovardžiuose ir asmenvardžiuose, bet ir apeliatyvuose². Kad vediniai

¹ Žr. K. Būga RR I 427.

² Žr. J. Endzelinas, BKGf 80.

su *-ain-* galėjo būti pažįstami daugeliui baltų genčių, rodo ir hidronimų su *-ain-* geografija. Negausūs šių priesagų upių ir ežerų vardai yra apyvienodžiai išsimėtę po visą Lictuvos teritoriją (žr. žem. Nr. 1).

Priesagos su *-ait-*

-aitė, -aitis. Dauguma hidronimų, turinčių priesagą *-aitė* arba *-aitis*, yra mažybinės reikšmės vediniai. Tačiau ne visi jie yra vienodos darybos. Pagal darybą vedinių su *-aitė-*, *-aitis* galima skirti šias grupes:

a. Hidronimai – priesagų *-aitė, -aitis* vediniai iš kitų hidronimų (toponiminės mažybės vediniai). Tokie hidronimai susidarė, veikiami toponiminio konteksto. Nuo kitų vandenų vardų jie nėra atsieti, izoliuoti, o tarsi pratęsia jau esamus vandenvardžius. Susidarę iš esamų hidronimų, jie ir egzistuoja kaip tų hidronimų kontinuumas. Tokių hidronimų ryšį su hidroniminiu (toponiminiu) kontekstu rodo bendra šaknis (kamienas), o priklausymo santykį – sufiksas. Taip kartais susidaro ištisos toponimų mikrosistemos, vadinamosios „toponiminės šeimos“, pavyzdžiui: *Uten-aitė* || *Uten-ėlė* up. Ut., iš Utenaičio ež., *Uten-aitis* ež. Ut., *Uten-ýkštis* ež. Trgn., *Ūtenas* ež. Trgn., *Utenà* mst., *Uten-ėlė* k. Utenos apyl. Tokių hidronimų (ir kitų toponimų) derivacinis santykis, išreiškiamas sufikso, yra ne tik kiekybinis, bet ir kilmės, priklausymo (posesyvinis). Tą kilmės, posesyvumo ryšį hidronimuose galų gale lemia pačių objektų santykis. Dėl šios priežasties hidronimai išvedami iš kitų hidronimų, be kelių išimčių, tik su mažybinės reikšmės priesagomis. Vadinasi, tokių hidronimų derivacinis ryšys atspindi pačių objektų priklausymo (ar kiekybinę) subordinaciją. Su pavadinamuoju objektu jie siejasi ne tiesiog, o per hidroniminį kontekstą. Derivacinis ryšys egzistuoja tarp dviejų hidronimų, todėl hidronimai – priesagų vediniai iš kitų hidronimų, kaip savitas jau esamo hidroniminio konteksto kontinuumas, yra tam tikrą informaciją (priklausymo, kilmės santykis) teikiantys vandenvardžiai.

1. Alksn-aitė Užp., iš Alksno ež.: *Alksnas* ež. Užp. **2. Als-aitė, Als-ikė** Vdk., Alsos int.: *Alsà* Vdk. **3. Antvard-aitė** Jrb., Antvardės kr.: *Antvardė* Jrb. **4. Avil-aitė** Smal.: *Avilė* Dgč. **5. Dubin-aitė** I, II Vl., Dubinės int.: *Dubinė* Vl. **6. Dumbl-aitė** Lzd., iš Dumblio ež.: *Duñb-lis* ež. Lzd. **7. Gynėv-aitė** Btg., Gynėvės int.: *Gynėvė* Btg. **8. Raudon-aitė** Raud., Vidutinio Geležiaus int.: *Raudonė* Raud., Nemuno dš.

9. Rusn-aitė Rsn., į Kuršių marias: *Rùsnė* – Nemuno atšaka nuo Gilijos iki Atmatos. **10. Smelt-aitė** Klp., Smeltės kr.: *Smeltė* up. Klp. **11. Snietal-aītė** Vl., Snietalos int.: *Snietalà* Šmk. **12. Šlyn-aitė** Rs., Šlynos int.: *Šlyna* Rs. **13. Šušv-aitė**, *Šiušv-aitė* Tt., Šušvės int.: *Šušvė* || *Šiušvė* Tt. **14. Ūpsal-aitė** Vl., Ūpsalos kr.: *Ūpsala* Vl. **15. Uten-aitė**, *Uten-ėlė* Ut., iš Utenaičio ež.: *Ūtenas* ež. Trgn. **16. Vidauj-aitė** Šmk., Vidaujos dš.: *Vidauja* Šmk. **17. Vilkij-aitė** Sk., Vilkijos int.: *Vilkijà* Sk. **18. Virang-aitė** Plk.: *Virangė* Plk.; **19. Alksn-aitis** ež. Lkm., **20. Rim.:** *Alksnas* ež. Lkm., Rim. **21. Armen-aitis** Čk., Armenos kr.: *Armenà* Čk. **22. Avil-aitis** ež. Imb.: *Avilys* ež. Imb. **23. Ažvint-aitis** ež. Slk.: *Ažvintis* ež. Slk. **24. Běl-aitis** ež. Švnc.: *Bělys* ež. Švnc. **25. Bit-aitis** ež. Všn.: *Bità* Všn., iš Bitaičio ež. **26. Bitup-aitis** Šlv., Bitupio int.: *Bitupis* Šlv. **27. Čičir-aitis** ež. Imb.: *Čičirys* ež. Imb. **28. Drabuž-aitis** ež. Sem.: *Drabužis* ež. Sem. **29. Dūbur-aitis** ež. Antz.: *Dūburys* ež. Antz. **30. Gadėn-aitis** ež. Sem.: *Gadėnas* ež. Sem. **31. Garšpelk-aitis** Šmk., Alsos kr.: *Garšpelkis* Šmk., Alsos kr. **32. Gavaitis** ež. Ign.: *Gavys* ež. Ign. **33. Gėl-aitis** ež. Nmč.: *Gėla* ež. Nmč. **34. Gelv-aitis** ež. Sem.: *Gélvis* ež. Sem. **35. Gervin-aitis** ež. Lp.: *Gervinis* ež. Lp. **36. Gilūt-aitis** ež. Ml., Gilūtų k.: *Gilūtà* Ml. **37. Glūk-aitis** ež. Vrn.: *Glūkas* ež. Vrn. **38. Gruož-aitis** ež. Onš.: *Gruožys* ež. Onš. **39. Ilg-aitis** ež. Ign.: *Ilgis* ež. Ign. **40. Ilg-aitis** ež. Rim.: *Ilgiaĩ* ež. Rim. **41. Kar-aitis** ež. Pbrd.: *Kāris* ež. Pbrd. **42. Kekl-aitis** Grl., Jiesios int.: *Keklys* Grl., Rudės kr. **43. Klev-aitis** ež. Sn.: *Klėvas* ež. Sn. **44. Kumpuol-aitis** ež. Antz.: *Kumpuolis* ež. Antz. **45. Lazduon-aitis** Čk., Lazduonos int.: *Lazduonà* Čk. **46. Lied-aitis** ež. Klt.: *Liedis* ež. Klt. **47. Liek-aitis**, *Liek-aitė* Lkč., Liekės dš.: *Liėkė* Lkč. **48. Luokes-aitis** ež. Mlt.: *Luokesai* ež. Mlt. **49. Malkėst-aitis** ež. Mlt.: *Malkėstas* ež. Mlt. **50. Mer-aitis** ež. Švnc.: *Merà* Švnc., **51. Merg-ežer-aitis** ež. Dkšt.: *Mežgežeris* ež. Dkšt. **52. Milaš-aitis** ež. Ml., Milašaičių k.: *Milāšius* ež. Ml., Milašių k. **53. Mon-aitis** ež. Sem.: *Mónis* ež. Sem. **54. Nemun-aitis** ež. Gl.: *Nėmunas* Kn. **55. Nosv-aitis** ež. Užp.: *Nosvė* Užp. **56. Parsvėt-aitis** ež. Dkšt.: *Parsvėtas* ež. Dkšt. **57. Plienup-aitis** Ar., Plienupio int.: *Pliėnupis* Ar. **58. Pūkin-aitis**, *Pūkin-aitis* ež. Vvs.: *Pūkinas*, *Pūkinas* ež. Vvs. **59. Reizgup-aitis** Rs., Reizgupio kr.: *Reizgupis* Rs. **60. Sar-aitis** ež. Švnc.: *Sarià* Švnc., Sarių k. (ar *Sarių ežeras* Švnc., Sarių k.) **61. Seliovin-aičiai** du ež. Vs.: *Seliovinis* ež. Vs. **62. Sysvant-aitis** ež. Sem.: *Sysvantas* ež. Sem. **63. Skirz-aitis** ež. Lp.: *Skirzius* ež. Lp. **64. Smilg-aitis**

Jsv., Smilgos dš.: *Smilga* Jsv. **65.** Strėv-aitis ež. Sem.: *Strėvỹs* ež. Sem. **66.** Šark-aitis ež. Lbv., Šarkaičio k.: *Šarkis* Lbv., Šarkio k. **67.** Uten-aitis ež. Ut.: *Ūtenas* ež. Trgn. **68.** Várn-aitis NmK., Varnės int.: *Vařnė* NmK. **69.** Verkn-aičiai du ež. Onš.: *Veřknė* Jz. **70.** VilK-aitis ež. Vs.: *Vilkas* ež. Vs. **71.** Vyžuon-aitis ež. Ut.: *Vyžuonà* Vžns. **72.** Zaras-aitis ež. Zr.: *Zārasas* ež. Zr. **73.** Žilm-aitis ež. Rim.: *Žilmas* ež. Rim. **74.** Paneikišk-aitis ež. Dgč. – žr. *-ėlis* **75.** Ram-aitis ež. Smal. – žr. *-ukas* **76.** Zaps-aitis ež. Vs. – žr. *-elis*.

Iš raštų težinomas upės vardas **Ažyl-aitė** Krk., Ažytės kr., rodosi, taip pat laikytinas šios rūšies vediniu. Upėvardžio *Ažyl-aitė* kamienas *ažyl-* skiriasi nuo didesnės upės vardo *Ažýt-ė* kamieno *ažyt-*. Jeigu *ažyl-* ir nėra raštų iškreiptas iš *ažyt-*, tai ir tuomet dėl bendros šaknies *až-* ir priesagos *-aitė* (kamienu priesagos *-yl-* ir *-yt-* gali būti panašios reikšmės) *Ažylaitė* galėtume vesti iš *Ažýt-ė*.

b. Įdomus upėvardis **Kumpup-aitis** Šk., Kumpupių k., Orijos kr. Upelis teka per *Kuņpupių* kaimą. Kaimo vardas, kaip rodo antrasis sandas *-upiai*, greičiausiai yra kilęs iš upės **Kumpupis*, ir tik vėliau, atsiradus kaimui vardu *Kuņpupiai*¹, upės vardas **Kumpupis* galėjo būti perdirbtas į *Kumpupaitis*². Čia priesaga *-aitis* rodo ne upės mažumą, o upės vardo ryšį, gal būt, net posesyvinį, su kaimo vardu *Kuņpupiai*.

Hidronimai variantai *Ešer-aitis* ež., *Kilup-aitis*, *Sausin-aitė*, *Ungur-aitis* ež. yra maži ybiniai vediniai iš pamatinių formų *Ėšeras* ež. Lkm., *Kilupis* Grk., Gervardės kr., *Sausinė* Rdd., Nevėžio kr. ir *Ungurỹs* ež. Sem.

Keli hidronimai su priesagomis *-aitė*, *-aitis* yra išvesti iš kitų vietovardžių: **1.** *Drangauskin-aitė* Jrb.: *Drangauskinė* pv. Jrb. **2.** *Sidabrin-aitis* ež. Lp.: *Sidābrinė* pv. Lp. **3.** *Varnėn-aitis* ež. Lp., Varnėnų k.: *Varnėnai* k.

Upės vardas **Smilg-aitė**, *Smilg-aitė* Krk. (taip vadinama Smilgos pradžia) yra kilęs iš *Smilg-a*, *Smilg-ỹs* Krk., Nevėžio dš.

Upės vardas **Bravar-aitis** Jrb., Mítuvos dš. greičiausiai yra posesyvinės reikšmės vedinys iš *brāvaras*.

¹ Dėl gyvenamųjų vietų vardų darybos iš hidronimų žr. Й. Бальчиконис, Названия литовских населенных пунктов, образованные от названий рек и озер, LP VII 241.

² Šitokių atvejų esama ir daugiau, žr. p. 86, 115, 126, 194, 209.

Ežerų vardai **1. Dumbli-aičiai**, *Dubl-aičiai* Vvs., **2. Ilg-aitis** Aps., **3. Juod-aitis** Lp., **4. Kunig-aitis**, *Kunig-ėlis* Sem., **5. Liūn-aitis** Švncł., iš vienos pusės galėtų būti priesagos *-aitis* vediniai iš *durmbłas, ilgas, juodas, kúnigas, liūnas*. Tačiau greičiausiai jie yra mažiškiečiai vediniai iš kitų toponimų (**Dumblis, *Ilgis...*) arba yra susidarę iš atitinkamų, dabar jau nebevarojamų, nemažiškiečių tų pačių vardų variantų (**Dumblis > Dumblaičiai, *Ilgis > Ilgaitis* ir t. t.)

Be šių, esama ir daugiau ne visai aiškios darybos hidronimų su priesagomis *-aitė, -aitis*. Tai: **1. Bal-aitės** du ež. Vrn. **2. Duob-aitė** Skdv., Minsnoro int. **3. Lank-aitė** Mlt., į Bebrusų ež. **4. Lank-aitė** Trgn., į Tauragno ež. **5. Šak-aitė** Jnšk., Plautupio kr. **6. Bal-aitis** Čk. **7. Ežer-aitis** ež. R. **8. Trg.** **9. Vrn.** **10. Vrn.** **11. Intak-aitis** Erž., Viščiovos int. **12. Jrb.**, Mituvos int. **13. Pakaln-aitis** Šlv. **14. Šaltin-aitis** Jrb., Mituvos int. Visi šie hidronimai, iš vienos pusės, gali būti kilę iš atitinkamų fiziografinių terminų: *balà, duobė, lankà, šakà* (upės atšaka, intakas), *balà, ežeras, iñtakas, pakalnė, šaltinis*. Tačiau dėl jų darybos kyla ir abejonių, nes jie gali būti kilę iš kokių nors kitų bendrakamienių vietovardžių (**Bala, *Duobė, *Lanka, *Šaka, *Bala, *Ežeras, *Intakas, *Pakalnė, *Šaltinis*, plg. toponimus *Balà* pv., *Duobė, Lankà, Šakà, Balà* pv., *Ežeras* ež., *Iñtakas, Pakalnė, Šaltinis* arba daugeliui jų vardai gali būti perkelti, t. y. jie vadinami vardais tų vietų, per kurias teka upės arba prie kurių yra ežerai. Antra vertus, visi arba dalis šių hidronimų gali būti vietovardžiais virtę mažiškiečiai fiziografiniai terminai *baláitė, duobáitė, lankáitė, šakáitė, ežeráitė, intakáitė* ir t. t.

Panašių neaiškumų kyla ir dėl upių vardų **Vover-aitė** Švncł., Žei-
menos kr. ir **Egl-aitis** (t. *Agl-aitis*) Nj., Šuojos int. darybos – plg. *Pavóverė* k. prie upės *Voveráitė, Voveris* Vlkj., *voverė, -is* ir *Ėglė* Kp., *ėglė*.

Kitų hidronimų su priesagomis *-aitė, -aitis* daryba neaiški dėl išskiriamąjo pamatinio kamieno neaiškumo: **1. Darg-aitė** Krk., Skerdūmės int. – plg. *Dargė, Darg-ióji* Prnv. **2. Galk-aitė** Vdk. – plg. *Galkus, Galkys* adv. **3. Rūdin-aitė** Btg. – plg. *Rūdnė* gr. Krsn. **4. Šaln-aitė** Nmč., Neries int. – plg. *Šalnà* ež. Smal., Šalnos k., *Šalnà* avd., *šalnà* „šaltis“. **5. Drag-aitis** ež. Vvs. – plg. *Drag-āvasiai* dr. Dkšt., *Drag-iniaī* k. Pp. **6. Dus-aitis** ež. Sn. – plg. *Dusià* ež. Srj., *Dus-ėlės* du ež. Sn., *Gala-dusys* ež. Lzd. **7. Galg-aitis** ež. Trak. – plg. *Galg-iùkas* Vn. **8. Giėgl-aitis** Pn., Lėvens kr. Daugiau nei vie-

tovardžių, nei asmenvardžių su šaknim *giegl-* lietuvių kalboje, rodosi, nėra. Galima spėti, kad *giegl-* dėl sinkopės atsirado iš *giegal-*, plg. iš tų pačių vietų, kur teka upelis *Giėglaitis*, kaimo vardą *Pa-giegala* (ar *Pagiegalė*). Gal būt, kada yra buvęs upės (ar kokios kitos vietos – balos, raisto) vardas **Giegala* (ar **Giegalė*). 9. **Girut-aitis** ež. Lb. – plg. *Girūt-iškis* ež. Lb., *Girutis* avd. 10. **Gras-aitis** ež. Mlt. – plg. (?) *Grāsas* avd. 11. **Padaugal-aitis** ež. Dg. Kamienas *padaugal-* greičiausiai yra išvestinis: **pa-daug-gal-*, plg. *Daūgai* mstl. 12. **Pil-aitis** rš. Btr., Obelties dš. – plg. *Pil-ėlė* Trš., *Pil-āšius* ež. Užp. 13. **Sal-aičiai** ež. Lkm. – plg. *Salà* ež. Ds., *Sal-ōtis* ež. Švnc., *salà*. 14. **Srovin-aitis**, *Strovin-aitis* ež. Lkm. – plg. *Srově* Lkm., išteka iš Srovinaičio ež., *srově*. 15. **Statik-aitis** ež. Ml. Kamienas *statik-* greičiausiai yra išvestinis, iš *stat-* ir priesagos *-ik-*. Dėl *-stat-* plg. *Stāt-iškės* dr. Ktk. 16. **Šaln-aitis** ež. Švncł. – žr. *Šalnaitė*. 17. **Šeš-kup-aitis** Grk. Dėl *šeškup-* plg. *Šėškupis* Rdn.

Visai neaiškios darybos yra upės vardas **Yniuk-aitis** Šmk., *Bebirvos* dš. Galimas daiktas, kad pamatinė forma yra iškreipta (iš *Iniukaitis* ar *Iniukaitis*).

-aitys. **Nop-aitys**, *Nōp-aitis* Nm., *Novos* kr. Neaiškios darybos vardas. Gal būt, jis yra sutrumpėjęs iš **Nov-up-aitys*, **Nov-up-aitis*, plg. *Nóva* Grš., *Šešupės* dš.

Hidronimai su priesagomis *-aitė*, *-aitis*, *-aitys* iš baltų kalbų bene dažniausi lietuvių kalboje. Prūsų vardyne jų būta nedaug¹, o latvių kol kas, rodosi, iš viso nežinoma.

Lietuvių hidronimai su *-ait-* pasiskirstę labai nevienodai. Beveik visi jie yra į pietus nuo linijos Priekulė – Jūžintai (žr. žem. Nr. 2) Turint galvoje, kad prūsų kalboje hidronimų su *-ait-* yra, o latvių – nėra, šitoks lietuvių vandenvardžių su *-ait-* išsidėstymas yra visiškai suprantamas.

Įdomu tai, kad upių ir ežerų vardų arealai su *-aitė*, *-aitis* yra labai skirtingi: didžioji dauguma šių priesagų upių vardų yra plote, kurio kertiniai taškai yra Viešvilė, Kaunas, Surviliškis, Tytuvėnai, Skaudvilė, o beveik visi ežerų vardai su *-aitis* yra į pietų rytus nuo linijos Lazdijai, Alytus, Žiežmariai, Molėtai, Utena, Obeliai.

¹ Žr. G. Gerullis, AO 255.

-aja. 1. **Alm-ajà** Lkm., iš Almajo ež., Srovės int. – plg. *Almé* Šlv., *almě* „lavono skystimas, kraujo vanduo“, *alm-ėti* „sunktis pamažu, tekėti be sustojimo, varvėti, bėgti, pūliuoti“, *almuō* „pūliai“ LKŽ I 88. Dar žr. K. Būga, RR III 414; J. Endzelins, LV I 1. 22, 271; H. Krahe, BzN 1961 H. 2. 153; R. Schmittlein, TL 120; J. Otrębski, LP I 209; B. Savukynas, LKK III 294; G. Gerullis, AO 9. 2. **Indr-ajà** Ant., iš Indrajų ež. į Paščio ež. – plg. *Indr-inis* Dysnų ež. dalis Dkšt., *Indr-aillis* ež. Ds., *indrė* < **endrė* „nendrė“. Dar žr. K. Būga, RR I 444, 511; III 525; J. Endzelins, LV I 1. 362; P. Skardžius, ŽD 89; J. Otrębski, LP I 209. 3. **Kam-ajà** Glv., Neries dš. – plg. *Kāmė* Jrb., *Kam-ainė*, *Kam-ainià* Jz. Dar žr. K. Būga, RR III 528; P. Skardžius, ŽD 89; J. Otrębski, LP I 209. 4. **Lak-ajà** Švnčl., iš Baltųjų Lakajų ež., Žeimenos dš. – plg. *Lāk-esas* ež. Nmč. Dar žr. K. Būga, RR III 848; J. Endzelins, LV I 2. 252. 5. **Lig-ajà** Slk., iš Ligajų ež. į Ligajykščio ež. – plg. (?) *Lyg-aik-upis* Zp. Dar žr. K. Būga, RR III 848; J. Otrębski, LP I 209. 6. **Usl-ajà** Vad., Upytės kr. Ten pat. b. *Usl-ajà*. Dėl *usl-* plg. (?) *Aūsl-as* ež. Dgč. 7. **Vaz-ajà** Km., Uosijos int. Upė *Vazajà* (ir ežeras *Vāzajis*, *Vazajys*) yra, pagal K. Būgą (RR III 274), buvusiose sėlių žemėse, todėl dėl šaknies priebalsio z šie vardai, gal būt, laikytini sėliškais, plg. (?) *Vāž-upys*, Srv. 8. **Žirn-ajà** Pbs., iš Žirnajų ež., Šventosios kr. – plg. *Žirn-is* ež. Šdv., *Žirn-ėlis* Jrb. 9. **Nik-ajà** Imb., į Zaraso ež. – žr. -ajus.

-ajai. 1. **Indr-ajai** ež. Lkm. – žr. -aja. 2. **Indr-ajys** ež. Dgl. – žr. -aja. 3. **Lak-ajai** (Baltieji ir Juodieji) ež. Mlt. – žr. -aja. 4. **Lig-ajai**, *Lig-ajys* ež. Dgč. – žr. -aja. 5. **Žirn-ajai** ež. Pbs. – žr. -aja.

-ajas. *Nik-ājas* ež. JnšM. – žr. *Nikajis*.

-ajė. *Nik-ājė* JnšM., iš Nikajo ež. į Arino ež. – plg. (?) *Nykis* Srv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 209.

-ajis. 1. **Nik-ājis**, *Nik-ājas* ež. Jnš M. – žr. -ajė. 2. **Vāz-ajis**, *Vaz-ajys* ež. Jž. – žr. -aja. 3. **Žirn-ajis** ež. Trgn. – žr. -aja.

-ajys. 1. **Zirn-ajys**, *Zirn-ejas* ež. Antz. – plg. *Žirn-ajai* ež. – žr. K. Būga, RR II 21. 2. **Lig-ajys** ež. Dgč. – žr. -ajai 3. **Vaz-ajys** ež. Jž. – žr. -ajis.

-ajus. 1. **Blind-ājus** Jon. – plg. *Blindis* Rs., *Blind-ija* Gdž., *blinda*, *bliñdė*, *blindis* LKŽ I 749, *blįsti* (*blįsta*, *bliñdo*) „temti, niauktis; drumstis; tirštėti, tenėti; biurti; balti, blykšti“ LKŽ I 753. Dar žr.

K. Būga, RR III 848. 2. **Nik-ājus**, *Nik-ajā* Imb., į Zaraso ež. Dėl *nik-* žr. *-ajė*.

Priesagas su *-aj-* galima laikyti grynai toponiminėmis. Bendrinių žodžių su šiomis priesagomis, galima sakyti, nėra.

Hidronimų su *-aj-* būdingas bruožas yra palyginti nedidelė ir apibrėžta jų paplitimo teritorija. Beveik visi jie yra į rytus nuo linijos Švenčionys, Jonava, Utena, Kamajai. Tačiau ypač ryški hidronimų su *-aj-* koncentracija yra į rytus nuo Pabradės, Utenos, Rokiškio (žr. žem. Nr. 3).

Priesagos (?) su *-ak-*

-aka. Hidronimų su *-aka* daryba neaiški. Morfemos, gal būt, priesaginės, *-aka* skyrimas kiek įmanomesnis yra tik šiuose upių varduose: 1. **Dub-akà** Nmč., Neries int. – plg. *Dub-älè* Trg., *Dùbis* Krž., *dùbti*, *dubùs*. 2. **Lub-akà** Švnč., Žeimenos dš. – plg. *Lub-inis* ež. Ut. 3. **Tūt-aka** Žr., Minijos dš. – plg. *Tūt-upis* Kdl. 4. **Várn-aka** Jon., Neries dš. – plg. *Vařnas* Gr., *Vařně* Nmk., *Varn-ynas* ež. Mlt. 5. **Vers-akà** Dv., Gaujos kr. 6. **Vlk.**, Merkio kr. – žr. *-eka*.

Likusieji hidronimai, turintys *-aka*, yra ne tik neaiškios darybos, bet jų, kaip toponimų, skaidymas morfemomis taip pat neaiškus: 1. **Lat-aka** Rs. Neaišku, ar jis padarytas iš šaknies *lat-* ir priesagos *-aka* (dėl lat. plg. (?) *Lat-avà*, *Lat-uvà*, *Lāt-upis* An. Plačiau žr. K. Būga, RR I 457), ar iš apeliatyvo *latākas* (žr. K. Būga, RR I 455). 2. **Márn-aka** Kp., Didžprūdžio int. 3. Kp., Marnakos int. 4. Sb., Lėvens dš. 5. **Márn-aka**, *Paežerių ežeras* Sb., Paežerių k. Visiškai neaiškios darybos vardas; gali būti ir iš apeliatyvo *márnaka* „žolė geltonai žydinti, limpi; auga virkščiomis, kaip ir pataisai... gallium Aparine“ (K. Būga, RR I 332), plg. *marnaka* „daugybė, didelis skaičius, didelis būrys, gausybė“. 6. **Plašt-akà**, *Plašt-ak-ėlė* Blnk., iš *Plaštakos* ež., Siesarties dš. Ten pat *Plašt-akà* k., *Plašt-akòš* ežeras. Gali turėti ką bendra ir su apeliatyvu *plāštaka*? (dėl jo žr. K. Būga, RR I 456; II 410). Dar žr. J. Otrėbski, LPI 211.

-akas. Morfemą (priesaginę?) *-akas* aiškiau galima išskirti tik šiuose hidronimuose: 1. **Dābr-akas** Rt., Kirkšnies kr.: *dābras* „bebras“. Tą pačią šaknį, gal būt, turi upių vardai *Dabr-uòlis* Grz., *Dabr-úotas*, *Dabr-úota* Lk., *Dābr-upis* Skd. Dar žr. K. Būga, RR III 521 – 522. 2. **Sal-akaī**, *Sāl-akas* ež. Dgč. – plg. *Salà* ež. Ds., *Sal-òtis* ež. Aln. 3. **Sār-akas** ež. Sem. – plg. (?) *Sarià* Švnč., *Sar-àitis* ež. Švnč.

Kitų hidronimų su *-akas* daryba yra visai neaiški: 1. **Rauč-iakas** Sem., Strėvos int. Gali būti ir iš **Raud-šakas*. 2. **Rišt-ākas** Btr. Neaišku. Daugiau baltų vietovardžių su *rišt-* kol kas nežinoma. Gal būt, *Rištākas* < *Riš-* (**Riž-*) ir *-takas*? (plg. *tekėti*). 3. **Skrýp-akas** ež. Sem. Gali būti nelietuviškas vardas, plg. lenk. *skrzypać*, brus. *скрыпауб*.

-akė. Morfemą (sąlygiškai, priesaginę) *-akė* kiek aiškiau galima skirti šiuose upių varduose: 1. **Dub-ākė** Ml., Kėkštupio dš. 2. Slk. 3. ež. Tvr. – plg. *Dùbè* Pn., *dùbti*, *dubùs*. 4. **Mis-akė** Stk., Alšios kr., plg. *Mis-upis* Plk. 5. **Varn-akė** Mlt., Siesarties int. – plg. *Vařnè* Nmk., *Varn-ùpè* Žm.¹

Blid-akė? Krt., Anužių k. Abejotinas pačios formos tikslumas. Daugiau baltų vietovardžių su *blid-*, rodosi, nėra. Neaiškus ir vardas **Vašt-ākė** Btg. Dėl jos žr. J. Otrębski, LP I 211.

-akis. Kiek geriau morfema *-akis* išsiskiria šiuose hidronimuose: 1. **Galn-ākis** ež. Mlt. – plg. *Gálnis* ež. Sem. 2. **Pel-ākis** ež. Trgn. 3. Ut. – plg. *Pelà* Skdv. 4. **Vald-ākis**, *Vald-akỹs* ež. Dg. – plg. *Vald-uva* mš. Plt. 5. **Varn-ākis** ež. Mlt. 6. Pbrd. – plg. *Varnỹs* ež. Ign. 7. **Viš-akis** KzR., Šešupės dš., plg. *Viš-ak-ūtis* Plv. Žr. K. Būga, RR I 522; III 512, 548; P. Skardžius, ŽD 125; J. Otrębski, LP I 211, plg. R. Schmittlein, RIO, 1958, Nr. 4 241. 8. **Dābr-akis** Rt., Kirkšnies kr. – žr. *-akas*.

Visiškai neaiškus yra upėvardis **Pint-akis** Šv., Veiviržo kr. Gali būti ir iš **Pa-intakis*. Iš raštų težinomas upės vardas **Meršt-akis** (Žml., Lielupės int.) K. Būgos (RR 512, 548) pagal darybą yra priskirtas prie *Viš-akis* ir kt.

-akys. 1. **Als-akỹs** ež. Trak. – plg. *Alsà* Šmk., *Als-età* ež. Rk 2. **Laum-iakỹs** ež. Lkm. – plg. *Laūmis* ež. Plt. 3. **Nar-akỹs** ež. JnšM. – plg. *Nar-ūtis* ež. Vad., *Nar-añtis* Sv. 4. **Pel-akỹs** ež. Dgl. – žr. *-akis*. 5. **Varl-akỹs** Btg. 6. Antz. – plg. *Varlě* Srd., *varlě*. 7. **Varl-iakỹs** ež. Lel. – žr. *Varlakys*. 8. **Varn-akỹs** ež. Dgl. 9. ež. Ut. – žr. *-akis*. 10. **Vald-akỹs** ež. Dg. – žr. *-akis*.

Be aukščiau minėtų lietuvių upių ir ežerų vardų su *-ak-*, už šių dienų Lietuvos TSR ribų esama dar vieno kito hidronimo, kuris gali turėti morfemą su *-ak-*. Tai jau K. Būgos (RR III 512, 548) aiškinti

¹ K. Būga (RR I 136) šį upės vardą morfemomis skaido kitaip: *Vār-na-ka*.

vardai *Исlochь¹, Нарochь¹, Воролочи²*, kurių -ochь, -очи yra iš baltų *-akis*. Pastaruoju metu V. Toporovas ir O. Trubačiovas, tyrinėdami Aukštutinės Padneprės hidronimiją, dar rado upių vardų, kurių -ochь galima sieti su lietuvių hidronimų morfema *-ak-*: *Вересочь³ < *Vers-akit, Иночь⁴ < *In-akis*. Matyt, reikalą turime ne su sporadiniais vediniais, o su atskiru darybos tipu. Šio darybos tipo bene pagrindinis bruožas yra tas, kad priesagos (?) su *-ak-* dar tebėra išlaikiusios, tiesa, dažnai jau labai nebeaiškų, genetinį ryšį su apeliatyvu, iš kurio jos yra kilusios, būtent, su *akis* reikšme „ežerokšnis, akivaras, iš gilumos prasimušęs šaltinis, liūne kiaura vieta“ (LKŽ I 55), *ak-etė, ek-etė*, lat. *aka* „šulinys“. Nors lietuvių hidronimų ant-rasis sandas su *-ak-* šiandien jokio semantinio krūvio nebeturi, tačiau tokie hidronimai priesaginiais laikytini tik sąlygiškai, nes daugelis jų kilimo gali būti dvišakniai žodžiai.

Prie priesaginių vedinių, o ne prie sudurtinių žodžių, kai kurie hidronimai su *-ak-* priskirti todėl, kad, pirma, daugelio jų morfemos su *-ak-* genetinis ryšys su apeliatyvu jau yra išblėsęs, kartais ir visai nebe aiškus. Antra, ir tais atvejais, kai morfemas su *-ak-* etimologijos keliu dar galima susieti su apeliatyvu (*akis*), jos leksinės reikšmės neturi ir eina savitu formantu, kurį sąlygiškai galėtume vadinti kvazisufiksu⁵ ar pusiau sufiksu⁶. Yra pamato jas laikyti tokios pat rūšies

¹ Dėl *Исlochь, Нарochь* dar žr. Pr. Skardžius, ŽD 125; В. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП 207.

² Dėl *Воролочи* dar žr. В. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП.

³ Ten pat, 179.

⁴ Ten pat, 189.

⁵ R. Schmittlein, TL 114.

⁶ Dėl termino ir dėl reiškinių esmės žr. М. Д. Степанова, Словообразование современного немецкого языка, М., 1953, p. 153, 184; И. В. Каллистов а, О „полусуффиксах“ в шведском языке, „Ученые записки Ленинградского гос. университета“, № 321, серия филологических наук, вып. 67, Скандинавская филология, II, Л., 1963, p. 54–60; И. И. Ревзин, По поводу статьи К. А. Левковской на книгу М. Д. Степановой, ВЯ 1955 № 5 162–163; Г. Пауль, Принципы истории языка, М., 1960, p. 409–412; В. М. Жирмунский, О синхронии и диахронии в языкознании, ВЯ 1958 № 5 48; В. М. Жирмунский, Развитие строя немецкого языка, М.—Л., 1936, p. 61–63; В. А. Богородицкий, Введение у изучение современных романских и германских языков, 2-ое изд., М., 1959, p. 170; Ш. Балли, Общая лингвистика..., p. 133. Plg. poleminę poziciją šiuo klausimu: К. А. Левковская, „М. Д. Степанова, Словообразование современного немецкого языка, М., 1953“, ВЯ 1955 № 1 147, 148 (recenzija);

„priesagomis“, kaip liet. *-idė (avīdė)*¹, *-udė (pelūdė)*², *-da (nuōdas, iñdas)*³ ir pan. Tai būtų pereinamosios stadijos reiškiny, rodąs, kad net tokioje statiškoje sistemoje, kaip hidronimija, sufiksų formavimasis dar nėra pasibaigęs. Jo tolesnė raida šia kryptimi priklauso nuo atitinkamų apeliatyvų likimo (semantinė ir fonetinė transformacija, išnykimas). Hidronimų sistemos pastovumas ne tik nestabdo afiksų formavimosi, bet, priešingai, jį sąlygoja.

Priesagos su *-ak-* yra dažnesnės ežerų varduose. Turint galvoje jų kilmę, *-ak-* dažnesnis vartojimas ežerų vardams sudaryti yra visiškai suprantamas.

Nors hidronimų su *-ak-* pasitaiko įvairiose Lietuvos vietose, tačiau dažnesni jie į rytus nuo linijos Druskininkai, Kaunas, Zarasai. Hidronimų su *-ak-* daryba nepopuliari Užnemunėje ir Šiaurės Lietuvoje. Žemaičiuose šios rūšies vedinių taip pat nedaug. Įsidėmėtina, kad priesagos (?) su *-ak-* nepažįstamos latvių ir prūsų ežerų bei upių vardams, o, kaip matėme, jas turi baltiškai hidronimai, esantys toli į pietus ir rytus nuo Lietuvos. Galima spėti, kad šis hidronimų tipas buvo būdingesnis rytiniams baltams.

Priesaga *-akšna*

Šlap-akšna Grl., Jiesios kr. — plg., Šlap-ókšnis Prn., Šlāp-upis Šd., šlāpias, šlāpti.

Priesagos su *-al-*

-ala. Blind-ala Rs. Šis upėvardis paprastai siejamas⁴ su *blinda, bliñdė, blindis, bleñdė* „*Salix caprea*“ LKŽ I 734, 749, tačiau jis lygiai gali būti kilęs ir iš *blįsti (blįsta, bliñdo)* „temti, niauktis; drums-tis; tirštėti, tenėti; balti, blykšti“ LKŽ I 753, *blęsti (bleñdzia, -ė)* „niauktis, blaustis; giedrytis, švisti“ LKŽ I 738.

K. A. Левковская, О специфике префиксации в системе словообразования, „Вопросы грамматического строя“, М., 1955, р. 300; К. А. Левковская, Лексикология немецкого языка, М., 1956, р. 191, 192.

¹ P. Skardžius, ŽD 100.

² Ten pat 101.

³ Ten pat 99.

⁴ K. Būga, RR III 848; J. Endzelīns, LV I 1. 120; B. Savukynas, LKK IV 223.

Kiti hidronimai su *-ala* yra visai neaiškios darybos: 1. **Ūs-ala**: Žgč., Jūros int. – plg. (?) lat. *Ūs-iņi* k. (J. Endzelins, LV I 1. 371). 2. **Sniēt-alà** Šmk., Mituvos kr. – plg. (?) *Snit-ēja* plk. Pšl. 3. **Výg-ala** Tt., Šušvės int. – plg. *Vig-aīlis* (ar *Vyg-aīlis*) Sb., *Výg-l-inē* Kltn. 4. **Tāt-ala**, **Tat-alà** Vb., Mūšos dš. – žr. *-ula*.

-alas. Aiškios darybos, rodosi, galima laikyti šiuos upių vardus: 1. **Dėg-alas** Krtn., Danės kr.: *dėg-ti*. Dėl semantikos plg. *Dėg-lė* Krtv., *Dėg-upis* Trš., *Dėg-uva* Rt. 2. **Grāž-alas** (ar *Grūž-ulas*¹, t. *Grūžalas*) Nj., Vešetos int.: *grāž-yti* (*grāžo*, *grāžē*) „kreipti, sukti atgal“ LKŽ III 542. Dėl semantikos plg. *Grīž-t-upis* Krkn.

Upės vardas **Žvařb-alas** Mšk., Vilkvedžio int. greičiausiai yra kilęs iš veiksmazodžio *žvařb-ti* „stingti, šalti“ DLKŽ, „sumenkėti, suskursti, suvargti“ LKŽK. (Tačiau plg. būdvardį *žvařbūs* „šaltas, šiurpus, aštrus, skaudus, šiurkštus, dygus, šaižus“ DLKŽ).

Kitų daryba neaiški: 1. **Blaūzg-alas** Lk., Upynos kr. – plg. lat. *Blāuzg-ava* k. (J. Endzelins, LV I 1. 119). 2. **Tārt-alas** Trš., Juodupio int. – plg. (?) *Tart-āinis* avd. 3. **Tāt-alas** ež. Kp. – žr. *-ula*. 4. **Taūs-alas** Tl., Pateklos kr. 5. ež. Tl., Patausalės k., plg. lat. *Taus-ala* kln. (K. Būga, RR III 625). Dėl *taus-* plg. (?) pr. *Thusegeyn* ež., *Tus-eine* k. (G. Gerullis, AO 189). 6. **Viřb-alas**. Jeigu turi ką bendra su apeliatyvu *viřbalas*, tuomet, griežtai toponimiškai žiūrėdami, priesagos *-alas* skirti negalėtume. 7. **Tāt-alas** Vb., Mūšos dš. – žr. *-ula*.

Hidronimų su priesagomis *-ala*, *-alas* nedaug ne tik lietuvių, bet ir latvių kalboje². Prūsų vardyne vedinių su *-al-*, rodosi, iš viso nepasitaiko.

Lietuvių hidronimų su *-ala*, *-alas* ryškesnės koncentracijos nėra. Nepažįstami jie Dzūkuose ir, galima sakyti, Užnemunėje.

-alė, -alis. Upių vardai su šiomis dviem priesagomis turi daug ką bendra, todėl jie aptariami drauge.

Nors vedinių su priesaga *-alė, -alis* reikšmė daugeliu atvejų neaiški, tačiau, apskritai imant, priesagų *-alė, -alis* hidronimai dažniausiai yra maži bėginiai vediniai, panašūs į šių priesagų maži bėginiai apeliatyvus. Tik mažoji jų dalis laikytina toponiminės maži bėginės vediniais.

Pagal darybą hidronimus su priesaga *-alė, -alis* labai apytiksliai galima skirstyti į šias grupes:

¹ Žr. J. Balčikonis, Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas, „Kalbotyra“, X, Vilnius, 1964, p. 281.

² J. Endzelin, ZslPh XI 134.

a. Hidronimai – priesagų *-alė*, *-alis* vediniai iš kitų hidronimų¹:
1. Duob-ālė Trg., Jūros dš.: *Duobě* Trg., Jūros dš. **2. Leit-ālė** Šlu., Leitės dš.: *Leitě* Šlu., Rusnės dš. **3. Lukn-ālė** Kl.: *Luknà* Kl. **4. Palang-ālė** End.: *Palangà* End. **5. Paliž-ālė** Rt., Ližės int.: **Paližė* < *Ližė* Rt. **6. Ring-ālė** Žgč., Ringės int.: *Ringė* Žgč. **7. Sart-ālė** Lkv., Rungio dš.: *Sartė* Žgč. **8. Šalp-ālė** Vvr., Šalpės kr.: *Šalpě* Vvr. **9. Šyš-ālė** Vn., Šyšos dš.: *Šyšà* Vn. **10. Upyn-ālė** Skdv., Šunijos dš.: *Upýna* Nmk. **11. Žeber-ālė** Užv., Žeberės kr.: *Žeberě* Užv. **12. Žvels-ālė** Grg.: *Žvelsà* Grg. **13. Pent-ālė** Lkš. – žr. *Pentutė*. **14. Burg-ālis** ež. Als.: *Bùrgis* ež. Als. **15. Paltup-alis** Plt.: *Paltupis* Plt. **16. Viekvėd-ālis** Skdv., Viekvėdžio int.: *Viekvėdys*, *Vieķvedis* Skdv.

b. Savitą grupelę su mažiau aiškiu toponiminės mažybės atspalviu sudaro upių vardai: **1. Karten-ālė** Krt., Minijos dš. **2. Krt.**, Kartenalės dš. **3. Smelt-ālė**, *Smelt-ė* Klp., į Kuršių marias. **4. Švėkšn-ālė** Šv., Ašvos dš. Šios upės teka pro gyvenamąsias vietas, kurių vardų kamienai bendri su upių vardų: *Kar̃tena* mstl., *Smeltė* Klaipėdos miesto pietinė dalis, *Švėkšna* mstl. Galima spėti, kad upių vardai *Kartenālė*, *Smeltālė* ir *Švėkšnālė* yra vėlesnės, antrinės darybos. Tai visų pirma rodo upės vardo *Smeltālė* variantas *Smeltė*. Matyt, šie upių vardai pradžioje priesagos *-alė* neturėjo (**Kartena*, *Smeltė*, **Švėkšna*, plg. *Švėkšna* Vg., Knituojos int.). Vėliau prie upių **Kartena*, *Smeltė*, **Švėkšna* galėjo atsirasti bendravardės gyvenamosios vietos², ir tik po to skirtingų objektų (upių ir gyvenamųjų vietų) vienodi vardai išsiskyrė. Tas faktas, kad upių vardams pridėdama priesaga *-alė*, *-alis*, rodytų, jog tų dviejų objektų santykis kalbančiųjų buvo suvoktas kaip priklausymo, posesyvinis³.

c. Upių vardai variantai *Ašv-ālė*, *Bon-ālė*, *Ersl-ālė*, *Kump-ālė*, *Trump-ālė*, *Žib-ālė*, *Bubin-ālis*, *Kulk-alis*, *Lungur-ālis*, *Vanag-ālis*, *Vytaut-ālis*, *Žemup-ālis* yra maži biniiai vediniai iš atitinkamų pamatinių formų: *Ašvà* Šv., Veiviržo kr., *Bónė* Krtn., Danės kr., *Érs-la* Ms., Šatės kr., *Kùmpė* Nmk., *Trũmpė* Žgč., Balčios kr., *Žibà* Plng., Darbos kr., *Bùbinas* Slnt., Salanto kr., *Kulkà* Pln., Sausdravo dš., *Lunguris* Vvr., Šalpės kr., *Vanāgis*, *Vanāgė* NmŽ., Šelmens dš., *Výtautas* Vvr., Šalpalės kr., *Žēmupis* Krtn., Akmenos kr.

¹ Plačiau apie tokius vedinius žr. p. 75.

² Dėl gyvenamųjų vietų vardų darybos iš hidronimų žr. Ё. Бальчиконис, min. veik. 240.

³ Plg. p. 77.

Be šių grupių hidronimų, kurių daryba aiški, yra daugybė neiš-
kios darybos hidronimų su *-alė*, *-alis*. Jų tarpe taip pat matyti tam
tikri skirtumai, todėl juos galima atitinkamai grupuoti:

a. Hidronimai su *-alė*, *-alis*, kurių ryši su atitinkamais apeliatyvais
dar galima atsekti, tik sunku nustatyti, ar tas ryšys yra betarpiškas,
ar netiesioginis, ir tuo pačiu griežtai negalima pasakyti, ar vardas yra
kilęs iš bendrinio žodžio ir priesagos *-alė*, *-alis*, ar tai tik hidronimu
virtęs mažybinis priesagos *-alė*, *-alis* apeliatyvas. Pavyzdžiui, dabar
nėra priemonių įrodyti, kaip susidarė upės vardas *Obelynālis* – iš
obelyn- ir priesagos *-alis*, ar tai tik vietovardžiu virtęs apeliatyvas *obe-*
lynālis. Tokie hidronimai yra: 1. **Gerkl-ālė** Pln., plg. *Gerkl-ālė* mš.
a) Slnt., Kūlupėnų k. b) Kl., Čiuželių k., *gerklė* „jūros (upės) įlanka,
uostas; duobės anga ir kt.“ LKŽ III 259, *gerkl-ālė*, *Gerklė* Žgč. 2.
Gerv-ālė, *Gerv-ālis* Tl., Subedžio kr., plg. *gėrvė* „balų paukštis, Grus
grus“, *gerv-ālė*, *Gėrvė* Rt. 3. **Gir-ālė** Skdv., plg. *girià* „miškas“, *gir-*
ālė, *Gir-upis* Vn. 4. **Gryb-ālė** Kltn., plg. *grỹbas*, *grybà*, *gryb-ālis*,
Grỹb-upis Kltn. 5. **Liep-ālės** du ež. Trg., plg. *liepa*, *liep-ālė*, *Liep-upis-*
Žr. 6. **Pekl-ālė** NmŽ., Tenenio int., plg. *peklà* „pragaras“; perkel-
tine reikšme „kimsynas, brūzgnas“, *pekl-ālė*, *Peklà*, *Pekl-ỹnė* RdN
Pekl-ikė Rs. 7. **Šak-ālė** Krtn., Skroblupio kr. 8. Ms., Erlos dš., plg.
šakà „upės šaka, išsišakojimas“, *šak-ālė*, *Šakà* Prk. 9. **Up-ālė** Kltn.
10. Klp., į Kuršių marias, plg. *ùpė*, *up-ālė*, *Ùpė* Vdk. 11. **Bliūd-ālis**
Žr., plg. *bliūdas* „dubuo“, *bliūd-ālis*, *Bliūd-as* Zp., *Bliūd-ėlis* ež. Dg.
12. **Ežer-ālis** ež. Plng. 13. Plt., plg. *ėžeras*, *ežer-ālis*, *Ėžeras* ež. Prk.
14. **Graumen-ālis** Skd., plg. *graūmenys*, *griāumenys* „medžių prigriue-
vęs tankus didelis miškas“, *graumenės* „lūžtvė“ LKŽ III 527, 575,
graumuō „miško gelmė, tankumynas“ Skdv., „giriuje tamsi liūnuo-
ta vieta“ Šl., *Graumenà* Šv.; *Graumuō*, *-eñs* NmŽ., Tenenio kr., NmŽ.,
Šusties dš. 15. **Obelyn-ālis** Šll., plg. *obelýnas* „vieta, kur daug obe-
lų“, *obelyn-ālis*, *Obelýn-upis* Sk. 16. **Rav-ālis** Varn., Varnelės kr.,
plg. *rāvas*, *rav-ālis*, *Rāvas* Bb., *Rav-upýs* Skdv. 17. **Up-ālis** Grg., Mi-
nijos int. 18. Lkv., Lokystos dš. 19. NmŽ., Tenenio int. 20. Prk.
21. Slnt., Blendžiavos int. 22. Šlu., Tenenio int. 23. Šlu., Šusties int.
24. Šv. 25. Vdk., plg. *ùpė*, *ùpis*, *up-ālis*, *Ùpė* Vdk.

Upių vardai **Vanag-ālis** Vn., Galnutės int. ir **Žąsin-ālis** Šll. nuo-
kitų šios grupės vardų skiriasi tuo, kad jie gali būti išvesti ne tik iš
vānagas, *žąsinas* (ar *vanagālis*, *žąsinālis*), bet ir iš avd. *Vānagas*, *Žą-*

sinas. Dėl *vanag-*, *žąsin-* plg. *Vānagas* Kdn., *Vanāgē* Btg., *Vānag-upē* Plng.; *Žąsin-as* Čk., *Žąsin-ūkas* Šil.

Upės vardas **Srėb-ālė** Klp., Minijos int. greičiausiai yra ne mažybinis vedinys, o sudarytas panašiai kaip menkinamosios reikšmės asmenų pavadinimai (plg. *snaudālius*, *-ė: snāusti*) iš veiksmazodžio *srėbti*.

b. Neaiškios darybos hidronimai, kurių ryšys su apeliatyvais jau išblėšęs ir morfemos *-alė*, *-alis* buvimą juose galima konstatuoti tik iš lyginimo su kitais vietovardžiais: 1. **Rudn-alė** rš. Rt., Jūros kr. – plg. *Rudnià* mstl. 2. **Skir-ālė** ež. Tv. – plg. *Skir-ūtė* Lk. 3. **Ver-gil-ālė** Slnt. – plg. *Verỹs* ež. Zr. ir *Gilis* ež. Dg. 4. **Žem-ālė** Rdn., Upynos dš. – plg. *Žēm-upis* Krtn. 5. **Deimant-ālis** NmŽ. – plg. *Deimāntas* Šauk. 6. **Gen-iot-ālis** Kv., Jūros kr. – plg. *Gen-iupỹs* Užp., *Gen-upỹs* Šl. 7. **Iešn-ālis** Plt., 8. ež. Plt. – plg. *Iėšnos kálnas* Plt. 9. **Murg-ālis** Klp., Klišupės int. – plg. *Mūrg-a-upelis* Brš. 10. **Nor-ālis** Šll., Jėrubyno kr. – plg. *Nór-upis* Yl. 11. **Pluotin-ālis** ež. Žr. – plg. *Pluotinės* mš. Žr. 12. **Raket-ālis** Kv., Jūros kr. – plg. *Reket-ijà* Lbv. 13. **Raud-ālis** Kltn. – plg. *Raudà* Rdn. 14. **Rot-ālis**, *Rot-ālė* ež. Als. – plg. *Rot-ėnis* Žgč. 15. **Šveistr-ālis** Šv., Šlūžmės int. – plg. (?) *Šveistė* Bt. 16. **Verkšn-ālis** ež. Lk. – plg. *Veřkšnė* ež. Alv. 17. **Žad-ālis** Šll., Akmenos dš. – plg. *Žād-ikė* Grnk.

Savitą grupę sudaro upių vardai su *-alis*, kurių kamienas yra sudurtinis (visų antrasis sandas turi *-up-*). Jie savo tarpe taip pat nėra vienuoliai. Visų pirma, iš bendro upių vardų su *-up-alis* skaičiaus išsiskiria keli, kurie kirčiuoti priesagoje: 1. **Alksnup-ālis** Dr., Akmenos int. 2. **Aukštup-ālis** Šv., Ašvos int. 3. **Aukšup-ālis** Slnt. 4. **Gaidup-ālis** Dr. 5. **Godup-ālis** Als., Lušinės int. 6. **Juodup-ālis** Šv. 7. **Kūlup-ālis** Grg., Minijos int. 8. **Myžup-ālis** Dr. 9. Krtn., Degalo int. Priesaginiai vediniai juos, gal būt, galėtume laikyti dėl to, kad jų priesaga *-alis* yra kirčiuota. Greičiausiai pradžioje jie nebuvo mažybiniai. Formos su *-alis* galėjo įsigalėti vėliau ir pagaliau visiškai išstumti pirmines formas be *-alis*.

Kitų upių vardų su *-up-alis* kirtis yra ne galūnėje, o pirmame skiemenyje. (1. *Gālupalis* Grg. 2. *Gīrnupalis* Šv., Graumenos int. 3. *Īlgupalis* Plt., Babrungo int. 4. *Jūodupalis* Klp. 5. Ms. 6. Slnt. 7. *Kiaūlupalis* Vvr. 8. *Kiřnupalis* Klp., Smeltalės kr. 9. *Kālupalis* Kv. 10. *Kuřšupalis* Grg. 11. *Meřgupalis* Kl., Trumpės int. 12. *Miřkupalis* Kl., Trumpės int. 13. *Pievupalis* Krt., Karkluojės

kr. 14. *Pỹlupalis* Dr., Kulšės int. 15. *Rėžupalis* Ms., Erlos kr. 16. *Riņgupalis* End. 17. Skd. 18. *Riņkupalis* Kv. 19. *Skýnupalis* Kl., Alanto int. 20. *Skraņdupalis* Grg., Minijos kr. 21. *Skróblupalis* Krt., Kalnupio int. 22. *Smeřtupalis* Rt., Aitros kr. 23. *Šérnupalis* Šv., Tenenio dš. 24. *Šveņtupalis* Rt. 25. *Týrupalis* Kl., Trumpės dš. 26. *Trúškupalis* NmŽ., Tenenio dš. 27. *Várnupalis* Kv. 28. *Žiógupalis* End., Žvelsos dš. 29. *Žirgupalis* Grg.). Jų daryba neaiški. Gali būti, kad dauguma jų yra ne priesaginiai vediniai, o sudurtiniai žodžiai, kurių antrasis sandas yra mažybinis apeliatyvas *upalis*. Šitaip gali būti svarbiausia todėl, kad žemaičių priesagos *-alis* vediniai paprastai turi kirtį priesagoje. Tačiau tas faktas, kad kai kurie upių vardai variantai su *-up-alis* kirčiuoti ne priesagoje, o išlaiko pamatinio žodžio kirčio vietą ir priegaidę (žr. žemiau), leidžia manyti, kad dalis čia išvardintųjų upių vardų nebūtinai turi būti sudurtiniai dariniai.

Likusiųjų upių vardų su *-upalis* (1. *Apušupalis* Krt. 2. *Beržupalis* Skd. 3. *Daugupalis* 4. *Jonupalis* Krt. 5. *Lieknupalis* Ms. 6. *Lygsiupalis* Šv. 7. *Molupalis* Grg. 8. *Paltupalis* Plt. 9. *Rudupalis* Krt., Karkluojės int. 10. *Strykupalis* Krt. 11. *Šarkupalis* Slnt. 12. *Večupalis* Dr., Šventosios int. 13. *Versnupalis* Krt. 14. *Žožupalis* Ms.) kirčio vieta ir priegaidė tuo tarpu nežinoma, todėl ir apie jų darybą nieko tikra negalima pasakyti.

Upės vardas *Béržtalis*, *Béržtulis* Žml., Yslykio kr. gali būti kitokios darybos, negu aukščiau minėti upėvardžiai su *-alis*: plg. lat. *Birkstala*, *Birzstala* up. (J. Endzelīns, LV I 1. 111), *birstala* „beržynas, Birkengehäge“ (K. Būga, RR III 519).

Upės vardas variantas *Žal-ālis* neturi pamatinio žodžio, iš kurio jį galėtume laikyti sudarytu, tačiau pamatinės formos (*Žal-ikė* Žgč.) priesaga *-ikė* rodo, kad priesaga *-alis* upės varde variante *Žal-ālis* tikrai yra.

Vardas variantas *Leitupalis* gali būti susidaręs dvejopai: iš **Leit-up-is* ir priesagos *-alis* arba iš *Leitā* (Šv., Graumenos int.) ir *upālis* (t. y. iš **Leitos upalis*).

Kiti hidronimai variantai su *-up-alis*, *-ežer-alis*, turį kirtį ne priesagoje (1. *Drùskupalis* 2. *Kėrupalis* 3. *Kuįsupalis* 4. *Kūlupalis* 5. *Kūžupalis* 6. *Piktežeralis* 7. *Pōškupalis* 8. *Raūdupalis* 9. *Rōžupalis* 10. *Rubėžupalis* 11. *Stalģupalis* 12. *Týrupalis*), yra ne visai aiškios darybos. Kai kurie jų gali būti ne priesagos *-alis* vediniai, o sudurtiniai deriniai, kurių antrasis sandas yra mažybinis nomenklatūrinis

terminas. Tačiau jų dauguma greičiausiai yra priesaginiai vediniai. Kirčiuojami ne priesagoje jie, gal būt, todėl, kad, vartojami greta pamatinių formų, išlaiko pamatinio žodžio kirčio vietą ir priegaidę (plg. atitinkamai: 1. *Drusk-upis* Plt. 2. *Kėrupis* Šv., Graumenos kr. 3. *Kuīsupis* Dr. 4. *Kūlupis* Rt., Jūros dš. 5. *Kūžupis* Pln., Minijos dš. 6. *Piktežeris* ež. Pln. 7. *Pōškupis* Yl., Kvistės kr. 8. *Raūd-upis* Kl., Luknos int. 9. *Rōžupis* Ms., Bartuvos int. 10. *Rubēžupis* Kl., Alanto int. 11. *Stal̄gupis* Pln., Luknės dš. 12. *Týrupis* Krt., Kartenalės dš.).

Priesagos *-alē*, *-alis* lietuvių upių varduose yra vienos dažniausių. Dažnos jos ir kituose tikriniuose žodžiuose ir apeliatyvuose¹.

Visi hidronimai su *-alē*, *-alis* yra išsidėstę palyginti nedideliame ir gana aiškiai apibrėžtame plote, kurio kertiniai punktai yra Rusnė, Tauragė, Viduklė, Raudėnai, Ylakai, Skuodas (žr. žem. Nr. 4), t. y. labai apytikriai į vakarus nuo Ventos ir Dubysos. Vadinas, rytiniai žemaičiai, kaip ir visos kitos lietuvių tarmės, vardų su *-alē*, *-alis* neturi.

-alys. *Kav-alỹs* ež. Ūd. – plg., iš vienos pusės, *Kav-inis* ež. Slk., iš antros – *kavolỹs* „kalvis“.

-alius. *Smird-ālius* Trg. : *smird-ēti*, plg. *smirdālius* „kas smirdi“. Dėl *smird-* plg. *Smird-upis* Žgč.

Priesagos su *-am-*

-amas. 1. *Aūl-amas* Pn., Nevėžio dš. – plg. lat. *Aul-a* ež. (J. Endzelins, LV I 1. 53), liet. *Av-ilē* Dgč., *Aul-ē* rš. Įs. Dar žr. K. Būga, RR I 513; III 543; P. Skardžius, ŽD 207; B. Топоров, О. Трубочев, ЛАГБП 158; B. Savukynas, LKK III 299; J. Otrębski, LP I 218. 2. *Dōt-amas* Graž., iš Dotamų ež., Širvintos dš. – plg. *Dot-enėnai* k. Švenčionių raj. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 207; J. Otrębski, LP I 218. 3. *Gāst-amas*, *Gāšt-amas* Sb., Lėvens kr. – plg. *Gāst-upis* Šdv., *Gāst-aminas* An. 4. *Tār-amas*, *Tar-amà* ež. Slk., Tarlokiškės k. – plg. *Tar-aīlis* Grnk.

-amė. *Pėd-āmė* Jrb., Mituvos dš. – plg. *Pėdē* Skdv.

Dėl priesagos plg. *Juod-amė* mš. Rt.: *juodas*.

[Priesagos su *-anč-*]

-ančia. *Gram-ančia* Trg., Akmenos kr. – plg. (?) *Grām-as* Št. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP 231.

¹ Žr. P. Skardžius, ŽD 175.

-ančius. Iv-añčius (ar *Yvañčius?*) ež. Žr. — plg. pr. *Iwanthi* up. (G. Gerullis, AO 50), lat. *Yvande*, kurią J. Endzelynas (LV I 1. 372) lygina su liet. *Ivančius*, pr. *Ivanthi*. Tačiau gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. *Ivančikas* avd.

Priesagos su *-and-*

-anda. 1. Krūv-andà Čk., Lazduonos kr. — plg. *Krūv-eliai* k. Kap-suko raj. Dar žr. K. Būga, RR III 169; J. Otrębski, LP I 209; plg. P. Skardžius, ŽD 101. **2. *Nul-anda** (rus. *Нулонда* — Sprogis, GŽ 205) Krš. (?) Tačiau daugiau baltų vietovardžių su *nul-* dabar, rodosi, nežinoma. **3. Gil-ánda** Pgg., į Oplankio ež. — žr. *-andė*.

-andas. 1. *Nul-andas (rus. *Нулондо* — Sprogis, GŽ 205) ež. — žr. *-anda*. **2. Kūr-andas** Btg., Dubysos kr. — žr. *-antas*.

-andė. Gil-ándė, Gil-ánda Pgg., į Oplankio ež.: *gilūs*. Dėl semantikos plg. *Gil-upis* Kdl., *Gil-ùvė* Pgg. Dar plg. K. Būga, RR III 847; P. Skardžius, ŽD 102.

Tar-añdė R., Tarandės k., į Gineitiškių ež. — plg. *Tar-aĩlis* Grnk., *Tār-amas* ež. Slk.¹

Priesagos *-andė* buvimas upėvardyje **Bal-añdė** Trš. abejotinas. Jei-gu jis turi ką bendra su apeliatyvu *balañdis*, tuomet jį turėtume lai-kyti ne priesagos, o galūnės vediniu. Be to, dar plg. *balañdė* „balan-da“. Dėl *bal-* plg. (?) *Bāl-upis* Krp.

-andis. 1. Gil-ándis, Gel-ándis Onš. — plg. *Gilis* ež. Dg., *gilūs*. **2. Sam-ándis, Samanių** ežeras Smal. — iš vienos pusės plg. (?) *Sā-mis* ež. Onš., iš antros — *Samān-is* ež. Smal.

Dėl priesagos plg. *Sak-andai* rst. KzR.

Priesagos su *-ang-*

-anga. 1. Al-angà Trg., Jūros dš. — plg. *Alỹs* ež. Šr., *Āliai* plk. Švnc., *Al-uonà* Bb., lat. *aluōgs* „versmė, akivaras“. Dar žr. K. Būga, RR I 500; III 387, 407, 789, 791; P. Skardžius, ŽD 106; J. Otrębski, LP I 209; R. Schmittlein, TL 116, plg. p. 251². **2. Čýž-anga** Šll., Lokystos int. — plg. *Čýž-upis* Šlv., *Čýž-varde* Jrb., Antvardės kr. Tačiau gali būti ir iš **Čýž-žanga*, plg. *Žangà* Sml. **3. Pal-angà** End.,

¹ Tačiau plg. lat. *Tērānd*, laikomą suomių-ugrų kilmės hidronimu — žr. M. Rudzīte, Somugriskie hidronimi Latvijas PSR teritorijā, „Latviešu leksikas attīstība“, Rīga, 1968, p. 192.

² Tačiau plg. suom. *Alanga, Olang*.

plg. *Pal-angà* mst. Dėl *pal-* plg. *Palà* Trg., *Pal-ōnas* Ar., *pālios*. Dar plg. K. Būga, RR III 609, 789; R. Schmittlein, TL 117, plg. p. 251; P. Skardžius, ŽD 106.

-angė. *Vir-angė* Plk., Nemuno kr., plg. *Vir-ang-upis* Snt., Siesarties int. Dėl *vir-* plg. (?) *Vir-intà* Mlt. Dar žr. K. Būga, RR III 609; J. Endzelynas, BKGf 92; P. Skardžius, ŽD 106.

[Priesaga *-anglis*]

Vir-anglis ež. rš. Dbg. — plg. (?) *Vir-angė* Plk., *Vir-ėkštà* ež. Dglš. Tačiau plg. *Añglis* ež. Švnč.

Priesagos su *-an-*

-anis. 1. *Kalt-ānis* ež. Klt. — plg. *Kaltis* Yl. Tačiau gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. *Kaltėnis* avd.

-anys. 1. *Kam-anỹs* ež. JnšM. — plg. (?) *Kam-ainė* Jz. 2. *Siem-anỹs*, *Siem-ānis* (ar *Sēm-anys*?) Vp., Samantonių k., Širvintos dš. — plg. (?) *Siem-n-ėtas*, *Šiemetis* ež. Vvs.

Priesaga *-anka*

Aiškios darybos hidronimai su *-anka* yra šie: 1. *Berž-ánka* Jon., Beržų k., Lokio int.: *Beržai* k. 2. *Babr-ánka* Žsl., Laukystos dš.: *bābras* „bebras“.

Kitų daryba neaiški: 1. *Bálv-anka* Ar., Taipėdos dš. — plg. *Bálvis* ež. Trš. 2. *Graž-el-iánka* Vvs., į Punkino ež. — plg. *Graž-ùpis* Graž.

Priesaga *-anka* šiuose hidronimuose yra nelietuviškos kilmės, skolinta iš slavų, plg. rusų *Горож-анка*, *Чищ-анка*, *Песч-анка*, *Изб-анка*, *Коп-анка* ir kt.¹

Priesagos su *-ant-*

-anta. 1. *Al-antà*, *Al-ant-ėlė* Aln., Virintos kr. 2. Vad., Nevėžio kr. — plg. *Alỹs* ež. Šr., *Āliai* plk. Švnč., *al-ėti* „bėgti, tekėti, varvėti“ LKŽ I 79. Dar žr. K. Būga, RR I 310; III 424; J. Endzelynas, BKGf 100; ZslPh XI 141; LV I 1. 25; P. Skardžius, ŽD 374; J. Ot-řebski, LP I 231; R. Schmittlein, TL 116. 3. *Gam-antà*, *Gam-entà* Žsl., Laukystos dš. — plg. *Gāmė* Pp., *Gam-enà* Mlt. Dar žr. J. Ot-řebski, LP I 231; LP IX 116. 4. *Šlav-antà* Kps., į Amalvo ež., plg.

¹ Plačiau žr. B. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП 64—68.

Šlav-añtas ež. Vs., *Šlav-ant-ėlis* ež. Vs., *Šlav-ant-ėlė* Vs. – plg. *Šlav-ė* An., *Šlav-eità* Dr. Dar žr. J. Endzelynas, BKGf 100; B. Savukynas, LKK III 297; P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP I 231, plg. LP I 150. 5. *Žvar-antà* Čk., Žašino kr. – plg. *Žvār-ilas* Grz. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP I 231.

-**antas**. 1. *Āl-antas* Krt., Minijos kr. – žr. -*anta*. Dar žr. K. Būga, RR III 387, 407, 414; H. Krahe, BzN, 1961, H. 2. 153; BzN, 1960, H. 3. 259 ir kt. 2. *Deim-ántas*, *Deim-anč-iúkás* Šauk., Gumiltos kr. – plg. *Deim-ė*, *Deim-enà* Lbg. 3. *Drig-antas* Kdn., Malčiaus kr. – plg. (?) *Drig-unka* JnšM. 4. *Kūr-antas*, *Kūr-andas* Btg., Dubysos kr. – plg. *Kurỹs* Šd., *Kur-ōnas* ež. Smal.¹ 5. *Sāl-antas* Slnt., Minijos dš. – plg. (?) *Salà* Všn., liet. *salėti* (P. Jonikas, BzN 1950/51, Nr. 2 14), *se-łėti* „tekėti“, pr. *salus* „Regenbach“ (K. Būga, RR I 414; II 305). Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374; H. Krahe, BzN, 1960, H. 3. 259; K. Kuzavinis, „Baltistica“, I (2) 1966 179; J. Otrębski, LP I 231. 6. *Sỹsv-antas* ež. Sem. Gal būt, žodžio pradžios *s* šiame varde yra vietoje liet. *š*, plg. (?) *Šyšà* Šlu. 7. *Šlav-añtas* ež. Vs., Šlavantų k. – žr. -*anta*.

Visai neaiškios darybos yra vardas *Jagóm-antas* (ar *Jag-ó-man-tas*) ež. Dbg.

-**antė**. 1. *Gaus-añtė* Vl., Mituvos kr. – plg. *Gaus-utė* (K. Būga, RR III 523) ir, gal būt, *gausùs*. Dar žr. K. Būga, RR III 523; P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP I 231. 2. *Kraž-añtė* Krž., Dubysos dš. – plg. *Krāžiai* mstl. Dar žr. J. Endzelynas, BKGf 100; P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP IX 115. 3. *Kregžd-añtė* Gl., Jotijos dš. – plg. *Krėgždė* Vdk., *Krėgžd-upė* RdN. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP I 231. 4. *Lauk-antė* rš. Tlž. – plg. *Laūkė* Tv., *Lauk-ystà* Žsl. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374. 5. *Tvark-añtė* Šlv., Dubysos kr. – plg. (?) *Tverk-t-à* Alv. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP I 231. 6. *Uš-añtė* Šlv., Ventos kr. – plg. (?) *Uš-n-à* Užv. Dar žr. K. Būga, RR I 514; P. Skardžius, ŽD 374; J. Otrębski, LP I 231.

-**antis**. 1. *Alk-añtis* ež. Onš. – plg. *Alkà* ež. Dbg. 2. *Nar-añtis* (t. *Nar-uñtis*) Sv., Šventosios dš. – plg. *Nar-asà* Sldv. 3. *Brad-antis* rš. Akm., Agluonos kr. – žr. -*aulis*.

Priesagos su -*ant-* pasitaiko ne tik hidronimuose, bet ir lietuvių²

¹ Tačiau greičiausiai šis upės vardas yra suomių-ugrų kilmės, plg. est. *Ku-randa* ir pan.

² Žr. P. Skardžius, ŽD 374.

bei prūsų¹ kalbos apeliatyvuose. Hidronimai su *-ant-* palyginti dažni prūsų vardyne: *Babant* (*Bawand*), *Drewancz*, *Galanten*, *Ilantz*, *Iwanthi*, *Perwante*, *Schelancz* (G. Gerullis, AO 256). Latvių kalboje jie, galima sakyti, nepažįstami (išskyrus vieną kitą ne visai aiškų atvejį²).

Lietuvių hidronimų su *-ant-* ryškesnės koncentracijos nėra. Kiek mažiau jų pasitaiko šiaurinėje ir rytinėje Lietuvos dalyje ir visiškai nėra Vidurio Lietuvos šiaurėje (žr. žem. Nr. 5).

Priesagos su *-ar-*

-ara. 1. *Rōm-ara* Nj. – plg. (?) *Rom-ātas* ež. Kš., *Rom-intē* rš. Gld. 2. *Ūd-arà* Glv., Širvintos dš. – plg. (?) *Ūd-ekų girėlė* Pkr.³ 3. *Vint-arà*, *Vint-urà* Pbs., Žirnajos kr. – plg. (?) *Vent-à* Užv., *Až-vintis* ež. Slk. (žr. K. Būga, RR I 417, 426, 512, 530). 4. *Žiežm-arà* Žsl. Neries kr. – plg. *Žiežmuō* ež. Onš., *Žiežm-ójus*, *Žižm-ójus* Pg.

Upėvardžio *Ig-arà* Kpč., Nemuno kr. skaidymas morfemomis dabar neaiškus. Gali būti, kad jis yra ne priesagos, o galūnės vedinys iš avd. *Īgaris*, plg. *Īgariškės* pv. Tl. Priesaginiu ši upėvardį laiko J. Otrębski, LP I 226.

-aras. *Keiz-aras* ež. Antz. Jeigu ne iš asmenvardžio (plg. *Keizeris*), tuomet, gal būt, *keiz-* yra iš **keiz-*, nes vardas *Keizaras* yra buvusioje sėlių teritorijoje, plg. *Keiziai* k. Ign.

-arė. 1. *Kat-ārė* Šl., Kulpės int. – plg. (?) *Kat-rà* Mrc. Dar žr. J. Otrębski, LP I 226. 2. *Ving-ārė* Rz. – plg. *Vingis* Km., *Viņg-ré* Krč. 3. *Žiežm-ārė* rš., Žž., Strėvos dš. – žr. *-ara*. 4. *Kam-ārė* Brb., Peršėkės kr. – žr. *-aria*.

Upės vardas *Vėd-ārė* Lk., Upynos kr. yra visiškai neaiškios darybos. Dabar sunku pasakyti, ar tai priesagos *-arė*, ar galūnės vedinys iš apeliatyvo *vėdaras*. Jeigu su apeliatyvu *vėdaras* upėvardis *Vėdārė* nieko bendra neturėtų, tuomet morfemą *vėd-*, gal būt, galėtume gretinti su *Vėd-r-upys* Šmn.

-aria. *Kam-arià*, *Kam-ārė* Brb., Peršėkės kr. – plg. (?) *Kāmē* Jrb., *Kam-ainē*, *Kam-ainià* Jz. Dar žr. J. Otrębski, LP I 226.

-aris. 1. *Vaikšt-aris* Mžk. – plg. (?) *Vaikšč-iùkas* ež. 2. *Žiežm-āris*, *Žiežm-āris* ež. Trgn. – žr. *-ara*.

¹ Žr. J. Endzelynas, BKGf 100.

² Žr. J. Endzelin, ZsiPh XI 141.

³ Upės vardas *Ūdarà* gali būti ir kiek kitokios darybos, plg. sen. ind. *udāra-*, „pilvas“ – žr. Fraenkel, LEW II 1210. Dar žr. H. Krahe, BzN 1962, H. 3. 275.

Vikt-aris ež. Onš. Daryba neaiški. Gali būti asmenvardinės kilmės (plg. *Viktoras*). Tačiau dėl *vikt-* plg. (?) *Vikt-a-balė* gr. Jnk., *Vikt-a-kalnis* kln. KzR.

Upėvardžio **Ánkaris** Skdv. skaidymas morfemomis gali būti tik spėjamas. Morfema *ank-* neasmenvardiniuose baltų vietovardžiuose, rodosi, nežinoma, o asmenvardžiai *Añkus*, *Ankÿs*, *Ank-ėnas* ir kt. gali būti ir nebaltiški (plg. vok. *Anké* – žr. K. Būga, RR III 466). Be to, paties vardo *Ánkaris* autentiškumas abejotinas.

-arys. Gaug-arÿs An., plg. *Gaug-ārė* kln. Lkm., *Gaugariai* k. Akmenės raj. Galimas ryšys su apeliatyvu *gaūgaras* „kalno viršūnė, kaurburs“; dėl tokios semantikos plg. *Kalnyčià* Krž., *Kálnupis* Rs.

Lietuvių vardyne upėvardžių su *-ar-* yra palyginti nedaug. Daugelio jų neaiški ne tik daryba, bet ir skaidymas morfemomis kelia įvairiausių abejonių. Reti jie ir latvių hidronimijoje, be to, kai kurie jų kilimo gali būti suomiški¹. Prūsų vardyne hidronimų su *-ar-* kol kas, rodosi, nežinoma.

Lietuvių hidronimų su *-ar-* ryškesnės koncentracijos nėra: jie sporadiškai pasitaiko daugelyje Lietuvos vietų.

Priesaga *-arstas*

1. Pap-árstas Rt., Letauso kr. – plg. (?) *Pāpis* ež. Rdš. Gali būti ir iš *Pa-párstas*, plg. (?) *Pars-v-ėtas* ež. Dkšt. **2. Ūp-arstas** ež. Slk. – žr. *-artas*.

Priesagos su *-art-*

-artas. 1. Ūp-artas, Ūp-arstas, Ūsp-artas ež. Neaiškios darybos vardas. Tačiau variantai rodo, kad jis greičiausiai yra priesagos vedinys. **2. Plāšk-artas** NmŽ., Mirglono kr. – žr. *-uotas*.

-artė. Lyp-artė rš. Rg. – plg. (?) *Lÿp-iškis* r. Mlt.

Priesaga *-arva*

1. Šak-arvā Lkm., Šakarvų, k., **2. Šak-arvā, Šak-arvai** ež. Lkm., Šakarvų k. – plg. *Šakā* Vb., *šakā*.

Priesagos su *-as-*

-asa. 1. Mik-asā, Mik-asa Al., Nemuno kr. – plg. (?) *Mik-ytà* Ad. Dar žr. B. Топоров, О. Трубачёв, ЛЯГВП 155; J. Ot-

¹ J. Endzelin, ZsIPh XI 134.

rębski, LP I 226. 2. *Nar-asà* Skdv., Ančios dš. — plg. *Nar-añtis* Sv. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 311; J. Otrębski, LP I 226.

-asas. 1. *Bùd-asas* ež. Vžns. — plg. *Bùd-išké* Šauk. 2. *Čėd-asas* ež. PnmR., Čedasų k. — žr. K. Būga, RR III 275. 3. *Svėd-asas* ež. Sv. — plg. *Svėd-upis* Šmn. 4. *Zār-asas* ež. Zr. — žr. K. Būga, RR II 19.

-asis. *Kaniāv-asis* Plng., Ošupio dš. — plg. (?) *Kaniav-ėlė* Rud.

-asys. *Gil-asỹs* Jsv., Nevėžio aš.: *gilūs*, plg. *Gil-ióji* Brb., *Gil-upis* Rm.

Hidronimų, turinčių priesagą su *-as-*, prūsų ir latvių vardyne kol kas, rodosi, nežinoma. Bendrinių žodžių su šiomis priesagomis taip pat yra nedaug.

Priesaga *-asta*

1. *Ým-asta* Krn., Kruonės int. — plg. *Ým-ėžė* Kv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 232¹. 2. *Uol-astà* (t. *Volastà, Valastà*) Sem., Strėvos kr. — plg. *Uólė* Rmš., *Uolà* Ut.

Priesagos su *-aš-*

-aša. *Šav-ašà, Sav-ašà* Dgl., Šavašų vs., Šventosios kr. Kaip rodo variantas *Savašà*, forma *Šavašà* greičiausiai yra kilusi iš *Savašà* — plg. *Sav-ėnė* Pb., *Sav-istas* ež. Dg.

-ašas. *Šāv-ašas* ež. Dgl. — žr. *-aša*.

-ašė. 1. *Dum-ašė* Rsn., Skirvytės int. — plg. (?) *Dúm-ešis* Klp., *Dūmė* Brb. 2. *Rim-ašė* Jnš., Vilkiaušio dš. — plg. *Rim-úošė* Rd.

-ašius. 1. *Garg-ašius* ež. Ut. — plg. (?) lat. *Gařg-alipš* mš. (žr. B. Savukynas, LKK VIII 187). 2. *Mil-ašius* ež. Ml. — plg. (?) *My-lė* Švnč. Tačiau gali būti ir asmenvardis, plg. avd. *Milāšius*.

Priesagos *-aša, -ašė, -ašius* vedinių pasitaiko tik lietuvių vardyne. Bendrinių žodžių su *-aš-* taip pat yra vos vienas kitas.

Priesagos su *-ašč-*

-aščia. *Ap-aščia* Brž., Nemunėlio! kr., plg. *Ap-ašt-ėlė* Pnd., Apaščios dš. Dėl *ap-* plg. (?) *Ap-ytà* Dv.

-aščius. *Knỹv-aščius* ež. Antz. — plg. (?) *Knyvà* avd.

¹ Tačiau greičiausiai tai suomių-ugrų kilmės upės vardas, plg. est. *Imastu vald*.

Visai neaiškios darybos yra ežero vardas *Negāšcius*, *Nigēstis* Auk. Dabar sunku nustatyti, kuri iš dviejų gretiminių formų yra pirminė, kuri antrinė. Latvijos vietų vardai *Nigaste*, *Nigastes*, *Nigasti*, kuriuos K. Būga (RR III 619) laiko suomiškais, rodytų, kad pirmesnė forma greičiau buvo *Nigēstis*. Tuomet galima būtų spėti, kad ir ežero vardas *Nigēstis* nebaltiškas. Daugiau baltiškų hidronimų su šaknimi *nig-*, rodosi, nėra.

[Priesaga *-aškas*]

Ap-āškas Jon., Neries int. — plg. (?) *Ap-ytā* Dv.

Priesagos su *-at-*

-ata. **Am-atā** Psl., Lēvens kr., plg. lat. *Am-ata* (ar *Am-ada*) up. (J. Endzelīns, LV I 1. 25). Dēl *am-* plg. lat. *Am-ule* (ten pat). Dar žr. K. Būga, RR III 433, 436; B. Savukynas, LKK III 295; J. Otrębski, LP I 228. R. Šmitleino *Amatōs* skaidymas į *A-* ir *-mata*, mūsų mąnymu, yra klaidingas (R. Schmittlein, TL 250), nes tokie dariniai lietuvų vardynui visai nebūdingi.

Upėvardžio **Rob-atā**, *Rob-ātē* Pmp., Lēvens dš. neaiški nei kilmė, nei struktūra — plg. (?) pr. *Rob-otthen* plk. (G. Gerullis, AO 143¹).

-atas. **1. Rom-atas** rš. Kš. **2. Rom-ātas** ež. Kš. — plg. (?) *Rom-intē*, *Rom-intā* Gld. **3. Žlāg-atas** Šv., Šiūšio int. — plg. (?) *žlag-s-óti*, *žleg-sėti* „tekšėti, linguoti einant, važiuojant“.

-atē. *Kam-atē* Všk., Mūšos dš. — žr. *-atis*.

-atis. *Kam-atis*, *-iēs*, *Kam-atē*, *Īrkam-atis* Všk., Mūšos dš. — plg. *Kāmē* Jrb., Mítuvos dš. Dar žr. K. Būga, RR I 423; III 528; P. Skardžius, ŽD 337; E. Nieminen, Indoeuropäische und Ostseefinnische Ausdrücke für Hummel, LP III 191; J. Otrębski, LP I 228.

Priesaga *-aučius*

Dang-aučius Krk., Smilgos int. — iš vienos pusės, plg. *Daņgē* Nmk., *Dang-avinis* Dysnų ež. dalis Dkšt., iš antros — *dangaučius* „dangaus spalvos“.

Priesagos su *-aud-*

-auda. **1. Rag-audā** Kv. — plg. *Rag-uvā* Rs. Dar žr. K. Būga, RR I 479; plg. P. Skardžius, ŽD 100. **2. Gir-audā** Dj., Orijos int. — žr. *-audas*.

¹ Greičiausiai nebaltiškas vardas, plg. suom. *raba* „pelkė“.

-audas. *Gir-audas*, *Gir-audà* Dj., Orijos int. – plg. *Gir-ija* Nmč. Plg. P. Skardžius, ŽD 101; J. Otrębski, LP I 209. R. Šmitleino teiginys, kad lietuvių upėvardis *Gir-audas* (klaidingai rašomas *Girandas*) gali būti kilęs iš germaniško asmenvardžio, yra nepagrįstas (žr. R. Schmittlein, RIO 1960, Nr. 4 247 t.t.).

Priesagos su *-auj-*

-auja. 1. *Ūn-auja* Nmč. – plg. (?) lat. *Īnus* k. (J. Endzelīns, LV I 1. 371), pr. *Inn-iskan* ež. (G. Gerullis, AO 49). 2. *Lazd-aujā*, *Lazduojā* Ad., iš Lazdinių ež., Kamojos kr. – plg. *Lazd-iniū ēžeras* Ad., Lazdinių k., *Lazd-uonā* Čk. 3. *Milt-aujā* Trg., Jūros kr. – plg. *Milt-upis* Jon. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 88. 4. *Pien-aujā* (t. *Pynauja*) Kv., Jūros kr. – plg. *Pieniā* Kvr. Dar žr. K. Būga, RR III 515, 581, 843; P. Skardžius, ŽD 88. 5. *Skirpst-ājuja* Zp., Nemuno kr. – plg. *Skiřpstas* Gdl., *Skiřpst-upė* Vb., *skiřpstas*. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 88; B. Топопов, О. Трыбауėв, ЛЯГВП 165. 7. *Vid-ājuja* Jrb., Mituvos dš. – plg. *Vid-ėnis* Užv. 8. *Vilk-aujā* Vlkv., Šeimenos dš. – plg. *Vilkė* Lp., *vilkas*. Dar žr. K. Būga, RR III 581; P. Skardžius, ŽD 88.

-aujė. 1. *Gerd-aujė*, *Gerd-aujā* Grg., Minijos kr. – plg. *Geřd-upis* Tv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 211. 2. *Ol-aujė* Šlv., Sandravo kr. – plg. (?) *Ūl-a-raistis* rst. Alv. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 88; J. Otrębski, LP I 211.

Priesagos *-auja*, *-aujė* hidronimijoje yra retos. Dar retesnės jos apeliatyvuose (žr. P. Skardžius, ŽD 88). Upių vardai su *-auja*, *-aujė* paplitę gana apibrėžtoje teritorijoje, kurios kertiniai punktai yra Tau-ragė, Kvėdarna, Šiluva, Kaunas, Vilkaviškis (išskyrus *Lazdaujā* iš Adutiškio apylinkių).

Latvių hidronimijoje priesagos su *-auj-*, rodosi, nepasitaiko. Iš prūsų vietovardžių su *-auj-* žinomas, rodosi, tik ežero vardas *Kokowge* (G. Gerullis, AO 248)¹.

Priesaga *-auka* (*-iauka*)

1. *Babr-áuka* Stk. – plg. *bābras*, *Babr-ūngas* Plt. (tačiau galėtų būti iš **Babrava*). 2. *Rud-áuka* ež. Klvr. – plg. *rūdas*, *Rūdė* Smn. (tačiau galėtų būti iš **Rudava*).

¹ Plačiau dėl priesagos *-auja* žr. J. Endzelin, ZslPh XI 129 (išnaša).

Upės vardas **Bruž-auka** Smal., Laukesos int. greičiausiai yra priesagos *-auka* vedinys iš avd. *Brūžas*. Priesaga *-auka* šiame upės varde yra slaviška, plg.¹ Dnepro baseino upių vardus *Вязовка, Гороховка, Малиновка, Осиновка, Песковка* (П. Маштаков, ДБ).

Upės vardas **Bar-auka** Ob., Baraukos k. gali būti susidaręs dvejopai: iš lietuvių *bar-* (plg. *Bar-ỹs* Šll., *Bar-ùpè* Vnd.) ir priesagos *-auka*, arba yra sulietuvinintas slaviškas hidronimas *Боровка* (П. Маштаков, ДБ 3, 6, 25, 27 29, 106), plg. brus. *бор* „šilas“.

Upės vardas **Kanáuka** Dgč., į Salakų ež. greičiausiai visas yra ne-lietuviškas, kilęs iš brus. *канаўка* „griovys“, plg. Dnepro baseino *Канава* (П. Маштаков, ДБ 39).

Hibridiniu vediniu, gal būt, galima laikyti ir upės vardą variantą *Vard-áuka* Vrn., Merkio dš., kurio pamatinė forma yra *Vard-áunia*.

Priesaga *-aukstis*

Al-aukstis rš. Tl., Pateklos kr., plg. lat. *Al-auksts* ež. (J. Endzelīns, LV I 1. 19). Dėl *al-* plg. *Alỹs* ež. Šr., *Al-aušà* Užp.

Priesagos su *-aukšt-*

-aukštas. Lab-aūkštas Erž., Šaltuonos dš. – plg. *Labà* Nj., *La-bě* ež. Trgn. Dar žr. K. Būga, RR I 337; III 541; P. Skardžius, ŽD 373; J. Otrębski, LP I 233.

-(i)aukštė. Čer-iaūkštė, Čer-aūkštė, Šer-iaūkštė, Šer-iaukštė, Čer-aukštis Slč., Pačeriaukščio (Pašeriaukščio) k. – trys upės, kurios Latvijos TSR suteka į vieną – plg. *Ker-ės-upis* (K. Būga, RR I 337).

-aukštis. Čer-aukštis Slč., Pačeriaukščio k. – žr. *-aukštė*.

Visai neaiškios darybos yra ežero vardas **Péršaukštis** Švnc., Peršauščio k. Dėl *perš-* plg. *Perš-ěké* Bbr., *Perš-okšnà* Švncł. Tačiau gali būti ir priešdėlio *per-* vedinys, plg. (?) *Šaukšč-iùkas* ež. Mlt.

Priesaga *-aulis*

Brad-aūlis, Brad-aūnis, Brad-antis rš. Akm., Agluonos kr., plg. *Brad-aūlè* 1. ten pat (P. Skardžius, ŽD 191). Dėl *brad-* plg. *Brād-umas* Lk., *Brādas* Vrn.

¹ Plačiau žr. В. Топоров, О. Трубочев, ЛАГВП 39.

Priesagos su *-aun-*

-aunia. 1. **Vard-áunia**, *Vard-áuka* Vrn., Vardaunios k., Merkio dš. 2. ež. ten pat – plg. *Vardžiùs* Ūd., *Vařdas* Žl. Įdomu, kad kai-mo, kuriame yra upė ir ežeras, vardas *Vard-áunia* dar turi gretimi-nes lytis *Ųárdava* ir *Vardáuka*.

-aunis. *Brad-aūnis* Akm., Agluonos kr. – žr. *-aulis*.

Priesagos su *-aus-*

-ausas. **Lēt-ausas** Rt., Jūros dš. – plg. (?) *Lēt-ernas* pv. Varn., lat. *Let-iķis* pv. (J. Endzelīns, LV I 2. 301). Dar žr. K. Būga, RR I. 457; J. Otrębski LP I 227.

-ausis. 1. **Dub-aūsis** Užp., į Lukno ež. (plg. *Dub-aūs-upis* Krtv.) 2. Švnč., Baluošos dš. 3. ež. Jnšk. Dėl *dub-* plg. *Dub-ēlē* Kp., *dūbē* „duobė“, *dūbti*, *dūbūs*. 4. **Gil-aūsis** ež. JnšM. – plg. *Gil-ūtis* ež. Švnčl., *gilūs*. 5. **Pel-iaūsis** Čk., Juodupio int. – plg. *Pel-yšà* Grl., *Pel-à* Skdv. 6. **Smuk-aūsis** Jrb., Smukučių k., Mituvos int. – plg. *Smuk-ūčiai* k. ten pat., *Smuk-upis* Krš., *smukti*. Dar žr. J. Otrębski, LP I 227. 7. **Šūd-aūsis** Rs. – plg. *Šūd-upis* Grk., *Šūd-ēlis* ež. Vrn.

Priesagos su *-(i)auš-*

-auša. 1. **Al-aušà** Užp., iš Alaušo ež., Šventosios kr. – plg. *Alỹs* ež. Šr. Dar žr. K. Būga, RR I 311, 500; III 388, 407, 414, 424; J. En-dzelīns, LV I 1. 19; P. Skardžius, ŽD 318; B. Savukynas, LKK III 293; J. Otrębski, LP I 228; R. Schmittlein, TL 116. 2. **Lók-auša** Krkn., Nevėžio dš. 3. Krkn., Nevėžio dš., plg. *Lok-auš-ūpis*, *Lók-auša*, *Lok-auš-ūpė* Lkv., Lokystos kr. Dėl *lok-* plg. *Lokỹs* Jon., *Lok-ystà* Šll. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 318.

-aušas. 1. **Āl-aušas**, *Al-aūšas* ež. Sv. 2. **Āl-aušas**, *Al-aušaī* ež. Dgl. 3. **Al-aušaī** ež. Blnk. – žr. *-auša*¹.

-(i)aušis. 1. **Gil-aūšis** Btg., Vanagės int. 2. ež. ten pat: *gilūs*. Dėl semantikos plg. *Gil-asỹs* Jsv., *Gil-upỹs* Krk. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 318. 3. **Vilk-iaūšis** Jnš., Sidabros dš., ten pat miškas *Vilk-iaūšis: vilkas*. Dėl semantikos plg. *Vilk-ijà* Sk., *Vilk-ýtis* Žg., *Vilk-upis* Grz.

¹ Žr. A. Vanagas, Dėl Lietuvos upių vardų *Dunojus* ir *Dniepras* kilmės, LKK („Lietuvių kalbos leksikos raida“) VIII 177.

Priesagos su *-aut-*

-autas. 1. *Ein-áutas* Grz., Mūšos dš. — plg. *Eīn-upis* Žm. Dar žr. J. Otrębski, LP I 231. 2. *Viešn-autas* Srv., Liaudės int. — plg. *Viešn-upis*, *Viekšn-upis* Zp., Dievogalos int. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 365; J. Otrębski, LP I 231.

-autė. 1. *Kar-autė*, *Kār-autė* Ps., Pyvesos dš. — žr. *-autis* 2. *Kes-áutė* Šauk., Ventos kr. — žr. *-autis*.

-autis. 1. *Kar-autis*, *-iės*, *Kar-autė*, *Kār-autė* Ps., Pyvesos dš. — plg. *Kar-atėlė* ež. Lb., *Kār-upis* Krkn. Dar žr. J. Otrębski, LP I 231 2. *Kes-áutis*, *Kes-áutė* Šauk., Ventos kr. — plg. *Kēsė* Kv.

-autys. *Viršk-autỹs* Dt., Skaudinio int. — plg. *Viršk-upė-nai* k. Biržų raj.

Iš baltų kalbų hidronimų su priesagomis *-autas*, *-autė*, *-autis*, *-autys* tuo tarpu žinoma tik lietuvių vardyne. Bendrinių žodžių su *-aut-* taip pat yra labai nedaug.

Priesaga *-auza*

Kreken-áuzà Plt., Babrungo int. — plg. (?) *Krekenà* Lkš.

Priesagos su *-(i)av-*

-(i)ava. Nors beveik visų hidronimų su *-(i)ava* derivacinis ryšys su atitinkamais pamatiniais žodžiais dabar visiškai nebe aiškus, tačiau morfemą *-(i)ava* juose dažniausiai galima išskirti palyginti nesunkiai. Būdami neaiškios darybos, hidronimai su *-(i)ava* savo tarpe taip pat yra nevienodi. Visų pirma, išsiskiria grupė hidronimų, kurie greičiausiai yra seni vediniai, su baltiška šaknimi ir priesaga. Tai: 1. **Art-avà** Sem., į Nestrėvančio ež. — plg. lat. *Art-iņu-lauks* (J. Endzelīns, LV I 1. 43), liet. *Ert-ėja* Sv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 233. 2. **As-avà** Žrm., Asavos k., Ditvos kr. — plg. *Asỹs* ež. Blnk., *As-inis* Ss. 3. **Bik-ava** Vn., Bikavėnų k.,⁵Jūros dš. — plg. *Bik-ėnis* Sb., *Bik-ėlė* Dgč.¹ Dar žr. P. Skardžius, ŽD 381; J. Otrębski, LP 233. 4. **Bleñdž-iava** Slnt., Salanto kr. — plg. *Blendà* Msn., *Blend-upis* Dr. Dar žr. K. Būga, RR III 175; P. Skardžius, ŽD 381; B. Savukynas, LKK

¹ Dar žr. V. Urbutis, Žodžio *truņpas* keleto tarminių sinonimų etimologija, „Baltistica“, I(1), 1965, p. 70.

IV 223; J. Endzelynas, BKGf 71; J. Otrębski, LP I 234. **5. Dain-avà** Vrn., į Vardaunios ež., plg. *Dain-avà* k. (K. Būga, RR III 143; P. Skardžius, ŽD 381). Dėl *dain-* plg. *Dainys* Krk., *Dain-upis* Vv. Dar žr. K. Būga, RR III 143; P. Skardžius, ŽD 381; Я. Отрембский, ВСЯ VII 3–6. **6. Ėisr-ava** Pgg., Vilkos dš. – plg. *Ėisra* Pgg. **7. Gar-iavà** Pn., Alantos int. – plg. lat. *Gar-ene* pv. (J. Endzelins, LV I 1. 302), liet. *Gar-išinė* Skdv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 234 **8. Kern-iavà** Ašm., Kerniavos k. – plg. *Kernys* ež. Dgč., *Kern-aujà* Klt. **9. Lat-avà**, *Lat-uvà*, *Lāt-upis* An., Šventosios dš. – plg. *Lat-uvà* Jnšk., *Lat-upys* Dt. Plg. K. Būga, RR II 110; J. Otrębski, ВСЯ VII 4. **10. Liauk-avà** Bsg., Dotnuvėlės int. – plg. (?) *Laūkė* Tv. **11. Liet-ava**, *Liēt-auka* Glv., Neries dš. – plg. *Leitė* Šlu., *Leità*, *Leit-upalis* Šv.¹ **12. Link-avà**, *Link-áuka* Krkn., Nevėžio kr. – plg. *Liňkė* Pn., *Linka* Skm. Plg. K. Būga, RR III 257, 845; P. Skardžius, ŽD 381; J. Otrębski, ВСЯ VII 4. **13. Link-ava** Rs., Lenkelių k. – žr. *Linkavà*. **14. Miel-ava** rš. Lbg. Mielaukių k. – plg. *Miel-upis* Prn. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 381; J. Endzelin, ZslPh XI 129; LVGr. 287; BKGf 71. **15. Min-avà**, *Min-iaukà* Rk., į Čedaso ež. – plg. *Min-ija*, *Minė* Grg., *Minià* Skdv. **16. Sam-avà**, *Sam-áuka* Dgč., Samavų k., iš Samavo ež. – plg. *Sāmis* ež. Onš. **17. Šil-ava** Zt., Bartašių k. – plg. *Šilià* Jnš., *Šil-inė* Als., *šilas*. Gal būt, prie šios grupės priskirtini dar šie hidronimai: **1. Liel-avà** (ar *Lyl-avà*?, plg. lat. *Lilavas* k., *Lilavi* k., *Lilavs* k. – J. Endzelins, LV I 2. 322) t. *Lylava* Trg., Jūros dš. – plg. (?) *Liel-uvis*, *Iel-uva* Nj., *Liel-upis* Šk., *Liēlius* ež. Stk., lat. *Liēl-upe*, *liēls* „didelis“. **2. Mėz-iavà**, *Mėz-iaukà* Grv., Ašmenos int. – plg. (?) *Mėzià*, *Mėžė* (ar *Miezià*?) Švnčl. **3. Rūk-avà** ež. Vkd. – plg. *Rūkės* 1. Vdk. **4. Sul-iava** Kdn., Obelies dš. – plg. *Sūl-tekis* Šmk. **5. Sūr-ava** Krsn. – plg. *Sūr-inis* Všt., *Sūris* Rdn., *Sūr-ūsis* Lbv. Čia priklausytų ir hidronimai variantai **1. Bárt-ava** Skd., į Baltijos jūrą (p. f. *Bártuva*). **2. Lank-avà** Srj., į Sagavo ež. (p. f. *Lank-uvà*). **3. Labg-avà** Lbg., į Kuršių marias (p. f. *Labguvà*). **4. Várd-ava** Mžk., Ventos kr. (p. f. *Várduva*) ir, gal būt, **5. Dubr-avà** Grl., Nemuno kr. (p. f. *Dùbrius*). **6. Sam-avà** Onš., Verknės kr. (p. f. *Sāmė*). Kaip rodo pamatinės formos arba formos variantai su *-uva*,

¹ Plačiau dėl upės vardo *Lietava* žr. K. Kuzavinis, „Kalbotyra“, X, Vilnius, 1964, p. 8 tt.

upių vardų priesagą *-ava* dažnai išstumia priesaga *-uva*¹. Upės vardo varianto *Pern-avà* (p. f. *Naulupÿs Šll.*) daryba ir kilmė visai neaiški².

Hidronimai *Adinč-iajà* Btr., Verknės kr., *Bÿvain-ava*, *Bÿvaina* Užv., į Gūšros ež. ir *Labūnava* ež. Užv., Labūnavos k. greičiausiai yra asmenvardinės kilmės (plg. avd. *Adiñčius*, *Byvainis*, *Labūnas*), o jų priesaga *-ava* yra skolinta iš slavų (plg. *Alizavà* k., *Antašavà* k., *Jonavà* ir t. t.).

Upės vardas *Knipava* Kin., Minijos kr., iš vienos pusės, gali būti asmenvardinės kilmės, plg. avd. *Knipas*, iš antros – vietovardžiu virtęs bendrinis žodis *knipava* „knibždynas, daugybė“ LKŽ VI 247.

Vardas *Lakiš-ava* KzR., Jūrės dš., gal būt, genetiškai yra panašios reikšmės vedinys kaip apeliatyvai *bernavà* „bernų būrys“, *brolavà* „brolija“, *šunavà* „šunija“ ir kt. (P. Skardžius, ŽD 379). Jį, gal būt, galėtume sieti su *lakis* „tokia žolė“.

Neaiški ir ežero vardo *Verslavà* Ant., Verslavos vs. daryba. Iš vienos pusės, plg. *Versmė* Ut., *Versnÿs* Kp., *versmė*, iš antros – *verslòvė*, *veřlas*.

Upės vardas *Lančkovà* KzR. Jūrės int. greičiausiai visas nelietuviškas, plg. lenk. *łaczka*, *łaka* „žemuma prie upių santakos“. Dar plg. *Lánčkos* 1. Mrk., Ulšyčių k.

Dėl upėvardžio *Čisavà* Ss., Pabališkio int. struktūros ką nors daugiau pasakyti dabar sunku. Šaknis *čis-* baltų vardyne yra visiškai vieniša.

-avas. 1. Abis-avas ež. Slk. – plg. *Abis-tà* Dg. **2. Ąs-avas** ež. Slk. – žr. *-ava*. **3. Keřn-avas** ež. Jšn., Kernavės k. – žr. *-ava*. **4. Krāk-avas**, ež. JnšM. – plg. *Krāk-ežeris* ež. Trgn., *Krak-inis* ež. Mlt. **5. Krōk-avas**, *Krēk-avas* ež. Slk. Santykis tarp gretiminių formų ne visai aiškus. Dėl *krok-* plg. *Krōku Lankà* ež. Šlu. **6. Kùp-avas** ež. Svl. – plg. *Kupà* Kp. **7. Miž-āvas** Grnk., Šušvės int. – plg. *Miž-upis* Šmk., *Miž-upÿs* Btg., *mÿži* „mingere“, *mižas* „kas myža“. Dėl semantikos plg. *Māiž-uva* (K. Būga, RR I 464). **8. Mōrk-avas** ež. Vs. – plg. *Mōrkė* Klm. **9. Sāg-avas** ež. Srj. – plg. (?) *Sag-āitis*, *Sag-atÿs* avd. **10. Sam-āvas** ež. Dgč. **11. Mlt.** – plg. *Sāmis* ež. Onš. **12. Veñc-avas** ež. Ds., Vencavų k. – plg. *Veñc-balė* b. Nm. Gali būti asmenvardinės kilmės, plg. *Veñcas*, *Veñcys*, *Veñcius* avd. **13. Rėkij-āvas** (p. f. *Rėkÿvos ežeras*) Šl., Rėkyvos k. – plg. *Rėkýva* k. **14. Stirn-āvas** (p. f. *Stirna*) ež. Mlt. – plg. *Stirna* Gdr.

¹ Plačiau dėl *-va*, *-ava*, *-uva* žr. В. Мажюлис, К балтийскому и индоевропейскому дативу ед. ч., „Baltistica“, III(1), 1967, p. 40–41.

² Plačiau žr. p. 187.

Ežero vardas **Jon-āvas** Klvr., Jonavo k. greičiausiai yra priesagos **-avas** (plg. **-ava**) vedinys iš adv. *Jōnas*.

Upės vardo **Nešin-avas** Plt. daryba ir kilmė neaiški, tačiau priesagą **-avas** jis greičiausiai turi.

Upės vardas **1. Kūl-iāvas** NmŽ., Šusties int. **2. Šv.**, Tenenio int., jeigu turi ką bendra su apeliatyvu *kūliavā*, **-iāvos**, **-iāva** „upės slenkstis“ (*Ašvoje labai daug kūliāvų*. Šv. LKŽ VI 830), gali būti ir nepriesaginis. Dėl *kūl-* plg. *Kūl-upỹs* NmŽ., *Kūl-upis* End., *kūlis* „akmuo“.

-avė **1. Karn-avė** Rdd., Nemuno dš. — plg. *Kařn-upis* Rd., *Karn-ėlis* ež. Dbg. **2. Kern-avė** Msn., Kernavės mstl., iš Kernavės ež., Neries dš. **3. Pn.**, Juodos dš. — plg. *Kernỹs* ež. Dgč. Dar žr. J. Otrębski, LP I 233. **4. Kern-avė** rš., *Kern-av-yčia* Šlčn., iš Kernavo ež., Visinčios dš. — žr. *Kernavė*. **5. Vad-avė** Vnd., Mėklos int. — plg. *Vādė* Brb., *Vadā* **6. Stirn-avė** Dbg. — p. f. *Stirn-a*.

-avys. **1. Mam-avỹs** Rdš., Luknos kr. **2. ež.** Rdš. — plg. *Mam-ėnas* Gdž.

Su priesagomis **-ava**, **-avas**, **-avė** sudaromi ne tik lietuvių, latvių¹ bei prūsų² hidronimai, bet ir įvairūs kiti vietų vardai, plg. liet. *Dain-avā* k., *Jūr-ava?*, *Vien-avā* plkn., lat. *Ruc-ava*, *Cīr-ava*, *Vēndz-ava*, *Kaņd-ava*, *Irl-ava*, *Sāik-ava*, *Kalsn-ava*, *Dzelz-ava* (J. Endzelins, LVGr. 287), pr. *Dargow*, *Dargaw* (G. Gerullis, AO 26), *Lyskow*, *Liskaw*, *Linkow*, *Lynkaw* (ten pat 89–90). Priesagos su **-av-** neretos ir apeliatyvuose³. Greičiausiai jos yra bendrabaltiškos priesagos, vandenvardžių (ir įvairių kitų vietovardžių) darybai naudotos daugelio baltų genčių. Tai patvirtina ir lietuvių hidronimų su **-av-** apylygis išsidėstymas beveik visoje Lietuvos teritorijoje (žr. žem. Nr. 6).

Kaip jau buvo minėta, lietuvių vandenvardžiai (ir kiti vietovardžiai) su **-ava** rodo tendenciją priesagą **-ava** keisti priesaga **-uva**⁴. Turint galvoje šią tendenciją (plg. *Dotnavā* — ofic. *Dotnūvā* mstl., *Куртова*⁵ — dabar *Kūrtuva* up., *Lydavėnai*⁶ — ofic. *Lýduvėnai* mstl., *Рингова*,

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 127.

² Žr. G. Gerullis, AO 259.

³ Žr. J. Endzelins, LVGr. 286; J. Endzelynas, BKGF 71; P. Skardžius, ŽD 379.

⁴ Plačiau žr. В. Мажюлис, К балтийскому и индоевропейскому дативу ед. ч., p. 40–41.

⁵ GD Arch., I, 1872/ 73 m., Sprogis, GŽ 158.

⁶ Vaižgantas, Šarašas..., X 40, 57 (Vaižgantas rašo: *Lidavėnų*, *Liūdavėnai*). Plg. *Ludavenai* — VS I.

*Рингова*¹ – dabar *Ringuvà* up., *Тытвенәи*² – dabar *Týtuvėnai* mstl., *Сумова, Сумовя*³, *Тумова*⁴ – dabar *Týtuva* up., **Lietva*, **Lietava* – dabar *Lietuvà*⁵, *Грижова*⁶ – dabar *Gryžuvà*, *Gryžvà* up., *Войгово*⁷ – dabar *Váiguva* mstl., plg. *Bártava, Bártuva*, dokumentų *Bartwa*⁸, *Bartwan*⁹, *Barthowe*¹⁰, *Latavà, Latuvà, Labgavà, Labguvà, Lankavà, Lankuvà, Várdava, Várduva, Книтова*¹¹, *Кнемаса* || *Книтова* || *Кнетува* || *Книтуя*¹² – dabar *Knitúoja* || *Knituvà*), galima spėti, kad anksčiau lietuvių hidronimų su *-ava* būta ir daugiau.

Upės vardas *Sandravà* anksčiau, gal būt, turėjo gretiminę nepriesaginę formą, plg. *Сандра* || *Сандрава* || *Сандрова*¹³, nors dėl pastarojo upės vardo darybos kyla ir abejonų¹⁴.

Priesagos su *-až-*

-ažė. *Lab-āžė, Lab-až-ėlė, Lab-až-iùkas* Lkm., Palabažio k., iš Labažio ež., Kiaunos kr. – plg. *Labė* ež. Trgn., *Labà* Nj.

-ažis. *Lab-āžis* ež. Lkm. – žr. *-ažė*.

Priesaga *-ėčius*

Kelp-ėčius Vl. – plg. *Kelpis, Kelp-šys* Kur.

Priesaga *-eda*

Leb-edà 1. Dbk., Aknystos kr. 2. Pb. – plg. avd. *Lebedà, Lēbeda*. Tačiau upės vardas, rodosi, nebūtinai turi būti kilęs iš avd. *Lēbedà*. Avd. *Lēbedà* savo ruožtu yra pravardinis, kilęs iš apeliatyvo *lēbedà* „lėtas, nepaslankus; apsnūdėlis, apsileidėlis, ištižėlis“. Upėvardis *Leb-edà* gali būti ir analoginis vedinys su apeliatyvu (tuo pačiu ir su asmenvardžiu) *lebedà*. Kaip matysime toliau, analogiška apeliatyvo,

¹ GD Arch., I, 1872/73 m., Sprogis, GŽ 284.

² *Vaižgantas, Sąrašas...*, 40.

³ GD Arch., I, 1872/73 m.

⁴ *Sprogis, GŽ* 309.

⁵ В. Мажюлис, К балтийскому и индоевропейскому дативу ед. ч., p. 41.

⁶ Sprogis, GŽ 84.

⁷ Ten pat, 57.

⁸ LEKU I 71 1253 m. Iš formos *Bartwa*, gal būt, yra šių dienų lat. *Bārta*, plg. šiaurvakarinių žemaičių *tóra < tvóra, užóžė < užvóžė, šógeris < švógeris, apártis < apvártis* ir kt.

⁹ Ten pat, 329 1253 m.

¹⁰ Ten pat, 158 1291 m.

¹¹ Sprogis, GŽ 138.

¹² GD Arch., I, 1872/73 m.

¹³ Ten pat.

¹⁴ Plačiau žr. p. 224.

asmenvardžio ir hidronimo daryba lietuvių kalboje pasitaiko ir dažniau. Priesaginiu ši upės vardą laikė J. Otrebskis (LP I 208). 3. *Sug-edà*, *Sud-egà* Pbs., Žuvintos dš. — plg. (?) pr. *suge* „regnen, das Regnen?“ (R. Trautmann, ASprach, 441). Plačiau apie ši upės vardą žr. J. Otrębski, LP I 151. Vardas variantas *Sudegà* greičiausiai yra antrinis, atsiradęs iš *Sugedà* metatezės ar liaudies etimologijos keliu (plg. *sudėgti*).

Priesagos su *-éd-*

-ėda. 1. Auj-édà t. *Aujiedà* Žž., iš Aujėdo ež. į Ilgių ež. — plg. lat. *Auj-as-plava* pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 53). Dar žr. B. Savukynas, LKK III 298. **2. Uv-ėda** Žsl., Laukystos int. — plg. (?) *Uv-ainis* adv., ir, gal būt, *Auj-ėdà*. Priebalsis *v* upėvardyje *Uvėda*, kaip ir *j* upėvardyje *Aujėdà*, gali būti atsiradęs dėl hiato¹.

Kitų hidronimų su *-ėda* skaidymas morfemomis gali būti tik spėjamas: **1. Žaug-ėdà** Švnčl., į Kretuono ež. — plg. (?) *Žauga*, *Žiauga* avd. Tačiau upės vardas *Žaugėdà* gali būti ir sudurtinis vardas: *Žaugėdà*, plg. (?) *Žiau-bedys* pv. Pn., *Die-gedà* b. (ar *Dieg-ėdà*, plg. *diegas*, *dáigas*). **2. Žem-ėda** Klm., Gansės dš. — plg. *Žem-ālė* Rdn., *Žem-upis* Krtn. Gali būti ir sudurtinis, plg. *Ėd-ėlė* ež. dalis Ml.

Upės vardo **Táipėda**, *Táikpėda* Ar., Dubysos kr. kilmė ir daryba dėl *tai-*, *taik-* (ar *taip-*) visiško izoliuotumo baltų vardyne neaiški.

-ėdas. 1. Auj-ėdas ež. Žž. — žr. *-ėda*. **2. Ilm-ėdas** ež. Mlt. — plg. *Īlma*, *Didžióji* ež. Pbrd., *Īlmis* ež. An.

Priesaga *-ega*

Mid-egà Žsl., Žiezmaros int. — plg. *Mid-ūlis?*, *Mid-olkà* ež. Imb.

1. Vedegà Rt., Letauso dš. Šio upėvardžio daryba neaiški. Dabar sunku pasakyti, ar *Vedegà* yra savarankiškas priesagos *-ega* vedinys, ar tik vietovardžiu virtęs apeliatyvas *vedegà* „kirvių rūšis loviams, aviliams ir t. t. daryti“. Dėl *vedegōs* semantikos (plg. sen. ind. *vádhar* „mirtį nešantis ginklas“ — K. Būga, RR I 291) upės vardą *Vedegà* laikyti kilusiu iš apeliatyvo *vedegà* turėtume labai atsargiai. Pirma, upėvardis *Vedegà* dėl liaudies etimologijos galėjo būti perdirbtas ir iš **Vadega* (ar **Vadaga*), plg. to paties upės vardo variantus *Vadagà* ir *Vedegà* Rdn., Upynos kr. Antra, vardas *Vedegà* gali būti ir savarankiškos, tik analogiškos darybos su *vedegà*. Šaknis *vad-* lietuvių hidroni-

¹ Bet greičiausiai šis upės vardas yra nebaltiškas, plg. est. *Ueda*, *Uueda* ir pan.

mijoje yra gana dažna (*Vadà* – trys upės, *Vādas* – dvi upės, *Vādē*, *Vad-avē*, *Vad-uvà*, *Vad-inis* ež., plg. *Veđ-eikis*). 2. *Sud-egà* Pbs., Žuvin-tės dš. – žr. *-eda*. 3. *Veđ-egà* Rdn., Upynos kr. – žr. *-aga*.

Priesaga *-eibē*

Ver-eībē Rs. – plg. *Ver-età* Yl. – taip vadinamas *Apšės* aukštupys, *Vėrē* Skdv., *Verjys* ež. Zr., *Ver-ūpē*, *Ver-upjys* Bb.

Piesagos su *-eik-*

-eika. 1. **Dubr-eika** Žž., Strėvos dš.: *dubrà* „duobė miške“ LKŽ II 546. Dėl semantikos plg. *Dùbrius* || *Dubr-avà* Grl. 2. **Judr-éika**, *Judr-iùké* KzR, Jūrės kr.: *judrùs*, *-i*. Dėl semantikos plg. *Jùdrē* Lkč., *Judrà* Žr.

1. **Baud-eikà** – plg. *Baudjys*, *Baūdē* Skdv. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 160; B. Savukynas, LKK IV 221; J. Otrėbski, LP I 213. 2. **Dirst-eikà** End., Veiviržo dš. Daugiau nei vietovardžių, nei asmenvardžių su šaknim *dirst-* baltų vardyne kol kas, rodosi, nežinoma. Dar žr. K. Būga, RR I 141; J. Otrėbski, LP I 212. 3. **Gad-eikà** ež. Švn. – plg. *Gad-ėnas* ež. Sem. 4. **Liep-eikà** Rgv., Nevėžio kr. – plg. *Liep-upjys* Srv., *Liep-ėlē* Pg. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 160; J. Otrėbski, LP I 212. 5. **Ras-éika**, *Ras-eikà*, *Ras-upis* rš. Rs., Reizgupio dš. – plg. *Ras-ón-pjaunis* pv. Ar. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 160; J. Otrėbski, LP I 213. 6. **Ūb-eikà**, *Ūb-éika* Tl., Tausalo kr. – plg. (?). *Ūb-esis* k. Vg., *Ūb-iš-kiai* k. Brž. ar, gal būt, *Ūba* pv. Smn., *Ūbai* pv. Žgč., *Ūbiai* pv. Šlu. Tačiau pastarieji vietų vardai greičiausiai yra kilę iš germanizmo *ūbas*, plg. Rytų Prūsijos vok. *hübe* „žemės sklypas“. Dar žr. K. Būga, RR I 142; J. Otrėbski, LP I 213. 7. **Vyd-eikà** Kv., Judrės dš. – plg. *Vid-áuja* Jrb., *Vjđ-upis*, *Vjđ-upjys* Všt. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 160; J. Otrėbski, LP I 213. 8. **Gor-éika** KzR., Jūrės int. – žr. *-ija*.

Upės vardo **Musteikà**, *Musteikos upėlē* Vrn., *Musteikos* k., Grūdės dš. daryba neaiški dėl to, kad dabar sunku pasakyti, ar tai vardininkinis, ar vardininkiniu bevirstąs kilmininkinis hidronimas. Vietos gyventojai ją vadina ir taip, ir taip, tačiau bene dažniau – tiesiog *Upėlē*. Greičiausiai tai buvęs kilmininkinis vardas, kurio pirmasis komponentas yra iš kaimo vardo *Musteikà* (< avd. *Musteikà*).

-eikē. 1. **Šalt-eikē** Glj., į Kuršių marias: *šált-as*. Dėl semantikos plg. *Šált-ója* Mrk., *Šált-upis* Vlkv. 2. **Šalt-eikē**, *Šalt-eikis* Šv., Veiviržo dš. – žr. *Šalteikē*.

1. **Cib-eikė** Ds., į Sartų ež. – plg. *Cibė* Rs. 2. **Sab-eikė** Ut. – plg. *Sabinė*, *Savinė* Lkš., *Sabinės* k. 3. **Vedr-eikė** Grnk., Šušvės dš. – plg. (?) *Vādrė* Auk. Dar žr. K. Būga, RR I 142, 466.

Upėvardžio **Apeikė** Km., iš Apeikiškio ež. į Našio ež. kilmė neaiški. Upė *Apeikė* teka per *Apeikiškio* kaimą. Kaimo vardas *Apeikiškis* gali būti dvejopos kilmės: iš upės vardo *Apeikė* ir priesagos *-iškis* (plg. *Kupà* up. – *Kūpiškis* mst.), arba iš pavardės *Apeikis* ir *-iškis*. Jeigu kaimo vardas būtų asmenvardinės kilmės, tuomet upės vardą *Apeikė*, gal būt, galėtume laikyti būdvardiniu vediniu iš avd. *Apeikis*. Antra vertus, hidronimų su priesaga *-eik-* dažnumas leidžia manyti, kad *Apeikė* gali būti ir ne asmenvardinės kilmės.

-eikis. 1. **Dub-eikis** Krt.: *dubūs* „įdubęs, gilus“. Dėl semantikos plg. *Dub-ióji* Kp. 2. **Sald-eikis** Vdk.: *saldūs*. Dėl semantikos plg. *Sald-upis* Sk., *Sáldus* Klm.

1. **Bit-eikis** (t. *Bitaikis*) Ut. – plg. (?) *Bitė* Pgg., *Bit-upis* Šlv. 2. **Brid-eikis** Alvt., Širvintos kr. – plg. (?) *Brād-as* Onš., *Brad-ėlis* Kpč., *bristi*. Dar žr. J. Otrębski, LP I 213. 3. **Briol-eikis** Lkš. Daugiau nei vietovardžių, nei asmenvardžių su šaknim *briol-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. Galimas daiktas, kad šaknis *briol-* dėl tarmės ypatybės tam tikroje pozicijoje minkštinti priebalsį *r* (plg. *triókšti* „trokšti“, *triuŋpas* „trumpas“) yra atsiradusi iš *broł-*, plg. lat. *Brā-lītis* k. (J. Endzelīns, LV I 1. 126), liet. *brólis*. 4. **Min-eikis** ež. Dgč. – plg. *Minià* Skdv., *Min-ėlis* ež. Lkm. Tačiau plg. *Mineikis* avd. 5. **Rad-eikis** Lel. – plg. *Rad-ūtis* Tvr. 6. **Ved-eikis** Varn., į Gūžros ež. – plg. *Ved-esà* pv. Rdd. Dar žr. K. Būga, RR I 466. 7. **Viv-eikis** Varn., Drujos dš. – plg. (?) *Viv-uliai* k. Kupiškio raj., *Viv-ónys* k. Panevėžio raj. 8. **Gav-eikis** ež. Ign. (p. f. *Gavjys*) – plg. *Gav-iekas* ež. Sem. 9. **Šalt-eikis** Šv., Veiviržo dš. – žr. *-eikė*.

Hidronimai **Čiūteikis** ež. Jž., **Mišėikis** Vks., **Vileikis** ež. Lkm. gali būti ne priesagos *-eikis* vediniai, o kilę iš asmenvardžių *Čiūteikis*, *Mišėikis*, *Vileikis*.

-eikus. **Taur-eikus** ež. Sem., Taureikių k.: *taūras*, plg. *Taūras* ež. Trgn.

Priesagos *-eika*, *-eikis* bene dažniausios asmenvardžiuose ir asmenvardiniuose gyvenamųjų vietų varduose¹. Tačiau ir hidronimų darybai jos gana dažnai vartojamos. Kai kurie šių priesagų hidronimai turi visiškų atitikmenų lietuvių antroponimijoje: *Gadeikà* ež. – *Gadeika* avd.,

¹ Žr. K. Būga, RR I 140.

Ūbeikà, Ūbéika up. – *Ūbeikà* avd., *Vydeikà* up. – *Vydeikà* avd., *Mišėikis* up. – *Mišėikis* avd., *Vedeikis* up. – *Vedeikis* avd., *Šalt-eikis* up. – *Šalteikis* avd., *Čiūteikis* ež. – *Čiūteikis* avd., *Mineikis* ež. – *Mineikis* avd., *Vileikis* ež. – *Vileikis* avd. Dabar nelengva pasakyti, kurie tokių hidronimų yra vietovardžiais virtę asmenvardžiai, kurie tik analogiški dariniai. Galima manyti, kad vienas kitas hidronimas, pavyzdžiui, *Mišėikis* up., *Čiūteikis* ež., *Vileikis* ež. gali būti ir asmenvardinės kilmės, tačiau daugumos jų, net tų, kurie turi visiškų atitikmenų antroponimijoje, laikyti kilusiais iš asmenvardžių, rodosi, neturime pamato. Matyti, čia turime vieną iš daugelio atvejų, kada asmenvardis ir hidronimas yra identiškos darybos (plg., pvz., *Juodikis* ež. – *Juodikis* avd., *Júodis* ež. *Júodis* avd. ir kt.). Pačių priesagų *-eika*, *-eikis* laikyti į upių ir ežerų vardus atėjusių iš asmenvardžių taip pat negalėtume. Greičiausiai šios priesagos kažkada buvo visiškai savarankiškai vartojamos hidronimų darybai. Tai patvirtina hidronimai su priesaga *-eika*, *-eikis*, kurie atitikmenų lietuvių antroponimijoje neturi (*Bau-deikà, Dubreika, Judrėika* var. *Judriùkė, Rasėika* var. *Raseikà, Radeikis, Saldeikis* ir kt.).

Hidronimai su *-eik-* iš baltų kalbų, be abejonės, dažniausi lietuvių vadyne. Latvių šios priesagos vandenvardžių kol kas, galima sakyti, nežinoma. Prūsų vadyne ežero vardas *Stoboix* laikomas priesagos *-aik-* dariniu¹. Tačiau priesagos su *-eik-* (ir *-aik-*) upių bei ežerų vardų darybai kai kurių baltų genčių, matyt, buvo vartotos ir kiek plačiau, negu latvių ir prūsų. Tai rodo baltiški upėvardžiai už šių dienų baltų teritorijų: *Bedeūka*, plg. liet. *Vedeikis, Дobreūka*, plg. liet. *Dubreika* ir, gal būt, dar vienas kitas, tačiau dėl jų ryšio su upių vardų priesaga *-ēja* dabar sunku atskirti, kuri jų turi balt. *-eika*, o kuri yra vedinys iš *-ēja* + sl. *-ka*².

Ryškesnės lietuvių upių ir ežerų vardų su *-eik-* koncentracijos nėra, tačiau kiek dažniau jie pasitaiko tarp Rokiškio, Zarasų, Utenos, Anykščių, o upių vardai su *-eika*, *-eikis* truputį populiareni Žemaičiuose. Hidronimai su *-eik-* labai reti Šiaurės Lietuvoje [ir] visiškai neran-

¹ G. Gerullis, AO 248; В. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП 79.

² В. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП 78–79. Čia dar reikia pridurti, kad upės vardo *Можайка* vedimas iš **Mažėja* nėra visai tikslus. Jeigu upėvardis *Можайка* iš tiesų yra vedinys iš baltų vardo su priesaga *-j-*, tai jis greičiau gali būti kilęs ne iš **Mažėja*, o iš **Mažāja*, plg. *Kamojà* < **Kamāja* up. – suslavinta *Kamaika*. (Dėl *-eika* po ж plg. *Вержейка* ten pat, 69.)

dami Šiaurės Lietuvos vidurinėje dalyje (į šiaurę nuo linijos Rokiškis, Panevėžys, Šiauliai, Mažeikiai (žr. žem. Nr. 7).

Priesagos su *-eil-*

-eilė. **Kirn-eilė** Mlt., iš Kirneilio ež. į Gulbio ež. — plg. *Kirné* Dbg., *Kirnỹs* ež. Zr.

-eilis. **Apskrit-eilis** ež. Vdž.: *āpskritas*.

Kirn-eilis ež. Mlt. — žr. *-eilė*.

Priesagos su *-ein-*

-einė. **Krut-einė** rš. Klp. — plg. *Krut-ēklis* Užv., *krut-ėti*.

-einis. **1. Kul-ėinis** ež. Mrk. — plg. *Kulỹs* ež. Pnm., *Kulė* Ds., *kulỹs* „kampus“. **2. Star-einis** ež. Sem. — plg. (?) *Star-eika*, *Star-ūlis* avd.

Priesaga *-eistis*

1. Vařl-eistis Tl., į Šiliškės ež. **2. ež.** Tl., Džiuginėnų k. **3. Tv.,** Lopaičių k. — plg. *Vařl-esis* ež. Pln., *Vařlis* ež. Tl., *Vařl-upis* Žr. Plg. K. Būga, RR III 548. Tačiau gali būti ir iš **Varl-leistis*, plg. *léisti*.

Priesagos su *-eiš-*

-eiša. **Mal-eišà** Sv., Ilgosios kr. — plg. *Mal-inis* ež. Ant., *Mal-ýnas* ež. Ut. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 318; J. Otrębski, LP I 228.

-eišė. **Tol-eišė** Rs. — plg. *Tōl-upis* Šmk. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 319.

Priesaga *-eita*

Šlav-eità Dr., Akmenos dš. — plg. *Šlavě* An., *Šlav-antà* Kps.

Priesaga *-eiva*

Budr-eivà Trgn.: *budrùs*. Dėl semantikos plg. lat. *Budres* pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 139).

Priesagos su *-ej-*

-eja. **1. Al-ejà** t. *Alajà* Sb., Viešintos dš. **2. ež.** ten pat: *al-ėti* „bėgti, tekėti, pamažu varvėti“, plg. *Alỹs* ež. Šr. Dar žr. K. Būga, RR III 535; B. Savukynas, LKK III 293, plg. *Alėja*. **3. Asv-ejà** ež. Dbg. Šaknies *asv-* kilmė ne visai aiški — iš vienos pusės, plg. *Ašvà* Šv., iš antros — *Āsavas* ež. Slk.

-ejas. **Zirn-ejas** ež. Antz. — žr. *-ajys*.

Priesagos su -ėj-

-ėja. 1. **Al-ėja** Jnš., Virčiuvio kr. 2. Rs., Upės kr.: *al-ėti* „bėgti, tekti, pamažu varvėti“, plg. *Āliai* plk. Švnč. Dar žr. K. Būga, RR I 310, 529; III 393, 414, 535; J. Endzelins, LV I 1. 19, 268; B. Savukynas, LKK III 293; J. Otrębski, LP I 209.

1. **Eřt-ėja** Sv., Iženos int. — plg. (?) *Art-avà* Sem. 2. **Kumpuol-ėja** Ant., Nikajaus dš. — plg. *Kumpuõlis* ež. Ant. 3. **Ned-ėjà** Rmš., Pravienos kr. — plg. *Ned-ingis* Vrn. 4. **Pal-ėja** Nmk., Upynos kr. — plg. *Palà* Tv., *Pal-õnas* Ar., *pãlios*. 5. **Rov-ėjà** Ppl., Apaščios dš. — plg. lat. *Rāva* (K. Būga, RR III 510, 627). Dar žr. P. Skardžius, ŽD 89; J. Otrębski, LP I 209. 6. **Tum-ėjà** Kvr., Pienios kr. — plg. (?) *Tum-inas* Vb. Dar žr. J. Otrębski, LP I 209. 7. **Um-ėja?** Kdn. — plg. (?) *Ūm-as* Kuršių marių dalis ties Ventės k. 8. **Ind-ėja?** Št., Obelies dš. — žr. *-ija*.

Hidronimų su priesaga *-ėja* kol kas nežinoma prūsų kalboje. Latvių hidronimų su *-ėja*, dabar turimais duomenimis¹, yra beveik tiek pat, kiek ir lietuvių.

Ryškesnės hidronimų su priesaga *-ėja* koncentracijos nėra. Nors ši priesaga gana dažna apeliatyvuose, ypač dažnai vartojama nomina agentis sudaryti, tačiau kažkada ji galėjo būti ir savarankiškas toponiminis formantas. Lyginant su šios priesagos bendriniais žodžiais, kai kuriuos hidronimus su *-ėja* reikėtų sieti ne su nomina agentis, o, gal būt, su tokiais vediniais, kaip *tekėjà* „tekėjimas, tekėjimo laikas“, *ekėjà* „ekėjimas“ (P. Skardžius, ŽD 84).

-ėjas. **Dagl-ėjas** Paščio ež. dalis Jž., plg. *Dagl-ėjà* mš. Brš. Dėl *dagl-* plg. (?) *Dēglē* Krtv., *Degl-ėjus* mš. Varn.

-ėjus. 1. **Dagl-ėjus** ež. Trgn. — žr. *-ėjas*. 2. **Mūš-ėjus** ež. Skm. — plg. *Mūšià* Tj., *Mūšà* ež. Sb.

Priesagos su -ek-

-eka. 1. **Liep-ekà** Krn., Nemuno dš. — plg. (?) *Liep-onà* Kbr., *Liep-eikà* Rgv. 2. **Pel-ekà** Švnč., Strūnos kr. — plg. *Pelà* Skdv., *Pel-yšà* Tršk. Dar plg. J. Otrębski, LP I 211. 3. **Vat-ekà** Skm., Virintos dš. — plg. (?) *Vāt-ina* Šv. 4. **Vers-ekà** Dv., Gaujos kr. 5. **Vers-akà** Vlk., Merkio kr. — plg. (?) *Vers-n-ỹs* Kp., *Virsià* Žž.

-ekas. 1. **Pël-ekas** ež. Ign. 2. Kpč. — žr. *-eka*.

¹ J. Endzelin, ZslPh XI 127.

Kai kuriuos hidronimus su *-ek-* (pvz., *Pelekà, Pēlekas, Versekà*) šiuo metu priesaginiais galima laikyti tik sąlygiškai, nes jų morfemą *-eka* dar yra šio tokio pamato sieti su apeliatyvu *ekis* (plačiau žr. p. 83).

[*-ekis*]. *Pól-ekis* Rd., Beržės int. – plg. (?) *Pól-ymas* ež. Ldvn., *Pólis* r. Ssk. Tačiau upės vardas *Pólekis* galimas ir kitaip skaidyti: *Pó-lekis*. Dėl *lek-* plg. (?) *Lék-inỹs* Klm.

Priesagos su *-ék-*

-éka. As-ékà (ar *As-ekà*?) Lkm., į Linkmeno ež. – plg. *Asỹs* ež. Blnk., *As-inis* Ss.

-ékas. 1. As-ėkas ež. Lkm. – žr. *-éka. 2. Medv-ėkas* ež. Vrn. – plg. *Meduvỹs* ež. Rdš. Dėl priesagos plg. *Veln-ėkas* b. Pp.

-ékė. Perš-ėké Brb., Nemuno kr. – plg. *Peřsas* ež. Srj., lat. *Pērse* up. (K. Būga, RR III 537). Dar žr. K. Būga, RR III 512, 537; P. Skardžius, ŽD 127; J. Otrębski, LP I 211, B. Savukynas, „Baltistica“, 1(2) 169.

Priesaga *-eklis*

1. Burb-ėklis Kv., Ašvos int.: *burbėti*. Dėl semantikos plg. *Burb-ėsis* Nv. **2. Krut-ėklis** Užv., Varmės kr.: *krutėti*. Dėl semantikos plg. *Krut-einė* Klp. **3. Verv-ėklis** Žr., Minijos kr.: *vervėti* „narnėti, zyzti, verkšlenti“. **4. Myž-ėklis** Grz., Vilkvedžio kr.: *mỹžti*. Dėl semantikos plg. *Mỹž-upis* Krtv.

Priesaga *-ekšna*

1. Lat-ekšna Tj., Mūšios int. – plg. *Lat-avà* An., *Lāt-ežeris* ež. Drsk. **2. Rud-ekšna** Pg., Obelės dš. – plg. *Rùdė* Vv., *Rud-ùpė* Pnt., *rùdas*. Dar žr. K. Būga, RR I 517; P. Skardžius, ŽD 292. **3. Šet-ekšna** Km. – taip vadinamas Jaros aukštupys – plg. *Šātės* k. Ms. Dar žr. K. Būga, RR III 241, 822; P. Skardžius, ŽD 292; J. Otrębski, LP I 224. **-ekšnis. 1. Šet-ėkšnis** ež. Jž. **2. ež. Ob.** – žr. *-ekšna*.

Priesagos su *-ėkšt-*

-ėkšta. 1. Nepr-ėkštà Žsl., iš Neprėkštos ež., Lomenos int. **2. ež. ten pat** – plg. (?) lat. *Napr-iķi* k. (J. Endzelins, LV I 2. 469). **3. Vir-ėkštà** Dglš., Ringės kr. **4. ež. ten pat**, – plg. *Vir-intà* Mlt.

-ėkštas. Kerv-ėkštas Vdk., Tramalko dš. – plg. (?) *Kařvé* Auk., lat. *Ceřvé* pv. (J. Endzelins, LV I 1. 162).

Priesagos su *-el-*

-elė, -elis. Hidronimai su šiomis priesagomis yra labai panašios darybos, todėl patogiausia juos aptarti drauge.

Visus hidronimus su *-elė, -elis* pirmiausia galima suskirstyti į dvi dideles grupes: aiškios ir neaiškios darybos.

Aiškios darybos hidronimai su priesagomis *-elė, -elis* savo tarpe taip pat yra nevienodi, todėl juos dar galima atitinkamai grupuoti:

a. Hidronimai – priesagų *-elė, -elis* vediniai iš kitų hidronimų¹:

1. **Alksn-ėlė** Lkm., iš Alksnaičio ež.: *Alksnas* ež. Lkm. 2. **Alsuod-ėlė** Lkm., iš Alsuodžio ež.: *Alsuōdis* ež. Lkm. 3. **Balt-ėlė** Lkm., iš Balto ež.: *Baltas* ež. Lkm. 4. **Balt-ėlė** Mlt., iš Balčio ež.: *Baltis* ež. Mlt. 5. **Bēr-ėlė** Slč., Bėrės kr.: *Bērė* Slč. 6. **Berž-ėlė** Rd., Banko kanalo int.: *Beržė* Rd., Šušvės kr. 7. **Blauzd-ėlė** Lel.: *Blauzdā* Ktk. 8. **Daub-ėlė** Trg.: *Daubā* Trg., Jūros int. 9. **Dysn-ėlė** Dglš., Dysnos int.: *Dysnā* Dglš. 10. **Dulg-ėlė** Lp., iš Dulgo ež.: *Dūlgas* ež. Lp. 11. **Dus-ėlė** Pmp., Dusos int.: *Dusā* Pmp. 12. **Dus-ėlė** ež. Ūd., Duselninkų k.: *Dusiā* ež. Smn. 13. **Gerv-ėlė** RdN., Aukštosios Gervės int.: *Gėrvė* (*Aukštōji*) RdN., Apaščios dš. 14. **Ilg-ėlė** Ds., iš Ilgio ež.: *Īlgis* ež. Ds. 15. **Ilg-ėlė** ež. Smal.: *Īlgasai* ež. Smal. 16. **Imsr-ėlė** Jrb., Imsrės kr.: *Īmsrė* Jrb. 17. **Irtuon-ėlė** Trg., Irtuonos dš.: *Īrtuona* Trg. 18. **[s-ėlė** Kark.: *Īsė* Kark. 19. **Jiezn-ėlė** Jz., iš Jiezno ež.: *Jiēzno ežeras* Jz. 20. **Juod-ėlė** Mšg., Juodelės k., Musės kr.: *Juodė* Mšg., Juodės k., Musės kr. 21. **Juodyn-ėlė** Švnčl., iš Juodynelio ež.: *Juodynas* ež. Švnčl. 22. **Kampuot-ėlė** Švnčl., Kampuotelės vs., iš Kampuočio ež.: *Kampuōtis* ež. Švnčl., Kampuočio vs. 23. **Kin-ėlė** Šm., Vilnios kr.: *Kinė* Šm., Vilnios kr. 24. **Knyt-ėlė** Trgn., Būkos int.: *Knýtis* Trgn., Utenaitės int. 25. **Kruoj-ėlė** Šl., Mūšos int.: *Krūoja* Šl., Mūšos dš. 26. **Laid-ėlė** Pmp., Svalios dš.: *Laidė* Pmp., Įstro dš. 27. **Liauš-ėlė, Liauš-ėlis** Krkn., Liaušės kr.: *Liāušė, Liāušis* Krkn. 28. **Lied-ėlė** Ant., į Liedžio ež.: *Liedis* ež. Ant. 29. **Lied-ėlė** Klt., Liedelės k., iš Liedžio ež.: *Liedis* ež. Klt., Antaliedės k. 30. **Liel-ėlė** Stk., iš Lieliaus ež.: *Liēlius* ež. Stk., Lielionių k. 31. **Miliuš-ėlė** Trg.: *Miliušā* Trg. 32. **Mūš-ėlė** Tj., Mūšios dš.: *Mūšiā* Tj. 33. **Nov-ėlė** Grš., Novos int.: *Nóva* Grš. 34. **Plav-ėlė** Ds., iš Pavelio ež.: *Plavys* ež. Ds. 35. **Prūt-ėlė** Dkšt., Prūčių k., į Prūto ež.: *Prūtas* ež. Dkšt. 36. **Raš-ėlė** Mlt., Rašelės vs., iš Rašio ež.: *Rašiā* ež. Mlt., Parašės k. 37. **Rud-ėlė** Gdl., Rudės dš.: *Rūdė* Gdl. 38. **Strom-ėlė** Ant., Šventosios dš.: *Strōmis* ež. Ant.

¹ Plačiau dėl tokių vedinių žr. p. 75.

39. Strūn-ēlē Švnč., Strūnos kr.: *Strūnà* Švnč. **40. Šakš-ēlē** Dgl., iš Šakšio ež.: *Šakšys* ež. Ant. **41. Šiekš-tēlē** Lkm., Pašiekščio k., iš Šiekščio ež.: *Šiekštys* ež. Lkm. **42. Švent-ēlē** Klt., Pašvenčio k., iš Švento ež.: *Šventas* ež. Švnčl. **43. Švėt-ēlē** Žg., Vilkijos kr.: *Švėtė* Žg., Lielupės kr. **44. Tov-ēlē** Kark., Tovės k.: *Tovė* Kark. **45. Ūg-ēlē** Krč., Ūgės dš.: *Ūgė* Krč. **46. Uozb-ēlē** Ut., iš Uozbio ež.: *Uozbys* ež. Ut. **47. Ušn-ēlē** Užv., Ušnos int.: *Ušnà* Užv. **48. Vajuon-ēlē** Švnčl., iš Vajuonio ež.: *Vajuonis* ež. Klt. **49. Vieکش-ēlē** Jz., Vieکشnios int.: *Vieکشnià* Jz. **50. Vyk-ēlē** Ds., iš Vyko ež.: *Vykas* ež. Ds. **51. Žieg-ēlē** Ds., Pažiegės k., iš Žiegelio ež.: *Žiegas* ež. Ds., Antažiegės k. **52. Asav-ēlis** ež. Slk.: *Āsavas* ež. Slk. **53. Audr-ēlis** ež. Rk.: *Audrà* Jž. **54. Avinuost-ēlis** ež. Slk.: *Avinuostas* ež. Slk. **55. Baltaj-ēlis** ež. Dkšt.: *Báltasiai* ež. Dkšt. **56. Balt-ēlis** ež. Lkm.: *Báltas* ež. Lkm. **57. Balt-ēlis** ež. Lkm.: *Baltys* ež. Lkm. **58. Balt-ēlis** ež. Mlt.: *Báltis* ež. Mlt. **59. Bestin-ēlis** ež. Rim.: *Bestinis* ež. Rim. **60. Daubul-ēlis** Vgr., Daubulio dš.: *Daubùlis* Vgr. **61. Dumbl-ēlis** ež. Kpč. **62.** ež. Ktk. **63.** ež. Rud.: *Dumblis* ež. a) Kpč., b) Ktk., c) Rud. **64. Dumbl-ēlis** ež. JnšM. **65.** ež. Mlt.: *Dumblys* ež. a) JnšM., b) Mlt. **66. Grauž-ēlis** ež. Lbv.: *Gráužė* Lbv. **67. Ilg-ēlis** ež. Imb. **68.** ež. Vrn.: *Ilgis* ež. a) Imb., b) Vrn. **69. Juod-ēlis** ež. Sem.: *Juodis* ež. Sem. **70. Juodyn-ēlis** ež. Švnčl., Juodynėlio vs.: *Juodynas* ež. Švnčl., Juodyno vs. **71. Karkl-ēlis** Jnšk., Karklio int.: *Karklys* Jnšk. **72. Kert-ēlis** Krk., Šušvės dš.: *Kertė* Krk., Šušvės kr. **73. Kiaulin-ēlis** ež. Dkšt.: *Kiaūlinis* ež. Dkšt. **74. Kig-ēlis** ež. Ut.: *Kigys* ež. Ut. **75. Kiv-ēlis** Sk.: *Kivė* Sk. **76. Kovin-ēlis** ež. Slk.: *Kovinis* ež. Slk. **77. Kriaun-ēlis** ež. Ob.: *Kriaunà* Ob. **78. Lab-ēlis** ež. Trgn.: *Labė* ež. Trgn. **79. Lain-ēlis** ež. Mlt., Palainio k.: *Lainys* ež. Mlt. **80. Lamést-ēlis** ež. Lkm.: *Lamėstas* ež. Lkm., Antalamėstės k. **81. Laumiak-ēlis** ež. Lkm.: *Laumiakys* ež. Lkm. **82. Lied-ēlis** Lap., Liedos int.: *Lieda* Lap. **83. Liūnait-ēlis** ež. Švnčl.: *Liūnaitis* ež. Švnčl. **84. Liūn-ēliai** du ež. Rim.: *Liūnas* ež. Rim. **85. Lukn-ēlis** ež. Lkm., Paluknio k.: *Lukna* Klt., Luknos k. **86. Lukn-ēlis** ež. Vžns.: *Luknas* ež. Vžns. **87. Luol-ēlis** ež. Km.: *Luolys* ež. Km. **88. Merk-ēlis** Mrk., Merkio int.: *Merkys* Mrk. **89. Mun-ēlis** Dglš., iš Munno ež.: *Mūnas* (ar *Mūnas*) ež. Dglš. **90. Narak-ēlis** ež. JnšM.: *Narakys* ež. JnšM. **91. Nemenč-ēlis**, *Nemenčin-ūkas* ež. Pb.: *Nemenčià* Nmč. **92. Nemun-ēlis** Žd., Varduvos dš.: *Nėmunas* (žr. p. 125). **93. Pakin-ēlis** ež. Švnčl.: *Pākinis* ež. Švnčl. **94. Pašt-ēlis** ež. Mlt.: *Paštys* ež. Mlt. **95. Plav-ēlis** ež. Ds.: *Plavys* ež. Ds. **96. Rūž-ēlis** ež. Mrk.: *Rūžis* ež. Mrk. **97. Sudot-ēlis** ež. Švnčl.: *Sudotà* ež. Švnčl., Sudotos vs. **98. Šamin-ēlis**

ež. Švncł.: *Šaminis* ež. Švnc. **99. Šiekšt-ėlis** ež. Užp.: *Šiekštỹs* ež. Užp. **100. Šiurp-ėlis** ež. Dgč.: *Šiurpỹs* ež. Dgč. **101. Vyk-ėlis** ež. Ds.: *Vỹkas* ež. Ds. **102. Zalv-ėlis** ež. Dgč.: *Zálvas* ež. Dgč. **103. Zaps-ėlis**, *Zaps-aitis* ež. Vs.: *Zapsỹs* ež. Vs., Pazapių k. **104. Žiezdr-ėlis** ež. Lkm.: *Žiezdras* ež. Lkm. **105. Žieg-ėlis** ež. Ds.: *Žiegas* ež. Ds., Antažiegės k. **106. Žvirgžd-ėlis** ež. Užp.: *Žvirgždỹs* ež. Užp.

Ežero vardas **Mauš-ėlis**, *Mauš-iũkas* Srj. yra vedinys iš kito toponimo – pievos vardo *Maũšė* ten pat.

Pasakytina, kad ne visada galima tiksliai nustatyti, ar mažiabinės priesagos atsiradimą lėmė toponiminis kontekstas, ar hidronimas yra paprastas mažiabinis vedinys, susidaręs nepriklausomai nuo toponiminio konteksto, pvz.: **1. Dub-ėlė** Kp., Lėvens int. – plg. *Dùbės* Kp. **2. Dus-ėlės** du ež. Sn. – plg. *Dus-aitis* ež. Sn., *Gala-dusỹs* ež. Lzd. **3. Kupr-ėlė** Kp. – plg. *Kùprė* Kp. **4. Luok-ėlis** ež. Mlt. – plg. *Luok-esai* ež. Mlt. **5. Šil-ėlė** Jnšk., Plautupio int. – plg. *Šilià* Pkr., Kruojos dš. **6. Želsv-ėlė** Ldvn., Šešupės dš. – plg. *Želsvos ežeras* rš., *Žaltỹtis* ež. Ldvn. **7. Liekn-ėlis** Jnšk., Mažupės int. **8. Krč.**, Tatulos int. – plg. *Lieknas* a) Jnšk., Mũšos int., b) Krč. **9. Vingr-ėlis** Pkr., Palos int. – plg. *Viñgris* Pkr., į Ežerėlio ež.

b. Savitą grupelę sudaro upių vardai **1. Gùdup-elis** Ldvn., Gudupių k. **2. Lėg-elė** rš. Stlp., Lėgių k. **3. Pun-ėlė** Btr., Punios mstl., Nemuno dš. **4. Rukl-ėlė**, *Rukl-ėnka* Jon., Neries kr. **5. Tilž-ėlė**, *Tilž-ė* rš., *Tilž-utė* Tlž., Nemuno kr. **6. Varn-ėlė**, *Varn-ėnka* Varn., į Biržulio ež. **7. Ráiš-up-elis**, *Raišupė* rš. Ss., Raišupio k., Valčiuvos dš. **8. Žiur-ėlis** Žg., Žiurių k., Švėtės int. **9. Vainut-ėlis** Vn., Šyšos int. Visi šie upėvardžiai turi bendrus kamienus su vardais gyvenamųjų vietų, pro kurias teka upės: *Gùdupiai* k., *Lėgiai* k., *Punià* mstl., *Ruklà* vs., *Tilžė* mst., *Vařniai* mst., *Ráišupis* k., *Žiuriai* k., *Vainùtas* mstl. Galima spėti, kad dauguma šių gyvenamųjų vietų vardus yra gavusios, kaip tai dažnai atsitinka, iš upių vardų¹. Gyvenamųjų vietų vardai *Gùdupiai*, *Lėgiai*, *Punià*, *Ruklà*, *Tilžė*, *Vařniai*, *Ráišupis*, *Žiuriai*, *Vainùtas* galėjo kilti tik iš atitinkamų nepriesaginių upių vardų. Vadinasi, kažkada upių vardai, *Gùdupelis*, *Lėgelė*, *Punėlė*, *Ruklėlė*, *Tilžėlė* rš., *Ráišupelis* ir, gal būt, *Varnėlė*, *Žiurėlis*, *Vainutėlis* priesagos *-elė* arba *-elis* galėjo ir neturėti (**Gudupis*, **Lėgė*, **Punia*, **Rukla*, *Tilžė* ir, gal būt, **Varnė -is, -ys*, **Žiuris?*, **Vainutas*). Tik vėliau, prie upių atsiradus gyvenvietėms *Gùd-*

¹ Žr. Й. Бальчиконис, Названия литовских населенных пунктов..., LP VII 241.

upiai, Lėgiai, Punià, Ruklà, Tilžė, Raišupis ir kt., upių vardai susižinėjimo patogumui galėjo būti perdirbti į mažičius. Tokių atvejų lietuvių vardyne žinoma ir daugiau¹.

Prie šios grupės, gal būt, priskirtini ir upių vardai **Pur-vėlė** Krn., Purvininkų k., Lapainios dš. ir **Versm-elė** rš. Plkn., Versmininkų k. Kaimų vardai *Puřvininkai* ir *Versmininkai*, kurie greičiausiai yra kilę iš upių vardų², rodo, kad *Purvėlė* ir *Versmėlė*, gal būt, kada yra buvusi **Purvė* ir **Versmė*, plg. *Puřvė* Lkš., Siesarties dš., *Versmė* Ut., Utenaitės int.

Panašios darybos, gal būt, yra ir ežero vardas **Balėnė-lis**, *Balėnėliu ežeras* Nv., Balėnelių k. Tačiau dėl tokios šio hidronimo darybos kyla ir abejonių, nes čia ir kaimo, ir ežero vardas yra mažičiai vediniai. Vadinasi, dabar neaišku, kas iš ko kilo – hidronimas iš kaimo vardo ar atvirkščiai. Dėl *balėn-* plg. *Balėn-upis* Trk., Balėnų k.

Hidronimai **Lukn-ėlė**, *Lukna* rš. Klt., Luknos k., iš Luknelio ež., Žeimenos dš. ir **Lukn-ėlis** ež. Lkm., Paluknio k., kaip rodo variantas *Lukna* ir kaimų vardai *Luknà* bei *Paluknỹs*, taip pat gali būti antriniai mažičiai vediniai, nors jų santykis su pamatiniu žodžiu ne visai aiškus.

Upės vardas **Šap-ėlė**, *Šap-ėlka* Ob., Šapelių k., iš Šapelių ež., Kriaunos kr. gali ir nebūti toponiminės mažičybės vedinys, plg. *Šapėliai* k.

c. Aiškios darybos hidronimai, kurių mažičybės reikšmės priesagos atsiradimą nulėmė ne toponiminis kontekstas, o tik objekto mažumas. Tokiais vediniais šiuo metu galėtume laikyti: **1. Balt-ėlė** ež. Trgn.: *báltas*, plg. *Báltas* ež. Žsl. **2. Egl-ėlė** Sv.: *ėglė*, plg. *Ėglė* Kp. **3. Gerv-ėlė** Gdž.: *gėrvė*, plg. *Gėrvė* Šil. **4. Kuoj-ėlė** Viešintų ež. dalis Všn.: *kúoja*, plg. *Kuoj-inis* ež. Ob. **5. Liep-ėlė** Pg.: *liepa*, plg. *Liep-inỹs* Šl. **6. Mus-ėlė** Sb.: *mùsė*, plg. *Mùsė* Onš., *Musià* Msn. Dar žr. K. Būga, RR I 465, 509. **7. Sūr-ėlė** Btr., Sūrelių vs.: *sūrùs*, plg. *Sūris* Rdn. **8. Švent-ėlė** Aln. **9. Jšn.**: *šveñtas*, plg. *Švent-ója* An. **10. Takiš-ėlė** Šlu., Aukštumalos int.: *takišius* „užtvanka“, plg. *Takišius* Trg. **11. Žas-ėlė** Rk., Pažaselių k.: *žasis*, plg. *Žās-inas* Kp.; **12. Akl-ėlis** ež. Gdž. **13. Lp.** **14. Rud.**: *āklas*. **15. Avin-ėlis** Tl., Judros dš. **16. Tl.**, Avinelio kr.: *āvinas*, plg. *Avin-upis* Žd. **17. Balt-ėlis** ež. Antz. **18. Antz.**: *báltas*, plg. *Báltas* ež. Smal. **19. Berž-ėlis**, *Béržas* Dv.: *béržas*, plg. *Béržė* Žsl. **20. Bliūd-ėlis** ež. Dg. **21. Kpč.** **22. Ml.** **23. Mlt.** **24. Mlt.** **25. Vs.**: *bliūdas*,

¹ Žr. p. 77.

² Dėl gyvenamųjų vietų vardų darybos iš hidronimų su priesaga *-inink-* žr. Й. Бальчиконис, Названия литовских населённых пунктов..., LP VII 249.

plg. *Bliūdys* ež. Mlt. **26. Giedr-ēlis** ež. Lkm.: *giēdras*, plg. *Giedrys* ež. Dgl. **27. Ilg-ēlis** ež. Antz. **28. Antz. 29. Dg. 30. Dgč. 31. Lp. 32. Rdm. 33. Trak.: *ilgas*, plg. *Īlgas* ež. Dbg. **34. Juod-ēlis** ež. Klvr. **35. Lp. 36. Pns.: *jūodas*, plg. *Jūodas* ež. Rud. **37. Kaki-ēlis** ež. Dg., Vrn.: *kāklas*, plg. *Kaki-inis* ež. Ktk. **38. Karki-ēlis** ež. Švnč.: *kařklas*, plg. *Kařklē* Ar. **39. Katin-ēlis** ež. Žr.: *kātinās*, plg. *Katin-upis* Trg. **40. Kauš-ēlis** ež. Imb. **41. JnšM. 42. Ob.: *kāušas*, plg. *Kaušys* ež. Slk. **42. Kurtin-ēlis** ež. Klt. **44. Lkm.: *kurtinys*, plg. *Kurtinys* ež. Dkšt. **45. Laum-ēlis** ež. Ob.: *laūmē*, plg. *Laūmis* ež. Plt., *Laūm-ežeris* ež. Aln. **46. Lukšt-ēlis** ež. Lzd.: *lūkštas* „vandens lelija“, plg. *Lūkštas* ež. Aln. **47. Marg-ēlis** Grnk.: *mārgas*, plg. *Margà* Pb. **48. Maž-ēlis** ež. Lp.: *māžas*, plg. *Mažūlis* ež. Dgč. **49. Skaist-ēliai** du ež. Klvr.: *skaistūs*, plg. *Skaistis* ež. Vs. **50. Skrit-ēlis** ež. Smal.: **skritas*, plg. *Skritis* ež. Auk., *Skritoji* pv. Srj. **51. Šak-ēlis** ež. Klvr.: *šakà*, plg. *Šakà* Grk. **52. Šūd-ēlis** ež. Vrn.: *šūdas*, plg. *Šūd-ežeris* ež. Jsv. **53. Švendr-ēlis** Šl.: *švėndrė*, plg. *Švėndra* Vdk. **54. Taur-ēlis** Tv. **55. ež. Gdr.: *taūras*, plg. *Taūr-upis* Bt., *Taūras* ež. Trgn. **56. Tiršt-ēlis** Skdv., Šunijos int.: *tirštas*. **57. Ūdr-ēlis** ež. Rk.: *ūdra*, plg. *Ūdr-inis* ež. Rud. **58. Verš-ēlis** ež. Ob.: *veřšis*, plg. *Verš-iukas* ež. Auk. **59. Vingr-ēlis** Jnšk. **60. Lnkv. 61. Pkr. 62. Rd. 63. Rz. 64. Všk. 65. Všk.: *vingrūs*, plg. *Vingrys* Sml. **66. Žal-ēlis** ež. Mlt.: *žālias*, plg. *Žāliasiai* ež. Ign. **67. Žirn-ēlis** Jrb.: *žirnis*, plg. *Žirn-upelis* Šmk. **68. Gal-ēlis** ež. Slk. (p. f. *Davigiliai*): *gālas*. **69. Goj-ēlis** ež. Ūd. (p. f. *Kieliškās*): *gōjus*.************

d. Upių vardai su priesaga *-elė, -elis*, kurie yra ne mažybiniai vediniai, o, galima sakyti, nomina agentis (plg. panašius bendrinius žodžius: *mainėlė* „mainininkas“, *kertėlis* „kirstukas, Sorex ananeus“ P. Skardžius, ŽD 176): **1. Bruzd-elė** Bsg.: *bruzd-ėti* „judėti, brazdant eiti; bildėti“. **2. Burb-ėlė** Šv.: *burb-ėti* „niurnėti; burbuliuoti, kunkuliuoti“ – plg. *Burb-ėsis* Nv., į Morkiškių ež. **3. Čiurl-ēlis** Pln., Šilupio int. *čiurl-ėnti*.

e. Hidronimai variantai: **1. Daubėlė**, **2. Garšv-ėlė**, **3. Gelv-ėlė**, **4. Juod-ėlė**, **5. Kid-ėlė** ež., **6. Kop-tėlė** ež., **7. Noč-ėlė**, **8. Piš-ėlė**, **9. Rud-ėlė**, **10. Spern-ėlė**, **11. Stirn-ėlė**, **12. Žas-ėlė**, **13. Balt-ēlis** ež., **14. Krug-ēlis** ež., **15. Kur-ēlis**, **16. Mun-ēlis** ež., **17. Skaist-ēlis**, **18. Švent-ēlis** ež., **19. Bókštup-elis**, **20. Kraūjup-elis**, **21. Kreidup-elis**, **22. Kušup-elis**, **23. Naūsup-elis**, **24. Plaūstup-elis**, **25. Skriaūdup-elis**, **26. Švėdup-elis**, **27. Vaisup-elis**, yra priesagos *-elė, -elis* vediniai iš atitinkamos paralelinės formos: **1. Daubà** Pp., **2. Gařšvė**, *Garšv-à* Prn., **3. Gelvé** Glv., **4. Jūodė** Jnšk., **5. Kīdė** Mšk., **6. Kópta** ež. Slk., **7. Nočīà** Rud.,

8. *Pišià Pmp.*, 9. *Rùdè Ûd.*, 10. *Spèrnià Smn.*, 11. *Stirna Gdr.*,
 12. *Žqšà Pšl.*, 13. *Baltÿs ež. Slk.*, 14. *Krùglis ež. Lp.*, 15. *Kurÿs Šd.*,
 16. *Mūnas (arMūnas) ež. Dglš.*, 17. *Skáistè Vb.*, 18. *Šveñtas ež. Slk.*,
 19. *Bókštupis Bsg.*, 20. *Kraūjaupis Ut.*, 21. *Kreĩdupis Vv.*, 22. *Kuisupis*
Jnš., 23. *Naūsupè Kps.*, 24. *Plaūstupis Krtn.*, 25. *Skriaūdupis Kps.*,
 26. *Švedupÿs, Švèdupis Nm.*, 27. *Vaisupis Ûd.*

Šiai grupei priklausytų ir upių vardai, kurių neišvestinės formos yra dažniau vartojamų išvestinių variantai: **1. Liaud-ėlè** Bsg. – taip vadinama Liaudės pradžia: *Liáudè, Liaudè.* **2. Pait-ėlè** Kark., Paitės k., į Kuršių marias: *Paitè* rš. **3. Up-ėlis** Bb., Nevėžio kr.: *Ūpis.*

Be šių aiškios darybos, yra grupė hidronimų, kurių daryba ne visai aiški ta prasme, kad dabar negalima žinoti, ar jie yra priesagos *-ėlè* arba *-elis* vediniai – hidronimai, ar tai tik hidronimais virtę priesagų *-elè, -elis* vediniai – apeliatyvai, dažniausiai – fiziografiniai terminai: **1. Ak-ėlè** rš. K. **2. Ak-ėlè** ež. Igl. **3. Sem.** **4. Ak-ėlès** du ež. Alv. **5. Bal-ėlè** Sml. **6. Brast-ėlè** Brš., Vizardijos int. **7. Dub-ėlè** ež. Mrs. **8. Duob-ėlè** Šlu., Atmos dš. **9. ež. Švn.** **10. Duob-ėlès** Kurk. **11. Rmš.** **12. ež. Dkšt.** **13. Kpč.** **14. Gir-ėlè** Gdr. **15. Pšl., Girelès mš., Tyrelio int.** **16. Goj-ėlè** Al., Nemuno int. **17. Kamš-ėlè** Bsg., Vabalio int. **18. Kin-ėlè** ež. Kdl. **19. Koj-ėlè** Jšn., Visinčios kr. **20. Kriokl-ėlè** Smn. **Kūdr-ėlè** Kp. **21. Lank-ėlè** Gdr. **22. Jnšk., Ramojaus int.** **23. Rk.** **24. Sml., Daunupio int.** **25. Lank-ėlès** Btr. **26. Pekl-ėlè** Kdl., Kregždantės kr. **27. ež. Krkn. Rūdÿn-ėlè** Švnčl. **28. Šak-ėlè** Lnkv., Viršyčio int. **29. Tvr., Svylos kr.** **30. Up-ėlè** Blnk., Siesarties int. **31. Ds., Šventosios int.** **32. Glv., Kamajos int.** **33. Gdr., į Žverno ež.** **34. Jon., Šventosios int.** **35. Pkr., Audrùvès kr.** **36. PnmR.** **37. Švnč., Strūnos kr.** **38. Švnč., į Švento ež.** **39. Všk., Maučiuvio int.** **40. Žiot-ėlès** du ež. Mlt.; **41. Brad-ėliai** Onš., Steginės int. **42. Brast-ėliai** Vrn. **43. Dub-ėlis** Krsn., Kiaulyčios int. **44. ež. Srj.** **45. Duob-ėliai** Žž. **46. Gard-ėliai** ež. Sem. **47. Kriokšl-ėlis** Alv., Lėliupio int. **48. Kūdr-ėlis, Kūdr-iukas** ež. Vvs. **49. Liūn-ėlis** Čk., Krūvandos int. **50. ež. Auk.** **51. Mark-ėlis** ež. Vs. **53. Piaun-ėlis** Gdž., Šušvės int. **54. Piaun-ėliai** Žm. **55. Prūd-ėlis** Brš., Nemuno dš. Grk., Bebirvos int. **56. Kp., Naktakės int.** **57. Kp.** **58. Mžk., Nemuno kr.** **59. Ml., Peičiupio int.** **60. Pkr., Kruojos int.** **61. Sb., Suosos int.** **62. Šd., Šiekšumo int.** **64. Šln., Šušvės int.** **65. Vb., Vabalos int.** **66. Vb.** **67. Vžns.** **68. Žg.** **69. ež. Dg.** **70. Klvr.** **71. Srj.** **72. Švn.** **73. Prūd-ėliai** Grl. **74. Raist-ėlis** ež. Mrk. **75. R.** **76. Rav-ėlis** Ar.,

Gynėvės int. 77. Čk. 78. Klm. 79. Lkč., Ovos kr. 80. Lbv. 81. Pn., Nevėžio int. 82. Šl. 83. Šlv. 84. Rev-ėlis Lkč., Duobių upelio int. 85. Skard-ėlis Ds. 86. Krkn., Šventupio int. 87. Ktk., Laukinės int. 88. Lkm., į Žiezdro ež. 89. Mlt. 90. Šd. 91. Ut. 92. Užp., Šventosios int. 93. Sriaut-ėlis Žd., Lūšies int. 94. Straut-ėlis Kri. 95. Pbr. 96. Žml., Beržtalio int. 97. Šil-ėlis Btg. 98. Trak-ėlis Krsn. 99. Vb., Antašavos mstl. 100. Up-ėlis Ad., Svylos kr. 101. Antz. 102. Brž., Rovėjos dš. 103. Brž., Nemunėlio kr. 104. Brž., Rovėjos kr. 105. Brž., į Jonavos ež. 106. Dr., Darbos int. 107. Dj., Pyvesos int. 108. Dt., Alko int. 109. Dt., Ežerėlio kr. 110. Kš. 111. Kpč., į Dumblelio ež. 112. Krk., Smilgos int. 113. Krč. 114. Krp., Krūties int. 115. Kp., Mituvos int. 116. Kp., Kupos int. 117. Kp. Pyvesos kr. 118. Skp. 119. Krtv., Šiaušės int. 120. Lnkv. 121. Ml. 122. Nj., Kintalupio int. 123. Ob. 124. Pkr., Lašmenos int. 125. PnmR., Vyžuonos int. 126. Ppl., Apaščios int. 127. Ps., Pyvesos int. 128. Plt., Varduvos int. 129. Pšl., Mieklos int. 130. Rd., Ežerėlės int. 131. RdN., Nemunėlio int. 132. RdN., Apaščios int. 133. RdN., Aukštosios Gervės int. 134. Rm., Žarčiaus int. 135. Slč., Mūšos int. 136. Slč., Saudogalos int. 137. Sml. 138. Šln., Upytės int. 139. Švnčl., į Kreтуono ež. 140. Švnč., į Šaminio ež. 141. Švnč., į Peršaukščio ež. 142. Tj., į Laviškio ež. 143. Trk., Šerkšnės dš. 144. Vb., Pyvesos dš. 145. Vnd., Mėklos int. 146. Všk., Yslykio kr. 147. Vp., Šventosios int. 148. Všn., Pelyšos int. 149. Vlkj., Vejuonos int. 150. Zp., Judrės int. 151. Žg., Vilkyčio int. 152. Žg., Švėtės int. 153. Žml., Beržtalio int. 154. Up-ėliai Km., į Dviragio ež. 155. Žiegždr-ėlis ež. JnšM. 156. Žvyr-ėlis ež. Jrb. 157. Skard-ėlis ež. Slk. (p. f. Skridinėlis). Visų šių hidronimų etimologinis ryšys su atitinkamais bendriniais žodžiais: *akis* „iš gilumos prasimušęs šaltinis, akivaras; ežerokšnis, pelkių ar baigiančių užaugti ežerų nedidelis vandens plotas“ LKŽ I 55, *balà brastà, dùbė* „įdubimas, slėnys“, *duobė, girià, gōjus, kamšà* „klampī vieta“ LKŽ V 184, *kinė* „pakilesnė vieta pievoje, raiste, vandenyje“, *kója* (gali būti pavartotas metaforiškai), *krioklỹs, kūdrà, lankà, peklà* „brūzgynas, klampynė“, *rūdỹnė* „bala, klanas“, *šakà* „upės atsišakojimas“, *ùpė, žiótys, bradà* „brasta; didelis purvas, šlapumas“ LKŽ I 802, *brastà, dùbė, duobė, gařdas, kriokšlỹs, kūdrà, liūnas, markà* „linmarka“, *pi aunỹs, prūdas, rāvas, rēvas, skařdis, sriaūtas, straūtas* (plg. lat. *strauts* „upelis, srovė“), *šilas, trākas, ùpė, ùpis*, yra aiškus, tik neaišku, ar hidronimai yra priesagų *-elė, -elis* vediniai iš šių bendri-

nių žodžių, ar jie yra tiesiai kilę iš atitinkamų mažybinių vedinių (*akėlė, balėlė, brastėlė, girėlė... trakėlis, piaunėliai, prūdėliai, upėliai*).

Likusiųjų hidronimų su priesaga *-elė, -elis* derivacinis ryšys su pamatiniais žodžiais neaiškus arba ne visai aiškus. Šios grupės hidronimai toliau niekaip nebeskirstomi, nors pagal darybos aiškumą jie nėra visiškai vienodi (plg. *Kablėlis* ir *Damėlis*): 1. **Auden-ėlė** Tvr., Svylos int. – plg. *Audėnis* ež. Dglš. 2. **Bruož-ėlė?** Bn., Bruoželių k. – plg. *Brúožis* avd. 3. **Dárg-elė** Sml., Liūlio int. – plg. *Dargė, Darg-ióji* Prnv. 4. **Ēd-ėlė** ež. dalis Ml., Rakštelių k. – plg. (?) *Ēd-iškiai* mš. Šd. 5. **Grab-ėlė** Slk., Ligajos kr. – plg. *Grabě* Dgl. 6. **Grind-ėlė** Lel. – plg. *Grind-upys* Grnk. 7. **Kurš-ėlė, Kurš-élka** Ssk. – plg. *Kuš-upis* Nv. 8. **Marv-ėlė** Kn., Nemuno kr. – plg. (?) *marv-à* „sparva (Bremse)“ K. Būga, RR II 105. 9. **Pil-ėlė** Trš., Gelžės int. 10. Trš., Peščio int. – plg. *Pil-upis* Nmž. 11. **Pird-ėlė** rš. Lbg., Pirdulių k. – plg. *Pirdė* Pgg. 12. **Ryn-ėlė** Lp., Nemuno kr. 13. Srd., Dubysos int. – plg. *Rynà* Dbk. 14. **Ring-ėlė** Krtv. – plg. *Riņgē* Krš., Kumulšos dš., *ring-iúoti* „vingiuoti“, *ringē* „raukšlė“, *ringūs* „išsirangęs“. 15. **Skid-elė** rš. Rud., Katros kr. – plg. *Skid-upys* Krk. 16. **Spyn-ėlė** Šd., Daugyvenės int. – plg. (?) *Spinà?* Jsv., *Spyn-a-bala* b. Lg. 17. **Šėt-ėlė** Šd., Daugyvenės kr. – plg. *Šėta* Šln. 18. **Šiekšt-ėlė** ež. dalis Dkšt. – plg. *Šiekštys* ež. Ign. 19. **Šilv-ėlė** Vv. – plg. *Šilvos* b. Bsg., *Šilvės* dr. Grk. 20. **Trank-elė** Prnv., Upytės int. – plg. *Trank-ėlė* b. Klp., pr. *Trank-ot* avd. (G. Gerullis, AO 185). 21. **Vand-ėlė** Lap., Nevėžio kr. – plg. *Vaňd-upé* Grš. 22. **Verm-ėlė** Sv. – plg. *Vermě* Sk. 23. **Vij-ėlė** Šd., Daugyvenės kr. – plg. *Vij-olė, Vij-ólka* Šl. 24. **Žarst-ėlė** Šil., Jiesios dš. – plg. (?) *žarst-yti, žért-i*. 25. **Angl-ėlis** ež. JnšM. – plg. *Aňglis* ež. Švnč. 26. **Arm-ėlis** ež. Dgč. – plg. *Arm-ukšnà* Tj. 27. **Bik-ėlis** Dgč., į Peneikiškio ež. – plg. *Bik-ėnis* Sb. 28. **Bild-ėlis** ež. Jrb. – plg. *Bild-iké* rst. Plt. 29. **Birž-ėlis** Dglš. – taip vadinama Dysnos dalis Neverėnų k. – plg. *Birž-upys* Ob. 30. **Bliūdin-ėliai** trys ež. Klt. – plg. *Bliūdinis* ež. Mlt., *bliūdas* „dubuo“. 31. **Brūk-ėlis** JnšM. – plg. *Brūkas* Grnk. 32. **Būgn-ėlis** ež. Gr. – plg. *Būgn-apiaunis* pv. Kltn. 33. **Burg-ėlis** Btg., Žemgalos kr. – plg. *Būrgis* ež. Als 34. **Čiek-ėlis** Auk., į Nečiūnų ež. – plg. *Čiek-upis?* (t. *Ciekupis*) Tvr., Erzvėtos dš. 35. **Dam-ėlis** Kr., Šukėto int. – plg. *Dam-āšės* pv. Tl. 36. **Dūkšt-ėlis** ež. R. – plg. *Dūkštas* ež. Dkšt. 37. **Gaid-ėlis** Ps., Mūšos kr. 38. Sb., Vašuoskos kr. – plg. *Gaidys* Žmt. 39. **Galg-ėlis** ež. Pbrd. Sapiegiškių k. –

plg. *Galg-aitis* ež. Trak. **40. Galv-ēlis** ež. Ktk. — plg. *Galv-inis* ež. Onš. **41. Gergžn-ēlis** Mšk., Gervino int. — plg. (?) *Gērgž-d-as* Krš. **42. Grab-ēlis** ež. Dgč. **43. Trgn.** — plg. *Grabē* Dgl. **44. Graiž-ēlis** Kbr., Ēglupio int. — plg. *Graižē* Šil. **45. Greiž-ēlis** ež. Onš. — plg. *Greiž-inā* Šv. **46. Yl-ēlis** ež. Smn. — plg. *Yl-iškē* pv. Prn. **47. Karn-ēlis** ež. Dbg. — plg. *Kařn-upis* Rd. **48. Karosin-ēlis** ež. Švncł., Žr. — plg. *Karosinis* ež. Žr. **49. Kentr-ēlis** Akm., Dabikinės kr. — plg. *Kentriai* pv., b. Šauk., Kentrių k. **50. Kiep-ēlis** ež. Švn. — plg. *Kiepē* pv. Vs. **51. Kriov-ēlis** ež. Ds. Šaknies *kriov-* kilmė labai neaiški. Gal būt, turi ką bendra su lat. *Krāv-ete* (J. Endzelīns, LV I 2. 130) arba su liet. *griovys*. **52. Lin-ēlis** Rm., Upytės dš. — plg. *Lin-upis* Lk. **53. Liub-ēlis** ež. Vs. — plg. *Liub-iėcius* ež. Vrn. **54. Lub-ēlis** ež. Lp. — plg. *Lub-inis* ež. Ut. **55. Mašn-ēlis** ež. Drsk. **56. Pbrd.** **57. Vs.** — plg. (?) *Mašniai* mš. Pbs. **58. Meikšterin-ēlis** ež. Smal. Kamienas *meikšterin-* yra išvestinis, plg. *Meikštai* k. Ignalinos raj. **59. Med-ēlis** Gl., Šilupės int. — plg. *Mėd-inas* Pn. **60. Nev-ēlis** Rt., Rindės dš. — plg. (?) *Navā* ež. Auk. **61. Parš-ēlis** ež. Rud. — plg. *Pařš-ežeris* ež. Lkv. ir, gal būt, *pařsas*. Tačiau plg. *Perš-ėkė* Brb. **62. Pečiur-ēlis** Šv., Švėkšnalės int. — plg. (?) *Pečiurā* avd. **63. Plauš-ēlis** Plng. — plg. *Plauš-inė* Vv. **64. Plot-ēlis** ež. dalis Dkšt. — plg. *Plótas* ež. Ds. ir, gal būt, *plótas*. **65. Puk-ēlis** (ar *Pūk-ēlis*) ež. Pbrd. — plg. (?) *Pūk-inė* Šd. **66. Rėn-ēlis** Rdd., Nevėžio int. — plg. (?) *Renys* avd. **67. Ring-ēlis** Klp., Danės kr. — žr. *Ringelė*. **68. Rukš-ēlis** Pbrd. — plg. *Rukšnā* Erž. **69. Samt-ēlis** ež. Trak. — plg. *Samt-ynė* užtvanka upėje Brb., ir, gal būt, *sámtis*, *sėmti*. **70. Sart-ēlis** Bt., Šešuvies int. — plg. *Sarťė* Žgč. **71. Serv-ēlis**, *Sterv-ēlis* ež. Aps. — plg. *Seřvas*, *Steřvas* ež. Varn. **72. Skird-ēlis** Bsg., Kiršinio int. — plg. (?) *Skėrdžia* Mlt., *Skeřd-upis* Kn. **73. Stog-ēlis** Dgl., Indrajės int. — plg. (?) *stógas*. **74. Suos-ēlis** ež. Dbg. — plg. *Suosā* ež. Vš. **75. Šaun-ēlis** ež. Švncł. — plg. *Šaunys* Kv. **76. Šiekšt-ēlis** ež. Blnk. **77. Nmč.** **78. Trgn.** — plg. *Šiekštys* ež. Ign. **79. Šūr-ēlis** ež. Kpč. — plg. *Šūros* rst. Sem. **80. Tun-ēlis** Kn., Zversos int. — plg. *Tùn-ziogis* ež. Šlu. **81. Ūst-ēlis** Šlu. — plg. *Ūstas* ež. Dgč. **82. Vadag-ēlis** Pln., Minijos kr. — plg. *Vadagā* Rdn. **83. Var-ēlis** Mrs., Zembrės int. **84. ež.** Lp. — plg. *Vārē* Kltn. **85. Vokš-ēlis** ež. rš. Nmč. Šaknies *vokš-* kilmė neaiški, gali būti nebaltiška¹. **86. Žer-ēlis** Šl., Kulpės int. — plg. (?) *Žarė* Krp. **87. Žied-ēlis** ež. Plt. Žž. — plg. *Žied-upys* Jsv.

¹ Plg. karel. *Вокша, Вокш-озеро* ir kt.

Ežero vardas **Lynėlis** yra dirbtinai sudarytas vietoje gyvo vardo *Bibiškis Dg.*

Upės vardas **Kablėlis Jž.** gali būti ir pirminis (plg. *kablėlis, kabljys*), tačiau plg. *Kabl-iupjys Žmt.*

Gal būt, priesagą *-elis* galima rekonstruoti ir ežero varde, kuris vietos žmonių tariamas **Vastalis** < (?) **Uost-elis Dgč.*, plg. *Uostas Varn.*

Be čia išvardytųjų neaiškios darybos hidronimų su *-elė, -elis*, kirčiuotų priesagoje ir, gal būt, laikytinų mažybiniais vediniais, yra keli priesagos *-elis* hidronimai, kirčiuoti šaknyje. Mažybiniais vediniais iš jų, gal būt, galėtume laikyti šiuos: **1. Dėrv-elis** Rz., Dervelių k., Ežerėlės dš. – plg. *Derv-inis ež. Antz.* **2. Ėrt-elis** ež. Als. – plg. *Eřt-ėja Sv., Art-avà Sem.* **3. Týr-elis** Pšl., Žšos int. – plg. *Týr-upis Krt.* Kitų daryba ir kilmė neaiški: **1. Baibelis** Vks., į Maigų ež. Daugiau tikrinių žodžių su šaknim *baib-* baltų kalbose, rodosi, nėra. Plg. (?) *baibelis* „milvelė, veltuvas“ LKŽ I 455. **2. Bárskelis** Rd., Ežerėlės int. – plg. *Baršk-ėtis, Baršk-età ež. Švnč., Baršk-ietis Mlt.* Tačiau upėvardis *Bárskelis* gali būti ir sudurtinis (**Barš(k)-kelis?*). **3. Býzd-elis** Šd., Daugyvenės dš. – plg. (?) *Bizd-ukas ež. Žsl.* **4. Dōk-selis** Vl., Tvirbutupio int. Visai neaiškios kilmės ir darybos vardas. **5. Gird-elis** Krkn., Liaudės int. – plg. (?) *Gerd-aujė Grg.* **6. Mūm-elis** ež. Gl. – plg. (?) *Mum-aičiai* k. Šiaulių raj. **7. Varšk-elis** Šl., Kulpės int. Neaišku. Gali būti ir iš *Varš-kelis*.

Atskirą grupę sudaro sudurtiniai upių vardai su *-elė, -elis*. Jų ant-rasis sandas turi *-up-*. Visi sudurtiniai upėvardžiai su *-elė, -elis* turi daugiau kaip tris skiemenis: **1. Óžupelė** Lkm. **2. Añtupelis** Kbr., Senupės int. **3. Bėržupelis** Glv. **4. Bičiupelis** Ob. **5. Bliñdžiupelis** Vp., Šventosios int. **6. Bōčkaupelis** Ukm. **7. Būcupelis** Mžk., Ventos dš. **8. Buřgupelis** Rt., Ližės int. **9. Burvōpelis** < ?**Burvupelis* Srv., Liaudės int. **10. Čjřščiaupelis** Kps., Raišupelio int. **11. Dařžupelis** Krkn. **12. Dūbapelis**¹ Jnk., Višakio int. **13. Dūžupelis** Lkč. – taip vadinama *Duobių upelio* pradžia. **14. Gařnupelis** Kps., Šešupės kr. **15. Gėdupelis** Plk., Orijos int. **16. Glūosnupelis** Rz. **17. Griežupelis** Ds. **18. Grūšpelis** < **Grūšupelis* Žsl., Žiežmaros int. **19. Grūšupelis, Grūšupiukas** Čk., Skystūno int. **20. Grūšupelis** Gl. **21. Gūdupelis** Kr., Jotulės int. **22. Gurupelis** Tj., Šventosios dš. **23. Jiedžiupelis** Ds., Šventosios int. **24. Jūnkupelis** Ldvn., Dovinės int. **25. Júodupelis**

¹ Kad šiame upėvardyje būtų *ap-* (=pr. *ape*) sunku patikėti. Gal būt, *-ap-* čia yra antrinis, atsiradęs dėl kontrakcijos iš **Dubaupelis*.

Graž., Nendrupio int. 26. KzR., Skarlupio int. 27. *Kanáukupelis* Krkn., Liaudės int. 28. *Kāpčiupelis* Zp., Višakio int. 29. *Kičupelis* Kps., Laikštės dš. 30. *Kliodžiupelis*, *Kliozupelis* Kps. 31. *Knidótupe-
lis* Jnšk. 32. *Krañtupelis* Čk. 33. *Kriðkupelis* PnmR., Vyžuonos int. 34. *Krýžupelis* Šk., Orijos int. 35. *Kùzupelis* Ss., Šešupės dš. 36. *Lankaupelis* Kps. 37. *Lañkupelis* Šd., Daugyvenės kr. 38. *Lankupe-
lis* Grl. 39. *Laūmiaupelis* Vp., Širvintos int. 40. *Lazdýnupelis* Kl. 41. *Medinupelis* Šl., Švendrelio int. 42. *Meřgupelis* Alvt., Širvintos int. 43. *Mùrgaupelis* Brš., Onusupio int. 44. *Óžupelis* Kps., Šlavan-
tos dš. 45. *Pajāaurupelis* Antz. 46. *Pāmarkupelis* Stč., Vosgauto int. 47. *Pāragupelis* Lkč., Duorupio int. 48. *Persėdupelis* Jon., Šventosios int. 49. *Piaūnupelis* Srd., Armenos int. 50. *Plikupelis* Šd., Uosupio int. 51. *Plýnupelis* Graž., Dotamo int. 52. *Pridūpelis* Stč., Vosgau-
to int. 53. *Prūdupelis* Kdl., Širvintos dš. 54. Šil., Viemuonos int. 55. Vv. 56. Vlkj. 57. *Puðdžiupelis* Kps., Šešupės int. 58. *Pùrliaupelis* Žmt. 59. *Raštūpelis* Dgl. 60. *Raudónupelis* Šd., Dubysėlės int. 61. *Rėgupelis* Raud. 62. *Rùdupelis* Srv. 63. *Rūdupelis* Šil. 64. *Sėnupelis* Šv., Veiviržo int. 65. *Serbeñtupelis* Kps. 66. *Sidābrupelis* Gdž., Dot-
nuvėlės kr. 67. Nj., Krioklės int. 68. Rk. 69. *Siurupelis* Pš., Beržės int. 70. *Skařdupelis* Gdl., į Kalnynų ež. 71. Jnš., Ašvinės int. 72. *Skaūdupelis* Vks., Ventos kr. 73. *Skeřsupelis* Lkč., Duobių upelio int. 74. *Skiřstupelis* Šk., Orijos int. 75. *Skriaūdupelis* Gdl. 76. Vv. 77. *Sprūdupelis* Gdž., Liaudės dš. 78. *Stātupelis* Nm., Šešupės dš. 79. *Stórupelis* Rz. 80. *Súodupelis* Ss., Kuzupelio kr. 81. *Sūrupelis*, *Surpelýs* Tj., Šventosios int. 82. *Svirnupelis* KzR., Judrės int. 83. *Šiaūlupelis* Šln., Gulbino int. 84. *Šlapiaupelis* Ant. 85. *Tikšupelis* Šl., Šventupio int. 86. *Tryškupelis* Brž., Apaščios int. 87. *Ūbagpe-
lis* < ?**Ubagupelis* Srd., Armeniuko int. 88. *Ugūpelis*, *Ūbagupelis* Pkr., Ramytės kr. 89. *Ūosupelis* Kps., Šešupės kr. 90. *Vaičiupelis* Ar., Gynėvės dš. 91. *Vařnupelis* Ldvn., Dovinės dš. 92. *Varupelis* Btr., Punios mstl. 93. *Vilkupelis* Ob. 94. *Vinkšnupelis* Šd., Daugy-
venės kr. 95. *Vóverupelis* Ss., Sasnos int. 96. *Zōmčiupelis* Kps., Jie-
sios int. 97. *Žýdupelis* Bsg., Rokupio int. 98. *Žirnupelis* Šmk., Alsos dš. Daugelis šių daugiaskiemenių upių vardų gali būti ne priesagos -elė, -elis vediniai, o sudurtiniai, sudaryti iš kokio nors bendrinio ar tikrinio žodžio ir mažybinio fiziografinio termino *upelė*, *upelis*.

Sudurtinis, o ne priesagos -elis vedinys greičiausiai yra ir upės vardas *Brāstlaukelis* Dr., Akmenos int., plg. *laukelis*.

Keli upių vardai su *-elė*, *-elis*, turintys daugiau kaip tris skiemenis, iš tų tarmių, kuriose vediniai iš daugiaskiemenių žodžių turi priesagą *-elė*, *-elis*, taip pat greičiausiai laikytini sudurtiniais. Tik jie, priešingai aukščiau minėtiems, išlaiko antrojo sando (*upėlis*) kirčio vietą ir priegaidę: 1. *Kapupėlė* Stč., Vosgauto int. 2. *Berupėlis* Rm. 3. *Taurupėlis* Bsg., Palono int.

-elys. 1. **Met-elỹs** ež. Srj. – plg. pr. *Met-yngen* ež. Dar žr. K. Būga, RR I 525. 2. **Rūv-elỹs** Krš., Šėkščio int. – plg. (?) *Ruv-esỹs* Tj. Bet gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. avd. *Rūvelis*. 3. **Tem-elỹs** Gdž. – plg. *Tēmės pėlkė* ar. Akm.

Upių vardai: 1. *Dunkupelỹs* Srv., Liaudės int. 2. *Dvarupelỹs* Srv. 3. *Gavėnupelỹs* Gdž., Druskalnio int. 4. *Tiltupelỹs* Srv. 5. *Vilkupelỹs* Gdž., greičiausiai yra ne priesagos *-elys* vediniai, o sudurtiniai dariniai.

Priesagos *-elė*, *-elis* lietuvių hidronimijoje yra bene dažniausios. Pasitaiko jos ir latvių¹ bei prūsų² vandenvardžiuose.

Lietuvių hidronimai su *-elė*, *-elis* randami visoje Lietuvos teritorijoje. Retesni jie tik Žemaičiuose ir Užnemunės vidurinėje dalyje. Upių vardai su *-up-elė*, *-up-elis* labai dažni Vidurio Lietuvoje ir Užnemunėje (žr. žem. Nr. 8). Dar reikia pabrėžti, kad upių ir ežerų vardų, turinčių priesagą *-elė*, *-elis*, koncentracijų plotai truputį skiriasi. Beveik visi ežerų vardai su priesaga *-elis* yra į pietryčius nuo linijos Vištytis, Kaunas, Rokiškis. Šitokį priesagos *-elis* ežerų vardų paplitimą, matyti, lėmė pačių ežerų pasiskirstymas.

Priesagos su *-ėl-*

-ėlė, **-ėlis**. Hidronimai su šiomis priesagomis yra labai panašios darybos, todėl jie aptariami drauge.

Visi šių priesagų upių ir ežerų vardai pirmiausia skirstomi į dvi dideles grupes: aiškios ir neaiškios darybos.

Aiškios darybos vardus dar galima taip skirstyti:

a. Hidronimai – vediniai iš kitų hidronimų³: 1. **Aluot-ėlė** Šmn.: *Aluotis* Sv. 2. **Apašt-ėlė** Pnd., Apaščios dš.: *Apaščia* Brž. 3. **Ažag-ėlė** Sml., Amatos dš.: *Āžagis*, *Ažagỹs* Šd. 4. **Ažyt-ėlė** Grnk., Ažytės kr.: *Ažýtė* Grnk. 5. **Dubys-ėlė** Šd., Dubysos kr.: *Dubýsa* Rz., Dau-

¹ Žr. J. Endzelin, LG 134.

² Žr. G. Gerullis, AO 250.

³ Plačiau dėl tokių vedinių žr. p. 75,

gyvenės kr. 6. **Garankl-ėlė** Št., Lankesos dš.: *Garánklė* Št., Lankesos dš. 7. **Kamat-ėlė** Slč., Kamaties kr.: *Kamatis* Všk. 8. **Linkav-ėlė**, *Linkauk-ėlė* Krkn., Linkavos dš.: *Linkavà*, *Linkáuka* Krkn. 9. **Maleiš-ėlė** Sv., Maleišos int.: *Maleišà* Sv. 10. **Marnak-ėlė**, *Marnak-ýtė* Sb., Marnakos dš.: *Márnaka* Sb. 11. **Niauduv-ėlė** Šd.: *Niáuduva* Šd. 12. **Ragaž-ėlė** ež. Kpč.: *Ragāzius* ež. Kpč. 13. **Ramoj-ėlė** Ps., Ramojaus kr.: *Ramójus* Jnšk. 14. **Svaitūt-ėlė** Ds., iš Svaitūto ež., Šventosios kr.: *Svaitūtas* ež. Ds. 15. **Šešėv-ėlė** Kri., Šešėvės kr.: *Šešėvė* Kri. 16. **Šlavant-ėlė** Vs., iš Šlavantėlio ež. į Ančios ež.: *Šlavañtas* ež. Vs., Šlavantų k. 17. **Žiegžmar-ėlė** Trgn., iš Žiegžmario ež., Būkos int.: *Žiegžmāris* ež. Trgn. 18. **Žiežmar-ėlė** Žsl., Švento Jono upelio int.: *Žiežmarà* Žsl. 19. **Aknyst-ėlis** ež. Lel.: *Aknystà* Lel., iš Aknystėlio ež. 20. **Aulam-ėlis** Pn., Nevėžio dš.: *Aūlamas* Pn., Nevėžio dš. 21. **Ažyn-ėlis** Krk., Ažyno kr.: *Ažýnas* Krk. 22. **Babrin-ėlis** ež. Dgč., Babrinėlių k.: *Babrinis* ež. Dgč., Babrinės k. 23. **Beržup-ėlis** Jnk.: *Bėržupis* Jnk. 24. **Byvain-ėlis** ež. Trgn.: *Byvainis* ež. Trgn. 25. **Bizduk-ėlis** ež. Žsl. *Bizdūkas* ež. Žsl. 26. **Brades-ėlis** ež. Dgl.: *Brādesas* ež. Ut. 27. **Daglėj-ėlis** ež. Jž.: *Daglėjas* ež. Jž. 28. **Daglėj-ėlis** ež. Trgn.: *Daglėjus* ež. Trgn. 29. **Davil-ėlis** ež. Ut.: *Dāvilas* ež. Ut. 30. **Drapal-ėlis** ež. Lp.: *Drapālis* ež. Lp. 31. **Dubul-ėlis** Šd., Daugyvenės kr.: *Dubūlis* Šd. Daugyvenės kr. 32. **Duvėn-ėlis** ež. Užp.: *Duvėnas* ež. Užp. 33. **Gipin-ėlis** ež. Jž.: *Gipinys* ež. Jž. 34. **Izit-ėlis** ež. Dgč.: *Izitas* ež. Dgč. 35. **Ižen-ėlis** ež. Vžns.: *Įzenas* ež. Vžns. 36. **Jagud-ėlis** ež. Vvs.: *Jagūdis* ež. Vvs. 37. **Jiešmen-ėlis**, *Viešmen-ėlis* Krč., Jiešmens int.: *Jiešmuõ*, *Viešmuõ* Krč. 38. **Juostin-ėlis** Rgv., Nevėžio dš.: *Juõstinas* Rgv., Juostos kr. 39. **Kamuž-ėlis** Mlt., Kamužės vs.: *Kamūžė* Mlt., iš Kamužėlio ež. į Baltųjų Lakajų ež. 40. **Karnup-ėlis**, *Karnup-ėlė* Sk., Karnupio int.: *Kařnupis*, *Kařnupė* Sk. 41. **Karosnink-ėlis** ež. Auk.: *Karõsninkas* ež. Sem. 42. **Kauknor-ėlis** ež. Kpč.: *Kaūk-noris* ež. Kpč. 43. **Kiben-ėliai** du ež. Dgl.: *Kibėnius* ež. Trgn. 44. **Kozamk-ėlis** ež. Mrk.: *Kozámkas* ež. Mrk. 44. **Kunig-ėlis** ež. Ant.: *Kunigis* ež. Ant. 45. **Lėven-ėlis** Pmp., Lėvens int.: *Lėvuõ* Pmp. 46. **Lydek-ėlis** ež. Mlt.: *Lydėkis* ež. Mlt. 47. **Limin-ėlis** ež. Dgl. 48. Dgč. 49. Mlt. 50. Mlt.: *Liminas* ež. a) Dgl., b) Dgč., c) Mlt., d) Mlt. 51. **Lūžup-ėlis** Šd.: *Lūžupis* Šd. 52. **Nemun-ėlis** Bsg., Nekelpos int. 53. Dg. 54. PnmR, Lielupės dš.: *Nėmunas* Kn., į Kuršių marias¹.

¹ Upių vardų *Nemunėlis* santykis su *Nėmuniu* vienu kitu atveju gali būti netiesioginis, per apeliatyvą *nėmunas*, *nemunėlis* – plačiau žr. A. Vanagas, Dėl Lietuvos upių vardų Dunojus ir Dniepras kilmės, p. 177.

55. **Neties-ėlis** ež. Mrk.: *Netiėsis* ež. Mrk. 56. **Nibud-ėlis** Įs., Nibudėliu k.: *Nibudys* Gm., Nibudžiu k., Įsruties kr. 57. **Pastov-ėlis** ež. Mlt.: *Pāstovis* ež. Mlt. 58. **Peneikišk-ėlis**, *Peneikišk-aitis* ež. Dgl.: *Peneikiškis* ež. Dgl. 59. **Pranelg-ėlis** Dgč., iš Pranelgio ež., Šventosios kr.: *Pranėlgis* ež. Dgč. 60. **Pranelg-ėlis** ež. Dgč.: *Pranėlgis* ež. Dgč. 61. **Prūdup-ėlis** Kp., Prūdupio int.: *Prūdupis* Kp. 62. **Rudes-ėlis** ež. Mlt., Rudesos k.: *Rudesà* ež. Mlt. 63. **Salin-ėlis** ež. Ds.: *Salinis* ež. Ds. 64. **Skutišk-ėlis** Sml., Skutiškio int.: *Skutiškis* Sml. 65. **Šaltin-ėlis** KzR., Jūros int.: *Šaltinis* KzR. 66. **Šešup-ėlis** Lbv.: *Šešupė* Kps. 67. **Šetekšn-ėlis** ež. Jž.: *Šetėkėsnis* ež. Jž. 68. **Šilad-ėlis** Lg., Šiladžio dš. 69. Lg., Kruojos kr.: *Šiladis* Lg. 70. **Šlavant-ėlis** ež. Vs.: *Šlavanėtas* ež. Vs. 71. **Tabal-ėlis** ež. Rud. 72. Srj.: *Tabālis* ež. a) Rud., b) Srj. 73. **Tautin-ėlis** Mšk., Tautinio kr.: *Tautinys* Mšk. 74. **Uosint-ėlis** ež. Sv.: *Uosintas* ež. Sv. 75. **Vabal-ėlis** Jon., Vabalo int.: *Vābalas* Jon. 76. **Varnak-ėlis** ež. Dgl.: *Varnakys* ež. Dgl. 77. **Vazaj-ėlis** ež. Jž.: *Vāzajis* ež. Jž. 78. **Vencav-ėlis** ež. Ds.: *Veñcavas* ež. Ds. 79. **Vidauj-ėlis** Šmk., Vidaujos dš.: *Vidājuja* Šmk. 80. **Vykežer-ėlis** ež. Ant.: *Vykežeris* ež. Ant. 81. **Žales-ėlis** ež. R.: *Žālesas* ež. R. 82. **Žašin-ėlis** Čk., Žašino kr.: *Žašinas* Čk.

Ežero vardas **Juodapurv-ėlis** Mlt. yra vedinys iš toponimo *Juodapurviai* rst. pv. ten pat.

Panašios darybos, gal būt, yra ir upės vardas **Jūžint-ėlė** Jž., į Rašų ež., nors dabar ne visai aišku, ar šio upėvardžio kamienas sietinas su ežero vardu *Jūžintas* Jž., ar su miestelio vardu *Jūžintai*.

b. Antrinės „toponiminės mažybės“ hidronimai: 1. **Biržūn-ėlis** ež. Dgč. 2. **Degul-ėlis** ež. Ut. 3. **Dotnav-ėlė**, *Dotnuv-ėlė* Dt., Nevėžio dš. 4. **Dūmišk-ėlė** ež. Šil. 5. **Medukšt-ėlė** Al., Nemuno dš. 6. **Mockav-ėlė** Pns., Kirsnos int. 7. **Parop-ėlė** Krk., Šušvės int. 8. **Rudmen-ėlė** Jon., Šešuvos int. 9. **Rūdup-ėlė**, *Rūdžiū upėlis* Prn., Nemuno kr. 10. **Saman-ėlis** ež. Ob. 11. **Snaigup-ėlė** Lp., Nemuno kr. 12. **Tauriek-ėlė**, *Tauriek-a* Stk., Alšios kr. Šie hidronimai yra prie gyvenamųjų vietų *Biržūnai* k., *Deguliai* k., *Dotnavà* || *Dotnuvà* mst., *Dūmiškė* (ir *Dūmiškės*) k., *Medukštà* k., *Mockavà* k., *Paropė* k., *Rudmenà* k., *Rūdupis* k., *Samāniai* k., *Snaigupė* k., *Tauriekos* k. Galima spėti, kad šie gyvenamųjų vietų vardai yra kilę iš upių vardų *Dotnava* || *Dotnuva*¹, **Medukštà*, **Mockava*, **Paropė*, **Rudmena*, **Rūdupis*, **Snaig-*

¹ Žr. J. Balčikonis, min. veik., p. 181–182.

upė, Taurieka, o tik vėliau, kai prie šių upių atsirado bendravardės gyvenamosios vietos, upių vardai virto mažybiniais¹.

Upės vardas **Zervyn-ėlė** Vrn., Trakiškių k., Ūlos dš. taip pat, gal būt, gali būti susidaręs dėl netoli esančio kaimo vardo *Zervynos* įtakos, nors *Zervynėlė* pro Zervynų kaimą ir neteka.

Upės vardo **Ukmerg-ėlė** Ukm., Šventosios dš. santykis su miestu vardu *Ukmergė* dabar ne visai aiškus.

Upės vardo **Neverž-ėlis** Ktk., iš Neverželio ež., Krašunos int. daryba ne visai aiški, nes dabar nėra ežero vardo **Neveržas* (-is, -ys?), tačiau kaimo, kuriame yra ežeras *Neveržėlis*, vardas *Paneveržys* rodo, kad ežero vardas anksčiau greičiausiai buvo nemažybinis.

c. Aiškios darybos priesagos *-ėlė*, *-ėlis* vediniai, kurių susidarymą nulėmė ne toponiminis kontekstas, bet objekto mažumas: **1. Ežer-ėlė** Rz., Daugyvenės kr. **2. Tj.**, Mūšios int.: *ėžeras*, plg. *Ežėrė* ež. Mlt. **3. Raudon-ėlė** Vlk., Merkio kr.: *raudonas*, plg. *Raudonė* Erž. **4. Apyn-ėlis** ež. Imb.: *apynys*, plg. *Apynis* Lel. **5. Avin-ėlis** ež. Aln.: *āvinas*, plg. *Avin-upis* Šl. **6. Bitin-ėlis** ež. Km. **7. Šl.**: *bitinas*, plg. *Bitin-iškis* Ob. **8. Ešer-ėlis** ež. Pbr.: *ešerys*, plg. *Ėšeras* ež. Lkm.

d. Hidronimai variantai **1. Akmen-ėlė**, **2. Alant-ėlė**, **3. Alov-ėlė**, **4. Garduv-ėlė**, **5. Gelež-ėlė**, **6. Meletin-ėlė**, **7. Neret-ėlė**, **8. Nevėž-ėlė**, **9. Opstain-ėlė**, **10. Plaštak-ėlė**; **11. Apydem-ėlis**, **12. Degės-ėlis**, **13. Duobur-ėlis**, **14. Girnup-ėlis**, **15. Glušok-ėlis** ež., **16. Kultup-ėlis**, **17. Lašup-ėlis**, **18. Pamark-ėlis**, **19. Rytup-ėlis**, **20. Skriaudut-ėlis**, **21. Starkil-ėlis**, **22. Šokup-ėlis**, **23. Varliup-ėlis**, **24. Žalčiup-ėlis** yra mažybiniai vediniai iš atitinkamų hidronimų pamatinių formų: **1. Akmenà** Kp., Suosos dš. **2. Alantà** Aln., Virintos kr. **3. Ālovė** Alv., Nemuno dš. **4. Garduvà** Gdž., Liaudės dš. **5. Gelėžė** Pn., Lėvens dš. **6. Meletinė** Ds., į Čiauno ež. **7. Neretà** Ppl., Nemunėlio dš. **8. Nevėža** Kur., Virintos dš. **9. Ūpstainė** Pn., Alkupio kr. **10. Plaštakà** Blnk., Siesarties dš. **11. Apýdemis** Čk., Skystūno int. **12. Degėsis** Stč., Obelės int. **13. Duobūris** Ukm., Šventosios kr. **14. Girnupis** KzR., Višakio kr. **15. Glušokas** ež. Dgč. **16. Kultupys** Krk., Pečupės int. **17. Lāšupis** Lg., Šiladžio int. **18. Pamarkys** Mšk., Vilkvedžio int. **19. Rýtupis** Kps., Šešupės int. **20. Skriaudūtis** Kps., Laikštės dš. **21. Stařkilas** Mšk., Voverkio int. **22. Šókupis** Lel., į Rubikių ež. **23. Vařliupis** Sml., Labos int. **24. Žalčiupys** Srv., Kruosto kr.

¹ Dėl panašios darybos hidronimų žr. p. 77.

Upės vardas **Smird-ėlė** Nj., Šuojos int., Šlv., Dubysos int. yra vedinys iš veiksmažodžio *smirdėti*, o **Išgriuv-ėlis** Ds., Svaitūtėlės int. – iš dalyvio *išgriūves*.

Be šių, aiškios darybos hidronimų, galima išskirti grupę upių ir ežerų vardų, kurių daryba ne visai aiški todėl, kad dabar sunku tiksliai pasakyti, ar jie yra priesagos *-ėlė*, *-ėlis* vediniai iš bendrinių žodžių, ar tai tik upių ir ežerų vardais virtę mažiabiniai apeliatyvai, dažniausiai – fiziografiniai terminai. Tokie hidronimai yra: 1. **Daržinė** ež. Ign. 2. **Kaniavėlė** Rud., Ūloš dš. 3. **Kelmynėlė** Jnšk., Viršyčio kr. 4. **Melnyčėlė** Antz. 5. Drsk., Nemuno dš. 6. Vrn. 7. **Melnytėlė** Gdž., Liaudės int. 8. Pmp., Įstro dš. 9. Rk., Juodupės int. 10. Srd., Vitkupio int. 11. **Nuotakėlė** Vrn. 12. **Pagrandėlė** Ut., į Bradeso ež. 13. **Provažėlė** Nj., Kiršino int. 14. **Sietuvėlės** Čk., Žašino int. 15. **Ūlyčėlė** Mrk., Nemuno dš. 16. **Degimėlis** Kps., Laikštės int. 17. **Dienikėlis** ež. Ds. 18. **Ežerėliai** Srv., Liaudės int. 19. **Ežerėlis** Dt., Nevėžio dš. 20. Jnk., Novos kr. 21. Krk., Šušvės int. 22. Pnd. 23. Vb. 24. Vš., Viešvilės kr. 25. ež. Ant. 26. Brž. 27. Brž. 28. Jon. 29. Jž. 30. Kpč. 31. Kur. 32. Nj. 33. Pkr. 34. Pmp. 35. Ps. 36. Pšl. 37. RdN. 38. Skp. 39. Sml. 40. Srv. 41. Vs. 42. **Malūnėlis** Krkn., Liaudės int. 43. Vs., į Ančios ež. 44. **Pajūrėlis** t. *Pajūrālis* ež. Ds. 45. **Pylimėlis** Kp., Didžprūdžio int. 46. **Pušynėlis** Krk., Šušvės int. 47. **Serbentynėlis** Bsg., Dotnuvėlės int. 48. **Šaltinėlis** Stč., Šiladžio int. 49. ež. Trak. 50. Vrn., Trakiškių k. 51. **Užbalėlis** Srv. 52. **Uždaubėlis** Srd. 53. **Vertimėlis**, *Vertimka* Bsg., Karupio kr. Dabar neaišku, ar šie upių bei ežerų vardai yra priesagos *-ėlė*, *-ėlis* vediniai iš bendrinių žodžių *daržinė*, *dienikas* „prietvartis“, *kaniavà* „kanalas, griovys“, *kelmynė*, *mėlnyčia*, *nuoteka* „nuotakumas, nutekėjimas, nubėgimas“, *pāgranda* „grįstas kelias“, *próvaža* „pravėža“, *sietuvà* „giluma upėje; upės platumas, kur nežymu vandens tekėjimas“, *ūlyčia*, *degimas* „išdegusi vieta“, *ėžeras*, *malūnas*, *pajūris*, *pýlimas*, *pušýnas*, *serbentýnas*, *šaltinis*, *užbalýs*, *uždaubýs*, *vertimas* „arimas“, ar tai tik metaforiškai vartojami mažiabiniai apeliatyvai *daržinė*, *kaniavėlė*, *kelmynėlė*, *melnyčėlė*, *nuotakėlė*, *pagrandėlė*, *provažėlė*, *sietuvėlė*, *ulyčėlė*, *degimėlis*, *ežerėlis*, *mclūnėlis*, *pajūrėlis*, *pylimėlis*, *pušynėlis*, *serbentynėlis*, *šaltinėlis*, *užbalėlis*, *uždaubėlis*, *vertimėlis*.

Prie šios grupės priskirtinas ir ežero vardas **Povilėlis** Dgl., kuris greičiausiai asmenvardinės kilmės – plg. *Póvilas*, *Povilėlis*.

Kitų hidronimų su priesagomis *-ėlė*, *-ėlis* daryba neaiški todėl, kad neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas: 1. **Duben-ėlė** Al., Nemuno kr. – kamienas *duben-* išvestinis, plg. *Dùbè* Rgv. 2. **Gudėn-ėlė** Kš., Lomenos int. – plg. *Gudėn-iškė*, *Gud-abalė* pv. Al., *Gudėnas* avd. 3. **Gudūn-ėlė** JnšM., Lakajos kr. – plg. *Gudūn-iškis* ež. JnšM. 4. **Nartav-ėlė** Vnd., Urkos dš. – plg. *Nařt-a-vaikis* ež. Glv., Nartakų vs. 5. **Seren-ėlė** Žml. – plg. (?) *Seren-tà*, *Šeren-tà* Kdl. 6. **Veliuon-ėlė**, *Veliónka* Šlv., Dratvens dš. – plg. *Veliuon-à* Vl., Nemuno dš. 7. **Virž-int-ėlė** Ut., Krašunos int. – plg. *Virž-uonà* Erž. ir *Vyž-int-à* Ktk. 8. **Bružok-ėliai** du ež. Dgč. Kamienas *bružok-* greičiausiai yra išvestinis, plg. *Brùž-ikas* rst. Vv. 9. **Dunepř-ėlis** Jž. Šio upės vardo kamienas *dunepř-* greičiausiai yra vienos kilmės su *Doniėpras* Šln., *Šušvės* int.¹, plg. *Dniepras* Šmn., Lakmenios int. 10. **Ešerin-ėlis** ež. Vs. – plg. *Ešerinis* ež. Mrk., *ešerỹs*. 11. **Genetin-ėliai** Pn., Alantos int. Kamienas *genetin-* yra išvestinis (*gen-et-in-*). 12. **Juo-dek-ėlis** ež. Jz. Kamienas *juodek-* greičiausiai yra išvestinis (sudurtinis²), plg. *júodas*, *ekis*. 13. **Kapašt-ėlis** ež. Vvs. Kamieno *kapašt-* kilmė visai neaiški. Daugiau vietovardžių su *kapašt-* baltų vardyne, rodosi, nėra. 14. **Kardon-ėlis** Raud., Nemuno dš. Šis upės vardas greičiausiai yra kilęs iš skolinio *kordònas* „pasienio sargyba“, plg. *Kardòn-vietės* l. Šlu. 15. **Kringin-ėlis** ež. Mlt. Kamienas *kringin-*, gal būt, išvestinis, plg. *Kring-elis* avd., pr. *Kring-iten* (G. Gerullis, AO 73). 16. **Lukštin-ėlis** ež. Antz. – plg. *Lukštinis* ež. Ds., *lùkštas* „vandens lelija“. 17. **Mešker-ėlis**, *Mešker-ùkas* ež. Onš. – plg. (?) *Mešker-iùniškė* kln. Vlkj. 18. **Murmus-ėlis** Kur., į Nevėžio ež. Kamieno *murmus-* sudėtis neaiški. Gal būt, jis yra sudurtinis. Tačiau plg. lat. *Murmis* pv. (J. Endzelins, LV I 2. 458). 19. **Nendrin-ėlis** ež. Vvs. – plg. *Nendrinė* Gdl., *néndrė*. 20. **Neverž-ėlis** Ut., Krašunos int. 21. ež. Ktk., Paneveržio k. Kamienas *neverž-* greičiausiai yra priešdėlio *ne-* vedinys, plg. *Verža* Šlčn. 22. **Pažem-ėlis** (**Didysaĩ** ir **Mažasaĩ**) ež. Dgč. – plg. *Pažemỹs* ež. Brž. 23. **Polym-ėlis** ež. Krsn. – plg. *Pólymas* ež. Ldvn. 24. **Uogin-ėlis** ež. Jž. – plg. *Uoginis* rst. Ktk., *úoga*. 25. **Vadin-ėlis** ež. Mlt. – plg. *Vadinis* ež. Kpč., *Vadà* Ar., *vadà* „dirvonas, tuštuma girioje“. 26. **Varik-ėlis** ež. Mlt. Ka-

¹ Plačiau žr. A. Vanagas, Dėl Lietuvos upių vardų *Dunojus* ir *Dniepras* kilmės, p. 180.

² Plg. p. 112.

mienas *varik-* greičiausiai yra išvestinis, plg. *Vārē* Kltn., *Vārēs* ež. Skdv. 27. **Veguž-ēlis** ež. rš. Antz. Pamatinio kamieno kilmė neaiški.

Upės vardas **Sav-ēlis** Pkr., Savėlišchio k., Kruojos dš. greičiausiai yra analogiškas vedinys kaip bendrinis žodis *savēlis* „nevėkšla, apsnūdėlis, puskvailis“ (plg. *Lebedà* ir *lebedà* – žr. p. 105).

Keli ežerų vardai yra priesagos *-ēlis* vediniai iš dviskiemenių žodžių. Genetiškai jie greičiausiai buvo ne mažybiniai vediniai, o veiksmazodinės arba vardažodinės ypatybės turėtojų pavadinimai: 1. **Min-ēlis** ež. Lkm. – plg. *Minià* Skdv. 2. **Mir-ēlis** ež. Trgn. – plg. *Mir-uōlis* ež. Lkm. 3. **Skrind-ēlis** ež. Slk. – plg. (?) *Skrindž-iauskas* avd. 4. **Ut-ēlis** ež. Trgn. – plg. *Ūt-enas* ež. Trgn. 5. **Vinc-ēlis** ež. Ktk. – plg. (?) *Veñc-avas* ež. Ds.

Prie šios grupės vedinių geriausiai tinka minėti ir upės vardą **Skrind-ēlė** (ar *Skrind-ēlė*?) Slk., į Skrindėlio ež.

Upės vardas **Ankšt-ēlė** Tl., Judros kr. taip pat nėra mažybinis vedinys – plg. *Ānkšč-ežeris* ež. Trg.

Atskirą grupę sudaro sudurtiniai upių vardai su priesaga *-ēlis*. Visų jų antrasis sandas turi šaknį *-up-*: 1. **Gužup-ēlis** Stč. 2. **Kleinup-ēlis** Srv. 3. **Mižup-ēlis** Srv. 4. **Molup-ēlis** Pn. 5. **Ražup-ēlis** Gdž., Dotnuvėlės int. 6. **Rudup-ēlis** Nj., Krioklės int. 7. Nj., Nevėžio kr. 8. **Skardup-ēlis** Srv. 9. **Šeškup-ēlis** Jsv., Smilgaičio kr. 10. **Vargup-ēlis** Jnšk., Žagarynės int. 11. **Vėliup-ēlis**, *Vėlup-ēlis* Gdr., į Beržos ež. Galima spėti, kad visi šie upių vardai seniau galėjo būti ir nemažybiniai vediniai. Jie, kaip rodo priesaga *-ēlis*, yra vediniai iš daugiaskiemenių žodžių. Kadangi dabar nemažybinių formų (**Gužupis*, **Kleinupis*... **Vėliupis*) jau nebėra, todėl visiškai tvirtai laikyti juos kilusiais iš atitinkamų nemažybinių formų negalima.

Hidronimai su *-ēlė*, *-ēlis* yra vieni dažniausių, tačiau jie paplitę gana nevienodai. Priesagos *-ēlė*, *-ēlis* upių ir ežerų vardų – tiek aiškios, tiek ir neaiškios darybos – beveik nėra į vakarus nuo linijos Žagarė, Šiauliai, Dubysos upė, Kapsukas (žr. žem. Nr. 9). Be to, hidronimų su *-ēlė*, *-ēlis* žymiai mažiau pasitaiko pietrytiniame Lietuvos kampe. Įdomu pažymėti, kad ryškiausiose upių vardų su priesaga *-ēlis* koncentracijos vietose ežerų vardų su šia priesaga yra labai nedaug.

-ēlius. 1. **Smird-ēlius** Čk., Dubysos int. 2. Glv., Vėgėlės int.: *smird-ėti*. Dėl semantikos plg. *Smirdālius* Trg.

[Priesaga *-elgis*]

Pran-élgis ež. Dgč. Šio vardo daryba visai neaiški. Galimas daiktas, kad jis yra ne priesagos *-elgis* vedinys, o asmenvardinė s kilmės, plg. *Šeš-élgis* avd. — plg. *Šeš-elis*, *Šeš-eikà* avd. Asmenvardis **Pranelgis* dabar nežinomas, tačiau plg. *Pran-ėlis*, *Pranỹs*, *Pran-i ūlis*.

Priesaga *-elka*

1. **Katr-élka** ež. Antz. — plg. *Katrà* Rud. Tačiau plg. *Kātrė* avd. 2. *Šakyn-élka* Škn., Švėtės kr. — žr. *-yna*. 3. *Vies-élka* Šr., Viesų k., Širvintos dš. — p. f. *Viesà*.

Priesagos su *-en-*

-ena. 1. **Bamb-enà** Smn., į Žuvinto ež. — plg. (?) liet. *Bamb-inai* k., lat. *Bamb-āni* k. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 232; J. Endzelīns, LV I 1. 83. 2. **Gam-enà** Mlt., Siesarties dš. — plg. *Gāmė* Pp. 3. **Grand-enà** Klm., Šlaunies int. — plg. (?) *Grandž-iūpis* Kp. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 232. 4. **Iž-enà** Šmn., Aluoties dš. — plg. *Īž-upis* Nj., lat. *Iž-ęžers* ež., *Iž-upe* (J. Endzelīns, LV I 1. 370). 5. **Kaim-enà** Msn., Musės dš. — plg. *Kiem-ėnas* Slč. 6. **Kam-enà** Šlčn., Visinčios dš. — plg. *Kāmė* Jrb. 7. **Kiaul-enà** ež. Ant. — plg. *Kiaūl-inis* ež. Ds., *Kiaūl-yčia* Smn., *kiaūlė*. 8. **Kiev-enà** Trgn. — plg. *Kiev-inỹs* ež. Trgn. 9. **Krek-enà** Lkš., Lenkupio int. — plg. (?) *Krak-inis* ež. Kpč. Dar žr. J. Otrębski, LP 1 220. 10. **Kut-enà** Bsg., Daugyvenės dš. — plg. *Kūt-uvis* Vks., Ventos dš. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 232. 11. **Lakšt-enà** Rk., Vyžuonos dš. — plg. *Lakšt-ūpė* Pbr., lat. *Lakste* Dar žr. J. Endzelīns, LV I 2. 252; J. Otrębski, LP I 220. 12. **Laum-enà** ež. Sem. — plg. *Laūmis* ež. Plt., *laūmė*. 13. **Lyž-enà** Skdv., Pelos kr. — plg. (?) *Ližė* Rt., Aitros kr. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 232. 14. **Nov-enà** Lkm., į Alksno ež. — plg. *Nóva* Grš. 15. **Staug-enà** Kltn., Ašvijos int. — plg. *Staūg-iškė* Mrs., *Staug-ỹs* avd. 16. **Šeim-enà** Vlkv., Širvintos dš. — plg. *Šeim-atīs* k. Utenos raj., ir, gal būt, *šeimà*¹. Labai hipotetiškai galima manyti, kad nėra neįmanomas upės vardo *Šeimenà* ryšys su upės vardu *Kaimenà*, plg. *Akmenà* up. ir *Ašmenà* up.², *Ākmantas* ir *Āšmantas* avd., ir, gal būt, *šeimà* ir *kiėmas*, *káimas*.

¹ Plačiau žr. A. Vanagas, Akmena,³ Lašmuo ir kiti panašios darybos upėvardžiai, LKK IV 229.

² Žr. В. Н. Топоров, Две заметки из области балтийской топонимики, RKR Endz. 264

(Žodžiai *káimas*, *kiēmas* semantiškai nėra visai neatpažįstamai nutolę nuo *šeimà*¹.) 17. **Urd-enà** Vn., Jūros int. – plg. *Ūrd-upis* || *Urd-upys* Krš. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 232. 18. **Urv-enà** Lel., į Rubikių ež. – plg. *Urva* pv. Ktk., *ūrvas*. 19. **Žeim-enà** Pbrd., Neries dš. – plg. *Žeim-ikė* Lk., *Žeimis* mstl., *Žeim-ėlis* mstl., *žiemà*². 20. **Brėšk-enà** Kp., Žvikės dš. – žr. *-inas*. 21. **Gárd-ena** Lkv., į Lūksto ež. – žr. *-uva*.

-enas. **Duob-enas** ež. Vg.: *duobė*.

1. **Ālm-enas** ež. rš. Lkm. – plg. *Ālmė* Šlv., *Alm-ajà* Lkm., *alm-ėti* „sunktis pamažu, tekėti be sustojimo, varvėti, bėgti“, *almuō* „pūliai“, *almė* „lavono skystimas, kraujo vanduo“. 2. **Dēm-enas** ež. Srj., Demeniškių k. – plg. *Démě* Švnč., lat. *Dem(i)s* k. (J. Endzelins, LV I 1. 208). 3. **Dēm-enas** ež. Dgč. – žr. *Demenas*. 4. **Īž-enas** ež. Šmn. – žr. *-ena*. 5. **Lañk-enas** Lp. – plg. *Lank-esà* Pnt., *Lankà* Lkš., *lankà*. 6. **Laūm-enas** ež. Dbg. – plg. *Laūmis* ež. Plt., *laūmė*. 7. **Pirš-enas** ež. Blnk. – plg. (?) *Perš-okšnai* ež. Lkm., *Perš-ėkė* Brb. 8. **Ūt-enas** ež. Trgn. – plg. (?) *Ut-ėlis* ež. Trgn.

-enė. 1. **Geb-ėnė** Skdv., Bremenos int. – plg. (?) *Gabys* ež. Krn. 2. **Kreš-ėnė** Lk., Vėdarės kr. – plg. (?) *Kraš-uonà* Ut. 3. **Lyg-enė** Jšn., Visinčios int. – plg. *Lýgė* Čk. 4. **Mut-ėnė** Dbg. – plg. (?) *Mūt-ulas* avd., pr. *Mutir* ež. (G. Gerullis, AO 104), *Mutilis* ež. (ten pat 103), lat. *Mutiļ-avats* šaltinis (J. Endzelins, LV I 2. 460). 5. **Ret-ėnė** Krn., Lapainios int. – plg. *Ret-ýnas* Vad., *Ret-ùpė* Kš. 6. **Sav-ėnė** rš. Pb., Pasavenės k., Musės kr. – plg. *Sav-istas* ež. Dg. 7. **Kriauk-ėnė** Rd., Ežerėlės int. (p. f. *Kriaukė*) – plg. *Kriaukės* Dgl.

Visiškai neaiškios struktūros yra upės vardas **Daugývenė** Rz., Mūšos dš. Gali būti ir sudurtinis. Dar plg. J. Otrębski, LP I 220.

-enis. 1. **Bliūd-ėnis** ež. JnšM.: *bliūdas*, plg. *Bliūdėlis* ež. Mlt. 2. **Juod-ėnis** ež. Lkm. 3. Švnčl.: *júodas*. 4. **Lenk-enis** Krt. 5. Kl., Alan-to int.: *leñkti*.

1. **Aud-ėnis** ež. Dglš. – plg. *Áud-upė* Brž., *Aūdai* gn. Ps. 2. **Bik-ėnis** Sb., Vašuokos int. – plg. *Bik-ėlė* Dgč., *Bik-ava* Vn. 3. **Būg-ėnis** Nv., Virvyčios kr. 4. Šd., Šakos dš. – plg. *Būgà* || *Būkà* Trgn. 5. **Čiug-ėnis** Ob. – plg. (?) lat. *Čug-as* k., *Čugu-lauks* (J. Endzelins, LV I 1. 183). 6. **Kep-ėnis** Trš., Būgenio kr. – plg. (?) *Kėp-a-kalnis*

¹ E. Fraenkel, LEW 970; A. Walde, VW I 358–360.

² Dėl šio žodžio pirminės reikšmės žr. O. H. Трубачёв, Славянские этимологии, ВСЯ II 29.

dr. Km., lat. *Cep-iši* k. (J. Endzelīns, LV I 1. 159), pr. *Kep-ytien* (G. Gerullis, AO 60). Dar žr. J. Otrębski, LP I 220. 7. **Mald-ēnis** Krtv., Šiaušės int. 8. Trš., Būgenio dš. — plg. *Mald-upis* Vl. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 235; plg. K. Būga, RR I 241. 9. **Mant-ēnis** Kl., Vieštovės int. — plg. *Maņtupis* Tl. 10. **Peik-ēnis** ež. Klt. 11. Švnčl. — plg. *Peikis* ež. Imb. 12. **Raud-ēnis** ež. Klvr. — plg. *Raudà* ež. Krtv., *Raudys* ež. Ut. 13. **Rot-ēnis** Žgč. — plg. *Rot-ālis* ež. Als. Dar žr. K. Būga, RR I 241. 14. **Skard-ēnis** Šd., į Vaidulonių ež. — plg. *Skard-ēlis* Krkn., Šventupio int. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 235. 15. **Tauj-ēnis** ež. Slk. — plg. *Tauj-ėnai* mstl. 16. **Tim-enis** rš. K., Įsruties int. — plg. pr. *Tym-er* ež. — žr. K. Būga, RR I 530. 17. **Vaid-ēnis** Sd., Varduvos kr. — plg. *Vaidys* Lk., Virvyčios dš., *Vaid-ūlis* Šd., Daugyvenės kr. 18. **Vid-ēnis** Užv. — plg. *Vid-okai* Tl. 19. **Keřt-enis** Bt., Šešuvies dš. — žr. *-enys*.

Kai kurie hidronimai su *-enis* gali būti asmenvardinės kilmės. Tai visų pirma **Gaivēnis** Yl., Luobos kr., plg. avd. *Gaivēnis* ir **Kantēnis** Trš., Maldenio kr., plg. avd. *Kantēnis*. Šie hidronimai su asmenvardžiais labiau, negu kiti priesagos *-enis* vediniai siejasi todėl, kad šaknis *gaiv-* ir *kant-* baltų hidronimijoje daugiau, rodosi, nepasitaiko. Kitų hidronimų su priesaga *-enis* santykis su tos pačios šaknies ir priesagos asmenvardžiais dabar neaiškus. Galima tik spėti, kad ir dalis kitų hidronimų su *-enis* gali būti kilę iš asmenvardžių. (Palygink, pvz., *Būgēnis* up. — *Būgēnis* avd., *Kepēnis* up. — *Kepēnis* avd., *Skardēnis* up. — *Skardēnis* avd.), tačiau tiek pat pamato yra juos laikyti ir savarankiškais priesagos *-enis* vediniais.

Upės vardo **Pāndenis** Šd., Alkupio int. struktūra neaiški. Kontrakcijos būdu jis gali būti atsiradęs ir iš **Pa-vandenis*. Dėl *pand-* plg. (?) *Pāndēlis* up. Srv., Liaudės int.

-enys. 1. **Kert-enys**, *Keřt-enis* Bt., Šešuvies dš. — plg. *Kertūs* Žž., *Kert-ušà* Šš. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 235. 2. **Ten-enys** Šlu., Minijos kr. — plg. *Ten-óvas* || *Ten-ióvas* Nmž. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 235. 3. **Žeim-enys**, *Žeim-enes* ež. Klt. — žr. *-ena*.

-enius. **Kib-ēnius** ež. Trgn. — plg. *Kib-eļké* pv. Žr.

Hidronimai, turintys priesagą su *-en-*, ypač dažni latvių vardyne¹.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 130; В. Ф. Дамбе, Некоторые наблюдения над гидронимией Латвийской ССР, „Питания ономастики“, Київ, 1955, p. 105.

Prūsų kalboje jų yra žymiai mažiau¹. Upių vardų su *-en-* pasitaiko ir buvusiose rytinėse baltų žemėse².

Lietuvių hidronimai su *-en-* pasiskirstę gana nelygiai. Jų didžioji dauguma yra į šiaurę nuo Nemuno – Neries. Ypač dažni jie rytiniuose Žemaičiuose ir Lietuvos šiaurrytinėje dalyje (žr. žem. Nr. 10).

Priesagos su *-én-*

-ėna. 1. Alš-ėna Nj. – plg. *Alšià* Stk. **2. Ašar-ėna** Kdn., Nevėžio kr. – greičiausiai iš **Ešerėna*, plg. *Ešer-inis* ež. Als., *ešerÿs*. **3. Šōn-ėna** Šauk., Ventos dš. – žr. *Šona*. **4. Vilb-ėna** Klm., Kražantės kr. – žr. *-ėnas*. **5. Var-ėnà** Bg. Vrn., Merkio dš. – žr. *-ėnė*.

-ėnas. 1. Gad-ėnas ež. Sem. – plg. *Gad-eikà* ež. Švn. **2. Gav-ėnas** ež. Mlt. – plg. *Gavÿs* ež. Ign. **3. Kiem-ėnas** Slč., Mūšos int. – plg. *Kiem-entà* Žž. **4. Lež-ėnas** Onš. Šaknies *lež-* kilmė neaiški. Daugiau šios šaknies hidronimų lietuvių vardyne nėra. Gal būt, tai dialektizmas, kilęs iš **liež-*, plg. *Liežÿs* ež. Aln. **5. Mam-ėnas** Gdž. – plg. *Mam-avÿs* Rdš. Dar žr. J. Otrębski, LP I 220. **6. Škurl-ėnas** Nj., Guopio int. – plg. *Škuřl-iškės* k. Šiaulių raj. **7. Vilb-ėnas**, *Vilb-ėna* Klm., Kražantės kr. – plg. *Vilb-izė* || *Vilb-izdà* Dar žr. K. Būga, RR III 547; P. Skardžius, ŽD 238. **8. Žard-ėnas** Gdž., Liaudės int. – plg. *Žařd-upis* Rs.

-ėnė. Var-ėnė, *Var-ėnà* Bg. Vrn., Merkio dš. – plg. *Vāřė* Kltn., *Vāř-ės* ež. Skdv.

-ėnis. Var-ėnis ež. Vrn. – žr. *-ėnė*.

Priesaga *-enčia*

Liul-enčia ež. Pns. – plg. *Liulÿs* ež. Sml.

Priesaga *-engis*

Drub-ėngis, *Drub-inga* Prn., Nemuno kr. – plg. (?) *Driū-bas* Nmk., *Driūb-inas* Šmk.

Priesaga *-enka*

Priesaga *-enka* yra slaviška, plg. Dnepro baseino upių vardus *Печанка*, *Белянка*, *Серебрянка*, *Гростянка* ir kt.³ Žinomi šie lietuvių upių vardai su *-enka*: **1. Kus-enka?** rš. Drsk., Ratnyčios kr. – plg.

¹ Žr. G. Gerullis, AO 253.

² В. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВП 118.

³ Žr. В. Топоров, О. Трубачёв, ЛАГВ П 64.

(?) *Kūs-upis* Akm. 2. *Paul-énka* RdmV., į Rimiečio ež. – plg. *Páulius* avd. Tačiau gali būti ir iš lenk. *pohulianka*, plg. *Pauliònka* k. Kupiškio raj. 3. *Varl-énka* Ml., Kančioginos dš. – plg. *Varlė* Trgn., *varlė*. 4. *Vil-énka* Smal., Vilenkos k., į Grendžios ež. – plg. *Vil-iā-upė* Glv. 5. *Rukl-énka* Jon., Ruklos vs., Neries kr. – žr. *-elė*. 6. *Suderv-énka* V., Neries dš. – p. f. *Sudervė*. 7. *Varn-énka* Varn., į Biržulio ež. – žr. *-elė*. 8. *Varp-énka* Jon., Neries kr. – p. f. *Varpė*. 9. *Vyšn-enka* Dg. – žr. *-elė*.

Priesaga *-énka*

Dirn-énka Jnš., Platonio int. – plg. *Diřn-upis* Pln., *Dirn-eikis* avd.

Priesagos su *-ent-*

-enta. 1. *Kiem-entà* Žž., Strėvos kr., plg. *Kiem-entas* || *Giedraičių ežeras* ež. Gdr. Dėl *kiem-* plg. *Kiem-ėnas* Slč. Dar žr. J. Otrėbski, LP I 231. 2. *Šelm-entà* Lbv., Šešupės dš. – plg. *Šelmuõ* Nmž. 3. *Šer-entà*, *Ser-entà* Kdl., Nemuno kr. Dėl *šer-* plg. *Šēr-inė* Nmž. Dar žr. J. Otrėbski, LP I 231. 4. *Gam-entà* Žsl., Laukystos dš. – žr. *-anta*.

-entas. 1. *Eļb-entas* Žgč., Ežeruonos kr. – plg. (?) liet. *Elbys* avd., pr. *Albenicken* (G. Gerullis, AO 8), lat. *Aļb-užs* k. (J. Endzelīns, LV I 1. 19), liet. *Alb-aičiai* k. (K. Būga, RR III 389). Dar žr. P. Skardžius, ŽD 374; J. Endzelynas, BKGf 100. 2. *Kiem-entas* ež. Gdr. – žr. *-enta*. 3. *Mėlm-entas* Kv., Tenenio dš. – plg. (?) *Malm-ažà* Tršk. Dar žr. D. Skardžius, ŽD 374; J. Endzelynas, BKGf 100. 4. *Šėlm-entas* ež. Vžn. – žr. *-enta*. 5. *Tėrm-entas* ež. Vs. Tai bene vienintelis šios šaknies hidronimas baltų vardyne. Jo kilmė neaiški. Gal būt, turi ką bendra su liet. *termėnti* „teršti, tepti“. Tačiau plg. *Termant*, *Termand*, *Termando* – suomių-ugrų ežerų vardai.

-entis. *Kárp-entis* Vks., Purvo dš. – plg. (?) *Kárpis* Kp., *Kárp-iškis* Lnkv.

Priesagos su *-er-*

-era. 1. *Nót-era*, *Not-erà* Bg., *Not-eris* rš. Pnt., Lokio dš. – plg. *Nõtė* || *Not-ijà* Slnt. Dar žr. K. Būga, RR III 533; I 416, 529; P. Skardžius, ŽD 305. 2. *Šum-erà*, *Šium-erà* Št., Obelies dš. Dėl *šum-* plg. (?) pr. *Sum-yn* ež. (G. Gerullis, AO 176), liet. *Šum-eika* avd., *Šum-aitis* avd.

Upės vardas **1. Moterà** Pkn., Pamoterio k., Girmuonio kr. **2. Rmš.**, Uolės kr. gali būti ne priesagos *-era* vedinys, o upėvardžiu virtęs bendrinis žodis, plg. lat. *mātara* „notrė“ (žr. J. Endzelins, LV I 2. 397).

-erė. 1. Žeb-ērė, *Žeb-ēris* Trš., Juodupio int. **2. Žeber-ē** Užv., Ventos kr. – plg. (?) *Žeb-okštà* Msn. Dar žr. J. Endzelin, ZslPh XI 134.

-eris. 1. Not-eris rš. Pnt., Lokio dš. – žr. *-era*. **2. Žeb-ēris** Trš., Juodupio int. – žr. *-erė*.

-erys. Šlev-erỹs (p. f. *Baublys*) ež. Ar. – plg. (?) *Šlevà* avd.

Priesagos su *-ern-*

-erna. 1. Drėv-erna Prk., Drevernos k., į Kuršių marias – plg. *Drėv-ės ūpis* Stč. Dar žr. K. Būga, RR I 501; III 955; P. Skardžius, ŽD 291.

2. Ut-ernà Kš. – plg. *Ūt-enas* ež. Trgn.

-ernė. Kev-eřnė, *Kev-eřnis* Pn., Nevėžio int. – plg. (?) *Kāv-iškė* Kpč.

-ernis. Kev-eřnis Pn., Nevėžio int. – žr. *-ernė*.

Priesagos su *-ert-*

-erta. Gom-ertà Grnk., Šušvės dš. – plg. (?) lat. *Gām-eļ-purvs* (J. Endzelins, LV I 1. 306), liet. *Gāmė* Pp.

-ertis. Mót-ertis Alv., Nemuno dš. Neaiški daryba. Jeigu turi ką bendra su upės vardu *Moterà*, tuomet, tur būt, priesaginiu negalėtume laikyti.

Priesaga *-erva*

1. Med-érva Rm. – plg. *Mėd-inas* Pn. **2. Sud-ervė**, *Suderv-énka* V., Sudervės k., Neries dš. Pamatinė forma ne visai aiški, gali būti ir *Sud-arvė*, tačiau plg. 1784 m. *Suderwa*¹. Dėl *sud-* plg. *Sud-otà* Švnčl.

Priesagos su *-es-*

-esa. 1. Brad-esà t. *Bradasa* Užp., iš Bradeso ež., Šventosios kr. – plg. *Brādas* Vrn., *Brad-ēlis* Kpč., *brād-as*, *bristi*. Dar žr. K. Būga, RR I 323, 416, 517; III 545, 611; P. Skardžius, ŽD 311; H. Krahe, BzN, 1959, H.1. 6. **2. Gub-esà** Gdr., Gubesos k. – plg. *Gub-inỹs* Rz. **3. Lank-esà** Pnt., Obelies dš. – plg. *Laņk-enas* Zp., *Lank-ója* Ob., *lankà*. Dar žr. K. Būga, RR III 611. **4. Lauk-esà** Zr., Dauguvos dš. – plg. *Lauk-ojỹs* ež. Ign., *Láuk-inė* Ktk., *laũkas*. Dar žr. K. Būga, RR III 279, 545; J. Endzelins, LVGr. 374; P. Skardžius, ŽD 312. **5. Pel-esà** Rod., Pelesos

¹ VS I 81.

k., Ūlos int. 6. ež. Rod. – plg. *Pelà Skdv.*, *Pel-yšà Grl.* Dar žr. K. Būga, RR III 515. 7. **Pyv-esà** Ps., Mūšos dš. Šaknies *pyv-* kilmė neaiški¹. Dar žr. K. Būga, RR I 510. 8. **Raud-esà** Ut. – plg. *Raudys* ež. Ut., *Raudà* Rdn. Dar žr. K. Būga RR I 479, 517, III 545; P. Skardžius, ŽD 312. 9. **Rud-esà** t. *Rudasà* Mlt., iš Rudeselio ež. į Baltųjų Lakajų ež. 10. **Rud-esà**, *Rùd-esas* ež. Mlt., Rudesos k. – plg. *Rud-ijà* Kš., *Rud-upys* An., *rùdas*. Dar žr. K. Būga, RR I 517; III 545; plg. P. Skardžius, ŽD 312. 11. **Vilk-esà** Šš., Širvintos dš. – plg. *Vilkė* Lp., *Vilk-upys* Kp. 12. **Žal-esa** rš. Nmč., Neries dš. – plg. *Žal-ėlis* ež. Mlt., *Žal-ióji* Čk., *žāl-ias*.

Dėl priesagos plg. *Ved-esà* pv. Rdd.

-esas. 1. **Brād-esas** t. *Brād-asas* ež. Ut. – žr. *-esa*. 2. **Kerb-ėsas** Vks., Ventos dš. – plg. (?) pr. *Carbeyne*, *Karbayn* (G. Gerullis, AO 56), liet. *Kerb-a-balė* pv., *Kėrb-a-balis* gn. Rm. 3. **Lāk-esas** ež. Nmč. – plg. *Lak-ajaĩ* ež. Mlt. 4. **Laūk-esas** ež. Smal. – žr. *-esa*. 5. **Luok-esas** ež. Mlt. – plg. *Luokà* ež. Als. 6. **Vaik-esas** ež. Dgl. – plg. (?) *Vaik-upis* Vdk. 7. **Žāl-esas** ež. R., Pažalesio k. – plg. *Žal-ėlis* ež. Mlt., *Žal-ióji* Čk., *žālias*. 8. *Rùd-esas* ež. – žr. *-esa*.

-esė. **At-esė**, *At-es-yčia* Smn., iš Atesio ež., Peršėkės kr., plg. *At-esys* ež. Smn. Dėl *at-* plg. (?) *At-uonyš* Trš.

-esis. **Burb-ėsis** Nv., į Morkiškių ež.: *burb-ėti*. Dėl semantikos plg. *Burb-ūlis* Žmt.

1. **Gėg-ėsis** ež. Pbrd. – plg. *Gėgė* Pgg. 2. **Vařl-esis** ež. Pln. – plg. *Varlys* ež., *varlė*.

-esys. 1. **At-esys** ež. Smn., Atesninkų k. – plg. *At-uonyš* Trš. Dar žr. B. Savukynas, LKK III 298. 2. **Egl-esys** t. *Aglesys* Pp., Paelgesių k., Ventos dš. 3. Pp., Eglesio int. – plg. *Ėglė* Kp., *Egl-yšė* Krž. Dar žr. K. Būga, RR I 517; III 545; P. Skardžius, ŽD 313. 4. **Ruv-esys** Tj., Šventosios dš. – plg. (?) *Ruv-elys* Krš. 5. **Vilp-esys** Gdž., Liaudės int. – plg. (?) *Velpė* Rs., Velpesių k. 6. **Žal-esys** t. *Žal-asys* Kdn., Nevėžio kr. – plg. *Žal-iūkės* Gdž., *žālias*, *žaliuoti*. 7. **Žvel-esys** Šv., Ašvos kr. – plg. (?) *Žvel-s-à* Grg. Dar žr. J. Otrębski, LP I 227.

Hidronimai, turintys priesagą su *-es-*, iš baltų kalbų bene dažniausiai lietuvių vadyne. Latvių hidronimų su *-es-* žinoma vos vienas kitas².

Lietuvių hidronimai su *-es-* pasiskirstę labai nevienodai. Apskritai imant, jie dažnesni Rytų Lietuvoje. Ryškiausiai izoglosą sudaro hidro-

¹ Plg. R. Schmittlein, RIO 1969 Nr. 250.

² Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 136.

nimai su *-esa*, *-esas*, kurie koncentruojasi apytikriai į rytus nuo linijos Vilnius, Jonava, Panoteriai, Troškūnai, Užpaliai, Dusetos (žr. žem. Nr. 11).

Priesaga *-èsè*

Up-èsè rš. Jšn., Merkio kr.: *ùpè*.

Kap-èsè rš. Vad., Aptekos kr. — plg. *Kap-ùpè* An.

Priesaga *-esnis*

Taūt-esnis ež. Antz. — plg. *Taut-inỹs* Mšk.

Priesagos su *-est-*

-esta. **Iėž-esta**, *Jiėž-estas*, *Jiež-estis*, *Jėž-erastas*, *Jež-estva* Jnšk., Mūšos dš. — plg. (?) *Jiėž-n-as* mstl. (žr. K. Būga, RR III 609).

-estis. *Nig-ėstis* ež. Auk. — žr. *-asčius*.

Priesagos su *-ėst-*

-ėsta. **Malk-ėsta** Mlt. — plg. *Malk-ōsnė* Jon., *Málk-upis* Vp.

-ėstas. **1. Lam-ėstas** Lkm., į Lamėsto ež. **2.** ež. Lkm. — plg. pr. *Lam-oten*, *Lamen* ež., lat. *Lam-ini* k. (žr. K. Būga RR I 162, 455). **3. Malk-ėstas** ež. Mlt., Antamalkėstės vs. — žr. *-ėsta*. **4. Debr-ėstas** Akm., Šventupio dš. — žr. *-ėstis*.

-ėstis. **Debr-ėstis**, *Debr-ėstas* Akm., Šventupio dš. — plg. (?) *Dabr-uōlis* Grz. — taip vadinama *Norupio* pradžia, *dābras* „bebras“. Dar žr. J. Otrębski, LP I 232.

Priesagos su *-eš-*

-eša. **Kem-ešà**, *Kēm-ešė*, *Šárkių upėlis* Lkm., į Kemešio ež. — plg. (?) *Kem-erỹs* kln. Vp. Dar žr. J. Otrębski, LP I 227.

Priesagą *-eša* greičiausiai turi ir upės vardas **Pet-ešà** RdmV., Petešos k., Rudaminos kr., tačiau pamatinės formos autentiškumas abejotinas.

-ešė. *Kēm-ešė* Lkm., į Kemešio ež. — žr. *-eša*.

-ešis. **Dūm-ešis** Klp., Danės dš. — plg. *Dūmė* Brb.

-ešys. **Kem-ešỹs** ež. Lkm. — žr. *-eša*.

Priesaga *-ėšis (-ėšius)*

Gail-ėšis, *Gail-ėšius* Trk., Viešetės dš. — plg. *Gail-upỹs* Srd., *Gáil-iekas* ež. Srj. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 316.

Priesaga -eška

Kaud-eška (?) Čk., Lazduonos int. Upės vardo autentiškumas abejotinas.

Priesagos su -et-

-eta. 1. Ais-età Lkm., iš Aiseto ež. į Kiauno ež. – plg. *Aisë* Vvr. Dar žr. K. Būga, RR III 526, 333; I 503; J. Endzelīns, LV I 1. 7; B. Savukynas, LKK III 292. **2. Als-età** t. *Alsatà* Rk., iš Alsetos ež., Nemunėlio kr. **3. ež. Rk.** – plg. *Aisë* || *Alseikų upālis* Šv., *Alsà* Vdk. Dar žr. K. Būga, RR I 481; J. Endzelīns, LV I 1. 23; P. Skardžius, ŽD 340; B. Savukynas, LKK III 294. **4. Dus-età** Ds. – taip vadinama *Šventoji* nuo versmių iki Dusetų – plg. *Dusià* ež. Srj., *Dusà* Pmp. Dar žr. K. Būga, RR I 509; P. Skardžius, ŽD 340. **5. Ner-età, Neretėlė** Ppl., Nemunėlio dš. – plg. *Neris* V., *Nerys* Erž. Dar žr. K. Būga, RR I 481, 508; P. Skardžius, ŽD 340; H. Krahe, BzN, 1961, H. 1. 33; J. Otrębski, BzN, 1960, H. 2. 175; R. Schmittlein, TL 96; plg. J. Endzelīns, LV I 2. 476. **6. Rešk-età** Žr., iš Reškečio ež., Virvyčios kr., ten pat ež. *Rešk-ėtis* – plg. (?) *Rekst-ys* Trg (dėl -šk-: -kst- plg. *blyškūs* : *blykstelėti*). Dar žr. J. Otrębski, LP I 228. **7. Šep-età** Všn., iš Šepetos balų į Suosos ež. – plg. (?) *Šep-otai* k. Klaipėdos raj., *Šap-ėlė* Ob. Dar žr. K. Būga, RR I 508; P. Skardžius, ŽD 340. **8. Šip-eta?** Rud., Nočios kr. Upėvardžio šaknies *šip-* autentiškumas abejotinas, gali būti ir *šep-*. **9. Vaig-età** Bg. Ašm. – plg. *Váig-uvà* Plk. Dar žr. K. Būga, RR III 545. **10. Ver-età** Yl. – taip vadinamas *Apšės* aukštupys – plg. *Verys* ež. Zr., *Vér-vedis* Pp. Dar žr. K. Būga, RR I 337; P. Skardžius, ŽD 340. **11. Veš-età** Pn., Molainos kr. – plg. *Veš-ėtinis* Sk. **12. Ais-età** ež. Lkm. – žr. *-etas*.

-etas. 1. Ais-etas, Ais-età, Ais-etai ež. Lkm. – žr. *-eta*. **2. Dūs-etas** ež. Dgč. – žr. *-eta*. **3. Drūv-etas** ež. Brsl. – plg. *Drujà* Brsl. Dar žr. K. Kuzavinis, Etymologica, „Baltistica“, 1(2) 178. **4. Nōv-etas** ež. Brsl. – plg. *Nōva* Grš., *Nov-enà* Lkm.

-etė. 1. Tėrv-etė Žg., Švėtės kr. – plg. lat. (kuršių?) *Terv-ende* (K. Būga, RR III 847; 261¹). **2. Vieš-ėtė** Sd., Ventos kr. – plg. *Viešà* Ut., *Viešià* Kn. Dar žr. K. Būga, RR III 235; P. Skardžius, ŽD 341.

Upės vardas *Govetė* Šln. gali būti ne priesaginis, o sudurtinis, plg. *Govietė* b. ten pat < **Go* (? *goj-*) *-vietė*.

¹ Tačiau greičiausiai tai suomių-ugrų kilmės vardas, plg. karel. *Терва-лам-бу*, *Терва-ярви*, est. *Tarvast* ir pan.

-etis. 1. Rešk-ētis ež. Žr. — žr. **-eta. 2. Šiem-etis**, *Siemn-étas* ež. Vvs. Santykis tarp pamatinės formos ir varianto neaiškus. Dėl *šiem-plg. Šiem-inė* pv. Dkšt.

-etys. 1. Leg-etỹs Rd., Beržės dš. — plg. *Leg-ōté* rš. Pb., *Lėgus* Mlt. Dar žr. J. Otrębski, LP I 229. **2. Šep-etỹs** Klm., Saldaus dš. **3. ež. Krn.** — žr. **-eta.**

Hidronimų su **-et-** pasitaiko ne tik lietuvių, bet ir latvių vardyne¹. Prūsų hidronimų su **-et-** yra labai nedaug². Baltiškos hidronimijos reliktai, galintys turėti priesagą su **-et-**, pasitaiko ir senosiose baltų žemėse toli į rytus nuo šių dienų Lietuvos³. Tai leidžia manyti, kad priesagos su **-et-** galėjo būti būdingos daugelio baltų genčių hidronimijai.

Lietuvių hidronimai su **-et-** pasiskirstę labai nelygiai. Beveik visi jie yra į šiaurę nuo linijos Klaipėda, Kelmė, Anykščiai, Mielagėnai. Pastebima jų koncentracija yra Lietuvos šiaurės rytuose (žr. žem. Nr. 12).

Priesagos su **-ét-**

-éta. 1. Birv-étà Tvr., Dysnos dš. — plg. *Birvà* ež. Trak. Dar žr. K. Būga, RR III 847. **2. Erzv-étà** t. *Arzv-ētà* Tvr., Erzvėto k., iš Erzvėto ež. — taip vadinamas *Birvėtos* aukštupys iki santakos su Kamoja — plg. (?) *Erž-vilkai* || *Eřž-vilkas* Erž., *Arz-n-ėkas* r. Žr. **3. Rauk-étà** Dkšt., iš *Raukėtos* ež., Dysnos kr. **4. ež. Dkšt.** — plg. *Rauk-ūtis* r. Užp., pr. *Raukeinojge* (G. Gerullis, AO 139). **5. Sirv-étà** Švnč., iš *Sirvėto* ež. į Kančiogino ež. — plg. (?) *Širva* ež. Krtv., *Širv-ỹs* ež. Pb.⁴ **6. Baršk-étà** ež. Švnčl. — žr. **-ētis. 7. Drisv-étà** Dkšt., Dysnos kr. (p. f. *Drūkša*) — žr. K. Būga, RR I 175, 501.

-étas. 1. Ėrzv-étas, *Erzv-étaĩ* ež. Tvr., Erzvėto k. — žr. **-eta. 2. Keřnad-étas**, *Kernad-étas* ež. Ut. Kamieno *kernad-* kilmė neaiški. Galimas daiktas, kad jis yra išvestinis, plg. *Kernỹs* ež. Slk. **3. Parsv-ėtas** ež. Dkšt. — plg. pr. *Parse* ež., liet. *Peřsas* ež. Srj. **4. Sirv-étas** ež. Švnč. — žr. **-éta. 5. Šuk-ėtas** Lkč., Nemuno kr. — plg. *Šuk-ỹnė* Gl., *Šuk-upis*, *Šukis* Dr. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 342. **6. Siemn-étas** ež. Vvs. — žr. **-etis.**

-ētis. 1. Baršk-ētis, *Baršk-étà*, *Baršk-ėtkà* ež. Švnčl. — plg. *Baršk-ietis* Mlt. **2. Gerv-ētis** ež. Slk. — plg. *Gerv-inis* ež. Lp., *Gerv-ainỹs* Tl., *gėrvė*. **3. Parsv-ėtis** Dysnų ež. dalis Dkšt. — žr. **-étas.**

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 138.

² Žr. G. Gerullis, AO 257.

³ Žr. B. Топоров, О. Тр у б а ч ё в, ЛЯГВП 133.

⁴ *Sirv-* vietoje *širv-* čia, gal būt, yra baltų dialektizmas, nes šiame krašte *s*, *z* vietoje *š*, *ž* pasitaiko ir bendriniuose žodžiuose — žr. E. Grinaveckienė, Nauji džiukų tarmės tyrinėjimų duomenys, „Literatūra ir kalba“, V, Vilnius, 1961, p. 605.

Upių ir ežerų vardai su priesaga *-ėta, -ėtas* pasitaiko, be mažų išimčių, tik pačiuose Lietuvos rytuose, į rytus nuo linijos Pabradė, Utena, Zarasai (žr. žem. Nr. 13). Pažymėtina, kad priesagos *-ėta, -ėtas* bendrinių žodžių (daiktavardžių) baltų kalbose yra vos vienas kitas (plg. liet. *raukštai* „poniški marškiniai“). Krinta į akis ta aplinkybė, kad daugumos lietuvių hidronimų su *-ėta, -ėtas*, ypač iš Rytų Lietuvos, prieš priesagą yra priebalsis *v* (*Birv-ėtà, Erzv-ėtà, Sirv-ėtà, Drisv-ėtà, Ėrv-ėtàs, Sirv-ėtas, Parsv-ėtas*). Ar priebalsis *v* nerodo, kad šie hidronimai yra susiję su *u*-kamieniais pamatiniais (dabar jau nebe aiškiais) žodžiais? Plg. *Birvà* < **Birv-a* (?).

Priesagos su *-ėv-*

-ėva. **Kil-ėva** An., Aknystos kr. — plg. *Kil-upis* Grk.

-ėvė. 1. **Gyn-ėvė** Čk., Dubysos kr. — plg. *Gynià* || *Gyně* Vnd. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 389. 2. **Šeš-ėvė** Kri., Lielupės kr. — plg. *Šeš-upys* Vb., *Šeš-uvà* Jon.

Priesaga *-eza*

Krem-ezà Stk. — plg. (?) lat. *Kram-iene* pv. (J. Endzelins, LV I 2. 121), liet. *Krem-ės-kalnis* kln. Jž., *Kremešiškų* k.

Priesagos su *-ėž-*

-ėžė. **Ym-ėžė** Kv., Aitros kr. — plg. (?) *Ym-ilsà* Btr. Dar žr. J. Otrębski, LP I 235.

-ėžis. **Up-ėžis**? Vnd.: *ùpé*.

-ėžys. **Kerm-ėžys** ež. Lel. — plg. *Kerm-úniškės* pv. Km.

Priesaga *-yčia*

Dauguma aiškios darybos šios priesagos upių vardų yra vediniai iš ežerų vardų: 1. **Yl-yčia** Smn., iš Ylelio ež. į Giluičio ež.: **Yl-ys (-is)*, dabar *Yl-ėlis* ež. Smn. 2. **Mašn-yčia** Drsk., iš Mašnelio ež., Nemuno dš.: **Mašn-ys*, dabar *Mašn-ėlis* ež. Drsk. 3. **Matar-yčia** Rud., į Matarų ež.: *Matar-ū* (*ėžeras*) Rud. 4. **Rauden-yčia** Klvr., iš Raudenio ež.: *Raudėn-is* ež. Klvr. 5. **Simn-yčia** Smn., į Simno ež.: *Siŋno* (*ėžeras*) Smn. 6. **Šark-yčia** Lbv., iš Šarkaičio ež. į Šarkio ež.: *Šark-is* ež. Lbv. 7. **Ates-yčia** Smn., teka per Atesio ež., Peršėkės kr. (p. f. *Atesė*): *Ates-yš* ež. Smn. 8. **Kernav-yčia** Šlčn., iš Kernavo ež., Visinčios dš. (p. f. *Kernavė*): *Keřnav-as* ež. Jšn.

Kiti priesagos *-yčia* vediniai yra sudaryti iš bendrinių žodžių: **1. Kaln-yčia** Krž., Kražantės kr.: *kálnas*. Dėl semantikos plg. *Káln-upis* Rs. **2. Kiaūl-yčia**, *Kiaul-yčia* Smn., Bambenos kr.: *kiaūlė*. Dėl semantikos plg. *Kiaūl-upė* Vlkv. **3. Vor-yčia** Šlu., Šyšos kr.: *vóras* „senas“¹.

Vardas variantas *Gluosn-yčia* Smn., Gluosninkų k. greičiausiai yra išvestas iš pamatinės upėvardžio formos *Glúosn-ė*.

Kitų upių vardų su *-yčia* daryba mažiau aiški, nes dabar sunku pasakyti, iš kurių žodžių paimti jų pamatiniai kamieniai: **1. Degl-yčia** Vg., Vilbėno int. – plg. *Dėglė* Krtv. **2. Lōl-yčia**, *Lōl-ytis* Vn., Jūros dš. – plg. (?) liet. *Lol-is* avd., lat. *Lāl-as* k. (J. Endzelīns, LV I 2. 285), liet. *Liól-inga* Šlv. Dar žr. K. Būga, RR III 787. **3. Sien-yčia** Rud., Ūlos dš. – plg. *Siēnis* ež. Auk., *Sien-inė* Brt., pr. *Seyn-icz* up. (G. Gerullis, AO 154). **4. Skar-yčia** Varn., Virvyčios kr. – plg. *Skarà* rš. || *Priėglius* Įs., *Skar-inės upėlis* Žr. Dar žr. K. Būga, RR I 483, K. Krahe, BzN 1964, H. 1. 21. **5. Skirv-yčia**, *Skirv-ytė* Rsn., į Kuršių marias – plg. Dnepro baseino upės vardą *Щербенка*, kuri K. Būga (RR III 542) bei V. Toporovas ir O. Trubačiovas (ЛІАГБП 213) laiko kilusiu iš balt. **Skirv-ā*. Dar žr. J. Otrębski, LP I 229. **6. Svet-yčia** Dkšt., į Dysnų ež. – plg. *Svetūs* ež. Dg. **7. Vart-yčia** Šd., Niauduvos dš. – plg. *Vart-ulys* Šll., *Vart-išys* ež. Ant. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 357. **8. Virv-yčia**, *Virv-ytė* Trš., Ventos kr. – plg. (?) *Virv-eliapuolis* r. Trgn. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 357; G. Gerullis, AO 258. **9. Virv-yčia** Mšk., Kulpės int. – žr. *Virvyčia*.

Lietuvių upėvardžiai su *-yčia* pasiskirstę labai nelygiai. Gana aiškiai išsiskiria du ryškesni koncentracijos židiniai. Vienas jų yra pačiuose Lietuvos pietuose, apytikriai į pietus nuo linijos Kapsukas – Jieznas – Jašiūnai, antras – Žemaičiuose, ypač pietiniuose (žr. žem. Nr. 14). Įdomu pažymėti, kad upėvardžių su priesaga *-yčia* beveik nėra visoje Rytų Lietuvoje ir net tose srityse, kur mergaičių pavardėse ar šiaip bendriniuose žodžiuose priesaga *-yčia* yra labai populiarai.

Priesaga *-(i)nyčia*

Priesaga *-(i)nyčia* yra ne lietuviška, o skolinta iš lenkų *-nica*². Aiškūs šios priesagos vediniai, sudaryti iš ežerų vardų, yra tik du: **1. Bils-inyčia** Lp., iš Juodojo Bilso ež., Nemuno kr.: *Bil-sas* (*Júodajis*) ež. Lp. **2. Avier-nyčia** Lp., iš Avirio ež., Nemuno kr. (p. f. *Avirė*): *Avir-is* ež. Lp.

¹ Plačiau žr. S. Karaliūnas, Senas, vetušas, voras, „Kalbos kultūra“, 9, 1965, p. 55.

² Žr. P. Skardžius, ŽD 358.

Kiti upių vardai su *-nyčia*, nors jų išskiriamasis pamatinis kamienas ne visai aiškus, taip pat greičiausiai yra ne priesagos *-yčia*, o *-nica* vediniai: 1. **Derėž-nyčia** Vrn., Perlojos II k., Merkio kr. 2. Vrn., Moliadugnio k., Merkio kr. Kamieno *derėžn-* kilmė neaiški. 3. **Kubil-nyčia** Drskn., Nemuno dš. — plg. *Kubilius* avd., *kùbilas*. 4. **Pägelež-nyčia** Lp. — plg. *Pagelež-iaī* k. Utenos raj. 5. **Rāt-nyčia** Drsk., Ratnyčios k., Nemuno dš. — plg. *Rāt-upis* Rs.

Upių vardai su adaptuota lenkiška priesaga *-nica* yra labai mažame rajone Pietų Lietuvoje apie Leipalingį ir Druskininkus (žr. žem. Nr. 14).

Priesaga *-idas*

Dāl-idas ež. Sem. — plg. (?) *Dālios* 1. Vrn.

Priesaga *-yda*

Sav-ydà Žm., Barupės kr. — plg. *Sav-istas* ež. Dg., *Sav-ėné* Pb. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 101; H. Krahe, BzN, 1959. H.1. 2; J. Otrębski, LP I 208.

Priesaga *-iečius*

Liub-iėčius ež. Vrn. — plg. *Liùb-ina* Krn., *Liub-ėlis* ež. Vs.

[Priesaga *-iedas*]

Sus-iėdas ež. Mlt. Visai neaiškios darybos ir kilmės vardas. Dėl *sus-* plg. (?) *Sus-ienà* Kvr., *Sūsia* ež. Klvr. Tačiau gali būti kilęs ir iš skolinio *susiėdas* „kaimynas“.

Priesaga *-iejis*

Weis-iėjis ež. Vs. — plg. pr. *Weys-icke*, *Weysen* ež. (G. Gerullis, AO 198), liet. *Viesà* Šr., ir, gal būt, *Viešis* ež. Ut¹.

Priesaga *-iejus*

Vern-iėjus ež. Auk., Verniejaus vs. — plg. *Veřn-upis* Vg.

Priesagos su *-iek-*

-ieka. **Balt-iekà** ež. JnšM.: *báltas*.

1. **Taur-ieka**, *Taur-iek-ėlė* Stk., Tauriečių k., Alšios kr. — plg. *Taurė* Kš. ir, gal būt, *taūras*. Dar žr. J. Otrębski, LP I 213. 2. **Var-iekà** ež. Mšg., Variekos k. — plg. *Vārius* An., *Vārės* ež. Skdv.

¹ Plačiau žr. Б. Савукина с, К проблеме западнобалтийского субстрата в югозападной Литве, „Baltistica“, 1 (2), 1966, p. 170.

-iekas. 1. Gáil-iekas ež. Srj. — plg. *Gáil-intas* ež. Mrk., pr. *gaylis* „baltas“. **2. Gav-iekas** ež. Sem. — plg. *Gavÿs*, *Gav-eïkis* ež. Ign. **3. Vag-ië-kai** (Didieji ir Mažieji) ež. Sem. — plg. *Vagà* Ign.

Priesagos su *-ien-*

-iena. 1. Berž-iena Rk., Vingerinès dš. **2. ež. Rk.** — plg. *Beržë* Rd., *bérzas*. **3. Kir-iena** Jnš., Audruvès dš. — plg. (?) *Kir-n-é* Dbg., lat. *Cir-ene* up. (J. Endzelins, LV I 1. 167). Dar žr. K. Būga, RR II 22; III 275. **4. Prav-ienà** Rmš., Nemuno dš. — plg. (?) pr. *Prawanythe* (G. Gerullis, AO 134). **5. Sus-ienà** Kvr., Šventosios dš. — plg. lat. *Sus-ējà* (lietuvių ištariamu — žr. K. Būga, RR III 863).

-ienė. 1. Dvės-ienė Pmp., Pyvesos kr. — plg. (?) *dvės-ti*. **2. Lap-iėnė** Lap., Neries dš. — plg. *Lāp-ēs* mstl., *Lap-ainià* Krn. **3. Paut-iėnė** Mlt., Grabuostos int. — plg. *Paūt-upis* Krsn., pr. *Pauta* up. (G. Gerullis, AO 117). Dar žr. J. Otrębski, LP I 224. **4. Šark-ienė** Lap., Neries int. — plg. *Šark-ýtè* Tršk., *Šarĳ-is* ež. Lbv. **5. Šav-ienė** Pmp., Svalios kr. — plg. (?) *Šav-ašà* Dgl.

-ienis. 1. Aviž-iėnis, *Aviž-iėn-iškis* Kp. — plg. *Avižè* Šlv. **2. Žag-iėnis** Pn., Nevėžio kr. — plg. *Žāg-upis* Vnd. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 289.

Ežero vardas **Šiupiėniai** Gdr., Šiupienių k. greičiausiai yra ne priesagos su *-ien-* vedinys, o antrinis darinys, kilęs iš kilmininkinio hidronimo **Šiupienių ežeras*.

Hidronimų, turinčių priesagą su *-ien-*, dar yra latvių vardynė¹.

Lietuvių upių ir ežerų vardai su *-ien-* pasiskirstę labai nevienodai. Visi jie yra Rytų ir Vidurio Lietuvoje (trikampyje Joniškis, Kaunas, Zarasai) ir visai [nerandami Žemaičiuose, Užnemunėje ir apskritai visoje pietinėje Lietuvos dalyje.

Priesagos su *-iet-*

-ietė. Vais-ietė Sem., iš Vaisiečio ež. į Galnio ež. — plg. *Vais-inė* Smal., *Vais-upis* Ūd., Peršėkės int. Dar žr. J. Otrębski, LP I 231.

-ietis. 1. Baršk-ietis Mlt., į Virintų ež. — plg. *Baršk-ētis* || *Baršk-età* ež. Švnč. **2. Gilb-ietis** ež. RdmV., Gilbiečio k. — plg. *Gilbà* Ktk. **3. Rim-ietis** ež. Lzd., Rimiečio k. — plg. *Rim-úošè* Rd., *rimti*, *ramùs*. **4. Sal-iėtis** Dbk. — plg. *Salà* Všn., *Sal-inė* Antz., *Sal-òtè* Kpč., *salà*. **5. Vais-ietis** ež.¹ Sem. — žr. *-ietė*. **6. Sėtik-iėtis** ež. Švnč., Sėtikės k. (p. f. *Sėtikis*). Vardas — variantas *Sėtik-iėtis* greičiausiai yra priesagos *-ietis* vedinys iš kaimo vardo *Sėtikė*.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 132.

Hidronimai, turintys priesagą su *-iet-* (pr. *-eit-*), retoki ne tik lietuvių, bet ir latvių¹ bei prūsų² vardyne.

Priesaga *-yga*

Šedv-ygà Grš., Šedvygų k., Novos dš. — plg. (?) *Šeduvà* mstl. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 104; J. Otrębski, LP I 209.

Priesagos su *-ij-*

-ija. 1. Ak-ijà Šauk., į Ventos perkasą: *akis* „ežerokšnis; liūne kiaura vieta; akivaras; iš gilumos prasimušęs šaltinis“ LKŽ I 55, plg. *Akỹs* Brb., *Akis* ež. Glv. **2. Ašv-ijà** Kltn., Akmenos dš.: *ašvà* „kumelė“ (K. Būga, RR III 536; P. Skardžius, ŽD 13; J. Otrębski, BzN 1959, H. 1. 24 tt., plg. G. Gerullis, AO 12; B. Savukynas, LKK III 298)³. **3. Blind-ija** Gdž., Garduvos int.: *blindis* || *bliñdė*, plg. *Blindis* Rs., *Blind-ỹnė* Šlv⁴. **4. Dub-ijà** Jnšk., Mažupės int. **5. Rgv.**, Alantos dš. **6. Šl.**, į Kairių ež.: *dubùs* „įdubęs“ (žr. P. Skardžius, ŽD 82), nors gali būti vedinys ir iš *dùbė* „įdubimas, slėnys“. **7. Gil-ijà** Pgg., į Kuršių marias: *gilùs*, plg. *Gil-ióji* Brb. **8. Juod-ijà** Jz., Nemuno dš.: *júodas*, plg. *Juod-ỹnė* Jon. **9. Kirm-ijà** Al., Nemuno kr.: *kirmis*, *kirmė* „kirmėlė“ (P. Skardžius,

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 139.

² Žr. G. Gerullis, AO 256.

³ Nežiūrint to, kad upės vardo *Ašvijà* siejimas su *ašvà* „kumelė“ jau tapo tradicija, čia išskyla ir tam tikrų abejonių. Jau H. Petersonas (H. Petersson, Studien über die indogermanische Heterroklisie, Lund, 1921, p. 197) upėvardį *Ašvijà* lygino su lot. *aqua*, got. *ahwa* „vanduo“. H. Petersono lyginimui nepritarė K. Būga (RR III 536), nes, jo nuomone, rytiniai indoeuropiečiai „vandeniui“ vadinti žodžio **akwā* nevartoja. Kiek tvirtesnio pamato nepritarti K. Būgos nuomonei dabar nėra, tačiau ide. *ak-*, *ak'-* refleksai baltų vardyne net tais atvejais, kai visos kitos sąlygos vienodos, plg. *Akmenà* up. ir *Ašmenà* up. (B. H. Toporov, Две заметки из области балтийской топонимии, R Kr Endz. 264), *Ākmantas* avd. ir *Āšmantas* avd. ir tt., rodo, kad liet. hidronimų šaknies *ašv-* ryšys su lot. *aqua* nėra neįmanomas. Be to, ir dėl semantikos kyla abejonių. (Kelių mažų upelių vardas *Kumėlupis* greičiausiai yra žymiai vėlesnis darinys.) Iš antros pusės, labai hipotetiškai galima manyti, kad gal būt, yra kas nors bendra tarp lietuvių *Ašv-à* up., *Ašv-ijà* up. ir *Asv-ejà* ež. ir, gal būt, *Asavà* up., *Āsavas* ež. V. Toporovas ir O. Trubačiovas Dnepro baseino upių vardus *Осевка*, *Осовка*, *Осова* sieja su *Освица*, kurią kildina iš *Ašvà* < *ašvà* „kumelė“ (ЛЯГВП 200). Su *Осова* ir *Освица* lyginimu, gal būt, galima ir sutikti (*Осова* atitiktų lietuvių *Asavà*, o *Освица* — *Ašvà*), tačiau sunku patikėti, kad visi šie upių vardai (net *Осова*, atitinkantis liet. *Asavà*, *Āsavas*) būtų kilę iš liet. *ašvà* „kumelė“.

⁴ Upės vardas *Blindija* dėl priesagos *-ija* greičiausiai vestinas iš *blindis*, tačiau nepriesaginių upėvardžių su šaknimis *blind-*, *blend-* ryšys su medžio pavadinimu *blindis*, *blendė* kelia ir abejonių — žr. p. 30.

ŽD 81), plg. *Kirmės pėlkė* r. Tv. *Kirmėl-iupis* Rz. **10. Opšr-ijà** Erž., Upės kr.: *opšrūs* „Meles meles“. **11. Reket-ijà** Lbv., iš Reketijos ež., Šeimenos dš.; *rekėtis* „tokia vandens žolė“. **12. Rūd-ija** Užv. : *rūdas*, plg. *Rùdė* Vv. **13. Rud-ijà** Kš., Lomenos dš.: *rūdas*. **14. Rūd-ijà** Klm., Dratvens dš. **15. Stk.**, Obelties kr.: *rūdis*, plg. *Rūd-ynas* Ar. **16. Šatr-ijà** Lk., Aunuvos dš. **17. Rdn.**, į Paežerių ež., plg. *Šatr-ijà* r. Jž.: *šatrà* „virbas, žabas“, plg. *Šatralynas* || *Šatraslynas* Lk. – taip vadinamas Šatrijos vidupys. **18. Šùn-ija** Trgn., Jūros kr.: *šuõ* (žr. P. Skardžius, ŽD 81), plg. *Šùn-upė* Pkn., *Šun-ykštà* Kvr. **19. Tàrp-ija, Tàrp-ijis** Sd., iš Gudono ež. į Plinkšių ež.: *tàrpas*, plg. *Tàrp-ijų upis* Nv. **20. Taūr-ija, Taur-ijà** V., Vilnios dš.: *taūras*, plg. *Taur-òsta* Jon. **21. Uos-ijà** Km., Šetekšnos kr.: *uosis*, plg. *Uos-ynė* Gl. **22. Vilk-ijà** Sk., Švėtės dš.: *vilkas* (P. Skardžius, ŽD 81; K. Būga, RR III 547), plg. *Vilk-inė* Rsn.

1. Cirv-ijà Rdš., Merkio dš. – plg. (?) *Cir-as* Šlčn. **2. Dān-ija, Dānė** Klp., į Kuršių marias – plg. *Daniukas* ež. Vb. **3. Dom-ijà** Sd., Sruojos dš. – plg. lat. *Dām-ēns* ež. (J. Endzelins, LV I 1. 201). Dar žr. K. Būga, RR III 239; P. Skardžius, ŽD 82. **4. Gir-ija** Nmč., Žalesos kr., ten pat *Gir-ija* || *Bernōtų ežeras* – plg. *Gir-upis* Žd. **5. Gliv-ijà** Kv., Jūros dš. – plg. pr. *Glew-iske* (G. Gerullis, AO 42). Dar žr. J. Endzelin, ZslPh XI 127; B. Топоров, О. Трубочев, ЛЯГБП 182. **6. Gor-ija, Gor-ėika** KzR., Jūrės int.] – plg. *Gor-inė* Lkv. **7. Ind-ijà, Ind-ėja** Št., Obelies dš. – plg. *Indus* (K. Būga, RR I 511), pr. *Indissie* ež. (G. Gerullis AO 49). **8. Jot-ijà** Šk., Šešupės dš. – plg. *Jot-ùlė* Kr. Dar žr. K. Būga, RR III 154. **9. Mark-ijà** Nv., į Plinkšių ež. – plg. *Mark-ėlis* ež. Vs. **10. Min-ija, Minė** Grg. Nemuno dš. – plg. *Minià* Skdv. Dar žr. K. Būga, RR I 506; J. Endzelin, ZslPh XI 127. **11. Nāl-ija** Platelių ež. dalis Plt. – plg. *Nāl-ošas* Kvr. **12. Not-ijà, Nōtė** Slnt., Salanto dš. – plg. *Notà* Žsl. Dar žr. K. Būga, RR III 533. **13. Obel-ijà** ež. Srj. – plg. *Obelė* Žž., *Obelis* Kdn. **14. Or-ijà** Dj., Pyvesos dš. **15. Šk.**, Jotijos kr. **16. ež. Klvr.**, Orijos k. – plg. *Or-ỹs* ež. Vvs. **17. Par-ijà** Pbs., Kertušos dš. – plg. *Parà* Šll. **18. Pluv-ijà** ež. Al. Daugiau hidronimų ar kitų vietovardžių su *pluv-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. Šaknis *pluv-*, gal būt, sietina su *pluv-ėnti* „pamažu tekėti“, *pluv-ėti* „tekėti“, *pa-pluv-imas* „patvinimas“. **19. Rāk-ija** Lkč., Nemuno kr. – plg. (?) *Rak-l-ỹs* Skdv., Suvirkštės int., *ràkti* „kasti“. **20. Ryk-ijà** Bt., Šešuvies dš. – plg. *Rỹk-ulės* pv. Šlv. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 83. **21. Sīr-ija** Mšk. – plg. *Sīr-v-età* Švnc., į Kančiogino ež. **22. Skin-ija** Grg., Mini-

jos kr. – plg. *Skin-upė* Vg. 23. **Varm-ija** Nv. – plg. *Vařmė* Užv., *Varm-ynas* ež. Mlt. J. Otremskis ši upės vardą veda iš liet. *vařmas* „uodas, gylys, sparva; lakiojančios skruzdys“ (žr. BzN 1957, H. 1. 24 tt). Tačiau šis upės vardas gali būti ir kitokios kilmės, plg. pr. *wormyan*, *warmun* „raudonas“, iš kurio yra kilę prūsų vietovardžiai *Warmia*, *Wormen* (G. Gerullis, AO 196, 208). 24. **Vil-ija** Pbrd. – taip vadinama Neris iki Vilniaus – plg. *Vil-iāupė* || *Vil-iāuka* Glv., *Vil-ėnka* Smal. Dar žr. K. Būga, RR I 519; J. Otrębski, BzN 1960 H. 2. 173–175. 25. **Vyn-ija** Trg., Jūros dš. – plg. *Vŷn-upis* Sb. 26. **Vizd-ija** Brš., Nemuno dš. – plg. (?) pr. *Wysde* (G. Gerullis, AO 203). 27. **Lazd-ija** rš., *Lazd-a* rš. Lzd., į Rimiečio ež. (p. f. *Raišupis*) – plg. *Lazd-uonà* Vn.

Upės vardo **Inderlāndija** Kl., Trumpės kr. kilmė neaiški. Gali būti nelietuviškas, plg. (?) *Nyderlandai*. Panašių hidronimų lietuvių vadyne yra ir daugiau, plg. *Amėrika* Pln., *Sibiras* Nm.

Lietuvių upių vardai su priesaga *-ija* kartais turi nepriesaginius variantus: *Dānija* || *Dānė*, *Minija* || *Minė*, *Notija* || *Nōtė*.

Priesaga *-ija* dažna ne tik hidronimuose, bet ir apeliatyvuose (žr. P. Skardžius, ŽD 81). Tai greičiausiai bendrabaltiška priesaga, hidronimų darybai vartota daugelio baltų genčių¹. Kaip rodo V. Toporovo ir O. Trubačiovo Aukštutinės Padneprės hidronimijos tyrimai², upių vardus su priesaga *-ija* galėjo pažinti ir baltų gentys, senovėje gyvenusios toli į rytus ir pietus nuo šių dienų baltų teritorijų (plg. *Турия*, *Ор-мля*). Tiesa, iš baltų genčių priesaga *-ija* bene populiariausia lietuvių vadyne. Čia ji plačiai vartojama ne tik upių vardams, bet ir įvairiems kitiems vietovardžiams sudaryti: *Ažuol-ija* mš., *Birž-ija* mš., *Dobil-ija* k. dalis, *Verdėn-ija* pv., *Lātv-ija*, *Prūs-ija*, *Pilv-ija* pv., *Dub-ija* pv., *Lūž-ija* pv., *Šil-ija* b. ir kt. Kaip galima spręsti iš jau paskelbtų latvių vietovardžių rinkinių ir tyrinėjimų, priesaga *-ija* latvių vadyne yra ne ką mažiau populiari, negu lietuvių: *Cilm-ija* up., *Guob-ija* up., pv., mš. *Lub-ija* up., b., *Māl-ija* up., *Sar-ija* up., *Sāl-ija* up., *Tēic-ija* up. (J. Endzelin, ZslPh XI 127), *Akmen-ija* pv. (J. Endzelins, LV I 1. 15), *Akmin-ija* mš. (ten pat 17), *Aps-ija* pv. (ten pat 40), *Bērz-ija* pv. (ten pat 106), *Cērp-ija* pv. (ten pat 164), *Gal-ijas* pv. (ten pat 294), *Kaln-ijas* k. (J. Endzelins, LV I 2. 22), *Kļav-ija* pv. (ten pat 110), *Krūkl-ija* mš. (ten pat 151), *Lukst-ija* pv. (ten pat 346) ir kt. Prūsų vadyne priesaga *-ija* taip pat pasitaiko (žr. G. Gerullis, AO 248), tačiau dėl įvairiais periodais svy-

¹ Dėl priesagos *-ija* latvių hidronimijoje žr. J. Endzelin, ZslPh XI 127.

² B. Topоров, О. Трубачёв, ЛАГВП 148, 239.

ravusio vokiečių kalbos *g* ir *j* tarimo ir rašybos, kurios įtaka prūsų raštams yra gana aiški, priesagą *-ija* prūsų vardyne ne visada galima lengvai atskirti. Vadinasi, priesaga *-ija* nėra latvių ir lietuvių vietovardžių darybos skiriamoji žymė, kaip mano V. Toporovas ir O. Trubačiovas¹.

Daugelis vietų vardų su priesaga *-ija* panašūs į šios priesagos kolektyvinės bei vietos reikšmės bendrinius žodžius. Tai ypač vaizdžiai rodo tokie vietovardžiai, kaip liet. *Ažuolijà* mš., *Blindija* up., *Biržijà* mš., *Liūnijos* pv., *Opšrijà* up., *Reketijà* up., lat. *Akmenija* pv., *Apsija* pv., *Krūklija* mš., *Bėrzija* pv. Tačiau daugelio vietovardžių su priesaga *-ija* laikyti kolektyvinės bei vietos reikšmės vediniais dabar neturime pamato, pavyzdžiui (upių vardai): *Domijà*, *Jotijà*, *Mlnija*, *Notijà*, *Parijà*, *Skinija*, *Vilija*, *Vynijà* ir kt. Gali būti, kad priesaga *-ija*, pradžioje būdinga kolektyvinės bei vietos reikšmės vediniams, vėliau virto savarankišku toponiminiu formantu.

Lietuvių hidronimų su priesaga *-ija* pasitaiko beveik visoje Lietuvos teritorijoje, tačiau, einant iš vakarų į rytus, jų skaičius pastebimai mažėja (žr. žem. Nr. 15). Apyvienodis upių vardų su priesaga *-ija* paplitimas Lietuvoje taip pat rodo, kad priesaga *-ija* galėjo būti pažįstama daugumai baltų genčių, senovėje gyvenusių Lietuvos teritorijoje.

-ijis. 1. Seir-ijis ež. Srj. — plg. *Seirà* Srj. **2. Vern-ijis** ež. Vs. — plg. *Veñn-upis* Vg., *Vern-iėjus* ež. Auk.

-ijus. Virk-ijus Stk., Alšios dš. (p. f. *Virkiùs*) — plg. *Virkė* Klm., *Virk-ulė* Lkv.

Priesagos su *-ik-*

-ika. 1. Gėd-ika Žr., Duobulio dš. — plg. *Ged-ôtė* Rs., Alėjos int., *Ged-ūtis* Kl. **2. Slav-ikà**, *Slav-ik-upis*, *Slav-ik-ija*, *Slav-ikis* Kdl., Slavikų k., Šešupės dš. — plg. (?) pr. *Slewen* (G. Gerullis, AO 165).

Upės vardo *Liūt-ika* Krn., Nemuno dš. daryba visai neaiški. Gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. avd. *Liūtikas*. Dėl *liut-* plg. *Liūt-iškės* l., dr. Šmn. Priesagos *-ika* vediniu upės vardą *Liūtika* laikė J. Otremskis (LP I 212).

-ikas. 1. Ākl-ikas ež. Mrc.: *āklas*, plg. *Aklỹs* ež. Vrn. **2. Bliūd-ikas**, *Bliūdz-ikas* Lkč., Duorupio int.: *bliūdas*, plg. *Bliūd-ėlis* ež. Vs. **3. Duñbl-ikas** ež. Vvs., Dumbliko vs.: *duñblas*, plg. *Duñblis* ež. Onš., *Dumblỹs* ež. Mrk. **4. Ežer-ikas** ež. Kark., Įsės k. **5. Kark.**, Tovės k.: *ėžeras*, plg. *Ėžeras* ež. Prk. **6. Upel-ikai** Šv. : *upėlis*.

¹ B. Toporov, O. Трубачев, ЛАГВП 148, 239.

1. **Bub-ien-ikas** Šmn., Švoškilio int. – plg. (?) *Bùb-inas* Slt.
 2. **Bùbr-ikas** Vlkj., Žvirblio int. – plg. (?) lat. *Bubr-iņ-pļava* (J. Endzelīns, LV I 1. 138). 3. **Gakšt-ikas** Šmk. – plg. *Gākštē* b. Rdn. 4. **Ild-ikas** ež. Smal. – plg. (?) *Ald-ikis* < (?) **Eld-ikis* ež. JnšM. 5. **Kas-ikas** Vš., Nemuno dš. – plg. *Kas-ulà* Grk. 6. **Rimšē-ikas** ež. Slk. – plg. (?) *Rimš-upis* Grz., *Rim-ašē* Jnš. 7. **Sies-ikas** ež. Ktk. – plg. (?) *Sies-iškēs* k. Biržų raj. ir *Sies-ikai* mstl.

Kitų vardų su *-ikas* daryba visai neaiški. Daugelis jų gali būti ne priesagos vediniai, o hidronimais virtę asmenvardžiai: 1. **Dýrikas** Rm. – plg. avd. *Dýrikas*. Dėl *dyr-* dar plg. (?) lat. *Dira* up. (J. Endzelīns, LV I 1. 215). 2. **Tidikas** Jrb., Mituvos dš. – plg. avd. *Tidikas*. Dėl *tid-* dar plg. (?) *Tidis* Tv. 3. **Tupikas** Sml. – plg. (?) avd. *Túpikas*.

Ryškesnės hidronimų su *-ikas* koncentracijos nėra.

-ikė, -ikis. Pagal darybą priesagos *-ikė, -ikis* hidronimus galima suskirstyti į šias grupes:

a. Hidronimai – vediniai iš kitų hidronimų¹:

1. **Gans-ikė** Vg. Gansės int.: *Gánsė* Šauk., Ventos dš. 2. **Ilg-ikė** Šauk., Ilgos int.: *Ílga* Šauk., Šonos dš. 3. **Lapiš-ikė** Šlv., Lapišės kr.: *Lapišė* Šlv., Dubysos kr. 4. **Lyksn-ikė** Klm., Lyksnės int.: *Lýksnė* Klm., Dratvens int. 5. **Sart-ikė** NmŽ., Tenežio int.: *Sařtė* Žgč., Kamunos kr. 6. **Šak-ikė** Krž., Šakos int.: *Šakà* Krž. 7. **Upyn-ikė** Skdv., Trišiūkštės kr.: *Upýna* Nmk., Šešuvies dš. 8. **Varm-ikė** Užv., Varmės kr.: *Vařmė* Užv., Ventos dš. 9. **Velb-ikė** Erž., Velbės int.: *Velbė* Erž., Šaltuonos int. 10. **Žalp-ikė** Nmk., Žalpės kr.: *Žalpė* Nmk., Šešuvies dš. 11. **Als-ikė** Vdk., Alsos int. – žr. *-aitė*.

b. Upių vardai variantai *Lendr-ikė, Pražuv-ikė, Sklind-ikė* yra kilę iš atitinkamų pamatinių nemažybinių formų *Léndrė* Klm., Gansės dš., *Pražuvà* Šlv., Dubysos kr., *Sklinda* Tv., Laukės dš.

Upių vardai **Akmen-ikė** Klm., *Žalpiškės* int. ir **Gyvatin-ikė** Šln., Piaunio int. greičiausiai yra kilę iš atitinkamų nemažybinių formų **Akmena*, **Gyvatinė*. Formos **Akmena*, **Gyvatinė*, kurį laiką vartotos greta išvestinių, vėliau galėjo visai išnykti.

c. Priesagos *-ikė, -ikis* hidronimai, išvesti iš bendrinių žodžių:

1. **Plep-ikė** Rk.: *plep-ėti*. Dėl semantikos plg. *Burbėlė* Šr. 2. **Šlap-ikė** Klm. 3. Nmk.: *šlāpias*, plg. *Šlāp-upis* Šd. 4. **Triump-ikė** Trg., Beržės kr.: *triuǹpas* (tarmiškas žodis, iš *truǹpas*) 5. **Žal-ikė, Žal-ālis** Žgč. : *žālias*, plg. *Žāl-upis* Varn. 6. **Juod-ikis** ež. Onš. 7. Onš. : *júodas*.

¹ Apie juos plačiau žr. p. 75.

Upių vardai **1. Gerkl-ikė** Lk., **2. Grab-ikė** Krž., Kražantės int., **3. Pemp-ikė** Užv., Varmikės int., **4. Pekl-ikė** Rs., Prabaudos int. gali būti padaryti iš *gerklė*, *grābė*, *pėmpė*, *peklà* arba kilę iš mažybinių žodžių *gerklikė*, *grabikė*, *pempikė*, *peklė*.

Kitų šios priesagos hidronimų daryba neaiški ar ne visai aiški dėl to, kad ne visai aiškus arba neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas: **1. Dūb-ikė** Krš., Dubikės k., į Paežerių ež. — plg. *Dūbė* Rgv. *dūb-ti*, *du-būs*, *dūbė*. **2. Dub-ikė** Vl., Gystaus int. — žr. *Dūbikė*. **3. Dub-ikės** Kv., Lokupio int. — žr. *Dūbikė*. **4. Num-ikė** Rdn., Aunuvos int. — plg. (?) lat. *Numijas-kalns* (J. Endzelīns, LV I 2. 484). Dar žr. J. Otrębski, LP I 212. **5. Žād-ikė**, *Žād-ikė*, *Žād-ikis*, *Žad-ikys* Grnk., Šušvės dš. — plg. *Žad-upys* Aln. Dar žr. K. Būga, RR III 278. **6. Žeim-ikė** Lk., Upynos kr. — plg. *Žeim-enà* Pbrd., Neries dš. **7. Ald-ikis** < (?) **Eld-ikis* ež. JnšM. — plg. (?) *Ild-ikas* ež. Smal. **8. Īļ-ikis** ež. Zr. Neaiškios kilmės vardas. Gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. avd. *Ilžė*. **9. Med-ikis** ež. Žr. — plg. *Med-āinis* ež. Varn., *Mēd-inis* ež. Šauk., *mēdē* „miškas“. **10. Pešt-ikis** ež. Trgn. — plg. *Peštys* Trš. Tačiau gali būti ir „toponiminės mažybės“ vedinys, iš ežero vardo *Paštys* Dgl. **11. Rašt-ikis** ež. Trak. — plg. *Rāšt-upė* Kr., ir, gal būt, *Rašys* ež. Ut. **12. Žiobr-ikis** Kn. — plg. *Žiobra* Šlv., *žiobrys*. **13. Žād-ikis** Grnk., Šušvės dš. — žr. *Žadikė*.

Priesagos *-ikė* buvimą upės varde **Jakš-ikė** Klm., Jakšpelkio vs. dabar sunku paaiškinti. Upelis teka per balą ir pro viensėdį, vardu *Jākšpelkis*. Pirmasis komponentas *jakš-* pastarajame varde greičiausiai yra asmenvardinės kilmės, plg. avd. *Jakšys* („*Jākšio pelkė*“). Šaknis *jakš-* upės varde *Jakš-ikė* greičiausiai atsirado todėl, kad upė teka per *Jākšpelkį* („*Jākšio pelkę*“), o priesaga *-ikė*, gal būt, dėl toponiminio konteksto įtakos: Kilmės apylinkėse upių vardai su priesaga *-ikė* ypač dažni (žr. žem. Nr. 16).

Upės vardas **Arklin-ikė**, *Arklin-ỹkė* Šil., jeigu nėra priesagos *-inyk-* (plg. *-inink-*) vedinys, taip pat, kaip rodo pamatinė lytis, turi priesagą *-ikė* — plg. *Arklinis* ež. Smal.

Visai neaiškios darybos yra ir ežero vardas **Sėt-ikis** (var. *Sėt-ik-iētis*, *Sėtikės ežerėlis*) Švnč., Sėtikės k. Jeigu nėra galūnės *-is* vedinys iš kaimo vardo *Sėtikė*, tuomet dėl *sėt-* plg. (?) *Sėt-ėnių ežerėlis* Pmp., Sėtenių vs.

Hidronimai, turintys priesagas su *-ik-*, lietuvių vardyne yra vieni dažniausių. Nereti jie taip pat latvių¹ ir prūsų² vardyne. Dauguma

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 137.

² Žr. G. Gerullis, AO 248.

lietuvių hidronimų su *-ik-* išsidėstę į šiaurę nuo Nemuno – Neries. Ryškesnė jų koncentracija yra plote, kurio kertiniai punktai yra Pagėgiai, Telšiai, Šiauliai, Raseiniai, Kaunas (žr. žem. Nr. 16). Hidronimai su priesaga *-iké*, be mažų išimčių, sutinkami tik žemaičių dūnininkų tarmių plote (žr. žem. Nr. 16).

Priesagos su *-yk-*

-ykas. *Lel-ỹkas* Btg., Dubysos kr. – plg. *Lel-iũnai* mstl.

-ykis. *Ýsl-ykis* Všk., Lielupės kr. – plg. (?) *Jiesl-à* < **Iiesl-a* Krk. (K. Būga, RR III 525).

Priesagos su *-yk-* dažnesnės latvių hidronimijoje, plg. *Aldaun-īca*, *Ruobežn-īca*, *Antuon-īca* (J. Endzelin, ZslPh XI 137).

Priesaga *-iklis*

1. Krok-iklis Rdn., Raudos int.: *krōk-ti*, plg. *Kroklỹs* Krš. **2. Maud-iklis** ež.: *māud-ytis*, plg. *Maud-ūtis* ež. Plt. **3. Maž-iklis** ež. Vvs.: *māžas*.

Priesagos su *-ykl-*

-yklā. *Jaur-yklā* Krtn., Akmenos kr.: *jāura* „klampynė, bala“, plg. *Jaurỹs* ež. Mlt.

-yklė. *Mirk-yklė* Brš., Nemuno dš.: *mirk-ýti* (*mirkyklė*).

Priesaga *-iksna*

Skerd-iksna Pbrd., Žeimenos kr. – plg. *Skérdžia* Mlt., į Bebrusų ež., *Skird-ēlis* Bsg.

Priesagos su *-ykšč-*

-ykščia. **1. Dysn-ýkščia**, *Dykšn-ýkščia* Dkšt., iš Dysnų ež. į Dysnykščio ež. : *Dysnai* ež. Dkšt., plg. *Dysn-ýkštis* || *Dykšn-ýkštis* ež. Dkšt.

2. Šalč-ykščia, *Šalč-iũkštė* Šlčn., Šalčios kr.: *Šalčia* Šlčn.

-ykščius. *Prūd-ýkščius* Švnč., Sarios int.: *prūdas*.

Priesaga *-ikšlis*

Tirt-ikšlis Pn., Lėvens dš. – plg. (?) *tirt-ēti*.

Priesagos su *-ykšt-*

-ykšta. **1. An-ykštā** An., Šventosios kr. – plg. (?) lat. *Aniņupe* (J. Endzelins, LV I 1. 30). Dar žr. K. Būga, RR III 463; B. Savukynas, LKK III 295. **2. Šun-ykštā** Kvr., Šventosios dš. – plg. *Šũn-ija* Trg., *Šũn-upis* Msn., *šuõ*.

-ykštė. **An-ýkštė** Btr., į Anykščio ež., ten pat *An-ýkštis* ež. — žr. *Anykštà*.

-ykštis. Didžioji dauguma šios priesagos hidronimų yra vediniai iš kitų vandenvardžių: **1. Asaln-ýkštis** ež. Lkm.: *Asalnaĩ* ež. Lkm. **2. Baluoš-ýkštis** ež. Lkm.: *Baluošas* ež. Lkm. **3. Dysn-ýkštis** ež. Dkšt.: *Dysnaĩ* ež. Dkšt. **4. Dring-ýkštis** ež. Ign.: *Driņgis* ež. Ign. **5. Kretuon-ýkštis** ež. Švnčl.: *Kretuonas* ež. Švnčl. **6. Ligaj-ýkštis** ež. Slk.: *Ligajai* ež. Dgč. **7. Lúod-ykštis** ež. Slk.: *Lúodis* ež. Slk. **8. Lūš-ýkštis** ež. Ign.: *Lūšiai* ež. Ign. **9. Nemūn-ýkštis**, *Nemn-ýkštis* Drsk., Nemuno dš.: *Nėmunas* Kn. **10. Smalv-ýkštis** ež. Smal.: *Smalvas* ež. Smal. **11. Uten-ýkštis** ež. Trgn.: *Ūtenas* ež. Trgn. **12. Vėl-ýkštis** ež. Ign.: *Vėlŷs* ež. Dglšk. **13. Žėlv-ykštis** ež. Mlt.: *Žėlvos* ež. Ktk.

Kitų daryba ne visai aiški: **1. Anýk-šćiai** ež. Žž. — žr. *-ykšta*. **2. An-ýkštis** ež. Btr. — žr. *-ykšta*. **3. Prūdav-ýkščiai** trys ež. Alv. Kamienas *prūdav-* greičiausiai yra išvestinis, plg. *prūdas*, *Prūdas* ež. Žž.

Beveik visi lietuvių hidronimai su *-ykščia*, *-ykšt-* yra Rytų Lietuvoje. Gana ryški jų koncentracija yra šiaurrytiniame Lietuvos kampe (žr. žem. Nr. 17).

Priesaga *-ykšnis*

Juod-ýkšnis Raud., Šilinės k.: *júodas*.

Priesagos su *-il-*

-ila. **1. Krak-ilà** Brš., Nemuno dš. — plg. *Krak-inis* ež. Kpč. **2. Mėd-ila** rš. Pst., iš Medilo ež., Erzvėtos dš., — plg. *Med-ujà* Stk. **3. Zan-ilà** rš. Pjv., Širvintos kr. — žr. *-yla*.

Upių vardai **Davilà** Vžns., į Luknelio ež. ir **Jaugilà** Krk., Smilgos kr. gali būti ne priesagos *-ila* vediniai, o asmenvardiniai, plg. avd. *Dovilas*, *Dōvilas*, *Jaugilas*.

-ilas. **1. Asav-ilas** ež. Pbrd.' — plg. *Āsavas* ež. Slk. **2. Iñkst-ilas** Skdv., Ančios dš. — plg. (?) *Īnkst-upis* Krkn. **3. Mėd-ilas** ež. Pst. — žr. *-ila*. **4. Stařk-ilas**, *Stark-il-ėlis* Mšk., Voverkio int. — plg. *Stařk-upis* Nv. **5. Žib-ilas** Lbg. — plg. *Žibà* Plng. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 181. **6. Žvār-ilas** Grz., Švėtės dš. — plg. *Žvar-antà* Čk., Žąsino kr. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 181.

Ežero vardo *Dāvilas* Ut. daryba visai neaiški — žr. *-ila*.

-ilis. **1. Duob-iliai** Krk., Smilgos int.: *duobě*, plg. *Duob-ùlis* Krtv. **2. Rud-ilis** Kp., Rudilių k., Suosos dš.: *rùdas*, plg. *Rud-ùpè* Pnt.

1. **Skāt-ilis** Lk., Upynos dš. — plg. *Skat-ùlè* Rsn. 2. **Stid-ilis** Mlt., Siesarties int. Daugiau vietovardžių su šaknimi *stid-* lietuvių vardyne dabar, rodosi, nežinoma.

Ežero vardo **Jaugiiliai** Krk., Jaugilių k. daryba visai neaiški — žr. *-ila*.

-ilys. Bik-ilỹs rš. Rgv., Skerdimo dš. — plg. *Bik-ēlè* Dgč.

Upės vardo **Švoškilỹs** Šmn., Skodinio int. daryba visai neaiški. Greičiausiai jis yra ne priesagos *-ilys* vedinys, o fonetiškai atsiradęs iš **Švokšlys*, plg. *Švōkšlis* Prk.

Hidronimų su *-il-*, be lietuvių, dar pasitaiko latvių vardyne¹. Lietuvių hidronimai, turintys priesagą su *-il-*, apylygiai išsimėtę po visą Lietuvos teritoriją. Tik į prietryčius nuo Nemuno — Neries jų beveik nėra.

Priesagos su *-yl-*

-yla. 1. Verb-ylà Šr. — plg. *Veřb-užis* Rd. Tačiau plg. avd. *Verbylà. 2. Zan-ylà, Zan-ilà* rš., *Zen-ilà* Pjv., Širvintos kr. Daugiau šios šaknies vietovardžių lietuvių vardyne, rodosi, nėra. 3. **Zerv-ýlios** keli ež. Lzd. — plg. *Zerv-ýnas* ež. Lp.

-ylas. Bob-ýlas, Ob-ýlas Šmk., Alsos dš. Dabar sunku pasakyti, kuris šių variantų pirminis, senesnis, kuris antrinis, **vėlesnis**, tačiau jeigu yra pamato vieną kurį kildinti iš antro, tuomet greičiausiai laikytinas pirminiu *Obýlas*, o *Bobýlas* liaudies etimologijos keliu galėjo atsirasti iš pirmojo pagal kitus tikrinius ir bendrinius žodžius su *bob-*, plg. *Bób-upis* Rs., *Bōbēs* Skdv., *Bōbis* Lkv., *bōba*. Dėl *ob-* plg. (?) lat. *Āb-iste* pv. (J. Endzelins, LV I 1. 62), *Āb-enica* 1. (ten pat), liet. *Ab-isavas* ež. Slk. P. Skardžius (ŽD 183), J. Otrembskis (LP I 217) upės vardą *Obýlas* laikė priesagos *-ylas* vediniu.

-ylė. Braž-ylė? rš. Šm., Vilnios dš. — plg. *Braž-iùkas* Sb.

Priesaga *-ilka*

Jar-ilka Trgn., į Uteno ež. — plg. (?) *Jarà* Sv.

Priesaga *-ilna*

Ak-ilnà Btr., Punelės dš. — plg. *Akis* ež. Auk., *Ak-ijà* Šauk.

Priesaga *-ilsa*

Ym-ilsà Btr., Nemuno dš. — plg. (?) *Ým-asta* Krn².

Priesaga *-ilta*

Gum-iltà Šauk., Aunuvos kr. — plg. *Gum-ýža* Klm.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 134.

² Bet plg. p. 96.

Priesaga -imas

1. **Atáuš-imas**, *Atáuš-imai* Vad., į Lėno ež.: *atáuš-ti*. 2. **Praplėš-imas** Kdl., Nemuno kr. 3. Nm., Šešupės dš. 4. Pgg., Nemuno atšaka. 5. ež. Jrb. 6. Kdl.: *praplėš-ti*.

1. **Pul-imas** ež. Pb. – plg. (?) *Pul-uikiai* k. Pandėlio raj. Tačiau gali būti ir kitokios kilmės, iš **Polymas*, plg. *Pólymas* ež. Ldvn., *pólymas* „raistas, pelkė, dideli miško, lauko plotai“. 2. **Švėt-imai** t. *Švėtimai* ir *Svėtimai* Žg., Švėtės int. – plg. *Švėtė* Žg.

Visi kiti upių ir ežerų vardai su -imas yra vandenvardžiais virtę fiziografiniai terminai (žr. p. 42).

Priesagos su -ym-

-ymas. 1. **Pagráiž-ymas** Pmp., Įstro int.: *pagráiž-yti* „pasukinėti, pakraipyti“. 2. **Prūd-ymai** Rs., Šakos int.: *prúdas*. 3. **Skirpst-ýmas** Srd., Vitkupio int.: *skirpstas*.

Lāp-ymas Gl., Nemuno kr. – plg. *Lap-ùpis* Lkč.

Kiti upių vardai su -ymas yra tik metaforiškai vartojami fiziografiniai terminai (žr. p. 39).

Priesagos su -in-

-ina. 1. **Mól-ina** Brž., Serbentos int.: *mólis*, plg. *Mól-iupis* Rz. 2. **Švog-inà** Ign., į Dringio ež.: *švógės* „tokios balų žolės“.

1. **Ar-inà** JnšM. – taip vadinamas Spenglos aukštupys – plg. lat. *Ar-uona* up. (J. Endzelins, LV I 1. 43). 2. **Bal-ina** rš. Auk., Verknės dš. – plg. *Bal-ùpis* Dt., *Baln-ýs* ež. Ds. *bál-ti*, *balà*, *bál-n-as* „baltas“. 3. **Bérk-ina** Tl., į Masčio ež. – plg. *Beřk-iškė* Skdv., Agluonos int. 4. **Greiž-inà** Šv., Ašvos int. – plg. *Greiž-ėlis* ež. Onš. 5. **Liüb-ina** Krn. – plg. *Liub-iėčius* ež. Vrn. 6. **Rud-am-inà** rš. Rdm V. – plg. *Rùdè* Smn., *Rud-esà* Mlt., *rùdas*. 7. **Telš-inà** Šv., Ašvos int. – plg. *Telšė* Tl. 8. **Ut-al-inà**, *Ut-al-inka* Ss., Utalinkos k., Sasnavos dš. – plg. *Ût-enas* ež. Trgn., *Ut-ėlis* ež. Trgn. 9. **Vāt-ina** Šv., Ašvos dš. – plg. *Vat-ekà* Skm. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 243; J. Otrębski, LP I 220.

-inas. 1. **Biez-inas**, *Didysis upis* Akm.: lat. *biezs* „storas, tankus“. 2. **Bliuřb-inas** Šauk., Gumiltos kr.: *bliurbùs* „šlapias, pabiuręs“ (ar *bliuřb-ti* „šlapti, tižti“). 3. **Jùdr-inas** ež. Tl.: *judrùs*, plg. *Judrà* Žr. 4. **Sėkl-inas** ež. rš. Pbrd.: *seklùs*, plg. *Sekl-uòtis* ež. Ktk. 5. **Širv-inas** ež. rš. Dbg.: *šiřvas* „širmas“. 6. **Švóg-inas** ež. Ign.: *švógės* „tokios balų žolės“.

1. **Āpus-inas** Grk., Šaltuonos kr., Vdk., Šešuvies kr. – plg. *āpušē*. K. Būgos nuomone (RR III 244), upės vardo *Āpu-sinas* šaknies priebalsis *s* vietoj laukiamo *š* rodo, kad *Āpusi-nas* yra kuršiškas vietovardis. Plg. *Apušē* Šr. 2. **Ar-inas** ež. JnšM. – žr. *-ina*. 3. **Brėšk-inas**, *Brėšk-enà* Kp., Žvikės dš. – plg. *Brėšk-inys* Kvr. 4. **Bùb-inas**, *Bub-inālis* Slnt., Salanto kr. – plg. (?) *Bubà* Rt. 5. **Bùmb-inai** Yl., Gabižiaus int. – plg. *Bumb-ùlė* Klm. 6. **Daūs-inas** ež. Krž. – plg. *Dusià* ež. Lzd. (B. Savukynas, LKK V 193). 7. **Driūb-inas** Šmk., Šaltuonos kr. 8. **Šmk.**, *Driūbino* int. – plg. *Driūbas* Nmk. 9. **Dub-inaī** Km. – plg. *Dùbės* Kp., *dùb-ti*, *dùbė*, *dubùs*. 10. **Gařd-inas** Pn., Molainos int. – plg. *Gárd-uva* || *Gárd-ena* Lkv., *Gárd-upis* Srv., 11. **Gāstam-inas** An., Šventosios kr. – plg. *Gastamas* || *Gāstam-as* Sv. 12. **Girš-inas** Rdn., Žižmos dš. – plg. *Girš-upis* Nv. 13. **Gráud-inas** Vdk., Alėjos int. – plg. *Gráud-upis* Žd. 14. **Guñt-inas** Yl., Luobos dš. – plg. (?) pr. *Guntheyn* (G. Gerulis, AO 47). 15. **Juost-inas** Rgv., Juostos kr. 16. ež. Tršk. – plg. *Juostà* Pn. 17. **Kiřš-inas** Bsg., Nevėžio dš. – plg. *Kiřš-valkis* Vdk. 18. **Kór-inas** ež. Ml. – plg. (?) *Kor-apievė* pv. Dbg., lat. *Kāre* (J. Endzelīns, LV I 2. 86), *Kār-ezars* ež. (ten pat). 19. **Laūm-inas** ež. Sem. – plg. *Laūmis* ež. Plt., *Laum-ēlis* ež. Ob., *laūmė*, tačiau plg. *laūminas*. 20. **Lim-inas** ež. Dgl. 21. Dgč. 22. Ds. 23. Ign. 24. Jž. 25. Ktk. 26. Lkm. 27. Mlt. 28. Slk. 29. Skm. 30. Ut. 31. Ut. 32. Ut. 33. Vad. 34. Žsl. – plg. (?) *Lim-šiūs*, *Lim-išiūs* ež. Žž. Tačiau ežerų vardų *Liminas* gausumas ir nedidelė jų paplitimo teritorija leidžia įtarti, kad šis vardas gali būti kilęs iš dabar nežinomo fiziografinio termino **liminas*. 35. **Lūg-inas** Žd., Varduvos int. – plg. (?) *Lūgai* Šlv., lat. *Luģene* pv. (J. Endzelīns, LV I 2. 344). 36. **Mėd-inas** Pn., Juostos int. – plg. *Med-ēlis* Gl., *Med-ikis* ež. Žr. 37. **Piļv-inas** ež. Rm. – plg. *Pilvē* Plv., *pilvas*. 38. **Prit-inas** Kur., iš Pritino ež. 39. ež. Kur. Daugiau šios šaknies vietovardžių baltų vardyne, rodosi, nežinoma. 40. **Pūnk-inas**, *Puik-inas* ež. Vvs. Santykis tarp pamatinės formos ir varianto neaiškus. Gal būt, variantą *Puikinas* galima laikyti substitucijos keliu atsiradusiu pagal bendrinį žodį *puikùs*. Dėl *punk-* plg. *Pūnkė* b. Šmn. 41. **Rėkst-inas** Rgv., Juostos dš. – plg. *Rekstys* Trg. 42. **Siļv-inas** Kvr., Pienios dš. – plg. *Silv-ēnis* avd. 43. **Skirt-inas** Nmk., Šešuvies dš. – plg. (?) *Skirt-aitis* avd., *skirti*. 44. **Spig-inas** Yl., Apšės kr. – plg. (?) *spig-inti* (ar *spig-ti*). 45. **Šlav-inas** ež. JnšM. – plg. *Šlavė* An., *Šlav-añtas* ež. Vs. 46. **Tùm-inas** Vb., Pyvesos dš. – plg. *Tum-ėjà* Kvr., Pienios kr. 47. **Ūz-inas** ež. Šmn. Priebalsis *z* šiame ežero varde greičiausiai yra baltų dialektizmas, nes Šimonių apylinkės senovėje yra buvusi sėlių teritorija, plg. (?) *Ūžys* Kp. 47. **Veřl-inas** ež. Švncł. –

plg. (?) *Varlŷs* ež. Trgn., *varlĕ*. Dĕl *verl-*, *varl-* plg. *Šem-inis* ež., *Pašeminĕ* k. ir *Šam-inis* – to paties ežero vardas.

Hidronimų 1. **Ang-inas** Ms., 2. **Buřkšt-inas** Krtn., Akmenos int., 3. **Geřv-inas** Kdn., Obelies int., 4. Mšk., Mūšos dš., 5. Tv., Palos kr., 6. Varn., į Lūksto ež., 7. Vdk., Šešuvies int., 8. **Gulb-inas** ež. R., 9. Švnčl., 10. **Mėšk-inas** Dysnų ež. dalis Dkšt. daryba neaiški todėl, kad dabar sunku pasakyti, ar jie, kaip vietovardžiai, yra priesagos *-inas* vediniai, ar tai tik hidronimais virtę bendriniai žodžiai *aņginas* „gyvatė, gonyš“, *buřkštinas* „avinas“, *geřvinas*, *gulbinas*, *mėškinas*. Be to, upės vardas *Buřkštinas* dar gali turėti ką bendra su *buřkštinas* „tokia žolė“.

Lietuvių hidronimai su priesagomis *-ina*, *-inas* paplitę gan nevienodai. Apskritai imant, jie dažnesni į šiaurę nuo Nemuno – Neries ir labai retai pasitaiko pietinėje Lietuvos dalyje. Ryški jų koncentracija yra šiaurytinėje Lietuvoje ir Žemaičiuose (žr. žem. Nr. 18).

-inĕ, -inis. a) iš asmenvardžių: 1. **Abrom-inĕ** Grg.: *Abrōmas* avd. 2. **Barbōr-inĕ** KzR.: *Barborà* avd. 3. **Beker-inĕ** Ut., Krašuonos dš.: *Bĕkeris* avd. 4. **Daubar-inĕ** Grg.: *Daūbaras* avd. 5. **Jokūb-inĕs** Rmš., Nemuno dš.: *Jokūbas* avd. 6. **Jus-inĕ** rš. Nmč.: *Jusŷs* avd. 7. **Ker-inĕ** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *Kĕras*, *Kerŷs* avd. 8. **Melet-inĕ** Antz., Meletiškių k., iš Meletinio ež. į Latviškio ež.: *Meletà* avd. (ar *meletà* „genių šeimos paukštis“). 9. **Ragaiš-inĕ** Vv., Kunigupio int.: *Ragaišis* avd. 10. **Rik-inĕ**, *Rikio ūpĕ* Klp., į Baltijos jūrą: *Rikis* avd. 11. **Rund-inĕ** ež. Šlu.: *Rundŷs* avd. Tačiau plg. *ruņdas* „apvalus“, *ruņdinas* „apvalus“. 12. **Subāč-inĕ** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *Subāčius* avd. 13. **Vinger-inĕ**, *Vinger-inka* Rk., Nemunėlio int.: *Viņgeris* avd. 14. **Arnaš-inis** Šv., Tenenio int.: *Arnāšius* avd. 15. **Bimbir-inis** ež. Smal.: *Bimbiras*, *Bimbiris* avd. 16. **Brōk-inis** Vv., Kokės kr.: *Brōkas* avd. Tačiau plg. *brōkas* „burokas“. 17. **Kalŷt-inis** ež. Mlt.: *Kalytà*, *Kalŷtis* avd. 18. **Melet-inis** ež. Antz.: *Meletà* avd. 19. **Puples-inis** Krtn., Šakalės int.: *Pūplesis* avd. Tačiau plg. *pūplesis*, *puplesŷs* „švilpis“. 20. **Rimūt-inis** ež. Brsl.: *Rimūtis* avd. 21. **Skāud-inis** Dt., Kruosto kr.: *Skaudà*, *Skaudis*, *Skaudŷs* avd. 22. **Šŷv-inis**, *Šŷv-inĕ* Krtv., iš Pašvinio ež., Ventos perkaso int.: *Šŷvis*, *Šŷvŷs* adv. 23. **Vaidag-inĕ** Dgl., Šventosios kr.: *Vaidagas* avd. 24. **Vikut-inis** Rd., Vėzgės kr.: *Vikūtis* avd.

Ežero vardas **Kamant-inis** Rim., Kamantiškės k. taip pat gali būti priesagos *-inis* vedinys iš asmenvardžio, nors asmenvardis **Kamantas*, **Kamantis* ar pan. dabar nežinomas. Tačiau plg. *Kamant-auskas* ir XVIII a. dokumento *Kamantate* (Švėkšna) < **Kamantait-*. Kad ežero

vardas *Kamant-inis* gali būti vedinys iš asmenvardžio, rodo ir kaimo vardas *Kamantiškė*, kuris greičiausiai yra priesagos *-iškė* vedinys iš avd. **Kamantas* ar pan. Antra vertus, nėra neįmanomas šio upėvardžio ryšys su bendriniu žodžiu *kamantis*, *kamantinis* „mįslės žodis, kalbant apie apynį“.

b. iš augalų pavadinimų: 1. **Alksn-inė**, *Alksnių upė*, *Gluosn-inė* Prn., Kumprės int.: *alksnis*, *gluosnis*. 2. **Baravyk-inė** KzR., Jūrės int.: *baravykas*. 3. **Dilg-inė** ež. Alv.: *dilgė*. 4. **Drebul-inė** KzR., Pilvės dš.: *drebulė*. 5. **Egl-inė** t. *Aglinė* Prn., Šventupės int.: *ėglė*. 6. **Kanāp-inė** Slk.: *kanāpė*. 7. **Kėlm-inė** Rk.: *kėlmas*. 8. **Klev-inė** Bb.: *klėvas*. 9. **Lukšt-inė**, *Lukšt-ėlė* Btg., Dubysos kr.: *lūkštas* „vandens lelija“. 10. **Nendr-inė** Gdl., į Žuvinto ež.: *néndrė*. 11. **Obel-inė**, *Paakytė*, *Panéndrė* Rm., Upytės dš.: *obelis*. 12. **Pūk-inė** PnmR., Vyžuonos dš. 13. Šd. – taip vadina mas Juodupis Šileikonų k.: *pūkas* „tokia balų žolė; švylys“. 14. **Saman-inė** ež. Mrk.: *sāmana*, *sāmanos*. 15. **Serbent-inė** NmŽ., Šusties int, Šv., Graumenos int.: *serbeñtas*. 16. **Siūkl-inė** Smn., Bambenos int.: *siūklis* „asiūklis“. 17. **Švendr-inė** Vv., Bartupės int.: *švėndrė*. 18. **Vinkšn-inė** Alv., Nedingio dš.: *vinkšna*. 19. **Agar-inis** ež. Ds. 20. Ign. 21. Tvr.: *āgaras* „vandens riešutas“. 22. **As-inis** Ss., Vabalkšnės kr.: *asys* „asiūklis“. 23. **Ažuol-inis** ež. Dgč.: *āžuolas*. 24. **Bėrž-inis** ež. Graž.: *bėržas*. 25. **Berž-inis** ež. Klt. 26. Ml. 27. Smal. 28. Smal.: *bėržas*. 29. **Brukn-inis** Stč.: *brūknė*. 30. **Būkmed-inis** Kn., Girstupio int.: *būkmedis*. 31. **Būlb-inis** ež. Vrn.: *būlba*. 32. **Egl-inis** t. *Agl-inis* Kps. 33. ež. Ob.: *ėglė*. 34. **Ėgl-inis** Brt.: *ėglis*. 35. **Ėgl-inis** ež. Smal.: *ėglis*. 36. **Gluosn-inis** Jnš., Mūšos kr.: *gluosnis*. 37. **Kanāp-inis** ež. Ds. 38. Mlt.: *kanāpė*. 39. **Kařkl-inis** ež. Dgl. 40. Dgl.: *kařklas*. 41. **Karkl-inis** ež. Ds.: *kařklas*. 42. **Kermuš-inis** Kps., Valčiuvos int.: *kermušė* „laukinis česnakas“. 43. **Klev-inis** Dkšt., į Visagino ež. 44. *Klev-inė* Vlkj., Nemuno dš.: *klėvas*. 45. **Liep-inis** Mšk.: *liepa*. 46. **Lūkšt-inis** ež. Mlt. 47. Smal.: *lūkštas* „vandens lelija“. 48. **Lukšt-inis** ež. Ds. 49. Šl.: *lūkštas*. 50. **Mėld-inis** ež. Sn. 51. Dkšt.: *mėldas*. 52. **Saman-inis** ež. Dg.: *sāmana*, *sāmanos*. 53. **Skróbl-inis** Plk., Nemuno kr.: *skróblas*.

c. iš gyvūnų pavadinimų: 1. **Ašv-inė**, *Ašv-ynė* Jnš., Virčiuvio kr.: *ašvā*¹. 2. **Barsuk-inė** Jon.: *barsūkas*. 3. **Blus-inė**, *Blus-inka* JnšM., į Kregžlės ež.: *blusā*. 4. **Dėl-inė** ež. Smal.: *dėlė*. 5. **Ešer-inė** ež. Krtv. 6. Nmč. 7. Rdd.: *ešerys*. 8. **Gerv-inė** Mrs., Zembrės dš.: *gėrvė*. 9. **Gulb-inė** Mrk. 10. Švnčl., iš Gulbino ež., Žeimenos dš.: *gulbė*. 11. **Karōs-inė**

¹ Dar žr. p. 145.

ež. Imb. 12. Kvr.: *karōsas*. 13. **Kúos-iné** rš. Šm., Kinés dš.: *kúosa*. 14. **Kurm-iné**, *Rupšišké* NmŽ.: *kürmis*. 15. **Lašiš-iné** Kur.: *lašišà*. 16. **Lydėk-iné** Dg., į Nedingio ež. 17. Srj., į Obelijos ež. 18. ež. Lkm.: *lydekà*. 19. **Mekšr-iné** ež. Vs.: *mėkšras*. 20. **Mešk-iné** Vv., Pilvės kr. 21. VI., Agliunos int.: *meškà*. 22. **Mus-iné** Kn., Neries kr.: *mùsė* (plg. K. Būga, RR I 465, 506; J. Endzelin, ZslPh XI 117; J. Endzelins, LV I 2. 459). 23. **Silk-iné** Mžk., Ventos dš.: *silkė*. 24. **Stint-iné** ež. Ds.: *stinta*. 25. **Stirn-iné** Jnk.: *stirna*. 26. **Stuñbr-iné** Krsn., Kiaulyčios kr. 27. ež. Smal.: *stuñbras*. 28. **Šam-iné** Dglš. 29. Švnčl., Šaminių k., iš Šaminio ež., Dėmės dš.: *šamas*. 30. **Šešk-iné** Dkšt., Dysnos int. 31. Varn.: *šėškas*. 32. **Taur-iné** rš. Rg.: *taūras*. 33. **Varn-iné** Krtm.: *várna*. 34. **Vikšr-iné** Dgč., į Ligajų ež.: *vikšras*. 35. **Vilk-iné** Rsn., Nemuno kr.: *vilkas*. 36. **Zuik-iné** Žr., Minijos int.: *zuikis*. 37. **Žašin-iné** Krtm.: *žasinas*. 38. **Žirg-inés** Žl.: *žirgas*. Tačiau plg. *žiřgis* „dvišakis pagalys“. 39. **Žuv-iné** Krtv., Vėkės int. 40. ež. Gl.: *žuvis*. 41. **Bimbal-iné** ež. Tl. (p. f. *Jùdrinas*): *biñbalas*. 42. **Arkl-inis** ež. Smal.: *arklỹs*. 43. **Aukšl-inis** ež. Klt. 44. Sem.: *aũkšlė*. 45. **Babr-inis** ež. Dgč. 46. Ml.: *bãbras* „bebras“. 47. **Dėl-inis** ež. Ant. 48. Antz. 49. Dgč. 50. Ign. 51. Ktk. 52. Ktk. 53. Ml. 54. Mrk. 55. Rim. 56. Slk. 57. Srj. 58. Sem. 59. Švnčl. 60. Vrn. 61. Vs.: *dėlė*. 62. **Ešer-inis** Vrn., Merkio int. 63. Vžns., Jaros dš. 64. ež. Als. 65. Ant. 66. Dg. 67. Dgč. 68. Dbg. 69. Ktk. 70. Ktk. 71. Krtv. 72. Lkm. 73. Mrk. 74. Mlt. 75. Mlt. 76. Onš. 77. Onš. 78. Pnm. 79. Plt. 80. Rud. 81. Rud. 82. Rmš. 83. Slk. 84. Skp. 85. Sn. 86. Sv. 87. Švnčl. 88. Trgn. 89. Vrn. 90. Vvs.: *ešerỹs*. 91. **Gaigal-inis** ež. Srj. 92. Švnčl.: *gaigalas*. Dėl semantikos plg. *Gaigãlis* ež. Lkm. 93. **Gerv-inis** ež. Lp. 94. Rdš.: *gėrvė*. 95. **Gulb-inis** ež. Alv. 96. Dgč. 97. Ign. 98. Imb. 99. Rim. 100. Rim.: *gulbė*. 101. **Karōs-inis** ež. Dgč. 102. Trak.: *karōsas*. 103. **Karos-inis** ež. Als.: *karōsas*. 104. **Kiaũl-inis**, *Kiaul-inka* Ds., į Duburio ež. 105. ež. Dkšt. 106. Ds. 107. Ds. 108. Smal.: *kiaũlė*. 109. **Krãk-inis** ež. Aps.: *krãkė* „karosas“. 110. **Krak-inis** ež. Dglš. 111. Grdn. 112. Kpč. 113. Mlt. 114. Pbrd.: *krãkė*. 115. **Kúoj-inis** ež. Antz.: *kúoja*. 116. **Kuoj-inis** ež. Dgč. 117. Ktk. 118. Ob. 119. Smal. 120. Šmn.: *kúoja*. 121. **Lydek-inis** ež. Als. 122. Mrk. 123. Onš.: *lydekà*. 124. **Lyniuk-inis** ež. Lkm.: *lyniukas* (< *lýnas* „tokia žuvis“). 125. **Mekšr-inis** ež. Ign. 126. Lkm. 127. Mlt.: *mėkšras*. 128. **Mešk-inis** Plk., Meškinės k., Orijos int.: *meškà*. 129. **Mus-inis** Jon., Šventcsios kr.: *mùsė*. 130. **Ožk-inis** Trgn., į Ilgio ež.: *ožkà*. 131. **Pelėd-inis** ež. Ign.: *pelėda*. 132. **Pūgžl-inis** ež. Ktk.: *pūgžlỹs*. 133. **Raud-inis** ež. Dgč.: *raudė*. 134. **Rupūž-inis** ež. Žr.: *rupūžė*. 135. **Se-**

liov-**inis** ež. Vs.: *sēliova* „tokia ežerų žuvis“. 136. Šam-**inis** ež. Dglš. 137. Ign. 138. Ktk. 139. Švncł.: *šāmas*. 140. Šark-**inis** Šll., Lyties int.: *šārka*. 141. Šešk-**inis** ež. Ut.: *šēškas*. 142. Teterv-**inis** ež. Dgč. 143. Slk.: *tetervà, tētervīnas*. 144. Tilvik-**inis** ež. Sem.: *tilvikas*. 145. Ūdr-**inis** Rud., Kaniavos k. 146. ež. Rud.: *ūdra*. 147. Ūdr-**inis** ež. Všt.: *ūdra*. 148. Ungur-**inis** ež. Pbrd.: *ungurys*. 149. Vabal-**inis** ež. Švncł.: *vābalas*. 150. Varl-**inis** ež. Ds. 151. Klvr. 152. Lbv.: *varlē*. 153. Varn-**inis** ež. Lp.: *vārna, vařnas*. 154. Vepr-**inis** ež. Vvs.: **vepris* (ar **veprys*) „šernas“¹, plg. lat. *vepris* (žr. K. Būga, RR II 648). 155. Vilks-**inis** ež. Onš.: *vilkas*. 156. Žiežul-**inis** ež. Ant. 157. Dkšt. 158. Ign. 160. JnšM.: *žiežulē* „raudė, mekšras“.

d. iš kitų bendrinių žodžių: 1. Auks-**inė** rš. Įs., Priegliaus kr.: *áuksas*. 2. Burliok-**inė** Ss., Pilvės int.: *burliōkas* „laivų traukėjas prieš srovę; sentikis“. 3. Draūst-**inė** Ar., Gausantės kr.: *draūsti*. 4. Dub-**inė** Plk., Nykutės int. 5. Dūbnius Vl., Veršupio kr. 6. Dūbnius Vl., Veršupio kr.: *dūbti*, plg. *dubūs, dūbė*. 7. Degūt-**inė** Pn., Lėvens int.: *degūtas*. 8. Drusk-**inė** Vn., Balčios int. 9. Drusk-**inis** Kv.: *druskà*. 10. Gal-**inė** Brž., Agluonos kr. 11. Dv., Gaujos int.: *gālas*. 12. Gil-**inė** ež. Smal., Gilinės vs.: *gilūs*. 13. Grauž-**inė**, *Grauž-inka* Onš., į Lieluko ež.: *grāužas*. 14. Grauž-**inė** Vžns. — žr. *Graužinė*. 15. Grėst-**inė** t. Grėstinė Vdk.: *grėsti*. 16. Juod-**inė** Jon. — taip Pakapių k. vadinamas Vabalas: *jūodas*. 17. Kast-**inė** Alvt., į Paežerių ež. 18. Graž. 19. Vlkv., Šeimenos int.: *kāsti*. 20. Kaul-**inė** Srv., Klampupio int.: *kāulas*. 21. Kems-**inė** ež. Antz. 22. Švn.: *kėmsas*. 23. Kerėpl-**inė** Ktk., Krašuonos int.: *kerėpla*. 24. Krauj-**inė** Slk.: *kraūjas*. 25. Láuks-**inė** Ktk., Vyžintos kr.: *lāukas* „laukas; su balta kakta“. 26. Med-**inė** rš. Šr., Širvintos dš.: *mēdis*. 27. Muil-**inė** Žmt., Šventosios kr.: *muīlas*. 28. Nūotak-**inė** Ss., Šešupės int.: *nūotaka* „nuotakumas, nubėgimas“. 29. Pajáur-**inė** Vvs.: *pajáurė, -is*. 30. Pakap-**inė** Jž., į Jūžintų ež.: *pakapė*. 31. Piėsk-**inė** Prn., Kumprės int.: *pieskā* „smėlys“. 32. Plauš-**inė** Vv., Pilvės kr.: *plaušos*. 33. Purv-**inė** Kpč., į Niedaus ež.: *puřvas*. 34. Pūtr-**inė** RdN., Putrinės k., Nemunėlio int.: *putrà* (tačiau plg. *Putrà* avd.²). 35. Rašyt-**inė** Rk., Mačiūniškio upe-lio int.: *rašyti* „pašyti; marginti“. 36. Ringaūt-**inė** Glv., Širvintos int.: *riņgauti* „ringiuoti“. 37. Rud-**inė** Ant., į Stromio ež.: *rūdas*. 38. Sal-**inė** Antz., į Salinio ež.: *salà*. 39. Saūs-**inė** Pn., Lėvens dš. 40. Saus-**in-aitė**

¹ Plačiau žr. A. Sabaliauskas, Baltų kalbų naminių gyvulių pavadinimai, „Baltų ir slavų kalbų ryšiai“ (LKK X), Vilnius, 1968, p. 174.

² Dar žr. p. 164.

Rdd., Nevėžio kr.: *saūsas*. **41. Sidābr-inė** Alv. **42.** Sartų ež. dalis Ds.: *sidābras* **43. Sidabr-inė** Vg., Trumpės int. – žr. *Sidābrinė*. **44. Skáist-inė** Ob., į Skaistinės ež.: *skáistus*. **45. Skers-inė** Lkč., Duorupio int.: *skeřsas*. **46. Skrýn-inė** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *skrynià*. **47. Spāt-inė** Grl., Jiesios kr.: *spātas* „kastuvas“. **48. Stuobr-inė** KzR.: *stúobris*, -ys „medžio kamienas“. **49. Sukraipýt-inė, Sakraipýt-inė** Pkn., Nemuno kr.: *sukraipýti*. **50. Sūr-inė** Krkn., Upytės int.: *sūrūs*. **51. Šak-inė** Pn., Molainos dš.: *šakà*. **52. Šil-inė** Als., į Burgio ež.: *šilas*. **53. Terp-inė** Al., Nemuno dš.: *térpė* „tarpas“. **54. Uōl-inės** Nj., Alkupio int.: *uolà*. **55. Upėl-inė** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *upėlis* **56. Užimt-inės** Nv., Pievio dš.: *užiñti*. **57. Vidur-inė** Auk., Verknės dš.: *vidurýs*. **58. Vyt-inė** Rsn., į Kuršių marias: *vytis* „vytelė“. **59. Žviřgžd-inė** Rud., į Titno ež.: *žviřgždas*. **60. Ak-inis** ež. Ign.: *akis* „akivaras, ežerokšnis“. **61. Akl-inis** ež. Vžn **62.** Krtv.: *āklas*. **63. Akmen-inis** Jž.: *akmuō*. **64. Ašak-inis** ež. JnšM.: *āšaka*. **65. Ašāk-inis** ež. Pnd.: *āšaka*. **66. Bal-inis** Kr., ež. Lkm.: *balà*. **67. Bāl-inis** ež. Ds. **68.** Švnč.: *balà*. **69. Best-inis** ež. Ant. **70.** Rim. **71.** Smal.: *bėsti* „kasti“. **72. Bliūd-inis** ež. Mlt.: *bliūdas*. **73. Bób-inis** ež. Ds.: *bóba*. **74. Daub-inis** Srd., Dubysos int.: *daubà*. **75. Derv-inis** ež. Antz.: *dervà*. **76. Dirvėl-inis** ež. Mlt.: *dirvėlė*. **77. Dirv-inis** ež. Ut.: *dirvà*. **78. Dumbl-inis** Dkšt., į Visagino ež.: *duñblas*. **79. Duñbl-inis, Duñbl-lyñės** ežeras, *Duobinis* ež. Ob.: *duñblas*. **80. Duōb-inis, Duob-inýs** Lk., Upynos dš.: *duobė*. **81. Gal-inis** Jnš. **82.** Kps. **83.** Srd., Rubežiaus int. **84.** ež. Gdr. **85.** Lzd.: *gālas*. **86. Gelež-inis** ež. Vvs.: *geležis*. **87. Gōj-inis** ež. Švnčl.: *gōjus*. **88. Indr-inis** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *indrė* < *éndrė* „nendrė“. **89. Ilg-inis** ež. Sv.: *ilgas*. **90. Išilg-inis** Nj., Labos int.: *išilgas*. **91. Išilg-inis** Krsn. **92.** Plk., Prūdupio int.: *išilgas*. **93. Išleist-inis** ež. Vžns.: *išléisti* (vandenį) **94. Išrūg-inis** ež. Nmč., Vrn.: *išrūgos* **95. Juod-inis** ež. Ign. **96.** Smal.: *júodas* **97. Kaki-inis** ež. Ktk.: *kāklas*. **98. Káln-inis** ež. Rdm.: *kálnas*. **99. Kamp-inis** Srd., Vitkupio int. **100.** ež. Mrk. Smal.: *kañpas*. **101. Kap-inis** ež. Klvr.: *kapaĩ*. **102. Kast-inis** Plk., Prūdupio int. **103.** Vvs., Bražuolės int. **104.** Žgč., Ringės int.: *kàsti*. **105. Kems-inis** ež. Rim.: *kėmsas*. **106. Kepūr-inis, Kepur-inis** ež. Šmn.: *kepūrė*. **107. Krašt-inis** ež. Šlu.: *krāštas*. **108. Kryž-inis** ež. Ob.: *krýžius*. **109. Kupr-inis** ež. Jnšk.: *kuprà*. **110. Láuk-inis** ež. Trgn.: *laukas* „laūkas, su balta kakta“. **111. Lauk-inis** Tv., Aitros dš.: *laukas*. **112. Lazd-inis, Lazd-inka, Lazd-inga** ež. Imb.: *lazdà* „lazdynas“. **113. Leist-inis** ež. Dgč. **114.** Mlt.: *léisti* (vandenį). **115. Lenkt-inis** ež. Mlt.: *leñkti*. **116. Lob-inis** ež. Dgl.: *lóbas* „dauba“. **117. Lob-inis** rš.

Plkn., Lobynų k.: *lóbas*. **118. Mėd-inis** ež. Šauk.: *mėdė* „miškas“. **119. Mėl-inis**, *Mėl-ynė* Erž., Vidaujos kr.: *mėlas* „mėlynas“. **120. Mišk-inis** ež. Dgl. **121. Ml. 122. Ob.**, Kraštų k. **123. Ob.**, Miškinių v.: *miškas*. **124. Mušt-inis**, *Mušt-inė* Šk., Orijos int.: *mūšti*. **125. Padvar-inis** ež. Dgl. **126. Ob.**: *padvarỹs*, -ė. **127. Pakaln-inis** ež. Ds.: *pakalnė*. **128. Pakap-inis** Užp., į Čiuteikio ež. **129. ež. Aln.**: *papakė*, -ỹs. **130. Pake-l-inis** ež. Mrk.: *pakelė*. **131. Pakriauš-inis** Rz.: *pakriaušė*, -is. **132. Paliep-inis** Sv.: *paliepis*. **133. Pálš-inis** ež. Vs.: *pálšas*. **134. Palš-inis** ež. Dgč.: *pálšas*. **135. Panam-inis** Srd.: *panamė*, -ỹs. **136. Parav-inis** Sv.: *paravė*, -ỹs. **137. Pašil-inis** ež. Aln. **138. Lb.**: *pašilė*, -ỹs. **139. Patvor-inis** ež. Dgč.: *patvorỹs*. **140. Piev-inis** ež. Dgč.: *pieva*. **141. Pirt-inis** Dysnų ež. dalis Dkšt.: *pirtis*. **142. Plauš-inis** ež. Vrn.: *plaušos*. **143. Pokáim-inis** ež. Plv.: *pō káimu* (plg. *Pō Degimū* ež. Rud.). **144. Purv-inis** ež. Lbv. **145. Vs.**: *puřvas*. **146. Raist-nis** ež. Dg. **147. Ut. 148. Užp.**: *raistas*. **149. Rav-inis** Jž., Šetekšnos int.: *rāvas*. **150. Sal-inis** ež. Ant. **151. Antz. 152. Dgč. 153. Ds. 154. Klt. 155. Ktk. 156. Smal. 157. Vrn.**: *salà*. **158. Sidabr-inis** Sem.: *sidābras*. **159. Skáist-inis** ež. Dgč.: *skáistus*. **160. Skers-inis** Grš., Rogupio dš. **161. Plk.**, Prūdupio dš.: *skeřsas*. **162. Smāl-inis** Rdd., Nemuno dš.: *smalà*. **163. Smėl-inis**, *Smėl-inka* ež. Blnk.: *smėlỹs*. **164. Sniėg-inis** ež. Švnčl.: *sniėgas*. **165. Sodýb-inis** Kps. **166. Kr.**, Nykos int.: *sodýba*. **167. Sūr-inis** Všt. **168. ež. Všt.**: *sūrùs*. **169. Sutr-inis** ež. JnšM.: *sùtros*. **170. Šėk-inis** ež. Rud.: *šėkas* „žalia, šviežia žolė“. **171. Šil-inis** ež. Ds. **172. Lkm. 173. Švnčl.**: *šilas*. **174. Šýv-inis**, *Šýv-inė* Krtv., iš Pašvinio ež., Ventos perkaso int.: *šývas*. **175. Tilt-inis** Vnd., Urkos int.: *tiltas*. **176. Užmol-inis** ež. Lkm.: *užmolis*. **177. Vad-inis** ež. Kpč.: *vadà* „dirvonas; tuštuma girioje“. **178. Vakar-inis** ež. Šlu.: *vakarai*. **179. Versm-iniai** trys ež. Švnčl. **180. ež. Vrn.**: *versmė*. **181. Vidur-inis** Vlkj., Klevinio int. **182. Šlu.**: *vidurỹs*. **183. Žióg-inis** Vrn., į Biržulio ež.: *žiógis* „upės, ežero, marių atšaka“. **184. Žol-inis** ež. Dkšt.: *žolė*. **185. Žviřgžd-inis** Jnšk. – taip vadinamas Įsupio žemupys: *žviřgždas*. **186. Duob-inis** ež. Ob. (p. f. *Dumblinis*): *duobė*. **187. Kiem-inis** ež. Vvs. (p. f. *Dragáitis*): *kiėmas*. **188. Lauk-inis** ež. Vg. (p. f. *Núdis*): *laukas*.

e. iš kitų vietovardžių: **1. Burčiok-inė** Klvr., iš Burčioko ež., Šešupės kr.: *Burčiokas* ež. Klvr. **2. Gilvit-inė** Skdv., Gilvičių k., Upynikės int.: *Gilvičiai* k. **3. Juodapurv-inis** Dgč., į Peneikiškio ež.: *Juodapurvis* b. Ds. **4. Kiaulak-inis** End., Kiaulakių k., Veiviržo int.: *Kiaulakiai* k. **5. Mařg-inis** Všk., Margių k., Plonės kr.:

Márgiai k. 6. **Papišk-inis** Mlt., Papiškių k., į Urkio ež.: *Pāpiškiai* k. 7. **Sal-inis** ež. Lzd., Salų k.: *Sālos* k. 8. **Skvarb-inis** ež. Šmn., Skvarbų k.: *Skvarbaī* k. 9. **Vėikš-inis** ež. Smal., Veikšių k.: *Vėikšiai* k. 10. **Vid-inis**, *Vidžių ežeras* Vdž.: *Vidžiai* mstl. 11. **Rakštel-inis** ež. Švnč., Rakštelių k. (p. f. *Šveñtas*) : *Rakštėliai* k.

Upės vardas **Bartup-inis** Plk., Jotijos int. greičiausiai yra vedinys iš kito, dabar jau išnykusio, vardo **Bartup-ė* (-is, -ys).

Dalies hidronimų su *-inē*, *-inis* išskiriamasis pamatinis kamienas ne visai aiškus arba tik spėjamas, todėl ir tokių vardų daryba ne visai aiški: 1. **Arbat-inē** Erž., Upės int. – plg. (?) *Arbatà* avd. 2. **Dābik-inē** Akm., Ventos dš. – plg. lat. *Dabik-dīķis* prd. (žr. J. Endzelīns, LV I 1. 188). 3. **Dīrk-inē** Krk., Šušvės kr. – plg. *Dirkỹs* || *Derkỹs* Bb. 4. **Dóv-inē** Ldvn., Šešupės dš. – plg. *Dov-ilaī* k. Klaipėdos raj. 5. **Drank-inē** Šlu. – plg. lat. *Dranka* pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 223). 6. **Drāv-inē**, *Drav-inē* Jž., į Jūžinto ež. – plg. lat. *Dravas* pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 223), liet. *Drėvės ūpis* Stč. 7. **Dūk-inē** Krkn., Upytės kr. – plg. *Dūkė* b. Všk. 8. **Gariš-inē** Skdv. – plg. (?) *Gar-iavà* Pn. (ar *Gařsas* up. Jon.). 9. **Gelov-inē** Mšk., Gelovinės k., Straujos dš. 10. ež. Mšk. – plg. *Gēl-ušē* Alv., *Gēl-uva* ež. Krtv., *Geļvē* Glv. 11. **Geṁb-inē** t. *Gimbinē* Gdž., Krevės dš. – plg. *Gėmb-a-šilis* mš. Lzd. 12. **Gentr-inē**, Kdn. Abejotina pati forma. Daugiau vietovardžių su *gentr-* lietuvių vardyne tuo tarpu nežinoma. 13. **Gor-inē** Lkv., Viksvės dš. – plg. *Gor-ija* KzR. 14. **Kārv-inē** Srj. – plg. *Karvỹs* ež. Rdš. 15. **Karv-inē** Švnčl., Sarios dš. – žr. *Kārvinē*. 16. **Kov-inē** ež. Žsl. – plg. (?) *Kov-ēliai* k. Rokiškio raj. ir, gal būt, *kóvas* „toks paukštis“. 17. **Kriėš-inē** Krtv., Spalvės int. Šaknis *krieš-* lietuvių vardyne daugiau, rodosi, nepasitaiko. 18. **Ledak-inē** Plk., Nemuno kr. Kamienas *ledak-* greičiausiai išvestinis, plg. *Lēd-upis* Šauk. 19. **Luš-inē**, *Luš-inis* Als., į Alsėdžių ež. – plg. *Lūš-ravis* Grk. 20. **Makšar-inē** ež. Smal. Kamieno *makšar-* kilmė visai neaiški. Gal būt, tai vietos gyventojų nelietuvių iškreiptas iš *mekšr-*, plg. *Mekšr-inē* ež. Vs. 21. **Matras-inē** Graž. Kamieno *matras-* kilmė neaiški. 22. **Myl-inē** rš. Gm. – plg. *Mylē* Švnč. 23. **Nibr-inē** Vn., Šusties kr. – plg. *Nibraī* k. Klaipėdos raj. 24. **Pasliuk-inē** Dysnų ež. dalis Dkšt. Kamienas *pasliuk-* greičiausiai išvestinis, plg. *Pasl-ótis* Sem., *Pāsl-upis* Nv. 25. **Piėst-inē** Jnšk., Mūšos int. – plg. *Piest-upỹs* An. 26. **Sab-inē**, *Sav-inē* Lkš., Sabinės k., Žvikiinės int. – plg. *Sab-eikē* Ut. 27. **Sien-inē** Brt., Šiulės int. – plg. *Siēnis* ež. Auk. 28. **Skarb-inē** Klm. – taip vadinama Kražantė ties Kuzokų

k. – plg. *Skařb-a-kalnis* dr. Rk. **29. Steg-inė**, *Stag-inė* Onš. – plg.(?) *Stėg-a-raistis* r. Užp. **30. Strigúot-inė** Vrn., Grūdós dš. Kamienas *striguot-* išvestinis: *strig-* ir *-uot-*, plg. *Strigas* avd. **31. Sunk-inė** Jon., Šešuvos int. – plg. *Sunk-a-raistis* r. Pnt. **32. Šēr-inė** NmŽ., Mirglono int. – plg. *Šer-ūna* Šll., *Šēr-upis* Vg. **33. Tras-inė** Krk., Dotnuvėlės kr. – plg. (?) *Tras-ikis* avd. **34. Ūstrag-inė** Rsn. – taip vadinama Skirvytės šaka. Šio upės vardo pamatinis kamienas greičiausiai yra sudurtinis, sudėtas iš *ūst-* (plg. *Ūst-ėlis* Šlu., Rūgalės k.) ir *-rag-* (plg. *Rāg-upis* Žd., *rāgas*). **35. Vais-inė** Smal., iš Vaisinio ež. į Ūparto ež. – plg. *Vais-upis* Ūd., Peršėkės int. **36. Val-inė** Grnk. – plg. *Vāl-iupis* Krn., *Vālis*, *Valys*, *Valà* avd. **37. Vambr-inė** Srd., Armeniuko int. – plg. *Vembrė* Vlkv. **38. Var-inė** Pbs. – plg. *Vārius* An. **39. Verkst-inė** Kš., Lomenos kr. – plg. (?) *Verks-nià* Prn. **40. Vesičk-inė** Btr., Nemuno dš. Kamienas *vesiek-* greičiausiai išvestinis, plg. (?) *Vėsà* Varn. **41. Vėygl-inė** Kltu., Ežerupio kr. – plg. (?) *Výg-ala* Tt., *Vyg-ėlis* avd. **42. Vilki-aut-inė** rš. Lp., Nemuno kr. Kamienas *vilki-aut-* yra išvestinis, plg. *Vilk-inỹs* ež. Lp., *vilkas*. **43. Žvik-inė** Lkš., Siesarties kr. – plg. *Žvikė* Kp. **44. Añgl-inis** ež. Slk. **45. Ut.** – plg. *Añglis* ež. Švnč., ir, gal būt, *anglis*. **46. Avik-inis** ež. JnšM. Kamienas *avik-* greičiausiai išvestinis, plg. *avis* ir *avik-inis* „avių vilkas“, *avik-inė* „avidė“. Tad šis hidronimas gali būti ir pirminis. **47. Bóš-inis** Gdž. – plg. *Bošė* Žsl., *Bošà* Mlt. **48. Bund-inis** ež. Lkm. – plg. *Bund-ėlis*, *Buñd-las* avd. Tačiau gali būti ir asmenvardinis – pirminis, plg. *Bundinis* avd. **49. Dangav-inis** Dysnų ež. dalis Dkšt. – plg. *Dañgė* Nmk., *Dang-aučius* Krk. **50. Dūrb-inis** Lž., Purplių k. **51. Tl.**, į Masčio ež. – plg. lat. *Durbe* up. (J. Endzelīns, LV I 1. 240). **52. Gaid-inis** ež. Rdš. – plg. *Gaidė* ež. Rim., *Gaidỹs* ež. Ad. **53. Galv-inis** ež. Mrk. – plg. *Gálvis* ež. Trak., *Galv-ėlis* ež. Ktk. **54. Gaūšt-v-inis**, *Gaušt-v-inỹs* < **Gaužtv-inis*, **Gaužtv-inys* ež. Tt. – plg. (?) *gaūžtis* „gūžtis“. **55. Geřv-inis**, *Geřv-inas* Sml., Labos int. – plg. *Geřvė* Krp. Tačiau gali būti ir galūnės *-is* vedinys, plg. *geřvinas*. **56. Gimt-iniai** ež. Švnč. Daugiau lietuvių hidronimų su *gimt-* nežinoma. Iš vienos pusės, plg. (?) *gimti*, iš antros – *gimt-inė*. **57. Gót-inis** ež. Ktk. – plg. (?) lat. *Gāte* up. (J. Endzelīns, LV I 1. 307) ir, gal būt, liet. *góti* „skubiai eiti“. **58. Gud-inis** ež. Kpč. – plg. *Gud-ōnas* ež. Tl., *Gūdas* Pmp. ir, gal būt, *Gūdas* avd., *gūdas* (etnonimas). Tačiau plg. pr. *gudde* „krūmas“. **59. Jiezd-inis** ež. Grdn. – plg. *Pa-jiezdžiai* pv. ten pat. **60. Kalad-inis** Lkč., Pentutės int. – plg. *Kalādė* avd., *kalādė*. **61. Kambriuž-inis** ež. Lkm. Kamieno *kambriuž-* kilmė visai neaiški. **62. Kov-inis** ež. Slk. – žr. *Kovinė*. **63. Kuk-**

n-inis ež. Ob. – plg. *Kuknià* b. Ant., pv. Slk., Vs., *Kùknè* pv. Varn. **64. Lauž-inis** Žr., Liepupio int. – plg. *Láuž-upis* Krt. **65. Liudėk-inis** ež. Švnčl. Kamieno *liudek-* kilmė neaiški; gal būt, jis yra pakitęs iš *lydek-*, plg. *Lydek-inis* ež. Onš. **66. Lub-inis** ež. Ut. – plg. *Lub-ėlis* ež. Lp. **67. Mal-inis** ež. Ant. **68. Rdm.** **69. Rud.** – plg. *Mal-ýnas* ež. Ut. **70. Nar-inis** ež. Dgč. – plg. *Nar-asà* Skdv., *Nar-ùtis* ež. Vad. **71. Ner-inis** ež. Ktk. – plg. *Neris* V., *Nerýs* Erž. **72. Pašak-inis** ež. Švnčl. – plg. *Pašakýs* Žmt. **73. Puodašik-inis** Ad., Kackonių k. Kamienas *puodašik-* yra sudurtinis, sudarytas iš *púodas* ir *šikti*. **74. Pùtr-inis**, *Pùtr-inka* ež. Zr. – plg. *Putrà* avd., *putrà*. **75. Rakšt-inis** ež. Vdž. – plg. *Rākšt-upis* Pnd. **76. Rañt-inis** Grg. – plg. (?) *Reñtis* ež. Pln. **77. Rast-inis** Kdl. – plg. *Rāst-upis* Ob. **78. Ron-inis** ež. Klvr. – plg. *Rón-upis* Sd **79. Steg-inis**, *Stag-inis* ež. Onš. – žr. *Steginė*. **80. Strid-inis** RdN., Žemosios Gervės int. – plg. *Strid-kalnis* gn. Varn. **81. Šimtaž-inis** Krk., Skerdūmės int. Kamienas *šimtaž-*, gal būt, yra iš **šimtež-* plg. *šimtas*, *ežià*. **82. Tabal-inis** ež. Smal. – plg. *Tabālis* ež. Rud. **83. Trebūt-inis**, *Tribūt-inis* ež. Ob. Neaiškus santykis tarp *trebūt-* ir *tribūt-*, plg. *Trebūtis* avd. ir *Tribūtiškė* mš. Švnč. **84. Trinkt-inis** ež. Mlt. – plg. (?) *Trinkė* Krtv. **85. Vais-inis**, *Vais-inė* ež. Smal. – žr. *Vaisinė*. **86. Veřš-lak-inis** Pš., Virčiuvio dš. Kamieno *veřšlak-* sudėtis neaiški (*veřš-lak-* ar *veřš-lak-*). **87. Vešėt-inis**, *Vešėt-upis*, *Obelýnupis* Sk., Platonio kr. – plg. *Vešetà* Pn. **88. Vilčiaut-inis** ež. Mrk. – žr. *Vilčiautinė*. **89. Vilkt-inis** Snt., Pentos kr. – plg. *Vilkt-upis* Pn. **90. Žvalg-inis** Kl., Alanto dš. – plg. *Žvalgōs kálnas* Glv. **85. Pùtr-inis** ež. Lkm. (p. f. *Laumiakėlis*) – žr. *Putrinė*. **86. Šer-inis** ež. Dgč. (p. f. *Narinis*) – žr. *Šerinė*.

Keli hidronimai su *-inė*, *-inis* yra visai neaiškios struktūros: **1. Pākinis** ež. Švnčl. Gali būti priesagos *-inis* vedinys iš **paakys* (ar **Paakys*) arba priešdėlinis hidronimas, plg. *kinė* „pakilesnė vieta raiste, baloje“. **2. Pāšilinis** t. *Pōšilinis* ež. Švnčl. – plg. *pašilė* ir *Šilinis* avd. **3. Pavijinė** Jnšk., Pavingrės int. Gali būti dvejai sudarytas: iš **Pavijė*, *-ys* ir priesagos *-inė* ar iš priešdėlio *pa-* ir kito vietos vardo **Vijinė*.

Hidronimai su priesaga *-inė* ir *-inis*, apskritai imant, pasitaiko visoje Lietuvoje. Tik Šiaurės Lietuvos vidurinėje dalyje (apytikriai su centru Vabalninkas, Kupiškis, Subačius), pietrytinėje Lietuvoje ir Žemaičiuose jie kiek retesni (žr. žem. Nr. 19).

-inys. **1. Ilg-inýs** ež. Jrb.: *ilgas*. **2. Krak-inýs** ež. Rim. **3. Švnčl.:** *krākė* „karosas“. **4. Liep-inýs** Šl., Kulpės int.: *liepa*. **5. Marg-inýs** Grnk.,

Žadikės int.: *márgas*. **6. Skind-inỹs** (ar *Skend-inỹs*) Varn., Miksodžio k.: *skešti* (*skeñdo*). **7. Vilk-inỹs**, *Vilk-iniaĩ* ež. Lp.: *viłkas*. **8. Žalt-inỹs** Klm., Rūdijos int.: *žaltỹs*. **9. Žvirgžd-inỹs** Šl., Kulpės kr.: *žvirgždas*.

Upės vardas **Pakap-inỹs** Krn., Strėvos int. greičiausiai yra vedinys iš bendrinio žodžio *pakapė* arba iš kito vietovardžio **Pakapė*.

Vardas variantas *Skend-inỹs* Krž., Kražantės int. (p. f. *Skeñdė*) yra vedinys iš *skėsti*.

Kitų hidronimų su *-inys* daryba ne visai aiški dėl išskiriamojo pamatinio kamieno neaiškumo: **1. Biž-inỹs** ež. Lkč. – plg. *Bižas* Kltm. **2. Brėšk-inỹs** Kvr., Pienios dš. – plg. (?) lat. *Brėški* k. (J. Endzelins, LV I 1. 128), liet. *Breškỹs* avd. **3. Gip-inỹs** ež. Jž. – plg. *Gip-iškis* kln. Dgl. **4. Glauž-inỹs** Ktk., į Viešio ež. – plg. (?) *Gluž-aũnykas* pv. Dkšt. **5. Gub-inỹs** Rz., Daugyvenės kr. – plg. *Gub-upỹs* Srv. **6. Jud-inỹs** Kvr., Šventosios kr. – plg. *Jũdis* ež. Als. **7. Kiev-inỹs** ež. Trgn. – plg. *Kiev-enà* Trgn. **8. Kurt-inỹs** Rgv., Akmenos int. **9.** ež. Dkšt. – plg. (?) *Kũrt-uva* Krtv., *Kurt-upis* Tl. Tačiau gali būti ir pirminis, plg. *kurtinỹs*, *Kurtinỹs* avd. **10. Lėk-inỹs** Klm., Kražantės int. – plg. *Lėk-utis* Auk. **11. Mikl-inỹs** Pp., Avižlio kr. – plg. *Mikl-iakalnis* kln. Srj. **11. Mom-inỹs** ež. Užp. – plg. *Momỹs* Rt. **12. Plauk-inys** rš. Lkm., į Dringio ež. – plg. *Plaũk-upis* Vdk. **13. Ruit-inỹs** Vdk. Daugiau šios šaknies tikrinių žodžių tuo tarpu, rodosi, nežinoma. **14. Skod-inỹs** Kp., Kupos kr. – plg. (?) *Skodỹs* (?) avd. **15. Švit-inỹs** Pš., Lielupės kr. – plg. *Švit-kalnis* kln. Trš. **16. Taut-inỹs** Mšk., Mūšos dš. – plg. *Taũt-esnis* ež. Antz., *Taũt-upis* Prn. **17. Varg-inỹs** Kv., Ašvos int. – plg. *Varg-upỹs* Jž., *Varg-utis* Krtn. **18. Drat-v-inỹs** Šlv., Dubysos dš. – žr. *Dratvuo*.

Upės vardas variantas *Žaig-inỹs* Krš., Žaigėnų k., Ventos kr., kaip rodo pamatinė forma *Žáigis*, turi priesagą *-inys*.

Galima spėti, kad dėl balsio *i* sinkopės ežero vardas **Žiežulnỹs** Trgn. yra sutrumpėjęs iš **Žiežulinỹs*, plg. *Žiežul-inis* ež. JnšM., *Žiežulis* ež. Ktk., *žiežulė* „raudė, mekšras“.

Visai neaiškios darybos yra ežero vardas **Pašvinỹs** Krtv., Pašvinės k. Pirmiausia, kelia abejonių pačios formos autentiškumas. Susidaręs jis gali būti įvairiai: iš **Pa-ašvinys* arba iš **Pa-švinys*. Tačiau plg. avd. *Pašv-inskas* (dar žr. p. 220).

Hidronimai su priesaga *-inys* paplitę labai nevienodai. Beveik visi jie yra šiaurinėje Lietuvos dalyje. Kiek ryškesnė jų koncentracija yra apskritime tarp Papilės, Pašvitinio, Rozalimo, Grinkiškio, Viduklės, Kvėdarnos (žr. žem. Nr. 20).

Priesagos su *-yn-*

-yna. 1. Abr-ýna Šl., Ringuvos dš.: *ābrē* „gilus lovys“, plg. lat. *Abra* pv., *Abr-iņa* giluma upėje: *abr(iņ)a* „duonkubilis“ (J. Endzelīns, LV I 1.2). Dėl semantikos plg. *Avilē* Dgč., į Auslo ež., *Avilys* ež. Imb. Avilių mstl.: *avilys* || *aulys* (žr. B. Savukynas, LKK III 299). **2. Šak-ýna**, *Šak-yn-élka* Škn., Švėtės kr.: *šakà*. **3. Up-ýna** Krš., Žižmos dš. **4. Lk.**, Upynos k., Virvyčios dš. **5. Nmk.**, Šešuvies dš.: *ùpė*.

1. Dukst-ynà Ukm., Šventosios dš. – plg. *Dúksta* ež. Krtv. **2. Dus-yna** rš. Vžns., Vyžuonos kr., plg. *Dus-ýnas* ež. a) Skm., b) Vžns. – plg. *Dusà* Pmp., *Dus-età* – taip vadinama Šventoji iki Dusetų. **3. Pilt-ýna** Kdn., Obelies kr. – plg. *Pilt-s-upalis* || *Pilstupis* Slnt. **4. Vas-ynà** Ds. Abejotina pamatinė forma, gali būti **Uosynà*. Dėl *vas-* plg. (?) *Vas-aku* *ėžeras* Kps. **5. Zerv-ýna** Lzd. – plg. *Zerv-ýlios* ež. Lzd.

-ynas. Nemun-ýnas, *Neman-ýnas* Glj., į Kuršių marias: *Nėmunas* || *Nėmanas* Kn.

1. Ežer-ýnas ež. Srj. **2. Smn.:** *ėžeras*. **3. Ilg-ýnas** ež. Mlt. **4. Mlt.:** *ilgas*. **5. Juod-ýnas** ež. Švnčl. : *júodas*.

Upės vardas **Šatrasl-ýnas**, *Šatral-ýnas* Lk. (taip vadinamas *Šatrijos* vidupys) greičiausiai yra kilęs iš *Šatrijà* Lk., Aunuvos dš. Tik dabar santykis tarp *šatr-* ir *šatrasl-*, *šatral-* yra nebeaiškus.

Upės vardas **Až-ýnas** Krk., Ažytės dš. greičiausiai yra priesagos *-ynas* vedinys iš *Až-ýtė* Krk., Šušvės dš., kurio senesnė forma, kaip rodo upės vardas *Ažýnas*, galėjo būti neišvestinė (**Ažią?*).

Kitų hidronimų su *-ynas* daryba neaiški dėl išskiriamąjo pamatinio kamieno neaiškumo: **1. Dus-ýnas** ež. Skm., Vžns. – žr. *-yna*. **2. Gaim-ýnas** ež. Mlt. – plg. (?) *Geim-iniai* k. Kupiškio raj. **3. Glasm-ýnas** ež. Aln. Abejotina pati forma, gali būti ir **Gluosmynas*. Tačiau daugiau vietovardžių su *gluosm-* arba *glasm-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. **4. Kukūl-ýnas** Sk., Platonio int. Dėl ilgo *ū* siejimas su *kukūlis* „raugė, kūkalis“ būtų abejotinas. Gal šis vardas turi ką bendra su Skaistgirio apylinkėse vartojamu žodžiu *kūlýnas* „krūmas, išaugęs iš vieno kelmo; krūmai, jauni medeliai, atžalynas“ LKŽ VI 833. Tuo atveju upės vardas *Kukūlýnas* turėtų reduplikuotinę šaknį. **5. Liuv-ýnas** Žgč., Ežeruo nos int. Daugiau vietovardžių su *liuv-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. **6. Mal-ýnas** ež. Ut. – plg. *Mal-inis* ež. Ant. **7. Ret-ýnas** Vad., Alantos int. – plg. *Ret-ėnė* Krn., *Ret-ùpė* Kš. **8. Skėrd-ynas** Kv. – plg. *Skeřd-upis* Mšk. **9. Skurb-ýnas** Kv., Jūros kr. Daugiau šaknies *skurb-* vietovardžių lietuvių vardyne, rodosi, neži-

noma. **10. Snaig-ýnas** Vs., iš Snaigyno ež. į Trikojo ež. **11. ež. ten pat** – plg. *Sniëg-inis* ež. Švnčl. **12. Varm-ýnas** ež. Mlt. – plg. *Varmé* Užv.¹ **13. Varn-ýnas** ež. Mlt. – plg. *Varnýs* ež. Ign., *várna, vařnas*. **14. Vëpr-ýnas** ež. Vs. – plg. *Veprýs* ež. Ant., *Vepr-inis* ež. Vvs., lat. *vepris*². **15. Zerv-ýnas** ež. Krsn. **16. Lp.** – plg. *Zerv-ýlios keli* ež. Lzd.

Likusieji upių ir ežerų vardai su *-ynas* greičiausiai yra tik hidronimais virtę bendriniai žodžiai (žr. p. 42).

-ynė. 1. Bekoj-ýnė Plk., Nemuno kr.: *bekõjis, -ė*; **2. Juod-ýnė** Jon., Lankesos int.: *júodas*.

Kitų hidronimų su *-ynė* daryba ne visai aiški, nes ne visai aiškus arba neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas: **1. Kast-ýnė** Rk. Abejotina pati forma – gal kartais vietoj **Kastinė*, plg. *Kastinė* Vlkv. **2. Markel-ýnė** Šk., Siesarties int. – plg. *Markëlis* ež. Vs., ir, gal būt, *markà* „linmarka“. **3. Sup-ýnė** Tt. Gal būt, turi ką bendra su *supýnė* „sūpuoklės, supyklės“, plg. *sùpti*. **4. Švilp-ýnė** Erž., Vidaujaitės dš. – plg. *Švilpė* Kv. **5. Žyd-ýnė** Ds., į Sartų ež. – plg. (?) *Žýd-upis* Šmn., *Žýd-iškės* Jž. **6. Žolov-ýnė** Lp. Abejotina pati pamatinė forma.

Didžioji dalis upių ir ežerų vardų su *-ynė* tėra hidronimais virtę priesagos *-ynė* bendriniai žodžiai (žr. p. 43).

Hidronimai, turintys priesagą su *-yn-*, iš baltų kalbų bene dažniausi lietuvių vardyne. Lietuvių hidronimų su *-yn-* pasitaiko, apskritai imant, didžiojoje Lietuvos teritorijos dalyje. Kiek retesni jie šiaurės – vakariniam kampe, apytikriai į šiaurės vakarus nuo linijos Šilutė, Rietavas, Tryškiai, Kruopiai, ir visiškai nepasitaiko į pietryčius nuo linijos Nemuno upė, Kaunas, Jonava, Ukmergė, Molėtai (žr. žem. Nr. 21).

Priesagos su *-inč-*

-inčia. Vis-inčia Šlčn., Šalčios dš. – plg. (?) *Viesà* Šr., *Veis-iějis* ež. Vs. (K. Būga, RR I 521; III 546).

-inčius. Dab-inčius ež. Sem. – plg. *Dab-õtis* ež. Vs.

Priesaga *-inda*

Kel-inda (rus. *Келинда*³) Pln., Medingėnų apyl. – plg. (?) *Kël-ežeris* ež. Ob.

Dėl priesagos plg. *Del-inda* avd.

¹ Plačiau žr. p. 147.

² Žr. p. 159.

³ GDArch, 11 fondas, I aprašas, Nr. 4.

Priesagos su *-ing-*

-inga. 1. Bizdil-inga Ut., Vyžuonos int., – plg. (?) *bizdil-iuoti* „laksyti, bizdelioti“ LKŽ I 706. Tačiau plg. lat. *bezdeliga* „kregždutė“, liet. *blėždinga, blezdingė*. **2. Del-inga** rš. Drk., Auksinės kr. – plg. (?) *Dėl-inis* ež. Vs., lat. *Dėliņ-straūts* up. (J. Endzelīns, LV I 1. 210), pr. *De-lycke* ež. (G. Gerullis, AO 27), *dėlē*. **3. Dub-ingà** Bg. Dbg., Žeimenos dš. – plg. *Dùbè* Rgv., *dùbti, dubùs*. Dar žr. K. Būga, RR I 438, 502; plg. P. Skardžius, ŽD 121. **4. Liól-inga** Šlv., Dubysos kr. – plg. *Lió-ravis* < **Liol-ravis* Šlv., *Lioliāi* k. Kelmės raj. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 121. **5. Dřub-inga** Prn., Nemuno kr. – žr. *-engis*. **6. Lazd-inga** ež. Imb., Palazdinės vs. (p. f. *Lazdinis*) – plg. *Lazd-aujā* Ad., *lazdā* „lazdynas“.

Dėl priesagos plg. *Ver-ingà* kln. Vn., Vilkų Lauko k., *Abl-ingà* k. End., *Kret-ingà* mst.

-ingė. 1. Aps-ingė Mrk., Apsingės k., Nemuno dš.: **apsis* „apušė“, plg. lat. *apse*, pr. *abse* (žr. K. Būga, RR II 251), *Aps-uonā* Krn., *Āpsē* Skd. **2. Rāg-ingė** Lbg.: *rāgas*, plg. *Rag-upė* Plkn., *Rag-uvā* Vl.

Galima įtarti, kad priesagos *-ingė* vedinys yra ir upės vardas **Šil-iñgė**, *Šilingo upėlė* Mrk., Pašilingės k., Nemuno dš. – plg. *šilas, Šilinė* Als. Tik dėl varianto *Šilingo upėlė* tokia prielaida kelia ir abejonių, plg. avd. *Šilingas, Šiliñgis*.

Dėl priesagos plg. *Sav-ingė* vs. Glv., *Būt-ingė* k. Dr., *Rūd-ingė* pv. Btr., Srj., *Kūl-iñgė* k. Kps., *Kač-ingė* k. Mrk., *Rūs-ingė* k. Lp., *Ram-ingės* pv. Auk.

-ingis. 1. Aps-ingis ež. Mrk. – žr. *-ingė*. **2. Naud-iñgis** ež. Mlt. **3. Mlt.** – plg. *Naud-ōris* ež. Vs. **4. Ned-ingis** t. *Nedzingis* Vrn., iš *Nedingio* ež., Merkio dš. **5. ež. Vrn.** – plg. *Ned-ējā* Rmš. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 121. **6. Pilv-ingis** ež. Mrk., Pilvingių k. – plg. *Pilv-inas* ež. Rm., *Pilvė* Plv. **7. Stab-ingis** ež. Sn., Stabingio k. – plg. *Stābē* || *Stēbē* Gdž. **8. Suv-ingis** ež. Dg. – plg. (?) *Sūvė* Trak. **9. Svait-iñgis** t. *Svaiciñgis* ež. Alv. – plg. *Svait-ūtas* ež. Ds.

Ežero vardas **Verdingis** rš. Pb. greičiausiai yra ne priesagos *-ingis* vedinys, o kilęs iš skolinio *vėrdingis* „pasakų pinigai; trys skatikai, trys grašiai“. (Dėl *verd-* plg. *Verd-ėnė* Jnšk., *Verd-ūnas* ež. Jz., *Verd-ūlis* Šlv., *virti, vėrda*.)

Hidronimai, turintys priesagas su *-ing-*, pasiskirstę labai nelygiai. Išskyrus vieną ne visai aiškios darybos upės vardą, visi jie yra į pietus nuo linijos Rusnė, Nemuno upė, Kaunas, Jonava, Šventosios upė (žr. žem. Nr.22). Tačiau kitų toponimų su *-ing-* pasitaiko ir į šiaurę nuo šios

linijos. Įdomu, kad hidronimų su *-ing-* palyginti gana gausu prūsų¹ ir visiškai nepasitaiko latvių vardyne. Be to, kaip rodo K. Būgos, V. Toporovo ir O. Trubačiovo² ir kitų tyrinėjimai, upių ir ežerų vardai su *-ing-* nerandami ir baltiškoje hidronimijoje į pietus bei rytus nuo šių dienų Lietuvos. Galima spėti, kad priesagas su *-ing-* pažino ne visos baltų gentys.

Priesaga *-inyk-*, *-inink-* ir kt.

-inykas. Bern-**inỹkas** Pn., Įstro int. — plg. *Bern-a-ūpis* Prnv.

-ininkas. 1. Dein-**iniňkas** Ms., Bartuvos int. — plg. pr. *Den-ow* ež. (K. Būga, RR III 143). 2. Dūb-**ininkas** ež. Dg. — plg. *Dūbà* ež. Rud.

-nikas. Rib-**nikas** An., Anykštos int. Gali būti nelietuviškas vardas, plg. rus. *рыбник*, brus. *рыбнік*.

-nykas. 1. Dub-**nỹkas** Dv. — plg. *Dūbis* Ūd., *dūbti*, *dubūs*. 2. Karōs-**nykas** ež. Sem. — plg. *karōsas*, *karōsnykas*. 3. Karvél-**nykas** Btr., Karvelnykų k., Punelės int. — plg. *karvėlis*, *karvėlnykas*. 4. Krūž-**nykas** Krsn. Šaknis *kruž-* gali būti ir nelietuviška, plg. (?) r. *кpyг*. 5. Lapūš-**nykas** ež. Antz. — plg. *Lapuš-iškė* ež. Rim. 6. Mačél-**nykas** ež. Smal. — plg. (?) *mačiulà* „linmarka“. 7. Mūčél-**nykas** ež. Vs. — plg. (?) *Mūčėl-iškė* pv. Rk. Be to, gali būti substitucijos keliu atsiradęs ir iš **Mačėl-nykas*, plg. *Mačėlnykas* ež. Smal.

Upės vardas Pūstauniňkas Slč., Mūšos int. visas gali būti nelietuviškas (plg. rus. *пучтоў*).

-ninkė. Kūr-**ninkė** Kin., Minijos k. — plg. *Kūr-iovinė* || *Kurp-su vinė* Šlu.

[Priesaga *-inkstas*]

Vid-iňkstas (ar *Vid-iňgstas*) ež. Ut. — plg. (?) *Vid-okai* Tl. Tačiau gali būti ir sudurtinis, plg. *Iňkstilas* Skdv., *Iňkst-upis* Krkn.

Priesagos su *-inta-*

-inta. 1. Als-**intà** Rk., Susėjos int. — plg. *Alsà* Vdk., *Als-età* Rk. 2. Dab-**intà** Sem., iš Dabinčiaus ež., Strėvos kr. — plg. *Dab-int-upỹs* Krn., Nemuno dš., *Dab-iňčius* ež. Sem., *Dab-ōtis* ež. Vs. 3. Liv-**intà** Kš., Livintų k., Želvos int. — plg. (?) pr. *Lywa* up. (G. Gerullis, AO 90). 4. Miež-**intà**, *Miež-iškis* Lel., į Mūšėjaus ež. — plg. *Miež-upis* Vgr. 5. Širv-**intà** Kbr., Šeimenos kr. 6. Kbr., Šešupės kr. 7. Plk., Vaiguvo

¹ G. Gerullis, AO 247.

² K. Būga RR I—III t.; B. Toporov, O. Trубачёв, ЛАГВЛ.

int. **8.** Šr., Šventosios kr. **9.** ež. rš. *Širvỹs* Pb. – plg. *Širva* ež. Krtv., Širvučių k. Dar žr. J. Endzelynas, BKGF 100. **10.** Uol-intà t. *Valintà* (*Vuo-*) Vžns., Šventosios kr. – plg. *Uolià* Pb., *Uolỹs* ež. Dgč. **11.** Uo-s-intà Čk., Dubysos dš. **12.** Sv., iš Uosintelio ež., Jaros kr. – plg. *Uos-ijà* Km., *Uos-ỹnė* Gl., *úosis*. **13.** Vieš-intà Všn., iš Viešinto ež., Lėvens kr. – plg. *Viešià* Kn., *Viešis* || *Viešỹs* ež. Ut. Dar žr. K. Būga, RR I 335; III 546; J. Endzelins, LVGr. 387; ZslPh XI 139; BKGF 100; P. Skardžius, ŽD 375. **14.** Vieš-inta Ut., iš Viešio ež., Krašunos kr. – žr. *Viešintà*. **15.** Vir-intà Mlt., Šventosios kr. – plg. *Vyriùs* – taip vadinamas Nemuno įlinkimas Pavyrės k., *Vir-ėkštà* Dglš. Dar žr. K. Būga, RR III 169. **16.** Vyž-intà Ktk., į Galuonio ež. – plg. *Vyž-uonà* Vžns. **17.** Živ-intà Kš., Živintos k., Lomenos kr. – plg. *živė* „žuvis“ (K. Būga, RR I 140). Dėl semantikos plg. *Žuv-intė* || *Žuv-intà* Glv. **18.** Rom-inta rš. Gld., Pisos kr. – žr. -intė. **19.** Tilž-intà rš. Plkn. – žr. -intė. **20.** Žuv-intà Glv., Šventosios kr. – žr. -intė.

-intas. **1.** Ac-intas, *Ac-iùntas* ež. Pbrd. – plg. *Acys* avd. (žr. B. Savukynas, LKK III 291). **2.** Derg-intas Gdž. – plg. *Dėrg-ionių* *ėžeras* Rdš., Dergionių k., *Dargė*, *Darg-ióji* Prnv. **3.** Gáil-intas ež. Mrk. – plg. *Gáil-iekas* ež. Srj., pr. *gaylis* „baltas“. **4.** Jūž-intas ež. Ant. **5.** Jž. Daugiau vietovardžių su *jūž-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. Dar žr. J. Endzelynas, BKGF 100. **6.** Ūos-intas, *Katišius*, *Uos-ijus* ež. Km. – plg. *Uosỹs* ež. Blnk. (dar žr. -inta). **7.** Vieš-intas ež. Všn. – žr. *Viešinta*. **8.** Vir-intai ež. Mlt. – žr. *Virinta*. **9.** Vých-intas ež. Ktk. – žr. *Vyžinta*. **10.** Žuv-intas ež. Ktk. **11.** Smn., Žuvintų k. – žr. *Žuvintė*.

-intė. **1.** Birb-intė Pgg., Jūros int. – plg. (?) *Biřb-ilas* avd. **2.** Rom-intė rš., *Rom-inta* rš. Gld., Romintės mstl., Pisos kr. – plg. *Rom-ùnta* || *Ram-ùnta* Zt., *Rom-àtas* ež. Kš. **3.** Tilž-intė rš., *Tilž-inta* rš. Plkn. – plg. *Tilžė* || *Tilžýtė* Šl., Dubysos kr., *Tilž-ėlė* Tilž., Nemuno kr. **4.** Žuv-intė, *Žuv-intà* Glv., iš Žuvinčių ež., Šventosios kr. – plg. *Žuv-inė* Krtv., *žuvis*.

Hidronimų, turinčių priesagą su *-int-*, be lietuvių, dar pasitaiko prūsų¹ ir latvių² vardyne. Lietuvių upių ir ežerų vardai paplitę labai nevienodai. Visi jie yra į pietus nuo linijos Pagėgiai, Ariogala, Gudžiūnai, Šimonys, Rokiškis. Ryškesnė jų koncentracija matyti šiaurrytiniame Lietuvos kampe, apytikriai keturkampyje tarp Rokiškio, Tauragnų, Molėtų, Troškūnų (žr. žem. Nr. 23).

¹ Žr. G. Gerullis, AO 256.

² Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 139.

Priesagos su *-ir-*

-irė. Av-irė, Av-iernyčia Lp., iš Avirio ež., Nemuno kr. Neaiškios darybos vardas. Plg. J. Otrębski, LP I 226; B. Savukynas, LKK III 299.

-iris. Av-iris ež. Lp. — žr. *-irė*.

Priesaga *-irda*

Lap-irda Jon., Šešuvos int. — plg. (?) *Lap-iėnė* Lap., *Lāp-yimas* Gl., *Lap-ainià* Krn. Tačiau gali būti ir sudurtinis, iš **Lap-pirda*.

Priesaga *-irkštė*

Suv-iřkštė Skdv., Ančios kr. — plg. (?) *Sūvé* Trak., *Suv-ingis* ež. Dg.

Priesagos su *-is-*

-isa. Juod-isa, Juod-išius Ktk., Vastapos kr.: *júodas*.

-isis. Vilp-isis Vdk., Švendros int. — plg. *Vilp-esỹs* Gdž. Tačiau gali būti ir kitokios kilmės, plg. (?) *vilpišis* „laukinė katė“.

Priesagos su *-ys-*

-ysa. 1. Dub-ýsa Ar., Nemuno kr. 2. Rs., Vilkupio int. 3. Rz., Daugyenės int. 4. ež. Pbrd. — plg. *Dùbis* Krž., *dùbti*, *dubùs*.

-ysas. 1. Dub-ýsas Ps., Mūšos kr. — žr. *Dubysa*. 2. Lav-ýsas ež. Vrn. — plg. (?) *Lāv-iškio ėžeras* Tj., *Laviškio* k.

Priesaga *-iskas*

Sklep-iskas Rud. — plg. (?) *Sklepaĩ* mš. Rud.

Dėl priesagos plg. *Budav-iskas* k. Klvr., *Stabav-iskas* 1. Vrn., *Mar-dasavo* k., *Takav-iskai* b. Vrn., *Kabelių* k.

Priesagos su *-ist-*

-ista. Ab-ista Dg., Varėnės dš. — plg. lat. *Ab-ava* up., *Ab-aïne* up. (J. Endzelīns, LV I 1. 1), *Ab-uora* up. (ten pat 3). Dar žr. H. Krahe, BzN 1959 H. 1. 2.

-istas. Sav-istas ež. Dg. — plg. *Sav-ėnė* Pb., Musės kr., *Sav-yda* Žm., *Barupės* kr.

Priesagos su *-yst-*

-ysta. Pekl-ystà Nj.: *peklà*. Dėl semantikos plg. *Peklà* || *Pekl-ỹnė* RdN.

1. **Akn-ystà** Lel., iš Aknystėlio ež., Šventosios kr., plg. *Akn-ystòs* ėžeras Rk., Aknystos k. Dėl *akn-* plg. lat. *Akn-yste* || *Akn-yša* dv. (J. Endzelins, LV I 1. 17), *Akn-upe* vs. (ten pat 18). 2. **Lauk-ystà** Žsl., Neries kr. – plg. *Laūkė* Tv., *Lauk-esà* Zr., *laūkas*. Dar žr. H. Krahe, BzN 1959 H. 1. 2. 3. **Lok-ystà** Šll., Jūros kr. 4. **Tt.**, Dubysos kr. – plg. *Lòkė* Klm., *Lokỹs* Jon., *lokỹs*. Dar žr. K. Būga, RR II 58; III 708; H. Krahe, BzN 1959 H. 1. 2. 5. **Arv-ystà** Ssk., Obelės kr. – žr. *-ystras*. **-ystras**. **Arv-ỹstras**, *Ariv-ỹstras*, *Arv-ystà* Ssk., Obelės kr. – žr. H. Krahe, BzN 1959 H. 1. 16.

Ryškesnės hidronimų, turinčių priesagą su *-yst-*, koncentracijos nėra.

Priesagos su *-iš-*

-iša. **Juod-išà** Ut., Vyžuonos int.: *júodas*.

-išė. **Lap-išė** Šlv., Dubysos kr. – plg. *Lap-iėnė* Lap., *Lāp-upis* Varn.

-išys. **Vart-išỹs** ež. Ant. – plg. *Vart-ulỹs* Šll., *Vart-ėlis* ež. Jsv.

-išius. 1. **Juod-išius** ež. dalis Ktk.: *júodas*. 2. **Švent-išius** ež. Sv.: *šveñtas* 3. **Juod-išius** Ktk. – žr. *-isa*.

1. **Brat-išius** ež. rš. Pbrd. – plg. (?) lat. *Brāt-ene* pv. (J. Endzelins, LV I 1. 126). 2. **Lap-išius** Šll. – žr. *-išė*.

Upės vardas variantas *Limišiūs* rš. Žž., Strėvos kr. gali būti fonetiškai pakitusi (su įspraustiniu *i*) pamatinė forma *Limšiūs*.

Priesagos su *-yš-*

-yša. 1. **Pel-yšà** Kn., Nemuno int. 2. **Šmn.**, Šventosios dš. 3. **Tršk.**, Viešintos dš. – plg. *Pelà* Skdv. Dar žr. K. Būga, RR III 515, 536.

-yšė. **Egl-yšė** t. *Aglỹšė* Krž., Kražantės dš.: *ėglė*.

Priesaga *-yščia*

Ežer-yščia Šlv.: *ėžeras*.

Priesagos su *-išk-*

-iška. **Gaud-iška** rš. Gm. – plg. *Gaūd-upis* Plt.

-iškas: 1. **Cigōn-iškás** Vlkj., Bubriko int.: *cigōnas*. 2. **Dáud-iškás** Lnkv., Berštaliao kr.: *Dáuda* avd. 3. **Kiel-iškás** ež. Ūd., Kieliško k.: *Kiela*, *Kielė* avd. Tačiau plg. avd. *Kieliškás*. 4. **Peč-iškás** Jnk., Novos int.: *Pečià*, *Pečius*, *Pečys* avd. 5. **Váil-iškás** Kbr. – taip vadinama *Širvinta* ties *Vailišķų* k.: *Váilis* avd. 6. **Vepr-iškai** du ež. Vvs.: **vepris*, *-ys*, plg. lat. *vepris* „šernas“.

-iškė, -iškis. Hidronimai su šiomis priesagomis yra labai panašios darybos, todėl šių dviejų priesagų vediniai aptariamai drauge:

a. iš asmenvardžių: **1. Abrom-iškė** Tv.: *Abrōmas* avd. **2. Aibut-iškis**, *Aibūtis* ež. Lb.: *Aibūtis* avd. **3. Alėkn-iškis** ež. Dgl.: *Aleknà* avd. **4. Ařmon-iškis** Vb., Upytės int.: *Ařmonas* avd. **5. Armul-iškis** Pn., Molainos int.: *Ařmulas* avd. **6. Arn-iškis** Ld., Nemuno dš.: *Arnys* avd. **7. Atkōt-iškis** Rk., Vyžuonos int.: *Atkōčius* avd. (: *atkōčius* „siuvėjas“). **8. Avin-iškė** Brb., Dūmės kr.: *Āvinas* avd. (ar *āvinas*). **9. Bagdōn-iškis** ež. Dgl.: *Bagdōnas* avd. **10. Bagdž-iškė** Gdl.: *Bāgdžius* avd. **11. Bakūn-iškis** Nj., Šventupio int.: *Bakūnas* avd. **12. Baliūn-iškis** Srj., į Prūdelio ež.: *Baliūnas* avd. **13. Baltrag-iškė** Vl., Agliuonos int.: **Baltragis*, plg. *Baltarāgis* avd. **14. Baltram-iškis** Rgv., Nevėžio int.: *Baltramas* avd. **15. Baltrūl-iškis** Jž., į Jūžinto ež.: *Baltrūlis* avd. **16. Barzdėn-iškė** Ml.: *Barzdėnas* avd. **17. Beřk-iškė** Skdv., Agliuonos int.: *Beřkas* avd. **18. Biėl-iškis** Ukm.: *Bielys*, *Biėlius* avd. **19. Bild-iškis** ež. Nmč.: *Bilda*, *Bildis*, *Bildys* avd. **20. Bitėn-iškis** Ppl., Apaščios int.: *Bitėnas* avd. **21. Bitin-iškis** Ob., Mačiūniškio upelio int.: *Bitinas* avd. **22. Brind-iškė** t. *Brindziškė* Ml.: *Brindys*, *Brindza* avd. **23. Būd-iškė** Šauk., Žaigio int.: *Budà*, *Būdas* avd. **24. Būk-iškis** Grz., Švėtės dš.: *Bukys* avd. **25. Čepon-iškė** Lzd.: *Čepónis* avd. **26. Čėrn-iškis** Vrnv., Žižmos int.: *Čėrnus*, *Černis* avd. **27. Čėrniūk-iškė** Lzd., Raišupio int.: *Čėrniukas* avd. **28. Čėsn-iškė** Čk.: *Česnà* avd. **29. Čiv-iškis** Kp., Čivonių k., Kupos int.: *Čivas* avd. **30. Daūgel-iškis** ež. Skm.: *Daūgelas* avd. **31. Daukn-iškė** Al.: *Dauknà*, *Dauknys* avd. **32. Daūn-iškis** ež. Ut.: *Daūnius* avd. **33. Domeik-iškė** Bb., Nevėžio dš.: *Domeikis* avd. **34. Dōn-iškis** ež. Ds.: *Donys* avd. **35. Dūd-iškė** Sml.: *Dūdà* avd. **36. Dūd-iškis** Kps., Dovinės int.: *Dūdà* avd. **37. Dvyl-iškis** ež. Aln.: *Dvylis*, *Dvylys* avd. Tačiau plg. *dvylas*, -à. **38. Gaidėl-iškis** Kš.: *Gaidėlis* avd. (ar *gaidėlis*). **39. Gailiūn-iškė** Srj., į Seirijo ež.: *Gailiūnas* avd. **40. Gedinm-iškė** rš. Alv. – taip vadinamas Kamšos žemupys. Šis upės vardas greičiausiai yra dėl metatezės atsiradęs iš **Gedmin-iškė*: *Gėdminas* avd. **41. Genel-iškis** Krkn., Lokaušos int.: *Genėlis* avd. **42. Gil-iškė** rš. Įs.: *Gilis*, *Gilius* avd. (ar *gilus*?). **43. Girūt-iškis** ež. Lb.: *Girūtis* avd. **44. Grič-iškis** Kps., Raišupelio int.: *Gričas*, *Gričius* avd. **45. Grųg-iškis** ar *Grig-iškis* Nj., Uolinių int.: *Grigas* avd. **46. Grúod-iškis** ež. Lkm., Smal.: *Grúodis* avd. **47. Gulb-iškė** Trk.: *Gulbė*, *Gulbys* avd. (ar *gulbė*). **48. Jok-iškis** JnšM.: **Jokas* avd., plg. *Jok-aitis* avd. **49. Jonel-iškis** Užp., Šventosios kr.: *Jonėlis* avd. **50. Jōn-iškis** Aln., Virintos int. **51. Jž. :**

Jōnas adv. **52. Juodėk-iškės** Alv. – taip Kastriškių k. vadinama Kirkliučiskė: *Juodākis, Juodakỹs* avd. (Dėl -ak-, -ek- plg. *akis, ekis.*) **53. Juodin-iškis** Skm., Luknos dš.: *Juodinis* avd. **54. Juod-iškė** Trgn., į Žirnajo ež.: *Juodis* avd., *juodis* „juodumas“. **55. Juod-iškis** ež. Lp. – žr. *Juodiškė*. **56. Juodkūn-iškis** ež.: Ds.: *Juodkūnas* avd. **57. Jurgin-iškė** Gr.: *Jurginis* avd. **58. Jūrg-iškis** Pbs., Šventosios int.: *Jūrgis* avd. **59. Kačėn-iškis** Žmt.: *Kačėnas* avd. **60. Kāč-iškis** Pbs.: *Kāčas* avd. **61. Kād-iškis** Krt. – taip vadinama Šakalė prie Sungailų k.: *Kadỹs* avd. **62. Karāl-iškė** Smn.: *Karālius* avd., *karālius*. **63. Kārl-iškiai** ež. Dgč.: *Kārla* avd. **64. Kārp-iškis** Lnkv.: *Kārpis* avd., *kārpis*. **65. Karvėl-iškis** Bsg.: *Karvėlis* avd. (ar *karvėlis*). **66. Katil-iškė** ež. Vvs., Katiliškių k.: *Katilius* avd. **67. Kavōl-iškė** Kps.: *Kavōlis, Kavōlius* avd., *kavōlis, kavōlius*. **68. Kavōl-iškis** Jon.: žr. *Kavōliškė*. **69. Kiaup-iškė** rš. Dr., Kulšės kr.: *Kiāupa* avd. **70. Kýbur-iškė** Plk., Virangės int.: *Kýburas, Kyburỹs* avd. **71. Kirmėl-iškė** Vl., Snietalos int.: *Kirmėlė* avd., *kirmėlė*. **72. Kirmėl-iškis** Pkn., Tumulšos int.: žr. *Kirmėliškė*. **73. Klid-iškis** Pbs.: *Klidžius, Klydžiā* avd. **74. Kvėdar-iškė** ež. Krtv., Kvedariškės k.: *Kvėdaras* avd. **75. Laim-iškis** Lnkv. **76. Prnv.**, Krioklio int.: *Lāima* avd. **77. Lātvi-iškis** Zr. **78. ež.** Ds.: *Latvỹs* avd., *lātvis*. **79. Lies-iškis** < **Lies-iškis* Km.: *Liesis, Liesỹs, Liėsius* avd. **80. Manėl-iškė** Lzd., Nemajūnės int.: *Manėlis* avd. **81. Martiš-iškė** Plk., Martišiškės k., Jotijos int.: *Martišius* avd. **82. Matār-iškis** Gdr.: *Mātaras* avd. **83. Mīck-iškė** Dt.: *Mīckus* avd. **84. Mikn-iškis** Antz.: *Miknius, Miknỹs, Miknis* avd. **85. Milāš-iškė** Užp., į Šiekščio ež.: *Milāšius* avd. **86. Milvyd-iškis** Klm., Žalpės int.: *Milvydas* avd. **87. Mīn-iškės** Nmk.: *Minas* avd. **88. Misėl-iškė** Gdl.: *Misėlis* avd. **89. Molėt-iškis** Ut., į Rašio ež.: *Molėta* avd. **90. Mōrk-iškė** Krž.: *Mōrkus, Morkỹs, Morkis* avd., *morkā*. **91. Mork-iškis** Bsg.: žr. *Mōrkiškė*. **92. Motiėj-iškis** Pnm., Šetekšnos int.: *Motiėjus* avd. **93. Motiej-iškis** ež. JnšM.: *Motiėjus* avd. **94. Mułk-iškis** ež. Lel.: *Mułkis, Mulkyš* avd. **95. Murm-iškis** Sv., Uosintos int.: *Mūrma* avd. **96. Nekriōš-iškė** Jrb., Nemuno dš.: *Nekriōšius* avd. **97. Nōrk-iškis** Krk., Smilgio int.: *Nōrkus* avd. **98. Ožėl-iškė, Ožel-ýtė** Bb. Upytės kr.: *Ožėlis* avd. (ar *ožėlis*). **99. Ož-iškis** t. *Až-iškis* Ob., iš Ožiškio ež. **100. ež.** Ob.: *Ožỹs* avd. (ar *ožỹs*). **101. Petr-iškis** Rk., Beržuonos int.: *Pėtras* avd. **102. Petron-iškis** Krkn., Liaudės int.: *Petrōnis* avd. **103. Pipir-iškis** Ukm., Kavoliupio int.: *Pipiras* avd. **104. Puīk-iškė** Všt.: *Puīkis, Puikỹs, Puikus* avd. **105. Purōn-iškis** Šmn., Puroniškio k., Šventosios int.: *Purōnas* avd. **106. Puzin-iškis** An., Šventosios int.: *Pūzinas*

avd. **107. Rād-iškis**, *Rād-iškė* Bsg.: *Rādis*, *Radys*, *Rādzius* avd. **108. Ril-iškis** Rd., Beržės int.: *Rilis*, *Rilys*, *Rilas* avd. **109. Rimant-iškis** ež. Trgn.: *Rimantas* avd. **110. Rīmš-iškė** Prn., Kumpės int.: *Rīmša* avd. **111. Rīmš-iškė** Pkn., Šventupės int.: *Rīmšas* avd. **112. Rōk-iškiai** Čk., Juodupio int.: *Rōkas* avd. **113. Rúol-iškis**, *Rúoliškio* ežeras Brž., Ruoliškio vs.: *Rúola*, *Ruolys* avd. **114. Sap-iškis** Ut., Vyžuonos int.: *Sāpas* avd. **115. Sink-iškė** Ob., Sinkiškio k., į Šapelių ež.: *Siņkus* avd. **116. Sintaut-iškis** Krk., Jaugilos int.: *Siņtauta* avd. **117. Skūt-iškis** Sml., Labos int.: *Skūtas* avd. **118. Sniėg-iškis** ež. Ant., Sniegiškių k.: *Sniegys* avd. **119. Staūg-iškė** Mrs.: *Staugà*, *Staūgas*, *Staugis*, *Staugys* avd. **120. Suřm-iškis** Pjv.: *Surmà*, *Surmys* avd. **121. Šak-iškis** Gž., Paikio int.: *Šakà*, *Šakys*, *Šakis* avd. (ar *šakà*). **122. Šikšn-iškis** Šd., Daugyenės int.: *Šikšnys* avd. (ar *šikšnà*). **123. Tauter-iškis**, *Skiauter-iškis* ež. Rk., Tauteriškio (Skiauteriškio) vs.: *Taūteris*, *Skiaūteris* avd. **124. Tol-iškis** Krkn., Janapolio vs.: *Tólis*, *Tolys*, *Tólius* avd. **125. Tum-iškis** ež. Slk., Tumiškės k.: *Tūmas* avd. **126. Urbōn-iškis** Vl., Dubinės int.: *Urbōnas* avd. **127. Vaickūn-iškė** Srj., Vaickūniškės k., į Metelio ež.: *Vaickūnas* avd. **128. Vértel-iškė** Bt.: *Vértelis* avd. **129. Vėž-iškė** Vg.: *Vėž-ys* avd. (ar *vėžys*) **130. Vyl-iškiai** Vvs.: *Vylys* avd. **131. Viliūn-iškis** Rk., Vyžuonos int.: *Viliūnas* avd. **132. Žyėg-iškė** Kv.: *Žyėgas* avd. **133. Rups-iškė** (p. f. *Kurminė*) Nmž.: *Rūpsas*, *Rūpsis*, *Rūpsys* avd.

b. iš bendrinių žodžių: **1. Adveřn-iškė** Šk.: *adveřnas* „atbulas“. Dėl semantikos plg. *Atžagārė* Sb. **2. Cigōn-iškė** Prnv., Šušvės int.: *ci-gōnas*. **3. Ėgl-iškis** Šd., Daugyenės dš.: *ėglis*. **4. Karajim-iškė** Nj., Šuojos int.: *karajimas* (etnonimas). **5. Kiaūl-iškė** Šil., Jiesios dš.: *kiaūlė*. **6. Kūnig-iškė** Srj.: *kūnigas*. **7. Pabal-iškis** Ss.: *pabalys*. **8. Pašil-iškis** ež. Ds.: *pašilė*, *-ys*. **9. Rumun-iškis** Žl., Siesarties int.: *rumūnas*. **10. Sietuv-iškis** ež. Pnm.: *sietuvà*. **11. Tilt-iškė** Antz., į Avinuosto ež.: *tiltas*. **12. Vaīt-iškė** Prn., Nemuno kr.: *vaītas*. **13. Varl-iškis** ež. Vvs., Varliškių k.: *varlė*. Tačiau plg. avd. *Varlys*. **14. Veln-iškis** ež. Dg.: *vėlnias*.

Upės vardas **Ungur-iškė**, *Ungur-upė* rš. Drk., Unguros k. greičiausiai yra vedinys iš kaimo vardo *Ungura*.

Kitų hidronimų su priesagomis *-iškė*, *-iškis* daryba ne visai aiški arba neaiški, nes ne visai aiškus, o kartais ir visai neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas. Dalis tokių hidronimų teoriškai gali būti asmenvardinės kilmės, tačiau dėl atitinkamų asmenvardžių nebuvimo lietuvių vardyne, jų vedimas iš asmenvardžių gali būti tik spėjamas. Kitai daliai šių priesagų hidronimų yra asmenvardžių, iš kurių vandenų vardai gali

būti tiesiog vedami, bet dėl ypatingo tų vandenvardžių išskiriamųjų pamatinių kamienų populiarumo lietuvių vardyne, toks vedimas būtų abejotinas. Tačiau kiek bebūtų neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas, priesagos *-iškė* arba *-iškis* buvimas visuose hidronimuose nekelia abejonių: **1. Al-iškis** Žž., Strėvos int. – plg. *Alỹs*, *Ālis* avd., *Alỹs* ež., Šr., *Āliai* b. Švnč. **2. Aliūn-iškė** Stč. Šis upės vardas greičiausiai kilęs iš šiuo metu nežinomo avd. **Aliūnas*, plg. *Alỹs*, *Al-iukónis*, *Al-iūlis* avd. **3. Alsót-iškis**, *Alkat-iškis* Sv. Kamienas *atsot-* greičiausiai išvestinis, plg. *Als-età* Rk. Santykis tarp pamatinės formos kamieno *alsot-* ir varianto *al-kat-* neaiškus. **4. Banik-iškis**, *Banit-iškis* Šmn., Šetekšnos int. – plg. avd. *Banikónis*, *Banit-auskis*, *Banỹs*. **5. Baudiēr-iškis**, *Baudier-iškis* ež. Vrn. – plg. *Baudỹs* Skdv., *Baudỹs* avd. **6. Bedant-iškė** ež. Švn. Gal būt, turi ką bendra su apeliatyvu *bedañtis*. **7. Berel-iškė** Skdv., Lyženos int. – plg. *Bērēlė* Slč. **8. Brundāl-iškis** Pbs., Sugedos int. Kamienas *brundal-* išvestinis, iš *brund-* ir *-al-*, plg. (?) *Bruñdė* avd. **9. Būrb-iškis** Pš., Viršyčio int. – plg. *Burb-ėklis* Kv., *Burb-ėsis* Nv., *Būrba* avd. **10. Burbūl-iškis** Šl., Amalės int. – plg. *Burbūlis* Žmt., *Burbul-ỹnė* Krp., *Burbūlis* avd. **11. Dap-iškis** Ut., Raudesos int. – plg. *Dāpai* ež. Sem. **12. Dedern-iškis** Gdž., Liaudės int. Kamienas *dedern-* greičiausiai yra reduplikuotinis darinys. Gal būt, turi ką bendra su liet. *dedervinė*, lat. *dedere(ne)* < < **der-derv-ine* (E. Fraenkel, LEW 85). **13. Devet-iškė** Trgn., Kemėšos kr. Kamienas *devet-* išvestinis, iš *dev-* ir *-et-*, plg. (?) *Dev-eikiai* k., *Dev-ėnis* avd., lat. *Dėvite* pv., *Dėvit-ezers* ež. (J. Endzelīns, LV I 1. 211). **14. Dratil-iškė** Rud. Kamienas *dratil-* išvestinis, iš *drat-* ir *-il-*, plg. (?) *Drat-v-uō* || *Drat-v-inỹs* Šlv., *Drat-auskas* avd., lat. *Drāte* k. (J. Endzelīns, LV I 1.224). **15. Dremut-iškis** Aln. Kamienas *dremut-* išvestinis, iš *drem-*, *-ut-*, plg. (?) *Drem-eikis* avd. **16. Dup-iškė** End. – plg. (?) lat. *Dúps-plavs* pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 224). **17. Dvol-iškis** Šl., Šiladžio int. Abejotina pati pamatinė forma. **18. Edvain-iškis** Srv., Nevėžio dš. Kamienas *edvain-* greičiausiai sudurtinis, plg. *Gird-vainis* avd., *Vain-otas* avd. **19. Gabjaur-iškis** ež. Plv. Kamienas *gabjaur-* greičiausiai sudurtinis, iš *gab-* ir *jaur-*. Dėl *gab-* plg. *Gabỹs* ež. Krn., dėl *jaur-* – *jaura*, *Jaurỹs* ež. Mlt. **20. Gėl-iškė** Vrn., Merkio dš. – plg. *Gėlỹs*, *Gėlaitis* avd., *gėlas*, *gėlė*. **21. Glambót-iškė** ež. Krtv. Gal būt, turi ką bendra su lenk. *glęboki*. **22. Kalimbēt-iškis** RdN., Apaščios int. – plg. lat. *Kalimbji* < **Kaln-limbji* k. (J. Endzelīns, LV I 2. 15). **23. Kāv-iškė** Kpč. – plg. *Kav-inis* ež. Slk.,

Kav-eika avd. **24. Kāv-iškis** ež. Kpč. – žr. *Kaviškė*. **25. Kirkliáuč-iškė** Alv. Kamienas *kirkliauč-* išvestinis, iš *kirkl-* ir *-iauč-*, plg. (?) *Kirk-ljys* avd. **26. Krėt-iškės** Kp., Žvikės int. – plg. *Kret-uonà* Švnčl., *Kret-upjys* Plk. **27. Kupr-iškė** Kp. – plg. *Kùprė* Kp. – taip vadina ma Lévens atšaka, *Kùprius*, *Kuprjys* avd. **28. Lāp-iškė** Kin., Minijos k. – plg. *Lap-išė* Šlv., *Lāp-upis* Varn., *Lāpas*, *Lāpė* avd. **29. Mamūt-iškis** ež. Trgn. Kamieno *mamut-* kilmė neaiški. Plg. *mamūtas*. **30. Melnit-iškis** Brž. – plg. (?) *Melnyt-ėlė* Pmp., *mėlnyčia*. **31. Mikč-iškė** Vdk. Daugiau vietovardžių ir asmenvardžių su šaknim *mikč-* lietuvių vardyne tuo tarpu nežinoma. **32. Miniūn-iškis** ež. Dgč. Kamienas *miniūn-* išvestinis, ir, galimas daiktas, yra asmenvardinės kilmės. Tačiau asmenvardžių su *miniūn-* dabar, rodosi, nežinoma. Dėl *min-* plg. *Min-iūkas* avd. **33. Momin-iškis** (ar *Momėn-iškis*) ež. Užp. – plg. *Mominjys* Užp., *Momjys* Rt. **34. Moter-iškė** Gdr. – plg. (?) *Moterà* Rmš., lat. *mātara* „notrė“. **35. Mukr-iškė** Dt. Daugiau šios šaknies tikrinių žodžių, baltai, rodos, neturi. **36. Namait-iškis**, *Nemait-iškis* Lkm., į Pakaso ež. Gal būt, turi ką bendra su *nāmas*. **37. Niūr-iškis** Mlt., Mokios int. – plg. *Niūr-ónys* k. **38. Nón-iškis** ež. Užp. – plg. *Nón-upis* Tt. **39. Not-iškis** ež. R. – plg. *Nôtė* Slnt. **40. Nudeik-iškis** Vp., Šventosios kr. Kamienas *nudeik-* greičiausiai yra išvestinis, iš *nud-* ir *-eik-*, plg. (?) *Nūdis* ež. Vg. **41. Paliūd-iškis** An., Šaltupio int. Kamienas *paliūd-* greičiausiai išvestinis, iš *pa-* ir *-liud-*. **42. Peliūn-iškės** Sem., į Briau niuko ež. Galėtų būti vedinys iš avd. **Peliūnas*, plg. *Pėlis*, *Peljys* avd. **43. Peneik-iškis**, *Paneik-iškis* ež. Dgl. – plg. (?) *Paneik-auškas*, *Penjys*, *Penėlis* avd. **44. Perčin-iškis** ež. rš. Pbrd. Abejotina pati pamatinė forma. Plg. (?) *Peřtikas* avd. **45. Puřvin-iškiai** ež. R. Abejotinas pamatinės formos autentiškumas. Plg. *Purvinis* avd. **46. Ramul-iškis** Pn., Nevėžio int. Išvestinis kamienas *ramul-* greičiausiai yra asmenvardinės kilmės, plg. *Ramuliónis* avd. **47. Ratat-iškis** Mlt., Siesarties dš. Kamieno *ratat-* kilmė neaiški. **48. Reñd-iškis** Vks., Šilupio int. – plg. (?) *Riñdė* Rt., *Rándis*, *Randjys* avd. **49. Rud-iškis** Kps. – plg. *Rūdis*, *Rudjys* avd., *Rūdė* Brb. **50. Sigaud-iškė** Rt., Aitros kr. Gal būt, kada yra buvęs avd. **Sigaudas*, plg. *Rimgaudas* avd. **51. Sklit-iškis** Nj., Alkupio int. Kamieno *sklit-* kilmė neaiški. **52. Slañk-iškis** Rk. – plg. *Slañkius* Lkč. **53. Spaud-iškis** RdN. – plg. *Spaudo kalnas* Lkv. **54. Svāl-iškis** Dj., Orijos int. – plg. *Svalià* Ps. **55. Šaltūt-iškė** Bt. – plg. *Šalt-upis* Tl. Tačiau gali būti ir iš avd. **Šaltutis*, plg. *Šaltis*, *Šaltjys* avd., *šaltas*. **56. Šnyp-iškė** Mžk., Vadaksties kr. – plg. (?) *Šnipas* avd. **57. Šnyp-iškis**

ež. dalis Km., Salų mstl. – žr. *Šnypiškė*. **58. Šunėl-iškis** ež. Kn. – plg. *Šunėlės upėlis* Dgč. **59. Švent-iškė** rš. Stlp. Šventiškių k. – plg. *Šventė* Trgn., *Šventis* avd., *šveñtas*. **60. Švėd-iškis** Jnšk., Mažupės int. Šaknis *švėd-* lietuvių vardyne daugiau, rodosi, nepasitaiko. Plg. (?) *Svyd-ėniai* k. Kupiškio raj. **61. Vakón-iškis** Šd., Daugyvenės kr. Gal būt, kada nors galėjo būti avd. **Vakonis*, plg. *Vākas*, *Vakėnas* avd. **62. Vaneik-iškis** ež. Švnčl. Jeigu kamienas *vaneik-* nėra iš *vaineik-* (plg. avd. *Vaineikis*), tuomet dėl *vaneik-* plg. (?) *Vanaik-balis* mš. Vlnk. **64. Vėk-iškė** Rz., Ežerėlės int. – plg. (?) *Vėkė* Kurš. **63. Vért-iškis** Pn., Molainos int. – plg. *Vért-elis*, *Vert-ulis* avd. **64. Viliūndr-iškis** Jž., į Jūžinto ež. Daugiau tikrinių žodžių su *viliūndr-* lietuvių vardyne, rodosi, nėra. **65. Višiūp-iškė**, *Višiūp-iškis*, *Visūp-iškė*, *Visūp-iškis* Kdl., Nemuno kr. Kamienas *višiūp-* (*visup-*) greičiausiai yra sudurtinis, kurio antrasis sandas yra apeliatyvas *ūpė*. **66. Žėd-iškės** Jž. – plg. *Žėd-upis* Šmn. **67. Žiēm-iškis** Dysnų ež. dalis Dkšt. – plg. *Žiēm̃s* avd., *žiemiaī*, *žiemà*. **68. Žiurken-iškės** Anykščių ež. dalis Žž. – plg. *Žiuřkus* avd. Tačiau gali būti iškreipta forma iš *Žiurkin-*, plg. *Žiuřkinas* Mšk. **69. Žiuž-iškė** Vlkj. – plg. (?) *Žiuž-mantas*, *Žiuž-n-ỹs* avd. **70. Bib-iškis** ež. Dg. (p. f. *Lynėlis*) – plg. *Bib-ikas*, *Bib-ilius* avd. **71. Gribl-iškis** ež. Slk. (p. f. *Asavėlis*) – plg. (?) *Gribl-iauskas* avd.

Priesagos su *-išk-* lietuvių vardyne yra vienos dažniausių. Ypač populiarios jos asmenvardžiuose ir gyvenamųjų vietų varduose. Hidronimams sudaryti priesagos su *-išk-* vartojamos taip pat labai dažnai. Šiuo metu žinoma apie 215 hidronimų, turinčių priesagą su *-išk-*. Priesagų su *-išk-* yra ir latvių bei prūsų vardyne, tačiau hidronimijoje jos palyginti labai retos.

Lietuvių hidronimai, turintys priesagą su *-išk-*, apskritai imant, pasitaiko beveik visoje Lietuvoje, tačiau nevienodai gausiai. Jie žymiai retesni Žemaičiuose, ypač šiaurvakariniam kampe (apytikriai į šiaurės vakarus nuo linijos Klaipėda, Luokė, Kruopiai) ir Pietryčių Lietuvoje. Žemaičiuose ypač nepopuliarūs hidronimai su *-iškis* (žr. žem. Nr. 24). Įdomu pažymėti, kad lietuvių hidronimai, sudaryti su priesaga *-iškė* ir su priesaga *-iškis*, paplitę nevienodai. Dauguma vedinių su *-iškė* (kurių iš viso yra per 70) koncentruojasi apytikriai į pietvakarius nuo linijos Darbėnai, Luokė, Dotnuva, Jonava, Trakai, Varėna, o su *-iškis* (iš viso per 130) – į šiaurės rytus nuo minėtos linijos.

Priesaga *-yškas*

Ūl-yškas Ūd., Rudės int. – plg. *Ūlā* Mrc., *Ūlỹs* avd.

Priesagos su *-it-*

-ita. Up-ità Vvr., Veiviržo kr.: *ùpè*.

Iz-ità Zr. — plg. *Īž-enas* ež. Šmn. (žr. K. Būga, RR III 279).

-itas. Iz-itas ež. Zr. — žr. *-ita*.

Priesagos su *-yt-*

-yta. Ap-ytà Dv., Gaujos dš. Šis upės vardas greičiausiai yra vedinys iš kai kurioms baltų gentims pažįstamo žodžio **apē*, plg. pr. *ape* „upė“ (plačiau žr. K. Būga, RR II 321).

Upės vardas **Mikytà** Ad., Svylos dš. gali būti ne priesagos *-yta* vedinys, o upėvardžiu virtes avd. *Mikytà*. (Dėl *mik-* plg. (?) *Mik-asà* Al.)

-ytė, -ytis a. Hidronimai — vediniai iš kitų hidronimų: **1. Metel-ytė** rš. Smn., iš Metelio ež., Peršėkės kr.: *Metelỹs* ež. Srj. **2. Obel-ytė** Srj., iš Obelijos ež. — taip vadinama *Peršėkės* pradžia: *Obel-ijà* < **Obel-ijā* ež. Srj. **3. Vasak-ytė, Vasak-ūtė** Kps., iš Vasakų ež., Šlavantos int.: *Vasak-ū ēžeras* Iglš. **4. Marnak-ytė** Sb., Lėvens dš. (p. f. *Marnak-ēlė*) : *Márnaka* Sb., Lėvens dš. **5. Bebiry-ytis, Bebiry-iūkas** Šmk., Bebirvos kr.: *Bebirva* Šmk., Šaltuonos kr. **6. Vilk-ytis** Žg., Vilkijos kr.: *Vilkijā* < **Vilkijā* Žg., Švėtės dš.

b. Vediniai iš bendrinių žodžių: **1. Duob-ytė** ež. Aln.: *duobē*. **2. Ram-ytė** Pkr., Daugyvenės dš.: *ramūs*. **3. Šlap-ytė** Kur. : *šlāpias*. **4. Up-ytė** Btg., Dubysos kr. **5. Imb.** **6. Jsv., Nevėžio dš.** **7. Krtv., Šiaušės dš.** **8. Prnv., Gynėvės kr.** **9. Rm., Nevėžio kr.** **10. Šln., Šušvės dš.** **11. Vb., Tatulos kr.** **12. Vb., Upytės int.:** *ùpė* **13. Up-ytis** Čk. : *ùpė, ùpis*. **14. Vijūn-ytė** Vb., Pyvesos dš.: *vijūnas*. **15. Žiog-ytis** Grk. : *žiógas, žiogỹs* „upės, marių atsišakojimas“. **16. Ožel-ytė** Bb., Upytės kr. (p. f. *Ožēl-iškė*) — žr. *-iškė*. **17. Tilž-ytė** Šl., Dubysos kr. : *Tilžė* p.f.

Kitų hidronimų su *-ytė, -ytis* daryba neaiški dėl išskiriamojo pamatinio kamieno neaiškumo: **1. Agn-ytė** rš. Rg. Daugiau vietovardžių su šaknim *agn-* baltų vardyne tuo tarpu, rodos, nežinoma. **2. Až-ytė** Krk., Šušvės dš. — plg. *Až-ýnas* Krk. **3. Kiaun-ytė** Grnk., Šušvės kr. — plg. *Kiáunė* Sml., *Kiáunė* avd., *kiáunė*. **4. Krimsl-ytė** Šd., Daugyvenės kr. — plg. *Krimslė* Grnk. **5. Skrib-ytė** Inšk., Mūšos dš. — plg. (?) *Skrēbė* avd. **6. Sol-ytė** Rs., Dubysos dš. — plg. *Sōlis* ež. Onš. **7. Šark-ytė** Tršk., Pelyšos int. — plg. *Šařkis* ež. Lkv. **8. Šmėl-ytė** Sml., Liūlio int. Šaknies *šmėl-* kilmė neaiški. Gal būt, tai koku būdu kai kurių vietos gyventojų iškreipta ar dėl liaudies etimologijos pakitusi lietuviška šaknis *smėl-*, plg. *smėlỹs*. **9. Skirv-ytė** Rsn., į Kuršių marias — žr. *-yčia*.

10. *Virv-ýté* Trš., Ventos kr. — žr. *-yčia*¹. 11. *Diėv-ytis* ež. Lkv. — plg. *Diėv-upis* End.² 12. *Kelmav-ytis* ež. Klvr. Kamienas *kelmav-* išvestinis, plg. *kėlmas*. 13. *Laisv-ytis* Rs. Daugiau šios šaknies hidronimų baltų vardyne tuo tarpu nežinoma. Gal būt, turi ką bendra su bendrinio žodžiu *laisvas*. 14. *Uos-ytis* Ps., Gaidelio int. — plg. *Uosys* ež. Blnk., *Uos-ijà* Km., *úosis*. 15. *Virš-ytis* Lnkv., Mūšos kr. 16. Pš., Švitinio dš. — plg. *Virš-upis* Nj., *Virš-upis* || *Virš-upys* Krš., *viršus*. 17. *Višt-ytis* ež. Všt. — plg. (?) *Višt-akupis* Rz. 18. *Zasin-ytis*, *Zasin-yté* Vb., Zasinų čiu k., Pyvesos dš. — plg. (?) *Žas-l-à* Žsl., *Жоцема* || *Засема* up' Vl. (Sprogis, GŽ 119). 19. *Žalt-ytis*, *Želsvos ežeras* Ldvn. — plg. *Žaltys* ež. Ktk., *Žalt-inys* Klm., *žaltys*. 20. *Lōl-ytis* Vn., Jūros dš. — žr. *-yčia*.

Hidronimai, turintys priesagą su *-yt-*, be lietuvių, dar pasitaiko latvių vardyne³.

Lietuvių hidronimai su *-yt-* paplitę labai nevienodai. Dauguma jų yra šiaurinės Lietuvos dalies viduryje, apytikriai apskritime: Kurtuvėnai, Pašvitinys, Vabalninkas, Kurkliai, Babtai, Šimkaičiai (žr. žem. Nr. 25).

Priesagos su *-iz-*

-izas. *Geb-izas*, *Gab-ys* ež. Krn. — plg. *Gab-ūtis* ež. Krn.

-izė. *Vilb-izė*, *Vilb-izdà* Krkn. — plg. *Vilb-ėnas* Klm.

Priesaga *-izda*

Vilb-izdà Krkn. — žr. *-izė*.

Priesaga *-ižius* (*-ižis*)

Gab-ižius, *Gāb-ižis*, *Gab-iž-monas* Yl., Kvistės kr. — plg. *Gabys* || *Geb-izas* ež. Krn., *Gabys* avd.

Priesaga *-yža*

Gum-yža Klm., Kražantės dš. — plg. *Gum-iltà* Šauk.

Priesaga *-ka*

1. **Nemunin-ka** ež. Rdd. — plg. *Nemunynas* Glj., *Nėmunas*. 2. **Purvin-ka** ež. Zr. — plg. *Purvinis* ež. Vs. 3. **Salton-kà** Lp., Saltoniškės k., Seiros dš.: *Saltōnas* avd. 4. **Tyról-ka** ež. Krtv., Tyrolų k. Kamienas *tyrol-* greičiausiai yra atsiradęs iš *tyrel-* (plg. 1854 m. kaimo vardą *Ty-*

¹ Dalis upių vardų su *-yté* yra pirminiai — žr. p. 44.

² Plačiau apie ežero vardą *Diėvytis* žr. V. Grinaveckis, Dėl kai kurių vietovardžių kilmės, LKK III 321.

³ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 139.

relkie) arba *tyrul-* (plg. *Týruliai* plk. Šl.) **5. Vaiton-kà** ež. Imb.: *Vaitónis* avd.

Hidronimai **1. Geisčiùn-ka** Alv., Geisčiūnų k. **2. Karačiun-kà** ež. Dkšt. **3. Ketún-ka** Krš., Ketūnų k., Ventos kr. **4. Nemajùn-ka** Kpč., Nemajūnų k., Nemuno kr., **5. Petrašiùn-ka** Pnt., Petrašiūnų k., Lankesos kr. ir **6. Vijól-ka** Šl., Vijolių k., Kulpės kr. yra suslavinti vediniai iš kaimų vardų *Geisčiúnai*, *Karačiūnà*, *Ketúnai*, *Nemajúnai*, *Petrašiúnai*, *Vijòliai*.

Kai kuriems lietuvių hidronimams slavų kalbų įtakoje paprastai po nesuslavinto pamatinio kamieno pridodama priesaga *-ka*: **1. Akmén-ka** Dgl., į Indrajų ež. **2. Pn.**, Juostos dš.: p.f. *Akmenà*. **3. Blusin-ka** JnšM., į Kregžlės ež.: p.f. *Blusinè*. **4. Cesár-ka**, *Sesár-ka* Žl., Šventosios kr.: p.f. *Siesartis* (t. *Sesartis*, *Sesertis*). **5. Čičir-ka** Antz., į Čičirio ež.: p.f. *Čičirè*. **6. Drùì-ka** Brsl., Dauguvos kr.: p.f. *Drujà*. **7. Dubul-ka** Nj., Upytės dš.: p.f. *Dubùlè*. **8. Ežerél-ka** Tj., Mūšios int.: p.f. *Ežerèlè*. **9. Ežér-ka** Rz., Daugyvenės kr. Ši upės vardo lytis greičiausiai yra kilusi ne iš šių dienų pamatinės formos *Ežer-èlè*, o iš ankstesnės **Ežerè*. **10. Gelován-ka** Mrk., Straujos dš.: p.f. *Gelovinè*. **11. Gervel-ka** Gdž., Dotnuvėlės int.: p.f. *Gervèlè*. **12. Grauzìn-ka** Onš., į Lieluko ež.: p.f. *Grauzìnè*. **13. Gražùl-ka** Bn., Šalčios int.: p.f. *Gražùlè*. **14. Igór-ka** Kpč., Nemuno kr.: p.f. *Igarà*. **15. Júod-ka** Msn.: p.f. *Juodà*. **16. Kiaulinka** Ds., į Duburio ež.: p.f. *Kiaùlinis*. **17. Krúon-ka** Krn., Lapainios dš.: p.f. *Krúonè*. **18. Kuršél-ka** Ssk.: p.f. *Kuršèlè*. **19. Lyduvkà** Šlv., Lyduvėnų mstl.: p.f. *Lyduvà*. **20. Lietáu-ka** Glv., Neries dš.: p.f. *Lietava*. **21. Lijon-ka** Žž., Strėvos dš.: p.f. *Lijõnas*. **22. Linkáu-ka** Krkn., Nevėžio dš.: p.f. *Linkavà*. **23. Miniau-ka** Rk., teka per Čedaso ež., Vyžuonos dš. – p.f. *Minavà*. **24. Samáu-ka** Dgč., Samavų k., iš Samavo ež.: p.f. *Samavà*. **25. Sirgél-ka** Švnčl., iš Sirgėlio ež., Žeimenos dš.: p.f. *Sirgèla*. **26. Šaltup-kà** Ob., į Miškinio ež.: p.f. *Šaltupè*. **27. Šapél-ka** Ob., Šapelių k., iš Šapelių ež., Kriaunos kr.: p.f. *Šapèlè*. **28. Týtau-ka** Tt., Lapišės dš.: p.f. *Týtuva*, greta **Tytav-a* (žr. p. 105). **29. Udór-ka** Glv., Širvintos dš.: p.f. *Údarà*. **30. Utalìn-ka** Ss., Sasnos dš.: p.f. *Utalinà*. **31. Vabál-ka** Bsg., Vabalių k., Palono kr.: p.f. *Vabalýs*. **32. Vertim-ka** Bsg., Karpio kr.: p.f. *Vertim-èlis*. Gal būt, kada yra buvusi lytis **Vertimas*. **33. Viešvil-ka** Vš., Nemuno dš.: p.f. *Viešvilè*. **34. Vingerin-ka** Rk., Nemunėlio kr.: p.f. *Vingerinè*. **35. Vyžùn-ka** Rk., Nemunėlio dš.: p. f. *Vyžuonà*.

Ežero vardas *Mažvilka* Tršk., *Mažvilkos* vs. greičiausiai yra kilęs iš asmenvardžio *Mažvilà*.

Galima spėti, kad priesagą *-ka* (*-kis*) turi ir hidronimai **1. Kunkùl-ka** Šlčn., *Visinčios* dš., **2. Medìn-ka** Vlkj., *Nemuno* dš., **3. Nér-ka** Tj., **4. Vóver-kis** Mšk., *Mūšos* dš., nors atitikmenų pamatinių kamienų be priebalsio *-k-* dabar nėra. Dėl *kunkul-*, *medìn-*, *ner-*, *vóver-* plg. *kunkul-iuoti*; *Mėdinas* Pn., *Medìn-upė* Ktč.; *Neris* V., *Nerỹs* Erž.; *Voverà* Trgn., *Voveris* Vlkj.

Upių vardai, turintys priesaginį priebalsį *-k-* po pamatinės formos kamieno, paplitę nevienodai. Jų beveik nėra Užnemunėje ir į vakarus nuo Akmenės, Kuršėnų, Dubysos upės. Nėra jų ir Šiaurės Lietuvos vidurinėje dalyje, į šiaurę nuo linijos Gruzdziai, Rozalimas, Panevėžys, Vyžuonos, Rokiškis (žr. žem. Nr. 26). Likusioje Lietuvos teritorijos dalyje jie pasiskirstę apylygiai.

Priesaga *-kšné*

Vabaĭ-kšné KzR, *Pilvės* kr. – plg. *Vābalas* Klm., *vābalas*.

Priesagos su *-(s)l-*

-la. Skverb-la Lap., *Stavidvario* vs.: *skveĭbti*.

-(s)lė. 1. Dėg-lė Krtv., *Dubysos* dš. **2. Krtv.**, *Deglės* int.: *dėgti*. **3. Garánk-lė** Št., *Lankesos* dš.: *garank-ščiuoti*. **4. Kaūk-lė** Rs., *Šlynos* dš.: *kaūkkti*. **5. Krìms-lė** Grnk., *Šušvės* kr.: *kriĭnsti*. **6. Kriok-lė** Grk. **7. Rs.** **8. Šil.** **9. Vdk.**: *kriòkti*. **10. Kriok-lė** Nj., *Alkupio* int. **11. Vvr.**: *kriòkti*. **12. Krok-lė** Tl. : *kròkti*. **13. Kurkl-ĕ** Kur., *Virintos* kr. **14. Vlkj.**, *Nemuno* dš.: *kuĭkti*. **15. Skveĭb-lė** Krž., *Kražantės* int.: *skveĭbti(s)*. **16. Tuĭkš-lė**, *Trūkšlė* Btg. : *tuĭkšti*.

Upės vardas **Skriogžlė** Lkm., į *Stravinaičio* ež. greičiausiai yra priesagos *-(s)lė* vedinys iš **skriogšti* > **skriogžti*. plg. *kriòkti* ir *kriòkšti*.

-(s)lis. 1. ĩstek-lis Al., *Vingutės* int.: *iĭstek-ėti*. **2. Krāk-lis** RdN., *Nemunėlio* kr.: lat. *krākt* „kriokti“. **3. Kriòkš-lis** Dbk., į *Rubikių* ež. **4. Pbs.**: *kriòkšti* „kriokti“. **5. Švòkš-lis** Prk., *Minijos* kr.: *švòkšti*.

-(s)lys. 1. Baub-lỹs ež. Ar., Krk.: *baũbti* (bet plg. p. 32). **2. Bemb-lỹs** Kv., *Ašvos* int.: *beĩmbti*. **3. Kriogž-lỹs** Mlt., Trgn., į *Tauragno* ež. **5. Ut.**, į *Ilgio* ež. **6. ež. Blnk.** **7. Klt.** **8. Ut.**: **kriogšti* > **kriogžti*, plg. *kriòkti*, *kriòkšti*, *krioguoti*. **9. Kriokš-lỹs** Mrk., *Nemuno* dš. **10. Ukm.**, *Šventosios* dš.: *kriòkšti*. **11. Krokš-lỹs** Lzd., į *Rimiečio* ež. **12. Krokš-lė** Btr., *Nemuno* dš.: *kròkšti*. **13. Kriok-lỹs** Brš., *Nemuno* dš., Dt., *Kruosto* int., Gdž.

Dotnuvėlės int. ir kt., iš viso 21: *kriōkti*. **14. Krok-l̥ys** Krš., Ringuvos dš., Krtv., Dubysos int., Krtv., Šventupio int., Skdv., Trg., Varn., Nakačios int.: *krōk-ti*. **15. Kurk-l̥ys** ež. Kur.: *kuṛkti*. **16. Rak-l̥ys** Skdv., Suvirkštės int.: *rākti*. **17. Skrogž-l̥ys** Švnč., Paversmio int.: **skrogžti* (žr. -(s)lis). **18. Smaug-l̥ys** Krž.: *smāugti*. **19. Skvarb-l̥ys** Krk., Dotnuvėlės dš.: *skveṛbti(s)*. **20. Skverb-l̥ys** Grnk., Šušvės dš.: *skveṛbti(s)*. **21. Skvirb-l̥ys** Čk.: *skvirb-inti*. **22. Švokš-l̥ys** Avirio ež. dalis Lp.: *švōkšti*.

Priesagos su *-(m)en*¹ (*-en-*)

Priesagas su *-(m)en-* upių varduose skirti gana sunku, nes ne visada būna aišku, ar upės vardas yra galūnės, ar priesagos su *-(m)en-* vedinys. Be to, daugeliu atvejų sunku atskirti, kuris upės vardas yra priesagos su *-(m)en-*, kuris – su *-en-* vedinys. Lyginimas su kitais baltų hidronimais dažnai nieko nepadedą, nes priebalsinis *-(m)en-* kamienas, kaip žinoma, genetiškai susijęs su žodžiais, šaknyje turėjusiais priebalsį *-m-*. Todėl, žiūrint toli į praeitį, pavyzdžiui, upės vardo *Žeimenà* lyginimas su bendrinio žodžiu *žiemà* dar nerodo, kad *Žeimenà* yra ne priesagos *-(m)ena*, o priesagos *-ena* vedinys, nes ir žodyje *žiemà* priebalsis *-m-* yra šaknies determinantas². Tačiau šių dienų lietuvių kalbos požiūriu upės vardas *Žeimenà* jau geriau tinka laikyti priesagos *-ena* vediniu. Tai patvirtina ir nepriesaginiai vietovardžiai su šaknimi *žeim-*, plg. *Žeimis* mstl. Jonavos raj.

-(m)ena. Juod-menà Jon., Varnakos int.: *júodas*.

1. Bremenà Šll., Akmenos kr. Daugiau vietovardžių su *bre-m-* lietuvių vadyne dabar nėra. Plg. (?) lat. **Brēmēnu-* (*Bramanu-*, *Bramaņu-*) *ežers* ež. (J. Endzelins, LV I 1. 127). **2. Deimenà**, *Deimė* Lbg., į Kuršių marias – plg. (?) *Die-m-en-tai* kln. An., *Diē-m-inas* (ar *Diē-m-enas*) kln. Jūrotiškių raj. Jaskūnų k. (BTSR)³. **3. Dusmenà** Dg., Varėnės kr., plg. *Dūsmenys* k. prie *Dusmenōs*, *Dusmenėliai* k. Dėl *dus-* plg. *Dusà* Pmp., *Dusià* ež. Srj., *Dus-ýnas* ež. Vžns. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 233. **4. Graumenà** Kv., Šalpės kr. 1384 m. šis upės vardas rašomas *Grawmanape* (SRP II 667), plg. *Graumenālė* mš. Sd., *Graumuō* NmŽ., Tenenio

¹ Dėl *-(m)en-* priesagos išskyrimo žr. J. Endzelins, LVGr 329; J. Endzelynas, BKGf 72; P. Skardžius, ŽD 232, 293; A. Leskien, Die Bildung... 417; G. Gerullis, AO 251; J. Otrębski, LP I 218.

² Rekonstruojamas žodžio *žiema* archetipas yra **ghei-m-* žr. O. H. Трубачев, Славянские этимологии, ВСЯ II 29.

³ Plačiau žr. A. Vanagas, Akmena, Lašmuo ir kiti panašios darybos upėvardžiai, LKK IV 227.

kr., *graumenės* „lūžtvė“, *graūmenys*, *griāumenys* „medžių prigriuvęs tankus didelis miškas“ LKŽ III, *griāuti*. **5. Jazmenà** Pbs., Šventosios int. – plg. *Jāzas* Rdš. Tačiau gali būti ir iš **Iezmena* (**Jiezmēna*), plg. *Javynas* < **Ievynas* upės dalis Kp. **6. Kulmenà**, *Kul̄menas*, *Kul̄mena*, *Kul̄mē* Pgg., Vilkijos dš. – plg. (?) *Kul̄ē* Ds., *Kul̄ȳs* ež. Pnm., *kul̄ȳs* „kampas“. **7. Titmenà**, *Týtmena*, *Titmenas* t. *Cicmenà*, *Cýcmena*, *Cicmenas* Stk., Virkiaus int. – plg. *Tit-upis* Kr., *Tit-valka* Kdn., *Tit-nas* (t. *Citnas*) ež. Rud., *Tit-imbalē* b. Kp., *Týt-uva* Tt., Lapišės dš.

-(m)enas. **1. Liñk-menas** ež. Lkm. – plg. *Liñkē* Pn., *Lin-kavà* Krkn., *liñkti*. **2. Kul̄-menas** Pgg. – žr. -mena. **3. Tit-menas** Stk. – žr. -mena.

Kiti upių vardai su -mena, -menas (tokie kaip *Akmenà*, *Ākmenas*, *Lomenà* ir kt. – žr. p. 59, 60) yra galūnės -a, -as vediniai iš priebalsinio -(m)en- kamieno bendrinių žodžių arba yra tik upių vardais virtę priesagos -(m)en- apeliatyvai (pvz., *Armenà*, *Sėmenà* – žr. p. 39).

Be šių hidronimų, turinčių priesagą su -(m)en-, lietuvių vardyne yra keli upių bei ežerų vardai – grynį priebalsinio -(m)en- (arba -en-) kamieno vienaskaitos vardininkai: **1. Dratvuõ**, *Dratv-in̄ȳs*, *Dretv-in̄ȳs* Šlv., Dubysos dš. – plg. (?) *Drat-iliškē* Rud. **2. Girmuõ**, *Girm-uon̄ȳs* Pkn., Pagirmuonio k., Jiesios dš. – plg. (?) *Gir-ija* Nmč. **3. Jiešmuõ**, *Viešmuõ* Krč., Mūšos dš. – plg. *Pa-jiešm-ėniai* k. prie Jiešmens. **4. Lenkmuõ** ež. Trg. – plg. *Lénkē* Vdk., *Lenk-enis* Kl., *leñkti*. **5. Lėvuõ** Ps., Mūšos dš. – plg. lat. *Lēvenis* pv., *lēvenis* „pelkėta vieta“ LVV II 463. **6. Odmuõ** Šll., Jūros kr. – plg. *Ódmen-iš-kis* k. ir vs., *odmenis* „upės žiotys“ (L. Geitler, LSt 99; A. Leskien, Die Bildung..., 417), *odmenià* „t. p.“ LKŽK. **7. Šelmuõ** NmŽ., Šusties kr. – plg. *Šelmentà* Lbv., *šelmuõ* „ketera“. Dėl šio žodžio semantikos žr. A. Walde, VW II 503; E. Fraenkel, LEW 971. **8. Vaidmuõ**, *Vaidminas* Lž., Ašvos dš. – plg. *Vaidȳs* Lk. **9. Žiežmuõ** ež. Onš. – plg. *Žiežmójus*, *Žižmójus* Pg., *Žižmà* Onš.

Kiti hidronimai su -(m)uo yra tik vandenų vardais virtę fiziografiniai terminai (žr. p. 39).

-menė. **Ver-mēnė**, *Ver-menas* Rm., Pavermenio k., Linkavos int. – plg. *Ver̄ȳs* ež. Zr., *Ver-età* Yl. Dar žr. K. Būga, RR I 337; P. Skardžius, ŽD 237¹.

-menys. **Meřk-menys**, *Merk-menaĩ* ež. Ml. – plg. *Merk̄ȳs* Mrk., *meřkti*.

¹ Dėl kitų upių vardų su -menė žr. p. 39.

Hidronimai, turintys priesagą su *-(m)en-*, iš baltų kalbų dažniausi lietuvių vardyne. Jie pasitaiko daugelyje Lietuvos vietų. Retesni jie šiaurvakariniame Lietuvos kampe (į šiaurės vakarus nuo linijos Kretinga, Laukuva, Šiauliai, Žeimelis) ir beveik visai nepažįstami Užnemunėje (žr. žem. Nr. 27).

Priesagos su *-n-*

-na. *Lūš-nà* ež. Rk. — plg. (?) *Lūšiai* ež. Ign.

-nė. *Lūš-nė* Pkr., Mūšos kr. — žr. *-na*.

Priesagos su *-oč-*

-očia. *Ram-óčia* Klm., Gansės kr.: *ramùs*, plg. *Ram-ýté* Pkr.

-očis. *Aj-óčis* ež. Antz., Ajočių k. — plg. lat. *Ajas-purvs* (J. Endzelins, LV I 1. 13). Dar žr. B. Savukynas, LKK III 292.

-očius. **1.** *Karp-óčius* Jnk., Šedvygos dš. — plg. (?) *Kárp-iškis* Lnkv. **2.** *Sal-óčius* ež. JnšM. — plg. *Sal-ótis* ež. Švnč.; *Salà* ež. Ds.

Priesagos *-očka*

Lietāv-očka Glv., Lietavos int.: *Lietava* Glv., Neries dš. Priesaga *-očka* šiame upės varde yra slaviška.

Priesagos su *-oja-*

-oja. **1.** *Kam-ojà*, *Kam-áika* Ad., Birvėtos dš. — plg. *Kāmē* Jrb., *Kam-atis* Všk. Dar žr. K. Būga, RR I 423; III 528; J. Endzelin, ZslPh XI 127; P. Skardžius, ŽD 86. **2.** *Lank-ója* Ob. — plg. *Lankà* Jnš., *Lank-esà* Pnt. **3.** *Lap-ojà* Žsl., Žiezmaros dš. **4.** ež. Vvs. — plg. *Lap-ainià* Krn., *Lap-ùpis* Lkč. **5.** *Viln-ója* ež. V. — plg. *Vilnia* V. **6.** *Širvint-ója* Šr., Šventosios kr.: *Širvint-à* p. f.

Likusieji hidronimai su *-oja* yra tik sudaiktavardėjusios įvardžiuotinių būdvardžių lytys (žr. p. 51).

-ojas. *Uk-ójas* ež. Lkm., Paukojės k. — plg. (?) *Ūkis* Bt.

-oji. *Treïn-óji* Bt., Lomių mstl. — plg. (?) *Treïn-upis* Krtn., Tenžės int.

Kiti hidronimai su *-oji* yra tik vandenuj vardais virtę įvardžiuotiniai būdvardžiai (žr. p. 51).

-ojys. *Lauk-ojys* ež. Ign. — plg. *Laūkē* Klm., *Lauk-ystà* Žsl., *laukas*.

-ojus. **1.** *Luk-ójus* Klm., Palukojo k., Dubysos dš. **2.** ež. Klm. — plg. (?) *Lúk-n-is* ež. Als. Dar žr. K. Būga, RR I 369, 461; III 145. **3.** *Or-ójus* Rm., Uslajos int. — plg. *Or-ijà* Dj., *Orys* ež. Vvs. **4.** *Ram-ójus*

Jnšk., Mūšos kr. — plg. *Ram-ócia* Klm., *Rāmis* ež. Smal., *ramūs*.
5. **Žiežm-ójus**, *Žižmójus* Pg., Linkavos kr. — plg. *Žiežmuō* ež. Onš.

Upės vardas *Dunōjus* greičiausiai yra ne priesagos *-ojus* vedinys, o skolinys iš sl. *Dunaj*¹.

Hidronimų su *-oj-* lietuvių vardyne yra palyginti nedaug. Iš jų gausiausiai (įskaitant ir kilusius iš įvardžiuotinių būdvardžių bei dalyvių — žr. p. 59) yra su *-oja* ir *-oji*. Pastarieji paplitę nevienodai. Beveik visi hidronimai su *-oja* yra Rytų Lietuvoje, apytikriai į rytus nuo linijos Biržai, Jonava, Nemuno upė, o su *-oji-* į vakarus nuo šios linijos. Hidronimai, turintys priesagą su *-oj-*, reti į šiaurę nuo linijos Priekulė, Šiauliai, Linkuva, vakarinėje Užnemunės dalyje ir rytinės Lietuvos pakraščiuose (žr. žem. Nr. 28).

Priesagos su *-ok-*

-okas. 1. **Kumpuol-iōkas** ež. Dgč.: *Kumpuōlis* ež. Ant. 2. **Mėlyn-iōkas** ež. Ob.: *Melŷnis* ež. Ob.

Ežero vardas **Ežeriōkas** 1. Rk., 2. Trgn. greičiausiai yra hidronimu virtęs apeliatyvas *ežeriōkas*.

Kitų hidronimų su *-okas* išskiriamasis pamatinis kamienas neaiškus arba ne visai aiškus: 1. **Bald-ōkas** ež. JnšM. — plg. *Bald-ōnas* ež. Blnk. 2. **Bliov-ōkas**, *Bliv-ōkas* Žl. — plg. (?) *bliāuti*, *bliovis*. 3. **Burč-iōkas** ež. Klvr. — plg. *Burč-iasalė* pv. Lzd., *Buřčius* avd. 4. **Ėgl-iōkas**, *Ėgl-iūkas* ež. Ds. — plg. *Ėglis* ež. Sem., *ėglis*. 5. **Gerš-ōkas** Čk., Šiaušės int. — plg. *Gérš-upis* Vks. 6. **Gyl-iōkas** (ar *Gil-iōkas*) ež. Lkm. — plg. *Gyl-upŷs* Rk., *gilūs*, *gŷlis* „gilumas“. 7. **Kapin-iōkas** (ar *Kapyn-iōkas*) ež. Mlt. — plg. *Kapinis* ež. Klvr., *kāpinės*, *kapaī*. 8. **Kryž-ōkas** ež. Žr. — plg. *Kryž-iūkas* Šlu. 9. **Lent-ōkas**, *Lent-ōkė* (t. *Lintōkas*, *Lintōkė*) ež. Mlt. — plg. *Leñt-upė* Švnc. 10. **Parst-okas** Mžk. — plg. pr. *Parst-lawke* (P. Gerullis, AO 115). 11. **Vid-okai** Tl. — plg. (?) *Vid-upis* Žr. 12. **Vėln-iōkas** ež. Lkm. (p. f. *Dumblŷs*) — plg. *Vėln-ežeris* ež. Slk., *vėlnias*.

Hidronimai **Glušōkas** Ant., ež. Dgč., Smal. (iš viso 6) ir **Kalpōkai** Grnk., Ažytės int. greičiausiai yra atsiradę iš skolinų bendrinių žodžių, turinčių priesagą *-okas*, plg. b. rus. *глушак* „kurčias“, rus. *глухой* ir lenk. *kołpak*, rus. *колпак* (arba avd. *Kalpōkas*).

¹ Plačiau žr. A. Vanagas, Dėl Lietuvos upių vardų *Dunojus* ir *Dniepras* kilmės, p. 173 tt.

-oké. 1. Rud-ōké Varn., Virvyčios dš.: *rūdas*. **2. Lent-ōké** ež. Mlt. — žr. *-okas*.

Ežero vardo **Pérnoké** Sem. daryba ir kilmė visai neaiški. Tiesa, žinomas vienas upės vardas variantas su *pern-* — *Pernava* Šll., Bremenos int. (p. f. *Naulupys*), tačiau ir pastarojo daryba bei kilmė taip pat neaiški. Iš vienos pusės, jis gali būti priesagos *-ava* vedinys, iš antros — priešdėlinis upėvardis, plg. *Navà* ež. Auk. Be to, galima įtarti upės vardą *Pernava* esant nebaltišku, plg. buv. Vitebsko gubernijos Ludzos apskrities *Перновка* up. (kuri greičiausiai yra suslavinta iš **Пернава* ar **Пернова*). Upės vardą *Перновка* K. Būga (RR III 562) laiko suomišku vietovardžiu, plg. est. *pärn* „liepa“. Todėl ežero vardo *Pérnoké* žodžio pradžios *pern-* lyginimas su upės vardu *Pernava* ne ką tegali įrodyti. Priešdėlio *per-* vediniu ežero vardo laikyti neleidžia tai, jog daugiau hidronimų su *nāk-* baltų vardyne nežinoma. Todėl ir šiuo atveju peršasi mintis, kad ežero vardas gali būti nebaltiškas vardas, plg. lyb. *Pern-jōgi*: est. *pärn* „liepa“, lyb. *jōgi* „upė“, suom. *joki* „upė“.

Priesagos su *-okl-*

-oklé. Skar-oklé ež. Pšl. — plg. *Skar-yčią* Varn.

-oklis. Ūdr-ōklis Vp., Gelžės kr. — plg. *Ūdr-inis* Rud., *Ūdr-upis* Rk., *ūdra*.

Priesaga *-okšlis*

Ūdr-ōkšlis Užp., Šventosios dš. — žr. *-oklis*.

Priesagos su *-(i)okšn-*

-okšna. Perš-okšnà Švnčl., Peršokšnos vs., iš Peršokšnų ež., Lakajos kr. — plg. *Perš-ėké* Brb.

-okšnas. 1. Perš-okšnaī ež. Švnčl. — žr. *-okšna*. **2. Vad-ōkšnas** ež. Ktk. — plg. *Vadà* Ar., *Vad-aksnis* Pln.

-okšné. Taur-ōkšné Dgl., į Paščio ež. — plg. *Taūras* ež. Trgn., *Taurė* Kš.

-iokšnis. 1. Šer-iókšnis, Šer-iókštis Pbr., Smardonės int. — plg. *Šer-inė* NmŽ., *Šēr-upis* Vg. **2. Vilk-ōkšnis, Vilk-okšnys, Vilk-uokšnis** *Vilk-uokšnys* ež. Onš. — plg. *Vīlkas* ež. Vs., *Vīké* Lp., *vīlkas*.

Priesagos su *-(i)okšt-*

-okšta (-okštis). Žeb-okštà, Žeb-okštis Msn., Musės dš. — plg. (?) *Žeb-ėrė* Trš. **2. Žeb-okštà** ež. Msn. — žr. *Žebokštà* up.

-iokštis. Šer-iókštis Pbr., Smardonės int. — žr. *-okšnis*.

Priesaga -olė

Vij-olė, Vij-ólka Šl., Vijolių k. — plg. Vij-ėlė Šd.

Priesaga -omas

Vāj-omas ež. Mlt. — plg. Vajà Kur., Vaj-úonis ež. Ktk.

Priesagos su -(i)on-

-ona. 1. Arm-onà Ssk., Šventosios dš. 2. ež. Ssk. — plg. Arm-ėlis ež. Dgč., Arm-ukšnà Tj. 3. Liep-onà Kbr., Širvintos kr. — plg. Liep-ùpis Bb., liepa. 4. Kām-ona Pgg., Gėgės dš. — žr. -una. 5. Narm-ona (p. f. Vangà) Št., Obelies int. — plg. (?) Nar-inis ež. Dgč.

-(i)onas. 1. As-ōnas ež. Auk. — plg. Asys ež. Blnk. 2. Bald-ōnas ež. Blnk. — plg. Bald-ōkas ež. JnšM. 3. Biel-ōnas Avirio ež. dalis Lp. — plg. Biel-iùkas ež. Rud. 4. Bliž-onas ež. Mlt. — plg. (?) Blýža avd. 5. Dėbl-onas Nj. — plg. (?) lat. Deb-eja pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 203), liet. Debr-ėstis Akm., Deb-eikis avd. 6. Gal-ōnas ež. JnšM. — plg. Gal-uonis ež. Ktk. 7. Gud-ōnas Žd., Lūšies dš. 8. ež. Tl. — plg. Gùd-upis Varn., Gùdas Pmp. 9. Kraj-ōnas Stk., Pazelvės k. 10. ež. Stk. — plg. (?) Kraj-ýnas avd. 11. Kump-ōnas Rk., Beržienos int. 12. Sb., Viešintos dš. — plg. Kùmpė Nmk. 13. Kur-ōnas ež. Smal. — plg. Kurys Šd., Kùr-antas Btg. 14. Lij-ōnas Žž., Strėvos dš. Daugiau hidronimų su lij- baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. 15. Liūd-onas Krš., Liūdorių k., Ventos dš. — plg. Liūd-ėnė kln. Als. 16. Mirgl-onas NmŽ., Šyšos dš. — plg. (?) Mirg-ų ėžeras Vb., Mirgų k. 17. Pal-ōnas Ar., Dubysos kr. 18. Bsg., Kiršino dš. — plg. Palà Pkr., pālios „pelkės“. 19. Pelek-ōnas Aps. — plg. Pėlek-as ež. Aps. 20. Ram-ōnas Bt., Ančios kr. — plg. Ram-aulė Kv., Ram-óčia Klm., ramùs. Hidronimų su šaknimi ram-gausumas lietuvių vardyne leidžia manyti, kad upės vardas Ramōnas nebūtinai turi būti kilęs iš gana dažno asmenvardžio Ramōnas. 21. Sudz-ionas Krkn., Linkuvos int. — plg. (?) Sùdz-ius avd. 22. Ul-ōnas ež. Ut. — plg. (?) Ūlà ež. Rud. Tačiau gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. Ulōnas avd. 23. Buz-iōnas ež. Slk. (p. f. Katišius) — plg. Buz-avė rst. Ps., buzà.

-(i)onė. Šlap-iónė, Šlap-ióji Trš., Tryškio int.: šlāpias.

1. Ag-iōnė Pn., Lėvens dš. — plg. (?) Ag-ilà Glj. 2. Lup-ōnė Šl., Ringuvos dš. — plg. Lup-ynà gr. Jnk. 3. Smárd-onė Pbr., Tatulos int. 4. Bg. Pšl., Lėvens int. — plg. Smařd-upis Žr., smárvė, smirdėti. 5. Suos-ōnė ež. Sem. — plg. Suosà ež. Všn. 6. Vaip-ōnė Klvr., Gasdos kr. Dau-

giau vietovardžių su šaknimi *vaip-* lietuvių vardyne, rodos, nėra. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 277; J. Otrębski, LP I 223. 7. **Vel-iōnė** Trg. – plg. *Vělŷs* ež. Dglš., *Vel-iuonà* Vl. 8. **Žvej-ōnė** Klp., Danės kr. – plg. (?) *žvejŷs*, *žvej-óti*. 9. **Plāt-onė** Jnš., Lielupės kr. – žr. *-onis*.

Upių vardų 1. **Kežiōnė**, *Liūnas* Lkč., Nemuno kr., 2. **Laiškōnė** Šmk., Bėbirvos dš. ir 3. **Senkonė** rš. Grv., Neries dš. daryba visai neaiški. Jie gali būti ne priesagos *-onė* vediniai, o upių vardais virtę avd. *Kežiōnis*, *Laiškōnis* ir **Senkonis*, plg. *Señkus*, *Senkūtis*, *Senkūnas*, *Senkà*.

-onis. 1. **Drusk-ónis**, *Druskis* ež. Drsk.: *druskà*, plg. *Drusk-inė* Klvr. 2. **Kreiv-onis** Mrk., Nemuno kr.: *kreivas*, plg. *Kreivė* Pgg. 3. **Plāt-onis**, *Plāt-onė* Jnš., Lielupės kr.: *platūs*, plg. *Plat-upŷs* Grk. 4. **Raud-ōnis** Pbrd.: *raudónas*. 5. **Skaist-ónis** ež. Lkm.: *skáistus*, *skaistūs*, plg. *Skáistis* ež. Šmn.

1. **Jev-ónis** Kps., Šešupės dš. 2. **Pjv.**, Zanylos kr. – plg. (?) *Jav-ŷtė* Btg. 3. **Pal-ónis** Lkč., Ovos int. – plg. *Palà* Tv.

Hidronimai, turintys priesagą su *-on-*, be lietuvių, dar pasitaiko latvių¹ vardyne. Šiuo metu žinomais duomenimis, jie dažniausi Lietuvoje. Ryškesnės lietuvių hidronimų su *-on-* koncentracijos nėra. Jie apyvienodžiai pasiskirstę po visą Lietuvos teritoriją. Tik Lietuvos pietryčiuose jų yra kiek mažiau (žr. žem. Nr. 29).

Priesagos su *-or-*

-oras. 1. **Bėrž-oras** ež. Plt., Bėržoro k.: *bėržas*, plg. *Bėrža* ež. Gdr. 2. **Liep-oras**, *Liep-ōras* Kri., Švitinio kr.: *liepa*, plg. *Liep-onà* Kbr.

1. **Kam-ōras** Grv. – plg. (?) *Kāmė* Jrb., *Kam-ojà* Ad. Tačiau plg. avd. *Kamorūnas*, *Kāmaras*. 2. **Ūp-oras** Pkn., Nemuno kr. – plg. (?) *Ūp-lankio ēžeras* ež. Pgg.

-oris. 1. **Naud-ōris** ež. Vs., Paterių k. 2. Vs., Paveisiejų k. – plg. *Naud-iņgis* ež. Mlt., *Naūd-upis* Vlkj.

-orius. 1. **Lazd-orius** Mžk., Dubupio int. – plg. *Lazd-uonà* Vn., *lazdà*. 2. **Naud-ōrius** ež. Ūd. – žr. *-oris*.

Priesaga *-osnė*

Malk-ōsnė Jon., Šventosios dš. – plg. *Málk-upis* Vp., *Malk-ēstas* ež. Mlt.

Priesaga *-osta*

Taur-ósta Bg., *Taur-ostà* Jon., Neries kr. – plg. *Taurė* Kš.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 131.

Priesagos su *-(i)oš-*

-ošas. *Nāl-ošas* Kltn., Akmenos dš. — plg. *Nāl-ija* ež. dalis Plt.
-ošia (*-oša*). *Ram-ošià*, *Ram-ošà* Aln., iš Ramošiaus ež., Alantos
int.: *ramùs*.

-(i)ošius. *Ram-ošius* ež. Aln.: *ramùs*.

Vil-iošius Grg. — plg. *Vil-upis* Vks̄.

Piesagos su *-(i)ot-*

-ota. 1. Dirm-ota Trg., Tyrelių mš. — plg. lat. *Dirme* pv. (J. Endze-
ins, LV I 1. 215), liet. *Dirm-eikiai* k. Tačiau gali būti ir asmenvardinės
kilmės, plg. avd. *Dirmōtas*. **2. Rus-ota** Bg. Grdn., Ožės mstl. — plg.
rus-ėti „tekėti“ (K. Būga, RR I 480). **3. Sud-otà** Švnčl., iš Sudotos ež.,
Žeimenos kr. **4. ež. Švnčl.** — plg. *Sud-eikiai* mstl., *Sūd-uonià* Ldvn.
5. Vaj-óta Jrb., Vajotų k., Mituvos kr. — plg. *Vajà* Kur.

-(i)otas. 1. Čiul-ótas Kš., Želvos int. — plg. (?) *Čiul-ada* avd., *Čiu-
la-kulỹs* sala Trgn. **2. Laukšč-iótas** Šil., Jiesios int. — plg. *Laukšč-ežeris*
ež. Onš. **3. Mieg-ótas** Grnk., Šušvės dš. — plg. *Miegōs upė* Kv. **4.**
Paļk-iotas Šv., Ašvos int. — plg. (?) *Palk-imai* pv. Prk. Tačiau gali būti
kilęs ir iš asmenvardžio, plg. avd. *Paļkotas*. **5. Sal-ótas**, *Sal-ótis* ež.
Žr. — plg. *Salà* ež. Ds., *Sal-iētis* Dbk. ir, gal būt, *salà*. **6. Talk-ótas**
Jrb., Nemuno dš. Neaiškios darybos upės vardas. Plg. (?) *Talkočius* avd.

-(i)otė. Medž-iōtė Kvr., Tetervės int.: *mėdis*.

1. Ged-ōtė Rs., Alėjos int. — plg. *Ged-ūtis* Kl. **2. Girn-iōtė** Srj. —
plg. *Girn-upis* KzR. **3. Kump-otė** rš. Zr., Laukesos dš. — plg. *Kumpė*
NmK. **4. Leg-ōtė** rš. Pb., Girijos kr. — plg. (?) *Lėgus* Mlt. **5. Marg-ōtė**
Srj., Nemuno kr. — plg. *Margà* Pb., į Širvio ež., *mārgas*, *mařg-uoti*.
6. Mil-iōtė Stč., Kapupės int. — plg. *Milys* rš. An., *Mylė* Švnč. **7. Sal-ōtė**,
Sal-aītė Kpč., į Neviedžio ež. **8. ež. rš. R.**, *Salotės* k. — žr. *-otas*¹.

-otis. 1. Berž-otis Skdv., Kertenio int.: *bėržas*. **2. Įlg-otis** Šll., Jūros
kr. : *ilgas*.

1. Dab-ōtis ež. Vs. — plg. *Dab-intà* Sem., *Dāb-ikinė* Akm. **2. Ner-
ōtis** Šll., Ašučio int. — plg. *Nerỹs* Erž. Dar žr. K. Būga, RR I 508.
3. Pasl-ótis Sem., į Strėvio ež. — plg. *Pāsl-upis* Nv. **4. Sal-ōtis** ež. Aln.
5. Švnč. — žr. *-otas*. **6. Žiuržm-ōtis**, *Žirgžm-ōtis*, *Žiržm-ōtis*, *Žiurgžm-
ōtis*, *Žiuržm-otis* Šll., Pažiuržmočio k., Jūros dš. — plg. (?) *Žižmà* ||
Žiužmà Rdn.

¹ Kai kurie upių vardai su *-otė* yra pirminiai — žr. p. 40.

Hidronimų su *-ot-* nedaug tėra ne tik lietuvių, bet ir latvių¹ bei prūsų² vardyne. Lietuvių hidronimai, turintys priesagą su *-ot-*, apskritai imant, pasitaiko beveik visoje Lietuvoje. Tik pačioje jos šiaurinėje dalyje (į šiaurę nuo linijos Klaipėda, Šiauliai, Zarasai) jų nėra. Kiek ryškesnė jų koncentracija yra tarp Jūros ir Dubysos upių.

Priesagos su *-(i)ov-*

-iova. Višč-ióva Erž., Šaltuonos dš. — plg. *Višt-ytis* ež. Všt.

-(i)ovas. Did-óvas ež. Žr.: *didis, didelis*.

Ten-óvas, Ten-ióvas NmŽ., Šusties int. — plg. *Ten-enys* Šlu.

-ovė. 1. Ąl-ovė, Al-ov-ėlė Alv., Nemuno dš. — plg. *Alys* ež. Šr., *Āliai* b. Švnc., *al-ėti* „pamažu tekėti, sunktis, varvėti“. Dar žr. K. Būga, RR I 167; III 414; B. Savukynas, LKK III 294; P. Skardžius, ŽD 388.

2. Kirkšn-ovė Btg., Dubysos kr. — plg. *Kirkšnīs* Rt., Jūros kr. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 388. **3. Malšt-ovė** Šln., Šušvės kr. Daugiau vietovardžių su *malšt-* lietuvių vardyne nėra. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 388.

4. Ring-ovė Btg., Lazduonos dš. **5. Čk.,** Giaušės kr. **6. Vlkj.,** Nemuno dš. — plg. *Ringė* Čk., *Ring-ys* Lk., *ring-iúoti, ring-ús*. Dar žr. K. Būga, RR I 167; P. Skardžius, ŽD 388. **7. Viešt-ovė** Kl., Minijos kr. — plg. (?) *Viešà* Ut., *Vieš-ētė* Sd. Dar žr. K. Būga, RR I 167, 335; III 546; P. Skardžius, ŽD 388.

Iš baltų kalbų hidronimai su *-ov-* bene dažniausi lietuvių vardyne. Latvių ir prūsų težinomas vos vienas kitas. Lietuvių hidronimai su *-ov-* yra palyginti nedideliame plote, apytikriai keturkampyje tarp Kulių, Šiaulėnų, Vilkijos ir Šilutės (išskyrus *Ālovę* nuo Alovės).

Priesagos su *-ož-*

-ožė. 1. Rag-ožė, Rag-ožis ež. Vs. — plg. *Rag-audà* Kv., *rāgas*. **2. Taur-ožė** Dbk., Šventosios kr. — plg. *Taurē* Kš., *Tauras* ež. Trgn.

-ožis. 1. Ring-ožis Grz., Kūros dš. **2. Grz.,** Einauto dš. — plg. *Riņgē* Krš., *ring-iúoti, ringūs*. **3. Rung-ožis** Jnš., Mūšos kr. — plg. *Ruņgē* Slč. **4. Rag-ožis** ež. Vs. — žr. *-ožė*.

-ožys. Ring-ožys Mšk., Kulpės int. — žr. *-ožis*.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 138.

² Žr. G. Gerullis, AO 255.

Priesagos su *-r-*

-ra. **Gūž-rà** ež. Varn.: *gūžtis*.

-rè (*-ris, -rys*). **1. Guñb-rè** Ar., Kirkšnovės int. **2. Guñb-ris, Gumb-rÿs** Glv., Žuvintės dš. **3. Mrs.:** *guñbti*. **4. Kaūp-rè** Lap., Neries int.: *kaūpti*. **5. Kuñp-rè** Prn., Šventupės dš. : *kuñpti*.

Priesagos su *-(s)n-*

-sna. **Ruk-šnà** Erž.: *rùkti* „*rauktis*“.

-(s)nè(s). **1. Veřk-nè,** *Verk-ně* Jz., Nemuno dš.: *veřkti*. **2. Veř-snè** Vlkv., Šeimenos int.: *veřsti* < **Vert-snè* : *veřtè* (ar **Verd-snè* : *ver-da*?). **3. Viř-snès** Vlkj., Ledaunės int.: *viřsti*.

-snis. **1. Viř-snis** Jnšk., Verdenės int. **2. Sml.,** Varliupio int.: : *viřsti*.

-snys. **1. Vir-snyš** Rk., Vingerinės int. **2. Žmt.,** Siesarties int.: *viřsti*.

Priesaga *-šė*

Gil-šė ež. Mrk.: *gilūs*.

Priesagos su *-ud-*

-udė. **Meil-udė** Šk., Orijos int. — plg. *Meil-upis* b. Dj.

-udis. **Pal-udis** ež. Km. — plg. (?) *Palà* Pkr., *Pal-ėja* Nmk., *pālios*. Tačiau ežero vardas *Paludis* gali būti ir kitaip sudarytas. Iš vienos pusės, plg. *Pelùdis, Pelud-áitis* avd., iš antros — *Liudė* An.

Priesagos su *-ūg-* (*-iug-*)

-ūga (*-iugė*). **1. Mar-ūgà,** *Mar-iugė* Vdž., Dysnos kr. **2. ež. Vdž. —** plg. (?) *Marà* Kpč.

-ūgė. **Bind-ūgė** Prn., Nemuno kr. — plg. (?) *Beñd-ost-upė* Žml.

Priesaga *-uigis*

Lap-uigis ež. Klvr. — plg. *Lap-ojà* ež. Vvs., *Lāp-yvas* Gl.

Priesaga *-uikė*

Medž-iuikė Pgg. — plg. *Medž-iòtė* Kvr.

Priesaga *-uilis*

Mag-uilis ež. Ktk. — plg. *Mag-ùlė* dr. Žl., *Mag-únai* k. Ignalinos raj.

Priesaga *-uinis*

Smuk-uinis ež. Sem. — plg. *Smuk-aūsis* Jrb., *Smùk-upis* Krš.

Priesaga *-uišis*

1. **Gil-ūišis** ež. Mrk. 2. Vs. 3. Pns. : *gilūs*.

Priesaga *-uitis*

Sprag-ūitis Lel. – plg. *Sprāgēs* pv. Vdk., *Spragà* dr. Lkm.

Kiti hidronimai su *-uitis* yra pirminiai (žr. p. 51).

Priesaga *-uja*

-uja. Med-ujà Stk., Alšios int. – plg. *Med-uvỹs* ež. Rdš., *Med-upỹs* Jsv. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 89.

-ujis. Bēbr-ujis Šd., Bebrujų k., Beržės int.: *bēbras*.

Priesagos su *-(i)uk-*

-(i)ukas. Pagal darybą galima skirti šias hidronimų su *-(i)ukas* grupes:

a) Hidronimai – vediniai iš kitų hidronimų¹: 1. **Aklin-ūkas** ež. Vžn.: *Aklinis* ež. Vžn., *Aklinių* k. 2. **Akmen-iūkas** Krkn., *Nevėžio* int.: *Akmėnė* Nj., *Šventupio* int. 3. **Armen-iūkas** Vl., *Armenos* kr.: *Armenà* Vl. 4. **Balč-iūkas** ež. Ign. 5. **Klt. : Baltỹs** ež. a) Ign., b) Klt. 6. **Bedugn-iūkas** ež. Rdš.: *Bedūgnis* ež. Rdš. 7. **Beržuol-iūkas** ež. Sem.: *Beržuōlis* ež. Sem. 8. **Briaun-iūkas** ež. Sem.: *Briaūnis* ež. Sem. 9. **Dėlin-ūkas** ež. Mrk.: *Dėlinis* ež. Mrk. 10. **Dėl-iūkas** ež. Ut.: *Dėlỹs* ež. Ut. 11. **Dervel-iūkas** Rz.: *Dėrvelis* Rz. 12. **Dumbl-iūkas** ež. Klt.: *Dumblỹs* ež. Klt. 13. **Dusel-ūkas** ež. Sn. : *Dusėlės* du ež. Sn. 14. **Ešerin-iūkas** ež. Ktk.: *Ešerinis* ež. Ktk. 15. **Ešerin-ūkas** ež. Rud.: *Ešerinis* ež. Rud. 16. **Gėj-ūkas** ež. Onš.: *Gėjus* ež. Onš., *Gėjaus* mš. 17. **Gelež-iūkas** Vad., *Geležio* int.: *Geležis* Vad. 18. **Gervin-ūkas** ež. Lp.: *Gervinis* ež. Lp. 19. **Giluč-iūkas** ež. Švnčl.: *Gilūtis* ež. Švnčl. 20. **Gyst-ūkas** Vl., *Gystaus* int. : *Gystūs* Vl. 21. **Jaur-iūkas** ež. Ktk.: *Jaurỹs* ež. Ktk. 22. **Kačlup-iūkas** Ar., *Taipėdos* int.: *Kačlupỹs* Ar., *Taipėdos* int. 23. **Kastin-ūkas** Plk., *Nemuno* lankas: *Kastinis* Plk., *Prūdupio* int. 24. **Kiaul-up-iūkas** Klm., *Kiaulupio* int.: *Kiaūl-upis* Klm. 25. **Lyn-ūkas** ež. Rud.: *Lỹnas* ež. Rud. 26. **Malin-ūkas** ež. Rud.: *Malinis* ež. Rud. 27. **Nemun-iūkas** Klm.: *Nėmunas* Kn., *Kuršių marias* 28. **Pakal-iūkas** ež. Lkm.: *Pākalas* ež. Lkm. 29. **Paliūn-iūkas** ež. Dbg.: *Paliūnė* ež. Dbg. 30. **Pašaugžl-iūkas** ež. Dbg.: *Pašaugžlỹs* ež. Dbg. 31. **Perdal-iūkas** ež. Klm.: *Perdālė* ež. Klm. 32. **Platup-iūkas** Grk., *Piaunio* int.: *Platupỹs* Grk., *Dubysos* int.

¹ Plačiau žr. p. 75.

33. **Pumpur-iùkas** ež. Krtv. : *Puṁpuris* ež. Krtv. 34. **Raguol-iùkas** ež. Zr. : *Raguõlis* ež. Zr. 35. **Ruitin-iùkas** Vdk., Ruitinio int. : *Ruitinỹs* Vdk. 36. **Salaič-iùkas** ež. Lkm. : *Saláičiai* ež. Lkm. 37. **Sydekl-iùkas** Lk., Vaidžio dš. : **Sydeklis* < *Sýdeklis* *ēžeras* Varn., Sydeklio k. 38. **Skrič-iùkas** ež. Sem. : *Skričius* Sem. 39. **Spern-iùkas** ež. Smn. : *Spernià* Smn. 40. **Spindž-iùkas** ež. Onš. : *Spindžiùs* ež. Onš. 41. **Svet-ùkas** (ar *Svit-ùkas*) ež. Onš. : *Svetùs* ež. Dg. 42. **Šaul-iùkas** ež. Lp. : *Šaulỹs* ež. Lp. 43. **Šekin-ùkas** ež. Rud. : *Šėkinis* ež. Rud. 44. **Šerm-ùkas** ež. Onš. : *Šeřmis* ež. Onš. 45. **Šiemet-ùkas** ež. Vvs. : *Šiemetis* ež. Vvs. 46. **Šlever-ùkas** Ar., Dubysos dš. : *Švererỹs* ež. Ar. 47. **Švenč-iùkas** ež. Sem. : *Šveñčius* ež. Sem. 48. **Tetervin-iùkas** ež. Slk. : *Tetervinis* ež. Slk. 49. **Ūdrin-ùkas** ež. Rud. : *Ūdrinis* ež. Rud. 50. **Vaisin-iùkas** ež. Smal. : *Vaisinis* ež. Smal. 51. **Var-iùkas** An., Variaus int. : *Vārius* An. 52. **Varl-iùkas** ež. Mlt. : *Varlỹs* ež. Mlt. 53. **Veič-ùkas** Žgč., Veičo dš. : *Vėičas* Pgg. 54. **Velnežer-iùkas** ež. Slk. : *Vėlnežeris* ež. Slk. 55. **Verlin-iùkas** ež. Švnčl. : *Veřlinas* ež. Švnčl. 56. **Verpel-iùkas** < **Verupel-iukas* Bb., Verupės int. : *Verupė* Bb. 57. **Vervedž-iùkas** Pp., Ventos dš. : *Vėrvedis* Pp., Eglesio dš. 58. **Vėž-ùkas** Krtv., Šikšnės int. : *Vėžius* Krtv., Šiaušės kr. 59. **Vidauj-ùkas** Šmk., Vidaujos dš. : *Vidājuja* Jrb. 60. **Vijol-iùkas** Krtv., Dubysos int. : *Vijõlė* Šl., Kulpės kr. 61. **Žvirgžd-ùkas** Plv., Žvirgždės kr. : *Žvirgždė* Kps.

Ežero vardas **Ramaič-iùkas** Smal. yra vedinys iš kito ežero vardo *Rāmis* Smal. ne tiesiog, o per tarpinę formą **Ramāitis*.

Prie šios grupės priskirtinas ir ežero vardas **Dailyd-ùkas** Auk., kuris yra vedinys iš *Dālidas* ež. Sem., nors santykis tarp kamienų *dailyd-* ir *dalid-* neaiškus.

b. Vediniai iš kaimų, per kuriuos teka upeliai arba kuriuose yra ežerai, vardų. Tokių hidronimų priesaga *-ukas* žymi ne tik mažybę, bet ir išreiškia priklausymo, posesyvinį santykį su kaimo vardu¹: 1. **Akmen-iùkas** Krkn., Akmenės k., Nevėžio int. : *Akmėnė* k. 2. **Budgin-ùkas** ež. Žr., Budginų k. : *Budginaĩ* k. 3. **Griauž-ùkas** Vdk., Griaužų k. : *Griaužai* k. 4. **Kipš-ùkas** Krš., Kipšių k., Žaigio int. : *Kipšiai* k. 5. **Lembūd-ùkas** Šk., Lembūdžių k., Siesarties int. : *Lėmbūdžiai* k. 6. **Šaul-iùkas** ež. Smal., Šaulių k. : *Šauliai* k. 7. **Tamel-iùkas** ež. Auk., Tamelių k. : *Tamėliai* k.

Panašios darybos greičiausiai yra iš ežero vardas variantas *Šon-iùkas* Krtv., Šonos k. Pamatinė šio ežero vardo forma yra *Šonà*. Iš

¹ Plačiau žr. p. 77.

jos, matyti, kilo kaimo vardas *Šonà*, kuris vėliau sąlygojo vardo varianto *Šoniùkas* susidarymą.

c) Vediniai iš apeliatyvų: **1. Akl-iùkas** ež. Klm.: *àklas*. **2. Babr-iùkas** ež. Auk. **3. Trak.:** *bàbras*. **4. Balandž-iùkas** ež. Pb.: *balañdis*, plg. *Balañdis* ež. Lzd. **5. Bebr-iùkas** ež. Vrn.: *bēbras*. **6. Dėl-iùkas** ež. Smn.: *dėlė*. **7. Dėl-iùkas** ež. Dg. **8. Vrn.:** *dėlė*. **9. Dumbl-iùkas** Šauk., Lendrés int. **10. ež. Ut.** **11. Vvs.:** *duñblas*. **12. Juodž-iùkas** ež. Onš.: *júodas*. **13. Karos-iùkas** ež. Mlt.: *karòsas*, plg. *Karòsas* ež. Km. **14. Katil-iùkas** ež. Igl.: *kàtilas*. **15. Kiaul-iùkas**, *Kelvos ežeras* ež. Dgč.: *kiaùlė*. **16. Maskol-iùkas** du ež. Mlt.: *maskòlius*. **17. Mekšr-iùkas** ež. Auk.: *mėkšras*. **18. Pikč-iùkas** ež. Onš.: *piktas*. **19. Pirč-iùkas** ež. Srj.: *pirtis*. **20. Pird-iùkas** ež. Krtv.: *pérsti* (*pérdžia*, *pérdė*), plg. *Piřdė* Pgg. **21. Siaur-iùkas** Rd., Kruojos int.: *siaùras*. **22. Skregždž-iùkas** ež. Ut.: *skrėgždė* „kregždė“, plg. *Krėgždė* Vdk. **23. Sutr-iùkas** ež. Auk.: *sùtros*. **24. Šalč-iùkas** Mlt., Siesarties int.: *šàltas*. **25. Šam-iùkas** ež. Onš.: *šãmas*. **26. Šaukšč-iùkas** ež. Mlt.: *šãukštas*. Dėl semantikos plg. *Bliūdėlis* ež. Mlt.: *bliùdas*. **27. Šlap-iùkai** Vvs.: *šlãpias*. **28. Trump-iùkas** Jnk., Trydupio int., KzR, Judrės dš.: *truñpas*. **29. Varl-iùkas** ež. Ktk. **30. Sem.** **31. Vvs.:** *varlė*. **32. Varn-iùkas** I, II ež. JnšM.: *vãrna*, *vañnas*, plg. *Vañnas* Gr. **33. Veln-iùkas** ež. Dbk. **34. JnšM.:** *vėlnias*. **35. Egl-iùkas** ež. Ds. — žr. *-iokas*. **36. Kūdr-iùkas** ež. Vvs. — žr. *-elis*. **37. Mauš-iùkas** ež. Srj. — žr. *-elis*. **38. Mešker-iùkas** ež. Onš. — žr. *-ėlis*. **39. Nemenčin-iùkas** ež. Pb. — žr. *-elis*. **40. Vėž-iùkas** ež. Šauk. (p. f. *Vėžežeris*) : *vėžys*.

d) Upių vardai **Streb-iùkas**, *Strėb-as* Čk., Striunos kr. ir **Švendr-iùkas**, *Švėndr-is* Šl., Ringuvos kr. greičiausiai yra kilę iš formų *Strėbas* ir *Švėndris*.

Panašios darybos yra ir hidronimai variantai: **1. Apuš-iùkas** ež. Tt.: *Apušis* p.f. **2. Bauž-iùkas** Vg., Varmės int.: *Baužas* p.f. **3. Bedugn-iùkas** ež. Bb.: *Bedugnė* p. f. **4. Deimanč-iùkas** Šauk., Gumiltos kr.: *Deimántas* p. f. **5. Didžbal-iùkas** Krkn. : *Didžbalys* p. f. **6. Labaž-iùkas** Lkm., Kiaunos kr.: *Labãžė* p. f. **7. Lendrup-iùkas** Krtv., Dubysos int.: *Lėndrupis* p. f. **8. Navad-iùkas** Tv., Laukės dš.: *Navadà* p. f. **9. Salv-iùkas** Bsg., Liaudės int.: *Sálva* p. f. **10. Skarbl-iùkas** ež. Mlt.: *Skarblys* p. f. **11. Smirdup-iùkas** Žgč., Ringės int.: *Smirdupis* p. f. **12. Šerup-iùkas** Vg. : *Šėrupis* p. f. **13. Verpel-iùkas**, *Varpel-iùkas* Klm., Vilbėno kr.: *Vėrpelis* p. f. **14. Bebirv-iùkas** Šmk., Bebirvos kr. — žr. *-ytis*.

f) Hidronimai: **1. Bravariùkas** Krž., Kražantės int., **2. Ežeriùkas** ež. Dglš. **3. Grk.** **4. Jnšk.** **5. Nmk.** **6. Rdš.**, **7. Intakiùkas** Šmk., Bebirvos

int., **8. Klanūkas** ež. Sem., **9. Krokliūkas** Varn., ī Lūksto ež., **10. Liekniūkas** Pp., Eglesio int., **11. Skardžiūkas** Sb., Viešintos int., **12. Sraučiu-kas** Krp., Žarės dš., **13. Sriauciūkas** Šl., Amalės int., **14. Šaltiniūkas** Btg., Luknės int., **15. Upeliūkas** Bb., Kriausupio int., **16. Mlt.**, **17. Trgn.** Brastos int., **18. Upiūkas** Krš., Ventos dš., **19. Upūkai** Užv., Kražantės int. gali būti tik vandenų vardais virtę mažybiniai priesagos *-ukas* ape-liatyvai *bravariūkas, ežeriūkas, intakiūkas, klanūkas, krokliūkas, liekniūkas, skardžiūkas, sraučiu-kas, sriauciūkas, šaltiniūkas, upeliūkas, upiūkas, upūkai*.

Panašios darybos galėtų būti ir hidronimai **Aniuoliūkas** Mlt., ī Rašios ež., **Babaužiūkas** Vg., Vėgėlupio int. ir **Vabal-iūkas** Grnk., Šušvės dš. – plg. *āniūolas, babaūžis* „baubas, šmėkla“ ir *vābalas* (*aniuoliūkas, babaužiūkas, vabaliūkas*).

Kitų upių bei ežerų vardų su *-ukas* daryba ne visai aiški dėl išskiriamojo pamatinio kamieno neaiškumo: **1. Argirdž-iūkas** ež. Švnc̄l. Gal būt, iš **Algirdžiukas*, plg. avd. *Algirdas*. **2. Barškel-iūkas** Škn., Vėgėlio int. – plg. *Bárškelis* Rd. **3. Biel-iūkas** ež. Rud. – plg. *Biēl-iškis* Ukm. **4. Byvain-iūkas** Lk., Virvyčios int. – plg. *Bỹvaina* || *Bỹvain-ava* Užv., *Byvainis* ež. Trgn., *Byvainis* avd. **5. Bizard-iūkas** ež. Žsl. – plg. *Býzd-elis* Šd., *Býzd-nas* ež. Vrn. **6. Braž-iūkas** Sb., Bražiškių k., Vašuokos dš. – plg. *Bražỹs, Braž-iškis* avd. **7. Brezg-iūkas** Kltn., Akmenyno int. – plg. *Brēzģē* Klm. **8. Dan-iūkas** ež. Vb. – plg. *Dānē* Klp. **9. Dranč-iūkas** Klm., Veliuonėlės int. – plg. (?) *Drēn-iškēs* pv. Varn. **10. Dub-iūkas** ež. Krtv. – plg. *Dub-ūklis* ež. Sem., *dūbti, dubūs, dūbē*. **11. Dvyliūkas** Vnd., Gynios int. – plg. *Dvỹl-upis* Krkn. **12. Gaidž-iūkas** ež. Dgč., Mlt. – plg. *Gaidỹs* ež. Ad., *Gaidỹs* avd. ir, gal būt, *gaidỹs*. **13. Galg-iūkas** Vn., Lazduonos int. – plg. *Galg-āitis* ež. Trak. **14. Gaur-iūkas** Užv. – plg. lat. *Gaūra-upe* (J. Endzelīns, LV I 1. 304). **15. Gergždž-iūkas** Krš., Šėkščio int. – plg. *Geřģždas* Krš. **16. Karaič-iūkas** ež. Lkm. – plg. *Karāitis* ež. Pbrd., *Kar-autis* Ps. **17. Karosin-iūkas** ež. Švnc̄l. – plg. *Karōsinis* ež. Dgč., *karōsas*. **18. Kebl-iūkas** Klm. – plg. *Kēbl-io upēlis* Aln. **19. Kelvad-iūkas** Erž. – plg. *Kalvadā* Skdv. **20. Krausl-iūkas** ež. rš. Trak. Abejotina pati pamatinė forma. Dėl *krausl-* plg. (?) *Kriaus-upỹs* Ar. **21. Kryž-iūkas** Šlu. – plg. *Krỹž-upis* Trk. **22. Krug-iūkas** ež. Mlt. – plg. (?) *Krug-ēlis* || *Krūglis* ež. Lp. **23. Liel-ukas** Onš., iš Lieluko ež., Spenglos dš. **24. ež. Onš.** – plg. *Liel-upis* Šk., lat. *Liēl-upe* up. (J. Endzelīns, LV I 2. 333), *liēls* „didelis“. **25. Lies-iūkas** Šll. – plg. lat. *Liēs-upe* up. (J. Endzelīns, LV I 2. 339).

26. Mak-iukas Lk., Virvyčios dš. – plg. *Makys* ež. Blnk. **27. Masč-iukas** Krš., Šėkščio int. – plg. *Māstis* ež. Tl. **28. Mergežer-iukas** ež. Slk. – plg. *Meřgežeris* ež. Dkšt., *mergà*, *ėžeras*. **29. Migul-iukas** ež. Sem. – plg. *Migulio pieva* Sem. **30. Naroč-iukas** ež. JnšM. – plg. *Nar-añtis* Sv. **31. Pirt-ukas** ež. Švn. – plg. *Piřt-upis* Šil. **32. Raudin-iukas** ež. Krtv. – plg. *Raudinis* ež. Dgč., *raūdė*. **33. Siaurin-ukas** ež. Trak. Greičiausiai per tarpinę formą **Siaurinis* : vedinys iš *siaūras*. **34. Šem-ukas** ež. Auk. – plg. (?) *Šam-ukas* ež. Onš. **35. Tabal-iukas** du ež. Auk. – plg. *Tabālis* ež. Rud. **36. Ubes-iukas** Vg., Gansės int. Daugiau vietovardžių su *ubes-* lietuvių vardyne tuo tarpu nežinoma. Kamienas *ubes-* greičiausiai yra išvestinis, iš *ub-* ir priesagos *-es-*. Dėl *ub-* plg. (?) *Ūbe-eikà* Tl. **37. Vaikšč-iukas** ež. Mlt. – plg. *Vaikšt-ėnai* k. Molėtų raj. **38. Varč-iukas** Ob. – plg. (?) *Vart-ýcia* Šd. **39. Varėn-iukas** Šln. – plg. *Varėnė* Vrn. **40. Verš-iukas** Auk., Alšios kr. **41. ež. Auk.** – plg. *Veřšis* ež. Šm., *Veřš-upis* Kdl. **42. Verš-ukas** ež. Trak. – žr. *Veršiu*kas. **43. Žąsin-ukas** Šil., Ančiupio int. – plg. *Žąsin-as* Čk., *žąsinas*. Tačiau gali būti ir upės vardu virtęs mažybinis apeliatyvas *žąsinukas*. **44. Širgin-iukas** ež. Nmč. (p. f. *Įsrūginis*) – plg. (?) *Širgūčiai* k. Šiaulių raj.

Neaiškios darybos yra ir upių vardai su *-ukas*, kurių kamienas yra sudurtinis: **1. Blužgaliukas** Krtv., Dubysos int. **2. Giegždupukas** Pgg., Giegždų k., Sartės kr. **3. Gryžupiukas** Rd. **4. Norkupiukas** Vg., Knituojos int. Jie gali būti ne priesagos *-ukas* vediniai, o sudurtiniai dariniai, kurių antrasis sandas yra mažybinis priesagos *-ukas* apeliatyvas (*galiukas*, *upukas*, *upiukas*).

Upės vardo **Iždukas** (ar *Išdukas*) Msn. daryba visai neaiški. Be to, abejotina ir pamatinė forma.

-(i)ukė. 1. Jies-iukė Šil., Jiesios int.: *Jiesià* Grl., Nemuno kr. **2. Sakuon-iukė** Prnv., Aluonos kr.: *Sakuonà* Prnv., Aluonos kr. **3. Apskrit-ukė** ež. Onš.: *ąpskritas*. **4. Krauj-ukė** Gdž.: *kraūjas*. **5. Krien-ukė**, *Krien-áukė* Pbs., Parijos int.: *kriėnas*. **6. Plač-iukė** Sml.: *platūs*. **7. Plat-ukė** Rod.: *platūs*. **8. Sen-ukė**, *Sen-ā-upė* Gdl., Amalvės int.: *sėnas*. **9. Žal-iukės** Gdž., Dotnuvėlės int.: *žālias*. **10. Judr-iukė** KzR., Jūrės kr. – žr. *-eika*.

Upės vardas **Melnyčiukė** Prnv., Nemuno kr. gali būti upės vardu virtęs apeliatyvas *melnyčiukė*. Plg. *Melnyčėlė* Drsk., Nemuno dš.

Kitų upių vardų su *-ukė* (*-iukė*) daryba neaiški, nes neaiškus išskiriamasis pamatinis kamienas: **1. Lokvarč-iukė** Btg., Ringovės

int. – plg. *Lokvartis* Pg., Upytės int. 2. **Sal-ùkė** Stk., Verknės int. – plg. *Sāl-upis* Kdl., *salà*. 3. **Samt-ùkė** Mrk. – plg. *sémti*, *sámntis*.

-ukis. Varn-ukis ež. Vrn. – plg. *Varnÿs* ež. Ign.

Hidronimai, turintys priesagą su *-(i)uk-*, lietuvių vardyne yra vieni dažniausių. Pasitaiko jie ir latvių¹ bei prūsų² hidronimijoje, tačiau daug rečiau.

Lietuvių hidronimai, turintys priesagą su *-(i)uk-*, pasitaiko didžiojoje Lietuvos dalyje.

Upių vardų su *-uk-* ypač ryški koncentracija yra žemaičių dūnininkų ir šiaurės vakarų aukštaičių tarmių plote. Šiaurės vakaruose nuo dūnininkų – dūnininkų tarmių ribos šių priesagų upių vardų yra palyginti nedaug, o pačiame šiaurvakariniame respublikos kampe jų iš viso nepasitaiko. Reti jie ir Šiaurės, Pietų bei Rytų Lietuvoje (į šiaurę nuo linijos Kretinga, Kuršėnai, Vabalninkas, Zarasai; į rytus nuo Nevėžio – Nemuno; į pietus nuo Kybartų, Kapsuko, Alytaus, Onušio, Rudaminos).

Aptartina dar viena hidronimų su priesaga *-ukas* geografijos ypatybė. Kaip žinoma, Lietuvoje daugiausia ežerų yra apytikriai į rytus nuo linijos Kaunas – Rokiškis, o kitur jų yra palyginti nedaug. Dėl to ežerų vardų su vienu ar kitu afiksu gausumas rytinėje ir pietrytinėje Lietuvoje ir palyginti mažas jų skaičius kitose Lietuvos vietose apie to afikso darumą dažnai dar nieko nesako. Upės visoje Lietuvos teritorijoje yra palyginti vienodai išsidėsčiusios, todėl vieno kurio afikso dažnumas tam tikroje vietoje jau rodo jo būdingumą upių vardų darybai. Kaip minėta, didžioji upių vardų, turinčių priesagą *-ukas*, dalis yra į vakarus nuo Nevėžio ir Nemuno (apie 85%). Dauguma ežerų vardų su priesaga *-ukas* (apie 85 %) yra į rytus nuo minėtos linijos. Turint galvoje, kad daugiausia ežerų yra Lietuvos rytuose, priesagos *-ukas* ežerų vardų gausumas rytinėje Lietuvoje rodosi visai natūralus. Kiek netikėta yra tai, kad upių vardai, turintys priesagą *-ukas*, gana reti tose vietose, kur ežerų vardai su *-ukas* yra labai dažni. Upių ir ežerų vardų su *-ukas* koncentracijų plotai ne tik nesutampa, bet juos skiria platoka teritorija, kurioje hidronimų su *-ukas* pasitaiko palyginti nedaug (žr. žem. Nr. 30).

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 137.

² Žr. G. Gerullis, AO 249.

Priesaga -ūkas

Bebr-ūkas ež. Jz.: *bēbras*.

1. Kriauč-iūkai Graž., į Armudiškių ež. – plg. (?) *kriaūčius* „siuvėjas“. **2. Lap-ūkas** ež. Vs. – plg. *Lap-uīgis* ež. Klvr., *Lap-ojā* ež. Vvs. Tačiau gali būti ir pirminis, plg. *lapūkas*.

Priesaga -uklis

1. Dub-ūklis Vvs. **2.** ež. Sem. Trak.: *dūbti* (bet plg. *dubūs, dūbė*).

Priesagos su -ukšn-

-ukšna. **1. Arm-ukšnā** Tj., Mūšios kr. – plg. *Arm-onā* Ukm. **2. Med-ukšna?** rš. Št., Lankesos kr. – plg. *Med-ukštēlė* Al.

-ukšnė (*-ukšnis*). **Vard-ūkšnė**, *Vard-ūkšnis* Šd., Vardukšnių k., Kiršino kr. – plg. *Vařdas* Žl., *Vardžiūs* Ūd.

-ukšnis. *Vard-ūkšnis* Šd., Kiršino kr. – žr. *-ukšnė*.

Priesagos su -(i)ūkšt-

-ūkšta. **Bir-ūkšta** Nmč., Neries int. – plg. *Bir-upis* Prnv., *Bir-v-ā* ež. Trak.

-iūkštė. **1. Triš-iūkštė** Skdv., Šešuvies dš. – plg. *Triš-imo skardžius* Ut., *Triša* avd. **2. Šalč-iūkštė** Šlčn., Šalčios kr. – žr. *-ykščia*.

-ūkštis. **Drob-ūkštis** End., Veiviržo kr. – plg. *Drob-a-lieknis* Slč.

Priesagos su -(i)ul-

-(i)ula. **1. Tāt-ula**, *Tāt-ala*, *Tat-alā* Bg., *Tāt-alas* Vb., Mūšos dš., plg. *Tāt-alas* || *Burkštinis* ež. Kp. Dėl *tat-* plg. *Tāt-upis* Klm. Dar žr. G. Gerullis, AO 181; P. Skardžius, ŽD 186; K. Būga, RR I 425. **2. Raiš-iulā** Žsl., Neries kr. – žr. *-uva*. **3. Sed-ulā** ež. Sd. (p.f. *Sedōs ēžeras*) – plg. *Sedā* mstl.

Upės vardo **Kas-ulā** Grk., Mituvos int. daryba visai neaiški. Gali būti kilęs iš *kasulā* „kekė, kesulas“ (arba „kamienas, kotas“) LKŽ V 397. Tačiau plg. *kāsti*.

-(i)ulė. **Graž-ūlė**, *Graž-ūlka* Bn., Šalčios int.: *gražūs*.

1. Dārb-ulė ež. Ps. – plg. *Darbā* Dr. **2. Dub-ūlė**, *Dub-ulka* Nj., Upytės dš. – plg. *dubūs, dūbti, dūbė, Dūbė* Rgv. **3. Dumb-ūlė** Kltn. **4. Šlv.**, Tvarkantės int. – plg. *duñbas* „įdubimas, duobelė“, *dūbti* (*duñba, dūbo*), *Dumb-urỹs* Vn. **5. Girst-ūlė** Grz., Kūros dš. – plg. *Girst-upis* Kn. **6. Jot-ūlė** Kr., Nemuno kr. – plg. *Jot-ijā* Šk. Dar žr. K. Būga, RR III 154. **7. Krok-ūlė** Užp., Šventosios dš. – plg. (?) *Krok-v-a* Žž. **8. Niėd-ulė** Dg., iš *Niedulio* ež., Varėnės dš. – plg. *Niedā* Kpč. **9. Ruņg-**

-ulė Lbg. – plg. *Ruņgē* Slč. 10. **Vaid-ulė** Dbk., į Rubikių ež. – plg. *Vaidys* Lk. 11. **Vir-k-ulė** Lkv., Lokystos kr. – plg. *Vir-kė* Klm., *Vir-kiūs* Stk. 12. **Žib-ulė** ež Lbv. – plg. *Žibà* Plng.

Upės vardas **Geg-ulė** Krn. formaliai gali būti laikomas pirminiu gyvūniniu, plg. *gegulė* „gegutė“, tačiau šis formalus sutapimas gali būti ir atsitiktinis, plg. *Gėgė* Pgg., *Gėgis* Lkč.

Likusieji hidronimai su *-ulė* yra visai neaiškios darybos: 1. **Bumb-ulė** Klm., Kražantės int. – plg. (?) *Bumb-inai* Yl. Tačiau gali būti ne priesagos *-ulė* vedinys, o kilęs iš bendrinio žodžio *buñbulas* „buñbulis (Trollius)“ LKŽ I 951. 2. **Kar-ulė** rš. Aln., Virintos dš. – plg. *Kāris* ež. Pbrd. 3. **Kur-k-ulė** Varn., Nakačios dš. – plg. (?) *kuřkti*. Tačiau gali būti ir kitokios kilmės, plg. (?) avd. *Kurkūlis*. Be to, galimas ryšys su apeliatyvu *kuřkulas* „varlių kiaušinėlis, ikras“ LKŽ VI 958. 4. **Skat-ulė** Rsn., į Kuršių marias – plg. (?) *Skāt-ilis* Lk.

-ulis. 1. **Daub-ūlis** Vgr., Vadaksties kr.: *daubà*. 2. **Duob-ūlis** Grz., Luponės int. 3. Krtv., Dubysos int. 4. Pbs., Gumbrés int. 5. Žr., Palos dš. 6. ež. JnšM. 7. Ktk. 8. Mlt. : *duobě*. 9. **Vebr-ūlis** Ut., į Ilgio ež.: *vėbras* „bebras“. 10. **Verd-ūlis** Šlv., Sandravos kr.: *virtì* (*véřda*).

1. **Bab-ūlis** Aln., Virintos int. – plg. (?) *Beb-ulỹs* Šmk. Antra vertus, galimas ryšys ir su avd. *Babūlis*. 2. **Birž-ūlis** ež. Varn. – plg. *Birž-ėlis* Dglš., *Biržai* mst. 3. **Dub-ūlis** Nj., Nevėžio int. 4. Šd., Daugyvenės kr. 5. Tv., Palos dš. 6. rš. Žd., Varduvos kr. – plg. *dubti*, *dubūs*, *Dubūlis* avd. 7. **Dumb-ūlis** Klm., Gansės int. 8. NmK. 9. Vdk. – plg. *duñbas* „įdubimas, duobelė“, *dubti*. 10. **Geisč-iūlis** ež. Onš. – plg. *Geist-upis* Srv. 11. **Gēr-ūlis**, *Ger-ulỹs* Tv., Tidžio dš. – plg. *Ger-upỹs* Kl., *gėras*, *Gėrulis* avd. 12. **Gied-ūlis** Vks. – plg. *Gied-a-vardỹs* ež. Lp. 13. **Niėd-ūlis** ež. Dg. – žr. *-ulė*. 14. **Srib-ūlis** Šlv., Kuprės dš. – plg. (?) *Streb-ūkas* || *Strėb-as* Čk. 15. **Taūr-ūlis** Nj., Nevėžio int. – plg. *Taurė* Kš. 16. **Trink-ūlis** rš. Nmč., iš Trinkulio ež. 17. ež. Nmč. – plg. (?) *Trink-ė* Krtv. 18. **Vaid-ūlis** Šd., Daugyvenės kr. – plg. *Vaidys* Lk. 19. **Zal-ūlis** ež. Mlt. (p. f. *Luokėlis*). Žodžio pradžios *z čia*, gal būt, yra vietoje *ž*, plg. *žalias*.

Upės vardo **Burbūlis** Žmt. daryba visai neaiški – plg. *Burb-ėlė* Šr. Tačiau gali būti ir kitokios kilmės – iš avd. *Burbūlis* arba iš apeliatyvo *burbūlis* „potvinkis, geltonžiedis“ LKŽ I 963.

Upės vardas **Šākupulis** Vnd., Nevėžio kr. priesagos *-ulis* vediniu laikytinas atsargiai, nes jis gali būti ir sudurtinis darinys, kurio antrasis sandas yra mažybinis apeliatyvas *upūlis*.

-ulys. 1. Beb-ulỹs Šmk., Mituvos dš. — plg. (?) lat. *Bebe* k. (J. Endzelins, LV I 1. 93). **2. Šaš-ulỹs** Kv., Lyties int. — plg. (?) *Šeš-uvis* Trg. Toliau žr. E. Fraenkel, LEW 976. **3. Vaisk-ulỹs** Št., Lankesos kr. **4. Vaĩsk-ulis** Vnd., Barupės int. — greičiausiai vedinys iš būdvardžio *vaiskùs*. Tačiau gali būti ir sudurtinis (plg. *Vais-inė* Smal., į Ūparto ež., *Kulė* Ds., *kulỹs* „kampas, kraštas“). **5. Vart-ulỹs** Šll. — plg. *Vart-ýčia* Šd. **6. Rimš-ulỹs** Bsg., Dotnuvėlės dš. — p. f. *Rimš-upỹs*¹.

Hidronimai, turintys priesagą su *-ul-*, dažnokai pasitaiko ne tik lietuvių, bet ir latvių² vardyne. Prūsų žinomas vienas ežero vardas su *-ul-*: *Aucul*³.

Ryškesnės lietuvių hidronimų su *-ul-* koncentracijos nėra, tačiau žymiai retesni jie į pietus nuo Nemuno — Neries (žr. žem. Nr. 31).

Priesaga *-ūlė*

Ker-ūlė, *Gerdūšė* Vdk., Upės kr. — plg. *Ker-upỹs* Vdk. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 189.

[Priesaga *-ulma*]

Skud-ulmà Pmp., Įstro kr. — plg. (?) *Skud-upis* Mšg., *Skud-ūtis* ež. Ign.

Priesaga *-ulša (-ulšia)*

1. Kum-ulšà Krš., Pakumulšių k., Ventos kr. — plg. *Kumė* Grl., Jiesios kr. **2. Tum-ulšìa**, *Tam-ulšìa* Pkn., Patumulšio vs., Nemuno kr. — plg. *Tum-ėjà* Kvr.

Priesagos su *-um-*

-uma. Ling-umà Als., Sruojos dš. — plg. (?) *lingumà*, *ling-úoti*.

Likusieji hidronimai su *-uma* yra tik vandenių vardais virtę šios priesagos bendriniai žodžiai (žr. p. 41).

-umas. 1. Āg-umas Vdk. — plg. *Ag-iōnė* Pn. **2. Ród-umas**, *Viñgrupis* Erž. — plg. *Ród-ūnia* Rod., *Rad-ūtis* Tvr. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 214. **3. Šiekšt-umas** Šd., į Arimaičių ež. — plg. *Šiekštė* Pnd. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 214.

Kiti hidronimai su *-umas* yra ne priesagos vediniai, o pirminiai (žr. p. 41).

¹ Dalis hidronimų su *-ulis* yra pirminiai būdvardiniai — žr. p. 51.

² Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 135.

³ G. Gerullis, AO 251.

Priesaga *-ūmé*

Skerd-ūmé Krk., Šušvės dš. — plg. *Skérdžia* Mlt., *Skeřd-upis* Mšk.

Priesagos su *-un-*

-una. **Kām-una**, *Kām-ona*, *Kam-enà* Pgg., Gégės dš. — plg. *Kāmė* Jrb. [-**unas**]. Gal būt, kaip mano K. Būga (RR II 213, 280; III 534, 875), priesagą *-unas* turi upės vardas **Nēm-unas** Kn., į Kuršių marias. Tačiau dėl varianto *Nēm-anas* ir dėl galimų kitokių *Nēmuno* darybos ir kilmės aiškinimų¹, priesagos *-unas* buvimas varde *Nēmunas* kelia rimtų abejo-nių. Kitas upės vardas *Nēmunas* Rz., Graužupio int. greičiausiai yra antrinės kilmės, atsiradęs iš apeliatyvo *nēmunas*².

[-**unė**]. **1. Ak-unė** Žd., Kvistės int. Vardo autentiškumas abejotinas. Plg. (?) *Ak-ijà* Šauk., *akis* „ežerokšnis“. **2. Bred-unė** rš. Stlp., Bredunų k. Greičiausiai pati pamatinė forma netiksli. **3. Ram-unė** Pn., Lėvens kr. — žr. *-unis*.

-unis. **1. Eim-ūnis** t. *Aim-ūnis* Ad., Kamojos kr. — plg. *Eim-ūčiai* k. Šiaulių raj. **2. Ram-ūnis**, *Ram-ūnė* Pn., Lėvens kr. — plg. *Ram-ójus* Jnšk., *ramùs*. Antra vertus, nėra negalimas ryšys ir su apeliatyvu *ramùnė*.

Priesagos su *-ūn-*

-ūna. **Berž-ūnà** rš. Šlnč., Šalčios kr.: *béržas*. **2. Berž-ūnà** Lz., Nemuno dš. — žr. *-uona*.

1. Matr-ūnà Dv. — plg. (?) *Matar-yčia* Rud. **2. Šer-ūna** Šll. — plg. *Šer-upis* Vg.

-ūnas. **1. Eišk-ūnas** Ms., Bartuvos kr.: *éiškus* „aiškus“. **2. Skyst-ūnas** Čk., Dubysos dš.: *skýstas*.

Verd-ūnas ež. Jz. — plg. *Verd-ūlis* Šlv.

Upės vardo **Bij-ūnas** daryba visai neaiški. Iš vienos pusės, jis gali būti pirminis, plg. *bijūnas*, iš antros — priesagos *-ūnas* vedinys, plg. *Bij-ótė* ež. Krtv.

-ūnė. **1. Aug-ūnė** Šr., Širvintos dš.: *áugti*. **2. Babr-ūnė** Krtn., Danės kr.: *bābras*.

1. Als-ūnė Mlt., į Virintų ež. — plg. *Alsà* Šmk. **2. Ged-ūnė** rš. Lbg. — plg. *Ged-ótė* Rs. **3. Sýk-ūnė**, *Syk-ūnis* Ašm. — plg. (?) *Sikià* Tj.

¹ Žr. K. Būga, RR I 506; M. Vasmer, REW II 211; R. Schmittlein, TL 87; J. Otrębski, GJL II 205; T. Lehr-Splawiński, O pochodzeniu... p. 85.

² Plačiau žr. A. Vanagas, Dėl Lietuvos upių vardų *Dunojus* ir *Dniepras* kilmės, p. 177.

-ūnia. Ród-ūnia, Ród-ūné Rod., Ditvos dš. — plg. *Ród-umas* Erž. Hidronimai su *-ūn-* pažįstami ne tik lietuvių, bet ir latvių¹ bei prūsų² vardyne. Lietuvių hidronimai, turintys priesagą su *-ūn-*, sporadiškai pasitaiko daugelyje Lietuvos vietų.

Priesagos su *-ung-*

-ungas. Babr-ūngas, Bābr-ungas Plt., Minijos dš.: *bābras* „bebras“. **-ungė. Dubl-uñgė** Lk., Aunuvos int. — plg. *Dublià* ež. Srj.

Priesaga *-unka*

Drig-unka JnšM., į Arino ež. — plg. (?) *Drig-antas* Kdn.

Priesaga *-unta*

Ram-ūnta, Rom-ūnta, Ram-ūnta Zt., Zietelos dš. — plg. *Ram-aūlē* Kv., *Rom-intė* Gld.

Priesaga *-uodis*

Als-uōdis ež. Lkm. — plg. *Alsà* Šmk., *Als-età* ež. Rk.

Priesagos su *-uoja-*

-uoja. 1. Grauž-uoja, Griauž-uoja Nj., Graužuojos k., Nevėžio kr. — plg. *Gráužė* Všn., *gráužti, gráužas* „žvyras, žvirgždas“. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 87. **2. Knit-uoja, Knit-uvà** Užv., Ventos dš. — plg. *Knýtis* Trgn. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 87. **3. Lazd-uoja** Ad., Kamojos kr. — žr. *-auja*. (Dėl priesagos *-auja* greta *-uoja* plg. *Straujà* Mrk., Nemuno dš. ir *Srúoja* Als., Varduvos dš.)

-uojė. Karkl-uojė Krt., Alanto dš.: *kařklas*.

-uojas. 1. Kert-uojai ež. Mlt., Kertuojų k. — plg. *Kertùs* Žž. **2. Zad-uoja**s ež. Ds. — žr. *-uojys*.

-uojys. Zad-uojys, Zad-uojas ež. Ds., Zaduojos k. — plg. *Žād-ikė* Grnk. (žr. K. Būga, RR III 305).

Priesagos su *-uok-*

-uoka. Vaš-uokà Sb., Viešintos kr. — plg. (?) *Vaš-k-aī* mstl.

-uokas. Vāš-uokas ež. Mlt. — žr. *-uoka*.

-uokė. Šerm-uokė. t. *Šermūkė* NmŽ., Šusties int. — plg. *Šėrmis* ež. Onš.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 132.

² Žr. G. Gerullis, AO 254.

Priesagos su *-uol-*

-uola. Šaš-uolà Šš., iš Šašuolių ež., Siesarties kr. — plg. *Šaš-ulỹs* Kv.
-uolė. Berž-uōlė Sem., iš Beržuolio ež., Strėvos dš. : *bėržas*.

1. Braž-uōlė Trak., Bražuolės k., Neries kr. — plg. *Braž-iùkas* Sb.,
 Vašuokos dš. **2. Kump-uolė** rš. Ds. — plg. *Kùmpė* Nmk., *kaĩpas, kuĩp-*
ti. **3. Rąž-uolė,** *Rąž-uolis* Lk., Šatrijos kr. — plg. *Rąžė* Plng., *raqž-yítis*.

-uolis. **1. Berž-uōlis** ež. Sem. : *bėržas*. **2. Dabr-uōlis** Grz. — taip va-
 dinama Norupio pradžia: *dābras* „bebras“. **3. Kump-uōlis** ež. Ant. **4.**
 Antz. : *kuĩpas* „kreivas, sulinkęs“ (tačiau plg. *kaĩpas*). **5. Rag-uōlis**
 ež. Zr. : *rāgas* (tačiau plg. *raguōlis*.)

Galima spėti, kad ežero vardas **Mandr-uōlis** Vrn. liaudies etimologijos
 keliu yra atsiradęs iš **Mendruolis* (gal būt, dėl *maĩndras* įtakos) : *mėnd-*
rė „nėndrė“.

1. Mir-uōlis ež. Lkm. — plg. *Mir-ėlis* ež. Trgn. **2. Rąž-uolis** Lk.,
 Šatrijos kr. — žr. *-uolė*.

Priesagos su *-(i)uon-*

-(i)uona. **1. Agl-iuonà,** *Agl-uonà* rš. Vl., Paagliuonio k., Snietalos kr. :
āglė „eglė“. **2. Agl-uonà** Akm., Vadaksties kr. **3. Brž.,** į Širvėnos ež.
4. Gr., Šešuvies dš. **5. Prk.,** Minijos kr. **6. Skdv.,** Agluonos kr. **7. Vb.,**
 Agluonos kr. : *āglė*¹. **8. Aps-uonà** Krn., Nemuno dš. : **apsis* (-ė), plg.
 lat. *apse*, pr. *abse* (žr. K. Būga, RR II 251), *Āpšė* Skd.² **9. Ažuol-uona**
 rš. Šr., Parijos kr. : *ąžuolas*. **10. Berž-uonà** An. Šventosios kr. **11. Lz.,**
 Nemuno dš. (var. *Beržūnà*). **12. Rk.,** Nemunėlio kr. : *bėržas*. **13. Ėžer-**
-uona t. : tauragiškių *Ėžerūna*, lauksargiškių *Ėžeruona* Trg., Jūros dš. :
ėžeras. **14. Lazd-uonà** Čk., Dubysos kr. **15. Vn.,** Šyšos kr. : *lazdà* „lazdy-
 nas“. **16. Rev-uonà** Prn., Nemuno kr. : *rėvas* „ravas“. **17. Šalt-uonà** Šmk.,
 Šešuvies kr. : *šáltas*. **18. Virž-uonà** Erž., Šaltuonos dš. : *viržis, viržės*
 „pušynų žolynas“ (žr. K. Būga, RR III 545).

¹ Upių vardų *Agliuonà* ir *Agluonà* siejimas su *āglė* „eglė“ yra tradicinis (žr. K. Būga, RR III 317, 257; J. Endzelin, ZslPh XI 132; J. Endzelins, LV I 1. 266). Šis siejimas rodo patikimas dar ir todėl, kad turime daugiau upių vardų su priesaga *-uona*, kilusių iš medžių pavadinimų (*Berž-uonà* : *bėržas*, *Ažuol-uona*, : *ąžuol-as*). Ir tik dėl prūsų kalbos žodžio *aglo* „lietus, migla“ (plg. gr. *αγλός* „tamsa, migla, rūkas“ — žr. R. Trautmann, A. Sprach. 296) *Agluonōs* vedimas iš *āglė* kelia abejonių. Gal būt, vienas kitas lietuvių upėvardis su *agl-* gali sietis su šiuo prūsų kalbos žodžiu.

² H. Krajė upės vardo *Apsuonà* šaknį *aps-* sieja ne su lat. *apse*, pr. *abse*, o su šved. (tarm.) *afse* „upelis“ kimr. *aches* „šaltinis, srovė — Quelle, Flut“ — žr. H. Krahe, BzN 1963 H. 1. 9.

1. **Al-uonà** Bb., Nevėžio dš. 2. **Rdš.**, į Ilgučio ež. 3. ež. **Rdš.** – plg. *Alỹs* ež. Šr., *Āliai* b. Švnc., *al-ėti* „bėgti, tekėti, varvėti“. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 283; B. Savukynas, LKK III 295. 4. **Īrt-uona** Trg., Šunijos dš. – plg. (?) *Ir-upė* rš. Vvs. 5. **Kraš-uonà**, *Kraš-úonis* Ut., Vyžuonos int. – plg. (?) *Kreš-ėnė* Lk. 6. **Kret-uonà** Švncł., iš Kretuono ež. į Nepirių ež. – plg. *Kret-upỹs* Plk., *Krėt-ainis* Klp. 7. **Sak-uonà** Prnv., Aluonos kr. 8. *Sakúonupis* Prnv., Aluonos kr. – plg. (?) *Sak-n-à* Vs. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 283. 9. **Veju-uonà** Vlkj., Nevėžio dš. – plg. *Vejà* Rs. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 283. 10. **Vel-iuonà** Vl., Nemuno dš. – plg. *Vėlỹs* ež. Dglš. Dar žr. K. Būga, RR I 416, 515; III 544; P. Skardžius, ŽD 283. 11. **Vyž-uonà** Vžns., Šventosios kr. 12. *Vyžũnka* Rk., Nemunėlio dš. – plg. *Vyž-intà* Ktk. Dar žr. K. Būga, RR I 467, 516; P. Skardžius, ŽD 283.

-uonas. 1. **Gal-uonaĩ**, *Gal-uõnas*, *Gel-uonaĩ* ež. Mlt. – plg. *Gal-õnas* ež. JnšM., *Gel-ũžis* ež. Auk. 2. **Gāt-uonas** Dbg., Gaveikių k. – plg. *Gātė* Lk. 3. **Kret-úonas**, *Kret-úonis* ež. Švncł., Kretuonų k. – žr. *-uona*.

-uonė. 1. **Alm-uonė** rš. K. – plg. *Ālmė* Šlv., *alm-ėti* „sunktis pamažu, tekėti be sustojimo, varvėti, bėgti, pūliuoti“, *almė* „lavono skystimas kraujo vanduo“, *almuõ* „pūliai“ LKŽ I 88. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 285. 2. **Rukl-uonė**, *Runkl-uonė* Grk., Mituvos dš. – plg. *Rukl-ėlė* Jon., *Ruklà* vs. ten pat. 3. **Var-uõnė**, *Ver-uõnė* Lk., Virvyčios dš. – plg. *Vārė* Kltn., *Verỹs* ež. Bg. Zr. 4. **Sūd-uõnė** Ldvn. – žr. *-uonia*. 5. **Viem-uonė** Vv. – žr. *-uonia*.

-uonia. 1. **Sūd-uonià**, *Sūd-uõnė* Ldvn., Šešupės kr. – plg. *Sūd-upis* Klm., Kražantės int. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 283; B. Savukynas, LKK VI 324. 2. **Viem-uonià**, *Viem-uonė* Vv., Jiesios kr. – plg. (?) pr. *Wemiten* (G. Gerullis, AO 199), *Vim-ùlė* sala Lakajų ežere.

-uonis. **Berž-uonis** ež. PnmR.: *bėržas*.

1. **Gal-uonis** ež. Ktk., Pagaluonės k. – žr. *-uonas*. 2. **Vaj-úonis**, *Vaj-uonis* ež. Klt. 3. Ktk. – plg. *Ṽajà* Kur., *Vāj-omas* ež. Mlt. 4. **Vel-iuõnis** ež. Švn. – plg. *Vel-iõnė* Trg., *Vėlỹs* ež. Dglš. 5. **At-uonis** Trš., Virvyčios dš. – žr. *-uonys*. 6. **Kraš-úonis** Ut., Vyžuonos int. – žr. *-uona*. 7. **Kret-úonis** ež. Švncł. – žr. *-uonas*.

-uonys. 1. **At-uonỹs**, *At-uonis* Trš., Virvyčios dš. – plg. (?) *At-esė* Smn. 2. **Girm-uonỹs** Pkn., Jiesios dš. – žr. p. 184.

Hidronimų, turinčių priesagą *-uon-*, be lietuvių, dar esama latvių¹ vardyne. Lietuvių hidronimai su *-uon-* pasitaiko beveik visoje Lietuvoje ir ryškesnės jų koncentracijos nėra. Tik pietrytinėje Lietuvoje, vakarinėje Užnemunėje ir Vidurio Lietuvoje jie reti (žr. žem. Nr. 32).

Priesaga *-uosys*

Bal-uosys ež. R., Rdš. – plg. *Bal-uošas* ež. Lkm., *balà*.

Priesagos su *-uost-*

-uosta. Grab-uostà t. *Grabastà* Mlt., Pagrabuosčių k., iš Grabuosto ež., Siesarties kr. – plg. *Grabě* Dgl., Indrajios dš., *Grab-iké* Krž.

-uostas. 1. Avin-uostas ež. Antz. – plg. (?) *Avin-ělis* ež. Aln., *Avin-upis* Šl. **2. Grab-uostas**, *Grabuostōs ēžeras* ež. Mlt. – žr. *-uosta*.

3. Varn-uostas ež. Slk. (žr. K. Būga, RR I 136) – plg. *Varnys* ež. Ign.

Priesagos su *-uoš-*

-uoša. 1. Bal-uoša Gdr., iš Baluošų ež., Neries dš. – plg. *Bal-uosys* ež. Rdš., *balà*. Dar žr. B. Savukynas, LKK IV 221. **2. Al-uošà** Grv. – žr. *-uošia*.

-uošas. 1. Bal-uošas ež. Lkm. – žr. *-uoša*. **2. Bāl-uošas**, *Bal-uošai* ež. JnšM. – žr. *-uoša*.

-uošė. Rim-uošė Rd., Kruojos dš. – plg. *Rim-ašė* Jnš., *Rim-ietis* ež. Lzd., *rimti*. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 318.

-uošia. Al-uošia, *Al-uošà* Grv., Ašmenos int. – plg. *Alys* ež. Šr., *al-ėti* „bėgti, tekėti, varvėti“. Dar žr. K. Būga, RR III 424.

Priesagos su *-(i)uot-*

-uota. Dabr-úota Lk., Upynos dš. – žr. *-uotas*.

-uotas. 1. Dabr-úotas, *Dabr-úota* Lk., Upynos dš.: *dābras* „bebras“. **2. Dabr-úotas**, *Dabr-uotė* Tl., Sūrupio kr.: *dābras*.

1. Aik-úotas ež. Dgč. – plg. liet. *Aikys* avd., lat. *Aika* k. (J. Endzelins, LV I 1. 6.). Dar žr. B. Savukynas, LKK III 292. **2. Gěl-uotas** ež. Mlt. – plg. *Gěla* ež. Nmč., *Gělys* ež. Ktk. **3. Klab-uotas** ež. Vžns. – plg. *Klab-ātės* rst. Užp., *Klab-inių raistas* Žmt. **4. Plāšk-uotas**, *Plāškartas*, *Plāškurtas* NmŽ., Mirglono kr. Neaiškus santykis tarp pamatinės formos ir variantų. Gali būti ir sudurtinis.

-uotė. Kamp-uotė ež. JnšM.: *kaŋpas*.

¹ Žr. J. Endzelin, AslPh XI 132.

1. **Laz-uōtē** Vdk. — plg. *Lazd-uonà* Vn., Šyšos kr. 2. **Luš-uōtē** Bg. Nj. — plg. *Luš-inē* Als. Dar žr. K. Būga, RR I 159. 3. **Al-uōtē** Sv., Jaros dš. — žr. *-uotis*. 4. **Dabr-uotē** Tl., Sūrupio kr. — žr. *-uotas*.

-(i)uotis. 1. **Ak-uōtis** ež. Sn.: *akls* „ežerokšnis, akivaras“. 2. **Kamp-uōtis** Kl., Gedvaino int. 3. ež. Smal., Kampuočių k. 4. Švnčl., Kampuočio vs. 5. Pbrd.: *kaĩpas*. 6. **Sekl-uōtis** ež. Klt.: *seklūs*. 7. **Šaltin-uōtis** End., Žvelsos int.: *šaltinis*.

1. **Al-uotis**, *-iēs*, *Al-uōtē* Sv., Jaros dš. — plg. *Alỹs* ež. Šr., *al-ēti* „bėgti, tekėti, varvėti“. Dar žr. K. Būga, RR I 159, 311; III 424; P. Skardžius, ŽD 354. 2. **Apšr-iuotis** End. — plg. (?) *Opšr-ijà* Erž., *opšr-ūs* (arba *Apšurỹs* Krtv.). 3. **Sak-uōtis** ež. Dgč. — plg. *Sak-uonà* Prnv.

Hidronimai su *-uot-* negausūs ne tik lietuvių, bet ir latvių¹ vardyne. Lietuvoje jie, be kelių išimčių, pasitaiko tik Žemaičiuose.

Priesagos su *-ur-*

-ura. 1. **Ind-urà** Bg. Grdn., Induros mstl. — plg. (?) *Indus* rš. Tlž. Dar žr. K. Būga, RR I 511; P. Skardžius, ŽD 309. 2. **Vint-urà** Bg. Pbs., Žirnajos kr. — žr. *-ara*.

[urė]. 1. **Ment-urė** Kvr., Pienios kr. Visai neaiškios darybos vardas. Gali turėti ką bendra su apeliatyvu *mentūrė*, *mentūris* (dėl jo plačiau žr. E. Fraenkel, LEW 437; K. Būga, RR I 464). Antra vertus, upės vardas *Ment-urė* gali būti ir priesagos *-urė* vedinys, plg. *Minčia* Slk. 2. **Vink-urė** End., Veiviržo kr. Neaiškios darybos vardas. K. Būga (RR III 276) šaknį *vink-* siejo su ežero vardu *Viñč-ežeris* Antz., Šilo mš., kur *vinč-* esanti sėliška iš *vink'*-. Tačiau ežero vardo šaknis *vinč-* lygiai gali būti kilusi ir iš *vint-* (t.y. iš **Vinčio*, **Vinčios*, **Vinčių* ar pan. ežeras), plg. *Až-vint-is* ež. Slk., *Vinčai* k., *Vinčas*, *Vintỹs* avd. Daugiau hidronimų su šaknimi *vink-* lietuvių vardyne tuo tarpu nežinoma.

-uris. 1. **Duob-ūris** Krk., Ažytės int. 2. **Duob-ur-ėlis** Ukm., Šventosios kr. : *duobė*. Bet plg. *duburỹs*.

Lung-uris, *Lung-ur-ālis* Vvr., Šalpės kr. — plg. *lūngis* „aukštas su linkęs žmogus; kerėpla“, *lung-uoti* „linguoti“.

Upės vardo *Bókuris* Lkv., Lokystos int. daryba visai neaiški. Iš vienos pusės, plg. avd. *Bakura*, *Bakūra*, iš antros — *Bakà* Vvs.

-urys. **Apš-urỹs** Krtv., Vėkės int. — plg. (?) *Āpšē* Skd. Tačiau gali būti ir priešdėlio *ap-* vedinys, plg. (?) *Šūr-ėlis* ež. Kpč.

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 141.

Priesaga *-urkis*

Vies-urkis Brš., Nemuno dš. — plg. *Viesai* ež. Trak., *Viesà* Šr. Dėl priesagos plg. *dub-urkis* (žr. P. Skardžius, ŽD 124, 162), *Dubuřkis* (žr. p. 34).

[Priesaga *-urnis*]

Dukurnis Vvr. Visai neaiškios darybos vardas. Nors avd. **Dukurnis* dabar lietuvių antroponimijoje nėra, tačiau toks avd. galėjo būti anksčiau, plg. *Dukurnónys* k., iš kur ežero vardas *Dukurnonių ežeras* Jz., *Dukurnonių* k. Vadinasi, upės vardas *Dukurnis* gali būti ir asmenvardinės kilmės. Dėl šaknies *duk-* dar plg. (?) *Dūk-inė* Krkn., lat. *Duk(a)s-purvs* (J. Endzelins, LV I 1. 235), liet. avd. *Dukas*.

Priesaga *-usas*

Bebr-usai ež. Mlt., Bebrusų k. : *bėbras*.

Priesagos su *-(i)uš-*

-(i)uša. Kert-uša Šš., Širvintos dš. — plg. *Kertūs* Žž.

Upės vardas **Mil-iuša** Trg., Šešuvies dš. yra neaiškios darybos. Gali būti, kad jis yra ne priesagos *-iuša* vedinys, o kilęs iš asmenvardžio, plg. avd. *Miliušas*, *Miliušis*. Antra vertus, šaknies *mil-* (*myl-*) populiarumas baltų vardyne (plg. liet. *Mil-iôtė* Stč., *Milys* rš. An., *Mil-upė* Br., *Mylė* Švnč., ten pat ež. *Mylė*, lat. *Mila* up., *Milas-upe*, *Milas* k. — J. Endzelins, LV I 2. 436) leidžia manyti, kad upės vardas *Miliušà* gali būti ir ne asmenvardinės kilmės.

-ušas. Kért-ušas ež. Šš. — žr. *-uša*.

-ušė. 1. Blaňd-ušė Pkn., Šventupės int. — plg. *Blendà* Msn. **2. Gėl-ušė** Alv., Nemuno dš. — plg. *Gel-ovinė* Mrk., *Gel-užà* Vlk. **3. Gern-ušė** Brb. — plg. (?) *Gernỹs* avd. **4. Pal-ušė** rš. Įs., Želvų mstl. — plg. *Palà* Tv., *Pal-ėja* Nmk., *pālios* „pelkės“. Tačiau gali būti ir kitokios darybos — iš *pa-* ir *-lušė*, plg. (?) *Lūš-inė* Als., *Lūšis* Žd.

-ušis. Gil-ušis ež. Trak.: *gilūs*.

Kač-iušis ež. Rud. — plg. (?) *Kač-upỹs* Dt. Tačiau gali būti ir asmenvardinis, plg. avd. *Kačiušis*.

Priesagos su *-uš-*

-ušė. Gerđ-ušė Vdk., Upės kr. (p. f. *Kerālē*) — plg. *Gerđ-aujė* Grg., *Gerđ-upis* Tv.

-ušis. 1. Gil-ušis ež. Dg. **2. Onš. 3. Sem. 4. Sem. 5. Sem. 6. Sem.** : *gilūs*. **7. Up-ušis** Šr. : *ùpė*.

Priesagos su *-(i)ušk-*

- uška. 1. Dub-uška** ež. Imb.: *dubùs*. Tačiau plg. *dùbti, dùbė* „duobė“. **2. Greit-uška** rš. Tlž.: *greitas*. Tačiau gali būti kilęs ir iš apeliatyvo *greituška* „tokia žuvis; greituolis, karštuolis“ LKŽ III 562.

Čeim-uška ež. Smal. Daugiau vietovardžių su *čeim-* lietuvių vardyne nėra. Gal būt, *čeim-* čia yra iš **keim-*, nes ežeras *Čeimuška* yra buvusioje sėlių teritorijoje, plg. *Kaim-enà* Msn.

-(i)ušké. 1. Kiškėl-iušké Mrk.: *Kiškėlis* avd. (ar *kiškėlis*?). **2. Rit-uškė** Mlt., iš Rituškio ež., Siesarties kr.: *Ritas* avd.

-uškis. 1. Bernôt-uškis Užp., Šventosios dš.: *Bernôtas* avd. **2. Dik-uškis** Rgv., Nevėžio int.: *Dikas* avd. **3. Mork-uškis** Ds., Morkūnų k.: *Mōrkus* avd. **4. Mūk-uškis** ež. Lkm.: *Mūkà, Mūkas* avd. **5. Ūnė-iuškis** ež. Lp.: **Ūnėius* avd., plg. avd. *Añčius, Ánčas, Ūncius*. **6. Rit-uškis** ež. — žr. *-ušké*. **7. Sald-uškis** ež. Švnčl.: *Saldà, Saldys* avd. Tačiau plg. *Saldus* Klm., *saldùs*.

Priesagos su *-(i)ut-*

-uta. Nór-uta, Nór-upis Grz., Mūšos dš. — plg. *Nor-ālis* Šll.

-utas. 1. Kemsr-ūtas Bsg., Liaudės kr. — plg. (?) *Kimzr-ynė* Jnšk. **2. Šerm-ūtas** Pn., Nevėžio kr. — plg. *Šėrmis* ež. Onš.

-utė, -utis. a. Vediniai iš kitų hidronimų¹: **1. Berž-ūtė** Šln., Šušvės kr.: *Beržė* Rd., Šušvės kr. **2. Nyk-ūtė** Kr., Nemuno kr.: *Nykà* Kr., Nemuno kr. **3. Pent-ūtė, Pent-alė** Lkš., Pentos dš.: *Pentà* Lkš. **4. Samp-ūtė** ež. Grk.: *Sampė* ež. Grk. **5. Vasak-ūtė** Kps., Šlavantos int. — žr. *-ytė*. **6. Gab-ūtis** ež. Krn.: *Gabys* ež. Krn. **7. Grik-ūtis** ež. Rud.: *Grikis* ež. Rud. **8. Višak-ūtis** Plv.: *Višakis* KzR., Šešupės dš.

b. vediniai iš gyvenamųjų vietų vardų²: **Galn-ūtė** Vn., Galnės k., Šyšos dš.: *Galnė* k.

c. Vediniai iš apeliatyvų: **Babr-ūtė** Tl., Paleklos dš.: *bābras*. **2. Kreiv-ūtė** Pgg.: *kreivas*. **3. Lyg-ūtė** Vrn., Grūdoso int.: *lýgus, -i*. **4. Sen-ūtė** Pgg. — taip vadinama Veižo pabaiga: *sėnas*. **5. Siauruk-ūtė, Mažiuk-ūtė** Rod.: **Siaur-ukė, *Maž-iukė* : *siaūras, mąžas*. **6. Vilk-ūtė** Prn., Nemuno kr.: *vilkas*. **7. Akl-ūtis** ež. Švčl.: *āklas*. **8. Aug-ūtis** Vks., Ventos dš.: *augti*. **9. Dund-ūtis** ež. Žrm.: *dundėti*. **10. Gil-ūtis** ež. JnšM. **11. Smal.** **12. Švnčl.** : *gilùs*. **13. Ilg-ūtis** ež. Rdš., Aluonos k. **14. Rdš., Lygainių k.** : *ilgas*. **15. Lyg-ūtis** ež. Rud.: *lýgus*. **16. Menk-ūtis** ež. Srj.: *meñkas*. **17. Mešk-ūtis** ež. Kpč.: *meškà*. **18. Vilk-ūtis** ež. Onš. (p. f. *Vilk-ežeris*) : *vilkas*.

¹ Plačiau dėl tokių vedinių žr. p. 75.

² Plačiau žr. p. 77.

Upių vardai **1. Daub-ùtè** Raud., Nemuno dš., **2. Daub-ùtis** Vvr., Aisės k., **3. Griov-ùtè** Gl., Šilupės int., **4. Kamš-ùtè** rš. Rs., **5. Lank-ùtè** Grnk., Ažytės int., **6. Pal-iùtè** Ar., Dubysos kr., **7. Šak-ùtè** Rsn., į Kuršių marios, **8. Vl.**, Pakalniškių k., **9. Kriokl-ùtis** Al., Vingutės int. lygiai gali būti arba priesagos *-utè*, *-utis* vediniai iš *daubà*, *griovà*, *kamšà* „klampi vieta; perkolas; žabais, virbais iškimštas, išklotas kelias“ LKŽ V 184, *lankà*, *palà* „bala, pelkė, raistas“ (plg. *pàlios* „t. p.“), *šakà* „upės atsišakojimas“, *krioklÿs*, arba tik upių vardais virtę mažybiniai apeliatyvai *daubùtè*, *griovùtè*, *kamšùtè*, *lankùtè*, *paliùtè*, *šakùtè*, *krioklùtis*.

Panašios darybos, gal būt, yra ir upėvardis **Ašùtis** Šil., Lokystos kr., plg. *ašùtis* „tilškė (Lolium temulentum)“.

Kitų hidronimų su *-utè*, *-utis* daryba ne visai aiški: **1. Bing-ùtè** ež. Vrn. – plg. *Bingis* ež. Als. **2. Gen-ùtè** Vrn., į Lavyso ež. – plg. *Gen-upÿs* Šl., Šventupio kr. **3. Kirk-ùtè** Lkv. **4. Rs.** – plg. *Kiřkè* Klm. **5. Klaus-ùtè** Ar. – plg. *Klaus-galvaì* k. **6. Lakšt-ùtè** Pnd., Apaščios int. – plg. *Lakšt-ùpè* Pbr., *Lakšt-enà* Rk. **7. Lak-utè** rš. Kin. – plg. *Lak-ajà* Švnčl. **8. Rad-ùtè** Jž., į Gačionių ež. **9. Lel.** – plg. *Rad-eikis* Lel. **10. Skir-ùtè** Lk. – plg. *Skir-upis* Lnkv. **11. Treig-ùtè** Šmk. – plg. *Treigÿs* Vad., Aptekos int. **12. Vašk-ùtè** Btg., Vaškučių k., Dubysos kr. – plg. *Vaškaì* mstl. **13. Ving-ùtè** Mrs., Nemuno kr. – plg. *Vingis* Km., Šetekšnos int., *vingis*, *ving-iùoti*. **14. Žvak-ùtè** Šmk., Vidaujos k. Daugiau šios šaknies hidronimų lietuvių vardyne nėra. Gal būt, turi ką bendra su *žvākè*. **15. Tilž-ùtè** Tilž., Nemuno kr. – žr. *-elè*. **16. Ged-ùtis** Kl. – plg. *Gèd-ika* Žr., *Ged-òtè* Rs. Tačiau gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. *Gedùtis* avd. **17. Įsr-utis**, *Įsr-utÿs*, *Įsrà* Įs. – taip vadinamas Prieglius iki Įsruties miesto – plg. *Įstras* Ps. Dar žr. K. Būga, RR I 504. **18. Josc-ùtis** ež. Lkm. Neaiškios darybos vardas, gali būti ir asmenvardinis, plg. avd. *Jaskÿs*, *Jaskùtis*. **19. Kaj-ùtis** ež. Rud. – plg. (?) *Kaj-òtai* k. Ign. **20. Kalk-ùtis** Lkv., Šeimenos int. – plg. (?) *Kàlk-uonè* dv. (žr. K. Būga, RR III 567). **21. Kirk-ùtis** Raud., Nemuno dš. – plg. *Kiřkè* Klm. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 363. **22. Kuk-ùtis** ež. Rdm. – plg. *Kùkis* ež. Lel., *Kukÿs* Rk. Tačiau plg. avd. *Kukùtis*, *Kùkis*, *Kukÿs*. **23. Maud-ùtis** ež. Plt. – plg. *Maùd-inè* pv. Trg., *Maud-ýnas* plk. Prk. *maudà* „ežerinis meldas“, *máudas* „meldas“, *maùdè* „kiaulpienė“. **24. Mund-ùtis** Nmč., Neries int. – plg. (?) lat. *Mundi* k. (J. Endzelīns, LV I 2. 457), *Mandele* ež. (ten pat 376), liet. avd. *Mund-eikis*. **25. Nar-ùtis** ež. Vad. – plg. *Nar-asà* Skdv., *Nar-i-nis* ež. Dgč. **26. Rad-ùtis** Tvr., į Erzvėto ež. – plg. *Rad-eikis* Lel.

27. **Skapt-ūtis** Jz., Dindžiakės int. – plg. (?) *Skaptŷs, Skāpčius* avd.
 28. **Skriaud-ūtis**, *Skriaudut-ėlis* Kps., Laikštės dš. – plg. *Skriaūdžius* Vb., *Skriaūd-upis* KzR. 29. **Varg-utis** Krt. – plg. *Varg-inŷs* Kv.
 30. **Vens-ūtis** Dt., Kruosto int. – plg. (?) *Veñc-avas* < (?) **Vens-avas* ež. Ds., Vencavų k. 31. **Viln-ūtis** Šv., Ašvos int. – plg. *Vilnia* V.
 32. **Ving-ūtis** Plk. – plg. *Vingiai* Kr., *vingis, ving-iuoti*. 33. **Vyst-ūtis** ež. Švnč. Daugiau vietovardžių su šaknimi *vyst-* lietuvių vardyne, rodosi, nežinoma.

Hidronimai, turintys priesagas su *-ut-*, iš baltų kalbų dažniausiai pasitaiko lietuvių vardyne. Latvių hidronimų su *-ut-* žinoma tik keli¹, o prūsų iš viso nėra, nors šiaip vietovardžių su *-ut-* pasitaiko².

Lietuvių hidronimai su *-ut-* paplitę nevienodai. Dauguma jų yra į vakarus nuo linijos Panevėžys, Kaunas, Nemunas. Tačiau ryškesnio koncentracijos židinio jie nesudaro, o yra apyvienodžiai išsidėstę didžiuliame žemaičių, vakarų, iš dalies vidurio ir rytų aukštaičių tarmių plote (žr. žem. Nr. 33).

Priesagos su *-(i)ūt-*

-ūta. **Gil-ūtà**, *Gil-ūt-ėlė* Ml., Svylos kr.: *gilūs*.

-ūtas. 1. **Gil-ūtas** ež. Klt. 2. Rim. 3. Švnč. : *gilūs*. 4. **Mekšr-ūtas** ež. Kpč.: *mėkšras*.

Svait-ūtas ež. Ds. Daugiau vietovardžių su *svait-* lietuvių vardyne nėra. Gal būt, žodžio pradžios *s* čia yra baltų dialektizmas, plg. (?) *Šveistė* Bt.

-ūtė. 1. **Sarg-ūtė** Lkv., Lokystos int. – plg. *Sarġ-upis* Erž. 2. **Verp-ūtė**, *Gylinė* NmŽ., Šusties int. – plg. *Veřp-elis* Klm., Vilbėno kr.

-(i)ūtis. **Bebr-ūtis** ež. Sn.: *bėbras*.

Bog-ūtis ež. Srj. – plg. *Bōg-iniū ėžeras* Dkšt.

Kiti hidronimai su *-ūtis* yra pirminiai (žr. p. 52).

Priesagos su *-(i)uv-*

-(i)uva. 1. **Daug-uva** Ukm., Storės int.: *daūg*, plg. lat. *Daug-ava* up.: *daūdž* (žr. J. Endzelins, LV I 1. 198). 2. **Dėg-uva**, *Deg-uvà* Rt., Jūros kr.: *dėgti*, plg. *Degė* Žmt. 3. **Gryž-uvà**, *Gryž-và* Tt., Dubysos kr.: *gržti*. 4. **Gúob-uva** Pšl., Žašos dš.: *gúoba*. 5. **Lank-uvà**, *Lank-avà* Srj., į Sagavo ež.: *lankà*. 6. **Maiž-iuva**, *Maiž-uvà* Lnkv., Viršyčio dš.: *máiž-yti, máiž-*

¹ Žr. J. Endzelin, ZslPh XI 139.

² Žr. G. Gerullis, AO 258.

-ioti; dėl semantikos plg. *Mỹž-upis* Krtv. Žr. K. Būga, RR I 464. 7. **Pláč-iuva** Vdk., Apusino kr.: *platūs*. 8. **Iel-uva** Nj., Nevėžio dš. – žr. -uvis.

Kitų hidronimų su -uva daryba neaiški: 1. **Alg-uvà** Ms. – plg. *Alg-upys* Bb. 2. **Áun-uva** Lk., Ventos kr. – plg. *Aun-upis* Rdš. 3. **Bárt-uva**, *Bárt-ava* Skdv., į Baltiją – plg. *Bartis* Krkn. Dar žr. K. Būga, RR III 118, 625, 845; J. Endzelins, LVGr. 287; P. Skardžius, ŽD 380. 4. **Gárd-uva**, *Gárd-ena* Lkv., į Lūksto ež. – plg. *Gárd-upis* Srv. 5. **Gard-uvà**, *Gařd-uva*, *Gard-uv-ėlė* Gdž., Liaudės dš. – žr. *Garduva*. 6. **Gėl-uva** ež. Krtv. – plg. *Gel-užà* Vlk., *Gel-ovinė* ež. Mrk. 7. **Kürt-uva**, *Kurt-uvà* Krtv., į Ventos perkasą 8. ež. Krtv. – plg. *Kurt-upis* rš. Tl. Dar žr. K. Būga, RR III 845; P. Skardžius, ŽD 380; J. Endzelin, ZslPh XI 127. 9. **Labg-uvà**, *Labg-avà* Lbg., į Kuršių marias¹. 10. **Lat-uvà** Jnšk., Žašos kr. – plg. *Lat-upys* Dt., Kruosto int. Dar žr. K. Būga RR I 457; III 514, 530. 11. **Lyd-uvà**, *Lyd-uvkà* Šlv., Lyduvenų mstl., – plg. *Lydà* mstl. 12. **Mit-uva**, *Mit-va*² Jrb., Nemuno dš. – plg. *Mit-upis* Slnt. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 380. 13. **Mit-uvà** Kp., iš Mituvos ež., Lėvens kr. 14. ež. Kp. – žr. *Mituva*. Dar žr. K. Būga, RR III 845. 15. **Niáud-uva** Šd., Daugyvenės kr. – plg. (?) *Naūd-upis* Vlkj. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 380. 16. **Nýž-uva** Krp., Dabikinės kr. – plg. *Nižis* Lk., Vaidžio dš. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 380. 17. **Raiš-uvà**, *Raiš-iulà* Žsl., Neries kr. – plg. *Raiš-upis* Lzd. 18. **Ring-uvà** Krš., Ventos dš. – plg. *ringùs*, *ring-iúoti*, *Riņgus* Pg. Dar žr. K. Būga, RR I 511; P. Skardžius, ŽD 380. 19. **Sob-uvà** rš. Jz., Sobuvos k., Nemuno dš. – plg. (?) *Sab-eikė* Ut. 20. **Šeš-uvà** Jon., Neries kr. – plg. *Šeš-upys* Vb. Dar žr. J. Endzelin, ZslPh XI 128; J. Endzelynas, BKGF 71; P. Skardžius, ŽD 380; E. Fraenkel, LEW 976. 21. **Týt-uva**, *Týt-auka* Tt., Lapišės dš. 22. ež. Tt. – plg. *Tit-menà* || *Týt-mena* Stk. 23. **Vad-uvà**, *Vād-uva* Bg., *Vad-và* Skp., Vaduvų k., Jaros dš. – plg. *Vadà* Ar. Dar žr. K. Būga, RR III 546, 845; P. Skardžius, ŽD 380. 24. **Váig-uva**, *Vaig-uvà* Bg. Plk., Nemuno dš. – plg. *Váig-upis* Skdv. Dar žr. K. Būga, RR II 94; III 501, 845; P. Skardžius, ŽD 380. 25. **Valč-iuvà** Ss., Sasnos kr. – plg. (?) *Velt-upys* (ar *Valt-upys* t. *Valtupys*) Šmn. Dar žr. P. Skardžius, ŽD 380. 26. **Várd-uva**, *Várd-ava* Mžk., Ventos kr. – plg. *Vařdas* Žl. Dar žr. K. Būga, RR I 466; III 845; J. Endzelin, ZslPh XI 128; J. Endzelynas, BKGF 71;

¹ Plačiau apie upės vardą *Labguvà* žr. A. Vanagas, Dėl vietovardžio *Labguvà* darybos ir kilmės, „Baltistica“, I(2), p. 185 tt.

² Plg. *Mithwe* 1598 m. – Lel. M 1012 100.

P. Skardžius, ŽD 380. 27. **Virž-uva** Bg. Varn. — plg. *Virž-uonà* Erž. Dar žr. K. Būga, RR III 545; P. Skardžius, ŽD 381. 28. **Žerb-uvà** ež. Tt. Daugiau vietovardžių su *žerb-* (ar *zerb-*) lietuvių vardyne tuo tarpu nežinoma. Plg. (?) *Žer-ėlis* Šl. 29. *Knit-uvà* Užv., Ventos dš. — žr. *-uoja*. 30. *Lat-uvà* An., Šventosios dš. — žr. *-ava*.

Upės vardas **Pražuvà**, *Pražuvikė* Šlv., Dubysos kr. greičiausiai yra ne priesagos *-uva*, o galūnės *-a* vedinys iš *pražūti* (*pražūvo*).

Kaip rodo dokumentuose randamos lytys, kai kurie upių vardai su priesaga *-uva* anksčiau galėjo turėti gretimines (senesnes?) lytis su *-ava* arba su *-va*¹.

-(i)juvė. 1. **Gil-ùvė** Pgg., Jūros kr.: *gilūs*. 2. **Audr-uvė**, *Aldr-uvė* Jnš., Virčiuvio kr. — žr. *-uvis*. 3. **Virč-iuvė** Jnš., Lielupės kr. — žr. *-uvis*.

-(i)juvis (-ys). **Bérž-uvis**, *Berž-uvỹs* ež. Švnc.: *béržas*.

1. **Audr-uvis**, *Aldr-uvis*, *Audr-uvė*, *Aldr-uvė* Jnš., Virčiuvio kr. — plg. *Audrà* || *Aldrà* Jž., *audrà* || *aldrà*. Dar žr. K. Būga, RR I 530; III 392; P. Skardžius, ŽD 387. 2. **Kùt-uvis** Vks., Ventos dš. — plg. *Kut-enà* Bsg. 3. **Liel-uvis**, *Iel-uva* Nj., Nevėžio dš. — plg. *Liėlius* ež. Stk., lat. *liėls* „didelis“. 4. **Máuč-iuvis** Všk., Yslykio kr. 5. Všk., Maučiuvio int. — plg. (?) *Mauč-iadis* Zt., Nemuno kr. 6. **Med-uvis**, *Med-uvỹs* ež. Rdš. — plg. *Med-ujà* Stk., *Med-vėkas* ež. Vrn. 7. **Šeš-uvis** Trg., Jūros kr. — plg. *Šeš-ùpė* Vl. 8. **Viřč-iuvis**, *Virč-iuvė* Jnš., Lielupės kr. — plg. (?) *Viřt-upė* Jsv.

Be hidronimų, turinčių priesagą su *-uv-*, lietuvių vardyne yra nemaža tokių vardų, kurie po šaknies turi priebalsį *-v-*: 1. *Bir-v-à* ež. Trak. — plg. *Bir-upis* Prnv. 2. *Dit-v-à* Eiš., Nemuno dš. — plg. *Dit-uva* k. Klaipėdos raj. 3. *Gryž-v-à* Tt., Dubysos kr. — p. f. *Gryž-uvà*. 4. *Krok-v-a* Žž., Spenglos kr. — plg. lat. *Krāk-ava* k. (J. Endzelins, LV I 2. 129), liet. *Krōk-avas* || *Krėk-avas* ež. Slk. 5. *Mit-v-a* Jrb., Nemuno dš. — p. f. *Mit-uva*. 6. *Par-v-a* rš. Skg., Parviškių k., Lauknės kr. — plg. *Parà* Šll. 7. *Ruz-v-à* Rod. — p.f. *Ruža*. 8. *Sál-v-a*, *Sal-v-ùkas* Bsg., Liaudės int. — plg. *salvétì* „pamažu tekėti, sunktis“. 9. *Sár-v-a* Grnk., Šušvės int. — plg. *Sarià* Švnc. 10. *Šir-v-a* ež. Krtv., Širvučių k. — plg. (?) *Šir-ùpė* Rs. 11. *Telkš-v-à* ež. Šl. — plg. *Telšė* Tl. 12. *Vad-v-à* Skp., Jaros dš. — p.f. *Vad-uvà* 13. *Zél-v-a* ež. Vvs. — žr. K. Būga, RR III 278. 14. *Žél-v-a* Kš., Šešuvos dš. 15. Žl., Siesarties kr. — žr. K. Būga, RR III 279. 16. *Āmal-v-as* ež. Igl., Amalviškių k. — plg. *Amālis* Jsv. 17. *Dul-v-as* rš. Smal., į Smalvo ež. — plg. (?) *Dul-upỹs* Kdn. 18. *Smal-v-as* ež. Smal. —

¹ Žr. p. 104.

plg. *Smalà* Jon. **19.** *Steř-v-as, Seř-v-as* ež. Varn. — plg. *Serě* Pnd. **20.** *Veřš-v-as, Verš-v-à* Rdd., Veršvų k., Nemuno dš. — plg. (?) *Verš-upys* Vl. **21.** *Zál-v-as* ež. Dgč. — žr. *Zelva*. **22.** *Amal-v-é, Amal-v-à* Gdl., iš Amalvo ež., Dovinės dš. — plg. *Amalė* Kn. **23.** *Geļ-v-é, Gel-v-ēlē* Glv. Gelvės k., iš Gelvės ež. į Žirnajų ež. — žr. p. 34. **24.** *Keļ-v-é* Lap., Veršvo int. — plg. (?) *Kēļ-é* Jon. **25.** *Kùks-v-é* Pg., Rudekšnos int. — plg. *Kuksà* Ktk. — taip vadinama Vyžinta prie Kuktiškių. **26.** *Kul-v-é* rš. Jon., Kulvos k., Barupės dš. — plg. (?) *Kulē* Ds. **27.** *Kur-v-é* rš. Gst. — plg. (?) *Kurys* Šd. — Šuojos aukštupys. **28.** *Nos-v-ē* Užp., Šventosios dš. — plg. (?) *Nōsas* ež. Dg. **29.** *Piēšt-v-é* Srd., Nemuno dš. Daugiau hidronimų su *piešt-* lietuvių vardyne nėra. **30.** *Piēt-v-é* Pln., Babrungo kr. **31.** Pln., Pietvės dš. — plg. (?) *Piēt-upis* Pn. **32.** *Rēks-v-é* Šll. — plg. *Reks-t-ys* Trg. **33.** *Šuš-v-é, Šuš-v-ē, Šiūs-v-é* Pšš., Nevėžio dš. — plg. (?) *Šiūšis* Šlu. **34.** *Vaiš-v-é* Rdn., Upynos kr. — plg. (?) *Vaiš-upis* Al. **35.** *Vieš-v-é* Tl., Viešvėnų k., Judros dš. — plg. *Viešià* Kn. **36.** *Zál-v-é* Antz., iš Zalvio ež. į Zelvės ež. **37.** ež. Antz. — žr. *Zelva*. **38.** *Bál-v-is* ež. Trš. — plg. *Bal-inis* Kr., *balà, báltas*. **39.** *Sál-v-is* Pkr., Mūšos int. — žr. *Salva*. **40.** *Skal-v-ys, Skal-v-é* Šl., Kruojos kr. — plg. (?) *Skal-à* Žsl. **41.** *Zal-v-ys* ež. Antz. — žr. *Zelva*. **42.** *Žél-v-os* ež. Ktk. — žr. *Zelva*.

Hidronimų, turinčių priesagą su *-uv-*, iš baltų kalbų tuo tarpu žinoma, galima sakyti, tik lietuvių vardyne. Prūsų jeigu ir buvo šios priesagos vietovardžių, tai dabar dėl fonetinių pakitimų sunku juos atskirti nuo vedinių su *-av-*, *-ōv*¹. Lietuvių vardyne hidronimai su *-uv-* labai reti: *Audruve* up. (ar *Audrava* — žr. J. Endzelins, LV I 1. 50), variantas ar tarmybė *Dauguva* up. (p.f. *Daugava* — ten pat 198), *Dzeļtuve* up. (ten pat 252), variantas *Lēcuve* up. (p.f. *Lēcava* — ten pat 372).

Lietuvių hidronimų, turinčių priesagą su *-uv-*, pasitaiko daugelyje Lietuvos vietų. Reti jie Užnemunėje ir pačiame pajūryje. Įdomu tai, kad hidronimų su *-uva* beveik nėra į rytus nuo linijos Zarasai, Ukmergė, Kaišiadorys, Druskininkai (žr. žem. Nr. 34).

Priesagos su *-už-*

-uža. *Gel-užà* Vlk., Merkio dš. — plg. *Gel-ovinė* Mrk.

-užė. *Duo-b-užė* Žl., Siesarties kr.: *duobė*.

1. *Dub-užė* Ob., Kriaunos int. **2.** ež. Brž. — plg. *dūbti, dubùs*, plg. *Dubė* Rgv., Nevėžio kr. **3.** *Kam-užė* Mlt., iš Kamučelio ež. į Baltųjų

¹ Žr. G. Gerullis, AO 258.

Lakaju ež. — plg. *Kāmē* Jrb. 4. **Ring-ūžē**, *Riņg-užē*, *Dūbalingē*, *Klimbalē* Pbr., Upytēs dš. — plg. *ring-iuoti*, *ringūs*, *Riņgē* Slč.

-užis. 1. **Duob-ūžis** ež. Mlt.: *duobē*. 2. **Gil-ūžis** ež. Aln. 3. Ktk. 4. Mlt. 5. R. 6. Stk.: *gilūs*. 7. **Gēl-ūžis** ež. Ut. : *gēlas*.

1. **Darg-ūžis** Yl., Pragulbos int. — plg. *Dargē* || *Darg-ióji* Prnv. Antra vertus, gali būtī ir asmenvardinēs kilmēs, plg. avd. *Dargūžis*.

2. **Drab-ūžis** ež. Sem. — plg. (?) *Drob-ūkstis* End. 3. **Dub-ūžis** ež. Dgč.

4. Ds. 5. Ob. — plg. *dūbti*, *dubūs*. 6. **Gel-ūžis** ež. Auk. — žr. *-uža*. 7. **Ring-užis**, *Ring-užys* Pn., Nevēžio dš. — žr. *Ringužē*. 8. **Ring-užis**, *Riņg-užis* Šd., Vakoniškio dš. — žr. *Ringužē*. 9. **Veřb-užis** Rd., Verbužēs k. — plg. *Verb-ūnai* mš., k. Grz.

-užys. **Kriok-užys** Šl., Vijolēs int.: *kriōkti*.

c. Priešdēliu vediniai

Šie vediniai yra patys negausiausi. Jų yra apie dešimt kartų mažiau už priesagų ir truputį mažiau už galūnių vedinius, nors pačių priešdėlių yra daugiau, negu galūnių. Priešdėlių vediniai skirstomi tokiu pat principu, kaip ir priesagų, t.y. formaliai, pagal alfabetą.

Priešdėlis *an(ta)-*

Añ-geldis Žd. — plg. *Géld-upis* Lž., *Gélda* Rs.; **Añt-aksčiai** ež. Aln., Antakščiu k. — plg. *Akst-inas* avd. Dar žr. B. Savukynas, LKK III 296; **Ant-varde** Jrb., Mituvos kr. — plg. *Vardziūs* Ūd., *Várd-uva* Mžk. Dar žr. K. Būga, RR I 515, 137; *Antā-jaris* ež. Sv.: *Jarā* ež. p.f.

Priešdėlis *ap(y,i)-*

Api-ritys ež. Dgč. — plg. *Rit-ūškis* ež. Mlt.; **Āp-šlavas** ež. Lel. — plg. *Šlavē* An. Dar žr. B. Savukynas, LKK III 297; **Apý-varde** Dkšt., Drūkšos dš. — plg. *Vařdas* Žl. Dar žr. K. Būga RR I 525; **Ap-vardaĩ** ež. Rim. — žr. *Apývardē*.

Priešdėlis *až-, ažu-*

Až-vintē Ut., iš Ažvinčio ež. į Uteno ež., **Až-vintis** ež. Ut. — plg. (?) *Ventā* Mžk., į Baltiją (K. Būga, RR III 243, 546); **Ažū-velėklis** Ds. — greičiausiai iš **Velėkla* (ar **Velėklis*), plg. *Velėkla* Dbk., *Velėklis* Lkč.; **Ažū-laitenē** ež. Švnčl. — plg. (?) *Leitenas* avd.; **Ažū-sienis** ež. Ds. — plg. *siena*, *Siēnis* ež. Auk. Tačiau gali būtī ir asmenvardinēs kilmēs, plg. *Ažūsienis* avd.; **Ažū-žilis** ež. Dysnų ež. dalis Dkšt. — plg. *Žilē* Vdk., *Žilys* avd., *žilas*¹.

¹ Dėl panašių vedinių plačiau žr. p. 221, 224.

Ežero vardo **Ažù-kalnis** Dgč. daryba gali būti suprantama įvairiai, pavyzdžiui, jis gali būti laikomas pirminiu (plg. *ažùkalnis*, -ė), galūnės -is vediniu (iš junginio *ažù kálno* arba iš *ažùkalnė*) ir pan. Prie priešdėlinių vedinių jis minimas tik dėl dėstymo patogumo (žr. žemiau).

Priešdėlis *į-* (*in-*)

Į-kójis Gr., Šešuvies kr. – plg. *Kója* ež. Vg.; **Į-maūdas** (ar *Ymaūdas*, *Imaūdas*) ež. Rim. Neaiški pamatinė forma. Plg.(?) *Maud-ūtis* ež. Plt.; **Iñ-bradas** < **In-bradas* ež. Imb. – plg. *Brādas* Onš., *Brad-esà* Užp., *brādas* „brasta“. Tačiau plg. *iñbradas* „toks tinklas, bradiny“; **Iñ-ketras** ež. Aln., Inketrių k. Neaiškios kilmės vardas. Dėl *ketr-* plg. (?) *Katrà* Rud. Tačiau galima įtarti, kad ežero vardas *Iñ-ketras* metatezės keliu yra atsiradęs iš **In-kertas*, plg. *kertė*, *kiřsti*; **Į-skaudas** Žr., Pałos dš. – plg. *Skáud-inis* Dt., *Skaūd-upelis* Vks.

Priešdėlis *ne-*

Visiškai aiškios darybos priešdėlio *ne-* hidronimų lietuvių vardyne dabar, rodosi, nežinoma. Kiek daugiau pamato yra laikyti priešdėlio *ne-* vediniais tik šiuos hidronimus: **Ne-kelpà** Bsg., Liaudės kr. – plg. *Kelp-ėčius* Vl., *Kelpis* || *Kelp-š-ỹs* || *Kelp-š-is* Kur. Dar žr. K. Būga, RR I 467, 507; **Ne-kulà** Pg., Obelies kr. – plg. *kulỹs* „kampus“, *Kulė* Ds., *Kulỹs* ež. Pnm.; **Ne-mýlas**, *Ne-mylà* (plg. 1385 – 95 m. *Namile* SRP II 677) Bg. Šll., Jūros kr. – plg. *Mylė* Švnc., *Mil-iōté* Stč. Dar žr. K. Būga, RR I 467, 507; III 533; **Ne-strėv-antỹs**, *Ne-strėvis* ež. Sem. Greičiausiai vedinys iš *Strėvà* Žž., plg. *Strėvỹs* ež. Sem.; **Ne-vadà**, *Nė-vadas*, *Ne-vad-ūkas* t. *Navadà* (plg. *Hevadb*, *Heveda* – Sprogis, GŽ 201) Tv., Laukės dš. – plg. *Vadà* Šmk., *Vādas* Rs. Dar žr. K. Būga, RR I 466, 507; **Nevardà** t. *Navardà* (plg. *Hevapda*, *Hevopda*, *Hevapdynb* – Sprogis, GŽ 200) Varn., Nevardėnų k., Nekačios dš. – plg. *Vařdas* Žl., *Vārd-uva* Mžk., *virti*. Dar žr. K. Būga, RR I 466, 507; III 533; **Nė-vardas** ež. Dbg., Nevardų k. – žr. *Nevardà*.

Ežero vardo **Neverž-ėlis** Ktk. kamienas *neverž-* taip pat greičiausiai yra priešdėlio *ne-* vedinys, plg. *Verža* Šlčn., *Vėřzas* Pgg.

Kitų hidronimų su *ne-* daryba visai neaiški. Dauguma jų gali būti sudaryti ne su priešdėliu *ne-*, o su priesaga ar kaip kitaip. Tokie hidronimai yra: **Nė-českas** ež. Dgč. Ežeras yra spėjamoje sėlių teritorijoje, todėl, gal būt, *Nėčeskas* < **Ne-kes-kas* (plg. *Čedasai* < **Kedasai* K. Būga, RR II 22; III 275). Dėl *kes-* plg. *Kēsė* Kv., *Kes-ūtis* Šauk.,

Kes-uôtės pv. Pln., *Kes-uvûtė* b. Prk.; **Ne-kačià** t. *Nakačià* (plg. *Некача*, *Некоца*, *Некома*, *Некотя*, *Некема* – Sprogis, GŽ 202) Varn., i Biržulio ež. – plg. (?) *Kač-upÿs* Dt., *Kač-iùšis* ež. Rud. Dar žr. K. Būga, RR I 467, 507; **Ne-menčià** Nmč., *Neries* dš. – plg. (?) *Minč-ia* Slk.; **Ne-mėža** rš. RdmV., *Rudaminos* dš. – plg. (?) *Mėžià* || *Mėžė* Švnčl.; **Ne-pėrà** Sem., *Nė-pėras* ež. Sem. – plg. (?) *Pėr-imai* pv. Kv. Tačiau gali turėti ir ką bendra su *Nepiriaĩ* ež. Klt., *Napiriaĩ* ež. Pb. Pastarųjų dviejų vardų daryba visai neaiški. Priešdėliniais jų nėra pamato laikyti todėl, kad šaknis *pir-* lietuvių vardyne daugiau, rodosi, nepasitaiko. Asmenvardžiai bei iš jų kilę gyvenamųjų vietų vardai su *napr-*: *Naprÿs* avd., plg. *Napriaĩ* k., *Naprėlis* avd., plg. *Naprėliai* k., *Napriūnas* avd., plg. *Napriūnai* k., *Naprūšis* avd. (dar plg. lat. *Napriķi* k. – J. Endzelins, LV I 2. 469), leistų galvoti, kad ežerų vardai *Napiriaĩ* ir *Nepiriaĩ* gali būti asmenvardinės kilmės. Tuomet ežerų vardų balsį *-i-* po *p* turėtume laikyti įspraustiniu. Tačiau tokiai prielaidai prieštarauja raisto vardas *Neprÿs* Prn. Galima būtų net įtarti, kad hidronimai *Nepriaĩ*, *Napriaĩ* ir, gal būt, *Nepėrà*, *Nėpėras* yra skoliniai, atsiradę iš įvairių Ukrainos upės vardo *Dnepr* variantų (plg. *Neper*, *Nieper*, *Nyeper* ir kt.¹), panašiai kaip lietuvių toponimai *Dniėpr*as, *Doniėpr*as, *Dunėpr*as², tačiau tokiam spėjimui vėlgi nepritaria lietuvių asmenvardžiai su *napr-*; **Ne-remà** Šll., Ilgočio dš. – plg. (?) *Rem-t-ùs* Kr. Tačiau galimas ir kitoks šio upės vardo skaidymas – *Ner-emà*, plg. *Nerÿs* Erž. – nors daugiau hidronimų su *-ema* lietuvių vardyne dabar nėra. Be to, vardas *Neremà* gali būti ir galūnės vedinys, plg. *nereĩti*; **Ne-rėpa** Vlkj., *Klevinio* dš. – plg. (?) *Rėp-ės Daubà* Bt., *Repė* pv. Bt., *Rep-iškės* pv. Žgr. Šiame upės varde galima skirti ir šaknį *ner-* bei priesagą *-ėpa*, tačiau lietuvių vardyne daugiau hidronimų su *-ėp-* nėra. Antra vertus, galėtų būti ir galūnės vedinys, plg. *ne(ap)rėpti*; **Ne-tėčius** ež. Vrn. – plg. (?) *Teč-iupÿs* Ukm.; **Ne-vėdžia** Rmš., *Livintos* int. – plg. (?) *Ved-eĩkis* Varn., *Ved-esà* pv. Rdd.; **Ne-veĩglas** ež. Dg. Neaiškios darybos vardas. Daugiau vietovardžių su *veigl-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. Plg. (?) *Vÿgl-inė* Kltn., *Vaig-età* Ašm., *Vaig-uva* Plk.; **Ne-vėža**, *Ne-vėž-ėlė* Kur., iš *Nevėžos* ež., *Virintos* dš., **Ne-vėža** ež. Kur. – plg. (?) *Vėžius* Krtv., *Vėžus* Kv.; **Ne-vėžė** Tršk., *Nevežio* kr. – žr. *Nevėža*; **Ne-vėžis** Pn., *Nemuno* dš. – žr. *Nevėža*. Dar žr. K. Būga, RR I 467, 507; III 533; **Ne-vėdė**

¹ Žr. П. А. Маштаков, ДБ 1.

² Plačiau žr. A. Vanagas, Dėl Lietuvos upių vardų *Dunõjus* ir *Dniepras* kilmės, p. 172.

Kpč., iš Neviedžio ež., Baltosios Ančios kr., **Ne-viedis** ež. Kpč. – plg. (?) *Viēd-esos* pv. Lkč., *Veīdis* pv. Žgr.

Priešdėlis *pa-*

Priešdėlio *pa-* vediniai iš kitų priešdėlinių vedinių išsiskiria tuo, kad visi jie, griežtai žiūrint, vartojami metaforiškai, kitaip tariant, visi jie sudaryti prie ko nors esančiai vietai pažymėti, o vėliau tos vietos pavadinimas yra virtęs hidronimu. Kad taip iš tiesų galėjo būti, rodo tokie vediniai, kaip *Padruskupỹs*, *Paragupỹs*, *Pāšydrupis*, *Pavarstupis*, kurie greičiausiai pradžioje žymėjo vietą prie upių **Druskupỹs (-is)*, **Ragupỹs (-is)*, **Šydrupis*, **Varstupis*. Tik vėliau priešdėlio *pa-* vediniai iš šių upėvardžių, žymintys greta esančią vietą, buvo perkelti ir upių vardams. Kitų hidronimų su priešdėliu *pa-* susidarymo kelias yra kitoks, tačiau jų metaforiškumas daugiau ar mažiau visada nesunkiai pastebimas. Dėl šios priežasties daugelis priešdėlio *pa-* hidronimų vediniais laikytini sąlygiškai, nes jie gali būti tik hidronimais virtę kitų vietų pavadinimai – priešdėlio *pa-* vediniai. Iš aiškios darybos hidronimų priešdėlio *pa-* vediniais labiausiai tinka laikyti šiuos: **Pa-dubė** Pn., Padubės k., Juodos kr.: *Dūbos* k. Pn.; **Pa-ilgabradyš** Sv.: *Īlgabrada* b. Sv.; **Pa-juodupỹs** Rk., Juodupės int.: *Juodupė* Rk., Vyžuonos dš.; **Pa-kojỹs**, *Pā-kojis* ež. Onš.: *Kója* ež. Onš.; **Pa-lašė** Sartų ež. dalis Ob.: *Lašai* vs.; **Pā-lazdijis** ež. Lzd., Palazdijų k.: *Lazdijai* mstl.; **Pā-meldutiškis** ež. Trgn.: *Meldutiškis* k.; **Pa-móliakalnis** Ukm., Šventosios kr.: *Móliakalnis* kln. Ukm.; **Pa-núotekis** Pbs., Nuotekų k., Šventosios kr.: *Núotekai* k. Pbs.; **Pa-panarỹs** Mrk., Panaros k.: *Panarà* k. Mrk.; **Pa-peklỹs** Pln., Babrungo int.: *Peklà* pv. Pln.; **Pa-perlojỹs** ež. Vrn.: *Perlojà* mstl.; **Pāptekis** < **Pa-apterkis* Vad., Aptekos int.: *Aptekà* Vad., Juodos dš.; **Pa-skáistis** Rk., Juodupės int.: *Skáistė* ež. PnmR.; **Pa-šaulė** Lp., į Šaulio ež.: *Šaulỹs* ež. Lp.; **Pa-šývis** Gdž., Srauto int.: *Šývė* pv. Gdž.; **Pā-ukojė** Lkm., į Ukojo ež.: *Ukōjas* ež. Lkm.; **Pa-uosintỹs** Čk., Uosintos int.: *Uosintà* Čk., Dubysos dš.; **Pa-vygrỹs** Graž., iš Vygrio ež.: *Výgris* ež. Graž.; *Pa-biržupė* Ob., į Sartų ež.: *Birž-upỹs* p. f.; *Pa-brastė* Trgn., į Uteno ež.: *Brastà* p. f.; *Pa-tekmỹs* An., Šventosios dš.: *Tekmė* p. f.

Kitų hidronimų su priešdėliu *pa-* daryba neaiški. Iš jų išsiskiria keli hidronimai, kurių šaknis yra bendra su kitu greta esančios vietos vardu. Tai rodo, kad šie hidronimai susidarė greičiausiai veikiami toponiminio konteksto: **Pa-graužỹs** Graž., Grauzinių k., Prūdų upelio int. –

plg. *Graužiniai* k.; **Palminỹs** < **Pa-alminỹs* An., į Ažuožerių ež. – plg. *Elmė* (t. *Almė*) An., iš Elmio ež., Šventosios kr.; **Pa-lukna** rš. Klt., Luknelės dš. – plg. *Luknėlė* || *Lukna* rš. Klt., Luknos k., iš Luknelio ež., Žeimenos dš.; **Pa-nólė** Ut. Nolėnų k., į Rašio ež. – plg. *Nólėnai* k.; **Pā-strėkynis** Varn., Virvyčios kr. – plg. *Strėkálnis* kln. Varn.; **Pā-tyralis** Žr., Minijos int. – plg. *Týrai* pv. Žr., *Týras* pv. Žr.

Ežero vardas *Pa-šaugžlỹs* Pbrd. greičiausiai yra antrinis darinys iš pamatinės formos **Šaugžlys*, plg. *Šauglỹs* ež. dalis Dkšt.

Didžiosios dalies neaiškios darybos hidronimų su *pa-* išskiriama-sis pamatinis kamienas neaiškus arba gali būti tik rekonstruojamas: **Pa-bámbis** Šln. – plg. *Bamb-enà* Smn.; **Pa-degỹs** Žgč., Jūros dš. – plg. *Dėg-uva* Rt.; **Pā-degla** Šd., Kiršino int. – plg. *Dėglė* Krtv.; **Pa-dėlė** ež. Lk. – plg. *Dėlỹs* ež. Ut., *dėlė*; **Pa-derkšỹs** Ar., Gynėvės int. – kamienas visai neaiškus; **Pa-dóbris** Krn., Lapainios int. Abejotina pati pamatinė forma. Gal būt, iš *dubr-*, plg. *Dubr-eika* rš. Žž.; **Pa-drobšỹs** Vks. – plg. (?) *Dróbiša*, *Drobišius* avd.; **Pa-druskupỹs** Žmt. – gal būt, iš **Druskupys* (-is), plg. *Druskupis* Brš.; **Pā-dublaukis** Yl., Kūlupio int. – greičiausiai iš **Dublaukis*, plg. *dùbti*, *dùbė* ir *laũkas*; **Pa-gaigalė** Ds. – plg. *Gaĩgalas* avd.; **Pā-gardenis**, *Cėdronas* KlvrŽ., Pagardės k., Varduvo dš. – plg. *Gardaĩ* (dabar Varduva) mstl., *Gařdė* pv. Sd.; **Pā-geležnyčia** Lp. – plg. *Geležinė* pv. Srj.; **Pa-gėrvis** Jz., Alšios int. – plg. *Gėrvė* avd., *Gėrv-ė* RdN.; **Pa-gilbrastis**, *Aplúoku upālis* Slnt., Blendžiavos int. – greičiausiai iš **Gilbrastis* (-tė), plg. *gilūs* ir *brastà*; **Pa-glėveris** Nj. – gal būt, turi ką bendra su *glėveris* „ištižėlis“ LKŽ III 417; **Pa-graižis** Skd. – plg. *Graižė* Šil.; **Pā-grebenė** Lk., Vieکشnupio int. – plg. (?) lat. *Grebe* pv. (J. Endzelīns, LV I 1. 318). Kamienas *-grebent-* greičiausiai dar turi priesagą *-ent-*; **Pa-greitỹs** Krn., Liutikos int. – plg. *greĩtas*; **Pa-griáumėlė** Ob., Pagriáumėlių k., į Apeikiškio ež. – plg. *griáumenys* „lūžtvė“, *Graumenà* Šv.; **Pa-gulbis** ež. Ut. – plg. *Gulbis* ež. Mlt., *gulbė*, *gulbis*; **Pa-gūrỹs** ež. Ut. – plg. (?) *Gūrios* mš. Ob.; **Pa-gužė** Šd. – plg. *Guž-upỹs* Grnk.; **Pa-iňdrupis** Lel. – gal būt, iš **Indrupis*, plg. *indrė* „nendrė“, *Indr-inis* ež. dalis Dkšt., *Nėndrupis* Btr.; **Pa-išlė** < **Pa-ỹslė* Akm., Agluonos kr. – plg. *Ýsl-ykis* Všk.; **Pa-iřvodỹs** Sv., Maleišos int. – plg. *Įvoda* Onš.; **Pa-ỹzius** ež. Trg. – plg. *Ýž-nė* Lkv., *Įž-enas* ež. Šmn.; **Pa-júodlaukis** Rk. – kamienas *-juodlaukis* yra sudurtinis, plg. *júodas* ir *laũkas*; **Pa-kamùnė** ež. JnšM., Pakamunės k. – plg. *Kāmuna* Pgg; **Pa-káršuvė**, *Pa-káršupė* Ps., Mūšos int. –

plg. *Kařš-is* Dg., i Nedingio ež.; **Pa-kéršis** ež. Zmt. — plg. *Keršiai* ež. Blnk., *Kéršis* Dbk; **Pa-kriáukliai** Vlkj., Karklės int. — plg. lat. *Kraukle* up. (J. Endzelins, LV I 2. 125); **Pa-krikštė** rš. Mrk., Nemuno dš. — plg. *Krikšt-upė* Ob.; **Pa-kriūgė** ež. Slk. — plg. (?) *kriūgas* „kriukas, skląstis, velkė“; **Pa-krokšlė** Vs., i Ilgio ež. — plg. *Krokšlys* Btr.; **Pa-kuiltė** Vdk. — plg. *Kult-upys* Krk.; **Pa-kumpė** Lap. — plg. *Kump-ėlka* Jon.; **Pa-latkiai** KzR., Jūrės int. — plg. *Lātkus*, *Latkāitis* avd.; **Pa-lėmpis** Brb., Barbieros int. — plg. *Leņp-ravis* Vg.; **Pa-ližālė** Rt., Ližės int. — greičiausiai iš **Ližālė*, plg. *Ližė* Rt.; **Pa-lūkšnė** ež. Ign. — plg. (?) *Lūšnā* ež. Rk.; **Pā-mačiupė** Slk. — gal būt, iš **Mačiupė*, plg. *Mačys* avd., *ùpė*; **Pa-molys** ež. Mlt. — plg. *Mólė* Skdv., *mólis*; **Pa-nėndrynė** ež. Brž. — plg. *Nendrinė* Gdl., *nendrynė*, *nėndrė*; **Pa-neržys** Blnk., i Plaštakos ež. Daugiau lietuvių hidronimų su *nerž-* nežinoma; **Pa-páltis** ež. Jsv. — plg. *Páltis* ež. Vb.; **Pa-plušinys** Srv. Daugiau šios šaknies hidronimų nėra; **Pa-priemenis** Gdž. — gal būt, turi ką bendra su *priemenė*; **Pa-punė** Nmč., Papunės k., Neries kr. — plg. *Puniā* mstl.; **Pā-ragupelis** Lkč., Duorupio int. — greičiausiai iš **Ragupelis*, plg. **Rāgupis* Br.¹; **Pa-ragupys** Rk. — greičiausiai iš **Ragupys* (-is), plg. *Rāgupis* Jnšk.; **Pa-raitupis** Slnt. — greičiausiai iš **Raitupis*, plg. *Rait-iškė* b. Rod.; **Pa-rūdynys** Brt., Dotamo int. — plg. *Rūdynas* pv. Šil.; **Pa-samānė** ež. Vvs. — plg. *Samānis* ež. Švnč., *Samānius* ež. Kpč., *sāmana*; **Pa-samanys** Pšl., Sanžilės int. — žr. *Pasamānė*; **Pa-sėkys** ež. Lkm. — plg. *Asėkas* ež. Lkm. **Pa-skarbė** Vp. — plg. *Skárbas* kln. Žsl.; **Pa-spaūdė** Rgv., Juostino int. — plg. *Spaūdo kálnas* Lkv.; **Pā-spitris** Šd. — plg. *Spitris*, *Spitrys* avd.; **Pa-straujā** Vp., Tiedziupės int. — plg. *Straujā* Mrk.; **Pa-struogis** Brb., Vaivos k. — plg. *Struoga*, *Striuoga* avd.; **Pā-šakarnis** Kv. — plg. *Šakar-nis* Ps.; **Pa-šakys** Žmt., Siesarties int. — plg. *Šakā* avd., *Šakā* Vb., *šakā* „upės atsišakojimas“; **Pā-šaltuonė** Žgč., Dirvėnų k. — plg. *Šaltuonā* Šmk., Šešuvies kr.; **Pā-šaltuonis** Krtv. — plg. *Šaltuonis* pv. Pn.; **Pa-šáltupis** Jž., Pyvesos kr. — greičiausiai iš **Šáltupis*, plg. *Šáltupis* Dgl.; **Pa-šeškiai** Aln., Virintos int. — plg. *Šėškas* avd., *šėškas*; **Pā-šydrupis** Šauk. — greičiausiai iš **Šydrupis*, nors daugiau vietovardžių su *šydr-* lietuvių vardyne dabar nežinoma, plg. *šydras* „plonutis, permatomas“ (K. Būga, RR II 190); **Pa-šieškštupis** Vv., Pašiekštupio k. — iš **Šiekštupis*. Kad iš tiesų yra buvusi upės vardo forma **Šiekštupis*, rodo ir kaimo vardas *Pa-šieškštupis*, plg. *Šiekštupis* Br.; **Pa-švelnys** Vp. — plg. *Švelnys* avd., *Šveln-upys* Čk.; **Pa-švinys** ež. Krtv., Pašvinės k. — plg. (?) *Švin-*

¹ Dar žr. p. 123.

-upỹs Krk. Tačiau gali būti ir iš **Pa-ašvinys*, plg. *Ašvinė* Jnš. (dar žr. p. 165); **Pa-talkupỹs** Krk. — greičiausiai iš **Talkupỹs*, plg. (?) *Talk-ōtas* Jrb.; **Pā-trivagis** Ps., Mūšos int. — gal būt, iš **Trivagis* (-ė), plg. *Trivagė* dr. Ktk.; **Pā-vadalis** Krtn., Akmenos int. — plg. *Vādas* Vvr.; **Pa-varà** Jz., Verknės int. — plg. *Vārai* pv. Alv.; **Pa-varlỹs** ež. Vžns. — plg. *Varlỹs* ež. Mlt., *Varlis* ež. Tl., *varlė*; **Pa-várnis** Dysnų ež. dalis Dkšt. — plg. *Varnỹs* ež. Ign., *várna*; **Pa-varstupis** Slnt.; — greičiausiai iš **Varstupis*, plg. *Várstupis* NmK. **Pa-vilpė** Grk. — plg. (?) *Vilp-esỹs* Gdž.; **Pa-vinkšnabalis** Lel., Kapupės int. — gal būt, iš **Vinkšnabalis*, plg. *vinkšna* ir *balà*, *Vinkšnākelis* Čk.; **Pa-viržupė** Kbr. — greičiausiai iš **Viržupė*, plg. *Virž-uonà* Erž.; **Pa-vuosvaidis** Grk. Kamieno -*vuosvaidis* sudėtis ne visai aiški, tačiau greičiausiai jis yra sudurtinis, iš -*vuos-* ir -*vaid-*, plg. *úosis*, *Uos-intà* Čk. ir *Vaidỹs* Lk.; **Pa-želmenỹs** ež. Ign. — plg. *Želmenà* Jon.; **Pa-žemenỹs** Slč., Kamaties int. Kamieno -*žemenys* kilmė ne visai aiški. Gal būt, turi ką bendra su *žėmė*, *žėmas*; **Pa-žemėnis** ež. Dkšt. — žr. *Pažemenỹs*; **Pa-žemỹs** Brž., ež. Lkm., Pažemio k. — žr. *Pažemenỹs*; **Pa-žiemỹs** ež. Švnčl. — plg. *Žeim-enys* ež. Klt., *Žeim-enà* Pbrd.

Be šių hidronimų su *pa-*, kurių neaiškus arba ne visai aiškus išskiriamasis pamatinis kamienas, yra keliolika hidronimų, kurių net sudėtis neaiški. Vieni jų gali būti sudurtiniai, kiti — priesaginiai. Pavyzdžiui, **Pāmarkupelis** Stč., Vosgauto int. — gali būti iš *Pā-markupelis* ir *Pā-mark-upelis* < **Pāmarkio upelis*, plg. *pamarkỹs* „pabalys“¹; **Pasōdگیرis** KzR. — iš *Pa-sōdگیرis* arba iš *Pasōd-giris*, plg. *pasōdė*; **Paežerėlė** rš. Smn., Peršėkės dš. — iš *Pa-ežerėlė*, plg. *Ežerėlė* Rs., arba mažybinis vedinys iš **Paežerė*; **Paliepinis** Sv. — iš *Pa-liepinis*, plg. *Liepinis* Mšk., arba priesagos -*inis* vedinys iš **Paliepė* (-is), plg. *Paliepė* dr. Sv. ir kt.

Likusieji upių ir ežerų vardai su *pa-* yra, galima sakyti, tik hidronimais virtę (arba — metaforiškai vartojami) bendriniai žodžiai, dažniausiai fiziografiniai terminai. Griežtai toponimiškai žiūrint, yra pamato juos laikyti ne priešdėlio *pa-* vediniais, o pirminiais hidronimais. Antra vertus, formaliai jie siejasi su čia išvardintais priešdėlio *pa-* upių ir ežerų vardais. Todėl natūraliai iškyla klausimas, kur juos nagrinėti — priešdėlinių vedinių ar prie pirminių. Kadangi šie hidronimai, kaip žodžiai, yra visiškai aiškios darybos, tai jų priskyrimas kuriam nors hidronimų darybiniam tipui yra jau ne lingvistikos, o logikos dalykas. Turint galvoje, kad vis dėlto šios rūšies hidronimai nėra absoliučiai

¹ Dar žr. p. 123.

vienodi (plg., pavyzdžiui, *Pabalỹs*, *Pakriūtė* ir *Pagluosnis*, *Pagõjus*), ir, žiūrint grynai praktinės dėstymo pusės, visi šie upių ir ežerų vardai suminimi prie priešdėlinių vedinių. Tokie hidronimai yra: *Pabalỹs* An., Šventosios dš., Jz., Rz., Ukm., Šventosios kr. – *balà*, *pabalỹs*; *Pabiržytė* ež. Kur. – *biržis* „toks beržas“, **biržytė* „biržynas“; *Pabrastỹs* Bsg., Nekelpos int. – *brastà*, *pabrastỹs*; *Pãbrastis* ež. Ds. – *brastà*, *pãbrastis*; *Pãdaubis* End., Letauso int. – *daubà*, *pãdaubis*; *Padumburė* Vlkj. – *dumburỹs*, *padumburė*; *Padvarỹs* ež. Onš. – *dvãras*, *padvarỹs*; *Paežerỹs* An. – *ėžeras*, *paežerỹs*; *Pagluosnis* Grnk. – *glũosnis*, *paglũosnis*; *Pagõjis* ež. Vvs. – *gõjus*, *pagõjis*; *Pagõjus* Grnk. – *gõjus*, *pagõjus*; *Paklũonis* Dysnų ež. dalis Dkšt. – *klũonas*, *paklũonis*; *Pakriaušė* Dkšt. – *kriaũšis*, *pakriaušė*; *Pakriaušis* Yl., Misitupio int. – *kriaũšis*, *pakriaušis*; *Pakriūtė* Tj., Mūselės kr. – *kriũta*, *pakriūtė*; *Pãlazdynė* Ob., Mačiūniškio upelio int. – *lazdýnas*, *pãlazdynė*; *Paléndrė* Btg. – *léndrė* „nendrė“, *paléndrė*; *Paliėknė* Dbk. – taip vadinama Paupelio pradžia – *lieknas*, *paliėknė*; *Paliėknės* Ppl., Apaščios int. – *lieknas*, *paliėknės*; *Paliũnė* Ml., Kančioginos int., Ob., į Degučių ež., Rz., Daugyvenės int., ež. Dbg. – *liũnas*, *paliũnė*; *Paliũnỹs* Krk., Šušvės kr. – *liũnas*, *paliũnỹs*; *Pamarkỹs*, *Pamarkėlis* Mšk., Vilkvedžio int. – *markà* „duobė linams merkti“, *pamarkỹs*; *Pamelnyčỹs* ež. Lp. – *mėlnyčia*, *pamelnyčỹs*; *Pãndenis* < **Pavandenis* Šd., Alkupio int. – *vanduõ*, *pãvandenis*¹; *Paprũdė* Km., į Dviragio ež. – *prũdas*, *paprũdė*; *Paprũdė* Šš. – žr. *Paprũdė*; *Pãprũdziai* Krtn. – *prũdas*, *pãprũdziai*; *Paraistỹs* Švnč., Dėmės int. – *raĩstas*, *paraistỹs*; *Paskařdė* Sb., Lėvens int. – *skařdis*, *paskařdė*; *Pãšaltenis* Kltn., Užv., Varmės int. – *šaltėnis*, *pãšaltenis*; *Pãšaltenỹs* Šl., į Kairių ež. – *šaltėnis*, *pašaltenỹs*; *Pãšaltinis* Klp., į Baltijos jūrą – *šaltinis*, *pãšaltinis*; *Pašilė* Vp., Širvintos kr. – *šilas*, *pašilė*; *Pãšilis* ež. Ds. – *šilas*, *pãšilis*; *Patrakė* Ps., Mūšos int. – *trãkas*, *patrakė*; *Paupeliai* Ut. – *upėlis*, *paupeliai*; *Paupelis* Dbk., Šventosios int., Vžns. – *upelis*, *paupelis*; *Paupelỹs* Dbk., Bigulio kr., Jsv., Šušvės kr. – *upėlis*, *paupelỹs*; *Pãupis* Dysnykščio ež. dalis Dkšt. – *ùpė*, *pãupis*; *Paupỹs* Grk., Mituvos kr., Rk. – *ùpė* (*ùpis*), *paupỹs*; *Paũrvis* Vdk. – *ũrvas*, *paũrvis*; *Pavalkỹs* Rgv., Juostino int. – *valkà*, *pavalkỹs*; *Pavėrksmė* Lk., Upynos kr. – *verksmė*, *pavėrksmė*; *Pavėrsmė* Krkn., Lokaušos int. – *versmė*, *pavėrsmė*; *Paversmiai* Kp., Upelio int. – *versmė*, *paversmiai*; *Paversmiai* Km. – žr. *Paversmiai*; *Pavėrsmis* Dkšt., į Dysnų ež., Kp., Oniūnų k., Kp., Rudikų k., Ppl., Apaščios int., Švnč.,

¹ Dar žr. p. 133.

į Šaminio ež., Tj., Mūšios dš. — *versmė, pavėrsmis; Pavinkšnė Ob., Kriaunos int. — vinkšna, pavinkšnė; Pavinkšnė Ad. — vinkšna, pavinkšnė; Pavinkšnis Pn., Nevėžio dš., Šmn., Šetekšnos int. — vinkšna, pavinkšnis; Pavinkšnys Rk., Beržuonos int. — vinkšna, pavinkšnys.*

Priešdėlis *per-*

Peř-bedė Ukojo ež. dalis Lkm. — plg. *Best-inis* ež. Rim., *bėsti* „kastiti“; **Per-pedis** (ar *Per-pėdis*?) Žl., Siesarties int. — plg. (?) *Pėdė* Skdv.

[Priešdėlis *pie-*]

Vienintelis upės vardas su *pie-* greičiausiai yra metaforiškai vartojamas fiziografinis terminas: *Pieravis* Kltn. — plg. *pieravis* „paravys“. Tačiau gali būti ir sudurtinis, iš **Piev-ravis*.

Priešdėlis *po-*

Pó-ažvintė Trgn., į Ažvinčio ež.: *Ažvintis* ež. ten pat; **Po-vilnis** ež. Vrn. — plg. *Vilnia* V., *Viln-ója* ež. V.

Galima įtarti, kad priešdėlio *po-* vedinys yra ir upės vardas **Po-plava** Klm. — plg. (?) *Plavys* ež. Ds., *Plāvos upėlis* KzR. Tačiau šis upės vardas, kurio pamatinės formos autentiškumas kelia tam tikrų abejonių, gali būti ir visai kitos darybos bei kilmės (plg., pavyzdžiui, Dnepro baseino upės vardą *Поплавы* — žr. НРПУ 227).

Priešdėlis *pra-*

Pra-mūšis Ukm., Mūšios dš.: *Mūšià* || *Mūšis* Tj., Šventosios dš. **Pra-baudà** Rs., Šaltuonos dš. — plg. *Baudys* || *Baūdė* Skdv. Dar žr. J. Otrębski, LP I 236; **Pra-degāupė** Dgl. — greičiausiai iš **Degaupė*, plg. *Dėgupis* Trš.; **Pra-galvys**, *Prā-galvis* Akm., Pragalvojų k., Dabikinės kr. — plg. *Gálvis* ež. Trak., *Galv-inis* ež. Mrk. Tačiau gali būti ir pirminis, plg. *pragalvys* „žmogus su gera galva, gudrus; išdykėlis“. Dar žr. J. Otrębski, LP I 236; **Pra-gulbà** Yl., Luobos kr., ež. Yl. — plg. *Gulbė* Aln., *Gulbis* ež. Mlt. Dar žr. J. Otrębski, LP I 236; **Pra-pūntas** ež. Švn., Prapuntų k. — plg. *Puñtas* ež. Mlt.

Kitų hidronimų su *pra-* daryba visai neaiški: **Pra-pālė** (t. *Prapāla*) ež. Pšl. — plg. (?) *Palà* Pkr., *pālios*; **Prā-valas** ež. JnšM. — plg. (?) *Val-inė* Grnk. Tačiau jis gali būti kilęs iš dabar nežinomo bendrinio žodžio **pravalas* (plg. *volióti*).

Priešdėlis *prie-*

Prie-būdis Rmš.: *būdà*; **Prie-godas** ež. Šmn. — plg. (?) *God-upālis* Als. Tačiau gali būti slaviškas vardas, kilęs iš skolinio **priegodas* — brus. прыгода „выгода“, plg. *priegoda* < brus. прыгода „приключение“.

Priešdėlis *prieš-*

Prieš-ginis Kbr. – gal būt, iš *giñti* „varyti“, plg. (?) *Gin-upis* Gdž.

Priešdėlis *san-*

San-žilė Nj., Nevėžio dš. – plg. *Žilė* Vdk.

Upės vardo **Sandravà** Šlv., Pasandravio k., Luknės dš. daryba neaiški. K. Būga (RR I 501) ir J. Otrembskis (LP I 236) šį upės vardą laikė priešdėlio *san-* vediniu. K. Būga, nagrinėjęs ne formą *San-dravà*, o *San-druvà*, paimtą greičiausiai iš Vaižganto¹, šaknį *-druv-* siejo su Breslaujos apylinkių ežero vardo *Drùvetas* šaknimi *druv-*. Pamatinės formos *San-dravà* šaknį *drav-* galėtume lyginti su baltų vardyne gana dažna šaknimi *drav-*, plg. liet. *Drāv-inė* Jž., lat. *Dravas-purvs* (J. Endzelīns, LV I 1. 223), pr. *Drawe* (G. Gerullis, AO 30). Tačiau tas faktas, kad upės vardas *Sandravà* turi variantą *Sandruvà*, šio upėvardžio darybą padaro labai neaiškia, nes tik priesagos *-ava* vediniai turi variantus su *-uva* (*Bártava* || *Bártuva*, *Labgavà* || *Labguvà*, *Lankavà* || *Lankuvà*, *Várdava* || *Várduva* ir kt.²), o toks šaknies pasikeitimas yra labai neįprastas. Be to, iš senesnių dokumentų yra žinoma šio upės vardo forma be *-ava* (*-uva*): *Сандра* || *Сандрава* || *Сандрова*³, plg. *Bártava* || *Bártuva* || lat. *Bárta* (J. Endzelīns, LV I 1. 92). Antra vertus, laikant upės vardą *Sandravà* priesagos *-ava* vediniu, išskiriamasis pamatinis kamienas *sandr-* būtų visai neaiškus, nes daugiau vietovardžių su *sandr-* baltų vardyne tuo tarpu, rodosi, nežinoma. Gal būt, genetiškai priešdėlinis upės vardas *Sandravà* vėliau buvo suvoktas (dėl – *-ava*) kaip priesaginis, todėl greta *Sandravà* dėl kitų priesagos *-ava* || *-uva* vedinių analogijos galėjo atsirasti lytis su *-uva*: *Sandruvà*. Kad pirmesnė forma yra su *-ava*, rodo kaimo vardas *Pasandravỹs*. Tačiau ir šitaip galvojant, lieka neaiški dokumentų lytis *Сандра*.

Priešdėlis *už-, užu-, užuo-*

Priešdėlio *už-* (*užu-*, *užuo-*) hidronimai, panašiai kaip kai kurie upių bei ežerų vardai su *pa-*⁴, yra metaforiškai vartojami kitų vietų vardai, o kartais ir šiaip bendriniai žodžiai. Vieną kitą jų, toponimiškai žiūrint, priešdėlio vediniu laikyti galima tik sąlygiškai. Aiškesni priešdėlio *už-* vediniai yra šie: **Už-kertùs** Žž., Kertaus int.: *Kertùs* Žž., Strėvos kr.

¹ Žr. Vaižgantas, Sąrašas..., X, p. 58

² Plačiau žr. p. 104.

³ GDArch., I, 1872/73 metai.

⁴ Žr. p. 221.

Už-govis Dr. — plg. *Gov-etė Šln., Sén-gov-ija || Góv-ijos upālis Varn., Govijos vs.; Už-kupỹs Šl., Šilādžio int.* — plg. *Kupà Kp.; Už-pālė Užp., Šventosios kr.* — plg. *pālios „balos“, Palà Pkr. Dar žr. K. Būga, RR III 544; J. Otrębski, LP I 236.*

Kiti hidronimai su *už-, užu-, užuo-* gali būti tik upėvardžiais virtę bendriniai žodžiai — priešdėlio *už-* (*užu-, užuo-*) vediniai. Jų metaforiškumas yra akivaizdus: *Ūžjaujis* Žr. Minijos int. — *jājuja, užjaujis; Ūžlenkė* Pgg. — taip vadinama Nemuno senvagė tarp Prūselių ir Panemunės k. — *lėnkė „dauba, loma“, užlenkė; Ūžprūdis* Šlv., Šušvės dš. — *prūdas, užprūdis; Ūž-takis* ež. Jrb. — *tākas, užtakis; Ūžupis* Krkn., — *ùpė, užupis; Už-vigadà* ež. Ps. — *vigadà, užvigadà; Ūžvingis* Klm., Šešuvies int. — *vingis, užvingis; Užù-balis* ež. Ob., Užubalių k. — *balà, užùbalis; Užùkalnis* Slč., Mūšos kr. — *kálnas, užùkalnis; Užúožeris < *Užuožeris Šd. — ēžeras, užúožeris, užúožeris.*

Priešdėlis *za-*

Zā-zubras ež. Dgč. Neaiškios darybos vardas. Galima tik spėti, kad jis yra skolinto (slaviško) priešdėlio *za-* vedinys iš *zubras*, plg. *Zubrỹs* Pp.

Priešdėlis *zu-*

Zu-gerklỹs Dgl., Taurokšnės int. — plg. *Gerklė Vlkj., Gėrklės Ob., gerklė.* Daugailių apylinkės senovėje, pagal K. Būgą (RR III 274), įėjo į sėlių gyventas sritis, todėl priešdėlis *zu-* upės varde *Zu-gerklỹs*, gal būt, yra iš *žu-*.

Priešdėlis *ž(u)-*

Žùpė, Žùpis (?) **Žu-upė, *Žu-upis* Grg., Danės kr.: *ùpė, ùpis; Žùpelis < *Žu-upelis* Rod.: *upelis.*

II SUDURTINIAI HIDRONIMAI

Sudurtiniais vadinami hidronimai, sudaryti dviejų žodžių sandūros būdu: *Júod-upis*: *júodas, ùpė (-is); Žiaūk-upis*: *Žiaūkos* k., *ùpė (-is).* Sudurtiniai hidronimai gali būti nagrinėjami įvairiais aspektais. Pirmiausia svarbu žinoti, iš kokių sandų jie yra sudaryti, todėl visų pirma aiškios darybos sudurtiniai hidronimai skirstomi į kelias grupes pagal tai, kokios kalbos dalys eina sudurtinio hidronimo sandais. Šiuo aspektu nagrinėjant sudurtinius hidronimus, į tą pačią grupę pakliūva vande-

nų vardai su jungiamuoju ir be jungiamojo baltio, su pakitusių ir su nepakitusių antruoju sandu einančio žodžio kamiengaliu, kitaip tariant, vienoje grupėje atsiduria skirtingos darybos, arba skirtingus darybinius požymius turintys hidronimai. Vadinasi, norint parodyti visus sudurtinių hidronimų susidarymo būdus, juos dar galima klasifikuoti kitaip: pagal sandų jungimo būdus ir pagal tai, keičiasi ar nesikeičia antruoju sandu einančio žodžio kamiengalis. Skirstant pagal pastaruosius darybinius požymius, jau sykį minėtus hidronimus vėl reikėtų dar bent porą kartų perrašyti, pakartotinai juos pateikti. Kadangi toks kartojimas būtų nepageidautinas, tai plačiausiai nagrinėjami sudurtiniai hidronimai pagal tai, kokios kalbos dalys eina sudurtinių vandenvardžių sandais, o po to, nebenurodant lokalizacijos, aptariami sudurtinių hidronimų sandų jungimo būdai. Visų sudurtinių hidronimų kamiengaliai aptariami drauge.

1. Dariniai iš dviejų daiktavardžių

Didžiosios dalies sudurtinių hidronimų, sudarytų iš dviejų daiktavardžių, antrasis sandas *-upė*, *-upis*, *-upys* arba *-ežeris* yra iš bendrinio žodžio *ùpė* (*ùpis*, *upỹs*) arba *ežeras*. Kalbant apie sudurtinius hidronimus, kurių antrasis sandas turi *-up-* arba *-ežer-*, tenurodoma, iš kokio žodžio yra pirmasis sandas:

a. Pirmasis sandas iš augalo pavadinimo: *Air-ùpė* Mšg., Neries dš.: *aïras* „ajeras“; *Air-upė* Vg., Knituojos int.: *aïras*; *Alksn-upė* rš. Plkn., Šešupės kr.: *alksnis*; *Ažuol-upė* rš. Plkn.: *ąžuolas*; *Berž-upė* Pp., Šventupio int., rš. Nm.: *béržas*; *Elksn-upė* rš. Skg.: *ełksnis*; *Gryb-upė* rš. Kark.: *grỹbas*; *Liėp-upė* Pln., Babrungo dš.: *liepa*; *Liep-upė* Vnd., rš. Plkn., Liepgalio k., Šešupės kr.: *liepa*; *Obel-iùpė* Tj.: *obelis*; *Serbeñt-upė* Šl., Kruojos int.: *serbeñtas*; *Skiřpst-upė* Vl.: *skiřpstas*; *Úos-upė* Rd.: *úosis*; *Vinkšn-upė* rš. Gld.: *vinkšna*; *Žirn-upė* rš. Plkn., Žirnupių k.: *žirnis*; *Kařkl-upė* Pjv., Lieponos dš. (p. f. *Kařklė*): *kařklas*; *Alksn-iupis* Šd., Šakos int.: *alksnis*; *Alksn-upis* Bb., Daugupio int., Gr., Grš., Novos dš. ir kt., iš viso 6: *alksnis*; *Alksn-ùpis*, *Alksn-upỹs* Srv., Viešnauto kr.: *alksnis*; *Alksn-upis* Slnt., Bb., Nevėžio dš.: *alksnis*; *Apýn-upis* Ml. — taip vadinamas Peičiupio žemupys: *apynỹs*; *Apyn-ùpis* Čk., Lazduonos int.: *apynỹs*; *Ās-upis* Sml., Kurio kr.: *asỹs* „asiūk-lis“; *Ažuol-ùpis* Dr., Akmenos kr., Ar., Dubysos kr., Jnš., Vilkliaušio kr., Sk., Šaltinio int.: *ąžuolas*; *Bérž-upis* Grl., Jiesios int., Jnk., Noreik-

upės dš., Krp., Pusupio dš. ir kt., iš viso 6: *béržas*; *Beřž-upis* Kl., Alanto int.: *béržas*; *Berž-ùpis* Krkn., Kiemsruto int., Srd., Armenos int., Tršk., Nevėžio dš. ir kt., iš viso 6: *béržas*; *Berž-upis* rš. Grš., Novos dš.: *béržas*; *Blend-upis* Dr.: *bleñdė*; *Blind-upis* Stč., Obelės int.: *bliñdė*, *blindis*; *Dóbil-upis* Krtv., Vėkės int.: *dóbilas*; *Ėgl-upis* Skd., Všk., Plonės int.: *ėglė*; *Ėgl-upis* Jnšk., Alksnupio int., KzR., Ėglupio k. ir kt., iš viso 6: *ėglis*; *Gárš-upis* Ob., Kriaunos int.: *garšas* „garšva“; *Gluosn-upis* Al., Nemuno int.: *gluosnis*; *Grỹb-upis* Kltn.: *grỹbas*; *Kařkl-a-upis* Žmt., Kavoliupio int.: *kařklas*; *Kařkl-upis* Šauk., Šatrijos kr., Trš., Pesčio int., Vks., Ventos dš., Žr., Lendrupio dš.: *kařklas*; *Lazdýn-upis* Grk., Alsos int., Kp., Juodupės int., Skp., Lazdynupio vs.: *lazdýnas*; *Lėndr-upis* Krš., Žaigio kr., Krtv., Dubysos int., Lž., Vaidmino dš. ir kt., iš viso 7: *lėndrė* „nendrė“; *Leñdr-upis* Lkč., Liekės int.: *lėndrė*; *Liep-a-upis* Žmt.: *liepa*; *Liep-upis* Jnšk., Mūšos int., Žr., Vilkos dš.: *liepa*; *Liep-ùpis* Bb., Strebuko int.: *liepa*; *Lùkšt-upis*, *Lukšt-upỹs* Pp., Verve džio int.: *lùkštas* „vandens lelija“; *Nėndr-upis* Graž., Btr., Obelties int., Skd.: *nėndrė*; *Obel-ùpis* Kdl., Širvintos int.: *obelis*; *Puòk-upis* Sd., Luobos kr.: *puòkė* „pùkė; balų žolė“; *Saman-ùpis* Lkš., Siesarties kr.: *sāmanos*; *Serbeñt-upis* Dr., Čk., Uosintos int., Grk., Mituvos kr., Rk., Trš., Lūžupio kr.: *serbeñtas*; *Skiřpst-upis*, *Skiřps-daubis* Vl., Dvaro upelio int.: *skiřpstas*; *Skróbl-upis* Klm., Dratvens int., Krtn., Akmenos kr.: *skróblas*; *Smilg-upis* Kr., Nykos dš.: *smilga*; *Traūš-upis* Lk., Vaidžio dš.: *traūšis* „dumblo žolė; ožkabarzdis“; *Úos-upis* Lg., Šiladžio kr., Mžk., Ašvos kr., Rd., Ežerėlės kr. ir kt., iš viso 7: *úosis*; *Uos-ùpis* Kp., Didžprūdžio int.: *úosis*; *Vinkšn-upis* Al., Dr., Akmenos kr. ir kt., iš viso 11: *vinkšna*; *Vinkšn-ùpis* Kdl., Nemuno kr.: *vinkšna*; *Žilvič-iupis* Vb., Pyvesos dš.: *žilv-itis*; *Žirn-ia-upis* Trgn., Rūdakasčio int.: *žirnis*; *Žiřn-upis* Sk., Kivės int.: *žirnis*; *Žòl-iupis* Dkšt. į Dysnų ež.: *žolė*; *Žòl-upis* Lkš., Lenkupio int.: *žolė*; *Alksn-upỹs* Srv., Liepupio int.: *alksnis*; *As-upỹs* Erž.: *asỹs*; *Berž-upỹs*, *Bérž-upis* Šmn., Juodupės int.: *béržas*; *Eržkėt-upỹs* Dr.: *erškėtis*; *Gluoksn-upỹs* Bsg., Liaudės int.: *gluoksnis* „gluosnis“; *Grūš-upỹs* Čk., Uosintos int.: *grūšià*; *Lendr-upỹs* Rgv., Nevėžio int.: *lėndrė* „nendrė“; *Liep-upỹs* Gdž., Dotnuvėlės dš., Kdn., Malčiaus int., Srv., Nevėžio dš., Srv., Nevėžio kr.: *liepa*; *Serbent-upỹs* Pnm., Žvygupio int., Ar., Gausantės int.: *serbeñtas*; *Vinkšn-upỹs* Bb., Srv.: *vinkšna*; *Vyšn-iupỹs* Kdn., Nevėžio int.: *vyšnià*; *Alksn-ã-intakis* Jrb.: *alksnis*, *iñtakas*; *Bérž-ravis* Šlv., Dubysos kr.: *béržas*, *rāvas*; *Ėgl-ia-ravis* An., Šventosios int.: *ėglė*, *rāvas*; *Grūš-revis* Pkn.,

Tumulšios int.: *grūšià, rėvas* „ravas“; *Pūk-ravis* Tt., Gryžuvos int.: *pūkė* „balų žolė; švylys“, *rėvas*; *Ėgl-ežeris* ež. Švnc.: *ėglė*; *Klėv-žeris* < **Klev-ežeris* ež. Sem.: *klėvas*.

Prie šios grupės priklausytų ir tokie sudurtiniai upių ar ežerų vardai, kurių antrasis sandas yra ne vandens nomenklatūrinis terminas, o koks nors kitas daiktavardis. Nuo kitų šios grupės hidronimų jie skiriasi tuo, kad dauguma jų vartojami metaforiškai. Dalis jų pradžioje galėjo būti įvairių kitų vietų vardai (pvz., *Blindžiapievis, Gařšpelkis, Lėplaukis*), ir tik vėliau buvo perkelti per (pro) tas vietas tekantiems upeliams arba greta esantiems ežerams pavadinti. Todėl jie, kaip hidronimai, yra ne žodžių sandūros būdu sudaryti, o perimti iš kitų vietų. Tuo jie labiau siejasi su pirminiais hidronimais, negu su sudurtiniais. Nuo pirminių jie skiriasi tuo, kad dauguma pirminių yra tiesiog kilę iš nepasikeitusių bendrinių žodžių ar asmenvardžių, o tokie sudurtiniai – iš kitų vietovardžių – sudurtinių darinių. Prie sudurtinių juos labiau tinka dėti dar ir todėl, kad dalies jų (kurių antrasis sandas yra ne fiziografinis terminas) metaforiškumas yra labai neaiškus (plg. *Beržaviėtis*), o kartais jo ir iš viso gali nebūti (plg. *Lėpakojis*). Tokie hidronimai yra: *Berž-aviėtis* Vs., į Vernijo ež.: *bėržas, vietà*; *Blindž-ia-pievis* Jž., į Bedugnio ež.: *blindis, piėva*; *Gařš-pelkis* Šmk., Alsos kr.: *gařšas* (ar *garšvà*), *pėlkė*; *Lėp-a-kojis* Prn., Nemuno kr.: *lėpa, kója*; *Liep-daubis* Grg.: *lėpa, daubà*; *Liep-laukis* Ar., Balvankos int.: *lėpa, laũkas*; *Vinkšn-ã-kelis* Čk., Juodupio int.: *vinkšna, kėlias*; *Kopũst-a-daržis* ež. Trg.: *kopũstas, dařžas*; *Puš-ã-ragis* Dysnykščio ež. dalis Dkšt.: *pušis, rãgas*.

b. Pirmasis sandas iš gyvūno pavadinimo: *Gaigal-upė* Klp., į Baltiją: *gaigalas*; *Katin-upė* rš. Gld.: *kātinās*; *Kiaũl-upė* Br., Višakio dš., Snt., Aukšpirtos dš., Vlkv., Alksnės kr.: *kiaũlė*; *Krėgžd-upė* RdN., Apaščios int.: *krėgždė*; *Kumel-upė* rš. Plkn.: *kumėlė*; *Lėk-upė* Pn., Sanžilės int.: *lokỹs*; *Mėšk-upė* Bsg., Pgg., Kamonos int.: *meškà*; *Šárk-upė* Tj., Šventosios dš.: *šárka*; *Šern-upė* Pg., rš. Įs.: *šėrnas*; *Šešk-upė* Šr., Širvintos dš.: *šėškas*; *Šũn-upė* Pkn., Girmuonio int.: *šuõ* (*šuñs*); *Taũr-upė* Vnd., Urkos int.: *taũras*; *Taur-upė* Lap., Neries int.: *taũras*; *Taur-upė* rš. Drk.: *taũras*; *Vãnag-upė* Plng.: *vãnagas*; *Vanag-upė* rš. Stlp.: *vãnagas*; *Várn-upė* Užv., Ušnos int.: *várna*; *Varn-upė* Vnd., Mėklos dš., Žm., Barupės kr.: *várna*; *Varn-upė* Šl., į Kairių ež.: *várna*; *Vėbr-upė* Pš., Lėvens int.: *vėbras* „bebras“; *Vėž-upė* rš. Plkn.: *vėžỹs*; *Vilk-upė* Vp., Sugedos kr.: *vilkas*; *Vilk-upė* rš. Plkn.: *vilkas*; *Žãs-upė* Bg. K.: *žãsis*; *Žirg-upė* Al., Mikasos int.: *žirgas*; *Žirg-upė* rš. Gm.:

žirgas; Žiurk-upė rš. Gm. : žiurkė; Žvėr-upė Ign. : žvėris; *Ánc-iupis* Krkn., Lokaušos int., Šil., Jiesios kr. : *ántis*; *Antýt-upis* Sml., Liúlio int. : *antýté*; *Añt-upis* Čk., Krūvandos int., Km., i Dviragio ež., Šlv., Tvarkantės kr. : *ántis*; *Aũkšl-iupis* Dkšt., Dysnos dš. : *aũkšlė* „tokia žuvis“; *Balañd-upis* Lk., Duobinio kr. : *balañdis*; *Bebr-upis* Lkš., Siesarties int. : *bėbras*; *Bit-upis*, *Bit-upỹs* Šlv., Liolingos int. : *bitė*; *Blūs-upis* Snt., Šešupės dš. : *blusà*; *Bried-upis* Yl., Spigino int., Grnk., Sakalupio int., Kl. ir kt., iš viso 6: *briedis*; *Briedž-iupis* Jnšk., Mūšos dš. : *briedis*; *Čiõtupis* (ar *Čiõtupis*?) Užv., Ušnos dš. : *čiõtė* „kiaulė“; *Čivil-upis* Bsg., Vabalo int. : *čivilis*; *Dābr-upis* Skd., Apšės kr., Žgč., Ežeruo nos kr. : *dābras* „bebras“; *Diēl-upis* Snt., Pentos int. : *dielė* „dėlė“; *Driež-upis* Krn. : *driežas*; *Gaid-upis* Grk., Dubysos kr., Užv., Varmikės int. : *gaidỹs* (dėl semantikos plg. *Višt-upis*, *Gaidvištis*); *Gaidž-iupis* Pkr., Daugyvenės int., Šd., Alksnupio int. : *gaidỹs*; *Garn-upis*, *Garn-upỹs* Kp., Kupos int., Nj., Nevėžio dš. : *garnỹs*; *Gegūt-upis* Bsg., Dotnuvėlės int. : *gegūtė*; *Gėrv-upis* Btg., Kl., Žvelsos int. : *gėrvė*; *Gyvāt-upis* Sd., Šakos dš. : *gyvātė*; *Jaut-upis* Als., Pagardenio dš. : *jautis*; *Karōs-upis* Vlk. : *karōsas*; *Karvėlpis* < **Karvel-upis* Rk., Ūdrupio kr. : *karvėlis*; *Karvėl-upis* Brž., Rovėjos int. : *karvėlis*; *Katĩn-upis* Nj., Šuojos int., Šlv., Trg., Ežeruo nos int. : *kātinās*; *Kāt-upis* Akm., Dabikinės dš., Akm., Dabikinės kr., Yl., Veretos dš. ir kt., iš viso 6: *katė*; *Kėkšt-upis* Dglš., i Ringio ež., Grš., Novos dš. : *kėkštas*; *Kiaũl-iupis* Šd., Vinkšnupelio int. : *kiaũlė*; *Kiaũl-upis* Klm., Kražantės int., Nv., Mārkijos dš., Ob., Kriaunos int. ir kt., iš viso 6: *kiaũlė*; *Kiaul-upis* Krtn., Lg., Kruojos int., Rk. : *kiaũlė*; *Kirmėl-iupis* Rz., Dubysėlės int. : *kirmėlė*; *Krėgžd-upis* Srj. – taip vadinama Kunigiškė iki Vosbūčių k. : *krėgždė*; *Kuĩs-upis*, *Kuĩsupalis* Dr. : *kuĩsis* „uodas“; *Kumėl-upis* Gr., Drūtupio int., Brb., Peršėkės int., Jnk., Novos int. ir kt., iš viso 9: *kumėlė*; *Lašĩš-upis* Žd., Kvistės kr. : *lašĩšà*; *Lydek-upis* Bt., Kertenio int. : *lydekà*; *Lók-upis* Kv., Jūros dš., Vg. : *lokỹs*; *Lok-upis* rš. Brš., Nemuno dš. : *lokỹs*; *Lũš-upis* Krž., Plusčios int., Vdk. : *lũšis*; *Mekšr-ùpis* Jz., i Jiezno ež. : *mėkšras*; *Mėšk-upis* Rz., Ežerėlės int., KzR., Jūrės kr., Smln., Šventosios dš. : *meškà*; *Mešk-ùpis* Kdl., Juodkupio int. : *meškà*; *Óžk-upis* Akm., Gulbino dš., Akm., Dabikinės kr., Kdl. ir kt., iš viso 7: *ožkà*; *Óž-upis* Dj., Orijos dš., Krkn., Nevėžio dš., Lk., Duobinio kr. ir kt., iš viso 13: *ožỹs*; *Pařš-upis* Brž., Apaščios int., Dj., Orijos int., Lg., Kulpės int. : *pařšas*¹; *Paũkšt-upis* Jrb., Mituvos kr. : *paũkštis*;

¹ Dėl semantikos plg. *Kiaũl-upė*, *Kiaũl-upis*, *Kiaul-upỹs* (: *kiaũlė*), *Čiõt-upis* (: *čiõtė* „kiaulė“), lat. *Cūk-ēzers* ež. (: lat. *cūka* „kiaulė“). Todėl hidronimų *Pařšupis*,

Pelėd-upis Ldvn., Dovinės int., Pp., Avižlio int., Šv., Stigrės int.: *pelėda*; *Sakal-upis* Brt.: *sākalas*; *Silk-upis* Yl., Kalties kr.: *silkė*; *Skėr-upis* Lk., Rdd., Nevėžio int., Tj.: *skėrỹs*; *Stařk-upis* Nv., Pievio dš.: *stařkas*; *Stirn-upis* Krš., Ventos dš.: *stirna*; *Strāzd-upis* Lkš., Lenkupio int., Lk., Daugupio int.: *strāzdas*; *Strazd-upis* Kr., Jotulės int.: *strāzdas*; *Šārk-upis* Kp., Lėvens kr., Rz., Šd., Šerkšnės kr. ir kt., iš viso 6: *šārka*; *Šėrn-upis* Jnk., Tamošupio int., Kt., Lkč., Ovos dš., Pnd., Šmn., Aluo ties dš.: *šėrnas*; *Šėšk-upis* Alv., Nemunaičio mstl.: *šėškas*; *Šėšk-upis* rš. Vp., Širvintos dš.: *šėškas*; *Šėš-upis* Skd.: *šėšė* „juodasis strazdas“; *Širš-upis* Snt., Pentos kr.: *širšė*; *Šun-upis* Grk., Btg., Dubysos int., Grš., Šedvygos int. ir kt., iš viso 6: *šuō* (*šuņs*); *Taūr-upis* Bt.: *taūras*; *Taur-upis* Šš., į Šašuolių ež., Vlk., Versekos dš.: *taūras*; *Ūdr-upis* Ms., Ldvn., Šešupės int., Rk., į Ignotiškio ež., Tt., Gryžuvos int.: *ūdra*; *Ūod-upis* Rmš., Uolės int.: *uodas*; *Varl-a-upis* Krt., Mišupės dš., Ms.: *varlė*; *Vařl-ia-upis* Pjv.: *varlė*; *Vařl-iupis*, *Varliupėlis* Sml., Labos int.: *varlė*; *Vařl-upis* Klm., Žalpės int., Mžk., Ventos kr., Pln., Minijos dš. ir kt., iš viso 11: *varlė*; *Vārn-upis* Grg., Lašiupio kr., Nj., Nevėžio int., Šk., Šl. – taip vadinamas Švėdės aukštupys iki Aleksandrijos k.: *vārna*; *Vėgėl-upis* Vg., Varmės int.: *vėgėlė*; *Vėž-upis* Akm., Agluonos dš., Dglš., į Šaminio ež., Yl., Kalties kr. ir kt., iš viso 10: *vėžỹs*; *Vėž-upis* Blnk., Brt., Kt., Rausvės dš.: *vėžỹs*; *Vijūn-upis* Kbr., Širvintos int.: *vijūnas*; *Vilk-upis* Grš., Pentos int., Grz., Einauto int., Yl., į Kalčių ež. ir kt., iš viso 12: *vilkas*; *Višt-upis* Krtv., Šetupio int., Krtv., Dubysos int. Dt., Smilgos kr., Žml., Beržtalio int.: *vištà*; *Zuik-upis* Šk., Siesarties int.: *zùikis*; *Žālt-upis* Vn., Lazduonos int.: *žāltỹs*; *Žirg-upis* Krk., Žl.: *žirgas*; *Žiūr-k-upis* Šauk.: *žiūr-kė*; *Žvėr-upis* Sml., Čk., Dubysos dš., Vb., Pyvesos int.: *žvėris*; *Žvirbl-upis* Jnk., Višakio int., Kp., Kupos int.: *žvirblis*; *Gaidž-iupỹs* Jon., Lankesos int.: *gaidỹs*; *Kač-upỹs* Zp. – taip vadinamas Dievogalos aukštupys, Dt., Dotnuvėlės dš.: *katė*; *Kiaul-upỹs* Kdn., Alkupio int.: *kiaulė*; *Mešk-upỹs* Snt., Aukspirtos int.: *meškà*; *Ožk-upỹs* Krp., Šventupio dš.: *ožkà*; *Parš-upỹs* Šmn., Pelyšos int.: *pařsas*¹; *Skruzd-upỹs* Vl., Nemuno dš.: *skruzdė*; *Sliėk-upỹs* Krk.,

Pařšežeris šaknį *pař-* sieti su *Peřs-as*, *Pers-antė*, *Pirš-enas*, *Perš-okšnà* turėtume labai atsargiai, nes sudurtiniai hidronimai, apskritai imant, yra jaunesni už vedinius, o jų semantika daug neapibrėžtesnė. Dėl *Pařš-upis*, *Pařš-ežeris* besąlygiško sulyginito su *Peřsas* ir kt. žr. Б. Савукинас, К проблеме западнобалтийского субстрата в югозападной Литве, „Baltistica“, I (2), p. 170.

¹ Dar žr. *Pařšupis* (p. 229).

Šušvės dš.: *sliekas*; Šark-upỹs Užp., Šventosios dš.: *šarka*; Šešk-upỹs Km., Šetekšnos int., Krkn.: *šėškas*; Taur-upỹs Ar., Dubysos kr.: *taūras*; Varl-upỹs Bb., Garnūpio int., Grnk. Gomertos int.: *varlė*; Varn-upỹs (3^a) Brž., Rovėjos int., Lel., Vl., Tiltupio int.: *várna*; Varn-upỹs (3^b) Dbk., Aknystos dš., NmŽ., Tenenio int., Rk., Šventosios int.: *vařnas*; Vėž-upỹs Srv., Barinės kr.: *vėžỹs*; Vilk-upỹs Kp., Didžprūdžio int., Kp., Pyvesos kr., Kp., Lėvens kr., Rk., Srv.: *vilkas*; Žalč-iupỹs Pkr., Kruojos dš., Srv., Kruosto kr., Tj., Giedrės int.: *žaltỹs*; Bars-ā-ravis Ar., Dubysos dš.: *barsas, barsukas, rā-vas*; Bit-ravis Tt.: *bitė, rāvas*; Blūs-ravis Btg., Luknės int.: *blusà, rāvas*; Dėguž-ravis Rs.: *degužė „gegutė“, rāvas*; Katin-ravis Rs., Dubysos int.: *kātinās, rāvas*; Pelėd-ravis Tt.: *pelėda, rāvas*; Strāz-ravis Šlv., Daukšupio int.: *strāzdas, rāvas*; Šark-ravis Tt., Lokystos int.: *šarka, rāvas*; Vėž-griovis Mšk., Mūšos kr.: *vėžỹs, griovỹs*; Vėž-ravis Vg., Trumpės int.: *vežỹs, rāvas*; Vilk-a-revis Prn., Rūdupio k.: *vilkas, rēvas*; Zuik-ravis Rdd.: *zuikis, rāvas*; Briedž-ežeris ež. Ant.: *briedis*; Dėl-ežeris ež. Ps.: *dėlė*; Kiaūl-ežeris ež. Dgč., Krtv.: *kiaūlė*; Krāk-ežeris ež. Trgn., Vvs.: *krākė „karosas“*; Kūrm-ežeris ež. Pgg.: *kūrmis*; Lin-žeris < (?) **Lyn-ežeris ež. Sem.: lynos*; Pařš-ežeris ež. Lkv.: *pařsas*¹; Varl-ā-ežeris ež. Pnd.: *varlė*; Vařl-ežeris ež. Jž., Kp., Mlt. ir kt., iš viso 9: *varlė*; Vėž-ežeris ež. Šauk., Užv.: *vėžỹs*; Vilk-ežeris ež. Onš.: *vilkas*.

Prie šios grupės dar priskirtini aiškesni ar mažiau aiškūs metaforiniai upių ir ežerų vardai²: *Áln-ia-ragis* Brb., Mikasos int.: *álnis* „elnias“, *rāgas*; *Aūkšl-ia-kampis* Dysnų ež. dalis Dkšt.: *aūkšlė, kaĩmpas*; *Briedž-sragis* Lkč., Liekės int.: *briedis, rāgas*; *Gaid-kojis* Krš., Šėkščio int.: *gaidỹs, kója*; *Gaid-vištis* Žr., į Saloto ež.: *gaidỹs, vištà*; *Gaidž-kaklis* Krž., į Dausino ež.: *gaidỹs, kāklas*; *Gėnž-girė* Krš., Lūksto int.: *gėnžė* „toks paukštis“, *girė*; *Gerv-ā-balė* Ps., Mūšos kr.: *gėrvė, balà*; *Griėž-piaunis* Kltn.: *griežė „griežlė“, piaunỹs*; *Jauč-balỹs* Rgv., Juostos int.: *jautis, balà*; *Jauč-ragis* Krkn.: *jautis, rāgas*; *Jaut-kaklis* Lkv., į Dievyčio ež.: *jautis, kāklas*; *Kāč-balis* Rk.: *katė, bala*; *Kumėl-duobė* Graž., Širvintos int.: *kumėlė, duobė*; *Lap-gardỹs* Vlkj., Vejuonos int.: *lāpė, gařdas*; *Lāp-urvis* Krt.: *lāpė, ūrvas*; *Lydėk-žiogė* Šlu., Aukštumalos dš.: *lydekà, žiogis* „pavasarij tekantis, vasarą išdžiūstantis upelis; vadaksnis“; *Lydėk-žiogis* ež. Šlu.: *lydekà, žiogis*; *Mėšk-a-lizdis* KzR., Jūrės int.: *meškà, lizdas*; *Mešk-a-rūsis* ež. Šauk.: *meškà, rūsỹs* (?); *Mėšk-a-vartė* Naručio ež. dalis Vad.: *meškà, vařtai* (?); *Mešk-ū-balė* rš. Brž.: *meškà*,

¹ Plačiau žr. p. 229.

² Dėl tokių darinių plačiau žr. p. 228.

balà; *Óž-daubis* Vn., Bario int.: *ožys, daubà*; *Ož-ia-raistys* Brb., Barbieros int.: *ožys, raistas*; *Óžk-a-balis* ež. Vvs.: *ožkà, balà*; *Ožk-ã-balis* Skdv., Gulbino int.: *ožkà, balà*; *Ožkãklė* (< **Ožk-kãklė*?) Grk., Griaužų k.: *ožkà* (ar *ožys*), *kãklas*; *Óžk-a-laukis* rš. Kp., Mituvos dš.: *ožkà, laũkas*; *Óž-kalnis* Klm., Alksnos int.: *ožys, kãlnas*; *Óž-nugaris* Šlv., Daukšupio int.: *ožys, nũgara*; *Ož-nugarys* Čk., Dubysos int.: *ožys, nũgara*; *Óž-ragis* Bt., Janavos vs., Žgč.: *ožys, rãgas*; *Paũkšt-lankis* Krt.: *paũkštis, lankà*; *Pelėd-skynimis* Grk., : *pelėda, skynimas*; *Slãnk-piaunis* Šmk. : *slãnka, piaunys*; *Stařk-a-lizdis* Jž., į Jũzinto ež.: *stařkas, lizdas*; *Stařk-lizdis* Slč., Bėrelės int.: *stařkas, lizdas*; *Šãm-a-linkis* ež. Lkm.: *šãmas, linkė, linkis* „vingis“; *Šãrk-a-balė* Ob., į Sulpio ež.: *šãrka, balà*; *Šãrk-a-kõjis* Bb., Kriausupio int.: *šãrka, kõja*; *Šėšk-a-brastis* Grnk., Šušvės int.: *šėškas, brastà*; *Šũn-daubis* Vl., Armenos int.: *šũõ, daubà*; *Šũn-pakaušis* Kp., Pyvesos int.: *šũõ, pakãušis*; *Vãnag-balis* Srd. : *vãnagas, balà*; *Vanag-ũ-piaunis* Vl.: *vãnagas, piaunys*; *Vãrn-a-kampis* Dysnų ež. dalis Dkšt.: *vãrna, kaũpas*; *Vãrn-a-lizdis* Vb.: *vãrna, lizdas*; *Varn-a-pagirys* Šmk., Kũlupio int.: *vãrna, pagirys*; *Vãrn-a-salė* Srj.: *vãrnas, salà*; *Varn-õ-balis* Srv., Viešnauto int.: *vãrna, balà*; *Vėž-lonkis* Rm.: *vėžys, lankà*; *Vilk-a-biržė* Skd.: *vilkas, biržė* „beržynas“; *Vilk-a-kũkis* ež. Bg. Sn.: *vilkas, kũkis* „kablys, vãšas“, plg. *kũkti* „liukti, kumpti“, *Vilk-a-vařnė* Als., Sruojos kr.: *vilkas, vãrna* (ar *vãrnas*); *Vilk-balė* Vlkv., Juodupės int.: *vilkas, balà*; *Vilk-gerklė* Šll., Žiuržmočio int.: *vilkas, gerklė*; *Vilk-lieknis* Pp., Vervedžio int.: *vilkas, liėknas* „žemuma, raistas“; *Vilk-otakis* Al.: *vilkas, tãkas*; *Žãš-kaklis* Šlv., Rd., Kruojos int.: *žãsis, kãklas*.

Skiriant sudurtinius hidronimus, kurių pirmasis sandas gali būti iš gyvũno pavadinimo, išskyla viena didelė problema. Kaip jau buvo minėta, kalbant apie pirminius hidronimus, lietuvių antroponimijoje yra daugybė vardų ir pavardžių, kilusių iš visai nepasikeitusių gyvũnų pavadinimų (pvz., *Gaigalas, Krėgždė, Šãrka, Taũras, Vãrna, Vãnagas, Vėgėlė* ir t. t.). Galima sakyti, kad dauguma žinomesnių gyvulių, paukščių ir žvėrių pavadinimų gali eiti pavardėmis ir vardais. Kalbant apie sudurtinių hidronimų pirmąjį sandą, bandoma skirti hidronimus su apeliatyvinio pirmuoju sandu nuo hidronimų, kurių pirmasis sandas gali būti iš tikrinio daiktavardžio. Tačiau ten, kur pirmasis sandas lygiai gali būti iš tikrinio ir iš bendrinio daiktavardžio (plg. *Krėgždė* ir *krėgždė, Vãnagas* ir *vãnagas* ir t. t.), toks skyrimas gali būti tik spėjamas. Praktiškai nėra jokių priemonių įrodyti, kad, pavyzdžiui, upės vardo *Šãrkupis* pirmasis sandas yra iš bendrinio, o ne iš tikrinio daikta-

vardžio. Tai liečia ne tik šimtus sudurtinių hidronimų, kurių pirmasis sandas gali būti iš daiktavardžio (pirmasis sandas iš gyvūno, iš augalo pavadinimo ir kt.), bet ir dalį sudurtinių hidronimų, kurių pirmasis sandas būdvardinis (pvz., *Júodupis* – plg. *júodas* ir *Júodis* avd.). Beveik visais tokiais atvejais sudurtiniai hidronimai pateikti prie apeliatyvinių pirmąjį sandą turinčių darinių, nes vis dėl to, nežiūrint visiško neaiškumo, tokių hidronimų pirmųjų sandų ryšys su apeliatyvais rodosi paprastesnis, natūralesnis, negu su asmenvardžiais. Antra vertus, žodžių darybai tai nėra esminis dalykas.

c. Pirmasis sandas iš kokio nors kito bendrinio daiktavardžio: *Lank-upà* Graž., Širvintos kr.: *lankà* ir, gal būt, **upa*, plg. (?) *Výk-upas* Šlv.; *Angl-upè* rš. Gld. : *anglis*; *Bal-upè* rš. Rg., Šešupės kr.: *balà*; *Beržt-upè* Krt.: *béržta* „žemė, kur auga beržai“; *Dirv-upè* Žd.: *dirvà*; *Dvar-ã-upè* Žm. : *dvãras*; *Ežer-upè* rš. Plkn., Šešupės kr.: *èžeras*; *Gèld-upè* Kltm.: *gèlda*; *Giltin-ùpè* Varn., Varnelės dš.: *giltinè* (plg. *Giltinè* Jon., Neries kr.); *Jaur-upè* Lkm., į Šakarvų ež.: *jáura*; *Kamp-upè* rš. Gm.: *kaĩpas*; *Kãp-upè* Šd., Daugyvenės kr.: *kapaĩ*; *Kap-ùpè* An., Šventosios int., Jsv., Lnkv., Mūšos kr., Stč.: *kapaĩ*; *Kap-upè* Žml.: *kapaĩ*; *Karčem-upè* rš. Gm.: *karčemà*; *Kraũj-a-upè* Št.: *kraũjas*; *Krauj-ùpè* Kdn., Obelies int.: *kraũjas*; *Krioklÿn-upè* Kdl., Šešupės dš.: *krioklÿnè* „kur daug krioklių“; *Lank-upè* rš. Prk.: *lankà*; *Lauk-upè*, *Laũk-upè*, *Lauk-upÿs* Rk., Nemunėlio dš.: *laũkas*; *Lauk-upè* rš. Stlp. : *laũkas*; *Lenk-upè* rš. Gld.: *lénkè* „dauba, slėnys, loma“; *Malũn-upè* rš. Drk. : *malũnas*; *Mól-iupè* Lg.: *mólis*; *Mol-iùpè* Vvs.: *mólis*; *Mol-upè* rš. Plkn.: *mólis*; *Prũd-upè* rš. K., Plkn., Šešupės dš.: *prũdas*; *Prũd-upè*, *Prũd-upÿs* Rk., Juodupės int.: *prũdas*; *Ragan-ùpè* Vvs. : *rãgana*; *Rag-upè* rš. Plkn., Būdupės dš.: *rãgas*; *Ramov-upè* rš. Įs.: *ramovè*; *Rũd-upè* Vs., į Vernijo ež.: *rũdà*; *Sidãbr-upè* Tj., Mūšios int.: *sidãbras*; *Skard-upè* rš. Gm.: *skaĩdis*; *Skaĩdž-iupè* Ds.: *skaĩdžius*; *Smal-upè* rš. Gst.: *smalà*; *Šil-a-ùpè* Vdk., Apusino kr.: *šilas*; *Šil-upè* Jnk., Novos kr., Lkš., Šedvygos dš.: *šilas*; *Šil-ùpè* Gl., Nemuno kr., Grk., Apusino kr., Kbr., Lieponos dš., Prk., Minijos int.: *šilas*; *Tilt-upè* rš. Vš.: *tiltas*; *Žied-ùpè* Pnt., Lankesos kr., Krk., Šušvės kr.: *žiedas*; *Akmen-ùpis* Grž., Novos int., Kp.: *akmuõ*; *Álksn-upis* Mžk., Ašvos dš.: *álksna* „alksnynas“; *Álk-upis* Als., Sruojos dš., Btg., Dubysos dš., Dr., Juodupio dš. ir kt., iš viso 12: *alkà* „balokšnis, tvenkinys“, *alka* „aukų vieta“, *alkas* „šventykla“; *Alk-ùpis* Pn., Nevėžio kr.: *alkà*, *alkas*; *Aũks-upis* Pn., Siesarčio int.: *áuksas*; *Bãčk-upis* Rdn., Gelžės int.: *bačkà*; *Bãl-upis* Krp.,

Šventupio int., Slč., Bèrès int.: *balà*; *Bal-ùpis*, *Bal-upÿs* Dt., Dotnuvèlès int.: *balà*; *Bern-a-ùpis*, *Bern-a-ùpè* Prnv., Gynèvès int.: *bèrnas*; *Béržt-upis* Grk., Šaltuonos int., Klp., Eketès int., Plv.: *béržta* „vieta, kur auga beržai“; *Biržt-upis* Slnt.: **biržta* (?), plg. *béržta*; *Bób-upis* Rs.: *bóba*; *Bókšt-upis*, *Bókštupelis* Bsg., Dotnuvèlès int.: *bókštas*; *Bravār-upis* Lž., Vadaksties kr.: *brāvaras*; *Burliōk-upis* rš. Grš., Novos dš.: *burliōkas* „laivų traukėjas prieš srovę“; *Daūb-upis* Mžk., Ventos int., Plt., Salanto int., Tl., Viešvès kr.: *daubà*; *Degės-upis* Šd., Beržès int.: *degėsis* „degimo liekana; apdegęs medis“; *Diėv-upis* End., į Kapstato ež.: *diėvas*; *Drusk-upis* Brš., Nemuno dš., Plt. – taip vadinama Bebrès pradžia: *druskà*; *Dubūr-upis* Krt., Mžk., Ventos dš.: *duburÿs*; *Duobėl-upis* Nmž., Tenenio int., Pp., Šventupio kr.: *duobėlė*; *Dúob-upis* KlvrŽ., Pagardenio dš., Skd., Vrn., Merkio kr.: *duobė*; *Duōb-upis* Trk., Ventos dš.: *duobė*; *Duob-ùpis* Vrn., Merkio dš.: *duobė*; *Dūš-upis* End., Veiviržo int.: *dūšià*; *Dvār-upis* Trk., Gailėšio int., Vg., Knituojos int.: *dvāras*; *Eglÿn-upis* Žd., Varduvos kr.: *eglynas*; *Elk-upis* Akm.: *elkas* „alkas, alka“; *Ežēr-upis* Kltn., Akmenos kr., Nj., Kiršino int., Rt., Jūros kr., Žd., Varduvos kr.: *ėžeras*; *Ežer-ùpis* Krtv., į Jonelaičių ež.: *ėžeras*; *Gal-upiai* Žd., Varduvos int.: *gālas*; *Gāl-upis* Kn., Nemuno kr.: *gālas*; *Gařgd-upis* Dr., Akmenos dš., Tl., Pateklos kr.: *gařgdas*; *Géld-upis* Krkn., Vadakties int., Čk., Lazduonos int., Kl., Alanto dš., Lž., Vadaksties int.: *gélđa*; *Gelėž-upis* Bb., Kiaunupio int., Bsg., Dotnuvèlès int.: *geležis*; *Gelež-ùpis* Nm., Novos kr., Rz., Didžiupio int.: *geležis*; *Gélž-upis* Tv., Graulaukio kr.: *gelžis* „geležis“; *Gir-upis* Bt., Klm., Dratvens int., Lk., Ušnos dš. ir kt., iš viso 8: *girė*, *girià*; *Goj-upis* Rz.: *gōjus*; *Griņd-upis* Šll., Bremenos dš.: *grindà*, *grīndas* „raštų klojinys; grindys“; *Īnkst-upis* Krkn., Liaudės int.: *inkstas*; *Īž-upis* Nj., Kiršino int.: *ižas* „ledo lytys šalant vandeniui“; *Jáuj-upis* Krš., Kumulšos int., Rt., Jūros dš., Vdk., Šešuvies dš.: *jáuja*; *Káln-upis* Krt., Minijos kr., Rs., Šaltuonos dš.: *kálnas*; *Kamš-upis* Snt., Aukspirtos int.: *kamšà* „žabais klotas kelias; pylimas; užtvanka“; *Kāp-upis* Klp., Danės kr., Pln., Sausdravo dš.: *kapai*; *Kap-ù-upis* Kp., Pyvesos int.: *kapai*; *Klón-upis* Krn., Nemuno dš.: *klónis*; *Kraūj-a-upis*, *Kraūjupelis* Ut., Rašės kr.: *kraūjas*; *Kraūj-upis* Pn., Žagienio int., An., Vadakstos int., Užv.: *kraūjas*; *Kraū-upis* Jon., Šešuvos int., Kltn.: *kraūjas*; *Kreid-upis*, *Kreidupelis* Vv., Viemuonios kr.: *kreidà*; *Krėsl-upis* Šlv.: *krėslas* „kėdė; suolas; skersaplautis“; *Krÿž-upis* Brž., Rovėjos int., Pp., Vegerès int., Trk., Kundroto kr.: *krÿžius*; *Kūl-ā-upis* Tv., Momio kr.: *kūlis* „akmuo“;

Kuln-upis Kdl., Nemuno kr.: *kulnas*; *Kūl-upis* End., Grg., Minijos dš., Yl., Luobos dš. ir kt., iš viso 20: *kūlis*; *Kūnig-upis* Dr., Kbr., Širvintos dš., Krtn., Vv., Pilvės kr.: *kūnigas*; *Kūpr-upis* Yl., Kūlupio int.: *kuprà*; *Lañk-upis* Lkš., Jurgupio int., Trš., Virvyčios int., Sd., Luobos kr.: *lankà*; *Lāš-upis*, *Lašup-ėlis* Lg., Šiladžio int.: *lāšas*; *Laš-upis* Vžns.: *lāšas*; *Laūk-upis* Dr., Šventosios dš., Grk., Krt., Alanto kr. ir kt., iš viso 8: *laūkas*; *Lauk-ūpis* Nj.: *laūkas*; *Laūm-upis* Šv., Graumenos int.: *laūmė*; *Lāzd-upis* Pbs., Sugedos int.: *lazdà*; *Lazd-upis* Dr.: *lazdà*; *Lėd-upis* Šauk., Ventos int.: *lėdas*; *Lendrŷn-upis* Šk., Siesarties int.: *lendrŷnas*; *Lėnk-upis* Br., Milupės int.: *lėnkė* „dauba, loma“; *Liekn-upis* Plt.: *liėknas* „žema vieta; raistas“; *Liėpt-upis* Grl., Jiesios kr.: *liėptas*; *Mėlnyč-upis* Raud., Nemuno dš.: *mėlnyčia*; *Meřg-upis* Kdl., į Paežerių ež., Nm., Šešupės dš., Plv., Šešupės kr. ir kt., iš viso 7: *mergà*; *Miėst-upis* Jnšk., Mūšos kr.: *miėstas*; *Milt-upis* Jon., Šventosios kr.: *miltai*; *Mól-iupis* Pbs., Šventosios kr., Pn., Juodos int., Rz., Grauzupio int.: *mólis*; *Mól-upis* Akm., Agluonos kr., Als., Varduvos kr., Btg. ir kt., iš viso 12: *mólis*; *Nařšt-upis* Dr., Darbos dš., End., Šalpės int., Pln., Pietvės kr., Pln., Pietvės dš.: *nařštas* „žuvų neršimas“; *Palaidž-iupis* Vlkj., Upio int.: *palaidžià* „poleidis, atlydis“; *Paūt-upis* Krsn., Kiaulyčios int.: *paūtas* „kiaušinis“; *Pėlk-upis* Dr., Yl., Kalties dš., Ms., Bartuvos int. ir kt., iš viso 7: *pėlkė*; *Pėlk-upis*, *Pelk-upŷs* Erž., Šaltuonos kr.: *pėlkė*; *Pėrkas-upis* Lkč., Duorupio int.: *pėrkasas*; *Perkūn-upis* Trg.: *perkūnas*; *Piev-upis* Dr., Įpilties dš.: *pieva*; *Piřč-iupis* Vlk., Merkio kr.: *pirtis*; *Pirtėl-upis* Ss., Vabalkšnės int.: *pirtėlė*; *Plūnksn-upis* Sd., į Plinkšių ež.: *plūnksna*; *Priūd-upis* Trg.: *priūdas* „prūdas“; *Prūd-upis* Dr., Šlaveitos int., Gdž., Dotnuvėlės dš., Yl., Guntino int. ir kt., iš viso 16: *prūdas*; *Puōd-upis* Pln., Babrungo int.: *púodas*; *Pūs-upis* Krp., Dabikinės kr.: *pūsė*; *Pušŷn-upis* Stč., Obelės int.: *pušŷnas*; *Rāg-upis* Jnšk., Mūšos dš., Žd., Varduvos kr., Vlkv., Nopaičio int.: *rāgas*; *Rāt-upis* Slnt., Salanto int., Rs., Šaltuonos int.: *rātas*; *Rav-upis* rš. Rk., Laukupės kr.: *rāvas*; *Rėčk-upis* Rdd., Nevėžio dš.: *rėčkà*; *Rubėž-upis* Als., Varduvos int., End., Grk. ir kt., iš viso 8: *rubėžius*; *Rūdŷn-upis*, *Rūdŷnių upėlis* Lkč., Liekės dš.: *rūdŷnė* „bala, pelkė“; *Rūd-upis* Akm., Dabikinės dš., Btg., Dubysos dš., Dg., į Rakatanskų ež. ir kt., iš viso 24: *rūdà*; *Sāl-upis* Gr., Šešuvies dš., Kdl., Šilupio int.: *salà*; *Sal-ūpis* Pnm., Nemunėlio int., Stč., Obelės kr.: *salà*; *Sidābr-upis* Šd., Ežerėlės kr.: *sidābras*; *Skařd-upis* Bsg., Brb., Nemuno kr., Bt. ir kt., iš viso 24: *skařdis*; *Skūist-upis* Jon., Šventosios int.: *skūistas* „krūmas“; *Sleñkst-upis* Jnšk., Karklio int.:

sleñkstis; *Smāl-iupis* Šdv., Ežerėlės int.: *smalà*; *Smāl-upis* Mžk., Ventos dš.: *smalà*; *Smėl-ia-upis* Trgn., į Tauragno ež.: *smėlis*; *Smeřt-upis* Šauk., Gansės kr.: *smeřtis*; *Sōd-upis* Krš., Gūragio int., Sk., Saldupio kr., Šl., Šventupio int., Vks., Ventos kr.: *sōdas*, *sodà* „sodžius“; *Sod-ūpis* Kn., Nemuno kr.: *sōdas*; *Sriut-upis* Skd., Luobos int.: *sriūtos*; *Sviřn-upis* Pmp., Lėvens dš., Nj., Nevėžio dš., Šd., Daugyvenės kr.: *sviřnas*; *Šaltin-upis* Vks., Rs.: *šaltinis*; *Šeřkšn-upis* Jon., Šventosios dš.: *šeřkšnas*; *Šiáud-upis* Pbs., Šventosios int.: *šiáudas*; *Šiēn-upis* Nmk.: *šiēnas*; *Šil-a-ūpis* Dbk., į Rubikių ež.: *šilas*; *Šil-upis* Lg., Upio int., Klm., Krž., Lyšupio int. ir kt., iš viso 10: *šilas*; *Šil-ūpis* Kdl., Nemuno kr.: *šilas*; *Šūd-upis* Yl., Kūlupio dš., Grk., Apusino int., Jnš., Sidabros kr. ir kt., iš viso 6: *šūdas*; *Tilt-upis* Rm. – taip vadinamas Linelio aukštupys, Vlkv., Novos int.: *tiltas*; *Týr-upis* Krt., Kartenalės dš., Kl.: *týras* „klampi bala“; *Trāk-upis* Erž., Sargupio int., Trg., Varn., į Lūksto ež.: *trākas* „skynimas; miške pakilesnė pieva“; *Vag-ūpis* Btg. : *vagà*; *Vait-upis* Grz., Ringuvos dš., Grš., Vandupės int., Slnt.: *vaitas*; *Valāk-upis* Šmn., Pelyšos nt.: *valākas*; *Valk-upis* Lkš., Lenkupio int.: *valkā*; *Vėln-iupis* Brž., Ageišio kr.: *vėlnias*; *Vėln-upis* Nmž., Tenenio int., Šll., Nemylo kr., Žml., Švitinio int.: *vėlnias*; *Vėln-upis* Kdl., Šešupės dš.: *vėlnias*; *Vid-upis* Brb., Kamarios int., Pkr., Uolainio int., Rz., Ežerėlės int., Šlv., Daukšupio int., Žr., Briedupio dš.: *vidūs*; *Vid-upis* Dbk., Krk., Šušvės dš., Prnv., Gynėvės int., Skd.: *vidūs*; *Vikšr-upis* Šk., Orijos int., Jsv., Šušvės dš.: *vikšris* „viksva“ (ar *vikšras*); *Výn-upis* Sb., Viešintos int.: *výnas*; *Viřš-upis* Kltm., Krš., Žižmos dš.: *viršūs*; *Žařd-upis* Rs., Velpės int.: *žařdis*; *Žýd-a-upis* Žmt.: *žýdas*; *Žýd-upis* Prk., Žiaukupio int., Slč., Mūšos int., Sb., Lėvens kr., Šl., į Raizgių ež., Šmn., Pelyšos int.: *žýdas*; *Žyd-ūpis* Lap., Daugupio int.: *žýdas*; *Žiėgzd-upis*, *Žiėgzdr-upė* Dg., Varėnės kr.: *žiėgzdas*, *žiėgzdras* „žvirgždas“; *Žviřgzd-upis* Tt., Šušvės int.: *žviřgzdas*; *Žvýr-upis* Srd., Dubysos int., Šd., Niauduvos int.: *žvýras*; *Žviřzd-upis* Dr., Yl., Kalties kr.: *žviřzdas* „žvirgždas“; *Žvizdr-ā-upis* Plt., į Beržoro ež.: *žvizdras* „žvirgždas“; *Akmen-upỹs* Gdl., Šlavantos int.: *akmuō*; *Alk-upỹs* Pp., Rs., Dubysos dš., Št., Obelies int., Vnd., Urkos int.: *alkà*, *alkas*; *Beržt-upỹs* Čk., Lašišos int.: *bėržta* „vieta, kur auga beržai“; *Birž-upỹs* Ob., į Sartų ež.: *biržė* „beržynas“; *Darž-upỹs* Pnd., Apaščios int., Bb., Striūnos int.: *daržas*; *Grinč-iupỹs* Jsv., Šušvės int.: *grinčią* „gryčia“; *Grind-upỹs* Grnk., Šušvės int.: *grindà*, *grinđas* „raštų klota vieta; grindys“; *Kabl-iupỹs* Žmt.: *kablỹs*; *Kap-upỹs* Krkn., Liaudės int., Pš.: *kapaī*; *Krauj-a-upỹs* Slk., į Ligajykščio ež.: *kraūjas*; *Krauj-upỹs* Kdn.,

Nevėžio int.: *kraūjas*; *Kryž-upỹs* Kp., Pyvesos int.: *krýžius*; *Kuln-upỹs* Bg. Krk.: *kuľnas*; *Kũl-upỹs* NmŽ., Šusties int.: *kũlis*; *Kupst-upỹs* Vnd.: *kũpstas*; *Lauk-upỹs* Ar., Dubysos int.: *laukas*; *Lenk-upỹs* Lkš., Siesarties dš.: *lénkė* „loma, dauba“; *Liũn-upỹs* Čk., Dubysos int.: *liũnas*; *Merg-upỹs* Km.: *mergà*; *Mol-upỹs* Brt., Krkn., Palties int.: *mólis*; *Naršt-upỹs* Kp.: *nařštas* „žuvų neršimas“; *Piev-upỹs* Vn., Šusties dš.: *pieva*; *Pirč-iupỹs* Sv., į Jaros ež.: *pirtis*; *Prũd-upỹs* Bsg., Kiršino dš.: *prũdas*; *Rag-upỹs* Skdv., Trišiũkštės dš.: *rãgas*; *Rav-upỹs* Skdv., Upynos int.: *rãvas*; *Rũd-upỹs* Ar., Gynėvės dš., Km., Sb., Lėvens dš., Vb., Apaščios kr.: *rũdà*; *Skard-upỹs* Grnk., Šušvės int., Rk.: *skařdis*; *Skardž-iupỹs* Kp., Didprũdžio int.: *skařdzius*; *Smert-upỹs* Čk., Dubysos int.: *smeřtis*; *Šiaud-upỹs* Pšš., Šušvės int.: *šiaudas*; *Šil-upỹs* Bsg., Kiršino int.: *šilas*; *Šlyn-upỹs* Aln., Vastapos kr., Gdž.: *šlynas*; *Tilt-upỹs* Vl., Dubinės int.: *tiltas*; *Trak-upỹs* Srv.: *trãkas* „skynimas; pakilesnė vieta miške“; *Vait-upỹs* Vlkj.: *vaĩtas*; *Valk-upỹs* Pnm., Jaros dš.: *valkà*; *Veln-iupỹs* Pnm., Šetekšnos int.: *vėlnias*; *Žied-upỹs* Jsv., Šušvės int.: *žiedas*; *Žiogr-upỹs* Bb., Nevėžio int.: *žiõgris*; *Akmen-tiltė* Dgč., į Auslo ež.: *akmuõ*, *tiltas*; *Burliõk-ravis* Klm., Kražantės int.: *burliõkas*, *rãvas*; *Degũt-intakis* Šmk., Šaltuonos int.: *degũtas*, *iĩntakas*; *Gelž-ravis* Klm., Dratvens int.: *gelžis*, *rãvas*; *Kapĩn-revis* Plk., į Nemuno lankas: *kãpinės*, *rėvas*; *Krõkšl-ia-ravis* Rdm.: *krokšlyš* „krioklys“, *rãvas*; *Malũn-grabė*, *Malũn-grabis* Trg., į Payžiaus ež.: *malũnas*, *grãbė* „griovys“; *Melnỹč-ravis* Nmk., Šlv., Dubysos kr., Varn., į Biržulio ež.: *mėlnyčia*, *rãvas*; *Meřg-intakis* Gr.: *mergà*, *iĩntakas*; *Meřg-vagis* Pln., Minijos int.: *mergà*, *vagà*; *Õpnyč-ravis*, *Veln-iã-ravis* Ar., Dubysos dš.: *õpnyčia* „kalkių degykla“, *rãvas* ir *vėlnias*, *rãvas*; *Perkũn-ravis* Grk., Platupio int.: *perkũnas*, *rãvas*; *Prũd-intakis* Jrb.: *prũdas*, *iĩntakas*; *Šaltėn-ravis* Skdv., Krioklio int.: *šaltėnis*, *rãvas*; *Šaltĩn-ravis* Klm., Dratvens int., Rs., Dubysos int.: *šaltinis*, *rãvas*; *Šlyń-ravis* Grnk., Miegoto int.: *šlynas*, *rãvas*; *Tilt-ravis* Šlv., Dubysos kr.: *tiltas*, *rãvas*; *Trãk-ravis* Šlv., Dratvens dš.: *trãkas*, *rãvas*; *Ūbag-ravis*, *Žyđ-ravis* Ar., Dubysos dš.: *ũbagas*, *rãvas* ir *žyđas*, *rãvas*; *Vėln-ia-intakis* Bt., Šešuvies int.: *vėlnias*, *iĩntakas*; *Veln-iã-ravas* Aln., Virintos int.: *vėlnias*, *rãvas*; *Vėln-ia-ravis* Kr., Jotulės int.: *vėlnias*, *rãvas*; *Veln-iã-ravis*, *Veln-ã-ravis* Šlv., Daukšupio int.: *vėlnias*, *rãvas*; *Võpn-a-ravis* Ar., Dubysos dš.: *vopnà*, *rãvas*; *Žyđ-grabė* Kps., Šešupės int.: *žyđas*, *grãbė*; *Žyđ-ravis* Klm., Šlaunies int., Rs., Velpės int.: *žyđas*, *rãvas*; *Žyđ-ravỹs* Jsv., Urkos int.: *žyđas*, *rãvas*; *Žyđ-revis* Brš., Nemuno dš.: *žyđas*, *rėvas*; *Ánkšč-ežeris* ež. Trgn.: *ánkštis*; *Bãl-ežeris* ež. Mrk.:

balà; *Buiz-ežeris* ež. Vs.: *buizà* „skystas purvynas, buza“; *Duob-žerjys* < **Duob-ežerys* ež. Rk.: *duobě*; *Galv-ó-žeris* < **Galv-o-ežeris* (ar **Galv-a-ežeris*) ež. Onš.: *galvà*; *Gir-ežeris* ež. Vrn.: *girià*; *Gùd-ežeris* ež. Vs.: *gùdas* (etnonimas), *Gùdas* avd. ar **gudas*, -ė „krūmas“, plg. pr. *gudde*¹; *Kěl-ežeris* ež. Ob.: *kēlias*; *Kuln-ežeris* ež. Švnč.: *kulnas*; *Laūm-ežeris* ež. Aln.: *laūmē*; *Liūg-ežeris* ež. Užp.: *liūgas* „purvynas, liūnas, klampynė, iš upės išsiliejęs ir likęs lankoje vanduo“; *Malūn-ežeris* ež. Smln.: *malūnas*; *Mařk-ežeris* ež. Mlt.: *markà* „linmarka“; *Méndr-ežeris* ež. Mlt.: *méndrē* „nendrė“; *Meřg-ežeris* ež. Dkšt., Ml., Vrn.: *mergà*; *Piřč-ežeris* ež. Antz.: *pirtis*; *Plūdž-ežeris* ež. Ps.: *plūdē* „toks vandens augalas“; *Pūčk-ežeris* ež. Varn.: *pūčkà* „duobė virto kiaušinio gale; pirštų gale“; *Raist-ežeris* ež. Sn., Vžns.: *raistas*; *Šikin-ežeris* ež. Vs.: *šikinė*; *Šil-ežeris* ež. Užp.: *šilas*; *Šlait-ežeris* || *Ežerēt-šlaitis* ež. Dgč.: *šlaitas*; *Šūd-ežeris* ež. Jsv.: *šūdas*; *Švėnd-ežeris* < **Švėndr-ežeris* ež. Ps.: *švėndrē* „nendrė“; *Trāk-ežeris* ež. Onš.: *trākas* „miške pakilesnė vieta, skynimas“; *Vėln-ežeris* ež. Pgg., Slk.: *vėlnias*; *Žjyd-ežeris* ež. Brž.: *žjydas*.

Aiškesni ar ne visai aiškūs metaforiniai hidronimai, priskirtini į šią grupę, yra²: *Cigōn-kalnis* Klm., Ramočios dš.: *cigōnas*, *kálnas*; *Čeverjyk-taukis* Vg., Knituojos int.: *čeverjikai*, *tauakai*; *Darž-ā-pievis* Šmn., Šventosios int.: *daržas*, *pieva*; *Dařž-pelkė* Trš., Virvyčios dš.: *daržas*, *pėlkė*; *Diev-ó-gala* Zp., Nemuno kr.: *diėvas*, *gālas*; *Druskalnis* < **Druskalnis* Gdž., Liaudės dš.: *druskà*, *kálnas*; *Duōb-lieknis* Rz.: *duobė*, *lieknas* „raistas“; *Dvár-klanis* Yl., Kvistės int.: *dvāras*, *klānas*; *Ežer-ó-takis*, *Ežer-ó-takas* Jon., Neries int.: *ėžeras*, *tākas*; *Gal-ā-kiemis* Žž.: *gālas*, *kiėmas*; *Gir-kelis* Gdž., Dotnuvėlės int.: *girià*, *kēlias*; *Gir-ó-takis* Krk., Jaugilos dš.: *girià*, *tākas*; *Kařš-pelkė*, *Kařš-pelkis* Tl., Virvyčios kr.: *kamšà* „žabais išklotas kelias; pylimas; užtvanka“, *pėlkė*; *Karv-ā-klonis* Vdk.: *kárvė*, *klónis*; *Kaūk-ragis* Krž.: *kaūkas*, *rāgas*; *Laūk-būdis* Vlkv., Vilkaujos int.: *laūkas*, *būdà*; *Malūn-daubė* Bt.: *malūnas*, *daubà*; *Mėlnyč-balis* Šk., Jotijos int.: *mėlnyčia*, *balà*; *Merg-u-trakė* rš. Klvr., Gasdos kr.: *mergà*, *trākas*; *Mól-daubis* Trg.: *mólis*, *daubà*; *Nakvyn-lieknis* Pp., Ventos int.: *nakvynė*, *liėknas*; *Pėč-vieta*, *Pėč-vietis* Šmk., Bebirvyčio int.: *pėčius*, *vietà*; *Prūd-balis* Ldvn., Šešupės int.: *prūdas*, *balà*; *Prūd-galė* Sml., Dambavos k.: *prūdas*, *gālas*; *Prūd-galis* Žd.: *prūdas*, *gālas*; *Rais-balė* < **Raist-balė* Šd., Ežerėlės int.: *raistas*, *balà*; *Ru-*

¹ Plačiau žr. B. Savukynas, Ežerų vardai, LKK VII 193.

² Žr. p. 228.

běž-daubis Grg., Slnt., Šv., Graumenos int.: *rubėžius, dauba*; *Rūd-balis* Slnt., Blusupio int., Srd., Vitkupio int.: *rūdà, balà*; *Rūd-pelkis* Lk., Palšupio int.: *rūdà, pėlkė*; *Šak-iā-balė* Krk.: *šakà, balà*; *Šāk-tiltis* Trk. – taip vadinama Viešetės ir Šūdupio santaka: *šakà, tiltas*; *Šaltin-daubė, Šaltin-daubis* Vl., Armenos int.: *šaltinis, daubà*; *Šiēn-kraštis* Dt., Kruosto int.: *šiēnas, krāstas*; *Šil-a-galys* Všn., Pelyšos int.: *šilas, gālas*; *Šil-ia-lieknis* Sml., Kurio int.: *šilas, lieknas*; *Šil-markės, Šil-markas* Pln.: *šilas, markà* „duobė linams merkti“; *Šlėn-balis* Srd.: *šlėnas, balà*; *Šūd-kojis* Krš., Ventos dš.: *šūdas, kója*; *Tilt-medys* Krkn.: *tiltas, mēdis*; *Upėl-tiltis* Žg., Vilkijos int.: *upėlis, tiltas*; *Ūp-ia-šalis* Šd., Šakos int.: *ūpis, šalis*; *Vārp-a-pievis* Km.: *vārpa, pieva*; *Velėk-pelkis* < **Velėkl-pelkis* Pp., Ventos kr.: *velėkla, pėlkė*; *Vėln-ia-daubė* Alvt., Širvintos int.: *vėlnias, daubà*; *Vėln-ió-balė* Mšk. – taip vadinama Mūšos dalis: *vėlnias, balà*; *Vid-giris* Šmk., Vidaujos int.: *vidūs, girià*; *Vid-ù-balis* Nj.: *vidūs, balà*; *Vid-ù-giris* Grl., Jiesios kr., Trgn., į Žiežulnio ež.: *vidūs, girià*; *Vid-ù-laukis* RdN., Apaščios int.: *vidūs, laūkas*; *Vid-ù-pievis* Čk., Dubysos int.: *vidūs, pieva*; *Vidūr-balis* Grz., Vilkvedžio int.: *vidurys, balà*; *Vid-valkis* Krk., Šušvės int.: *vidūs, valkà*; *Virš-ù-prūdė* KzR., Višakio int.: *viršūs, prūdas*; *Žyđ-piaumis* Grk. : *žyđas, piaunys*; *Žyđ-pinigis* Slč., Kamaties int.: *žyđas, pinigas*; *Žyđ-raistis* Vlkj.: *žyđas, raistas*; *Žiēm-ragis* Kv., Ymėžės int.: *ziemiai* (ar *ziemà*), *rāgas*; *Arkl-ia-šūdis* ež. Klt.: *arklės, šūdas*; *Bāl-a-kampis* Dysnų ež. dalis Dkšt.: *balà, kaņpas*; *Bern-a-kaņpė* ež. Bb.: *bėrnas, kaņpas*; *Degūt-duobis* ež. Vdk.: *degūtas, duobė*; *Ežerėl-ia-balė* ež. Švn.: *ežerėlis, balà*; *Kakl-a-vežimis* ež. Všt.: *kāklas, vežimas*; *Kul-iā-kampis* ež. Švnčl.: *kulys* „kampus“, *kaņpas*; *Láuž-a-raistis* ež. Auk.: *láužas, raistas*; *Param-ā-vietė* Sartų ež. dalis Dkšt.: *parāmas* „keltas“, *vietà*; *Ragān-a-raistis* ež. Mlt.: *ragānius, raistas*; *Taur-upys* ež. Ktk.: *taūras, ūpė*; *Tilt-ā-kampis* ež. Lkm.: *tiltas, kaņpas*; *Vėln-ia-balė* ež. Vžns.: *vėlnias, balà*; *Vid-ù-giris* ež. Pbrd.: *vidūs, girià*.

Žinomi keli hidronimai, kurių pirmasis sandas yra iš bendrinio, o antrasis – iš tikrinio daiktavardžio: *Gal-a-dusys, Gal-ā-dusis* ež. Lzd.: *gālas* ir *Dusià* ež.; *Šil-a-gilūzis* ež. Mlt.: *šilas* ir *Gilūzis* ež.; *Vid-ù-šušvis* ež. Jsv.: *vidūs, Šušvė* up.

d. Pirmasis sandas iš tikrinio daiktavardžio: *Bald-upė* Krž. : *Baldė, Baldžius* avd.; *Baīt-upė* Vv., Pilvės dš.: *Bartys* avd.; *Barz-ùpė* Pgg., Barzūnų k., Jūros dš.: *Barzà* avd.; *Dil-ia-ùpė* Klm.: *Dilis, Dilys* avd.; *Druk-upė* rš. Šičn., Gaujos kr.: *Drūkas* avd.; *Gruzd-upė*

rš. Ktč.: *Gruzda, Grùzdas, Gruzdÿs* avd.; *Jõn-upè* Rd.: *Jõnas* avd.; *Kiš-upè* Brž., Nemunėlio int.: *Kišis, Kišÿs* avd.; *Klov-upè* Krč., Tatulos int.: *Klova, Klovas* avd.; *Kol-iupè* Kdn, Obelies int.: *Kolÿs* avd.; *Milč-iupè* Šr., Širvintos kr.: *Milčÿs, Milčius* avd.; *Nën-upè* Grš., Šešupės dš.: *Nenÿs, Nënus* avd.; *Noreik-upè* Jnk., Višakio dš.: *Noreikà* avd.; *Noruš-upè* rš. Stlp. : *Norùšis, Norušÿs* avd.; *Ridik-upè* Msn., Neries dš.: *Ridikas* avd.; *Rõk-upè* Grš., Pentos dš.: *Rõkas* avd.; *Saul-upè* Žm.: *Saulè, Sàulis, Saulÿs, Sàulius* avd.; *Sink-upè* Btg.: *Sinka, Siñkus* avd.; *Valil-upè* Sem., Sùrio int.: *Valilis* avd.; *Zùrz-upè, Zùrz-upis* Smn., Spernios int.: *Zùrza* avd.; *Dit-upè* Prk., Dituvos k., Minijos dš.: *Dituva* k.; *Kliš-upè, Kliš-upis* Prk., Klišių k., į Kuršių marias: *Klišiai* k.; *Kliš-upè* rš. Plkn., Klišių k.: *Klišai* k.; *Kus-upè* rš. Plkn., Kusų k.: *Kusai* k.; *Mešk-upè* rš. K., Meškių k.: *Meškiai* k.; *Paur-upè* Bg. Prk., Paurų k.: *Paurai* k.; *Prien-upè* Prn., Prienlaukio k., į Prienlaukio ež.: *Prienai* mst.; *Šil-a-ùpè* Ar., Šilų k., Gynėvės dš.: *Šilai* k.; *Timsr-ùpè* Pgg., Timsrių k.: *Timsriai* k.; *Žařd-upè* Klp. – taip vadinama Smeltalė ties Žařdės k.: *Žařdè* k.; *Aibù-čiu-pis, Bùč-iupis, Buč-iupÿs* Ob., į Ožiškio ež.: *Aibùtis* avd. Lytys *Bù-čiu-pis, Bučiu-pÿs* greičiausiai yra vėlesnės, liaudies etimologijos keliu susidariusios iš pamatinės formos pagal bendrinį žodį *bùčius* „varža“; *Aleks-upis* Vv., Didžiupio int.: *Āleksà, Āleksas* avd.; *Añsk-upis* Snt., Novos int.: *Añskus, Anskÿs* avd.; *Bač-iùpis* Vnd., Tiltinio int.: *Báčius, Bačÿs* avd.; *Bagdõn-upis* Btr., Punelės int.: *Bagdõnas* avd.; *Bajõr-upis* Kn., Dubriaus int., Vb.: *Bajõras* avd. (ar *bajõras*?); *Bandz-upis* Grz. – taip vadinama Skardupio pradžia: *Bándza* avd.; *Bikš-upis* Sd. – taip vadinama Ašoklio pradžia: *Bikšÿs* avd.; *Biš-upis* Prnv.: *Bišis, Bišius* avd.; *Bõč-iupis* Kp., Lėvens kr.: *Bõčius, Bočÿs* avd.; *Brùzg-upis* Msn.: *Brùzgis, Bruzgÿs* avd.; *Bùz-upis* Btg.: *Bùzas, Bùzÿs* avd.; *Ciñk-upis* Klp., Danės kr.: *Ciñkus* avd.; *Čèč-iupis* Sv.: *Čèčÿs* avd.; *Čiūt-upis* Lel.: *Čiùtà* avd.; *Čÿž-upis* Šlv. : *Čÿžas* avd.; *Dašk-upis* Dt., Jaugilos int.: *Dàškus, Daškÿs* avd.; *Daugèl-upis* Krtn.: *Daugèla* avd.; *Daũkš-upis* Šlv., Dubysos dš.: *Daukšà* avd.; *Daũk-upis* Tl., Judros dš.: *Daũkas, Daũkis* avd.; *Daũn-upis* Sml., Šakynės int.: *Daũnas, Daunÿs, Daũnius* avd.; *Eñdr-iupis* Ps., Mùšos int.: *Eñdrius* avd.; *Eřn-upis* Kltn.: *Ernas* avd.; *Gadeik-upis* Krtn.: *Gadeikis, Gadèika* avd.; *Gais-ùpis, Gais-upÿs* Nj., Kiršino int.: *Gaisas* avd.; *Gedvil-upis* Tl., Pateklos kr.: *Gedvilas* avd.; *Gik-upis* Ps., Mùšos dš.: *Gikà, Gikas, Gikis, Gikÿs* avd.; *Gindùl-upis* Vks., Ašvos dš.: *Gindùlis* avd.; *Greis-upis* Dt., Smilgos int.: *Greisas* avd.; *Grič-iupis, Grič-upis* Kn., Girstupio int.: *Gričas, Gričius* ir *Gri-*

cas, Gricius avd.; *Gùrn-upis, Gurn-upÿs* Kltn., Ašvijos int.: *Gùrna* avd.; *Gùrn-upis, Gùrn-upelis* Šv., Ašvos int.: *Gùrna* avd.; *Guřn-upis* Jrb., Mituvos dš.: *Guřnius, Gurnÿs* avd.; *Gùst-upis* Šll., Tv., Palos kr.: *Gùstas, Gùstis, Gustÿs* avd.; *Ivõn-upis* Dbk., Gerkoniu k.: *Ivõnas* avd.; *Jäck-upis* Kn., Dubriaus int.: *Jäckas, Jackÿs, Jäckus* avd.; *Jäckšt-upis* Kr., Nykos int.: *Jäckštas* avd.; *Jáutak-upis* Vks., Ventos dš.: *Jáutakas, Jautakis* avd.; *Jõn-upis* Slnt., Blendžiavos int.: *Jõnas* avd.; *Jon-upis* rš. Žd., Lūšies kr.: *Jõnas* avd.; *Jonùš-upis* Žr., į Saloto ež.: *Jonùšis, Jõnušas* avd.; *Juodk-upis* Jrb., Kdl., Nemuno kr., Šmk.: *Juodka, Juodkà, Juodkus* avd.; *Jurg-upis, Jurg-upÿs* Lks., Siesarties kr.: *Jurgis* avd.; *Juřk-upis* Pnm., Šetekšnos int.: *Juřkus* avd.; *Jùs-upis* Snt., Siesarties int.: *Jùsas, Jùsius* avd.; *Jùšk-upis* Ps., Mùšos int.: *Juškà* avd.; *Jùz-upis* Krš. Upynos int.: *Jùzas* avd.; *Kair-upis, Kair-ùpis* Šl., Amalès int.: *Kairÿs* avd. (bet plg. *kairė*) *Kalėck-a-upis* Btr.: *Kalėckas* avd.; *Kališ-upis* Akm., Agluonos kr.: *Kališius* avd.; *Kavõl-iupis* Žmt.: *Kavõlis, Kavõlius* avd. (ar *kavõlis, kavõlius* „kalvis“); *Kisiėl-upis* Km., Žvygupio int.: *Kisiėlius* avd. (bet plg. *kisiėlius*); *Klib-upis* Krtn.: *Klibas, Klibis* avd.; *Kočėn-upis* Btr., Nemuno dš.: *Kočėnas* avd.; *Kõdž-iupis* Pn., Lėvens int., Sv., Narančio int.: *Kõdžius* avd.; *Kolýt-upis* Krkn.: *Kolytà* avd.; *Kril-upis* Prnv., Gynėvės int.: *Krilà, Krilis, Krilius* avd.; *Krišč-iupis* Vnd., Mėklos int.: *Kriščius* avd.; *Kunėl-ipis* < **Kunel-iupis* Ūd., Peršėkės int.: *Kunėlis* avd.; *Kuřš-upis* Nv., Virmos kr., Bg. Varn., į Biržulio ež.: *Kuřšas, Kuršis, Kuršÿs* avd.; *Kùs-upis* Akm., Dabikinės kr., Krtv., Durupio int.: *Kusà, Kùsas, Kusÿs* avd.; *Kùtr-upis* Skdv.: *Kutrà, Kutrÿs* avd.; *Legeik-upis* Brb., Peršėkės int.: *Legeikà* avd.; *Leik-upis* Jnk., Noreikupės int.: *Lėika, Leikà, Leikÿs, Leikus* avd.; *Lik-upis* Šll.: *Likas, Likis* avd.; *Lož-upis* Skd.: *Ložis, Ložÿs* avd.; *Lùb-upis* Kn., Nemuno kr.: *Lubas, Lubÿs* avd.; *Lùt-upis* Šlv., Dubysos dš.: *Lùtas* avd.; *Maņk-upis* Gl., Jotijos int.: *Maņkus* avd.; *Maņt-upis* Jnšk., Mùšos int., Tl., Pateklos int.: *Maņtas* avd.; *Marc-upis* Žd., Lūšies int.: *Mařcius* avd.; *Mařciuk-upis* Rdd., Biliūnu k.: *Marčiukas* avd.; *Maršàlk-upis* Vv.: *Maršàlka* avd. (ar *maršàlka?*); *Maùš-upis* Šll., Bremenos int.: *Maušà* avd.; *Meškùt-upis* Rdd., Nevėžio dš.: *Meškùtis* avd.; *Mick-upis* Lkč., Nemuno kr., Pp., Ventos kr.: *Mickus* avd.; *Mis-upis* Plk., Nemuno kr.: *Misis, Misÿs* avd.; *Miš-upė, Miš-upis* Krt., Mišėnu k., Minijos int.: *Mišas* avd.; *Mõck-upis* Kt., Šeimenos int., Lks., Siesarties int., Snt., Novos dš., Žvr., Nopaičio int.: *Mõckus* avd.; *Morkún-upis* Prn., Nemuno kr.: *Morkúnas* avd.; *Narteik-upis* Jnšk., Mùšos kr.: *Narteikà* avd.; *Nėn-upis, Nėnių upėlis* Lkč.,

Ovos int.: *Nénÿs*, *Nénius* avd.; *Nórt-upis* Trš., Virvyčios int.: *Norta*, *Nortas* avd.; *Ōn-upis* Rdd., Nevèžio dš., Rdš., Merkio dš. : *Onà* avd.; *Ōnus-upis* Brš., Nemuno dš.: *Ōnusa* avd.; *Pečiùl-upis* Žmt.: *Pečiùlis* avd.; *Peič-iupis* Ml., Kančioginos kr.: *Peičas*, *Peičius* avd.; *Pelùt-upis* Kr., Nemuno kr.: *Pelùtis* avd.; *Pètr-upis* Šll.: *Pètras* avd.; *Pyrāg-upis* Šd., Daugyvenès int., Šln., Šušvès int.: *Pyrāgas* avd.; *Pōc-upis*, *Poc-upÿs* Kr., Nykos dš.: *Pōcius* avd.; *Pōč-iupis* Pn., Linkès int.: *Pōčas*, *Pōčius* avd.; *Pōšk-upis* Čk., Dubysos kr., Yl., Kvistès kr.: *Poškà*, *Poškÿs*, *Pōškus* avd.; *Pošk-upis* rš. Grš., Novos dš.: *Poškà*, *Poškÿs*, *Pōškus* avd.; *Prañck-upis* Plv., Šešupès int., Plk., Jotijos int.: *Prañckus* avd.; *Preikš-upis* Žal., Šešupès dš.: *Preikšas* avd.; *Pūr-upis* Snt., Blusupio int.: *Pūras*, *Purÿs* avd.; *Pūr-upis* Akm., Agluonos dš., Mžk., Ventos kr., Trk., Šerkšnès kr.: *Pūras*, *Pūrÿs* avd.; *Rādž-iupis* Žl.: *Rādžis*, *Radžÿs*, *Rādžius* avd.; *Ragaiš-upis* Grš., Nenupès int.: *Ragaišis* avd.; *Rain-upis* Šl., Ringuvos int.: *Rainis*, *Rainÿs* avd.; *Rātk-upis* Jž., į Jūžinto ež.: *Rātkus* avd.; *Reizg-upis* Rs., Šlynos kr.: *Reizgis*, *Reizgÿs* avd.; *Rimš-upis*, *Rimš-upÿs* Grz., Kūros int.: *Rimša*, *Rimšà* avd.; *Rÿšk-upis* Tl., Judros kr.: *Rÿškus* avd.; *Rōčk-upis* Al., Nemuno dš.: *Ročkà* avd.; *Rōk-upis* Bsg., Kiršino dš.: *Rōkas* avd.; *Rùnt-upis* Ant., Indrajios int.: *Rùnta* avd.; *Rùpš-upis* Krt., Alanto int.: *Rùpšas*, *Rùpšis*, *Rupšÿs* avd.; *Skud-upis* rš. Mšg., Musès dš.: *Skùdas* avd.; *Smetōn-upis* Trš., Karklupio int.: *Smetonà* avd.; *Sōr-upis* Lkš., Lenkupio int.: *Sora*, *Soris*, *Sorÿs*, *Sōrius* avd.; *Srúog-upis* Užp., Šventosios kr.: *Srúoga* avd.; *Stùng-upis* Skdv., Bremenos int.: *Stungis*, *Stungÿs* avd.; *Šeduik-upis* Šlv., Žydrès int.: *Šeduikis* avd.; *Šeik-upis* Tv., Pašeikio k.: *Šeikis* avd.; *Šiaudin-upis* Ukm., Šventosios kr.: *Šiaudinis* avd.; *Šiaul-upis* Lž., Vadaksties kr., Žgč., Ežerunos int.: *Šiaulÿs* avd.; *Šiñk-upis* Jž.: *Šiñkus* avd.; *Šiurÿl-upis* Vks., Ventos kr.: *Šiuryla* avd.; *Švárc-upis*, *Kentaučiu upēlis* Žd., Kentaučiu k.: *Švárcas* avd.; *Tamōš-upis* Grš., Novos kr.: *Tamōšius* avd.; *Tijūn-upis* Šln.: *Tijūnas* avd. (ar *tijūnas*?); *Tōr-upis* Tv., Palos kr.: *Tōras* avd. (bet plg. *tóra* < *tvóra*); *Totōr-upis* Grnk., Gomertos int.: *Totōris*, *Totōrius* avd. (ar *totōrius*?); *Trič-upis* Šlv., Dubysos dš.: *Tričas*, *Tričÿs* avd.; *Trošk-upis* Ms.: *Troškà* avd.; *Türk-upis* Rs., Dubysos dš.: *Turkas*, *Turkus* avd. (ar *turkas*?); *Tvirbut-upis*, *Tvirbuto Daubà* Vl., Nemuno dš.: *Tvirbutas* avd.; *Ūrn-upis* Rt., Letauso dš.: *Ūrna*, *Ūrnas* avd.; *Vaičiùk-upis* Brb., Peršékès kr.: *Vaičiùkas* avd.; *Vaitièk-upis* Snt., Aukspirtos dš.: *Vaitièkà*, *Vaitièkus* avd.; *Vaivad-upis* Plt.: *Vaivadà*, *Vaivadas* avd. (ar *vaivada*?); *Valeik-upis* Rk., Vyžuonos kr.: *Va-*

leikis avd.; *Vāl-iupis* Krn., Lapainios int., Žmt., Siesarties int.: *Valà*, *Vālius* avd.; *Vāl-upis* An., Elmės kr.: *Valà*, *Vālius* avd.; *Vans-upis* Dt., Kruosto int.: *Vansŷs* avd.; *Vasil-upis* Vlkj., Nemuno dš.: *Vasilius* avd.; *Vič-upis* Žd., Kvistės kr.: *Vičas* avd.; *Vileik-upis* Rz., Dubysėlės int.: *Vileikà* avd.; *Vitk-upis*, *Vitk-upŷs* Srd., Dubysos int.: *Vitkus* avd.; *Vit-upis* Nmk.: *Vitas* avd.; *Akmėn-upis*, *Akmenà* Bg. Akm., Akmenės k., Dabikinės dš.: *Akmėnė* k.; *Alŷt-upis* Al., Nemuno dš.: *Alytùs* mst.; *Balėn-upis* Trk., Balėnų k., Viešetės dš.: *Balėnos* k.; *Dikš-upis* Klm., Dikšių k., Kražantės int.: *Dikšiai* k.; *Gėč-upis* Kdl., Gečių k., Jotijos dš.: *Gečiai* k.; *Gelž-upis* Als., iš Gelžio ež. į Germanto ež.: *Gelžis* ež.; *Gelž-upis* Rdn.: *Gelžė* b.; *Germant-upis* rš. Als., iš Germanto ež., Lušinės dš.: *Geřmantas* ež.; *Gudėl-upis* Graž., Gudelių k.: *Gudėliai* k.; *Janč-iupis* Nm., Jančių k.: *Jančiai* k.; *Jōt-upis* Šk., Jotijos kr., Jotijà up.; *Juodž-ia-upis* Sem., iš Juodžio ež. į Vaisiečio ež.: *Juodis* ež.; *Kidul-upis* Šv., Judrės int.: *Kiduliai* k.; *Laūm-upis* Sd., Laumių k.: *Laūmės* k.; *Lėn-upis*, *Lėn-ùpė* Vad., iš Lėno ež. į Juodžio ež.: *Lėnas* ež.; *Leveņč-iupis* Tl., Levenčių k., Pateklos dš.: *Leveņčiai* k.; *Liaūš-upis* Kdl., Liaušių k., Jotijos kr.: *Liaušiai* k.; *Lŷn-upis* Rud., iš Lyno ež., Ūlos int.: *Lŷnas* ež.; *Luōk-upis* Lk., Vaidžio dš.: *Luōkė* mstl.; *Mārg-upis* Krš., Margių k., Žaigio int.: *Mārgės* k.; *Māst-upis* Tl., iš Masčio ež., Pateklos dš.: *Māstis* ež.; *Pleik-upis* Krp., Pleikių k., Krūties int.: *Pleikiai* k.; *Pūkn-upis* Kdl., Puknių k., Jotijos int.: *Pukniai* k.; *Rōk-upis*, *Rokū upālis* Klp., Rokų k., Minijos int.: *Rokai* k.; *Sparvīn-upis* Grš., Sparvinių k., Novos kr.: *Sparviniai* k.; *Stalģ-upis*, *Stalģupalis* Pln., Stalgo k., Luknės dš.: *Stalģas* k.; *Šėšk-upis* Rdn., Šėškių k., Aunuvos kr.: *Šėškiai* k.; *Šūk-upis*, *Šukis* Dr., Šukės k., Akmenos kr.: *Šūkė* k.; *Vaineik-upis* Dr., Vaineikių k., Akmenos dš.: *Vaineikiai* k.; *Žiaūk-upis* Prk., Žiaukų kr., Minijos int.: *Žiaūkos*.

Upių vardai *Lokauš-ùpis*, *Lokauš-ùpė*, *Lókauša* Lkv., Lokystos kr., *Luōk-upis*, *Luoka* Als., Paluokės k., Uošnos kr. ir *Slavik-upis*, *Slavikija*, *Slavikis* Kdl., Slavikų k., Šešupės dš. (p.f. *Slavikà*) greičiausiai yra sudaryti iš pamatinių (ankstesnių?) formų *Lókauša*, *Luoka* ir *Slavikà*.

Blaž-upŷs Pkn., Nemuno kr.: *Blažŷs* avd.; *Cink-upŷs* Čk.: *Ciņkus* avd.; *Čiž-upŷs* Kvr., Pienios int.: *Čižas* avd.; *Dauk-upŷs* Jsv., Šušvės dš.: *Daūkas* avd.; *Daul-iupŷs*, *Daūl-iupis* Jž., į Jūžinto ež.: *Daūlius*, *Daulŷs* avd.; *Daul-iupŷs*, *Daulipŷs* Pnd., Lėvens kr.: *Daūlius*, *Daulŷs* avd.; *Drūl-upŷs*, *Drūl-upis* Rm., Linkavos dš.; *Drūlia*, *Drūlis* avd.; *Geč-iupŷs* Žmt., Siesarties int.: *Gėčas* avd.; *Gož-upŷs* Btg.: *Gožà* avd.; *Grein-*

-upỹs, *Grein-upis* Lk., Ražuolės dš.: *Greĩnius*, *Greinỹs* avd.; *Jon-upỹs* Všn., Pelyšos dš.: *Jõnas* avd.; *Juodk-upỹs* Čk., Dubysos int.: *Juodka*, *Juodkà*, *Juõdkus* avd.; *Kek-upỹs* Krkn., Nevėžio int.: *Kekỹs*, *Kekis* avd.; *Kril-upỹs* Užp., Šventosios dš.: *Krilà*, *Krillis*, *Krilius* avd.; *Kuč-upỹs* Prnv., Liedo int.: *Kùčas*, *Kučỹs* avd.; *Kulit-upỹs* Krkn., Liaudės int.: *Kulita*, *Kulitas* avd.; *Lešt-upỹs* Čk., Aluonos int.: *Lėštis* avd.; *Lik-upỹs* Kp., Likalaukių k., Pyvesos int., Pšš., Žadikės int.: *Likas* avd.; *Meišt-upỹs* Dbk., Kilėvos kr., Srd., Dubysos int.: *Meištà*, *Meištàs* avd.; *Mikš-upỹs* Gdž., Gudžiūnų mš.: *Mikšà*, *Mikšas*, *Mikšỹs* avd.; *Mock-upỹs* Vl., Dubinaitės int.: *Mõckus* avd.; *Naul-upỹs*, *Pernava* Šll., Bremenos int.: *Naulis* (= *Navùlis*) avd.; *Punž-upỹs* Lk., Upynos kr.: *Pùndžius*, *Puñdžius* avd.; *Pūr-upỹs* Srv., Bučionių k.: *Pūras*, *Pūrỹs* avd.; *Putn-upỹs* Jsv., Šušvės dš.: *Putnà* avd.; *Rač-upỹs* Kp., Kupos kr.: *Rāčis*, *Rāčius* avd.; *Raukšt-upỹs* Lel., Diktarų k.: *Raūkštàs* avd.; *Rimš-upỹs*, *Rimšulỹs* Bsg., Dotnuvėlės dš.: *Rimšà* avd.; *Stan-upỹs* Brž., Nemuno dš.: *Stanis*, *Stanỹs*, *Stānius* avd.; *Stoš-upỹs* Srd., Lazduonos kr.: *Stõšius* avd.; *Strėl-upỹs* An., Elmės kr.: *Strėlà* avd.; *Stung-upỹs* Jsv., Šušvės kr.: *Stungis*, *Stungỹs* avd.; *Surk-upỹs* Šv., Žvelesio int., Dt.: *Surkỹs*, *Surkus* avd.; *Svirk-upỹs* Srv., Daniliškio mš.: *Sviřkus* avd.; *Šved-upỹs*, *Švėd-upis*, *Švėdupelis* Nm., Šešupės dš.: *Švėdas* avd.; *Tautkupỹs* Krkn., Nykio int.: *Taũtkus* avd.; *Val-upỹs* Kltn.: *Valà*, *Vālius* avd.; *Žein-upỹs* Sb., Vašuokos int.: *Žeinis* avd.; *Dabint-upỹs* Krn., Dabintos k., Nemuno dš.: *Dabintà* k.; *Vizgiūnpỹs* < **Vizgiūn-upỹs* Kp., Vizgiūnų k.: *Vizgiūnai* k.; *Audr-upỹs*, *Aldr-upỹs* Rk. – taip vadinamas Audros aukštupys: *Audrà*, *Aldrà* Jž., į Sartų ež.; *Bagdõn-ravis* Žgč., Ežerunos int.: *Bagdõnas* avd., *rāvas*; *Bařb-ravis* Trš., Virvyčios int.: *Bařbė* avd., *rāvas*; *Baũž-intakis* Šmk., Mituvos int.: *Baužà*, *Baužỹs* avd., *iñtakas*; *Bendoravis* < **Bendor-ravis* Šlv., Žyzdrės int.: *Beñdorius* avd., *rāvas*; *Dird-revis* Btg., Dubysos int.: *Dirda* avd., *rēvas*; *Dūd-a-ravis* Rdm., Dainavėlės k.: *Dūdà* avd., *rāvas*; *Gėč-intakis* Bt., Šešuvies int.: *Gėčas* avd., *iñtakas*; *Jack-a-ravỹs*, *Jäck-a-ravis* Srd., Nemuno dš.: *Jäckas*, *Jackỹs*, *Jäckus* avd., *rāvas*; *Jurg-ravỹs* Čk., Dubysos int.: *Jurgis* avd., *rāvas*; *Kūlõk-ravis* Rs., Dubysos int.: *Kūlõkas* avd., *rāvas*; *Paulik-ravis* Skdv., Suvirkštės int.: *Paulikas* avd., *rāvas*; *Priēn-ravis* Šlv., Padubysio k.: *Priēnas* avd., *rāvas*; *Puriõn-griovis* Kp.: *Purõnas* avd., *griovỹs*; *Rāč-intakis*, *Rač-iñtakis* Jrb., Mituvos kr.: *Rāčis*, *Rāčius* avd., *iñtakas*; *Sùtk-a-revis* Lkč., Ovos int.: *Sutkỹs*, *Sùtkus* avd., *rēvas*; *Tamõš-intakis* Gr.: *Tamõšius* avd., *iñtakas*; *Totõr-grabė* Gr.: *Totõris*, *To-*

tōrius avd. (ar *totōrius*?), *grābē* „griovys“; *Alšakis* < **Als-šakis* Grk., Alsos kr.: *Alsà* Šmk., Mituvos dš., *šakà*; *Kup-šakỹs* Skp., Kupos dš.: *Kupà* Kp., Lėvens kr., *šakà*; *Lióravīs* < **Liol-ravis* Šlv., Padubysio k.: *Lioliāi* mstl. (plg. *Lióla*, *Liolis*, *Liolỹs* avd.), *rāvas*; *Sakúon-ravis* Prnv., Sakuonos kr.: *Sakuonà* Prnv., Aluonos kr., *rāvas*; *Ūt-revis* Prn.: *Ūtà* k., *rēvas*; *Putr-ā-ravis* (p. f. *Trỹdupis*) Ar.: *Putriāi* k.; *Bit-ežeris* ež. Pgg., Bitėnų k.: *Bitė* up. Pgg.; *Kaũš-ežeris* ež. Ds.: *Kaũšas*, *Kaušỹs* avd. Tačiau plg. (?) *káušas*; *Kik-ežeris*, *Kikižeris* ež. Ml.: *Kikas*, *Kikis* avd.; *Mařč-ežeris* ež. Antz. Senesnė šio vardo forma, gal būt, buvo **Merč-ežeris*, plg. *Мерчежеруц*¹. K. Būga manė ši ežero vardą esant sėlišku, nes šaknis *merč-* galinti būti iš *merk'*-². Tačiau *Mařčežeris* || **Merčežeris* gali būti ir asmenvardinės kilmės, plg. avd. *Marčỹs*, *Mařčius*, *Meřčius*, *Merčaitis*. Be to, dar plg. *marti*; *Marč-ió-žeris* < (?) **Marč-ia-ežeris* ež. Mlt. — žr. *Marčežeris*; *Nōd-ežeris* ež. Ktk.: (?) **Nodis* (-ys), plg. *Nod-eikà*, *Nod-elis* avd.; *Pěč-ežeris* Klvr.: *Pěčius* avd., plg. *Pěčia*, *Pěčėlis*, *Pěčỹs* avd.; *Švėd-ežeris* ež. Varn.: *Švėdas* avd. (ar *švėdas*); *Vain-ežeris* ež. Kpč.: *Vainius*, *Vainỹs*, *Vainà* avd.; *Viņč-ežeris* ež. Antz. Ši ežero vardą, kaip ir aukščiau minėtą *Mařčežerį*, K. Būga laiko sėlišku dėl priebalsio *č* po *n* (< **Vink-ežeris*³). Tačiau ir *Viņč-ežeris* gali būti asmenvardinės kilmės, plg., *Vinča*, *Vinčas* avd., *Vinčai* k. Kps., plg. *Venčius* ir *Vintis*, *Vintỹs* avd.

Iš kitų šios grupės sudurtinių hidronimų išsiskiria *Sedeik-smilgis* Krk., Smilgos int. ir *Šiaul-virčiuvis* Pš., Peluodžių k. Jie sudaryti iš dviejų tikrinių daiktavardžių: *Sedeikà* avd. ir *Smilga* || *Smilgỹs* up. Krk., Nevėžio dš.; *Šiaulỹs* avd. ir *Viřčiuvis* || *Virčiuvé* up. Jnš., Lielupės kr.

Čia priklausytų ir metaforiškai vartojami hidronimai⁴: *Baňdž-ia-duobė* Prn.: *Baňdžius* avd., *duobė*; *Bařt-piaunis*, *Bař-piaunis* Grnk., Šušvės int.: *Bartỹs* avd., *piaunỹs*; *Bauk-sienis* Šd., Alksniupio int.: *Baukis*, *Baukỹs* avd., *siena*; *Bereiš-pievis* Grk.: *Bereišà*, *Bereišis* avd., *piėva*; *Brag-lankis* End.: *Bragà* avd., *lankà*; *Čeriaubūdis* < **Čeriauk-būdis* Lkš., Siesarties int.: *Čeriauka* avd., *būdà*; *Dapk-a-daubis* Srd., Armenos int.: *Dāpkus* avd., *daubà*; *Drob-a-lieknis* Slč.: *Droba* avd., *lieknas*; *Jokūb-balė* Sml., Sakalupio int.: *Jokūbas* avd., *balà*; *Jürg-daubė* Kltn.: *Jūrgis* avd., *daubà*; *Jušk-a-lōbis* Užp., Šventosios int.: *Juškà*

¹ Žr. K. Būga RR III 276.

² Ten pat.

³ Ten pat.

⁴ Žr. p. 228.

avd., *lóbas* „loma, dauba“; *Klūs-giris* KzR., Jūrės int.: *Klūsas, Klūsis, Klusys* avd., *girià*; *Kvēder-daubė* Vl., Armenos int.: *Kvēderas* avd., *daubà*; *Lašin-daubė* Trg.: *Lašinis, Lašinys* avd., *daubà*; *Lùkš-a-balė* Šd.: *Lukšà, Lukšys* avd., *balà*; *Mās-daržis* Krkn., Josvainio int.: *Māsas* avd., *daržas*; *Mišeik-balis* Pš., Mūšos dš.: *Mišeikà, Mišeikis* avd., *balà*; *Mùdr-a-kalnis* Kp., Pyvesos kr.: *Mùdrius* avd., *kálnas*; *Narmanšakė* < **Narmant-šakė* Dr., Šlaveitos int.: *Nármantas, Nařmantas* avd., *šakà*; *Naujòk-pievis* Kn., Prùdeliù int.: *Naujòkas* avd., *pieva*; *Pùč-purvis* Grk., Paupio int.: *Pùčius* avd., *puřvas*; *Ròk-klonis, Svirklonis* Grk., Bebirvos dš.: *Ròkas* avd., *klònis*; *Sip-salė* Kp., Pyvesos int.: *Sipas* avd., *salà*; *Tijùn-daubis* Trg.: *Tijūnas* avd. (ar *tijūnas*), *daubà*; *Vaitièk-daubė* Vl., Armenos dš.: *Vaitiekà, Vaitièkus* avd., *daubà*; *Veñšk-a-duobė* Sv.: *Veñskus* avd., *duobė*; *Vidžiūt-kalnis* (ar *Vydžiūt-kalnis*?) Rk.: *Vidžiūt-nas* avd., *kálnas*; *Cink-a-kojis* ež. Jrb.: *Cinka* avd. Dar plg. *cinkas*, -à „smulkiai margas, su smulkiais taškeliais“, *cinkas* „taškas, mažas lopinėlis kitos spalvos“, *kója*; *Jók-a-balės* ež. Jz.: **Jokas* avd., plg. *Jokaitis, Jokulys, Jākas, Jakys*; *Kēr-a-kampis* Dysnykščio ež. dalis Dkšt.: *Kēras* avd.; *Kolýt-a-ragis* ež. Onš.: *Kolytà* avd.; *Júod-balis* Pn., Juodos int.: *Juodà* Pn., *balà*; *Audr-ā-kampis, Aldr-ā-kampis, Aldr-ā-kampė* Sartų ež. dalis Jž.: *Audrà, Aldrà* Jž., *kařpas*; *Keiž-ia-kampis* Dysnų ež. dalis Dkšt.: *Keižiai* k., *kařpas*; *Šlavin-ā-galis* ež. InšM.: *Šlavinas* ež., *gālas*; *Nařt-a-valkis* (p. f. *Nartakų* ežeras): *Nartakai* k., *valkà*.

Dalis šios grupės sudurtinių hidronimų turi jungiamuosius balsius: *a, ia, u, o*:

-*a*:- *Dvar-ā-upė, Krauj-a-upė, Šil-a-ūpė* (< **Šil-a-ūpė*), *Bern-a-ūpis, Kalėck-a-upis, Kařkl-a-upis, Krauj-a-upis, Kùl-ā-upis, Liep-a-upis, Mėšk-a-upis, Šil-a-ūpis* (< **Šil-a-ūpis*), *Varl-a-upis, Žyd-a-upis, Žvizdr-ā-upis, Krauj-a-upys, Alksn-ā-intakis, Bars-ā-ravis, Berž-a-viėtis, Dapk-a-daubis, Darž-ā-pievis, Drob-a-lieknis, Dūd-a-ravis, Gal-ā-kiemis, Gerv-ā-balė, Jack-a-ravys, Jušk-a-lōbis, Kopūst-a-daržis, Liep-a-kojis, Lùkš-a-balė, Mėšk-a-lizdis, Ožk-ā-balis, Óžk-a-laukis, Puš-ā-ragis, Sùtk-a-revis, Šárk-a-balė, Šark-a-kōjis, Šėšk-a-brastis, Šil-a-galys, Várn-a-lizdis, Varn-a-pagirys, Vařn-a-salė, Várp-a-pievis, Vilk-a-biržė, Vilk-a-revis, Vilk-a-vařnė, Vinkšn-ā-kelis, Vòpn-a-ravis, Varl-ā-ežeris, Mešk-a-rūsis, Mėšk-a-vartė, Óžk-a-balis, Šám-a-linkis, Várn-a-kampis, Vilk-a-kùkis, Galvóžeris* (< (?) **Galv-a-ežeris, Arkl-ia-šūdis, Bāl-a-kampis, Ežerėl-ia-balė, Kakl-a-vežimis, Kul-iā-kampis, Láuž-a-raistis, Param-ā-vietė, Rağān-a-raistis, Tilt-ā-kampis, Vėln-ia-balė, Gal-a-dusys, Šil-a-giluzis, Putr-*

-*ã-ravis*, *Cink-a-kojis*, *Jók-a-balés*, *Kēr-a-kampis*, *Kolýt-a-ragis*, *Audr-ã-kampis*, *Šlavin-ã-galis*, *Nařt-a-valkis*.

Be šių sudurtinių hidronimų su jungiamuoju balsiu *a*, dar žinoma ir daugiau upių bei ežerų vardų, turinčių jungiamąjį balsį *a*, tačiau jų daryba ne visai aiški, nes neaiški vieno kurio sando kilmė.

-ia-: *Dil-ia-ùpė* (< **Dil-ia-ùpė*), *Júodž-ia-upis*, *Smėl-ia-upis*, *Vařl-ia-upis*, *Žirn-ia-upis*, *Áln-ia-ragis*, *Aũkšl-ia-kampis*, *Bañdž-ia-duobė*, *Blindž-ia-pievis*, *Ėgl-ia-ravis*, *Keiž-ia-kampis*, *Krõkšl-ia-ravis*, *Kúg-ia-balis*, *Ož-ia-raistýs*, *Šak-iã-balė*, *Šil-ia-lieknis*, *Ūp-ia-šalis*, *Vėln-ia-daubė*, *Vėln-ia-intakis*, *Vėln-iã-ravas*, *Vėln-ia-ravis*. Ne visai aiškios darybos sudurtinių hidronimų, turinčių jungiamąjį balsį *ia*, yra apie penkiolika.

-u-: *Kap-ù-upis*, *Merg-u-trakė*, *Mešk-ù-balė*, *Vanag-ù-piaunis*, *Vid-ù-balis*, *Vid-ù-giris* up., ež., *Vid-ù-laukis*, *Vid-ù-pievis*, *Vid-ù-šušvis*, *Virš-ù-prudė*. Ne visai aiškios darybos sudurtinių hidronimų su jungiamuoju balsiu *u* yra tik vienas kitas.

-o-: *Diev-ó-gala*, *Ežer-ó-takis*, *Gir-ó-takis*, *Varn-ó-balis*, *Vėln-ió-balė*, *Vilk-o-takis* ir keli ne visai aiškios darybos.

2. Dariniai iš būdvardžio ir daiktavardžio

Aukšt-upė rš. Gm.: *áukštas*, -à; *Balt-upė* rš. Vš.: *báltas*, -à; *Ger-ùpė* Pg., Obelies kr.: *gėras*, -à; *Gil-iã-upė* Mlt.: *gilùs*, -i; *Júod-upė* Brž., Tatu-los dš., Dr., Rk., Vyžuonos dš. ir kt., iš viso 15: *júodas*, -à; *Juod-ùpė* Pgg., *Vilkos dš.*: *júodas*, -à; *Juod-upė* Lkm., i Dringio ež.: *júodas*, -à; *Juod-upė* rš. Gld., Šlčn., Visinčios dš.: *júodas*, -à; *Kiáur-upė* Grk.: *kiáur-ás*, -à; *Klamp-upė* rš. Gm.: *klampùs*, -i; *Maž-upė* Jnšk., Mūšos dš.: *mãžas*, -à; *Pikt-upė* Žgč., i Draudenių ež.: *piktas*, -à; *Pikt-ùpė* Pgg., *Vilkos kr.*: *piktas*, -à; *Raudón-upė* Snt., *Novos kr.*: *raudónas*, -a; *Ret-ùpė* Kš., *Palomenės k.*: *rėtas*, -à; *Rùd-upė* Kr.: *rùdas*, -à; *Rud-ùpė* Pnt., *Lokio kr.*: *rùdas*, -à; *Rud-upė* rš. Gm., *Pisos kr.*: *rùdas*, -à; *Sen-ã-upė* Pns., *Kirsnos int.*: *sėnas*, -à; *Sėn-upė* Kbr., *Širvintos dš.*: *sėnas*, -à; *Skers-upė* rš. Stlp. : *skeřsas*, -à; *Smail-upė* rš. Glj.: *smailas*, -à; *Sūr-upė* Bb., *Nevėžio int.*: *sūrùs*, -i; *Šált-upė* Švncł., i *Juodyno ež.*, *Zr.*: *šáltas*, -à; *Šalt-ùpė* Vvs.: *šáltas*, -à; *Šalt-upė* Ob., i *Miškinio ež.*: *šáltas*, -à; *Šveñt-upė* Lap., *Neries dš.*, *Pkn.*, *Nemuno kr.*, *Švn.*, i *Dusios ež.*: *šveñtas*, -à; *Vingr-upė* rš. Plkn.: *vingrùs*, -i, „vingiuotas“; *Vór-upė* Pbs., i *Žirnųjų ež.*: *vóras* „senas“; *Žal-upė* rš. Įs.: *žálias*, -iã; *Želt-upė* Krkn.: *želtas*, -à „gelsvas“; *Áukšt-upis*, *Aukšt-upýs* Žgč., *Ežeruo- nos dš.*: *áukštas*, -à;

Aūkšt-upis Šll.: *aukštas*, -à; *Bált-upis* Pgg., Gilandės dš., Šk., Siesarties int.: *báltas*, -à; *Bált-upis* Grk.: *báltas*, -à; *Balt-upis* Rk., Bg. Varn. – taip vadinamas Kuršupio žemupys: *báltas*, -à; *Beñdr-upis* Stč., Obelės kr., Vvr., Žmt.: *beñdras*, -à; *Did-upis* Akm., Dabikinės kr., Trš., Maldenio dš., Žvr., Novos kr.: *didis*, -ė, -l; *Didž-iã-upis* Ign., Dynos int.: *didis*, -ė, -i; *Didž-iupiai* Srv., Palties int.: *didis*, -ė, -i; *Didž-iupis* Plk., Vaiguvos int., Rz., Daugyvenės int., Vv., Pilvės kr.: *didis*, -ė, -i; *Drúč-iupis* PnmR., Vyžuonos dš.: *drútas*, -à; *Drúkt-upis* Akm., Dabikinės dš.: *drúktas*, -à; *Drút-upis*, *Drút-upÿs* Gr., Šešuvies kr.: *drútas*, -à; *Dvÿl-upis* Krkn., Šventupio int.: *dvÿlas*, -à „tamsiai rausvas, žalias“; *Gaiž-upis* An., Latavos k., Vks., Ventos kr.: *gaižùs*, -i „aitrus, gailus, šleikštus, kartus“; *Gėl-iupis* Pkn., Nemuno kr.: *gėlas*, -à; *Gėl-upis* Jz., Nemuno dš.: *gėlas*, -à; *Gil-upis* Kdl., Jotijos dš., Krtv., Dubysos int., Rm., Linkavos kr.: *gilùs*, -i; *Gýv-upis* Snt.: *gývas*, -à; *Glit-upis* Žr., į Kliokio ež.: *glitùs*, -l; *Graž-ia-ùpis* Rod.: *grážùs*, -l; *Įs-upis* Jnšk., Mažupės int.: *įsas*, -à „trumpas“; *Júod-upis* Als., Uošnos dš., Auk., Alšyčios kr., Bsg., Beržės int. ir kt., iš viso 55: *júodas*, -à; *Juod-ùpis* Čk., Lazduonos kr.: *júodas*, -à; *Júodž-iupis* Jsv.: *júodas*, -à; *Klañp-upis* Br., Milupės int., KzR., Višakio kr., Kbr., Šeimenos int.: *klampùs*, -l; *Kreĩ-upis* < **Kreiv-upis* Ldvn.: *kreĩvas*, -à; *Liel-upis* Šk., Orijos int.: **lie-las*, plg. lat. *liēls* „didelis“; *Mėl-upis*, *Mėl-upÿs* Prnv., Aluonos kr.: *mė-las*, -à (K. Būga, RR III 139); *Mėl-upis* Šauk.: *mėlas*, -à; *Paļš-upis* Tl., Pateklos dš.: *pālšas*, -à; *Pikt-upis* Šll., Lokystos int., Trg., Šešuvies int.: *piktas*, -à; *Pikt-ùpis* Šl., Švedės int.: *piktas*, -à; *Plýn-upis* Nm.: *plý-nas*, -à; *Raudón-upis* Aln., Krtn., Akmenos kr., Ktk. ir kt., iš viso 7: *raudónas*, -a; *Raūd-upis* Bt., Agluonos int., Kl., Luknos int., Skdv., Luobos int., Šauk., Šonos int.: *raūdas*, -à „rausvas, sar‘as“. Tačiau plg. *raūde* „tokia žuvis“; *Rùd-upis* Kdl., Jotijos int., Lkč., Ovos int., Pn., Nevėžio kr. ir kt., iš viso 7: *rùdas*, -à; *Sald-upis* Sk., Vilkijos int., Trk., Ventos kr.: *saldùs*, -l; *Sařt-upis* Krž., Šakos int., Akm., Agluonos kr., Plt., Juodupio kr. ir kt., iš viso 8: *sařtas*, -à; *Saūs-upis* Als., Juodupės kr.: *saūsas*, -à; *Sen-ã-upis* Ad., Kamojos kr., Ml., Svylos int., Smn., į Žuvinto ež., Sv.: *sėnas*, -à; *Sėn-upis* KzR., Jūrės int.: *sėnas*, -à; *Skáist-upis* Ad., Svylos dš., Grz., Vilkvedžio int., Pkr., Palos int. ir kt., iš viso 7: *skáistus*, -l; *Skeřš-upis* Brb., Aviniškės int., Vl., Nemuno dš.: *skeřš-sas*, -à; *Smail-upis* Krt., Kartenalės int.: *smaĩlas*, -à; *Smařk-upis* Akm., Dabikinės dš.: *smarkùs*, -l; *Stat-ùpis* Vnd., Urkos dš.: *statùs*, -l; *Sūr-upis* Rs., Dubysos dš.: *sūrùs*, -l. *Sūr-upis* Vks., Kutuvio kr.: *sūrùs*, -l;

Šált-upis Btr., Vesiekinės int., Dgl., į Alaušo ež., Kltn. ir kt., iš viso 8: *šáltas*, -à; *Šált-upis* Als., į Luokos ež., Als., Juodupio int., Krž., Ančios int. ir kt., iš viso 11: *šáltas*, -à; *Šalt-ùpis* Pkr., Daugyvenės int., Vlk., Pirčiupių k., Vlkv., Šešupės int.: *šáltas*, -à; *Šalt-upis* Kš., Lomenos int., Plt., Ukm., Šventosios kr.: *šáltas*, -à; *Šilt-upis* Tl., Pateklos kr.: *šiltas*, -à; *Šlāp-upis* Šd., Daugyvenės int.: *šlāpias*, -ià; *Šlap-upis* Krt.: *šlāpias*, -ià; *Šveñt-upis* Grk., Dubysos dš., Jnk., Jon., Neries int. ir kt., iš viso 12: *šveñtas*, -à; *Švent-ùpis* Ukm., Armonos dš.: *šveñtas*, -à; *Tušt-ùpis* Tl., į Gudono ež.: *tušćias*, -ià; *Vaisk-upis* Sb., Suosos int.: *vaiskùs*, -i; *Viñgr-upis* Kbr., Šeimenos int., Šlv., Vainupio int., Trg., Žvr., Milupės dš.: *vingrùs*, -i; *Žāl-iupis* Šd., Ažagio int.: *žālias*, -ià; *Žāl-upis* Krp., Gervės int., Varn., Trumpės kr.: *žālias*, -ià; *Žēm-upis*, *Žemupālis* Krtn., Akmenos kr.: *žēmas*, -à; *Žiaūr-upis* Srv., Liaudės int.: *žiaurùs*, -i; *Žvair-upis* Klm., Lėkinio int.: *žvairas*, -à; *Aukšt-upỹs* Kp., Lėvens kr.: *aukštās*, -à; *Bendr-upỹs* Kp., Pnm., Kriaunos int.: *beñdras*, -à; *Ger-upỹs*, *Gēr-upis* Kl., Tt., Dubysos kr.: *gēras*, -à; *Gil-upỹs* Krk.: *gilùs*, -i; *Gryn-upỹs* Rm.: *grýnas*, -à; *Ilg-upỹs* Jnš., Mūšos kr.: *ilgas*, -à; *Juod-upỹs* Aln., Dbk., Aknystos kr., Rk.: *júodas*, -à; *Klamp-upỹs* Grnk., Miegoto int., Srv., Palties int.: *klampùs*, -i; *Plat-upỹs*, *Plat-ùpis* Grk., Dubysos int.: *platùs*, -i; *Rud-upỹs* An., Vadakstos kr., Bsg., Dotnuvėlės int., Dbk., Krk., Šušvės kr., Krkn., Linkavos int., Srv., Barinės kr.: *rùdas*, -à; *Sart-upỹs* Dt., Dotnuvėlės int.: *sařtas*, -à; *Skaist-upỹs* Pn., Sausinės dš.: *skaistùs*, -i; *Skers-upỹs* Krk., Paliūnio dš.: *skeřsas*, -à; *Šalt-upỹs* An., Šventosios kr., Dbk., Kilėvos dš., Ds., į Zalvės ež. ir kt., iš viso 11: *šáltas*, -à; *Šveln-upỹs* Čk., Gynėvės kr.: *švelnùs*, -i; *Švent-upỹs* Bb., Nevėžio dš., Čk., Lašišos dš., Vb., Akmenės vs., Vlkj., Nemuno dš.: *šveñtas*, -à; *Želt-upỹs* Krk., Kačupio int.: *želtas*, -à „geltonas“; *Žvair-upỹs* Btg.: *žvairas*, -à; *Did-ravis* Šlv., Veliuonėlės int.: *didis*, *rāvas*; *Gýv-grabė* Trg., Jūros int.: *gývas*, -à, *grābė* „griovys“; *Grýn-ravis* Šlv., Milžtės dš.: *grýnas*, *rāvas*; *Júod-atakė* Prk., į Kuršių marias: *júodas*, -à, *ātaka*; *Júod-ravis* Rs., Šauk., Vlkj., Nemuno dš.: *júodas*, *rāvas*; *Júod-revis* Btg., Dubysos kr.: *júodas*, *rēvas*; *Juod-šakà* Šil., Nemylo kr.: *júodas*, -à, *šakà*; *Júod-šakis* Jrb., Šventosios kr.: *júodas*, -à, *šakà*; *Kreiv-a-krañtis* Snt., Pentos int.: *kreivas*, *krañtas*; *Plāt-ravis* Krtv.: *platùs*, *rāvas*; *Plat-vagė*, *Plāt-vagė* Skdv., Ringės int.: *platùs*, -i, *vagà*; *Saūšakis* < **Saus-šakis* Krt., Kartenalės int.: *saūsas*, -à, *šakà*; *Sén-akmenis* Kltn., Akmenos dš.: *sēnas*, *Akmenà* Šil., Jūros kr.; *Sen-a-rausvé* Kps.: *sēnas*, -à, *Raūsvė* Gž., Šešupės kr.; *Sen-ā-verksnis* Stk.: *sēnas*, -à, *Verksnė* Jz., Nemuno dš.;

Sén-gyné Bb., Gynios dš.: *sēnas*, -à, *Gynià* || *Gyně* Vnd., Nevėžio kr.; *Sén-govija*, *Góvijos upālis* Varn., Govijos vs., į Biržulio ež.: *sēnas*, -à, **Govija*, plg. *Séngovija*. Kad upės vardo *Sén-govija* antrasis sandas -*govija* yra iš upės vardo **Govija*, rodo ir vienasėdžio vardas *Góvija*, kuris greičiausiai yra kilęs iš upės vardo **Govija*; *Sén-lėvenė* Kp.: *sēnas*, -à *Lėvuō* Kp., Mūšos dš.; *Sén-pilvis* KzR.: *sēnas*, -à, *Pilvė* Plv., Šešupės dš.; *Sen-pyvesiai* Dj., Pyvesos int.: *sēnas*, -à, *Pyvesà* Ps., Mūšos dš.; *Sén-šerkšniai* Trk.: *sēnas*, -à, *Šėrkšnė* Trk., Ventos int.; *Sén-šešupis* Br.: *sēnas*, -à, *Šešupė* Kps., Nemuno kr.; *Sén-šešuvė* Trg.: *sēnas*, -à, *Šešuvis* Trg., Jūros kr.; *Sén-viešėtis* Trk.: *sēnas*, -à, *Viešėtė* Sd., Ventos kr.; *Skešs-geldupis* Lž., Geldupio kr.: *skešsas*, *Gėldupis* Lž., Vadaksties int.; *Skešs-ravis* Lbv., Šauk., Čiaušos int.: *skešsas*, *rāvas*; *Skers-rūdūpis* Srv., Rūdūpio int.: *skešsas*, *Rūdūpys* Srv.; *Stac-šlaitė* Krk., Šušvės kr.: *stāčias*, *šlaitas*; *Šveñt-ravis* Btg.: *šveñtas*, *rāvas*; *Šveñt-vandenis*, *Šveñt-a-vandenis* Vrn., Musės int.: *šveñtas*, *vanduō*; *Vorūsnė* < **Vor-rusnė* Rsn., į Kuršių marias: *vóras* „senas“, *Rūsnė*; *Akl-ā-ežeris* ež. Tv.: *āklas*; *Ākl-ažeris* < **Alkl-ežeris* ež. Dg., Gž., Lbv. ir kt., iš viso 7: *āklas*; *Akl-ā-žeris*, *Alkl-a-žerys* (< **Akl-a-ež-*) ež. Jz.: *āklas*; *Ākl-ežeris* ež. Als., Antz., Ds. ir kt., iš viso 10: *āklas*; *Akl-ežerys* ež. Jž., Kalučiškių k., Jž., Ščiūrio k.: *āklas*; *Bált-ežeris* ež. Als., Varn., Všt.: *báltas*; *Īlg-ažeris* < **Ilg-ežeris* ež. Krtv.: *ilgas*; *Īlg-ežeris* ež. Trg.: *ilgas*; *Juod-ežeris* ež. Krč., Krsn., Krtv. ir kt., iš viso 10: *júodas*; *Juod-žerys* < **Juod-ežeris* ež. Ds.: *júodas*; *Kreiv-ažeris* < **Kreiv-ežeris* ež. Mlt.: *kreivas*; *Kreiv-ežeris* ež. Bb.: *kreivas*; *Liēl-ežeris* ež. Rm.: **lielas*, plg. lat. *liēls* „didelis“; *Pikt-ežeris* ež. Pln., Plt., Sem., Šauk.: *piktas*; *Pūst-ežeris* ež. Vg.: *pūstas* „tuščias“; *Rieb-ežeris*, *Rėb-ežeris*, *Rebežio ežeras* ež. Smal. Jeigu pamatinės formos šaknis *rieb-* nėra atsiradusi substitucijos keliu iš *rėb-* ar *-reb-*, tuomet greičiausiai *Rieb-ežeris*: *riebūs*; *Sén-nemunė*, *Sén-rusnė* ež. Pgg.: *sēnas*, *Nėmunas*, *Rūsnė* Rsn.; *Sen-nevėžys* ež. Bb.: *sēnas*, *Nevėžis* Bb., *Skáist-ežeris* ež. Pbr.: *skáistus*.

Prie šios grupės priklauso ir metaforiškai vartojami hidronimai¹: *Aukšt-a-trakys* Skp., į Mituvos ež.: *áukštas*, *trākas*; *Did-vėjis* Vdk., Didvėjo k.: *didis*, *vėjas*; *Didž-balys*, *Didžbaliukas*, *Dirbalys* Krkn.: *didis*, -ė, -i, *balà*; *Didž-prūdis* Kp., Pyvesos kr.: *didis*, *prūdas*; *Ger-piaunys* Krk., Jaugilos int.: *gėras*, *piaunys*; *Gỹ-pelkis* < **Gyv-pelkis* Yl., Veretos kr.: *gývas*, -à, *pėlkė*; *Īlg-a-balė* Mrk.: *ilgas*, -à, *balà*; *Īlg-a-brada* Rk., Stč.: *ilgas*, -à, *bradà* „brasta“; *Ilg-a-bradà* Kp., Narštupio int.:

¹ Žr. p. 228.

ilgas, -à, *bradà*; *Īlg-brastvis* Žr., ģ Didovo ež., Žr., Minijos kr.: *ilgas*, -à, *brastvā*; *Júod-a-purvis* Lkm.: *júodas*, *puřvas*; *Juod-a-raistis* Ss., Vabalkšnēs int.: *júodas*, *raistas*; *Júod-balis* Dt., Smilgos kr.: *júodas*, -à, *balà*; *Júod-daubis* Pln., Sausdravo kr.: *júodas*, -à, *daubà*; *Júod-lepšē* Pbr.: *júodas*, -à, *lepšē*; *Júod-lieknis* Mšk., Šd., Uosupio int.: *júodas*, *lieknas* „raistas“; *Júod-piaunis* Srd., Gausantēs kr., Šmk.: *júodas*, *piaūnis* (ar *piaunys*); *Júod-purvis* Tršk., Juostos int.: *júodas*, *puřvas*; *Júod-raistis* Jž.: *júodas*, *raistas*; *Júod-tiltis* Sd., Varduvos dš.: *júodas*, *tiltas*; *Júod-vadis* Vdk.: *júodas*, -à, *vadà* „dirvonas, tuštuma girioje“; *Kiauragys*, *Kiáu-ragis* < **Kiaur-ragys* Kdl., Jotijos int.: *kiáuras*, *rāgas*; *Klamp-ā-balē*, *Klampynē* Jsv., Šušvēs int.: *klampūs*, -i, *balà*; *Kleiv-ā-rakštis* Ukm.: *kleivas* „šleivas“, *rakštis*; *Lier-markà*, *Lie-marka* < **Liel-marka* Vl., Intako int.: **lielas* „didelis“, *markà* „duobē linams merkti“; *Naū-lankis* < **Nauj-lankis* Pp., Šventupio int.: *naūjas*, -à, *lankà* (ar *laņkas*); *Pik-daubis* < **Pikt-daubis* Kv.: *piktas*, -à, *daubà*; *Pikt-akmenis* Lnkv., Beržtalio dš.: *piktas*, *akmuō*; *Pikttiltis* < **Pikt-tiltis* Vn., Bario int.: *piktas*, *tiltas*; *Pūst-ā-šilē* Jnšk.: *pūstas* „tuščias“, *šilas*; *Pūst-ežeris* Graž. : *pūstas*, *ēžeras*; *Raudón-kalnis*, *Rōk-kalnis*, *Rōk-intakis* Šmk., Mituvos int.: *raudónas*, *kálnas*; *Raudón-pelkis* Žd., Kvistēs dš.: *raudónas*, -a, *pélkē*; *Rieb-galys* Dt., Liūņų int.: *riebūs*, *gālas*; *Rud-barzdīs* Bsg., Liaukavos int.: *rúdas*, -à, *barzdà*; *Sart- Valkys* Gdž.: *sařtas*, -à, *valkà*; *Sen-a-būdē* Rmš., Pravienos int.: *sēnas*, -à, *būdà*; *Sen-ā-dvaris* Jz., Sobuvos kr., Žl.: *sēnas*, *dvāras*; *Skeřs-duobē* Trg.: *skeřsas*, -à, *duobē*; *Šlap-galys* Srd., Dubysos int.: *šlāpias*, *gālas*; *Šveņt-ežeris* Rt.: *šveņtas*, *ēžeras*; *Šveņt-jonis* Krtv., Šlv., Luknēs int.: *šveņtas*, *Jōnas* avd.; *Aštr-ā-kalnis* ež. Slk., Aštrakalnio k.: *aštrūs*, *kálnas*. Antra vertus, ežero vardas *Aštrākalnis* gali būti ir kitaip susidareš — iš kilmininkinės formos **Aštrākalnio* *ēžeras* > *Aštrākalnis*; *Aukšt-ā-kalnis*, *Aukštākalnio* *ēžeras* Lzd., Aukštakalnių k. Greičiausiai **Aukštakalnis* kln. > *Aukštākalnio* *ēžeras* (ir *Aukštākalniai* k.) > *Aukštākalnis* : *aukštas*, *kálnas*; *Bált-a-balē* ež. Švn.: *baltà*, *balà*; *Balt-a-galys* ež. Švnčl.: *báltas*, *gālas*; *Ilg-a-ragys*, *Īlg-a-ragis* Dviragio ež. dalis Km.: *ilgas*, *rāgas*; *Júod-a-kampis* Dringio ež. dalis Lkm.: *júodas*, *kaņpas*; *Júod-lankiai* ež. Dgl.: *júodas*, *lankà*; *Júod-lankis* ež. Rdn.: *juodà*, *lankà*; *Júod-upis* Platelių ež. dalis Plt. < *Júod-upis* Plt., ģ Platelių ež.: *júodas*, *ūpē*, *ūpis*, *upis*; *Kreiv-a-kiškis* ež. Pnd.: *kreivas*, *kiškos*; *Naū-daržis* ež. Trg.: *naūjas*, *daržas*; *Nauj-ā-sodis* ež. Ds.: *naūjas*, *sōdas*; *Saūs-vingis* ež. Alv.: *saūsas*, *vingis*;

Sén-prūdis ež. Žg.: *sēnas, prūdas*; *Skers-ā-balis* ež. Šil.: *skeřsas, balā*; *Švent-a-duōnis* ež. Kpč.: *šventà, duona*.

Dalis šios grupės hidronimų turi jungiamuosius balsius. Tačiau šios grupės jungiamieji balsiai mažiau įvairūs, negu sudurtinių hidronimų su abiem daiktavardiniais sandais. Neskaitant vardo varianto *Senóupis* (p.f. *Senāupis*), pasitaikė tik du jungiamieji balsiai – *a* ir *ia*:

-*a*:- *Aukšt-a-trakỹs, Įlg-a-balė, Įlg-a-brada, Įlg-a-bradà, Júod-a-purvis, Juod-a-raistis, Klamp-ā-balė, Kleiv-ā-rakštis, Kreiv-a-krañtis, Pūst-ā-šilė, Sen-a-būdė, Sen-ā-dvaris, Sen-a-rausvė, Sen-ā-upė, Sen-ā-upis* || *Sen-ó-upis, Sen-ā-verknis, Švent-a-jonis* || *Švent-jonis, Šveñt-a-vandenis* || *Šveñt-vandenis; Akl-ā-ežeris, Akl-ā-žeris, Aštr-ā-kalnis, Aukšt-ā-kalnis, Bált-a-balė, Balt-a-galỹs, Įlg-a-ragỹs, Júod-a-kampis, Kreiv-a-kiškis, Nauj-ā-sodis, Skers-ā-balis, Švent-a-duōnis*.

-*ia*:- *Didž-iā-upis, Gil-iā-upė, Graž-ia-upis*.

3. Dariniai iš veiksmazodžio ir daiktavardžio

Mỹž-upė Krč., Tatulos int.: *mỹžti*; *Čiuršk-upis* Slnt.: *čiuřkšti (čiuřškia)*; *Dėg-upis* Trš., Virvyčios int.: *dėgti*; *Gaũd-upis* Plt., į Platelių ež.: *gaũsti*; *Girgžd-upis* Jnšk., Karklio int.: *girgždėti*; *Krank-ùpis* Šl., Amalės int.: *krañkti*; *Lůž-upis* Šd., Niauduvos int., Trš., Virvyčios int., Vdk., Apusino vs.: *lůžti*; *Mỹž-upis* Grš., Tomošupio kr., Krtv., Vadaksties int., Nm., Žalpės int. ir kt., iš viso 10: *mỹžti*; *Oš-upis* Plng., į Baltiją, Sml., Ramytės dš.: *ošti*; *Plaũk-upis* Vdk., Upės kr.: *plaũkti*; *Skalb-upis* Stč., Obelės int.: *skalbti*; *Smird-upis* Pkn., Nemuno kr., Žgč., Ringės int.: *smirdėti*; *Smùk-upis* Grg., Skinijos int., Krš., Jaujupio int.: *smùkti*; *Sùk-upis, Suk-ùpis* Kltm., Yžnės int.: *sùkti*; *Šāl-upis* Vnd.: *šāl-ti*; *Šaũk-upis, Laukũ upālis* Sd., Varduvos dš.: *šaũkti*; *Šiaũš-upis* Akm., Šventosios kr.: *šiaũšti*; *Šik-upis* Lkš., Siesarties int., Nm., Šešupės dš., Žvr., Novos kr.: *šikti*; *Šliaũž-upis* Krk., Šventupio int.: *šliaũžioti* (ar *šliaũžti*); *Šliaũž-upis* Al., Mikasos dš.: *šliaũžti*; *Šók-upis, Šokupėlis* Lel., į Rubikių ež.: *šókti*; *Tešk-upis* Bb., Nevėžio int.: *tešk-ėti*; *Baršk-upỹs, Báršk-upis* Dt., Kruosto int.: *baršk-ėti*; *Kriok-upỹs* Kp., Pyvesos int., Lkš., Siesarties dš.: *kriòkti*; *Tek-upỹs* Jnšk., Plautupio int.: *tek-ėti*; *Landž-iupỹs* Krk., Jaugilos kr. (p. f. *Lándė*): *lándž-ioti*; *Mỹž-ravis* Ar., Dubysos kr.: *mỹžti, rāvas*; *Svil-ravis* Klm., Gansės kr.: *svilti, rāvas*; *Gỹž-ežeris* ež. Klm.: *gỹžti*. Metaforiškai vartojami hidronimai: *Šók-daubis*

Plk., Nemuno kr.: *šókti, daubà*; *Šók-takis* Smln.: *šókti, tãkas*; *Tëk-piaunis* Skdv., Agluonos int.: *tek-ëti, piaũnis* (ar *piaunÿs*); *Vërd-upis* ež. Jz.: *virtti (vërda), ùpë*.

Prie šios grupės priskirtini ir sudurtiniai hidronimai, kurių pirmasis sandas baigiasi priebalsiu *-t*. Kai kurių tokių hidronimų pirmasis sandas gali būti iš dalyvio: *Grįžt-upis* Krkn., Šventupio k.: *grįžti*; *Lūžt-upis* Krkn., Ančiupio int.: *lūžti*; *Skeřst-upis* Gdl., Kamarios int.: *skeřsti*; *Šikt-upis* Kdl., Šešupės dš.: *šikti*; *Velët-upis* Prn., Nemuno kr.: *velëti*; *Vilkt-upis* Pn., Lëvens int.: *vilkti*; *Apžëlt-akis* Žmt., Paversmio int.: *apžëlti, akis* „liüne kiaura vieta; ežerokšnis; akivaras“; *Išplëšt-ravis* An., Šventosios int.: *išplëšti, rãvas*; *Smukt-purvis* Krtv.: *smũkti, puřvas*.

4. Dariniai iš skaitvardžio ir daiktavardžio

Dvi-këlmis ež. Pnd.: *dù, këlmas*; *Dvi-ragis* ež. Km.: *dù, rãgas*; *Dvi-šãkë* Gdr.: *dvi, šakà*; *Dvi-šakis* Trg., Irtuonos int., Ūd.: *dvi, šakà*; *Dvi-šãkis* Vlk.: *dvi, šakà*; *Dvi-tiltë* rš. Skg.: *dvi, tiltas*; *Ketur-kõjis* Šd.: *keturi, kója*; *Šimt-upis* Grg.: *šimtas, ùpë* (ar *ùpis*); *Tri-kaĩpis* ež. Vrn.: *trÿs, kaĩpas*; *Tri-kõjis* Nj., Nevëžio int., ež. Vs.: *trÿs, kója*; *Tri-šãkë* Vn. – taip Vilkų Lauko k. vadinama Jūra: *trÿs, šakà*; *Tri-šakis* Kv., Ašvos int.: *trÿs, šakà*; *Vien-a-valkšnis* ež. Lkm.: *vienas, valkšnà* „vienas tinklo užmetimas, valksmas“, plg. *vãlkšnos* „šlapios, versmëtos pievos“; *Vien-a-valkšnÿs* ež. JnšM – žr. *Vienavãlkšnis*.

5. Dariniai iš daiktavardžio ir veiksmažodžio

Briedž-vertis, *Briedž-vertÿs* Všn., Pelyšos int.: *briedis, vësti*; *Kanãpia-merkis* ež. JnšM.: *kanãpës, meřkti*; *Liep-degÿs*, *Liep-dëgë* An., Ilgës int.: *liepa, dëgti*; *Naktekë* < **Nakt-tekë* Kp., Lëvens kr.: *naktis, tek-ëti*; *Obël-teka* Ukm., iš Obelių ež., Usioginës dš.: *Obël-iai* k. (ar *Obël-ių ežeras* Ukm., Obelių k.), *tek-ëti*; *Plaũš-mirkis* Skd., Šventosios kr.: *plaũšos, miřkti*; *Sal-tekÿs* Vdk.: *salà, tek-ëti*; *Sul-tekis* Plt., Logupio int.: *sulà, tekëti*; *Vilk-šikis* Erž., Upës int.: *vilkas, šikti*; *Vilk-vedis* Mšk., Tautinio kr., Grz., Mũšos dš.: *vilkas, vësti*; *Žem-ë-perša* Krkn., Liaudës int.: *žëmë, peršëti* (pirmesnë šio veiksmažodžio reikšmë buvusi „plëšti, draskyti“ – E. Freankel, LEW 578); *Žem-ë-plëša* Prnv., Šušvës dš.: *žëmë, plëšti*.

Jungiamąjį balsį *-ė-* turi du šios grupės hidronimai: *Žem-ė-perša* ir *Žem-ė-plėša*; jungiamąjį balsį *-ia-* — vienas: *Kanāp-ia-merkis*.

6. Kiti sudurtiniai dariniai

a) iš prieveiksmio ir daiktavardžio: *Pusiáu-lieknis* Krš., Kuisos int.: *pusiáu, liėknas* „raistas“; b) iš prielinksnio ir daiktavardžio: *Teřp-medupis, Terp-medupys* Jsv., Šušvės int.: *teřp, Medupys* Jsv., Šušvės int.; c) iš daiktavardžio ir būdvardžio: *Gard-u-gilis* rš. Tj., Mūšios kr.: *gařdas, gilus*; *Šešųv-palaikis* ež. Trg.: *Šešuvis* Trg., *palaikis*.

Baigiant aptarti sudurtinius hidronimus pagal jų sandus, reikia pasakyti, kad čia buvo suminėti tik patys aiškiausi atvejai. Dalis sudurtinių hidronimų liko nenagrinėta. Nenagrinėta, be kita ko (žr. pratarinę) ir todėl, kad jų daryba neaiški arba ne visai aiški. Tų neaiškumų esama dvejopų: a) neaišku, ar vardas yra sudurtinis, ar kitaip sudarytas, pavyzdžiui: *Ošvenčià* Prn., Nemuno kr. (*Oš-venčià* ar *Ošv-enčià*?), *Paplingis* Btg. (*Papl-ingis* ar *Pap-lingis*), *Sal-cekas* ež. Žž. (*Sal-cekas* ar *Salc-ekas*) ir t. t. Vienas kitas tokių neaiškios darybos hidronimų paminėta, nagrinėjant priesaginius vedinius; b) neaiški vieno arba abiejų sandų kilmė. Tokių hidronimų yra nemaža. Dažniausiai būna neaiškus pirmasis sandas, nes didžiosios dalies sudurtinių hidronimų antruoju sandu eina bendrinis žodžis *ùpė* (*ùpis, upys*) arba *ėžeras*. Tokie sudurtiniai hidronimai, kurių vieno iš dviejų sandų kilmė aiški, neaiškios darybos vardais gali būti laikomi tik iš dalies, nes čia aišku ne tik tai, kad vardas yra sudurtinis, bet ir vieno (antrojo) sando kilmė (pavyzdžiui: *Āks-upė, Āud-upė, Bėn-upė, Jógm-upė, Naūs-upė, Šeš-ùpė, Buid-upis, Dāgr-upis, Deič-iupis, Ės-upis, Gāst-upis, Gāt-upis, Klūt-upis, Aškint-upys, Kret-upys, Šėt-upys, Vikš-upys, Kāt-ežeris, Lam-pėdis* ež., *Lāt-ežeris, Laukšč-ežeris, Nyl-ežeris, Póra-raistis* ež., *Reiž-ežeris, Tūn-ziogis* ež., *Vjėk-ežeris* ir t. t.). Tačiau nežiūrint į tai, kad vieno sando kilmė aiški, tolesnė tokių hidronimų darybinė analizė beveik negalima. Dėl šios priežasties sudurtiniai hidronimai, kurių aiškus vienas sandas, toliau nebeaptarinėjami ir nepateikiami, nes darybinis požiūris tai nėra labai svarbu.

Nagrinėjant sudurtinius hidronimus, dar svarbu pastebėti, kaip, jungiantis dviem žodžiams į vieną, keičiasi antruoju sandu einančio žodžio galūnė (istoriškai — kamiengalis). Kaip buvo matyti iš sudurtinių hidronimų sandų apžvalgos, daugumos sudurtinių upių vardų antrasis sandas yra *-upė, -upis, -upys*, o sudurtinių ežerų vardų — *-ežeris*. Lie-

tuvių kalboje upei pavadinti, be kitų, žinomi to paties žodžio morfolo-
giniai variantai *ùpė, ùpis, upỹs*. Tiesa, dabar, rodosi, nėra tokios tarmės,
kuri upei pavadinti vartotų visus šiuos variantus. Tačiau tarmių, kurios
be *ùpė* pažįsta dar ir *ùpis*, yra (pavyzdžiui, Šakyna, Skaistgirys ir kt.).
Vadinasi, šiuo metu ne visada galima tiksliai nustatyti, kada sudurtinio
upėvardžio su antruoju sandu *-upė, -upis* galūnė *-ė, -is* yra išlikusi iš
ùpė, ùpis, ir kada ji pakitusi (teoriškai *-ė* gali pasikeisti į *-is*, plg. *Gařš-
-pelkis : pėlkė, Sén-pilvis : Pilvė*, o *-is* – į *ė*, plg. *Sén-šešuvė : Šešuvis,
Lydėk-žiogė : žiōgis*). Siauriausiai iš trijų variantų (*ùpė, ùpis, upỹs*)
yra paplitęs *upỹs*. Sudurtiniai upių vardai su antruoju sandu *-upỹs* daž-
nesni į šiaurę nuo Nemuno – Neries, o didžioji jų dalis (apie 90%)
yra tarp Šventosios ir Dubysos upių. Bendrinis žodis *upỹs* buvo varto-
jamas daug siauriau (pavyzdžių esama tik iš senųjų raštų). Todėl dau-
geliu atvejų, kai sudurtinio upės vardo antrasis sandas yra *-upỹs*, galima
manyti, kad galūnė *-ys* čia yra atsiradusi, susidarant sudurtiniam upė-
vardžiui (kirčiuojama galūnė). Tačiau, apskritai imant, kai sudurtinis
upės vardas antrąjį sandą turi *-upė, -upis* arba ir *-upỹs*, galūnės pasikei-
timo klausimas dažnai būna neaiškus ar abejotinas, todėl toliau, apta-
riant antruoju sandu einančio žodžio galūnės pasikeitimus, upių var-
dai, kurių antrasis sandas yra su *-up-,* nebeliečiami. Galūnės pasikeiti-
mo dėsniumai dėl dviejų žodžių jungimosi ryškiausiai matyti iš tų
sudurtinių upių vardų, kurių antrasis sandas yra ne *-upė, -upis, -upys*.

A) Sudurtinių hidronimų, turinčių galūnę *-is (-ys)*, antruoju sandu
gali eiti *-(i)as, -(i)a, -ė, -ys, -is, -uo* galūnės daiktavardžiai:

1. galūnės *-(i)as*: a) abu daiktavardiniai sandai: *Alksnāintakis, Ál-
niaragis, Bėržravis, Čeverỹktaukis, Dvárklanis, Gaidžkaklis, Galā-
kiemis, Girkelis, Grūšrevis, Juškalōbis, Lāpurvis, Lieplaukis, Māsdar-
žis, Mėškalizdis, Ōžkalis, Ōžkalaukis, Pelėdskynimis, Prūdgalis, Šāk-
tiltis, Šiēnkraštis, Šiležeris, Vīklieknis, Vilkotakis, Vinkšnākelis, Žyd-
pinigis, Žydraistis, Gūragỹs, Lapgardỹs, Ōžiarastỹs, Šilagalỹs, Žydra-
vỹs; Ėgležeris, Kiaūležeris, Laūmežeris, Švėdežeris* ir kt.¹; *Arkliasūdis,
Audrākampis, Kaklavežimis, Kolỹtaragis, Kopūstadaržis, Lāūžaraistis,
Šlavināgalis* ir kt., iš viso apie šimtą septyniasdešimt²; b) pirmasis san-

¹ Iš viso aiškesnės darybos ežerų vardų su antruoju sandu *-ežeris: ežeras* žinoma
apie penkiasdešimt.

² Čia ir toliau pateikiami upių arba ežerų vardai tik su skirtingu antruoju sandu.
Su pasikartojančiu sandu (dažniausiai iš *rāvas, rēvas, iūntakas, griovỹs*) sudurtiniai upių
vardai yra įtraukti į bendrą pasikeitusią galūnę turinčių darinių skaičių. Pateikiami
jie tik tada, kai darinių yra palyginti nedaug.

das – būdvardis, antrasis daiktavardis: *Didravis, Didvėjis, Didžprūdis, Jūodapurvis, Juodaraistis, Jūodlieknis, Jūodrevis, Jūodtiltis, Kreivakrañtis, Pūstežeris, Raudónkalnis, Senādvaris, Šveñtjonis, Aukštatrakỹs, Kiauragỹs, Riebgalỹs; Āklažeris, Aštrākalnis, Jūodakampis, Jūodlankis, Naūdaržis, Naujāsodis, Sėnprūdis; Akležerỹs, Baltagalỹs, Ilgaragỹs*|| *Ilgaragis* ir kt., iš viso apie keturiasdešimt penkis; c) kiti sudurtiniai dariniai: *Apžėltakis, Išplėštravis, Mỹžravis, Pusiāulieknis, Smukt-purvis, Sviļravis, Šóktakis; Dvikėlmis, Dviragis, Gỹžėžeris, Trikañpis.*

2. galūnės *-(i)a*: a) abu daiktavardiniai sandai: *Alšakis, Baūk-sienis, Beržaviėtis, Blindžiapievis, Gaĩdvištis, Kāčbalis, Klūsgeris, Lauk-būdis, Liepakojis, Liepdaubis, Meřgvagis, Óžnugaris, Paūkštlankis, Sedeĩksmilgis, Šėškabrastis, Vėžravis, Vidgeris, Vidūgeris; Jaučbalỹs, Ožnugarỹs, Kupšakỹs; Cinkakojis, Nařtavalkis, Óžkabalis; Galađusỹs* (: *Dusiā* ež.) ir kt., iš viso apie penkiasdešimt penkis; b) pirmasis sandas būdvardis, antrasis – daiktavardis: *Įlgbrastrvis, Jūodbalis, Jūoddaubis, Jūodšakis, Jūodvadis, Naūlankis, Rudbarzdis, Sėnakmenis* (: *Akmenā* k.), *Senpyvesiai, Didžbalỹs, Sartvalkỹs; Jūodbalis, Kreivakiškis, Skersā-balis, Šventaduōnis* ir kt., iš viso apie dvidešimt; c) kiti sudurtiniai dariniai: *Dvišakis, Dvišākis, Keturkōjis, Šókdaubis, Trikōjis, Trišakis, Vienvālkšnis, Vienvalkšnỹs.*

3. galūnės *-ė*: a) abu daiktavardiniai sandai: *Gařšpelkis, Rūd-pelkis, Velėkpelkis, Degūtduobis, Vidūšušvis* (: *Šūšvė* up.); b) būdvardis – daiktavardis: *Gỹpelkis, Raudónpelkis, Senāverknis* (: *Vėřk-nė* up.), *Sėnpilvis* (: *Pilvė* up.), *Sėnšerkšniai* (: *Šėřkšnė* up.), *Sėnšešupis* (: *Šėšupė* up.), *Sėnviešetis* (: *Viešėtė* up.).

4. galūnės *-ys*: abu daiktavardiniai sandai: *Purióngriovis, Vėž-griovis, Meřkarūsis.*

5. galūnės *-is* : būdvardis – daiktavardis : *Sennevėžỹs* (: *Nevėžis*).

6. galūnės *-uo* : būdvardis – daiktavardis: *Piktakmenis, Šveñt-vandenis.*

B) Sudurtinių hidronimų, turinčių galūnę *-ė*, antruoju sandu gali eiti *-a, -as, -uo* galūnės daiktavardžiai:

1. galūnės *-a* : a) abu daiktavardiniai sandai: *Gervābalė, Malūn-daubė, Narmanšakė, Sipsalė, Šilmarkės, Vařnasalė, Vilkavařnė; Ežerė-liabalė, Jókabalės, Paramāvietė, Vėlniabalė*; b) būdvardis – daiktavardis: *Įlgabalė, Jūodatakė, Platvagė, Sedabūdė; Bāltabalė*; c) kiti sudurtiniai dariniai: *Dvišākė, Trišākė.*

2. galūnės -as : a) abu daiktavardiniai sandai: *Akmentiltė, Mer-gutrakė, Ožkākklė, Prūdgālė, Viršūprūdė; Bernakaŋpė, Mėškavartė*; b) būdvardis – daiktavardis: *Pūstāšilė, Stačšlaitė; Sėnnemunė*; c) kiti: *Dvitiltė*.

3. galūnės -uo: būdvardis – daiktavardis: *Sėnlėvenė* (: *Lėvuō* up.).

Apskritai imant, galima pasakyti, kad, susidarant sudurtiniams hidronimams, antruoju sudurtinio darinio sandu einančio žodžio galūnės balsis dažniau keičiasi, negu nesikeičia. Kaip buvo minėta, sudurtinių upių vardų, kurių antrasis sandas yra *-upė, -upis, -upys*, dažnai būna sunku pasakyti, pasikeitusi ar nepasikeitusi antruoju sandu einančio žodžio galūnė. Be šių upių vardų, dar yra vienas kitas sudurtinis hidronimas, kurio antruoju sandu einančio žodžio galūnės pasikeitimas kelia abejo-nių. Tai hidronimai su antruoju sandu *-piaunis, -piaunys* (*Bařtpiaunis, Griėžpiaunis, Slėnkpiaunis, Vanagūpiaunis, Žyđpiaunis, Gerpiaunys, Jūodpiaunis, Tėkpaunis*) – plg. bendrinius žodžius *pieūnis* ir *pieunys*.

Sudurtinių hidronimų, kurių antruoju sandu einančio žodžio galūnės balsis nepasikeitęs, yra tik keli¹:

-a: *Īlgabradā, Ilgabradā, Juodšakā, Liermarkā, Pėčvieta*.

-as: *Velniāravas*.

-ys: *Varnapagirys*.

Reduplikuotiniai

Reduplikuotiniais vadinami tokie hidronimai, kurie sudaryti, du kartus pakartojant tą patį skiemenį (skiemeni su balsių kaita arba tik skiemens priebalsį). Jų lietuvių vadyne yra palyginti nedaug – iš viso gal kokia dešimtis: 1. **Bebirva** Šmk., Šaltuonos kr. – plg. (?) *Birvā* ež. Trak., *Birvos k.*, *Birv-ėtā* Tvr., *Dysnos dš.* 2. **Siesartis** Šk., Šešupės dš. 3. **Siesartis** t. *Sesartis* Žl., Šventosios kr. – plg. *Sařtis* Skd., *Apšės dš.*, *Sařtė* Grk. Dar žr. K. Būga, RR I 336; P. Skardžius, ŽD 24; J. Otrębski, BzN 1961, H. 3. 264; GJL II 1. 4. **Siesarřtis**, *Siesarřčiai* ež. Mlt. – žr. *Siesartis*. 5. **Siesartis** Pn., Sausinės dš. – žr. *Siesartis*. 6. **Siėsrautas** Pn., Sanžilės kr. – plg. *Sraūtas* Btg., *Mūkės*

¹ Čia neturimi galvoje visų pirma galūnių *-ė* ir *-is* sudurtiniai hidronimai, kurių antruoju sandu einančio žodžio galūnė yra *-ė, -is*. Tokių sudurtinių hidronimų ir antruoju sandu einančių žodžių galūnė yra sutapusi (pvz., *Jūodupė, Šāmalinkis, Šilāgilužis* : *Gilūžis* ež.).

kr., *sraūtas*. Dar žr. J. Otrębski, BzN 1961 H. 3. 264. 7. **Siēstruvas** Pmp., Svalios int. – plg. (?) *Straūtas* Krč., Mūšos int., *straūtas*. Dar žr. J. Otrębski, BzN 1961 H. 3. 264. 7. **Veiviržas** Vvr., Minijos kr. – plg. *Virž-uonà* Erž., Šaltuonos dš., *Virž-uva* Varn. Dar žr. K. Būga, RR I 337. 8. **Vieviršė** Btg., Dubysos kr. – plg. (?) *Veiviržas* Vvr., Minijos kr., *Virš-ýtis* Lnkv., Mūšos kr. 9. **Žežiebrà** Mlt., iš *Žežiebro* ež., Siesarties dš., ten pat ež. *Žežiebrà*. Pastarasis vardas iš visų reduplikuotinių pats neaiškiausias. Antrąjį komponentą, gal būt, galima sieti su *žiēb-ti* (ar, gal būt, *žēbras*).

Reduplikuotiniu, gal būt, laikytinas ir upės vardas **Malmažà** Tršk., Juostos int. – plg. *Maž-ùpė* Jnšk., *māžas*.

III SUDĖTINIAI HIDRONIMAI

1. Kilmininkiniai¹

Kilmininkiniais (genetyviniais) vadinami sudėtiniai hidronimai, sudėti iš dviejų savarankiškų žodžių, kurių pirmasis, apibrėžiantysis, arba determinuojantysis, yra kokio nors bendrinio ar tikrinio žodžio kilmininkas². Abu kilmininkinių hidronimų žodžiai sudaro vieną sintaksinį junginį, atliekantį vietovardžio funkcijas, kaip ir kiti vietovardžiai. Juos reikia skirti nuo vardo kilmininko, kuriuo gali būti pasakomas kiekvienas vardininkinis hidronimas (*Nēmuno* upė, *Neriūs* upė, *Dusiōs* ežeras ir t. t.). Atskirai paimtas, nė vienas kilmininkinio hidronimo žodis nėra savarankiškas vietovardis. Kilmininkinių hidronimų tipas yra gana gausus, gausesnis už priešdėlių ar galūnių vedinius. Dauguma kilmininkinių hidronimų yra patys naujausi, nors pats kilmininkinių hidronimų darybos tipas gali būti gana senas. Be kelių specifinių išimčių (plg. *Ventōs pėrkasas*, *Bānko kanālas*), kilmininkinius vardus turi labai maži upeliai ar ežerėliai. Kilmininkinių hidronimų pirmasis žodis, panašiai kaip sudurtinių hidronimų pirmasis sandas, apibrėžia, paaiškina, patikslina antrąjį, susiaurindamas pastarojo reikšmę. Antrasis kilmininkinių hidronimų žodis dažniausiai reiškia tą gamtos objektą

¹ Dėl kilmininkinių vietovardžių dar žr. B. Savukynas, Kilmininkiniai lietuvių vietovardžiai, LKK VI 235 tt.

² Jei kilmininkinis hidronimas yra sudėtas ne iš dviejų, o iš trijų žodžių, tuomet abu pirmieji žodžiai, sudarantys pirmąjį kilmininkinio hidronimo komponentą, yra kilmininko linksnio.

(upe, griovį, rava, ežerą ir kt.), kuri pirmasis atskiria nuo kitų vienuodų gamtos objektų. Visų kilmininkinių hidronimų abu komponentai yra daiktavardiniai.

Kilmininkiniai hidronimai yra savitas sudurtinių hidronimų rezervas, nes daugelis sudurtinių hidronimų gali būti kilę iš kilmininkinių. Tai aiškiai rodo tokios gretiminės formos kaip *Nėnių upėlis* || *Nėnupis* Lkč., *Ovos int.*; *Rūdėnių upėlis* || *Rūdėnupis* Lkč., *Liekės dš.*; *Rokų upėlis* || *Rōkupis* Klp., *Rokų k.*, *Minijos int.*; *Valų upėlis* || *Vāliupis* Žmt., *Siesarties int.*, *Dirvono upėlis* || *Dirvōnupis* Vlkj., *Valmantiškių k.* (XVI a. šis upės vardas užrašytas *Дирванъупиць* – žr. J. Sprogis, GŽ 95); *Vėlnio gylė* || *Velniogylė* Brž., *Rovėjos int.* Šių dienų upės vardas *Sūrupis* Tl., *Raudonės kr.* taip pat greičiausiai yra kilęs iš kilmininkinio. 1782 m. jis dar turėjo gretiminę kilmininkinę lytį: *Surupis* || *Sures upis* (CVIA, SA 14786, lp. 847). Tas faktas, kad kilmininkiniai hidronimai linkę virsti sudurtiniais, rodo, kad kilmininkiniai hidronimai negali būti ilgaamžiai. Tiesa, sudurtiniais greičiau virsta tokie kilmininkiniai hidronimai, kurių pirmasis komponentas yra darybiškai neskaidomas¹. Kilmininkiniai hidronimai su darybiškai skaidomu, ilgesniu, griozdiškesniu pirmuoju komponentu, matyti, mažiau linkę jungtis į vieną žodį, todėl dalis jų gali išlikti ilgesnį laiką. Tačiau ir tokie kilmininkiniai hidronimai, iš dalies dėl nepatogumo vartoti, kaip nors keičiasi. Viena keitimosi kryptis yra kilmininkinių hidronimų virtimas vardininkiniais. Šitą vardininku virtimo tendenciją dėl senesnių užrašymų trukumo sunku gausiai pailustruoti. Tuo tarpu žinoma tik keletas tokio pasikeitimo pavyzdžių: *Gervėčia* || *Gervėčių upėlis* Msn. – taip vadina ma Musė ties *Gervėčių k.* – greičiausiai *Gervėčių upėlis* > *Gervėčia*; *Stružbagalvė* rš. || *Stružbagalvės upėlis* Rdm., *Stružbagalvės k.* – *Stružbagalvės upėlis* > *Stružbagalvė*; *Vidūgiris* || *Vidūgirių upė* Trgn., į *Žiezulnio ež.* – *Vidūgirių upė* > *Vidūgiris* (iš avd. *Vidūgiris* arba iš bendrinio žodžio *vidūgiriai*); *Berčiūnas* || *Berčiūnų ežeras* Dgč., *Berčiūnų k.* – *Berčiūnų ežeras* > *Berčiūnas* (iš avd. *Berčiūnas*). Ypač gerai šią kilmininkinių hidronimų transformacijos kryptį iliustruoja ežero vardas variantas *Kubiliškis*, kuris yra kilęs iš pamatinės formos *Kubiliškio ežeras* < *Kubiliškis k.* < *Kubilius* avd + *-iškis*².

¹ Panaši tendencija pastebėta ir sudurtinių apeliatyvų daryboje – žr. V. Urbutis, *Dabartinės lietuvių kalbos sudurtinių daiktavardžių daryba*, „Dabartinė lietuvių kalba“, Vilnius, 1961, p. 67.

² Panašiai susidariusių hidronimų yra ir daugiau – žr. p. 28.

Kilmininkinių hidronimų pirmasis komponentas gali būti iš tikrinio arba bendrinio žodžio.

a) Pirmasis komponentas iš gyvenamosios vietos vardo: *Abramaučiznos ežeras* Gdr.: *Ambramaučiznà* k.; *Ambrōmiškio ežeras* Užp.: *Abrōmiškis* k.; *Abrōmiškių ežeras* Vvs.: *Abrōmiškės* k.; *Adamāvo ežeriukai* du ež. Švnč.: *Adamāvas* k.; *Aguōnio ežeras* Lbv.: *Aguōnis* k.; *Akmėnių ežeras* Lzd.: *Akmėniai* k.; *Akminių ežeriukas* Vg.: *Akminiai* k.; *Aknystōs ežeras* Rk.: *Aknystà* k.; *Aleknų ežeras* Pgg.: *Aleknai* k.; *Aleksandrāvo ežeras* Lbv.: *Aleksandrāvas* k.; *Alkų ežeras* Als.: *Alkai* k.; *Ālovės ežeras* Alv.: *Ālovė* mstl.; *Alsėdžių ežeras* Als.: *Alsėdziai* mstl.; *Alvito ežeras* Alvt.: *Alvitas* mstl.; *Ambražiškių ežeras* Gdr.: *Ambražiškiai* k.; *Amėrikos ežeras* Als.: *Amėrika* buv. karčema; *Anácių ežeras* Klp.: *Anácičiai* k.; *Āngininkų ežeras*, *Angȳs* rš. Smn. Šio ežero vardo daryba yra tokia: *Angȳs* ež. > *Āngininkai* k. > *Āngininkų ežeras*; *Añtakmenių ežeras* Auk.: *Añtakmeniai* k.; *Antāpusnės ežeras* Gdr.: *Antāpusnė* k.; *Antāvilio ežeras* Nmč.: *Antāvilis* vs.; *Antòkolio ežeras* Smn.: *Antòkolis* k.; *Āpaščiōs ežeras* Pnd.: *Āpaščià* k. (ir up.); *Apeikiškio ežeras* Ob.: *Apeikiškis* k.; *Āpso ežeras* Aps.: *Āpsas* mstl.; *Arimácių ežeras* Rd.: *Arimácičiai* k.; *Armonių ežeras* Rd.: *Armónys* k.; *Armūdiškių ežeras* Graž.: *Armūdiškiai* k.; *Astraviškių ežerėlis* Tvr.: *Astraviškiai* k.; *Ašmonų upėlis* Kps.: *Ašmonai* k.; *Atrúošų upėlis* Imb.: *Atrúošai* k.; *Aukštākalnių ežeras* Km.: *Aukštākalniai* k.; *Aukštikalnių ežeras* Ps.: *Aukštikalniai* k.; *Ausiėniškių ežeras* Vvs.: *Ausiėniškės* k.; *Ažūbalių ežeras* Ob.: *Ažūbaliai* k.; *Ažúozerių ežeras* An.: *Ažúozeriai* k.; *Babrinės upėlis* Dgč.: *Babrinė* k.; *Babrų ežeras* Švn.: *Babrai* k.; *Bagdononių upėlis* Srj.: *Bagdonónys* k.; *Bagiškės ežeras* Smal.: *Bagiškė* vs.; *Bajōrų upėlė* Sv.: *Bajōrai* k.; *Bakšiškių ežeras* Všt.: *Bakšiškiai* k.; *Bakūčių upė* Antz.: *Bakūčiai* k.; *Balčių ežeras* Trgn.: *Balčiai* k.; *Bareišių ežeras*, *Bareišių upėlis* Rk.: *Bareišiai* k.; *Barstýčių ežerėlis* Sd.: *Barstýčiai* k.; *Bartāšiškės ežeras* Švnč.: *Bartāšiškė* k.; *Bařtkuškio ežeras* Msn.: *Bařtkuškis* k.; *Bařtninkų ežeras* Brt.: *Bařtninkai* mstl.; *Beržánkos ežeras* Vvs.: *Beržánka* k.; *Bėržininkų ežeras* Dkšt.: *Bėržininkai* k.; *Bildžių ežeras* V.: *Bildziai* k.; *Bytautonių ežeras* Onš.: *Bytautónys* k.; *Blinkų ežeriōkas* Ds.: *Blinkai* k.; *Bōginių ežeras* Dkšt.: *Bōginiai* mstl. (BTSR); *Bokšių ežeras* Sn.: *Bokšiai* k.; *Brāškiškių ežeriukas* Mlt.: *Brāškiškės* k.; *Brazgių ežeras* Žmt.: *Brazgiai* k.; *Breslaujōs ežeras* Brsl.: *Breslaujà* mstl.; *Brizgų upėlis* Als.: *Brizgai* k.; *Bùdriškio ežeras* Ob.: *Bùdriškis* k.; *Budrių ežeras* Kvr., Ml.: *Budriai* k.; *Būdvie-*

čių ežeras Lbv.: *Būdviečiai* k.; *Bulėnų ežeras* Krtv.: *Bulėnai* k.; *Bulėtų ežeras* Jon.: *Bulėtai* k.; *Burgaičių ežeras* Šk.: *Burgaičiai* k.; *Burōkaraisčio ežeras* Mrk.: *Burōkaraistis* k.; *Busilų ežeras* Ml.: *Busilai* k.; *Bužonių ežeras* Brsl.: *Bužónys* k.; *Čeičių ežeras* Rk.: *Čeiciai* k.; *Černiūkiškės ežeras* Smn.: *Černiūkiškė* k.; *Čipyrių upėlis* Rk.: *Čipýriai* k.; *Čiūkiškių ežeras* Trak.: *Čiūkiškės* k.; *Čiuŗkiškių ežeras* Glv.: *Čiuŗkiškiai* k.; *Dasionių upėlis* Pb.: *Dasiónys* k.; *Daugėdų ežeras* Rt.: *Daugėdai* k.; *Daujėnų ežeras* Dj.: *Daujėnai* mstl.; *Degūčių ežeras* Ob.: *Degūčiai* k.; *Dėlvų ežeras* Gdr.: *Dėlvos* vs.; *Dembinos ežeras* Onš.: *Dembinà* k.; *Dienionių ežeras* Sv.: *Dieniónys* vs.; *Dėrgionių ežeras* Rdš.: *Dėrgionys* k.; *Didžiarauliškių ežeras* Auk.: *Didžiarauliškės* k.; *Dirdu ežeras* Ob.: *Dirdos* k.; *Dobilios ežeras* Pkn.: *Dobilià* k.; *Dotamų ežeras* Graž.: *Dotamai* k.; *Drąseikių ežeras* Brž.: *Drąseikiai* k.; *Drąseikių upėlis* Lap.: *Drąseikiai* k.; *Draudėnių ežeras* Žgč.: *Draudėniai* k.; *Dróbiškių ežeras* Dgč.: *Dróbiškiai* k.; *Dručkų ežeras* Ob.: *Dručkai* k.; *Drūkčių ežeras* Als.: *Drūkčiai* k.; *Drūskininkų upėlis* Mrk.: *Drūskininkai* k.; *Dukurnonių ežeras* Jz.: *Dukurnónys* k.; *Dumbliūnų ežeras* Kp.: *Dumbliūnai* k. [domu, kad kaimo vardas *Dumbliūnai* savo ruožtu yra priesagos *-ūnai* vedinys iš upės vardo *Dumblys* || *Dumblis*; *Dusmenėlių ežeras* Onš.: *Dusmenėliai* k.; *Dvárčinių ežeras* Aps.: *Dvárčiniai* k.; *Dvarýščių ežerėlis* Tvr.: *Dvarýščiai* k.; *Eikiniškio ežeras* || *Baldūnų ežeras* Rk.: *Eikiniškis* || *Baldūnai* k.; *Endriuškaičių ežeras* Als.: *Endriuškaičiai* k.; *Ežeriškų ežeras* Vrn.: *Ežeriškai* k.; *Ežerių ežerėlis* Ktk.: *Ežeriai* k.; *Gačionių ežeras* Jž.: *Gačiónys* k.; *Gaidamonių ežeras* Aln.: *Gaidamoniai* k.; *Gailintėnų ežerėlis* Mrk.: *Gailintėnai* k.; *Gastautiškių ežeras* Sem.: *Gastautiškės* k.; *Gaveikių ežeras* Dbg.: *Gaveikiai* k.; *Gaveikių ežerėlis* Km.: *Gaveikiai* k.; *Gavėniškio ežeras* Jž.: *Gavėniškis* k.; *Geibonių ežeras* Vvs.: *Geibónys* k.; *Gelčių upėlė* Žml.: *Gelčiai* (ar *Gelčiai*) k.; *Gelionių ežeras* Auk.: *Geliónys* k.; *Genionių ežeras* Onš.: *Geniónys* k.; *Gėrkonių ežerėlis* Dkšt.: *Gėrkonys* k.; *Gineitiškių ežeras* R.: *Gineitiškės* k.; *Girnakalių ežeras* Vvs.: *Girnakaliai* k.; *Gižiūnų ežeras* Trak.: *Gižiūnai* k.; *Gličiškių ežeras* Pb.: *Gličiškės* k.; *Gráužinių ežeras* Graž.: *Gráužiniai* k.; *Gražutės ežeras* Dgč.: *Gružutė* vs.; *Grýbiškių ežeras* Dgč.: *Grýbiškės* k.; *Grikiapelių ežerėlis* Sv.: *Grikiapeliai* k.; *Gūbarų upėlis* Imb.: *Gūbarai* k.; *Gudėlių ežeras* Kur., Mrs., R., Šl.: *Gudėliai* k.; *Gudiniškių upėlis* Mrs.: *Gudiniškės* k.; *Gudžionių ežerai* Auk.: *Gudžiónys* k.; *Gūrutiškės ežeras* Lzd.: *Gūrutiškė* k.; *Gužų ežeras* Rd.: *Gužai* k.; *Ignalinos ežeras* Dgl.: *Ignalinà* k.; *Ignōtiškio ežeras* Rk.: *Ignōtiškis* vs.; *Ismonių ežeras* Onš.:

Ismónys k.; Ivõniškio ežeras Gdl.: Ivõniškis k.; Janonių ežerėlis Aln.: Janónys k.; Jarmãliškių ežeras Stk.: Jarmãliškės k.; Jaũniškių ežeras Trgn.: Jaũniškiai k.; Jiẽzno ežeras Jz.: Jiẽznas mstl.; Jociũnų upėlis Mrk.: Jociũnai k.; Jogėlonių ežeras Onš.: Jogėlónys vs.; Jonãvo ežeras Dglš.: Jonãvas k.; Jonãvos ežeras Brž.: Jonavà k.; Jonelãicių ežeras Krtv.: Jonelãičiai k.; Jonėliškės ežeras Ml.: Jonėliškė k.; Jonkiškės ežeras Srj.: Jonkiškė k.; Jũodaklonio ežeras Onš.: Jũodaklonis vs.; Jũodiškių ežeras Imb.: Jũodiškės vs.; Juodonių upėlis Km.: Juodónys k.; Jũrežerio ežeras Sem.: Jũrežeris k.; Jũrgežerių ežeras Klvr.: Jũrgežeriai k.; Jutonių upė JnšM.: Jutónys k.; Kairėnų ežeras V.: Kairėnai k.; Kairių ežeras Šl.: Kairiai mstl.; Kalčių ežeras Yl.: Kãltės k.; Kalevų ežerėlis Pkr.: Kalevai k.; Kálnynų ežeras Gdl.: Kálnynai k.; Kalótės ežeras Klp.: Kalótė k.; Kamariškio ežeras Ob.: Kamariškis k.; Kamastõs ežeras Gdr.: Kamastà k.; Kamojų ežeras Ad.: Kamójys k. (BTSR); Kampiniškių ežeras Smal.: Kampiniškės k.; Kamšų upėlis Ob.: Kamšos k.; Kanaukų ežeras Švn.: Kanaukai k.; Kaniũkų ežeras Onš.: Kaniũkai k.; Kapšių ežeras Vvs.: Kapšiai vs.; Karãliškių ežeras Blnk.: Karãliškiai k.; Karklėnų ežeras Krž.: Karklėnai k.; Karoliniškės ežeras Smal.: Karoliniškė k.; Kašonių ežeras Jz.: Kašónys k.; Kašũcių ežeras Dr.: Kašũčiai k.; Katinaũtiškės ežeras Tvr.: Katinaũtiškė k.; Kaukinės ežeras Žž.: Kaukinė k.; Kazimierãvos ežeras Mlt.: Kazimieravà k.; Kazõkiškių ežeras Onš.: Kazõkiškės k.; Keliãkiemio ežeras Vvs.: Keliãkiemis k.; Kelpšiškio ežeras Glv.: Kelpšiškis vs.; Kernavės ežeras Msn.: Kernavė mstl.; Keštutiškio ežeras Km.: Keštutiškis k.; Kiauklių ežeras Šš.: Kiaukliai k.; Kiečių ežeras Imb.: Kiečiai k.; Kiemėlių ežeras Kš.: Kiemėliai k.; Kilónių ežeras Vg.: Kilóniai k.; Kilũcių ežeras Brž.: Kilũčiai k.; Kimbartiškės ežeras Smal.: Kimbartiškė k.; Kliepšių ežeras Žmt.: Kliepšiai k.; Klỹkių ežeras Trgn.: Klỹkiai k.; Knipiškių ežerėlis Imb.: Knipiškės k.; Kojėliškio ežeras Brž.: Kojėliškis vs.; Kojėliškių ežeras Pbr.: Kojėliškiai k.; Kovãicių ežeras Gdr.: Kovãičiai k.; Kragų ežeras Šlv.: Kragai k.; Krasaũsiškių ežeras Stk.: Krasaũsiškės k.; Krasnãsėlio ežeras Žž.: Krasnãsėlis k.; Krašuoõs ežeriukas Švnč.: Krašuoà k.; Krečiũnų ežeras Žsl.: Krečiũnai k.; Kriaũčiškių ežeras Krn.: Kriaũčiškės k.; Kriaunėnų upėlė Ob.: Kriaunėnai k.; Kriklinių ežeras Pmp.: Krikliniai k.; Krikščių griovỹs Brž.: Krikščiai k.; Krikštonių ežerėlis Srj.: Krikštónys k.; Krỹlių upėlis Km.: Krỹliai k.; Krũmiškių ežeras Blnk.: Krũmiškiai k.; Krũnio ežeras Sem.: Krũnis k.; Kubiliškio ežeras || Kubiliškis Ob.:

Kubiliškis k.; *Kūkų upėlis* Žml.: *Kūkai* k.; *Kūrcumų ežeras* Smal.: *Kūrcumai* vs.; *Kurėnų ežeras* Ukm.: *Kurėnai* k.; *Kuriònų upėlis* Smal.: *Kuriònkai* k.; *Kviedžių upėlis* Šr.: *Kviedžiai* k.; *Labūnavos ežeras* Glv.: *Labūnavà* k.; *Lapšiaūs ežeras* Srj.: *Lapšiūs* k.; *Lašų ežeras* Ds.: *Lašai* vs.; *Laukstėnų ežeras* Nv.: *Laukstėnai* k.; *Laūmių ežeras* Sd.: *Laūmės* k.; *Lāviškio ežeras* Tj.: *Lāviškis* k.; *Lazdinių ežeras* Ad.: *Lazdiniai* k.; *Lėiciškių ežeras* Gdl.: *Lėiciškės* k.; *Lėipalingio ežeras* Lp.: *Lėipalingis* mstl.; *Libertavos ežeras* Blnk.: *Libertavà* k.; *Likiškėlių ežeras* Al.: *Likiškėliai* k.; *Lýksūdės upėlis* Ms.: *Lýksūdė* k.; *Liudvināvo ežeras* Ldvn.: *Liudvināvas* mstl.; *Lizdų ežeras* Mrk.: *Lizdai* k.; *Luksnėnų ežeras* Al.: *Luksnėnai* k.; *Mačiūniškio upėlis* Ob.: *Mačiūniškis* vs.; *Maigų ežeras* Vks.: *Maigai* k.; *Maišymų ežeras* Rdm.: *Maišymai* k.; *Makniūnų ežeras* Mrk.: *Makniūnai* k.; *Malakāvo upėlis* Graž.: *Malakāvas* k.; *Martyniškių upėlis* Žg.: *Martyniškiei* k.; *Mātiškių ežeras* Smal.: *Mātiškės* vs.; *Matūkiškių ežeras* Vvs.: *Matūkiškės* k.; *Mažeikių upėlis* Lkm.: *Mažeikiai* k.; *Mažvėlių ežeras* Ds.: *Mažvėliai* k.; *Mėčiūnų ežerėlis* Kpč.: *Mėčiūnai* k.; *Mėdžialenkės ežeras* Vks.: *Mėdžialenkė* k.; *Meičiškių ežeras* Vvs.: *Meičiškės* k.; *Meižuškių ežeras* Tršk.: *Meižuškiai* k.; *Meņkupių upėlis* Klvr.: *Meņkupiai* k.; *Meņgiškių ežeras* Auk.: *Meņgiškės* k.; *Mergūtrakio ežeras* Lbv.: *Mergūtrakis* k.; *Merkšiškių ežeras* || *Bačkiškių ežeras* Gž.: *Merkšiškiei*, *Bačkiškiai* k.; *Mičiūnų ežeras* Skp.: *Mičiūnai* k.; *Miežių ežeras* Vks.: *Miežiai* k.; *Miežonių upėlis* Mlt.: *Miežonys* k.; *Mikāliškės ežeras* Kpč.: *Mikāliškė* k.; *Mikeliškių ežeras* Brž.: *Mikeliškiai* k.; *Miknāičių ežeras* Žg.: *Miknāičiai* k.; *Mimainių ežeras* Pnt.: *Mimainiai* k.; *Minākalnio ežeras* Vvs.: *Minākalnis* k.; *Minčiūnų upėlis* Km.: *Minčiūnai* k.; *Minkėlių ežeras* Nmč.: *Minkėliai* k.; *Mirgų ežeras* Vb.: *Mirgai* k.; *Mišiškių upėlis* Brš.: *Mišiškės* k.; *Miškinų ežeras* Šlv.: *Miškiniai* k.; *Mōrkiškių ežeras* Nv.: *Mōrkiškiai* k.; *Nabaraučiznos ežeras* Vvs.: *Nabaraučiznà* k.; *Naciūnų ežeras* Bbr.: *Naciūnai* k.; *Naidų ežeras* Šv.: *Naidai* k.; *Narbūčių ežeras* Sv.: *Narbūčiai* k.; *Narėpų upėlis* Kn.: *Narėpai* k.; *Narkūnų ežeras* Krn.: *Narkūnai* k.; *Nartakų ežeras* Glv.: *Nartakai* k.; *Naručionių ežeras* Vvs.: *Naručionys* k.; *Naujādvario ežeras* Sb.: *Naujādvaris* k.; *Naujienos ežeras* Krsn.: *Naujienà* k.; *Naujokų upėlis* Vl.: *Naujokai* k.; *Navosiòlkų ežeras* Sem.: *Navosiòlkai* k.; *Navikų ežeras* Ukm.: *Navikai* k.; *Navikų ežeras* Mrk.: *Navikai* k.; *Naviniņkų ežeras* Kt.: *Naviniņkai* k.; *Nečiūnų ežeras* Sem.: *Nečiūnai* k.; *Noreikių ežeriukas* Krkn.: *Noreikiai* k.; *Norūnų ežerėlis* Mrs.: *Norūnai* k.; *Obėlių ežeras* Ob., Ukm.: *Obėliai* mstl., k.;

Óplankio ežeras Pgg.: Óplankis k.; Oželių ežeras Plv.: Oželiai k.; Ožkabalių ežeras Brt.: Ožkabaliai k.; Pabálnės upėlis Ds.: Pabálnė k.; Pābezninkių ežeras Vrn.: Pābezninkiai k.; Pābijočių ežeriukas Krtv.: Pābijočiai k.; Pacėikinės ežeras Ml.: Pacėikinė k.; Padėgėlių ežeras, Padėgėlių upėlis Imb.: Padėgėliai k.; Padvariškių ežeras Trak.: Padvariškės k.; Padvarniņķų ežerėlis Všn.: Padvarniņķai k.; Paežerėlio ežeras Msn.: Paežerėlis k.; Paežerėlių ežeras Ldvn.: Paežerėliai k.; Pāežerio ežeras Nmk.: Pāežeris k.; Paežerių ežeras Krš., Pnt., Plv., R., Tršk.: Paežeriai k.; Paežerių ežeriukas Šln.: Paežeriai k.; Pagavėniškio ežeras Sn.: Pagavėniškis k.; Pāglūštės ežeras Pbrd.: Pāglūštė k.; Pajogjės ežerėlis An.: Pajogjė vs.; Pajogjų upėlis RdN.: Pajogjai k.; Pajūrgiškių ežeras Sem.: Pajūrgiškės k.; Pakalniškių ežeras Tvr., Vvs.: Pakalniškiai k.; Pakalniškių upėlis Kn.: Pakalniškiai k.; Pakirsnių ežeras Rdm.: Pakirsniai k.; Palėkių ežeras Jrb.: Palėkiai k.; Palindiškių ežeras Brž.: Palindiškiai k.; Paliūnų ežeras Srj.: Paliūnai k.; Pamierio ežeras Rmš.: Pamieris k.; Papiliakalnių ežeras Klvr.: Papiliakálniai k.; Papiškių ežeras Mrk.: Papiškės k.; Pāringužės ežeras Pbr.: Pāringužė k.; Pāsalvio ežeras Ps.: Pasvalys mst.; Pašilių ežeras Rm.: Pašiliai k.; Patāšinės ežeras Antz.: Patāšinė k.; Pazėlvės ežeras Stk.: Pazėlvė k.; Pečiāusķų ežeras Jz.: Pečiāusķai k.; Pelėšiškių upėlis Brš.: Pelėšiškės k.; Petriōšiškio ežeras Km.: Petriōšiškis k.; Pežų ežeras Šlv.: Pežai; Pieriškių ežeras Mrk.: Pieriškiai k.; Pikeliškių ežeras Pb.: Pikeliškės k.; Plaštakōs ežeras Blnk.: Plaštakà k.; Plātelių ežeras Ptl.: Plāteliai mstl.; Plinkšių ežeras Sd.: Plinkšės k.; Plomėnų ežeras Trak.: Plomėnai k.; Plūmpių ežeriukas Vg.: Plūmpiai k.; Pokėnės ežeras Ob.: Pokėnė vs.; Politiškių ežeras Trgn.: Politiškės k.; Pracapōlės ežeras Žal.: Pracapōlė k.; Prauslių upėlis Žmt.: Prausliai k.; Prienlaukio ežeras Prn.: Prienlaukis k.; Prōčkių ežerėlis Km.: Prōčkiai k.; Pūnsko ežeras Pns.: Pūnskas mst.; Pupšių ežeras Rt.: Pupšiai k.; Pūtiniškių ežeras R.: Pūtiniškės k.; Radiliškių ežeras Sem.: Radiliškės k.; Radžiūnų ežeras Al.: Radžiūnai k.; Ragašių upėlis Dbk.: Ragašiai k.; Raibėnių ežeras Rim.: Raibėniai vs.; Raišių ežeras Klp.: Raišiai k.; Raizgių ežeras Šl.: Raizgiai k.; Rakatanskų ežerėlis Dg.: Rakatanskai k.; Ramanavōs ežeras Onš.: Ramanavà k.; Ramōniškių ežeras Kdl.: Ramōniškiai k.; Rāndiškės ežeras Krsn.: Rāndiškė k.; Ratuōkliškio ežeras Ob.: Ratuōkliškis k.; Raudōnojo Dvāro ežeras R.: Raudonāsīs Dvāras k.; Reiskių ežeras Kl.: Reiskiai k.; Reketijos ežeras Lbv.: Reketijà k.; Rėkỹvos ežeras Šl.: Rėkyvà k.; Rėžgalių ežeras Kdl.: Rėžgaliai k.; Rimėnų upėlis Dg.: Rimėnai k.; Ripeikių

ežerēlis Brž.: *Ripeikiai* k.; *Ročkių ežerēlis* Srj.: *Ročkiai* k.; *Rokiškėlių ežeras* Rk.: *Rokiškėliai* k.; *Rolių ežeras* Krsn.: *Roliai* k.; *Rubikių ežeras* An.: *Rubikiai* k.; *Rudėnų ežeras* Imb.: *Rudėnai* k.; *Rūdōs ežeras* Gž.: *Rūdà* k.; *Runionių ežeras* Aln.: *Runiónys* k.; *Sabališkių ežerēlis* Al.: *Sabališkės* k.; *Sabalių upėlis* Imb.: *Sabaliai* vs.: *Salių upėlis* Lap.: *Saliai* k.; *Salōčių ežeras* Smal.: *Salōčiai* k.; *Salóviškių ežeras* Onš.: *Salóviškės* vs.; *Sandariškių upėlis* RdN.: *Sandariškiai* vs.; *Sarių ežeras* Švnc.: *Sariai* k.; *Sausėlio ežeras* Lbv.: *Sausėlis* k.; *Sausiniņkų ežeras* Brt.: *Sausiniņkai* k.; *Saušilio ežerēlis* Žr.: *Saušilis* k.; *Sedōs ežeras* Sd.: *Sedà* mst.; *Seinų ežeras* Sn.: *Seinai* mst.; *Seivų ežeras* Pns.: *Seivai* mstl.; *Semėniškių upė* Trak.: *Semėniškės* k.; *Senādvario ežeras* Vdž.: *Senādvaris* k.; *Sėtėnių ežerēlis* Pmp.: *Sėtėniai* vs.; *Sýdeklio ežeras* Varn.: *Sýdekliis* k.; *Siesikų ežeras* Ssk.: *Siesikai* k.; *Simno ežeras* Smn.: *Simnas* mstl.; *Skáiscių ežeras* Lbv.: *Skáisciiai* k.; *Skaudūliškių ežeras* R.: *Skaudūliškės* k.; *Skynimų ežeras* Vvs.: *Skynimai* k.; *Skypláičių ežeras* Als.: *Skypláičiai* k.; *Skrėtiškės ežeras* Akm.: *Skrėtiškė* k.; *Smailių ežeras* Gdr.: *Smailiai* k.; *Staškinės ežeras* Ml.: *Staškinė* vs.; *Stavarýgalos ežeras* Glv.: *Stavarýgala* k.; *Stelmužės ežeras* Imb.: *Stelmužė* k.; *Sterkiškio ežeras* Dbk.: *Sterkiškis* k.; *Stōjų ežeras* Rud.: *Stōjai* k.; *Stráigių upėlis* Švn.: *Stráigiai* k.; *Strėviniņkų ežeras* Vvs.: *Strėviniņkai* k.; *Stūglių ežeriukas* Švnc.: *Stūgliai* k.; *Sùlinkių ežeriukas* Šln.: *Sùlinkiai* k.; *Suraižōs upė* Ktk.: *Suraižà* k.; *Suslonių ežeras* Vvs.: *Suslónys* k.; *Sùvieko ežeras* Imb.: *Sùviekas* k.; *Svigārių ežeras* Ant.: *Svigāriai* k.; *Svirkų ežeras* Tvr.: *Svirkos* k.; *Šakių ežeras* Smal.: *Šakiai* k.; *Šakių ežerēlis* Pjv.: *Šakiai* k.; *Šáncių upėlis* Lap.: *Šánciai* k.; *Šapėlių ežeras* Ob.: *Šapėliai* k.; *Šařnelės ežeras* KlvrŽ.: *Šařnelė* k.; *Šašuōlių ežeras* Šš.: *Šašuōliai* mstl.; *Šeduikių ežeras*, *Šeduikių upėlis* Sv.: *Šeduikiai* k.; *Šėiriškių ežeras* Vvs.: *Šėiriškės* k.; *Šiauláičių ežeriukas* Vg.: *Šiauláičiai* k.; *Šiliškės ežeras* Nv.: *Šiliškė* k.; *Škilletų ežeras* Auk.: *Škilletai* k.; *Šlėinių ežeras* Klvr.: *Šlėinės* k.; *Šliogeriškių ežeras* Gdr.: *Šliogeriškiai* dv.; *Šlovių ežeras* Varn.: *Šloviai* k.; *Šukėnų ežeras* Švnc.: *Šukėnai* vs.; *Šunėlės upėlis* Dgč.: *Šunėlė* k.; *Šveņtežerio ežeras* Švn.: *Šveņtežeris* mstl. (< *Šventežeris ež.); *Šventiniņkų ežeras* Trak.: *Šventiniņkai* k.; *Tapėlių ežeras* Nmč.: *Tapėliai* k.; *Targauskių ežeriukas* Krtv.: *Targauskiai* k.; *Tarōsiškių ežeras* Brž.: *Tarōsiškiai* k.; *Taučiliškių ežeras* Mšg.: *Taučiliškės* k.; *Teiziniņkų ežeras* Švn.: *Teiziniņkai* k.; *Teizų ežeras* Švn.: *Teizai* k.; *Tilvikų ežeras* Glv.: *Tilvikai* k.; *Tolkūnų ežeras* Mrs.: *Tolkūnai* k.; *Totōriškių ežeras* rš. Trak.: *Totōriškės* k.; *Trempinių ežeras*

Lbv.: *Trempiniai* k.; *Trumpāliu ežeras* Lbv.: *Trumpāliai* k.; *Trumponiū ežeras* Ob.: *Trumpónys* k.; *Tūjainių ežeras* Skdv.: *Tūjainiai* k.; *Tuřmantoto ezerėlis* Smal.: *Tuřmantas* mstl.; *Tverėčiaus ežeras* Tvr.: *Tverėcius* mstl.; *Ūdrijos ežeras* Ūd.: *Ūdrija* mstl.; *Ūliškiu ežeras* Msn.: *Ūliškiai* k.; *Uosōs upėlis* Brb.: *Uosā* k.; *Ūpiškiu upėlis* Imb.: *Ūpiškės* k.; *Urliu ežeras* Km.: *Urliai* k.; *Uternōs ežeras* Źsl.: *Uternā* k.; *Ūžpelkiu upėlis* Lk.: *Ūžpelkiai* k.; *Ūžpurvio ežeras* Vvs.: *Ūžpurvis* vs.; *Užūbaliu ežeras* Al.: *Užūbaliai* k.; *Vabāliu ežeras* Al.: *Vabāliai* k.; *Vabōliu ezerėlis* Ob.: *Vabōliai* k.; *Vaiduloniū ežeras* Šd.: *Vaiduloniai* k.; *Vaikštėnu upė* Mlt.: *Vaikštėnai* k.; *Vainagiū ežeras* Krtv.: *Vainagiai* k.; *Vaivādu ežeras* Pn.: *Vaivādai* k.; *Valavičiu ezerėlis* Graž.: *Valavičiai* k.; *Valiūniškiu ežeras* Jz.: *Valiūniškės* k.; *Varniškės ežeras* Ml.: *Varniškė* k.; *Varniškiu ežeras* Pb.: *Varniškės* vs.; *Vašuokėnu ežeras* Tršk.: *Vašuokėnai* k.; *Vazgaikiečio upėlis* Brž.: *Vazgaikiečiai* k.; *Vazgirdoniū ezerėlis* Vrn.: *Vazgirdónys* k.; *Vėjėliškiu ezerėlis* Rgv.: *Vėjėliškiai* k.; *Velykioniū upėlis* RdN.: *Velykiónys* k.; *Veniū ežeras* Užv.: *Veniai* k.; *Veriūgiškiu upėlis* Ant.: *Veriūgiškės* k.; *Verstaminū ežeras* Lzd.: *Verstaminai* k.; *Vertybiškio ežeras* Ob.: *Vertybiškis* k.; *Vertimų iņtakas* Jrb.: *Vertimai* k.; *Vieksnāliu ežeras* Lk.: *Vieksnāliai* k.; *Vilėku ežeras* Vvr.: *Vilėkos* k.; *Vilniškiu ežeras* Dbg.: *Vilniškės* k.; *Vilnōku upė* Rmš.: *Vilnōkai* k.; *Viliūnu ežeras* Krn.: *Viliūnai* k.; *Vinābalio ežeras* Sem.: *Vinābalis* vs.; *Vinciūnu ežeras* Smal.: *Vinciūnai* k.; *Vinkšnynės upėlis* Km.: *Vinkšnynė* k.; *Vytartū upėlis* Ps.: *Vytartai* k.; *Zaduojoš upėlis* Ds.: *Zaduoja* k.; *Zamkėlio ežeras* Auk.: *Zamkėlis* vs.; *Zebrėnu upėlis* Švn.: *Zebrėnai* k.; *Zeliōnkos ežeras* Imb.: *Zelionkā* k.; *Zubėliu ežeras* Glv.: *Zubėliai* k.; *Žaduvėnu ezerėlis* Lk.: *Žaduvėnai* k.; *Žadvainių ežeras* Krtv.: *Žadvainiai* k.; *Žagāriū ezerėlis* Srj.: *Žagāriai* k.; *Žasinū ežeras* Švnč.: *Žasina* k.; *Žāslīu ežeras* Źsl.: *Žāsliai* mstl.; *Žaugėdu ežeras* JnšM.: *Žaugėdai* k.; *Žebrōku upėlis* Ms.: *Žebrōkai* k.; *Žeimiū ežeras*, *Žeimiū upėlis* Slk.: *Žeimiai* k.; *Žemaūtkiečio ežeras* Źmt.: *Žemaūtkiečiai* mstl.; *Žilinciškiu ežeras* Auk.: *Žilinciškės* k.; *Žinduliū ežeras* Mšg.: *Žinduliai* k., *Žiūriū ežeras* Plv.: *Žiūriai* k.; *Žuvinčiu ežeras* Glv.: *Žuvinčiai* k.; *Alseiku upėlis* (p. f. *Alsā*) Šv.: *Alseikos* k.; *Āniškio ežeras* (p. f. *Pluvijā*) Al.: *Āniškis* k.; *Antāveršio ežeras* (p. f. *Veršiukas*) Auk.: *Antāveršis* k.; *Antāzavės ežeras* (p. f. *Zalvys*) Antz.: *Antāzavė* mstl.; *Aņtezeriū ežeras* (p. f. *Baublīs*) Krk.: *Aņtezeriai* k.; *Apnāru upėlis* (p. f. *Apnarā*) Kn.: *Apnārai* k.; *Bagdononiū ežeras* (p. f. *Senkūtis*) Srj.: *Bagdonónys* k.; *Balėnėliu ežeras* (p. f. *Balėnėlis*) Nv.: *Balėnėliai* k.; *Baubliū*

ēžeras (p. f. *Duṁblis*) PnmR.: *Baubliai* k.; *Bavainiškės* *ēžeras* (p. f. *Sėtikis*) Švnč.: *Bavainiškė* k.; *Bebrinkos* *ēžeras* (p. f. *Bebrinis*) Ob.: *Bebrinka* k.; *Berčiūnų* *ēžeras* (p. f. *Berčiūnas*) Dgč.: *Berčiūnai* k.; *Bernōtų* *ēžeras* (p. f. *Girija*) Pb.: *Bernōtai* k.; *Biržų* *ēžeras* (p. f. *Širvėnōs* *ēžeras*) Brž.: *Biržai* mst.; *Daūgų* *ēžeras* (p. f. *Didžiūlis*) Dg.: *Daūgai* mstl.; *Domeikiemio* *ēžeras* (p. f. *Šepetys*) Krn.: *Domeikiemis* k.; *Dūdėnų* *ēžeras* (p. f. *Spālis*) Gdr.: *Dūdėnai* k.; *Gaspariškės* *ēžeras* (p. f. *Kicgeilis*) Ml.: *Gaspariškė* k.; *Geldėnų* *upālis* (p. f. *Kumėlupis*) Ms.: *Geldėnai* k.; *Giedraičių* *ēžeras* (p. f. *Kiementas*) Gdr.: *Giedraičiai* mstl.; *Grābupių* *upālis* (p. f. *Grābupė*) Šlu.: *Grābupiai*; *Gudėlių* *ēžeras* (p. f. *Liėležeris*) Rm.: *Gudėliai* k.; *Gudonių* *ēžeras* (p. f. *Dunōjus*) Srj.: *Gudōnys* k.; *Igliūkōs* *ēžeras* (p. f. *Yglā*) Igl.: *Igliūka* k.; *Jasiūnų* *ēžeras* (p. f. *Ėgležeris*) Švnč.: *Jasiūnai* vs.; *Jonikūnų* *ēžeras* (p. f. *Skāistė*) PnmR.: *Jonikūnai* k.; *Jurgiškio ežerėlis* (p. f. *Suosā*) Všn.: *Jurgiškis* vs.; *Kachanūkōs* *ēžeras* (p. f. *Bėlys*) Švnč.: *Kachanūka* k.; *Kalinaukos* *ēžeras* (p. f. *Kalinauka*) Smal.: *Kalinauka* k.; *Kamšų* *ēžeras* (p. f. *Ožiškis*) Ob.: *Kamšos* vs.; *Kentaūčių* *upėlis* (p. f. *Švárcupis*) Žd.: *Kentaūčiai* k.; *Kovėlių* *ēžeras* (p. f. *Lūšnā*) Rk.: *Kovėliai* k.; *Krivinskų ežerėlis* (p. f. *Valaūkis*) An.: *Krivinskaī* k.; *Krýžbarko* *ēžeras* (p. f. *Lukōjus*) Klm.: *Krýžbarkas* k.; *Liškiavōs* *upėlis* (p. f. *Krūčius*) Mrk.: *Liškiaivā* mstl.; *Lūkštų* *upėlis* (p. f. *Šaltōja*) Rk.: *Lūkštai* mstl.; *Noruišių* *ēžeras* (p. f. *Sustōjus*) Klm.: *Noruišiai* k.; *Pāežerio* *ēžeras* (p. f. *Márnaka*) Sb.: *Paežerys* k.; *Paežerių* *ēžeras* (p. f. *Žirnis*) Šd.: *Paežeriai* k.; *Pagėgių* *ēžeras* (p. f. *Vėlnežeris*) Pgg.: *Pagėgiai* mst.; *Pasmōdų* *ēžeras* (p. f. *Biebė*) An.: *Pasmōdai* k.; *Pieštuvėnų* *ēžeras* (p. f. *Alšiā*) Jz.: *Pieštuvėnai* k.; *Pilkiškių* *upėlis* (p. f. *Jūškų* *upėlis*) Antz.: *Pilkiškės* k.; *Pyrāgių* *ēžeras* (p. f. *Iñdubas*) Kp.: *Pyrāgiai* k.; *Priėnų* *ēžeras* (p. f. *Stavarýgalos* *ēžeras*) Glv.: *Priėnai* k.; *Puōdžių* *ēžeras* (p. f. *Netėčius*) Vrn.: *Puōdžiai* k.; *Ruoliškio* *ēžeras* (p. f. *Ruoliškis*) Brž.: *Ruoliškis* vs.; *Ruōpiškio* *ēžeras* (p. f. *Alsetā*) Rk.: *Ruōpiškis* k.; *Salų* *ēžeras* (p. f. *Dviragis*) Km.: *Sālos* mstl.; *Sėtikės ežerėlis* (p. f. *Sėtikis*) Švnč.: *Sėtikė* k.; *Skliaūsčių* *ēžeras* (p. f. *Musiā*) Pb.: *Skliaūsčiai* k.; *Smaliniņkų* *ēžeras* (p. f. *Smalinyčią*) Krsn.: *Smaliniņkai* k.; *Sōdų* *ēžeras* (p. f. *Verdūnas*) Jz.: *Sōdai* k.; *Stajėtiškio* *ēžeras* (p. f. *Gaidys*) Ad.: *Stajėtiškis* k.; *Stirnių* *ēžeras* (p. f. *Stirniai*) Mlt.: *Stirniai* k.; *Šárkių* *upėlis* (p. f. *Kemeša*) Lkm.: *Šárkiai* k.; *Šiaulių* *ēžeras* (p. f. *Telkšvā*) Šl.: *Šiauliai* mst.; *Tamošiškių ežeriukas* (p. f. *Juodežeris*) Šln.: *Tamošiškiai* k.; *Taučionių* *ēžeras* (p. f. *Mūsys*) Onš.: *Taučiónys* k.; *Užuožerių* *ēžeras* (p. f. *Žirnis*) Šd.:

Užuožeriai k.; *Vainiūniškio ežeras* (p. f. *Daniukas*) Vb.: *Vainiūniškis* k.; *Vidžių ežeras* (p. f. *Vidinis*) Vdž.: *Vidžiai* mst.; *Viešintų ežeras* (p. f. *Viešintas*) Všn.: *Viešintos* mstl.; *Vištų ežeras* (p. f. *Vištųtis*) Všt.: *Vištųtis* mstl.; *Zdōniškių ežeras* (p. f. *Luknà*) Gdr.: *Zdōniškiai* k.; *Žibikų ūpis* (p.f. *Pievys*) Trk.: *Žibikai* k.

b) Iš kito vietovardžio: *Apiričio upėlis* Dgč., iš *Apiričio ež.*: *Apiritys ež.*; *Ažuolijos ežeras* Vg.: *Ažuolijà* mš.; *Barsukyno upėlis* KzR., *Barsukynas* b.; *Bebrusų ūpė*, Mlt., į *Bebrusų ež.*: *Bebrusai ež.*; *Būdurinės* || *Būdrinės ežeras* Rk.: **Būdurinė* || **Būdrinė*, plg. *Budrinis* rš. mš.; *Buveinių ežeras* Gr.: *Buveinės* pv.; *Gailieko upėlis* Srj., iš *Gailieko ež.*: *Gailiekas ež.*; *Gálsto upėlis*, *Gáusto upėlis* Vs., į *Galsto ež.*: *Gálstas* || *Gáustas ež.*; *Gelvės ežeras* Glv.: *Gelvė* up.; *Girgždūtės ežeriukas* Varn.: *Girgždūtė* kln.; *Gumbinių ežerėlis* Rud.: *Gumbinės* mš.; *Ilgių upėlis* Rmš., iš *Ilgų ež.* į *Alksno ež.*: *Ilgiai ež.*; *Ilžikio upėlis* Dgč., į *Samavo ež.*: *Ilžikis ež.*; *Iňketro upėlis* Mlt., iš *Inketro ež.* į *Dūrių ež.*: *Iňketras ež.*; *Kalnų ežeras* Krž.: *Kalnų ež.* up.; *Kamānų ežeras* Akm.: *Kamānai* plk.; *Kaňpabalės upėlis* Mrk.: *Kaňpabalė* pv.; *Kermušoto upėlis* Brb., *Nemuno* kr.: *Kermušotas* pv.; *Kirminynės upėlis* Tv., *Momio* kr.: *Kirminynė* pv.; *Linčiōsios upėlis* Sv., į *Šeduikių ež.*: *Linčiōja* b.; *Maudūčio upėlis* Plt.: *Maudūtis ež.*; *Miruolio upėlis* Lkm., iš *Miruolio ež.* į *Šieksčio ež.*: *Miruolis ež.*; *Moliakalnio upėlis* Žl.: *Moliakalnis* kln.; *Morkavo upėlis* Vs., iš *Morkavo ež.* į *Vernijo ež.*: *Morkavas ež.*; *Orijos upėlis* Klvr., iš *Orijos ež.* į *Raudenio ež.*: *Orijà ež.*; *Óžkaraisčio upėlis* Brš., *Krakilos* int.: *Óžkaraisstis* r.; *Pagrando upėlis* Sv., į *Šeduikių ež.*: *Pagranda* r.; *Pagrablės upėlis* Ob.: *Pagrablė* b.; *Palčių upėlis* Krt.: *Paltys* pv.; *Pirkalnio ežeras* Šlu.: *Pirkalnis* kln.; *Pliauškinų ežerėlis* Stk.: *Pliauškinės* pv.; *Rūdių upėlis* Sd., *Varduvos* kr.: *Rūdių* plk.; *Rūškio upėlis* Tv., *Gervės* kr.: *Rūškis ež.*; *Rūžo upėlis* Rmš., iš *Rūžo ež.* į *Žilmo ež.*: *Rūžas ež.*; *Sāgavo upėlis* Srj., iš *Sāgavo ež.* į *Seirijo ež.*: *Sāgavas ež.*; *Samaūno ežeras* Rud.: *Samanynas* rst.; *Skáistinės ežeras* Ob.: *Skáistinė* up.; *Sūrės upėlis* Kn., *Prūdelių* int.: *Sūrė* pv.; *Tárpijų ūpis* Nv., į *Šilīškių ež.*: *Tárpijos* pv.; *Trāmio upėlis* Mlt., į *Tramio ež.*: *Tramys ež.*; *Tulkio Rāgo upėlis* Šlu., į *Krokų Lankos ež.*: *Tulkio Rāgas ež.*; *Vajų upėlis* Pbs., *Šventosios* kr.: *Vājos* pv.; *Varčiōs upėlis* Mrk.: *Varčià* pv.; *Ventōs pėrkasas* Krtv.: *Ventà* up.; *Vernijo upėlis* Vs., iš *Vernijo ež.* į *Ančios ež.*: *Vernijis ež.*; *Vidūpievio upėlis* Ds.: *Vidūpievis* pv.; *Vykšiaūs upėlis* Vrn.: *Vykšiūs ež.*; *Viršilų pušyno ežeras* Yl.: *Viršilų pušynas* mškl.; *Žėmgrindo upėlis* Plt.: *Žėmgrindas* kln. Kai kurių šios grupės kilminin-

kinių hidronimų pirmasis komponentas skiriasi nuo žodžio, iš kurio jis kilęs, skaičiumi arba gimine: *Ežerynų upėlis* Srj., iš Ežeryno ež. į Seirijo ež.: *Ežerynas ež.*; *Kertuojos upėlis* Mlt., iš Kertuojų ež. į Juodųjų Lakajų ež.: *Kertuojai ež.*; *Ožkabalų upėlis* Vžns., į Luknelio ež.: *Ožkabalis b.*; *Sétikės upė* Švnč., į Sétikio ež.: *Sétikis ež.*

c) Iš asmenvardžio: *Barčių upėlis* KzR.: *Bačius, Bartys*; *Baikio ežeras* Užp.: *Baukys*; *Bučių upėlis* Gdl.: *Bučis, Bučys, Būčius*; *Būikienės ežeras* Kur.: *Būikienė*; *Būloto ežerėlis* Rdd.: *Būlotas*; *Čivylis upėlis* Glv., Gumbės dš.: *Čivylis*; *Danušaičio ežeras* Ps.: *Danušaitis*; *Derkiščio upėlis* Sd., Bartuvos int.: *Derkištis*; *Dūdės upis* Sv., Jaros int.: *Dūda*; *Gāsio upėlis* Pnm.: *Gasys*; *Gaudėšiaus ežeras* Tl.: *Gaudėšius*; *Gedmino ežerėlis* Als.: *Gedminas*; *Giedrės upėlis* Trk.: *Giedra*; *Grūžo upėlis* Užv., Videnio int.: *Grūžas*; *Grūžo upėlis* Šlv., Žyzdrės int.: *Grūžas*; *Imantų upėlis* Bsg.: *Imantas*; *Juškių upėlis*, *Pilkiškių upėlis* Antz., *Pilkiškių k.*, į Dūburio ež.: *Juskà*; *Kėblis upėlis* Aln., į Laumėžio ež.: *Kėblis*; *Kėmerio ežeras* Šlu.: *Kėmeris*; *Krėpštos ežerėlis* Rt.: *Krėpštà*; *Krukaūsko ežeras* (p. f. *Šukėnų ežeras*) Švnč.: *Krukaūskas*; *Kūgėlio ežeras* Šlu.: *Kūgėlis*; *Kuņgio ežerėlis* Als.: *Kungys*; *Kurbutų ežeras* Všt.: **Kurbutas*, plg. *Kurbutavičius*; *Kurkaūsko ežeras* Vvs.: *Kurkaūskas*; *Lōzorių upėlis* Mlt., Siesarties int.: *Lōzorius* (ar *lōzorius*?); *Maščio ežeras* Auk.: *Marčys*; *Māsio upėlis* Jsv.: *Masys*; *Maūšiaus upėlis* Prn.: *Maūšius*; *Mažrimo ežeras* Als.: *Mažrimas*; *Mažrimo upėlis* Skd.: *Mažrimas*; *Michiėjaus upėlis* Imb., į Avilio ež.: *Michiėjus*; *Miklovo ežeras* Als.: *Miklovas*; *Mikūčių upėlis* Trg.: *Mikūtis*; *Milvydo ežeras* (p. f. *Gūšrà*) Varn.: *Milvydas*; *Miniko upėlis* Žrn.: *Minikas*; *Nárbuto ežeras* Pnd.: *Nárbutas*; *Narvilo ežerėlis* Pln.: *Narvilas*; *Pāgalio ežeras* Šlu.: *Pagalys*; *Petrienės upėlis* Žmt.: *Petrienė*; *Petronių upėlis* Žmt., Plaštakos int.: *Petrónis*; *Radvilos upėlis* Sem., į Švenčiuo ež.: *Radvilà*; *Rōčiaus upėlis* Lž., Vadaksties kr.: *Rōčius*; *Sājos ežeras* Ps.: *Sajà*; *Sasnaūsko ežerėlis* An.: *Sasnaūskas*; *Sažinio ežeras* Smal.: *Sažinis*; *Sirvydo upėlis* Ar., Taurupio kr.: *Sirvydas*; *Stuñbrio ežeras* Ps.: *Stumbrys*; *Šiņkaus upėlis* Al.: *Šiņkus*; *Šiūškos upėlis* Ad., Kamojos int.: *Šiūškà*; *Ūžės upėlis* Ds.: *Ūžà*; *Užūsienio ežeras* (p. f. *Sietuviškis*) Pnm.: *Užūsienis*; *Valančiaus ežeras* Als.: *Valančiauskis*; *Valaņčiaus ežeras* Tv.: *Valaņčius*; *Zajársko upėlis* Ps.: *Zajárskas*; *Zūmaros upėlis* Bb.: (?) *Zūmeras*; *Žitkaus upėlis* Brš.: *Žitkus*; *Gurskienės ravėlis* Dkšt., iš Dysnų ež.: *Gurskienė*; *Jonỹčio iņtakas* Jrb., Mituvos kr.: *Jonỹtis*; *Kavaliaūsko ravėlis* Dkšt.: *Kavaliaūskas*; *Kisiēliaus iņtakas* Jrb., Mituvos

int.: *Kisiēlius*; *Maušōs rāvas* Dkšt., Dysnos kr.: *Maušà*; *Pùtkaus ravēlis*, *Ramōno ravēlis* Dkšt., iš Dysnų ež.: *Pùtkus*, *Ramōnas*; *Švaĩbario Īstekis* Lg., Mūšos dš.: *Švaĩbaris*; *Vadeĩkio rāvas* Glv., Pagrindos int.: *Vadeĩkis*; *Vaĩtkaus rāvas* Rs., Dubysos int.: *Vaĩtkus*; *Žičkauskas iĩntakas* Jrb., Mituvos kr.: *Žičkus*. Prie asmenvardinių priskirtini ir trijų žodžių kilmininkiniai hidronimai, kurių pirmieji du žodžiai yra asmenvardis su epitetu *šveĩntas*: *Šveĩnto Jōno upė* Srv., Nevėžio int.: *Šveĩntas Jōnas*; *Šveĩnto Jōno upėlis* Bsg., Šušvės dš., Jsv., Šušvės int., Krn., Nemuno dš. ir kt., iš viso 12: *Šveĩntas Jōnas*; *Šveĩnto Mōrkauskas upėlis* Vl., Tvirbutupio int.: *Šveĩntas Mōrkus*; *Šveĩnto Jōno iĩntakas* Gr.: *Šveĩntas Jōnas*.

d) Kilmininkiniai hidronimai, kurių pirmasis komponentas yra iš bendrinio žodžio: *Akių ežerėlis* Al.: *akis* „akivaras, liūne kiaura vieta, ežerokšnis...“; *Akmeĩns upėlis* Šmk., Bobylo dš.: *akmuō*; *Akmeĩns upis* Krž., Karklotės int.: *akmuō*; *Akmenų upėlis* Dgl., Sabeikės int.: *akmuō*; *Apýlankos upė* KzR., Pilvės int.: *apýlanka* „vingis“; *Apušrótų upėlis* Dr.: *apušrótas*; *Audėjų upėlis* RdN.: *audėjas*; *Ažubalių upėlis* Vžns., Vyžuonos kr.: *ažubaliai*; *Bālu upė* Mrs.: *bālos*; *Bobūtės ežerėlis* JnšM.: *bobūtė*; *Briedžių upėlis* Kltn., Senakmenio int.: *briedis*; *Dailidės ežerėlis* Al.: *dailidė* (ar avd. *Dailidė*); *Dārymo upėlis* Lel., Kilėvos dš.: *dārymas*; *Daržinaūtės upėlis* Šk., Kryžupelio int.: *daržinaūtė*; *Daržų upėlis* Jz., į Kašonių ež.: *daržai*; *Daubōs upėlis* Slnt., Pagilbrasčio int., Varn., į Lūksto ež.: *daubà*; *Degimų upėlis* Krkn., Liaušės int.: *degimai*; *Dėgsnės upėlis* Lel.: *dėgsnė*; *Dėgsnių upėlis* Šš.: *dėgsnės*; *Dirvono upėlis*, *Dirvónupis* rš. Vlkj.: *dirvónas*; *Dùburio upėlis* Sv., į Šeduikių ež.: *duburỹs*; *Dugnų upėlis* Brš., Šmk.: *dugnaĩ*; *Duobių upėlis* Lkč., Ovos int.: *duōbės*; *Dúobos upė* Tj., Mūšios kr.: *duobà* „duobė“; *Durpýno upėlis* Slnt., Blendžiaivos int.: *durpýnas*; *Dvāro upėlis* Vl., Armenos int.: *dvāras*; *Ežerėlio upėlis* Brš., Btr., Punelės int.: *ežerėlis*; *Ėžero upė* Mrk., Merkio int.: *ėžeras*; *Giltinės ežerėlis* Kur.: *giltinė*; *Gōjų upėlis* Krk.: *gōjai*; *Īšdagų upėlis* Vl., Veršupio int.: *išdagai*; *Jáuros upėlis* Sv., į Šeduikių ež., Užp., į Ilgio ež.: *jáura*; *Juokų upėlis* Gl.: *juokaĩ*; *Kapų ežeras* RdN.: *kapaĩ*; *Kapų upėlis* Srd., Upio int.: *kapaĩ*; *Kavōlių ežeras* Vžns.: *kavōlius*, *kavōlis* (ar *Kavōlius*, *Kavōlis* avd.); *Klebōno upėlis* Ms.: *klebōnas*; *Krámo upėlis* Dbk., Kilėvos int.: *krúmas*; *Kùlio ežeras* Rk.: *kulỹs* „kampus“; *Kùmečių ežeras* Alvt.: *kùmečiai*; *Kùnigo ežerėlis* Tršk.: *kùnigas*; *Kùnigo upėlis* Plt.: *kùnigas*; *Kùnigo upėlis* Brš., Žž.: *kùnigas*; *Lankėlės upeliukas* Sv., į Šeduikių ež.: *lankėlė*; *Lankōs upėlis* Aln., Šventelės int., Krt.: *lankà*; *Liėkno upėlis* Yl., Gun-

tino kr.: *liėknas* „raistas“; *Liūnų upėlis* Slnt. – taip vadinamas Pagilbrascio žemupys: *liūnai*; *Malūno upėlis* Als.: *malūnas*; *Medaūs upis* Pp., Avižlio int.: *medūs*; *Meldėnių upėlis* Všn., Pelyšos kr.: *meldėnės*; *Melnyčėlės upėlis* Vvs.: *melnyčėlė*; *Mėlnyčios upėlis* Zp., Nemuno kr.: *mėlnyčia*; *Melnytėlės upėlis* Imb., į Čičirio ež., RdN., Apaščios int.: *melnytėlė*; *Mergoės upėlis* Dg., Varėnės int.: *mergà*; *Nendryno upėlis* Brb., Nemuno kr.: *nendrynas*; *Nėndrių upėlis* Klvr.: *nėndrės*; *Nuotakos upėlis*, *Morkūnų upėlis* Vp.: *nuotaka* „nuolaidumas, nutekėjimas“; *Pakálnės upėlis* Ms.: *pakálnė*; *Paliepės upėlis* Vp., Nuotakos upelio int.: *paliepė*; *Paliepių upėlis* Mlt., į Dumblio ež.: *paliepiei*; *Panamių upėlis* Dt., Barškupio int.: *panamiai*; *Papievių upėlis* Šil.: *papieviai*; *Pasienių upėlis* Ut., į Bradeso ež.: *pasieniai*; *Paūkščio ežeras* Als.: *paūkštis*; *Pažerėlės ežeras* Vvs.: *pažerėlė* < *paežerėlė*; *Pėrkaso ežerėlis* Zp.: *pėrkakas*; *Piaūnės upėlis* Als., Alukupio kr.: *piaūnė* „pieva“; *Piliaakalnio ežerėlis* Sv.: *piliaakalnis*; *Piliaakalnio upėlis* Vlkj., Nemuno dš.: *piliaakalnis*; *Prūdo upėlis* Šd., Ežerėlės int.: *prūdas*; *Prūduų upėlis* Graž., Šešupės int.: *prūdai*; *Pušyno ežeriukas* Kltn.: *pušynas*; *Pušų upėlis* Als., Pagardenio dš.: *pūšys*; *Raguvos upėlis* Grg.: *raguvà*; *Raguvos upėlis* Rdd., Nevėžio int., Vl., Nemuno dš., Zp., Šventupio int.: *raguvà*; *Raisto ežeras* Brsl.: *raistas*; *Rūdės upėlis* Sv., į Šeduikių ež.: *rūdà*; *Salos ežeras* Rud.: *salà*; *Salos upėlis* Vlkj., Klevinio int.: *salà*; *Salos upis* Kr., Pietrio int.: *salà*; *Seniūno upelis* Zp., Nemuno kr.: *seniūnas*; *Sėnkapių upėlis* Kp., Lėvens dš.: *sėnkapiai*; *Skerdimo upėlis* Kvr., Šventosios kr., Žl.: *skerdimas*; *Smalinėčios upėlis* Prn.: *smalinėčia* „smalos varykla“; *Sodėbos upėlis* Brb., Nemuno kr., Srd., Vitkupio int.: *sodėba*; *Sodės upėlis* Ms.: *sodà* „sodžius“; *Šaltinių upėlis* Brb.: *šaltiniai*; *Šármo upėlis* Gdr.: *šármas*; *Šilo ežeras* Ds., Ps.: *šilas*; *Šlaito upė* Mrk., Nemuno kr.: *šlaitas*; *Tankumės ežeras* Rud.: *tankumà*; *Tarpuežerės upėlis* Lp., iš Baltojo Bilso ež. į Juodojo Bilso ež.: *tarpuežerė*; *Telėtninko upėlis* Vlkj., Rūdynės int.: *telėtninkas*; *Trāko upėlis* Blnk.: *trākas* „skynimas“; *Ubagų upėlis* Antz., Zalvės int., Srv.: *ubagas*; *Úosio upėlis* Ss., Asinio int.: *úosis*; *Úpių upėlis* Ds.: *úpės*; *Úžkalnės upėlis* Všt.: *úžkalnė*; *Valāku upėlis* Raud.: *valākai*; *Valkų upė* Ut., Rašės int.: *valkos*; *Velėklos upėlis* Ut., Utenaitės int.: *velėkla*; *Vėlnio upėlis* Čk.: *vėlnias*; *Verksmių upėlis* Plng.: *veřksmės* „versmės“; *Versmių upėlis* Ktk., Laukinės int.: *vėřsmės*; *Vėžių upėlis* Klp., Smeltalės int.: *vėžiai*; *Vėjšnių upėlis* Vlkj.: *vėjšnios*; *Žydo upėlis* Pnm., Šetekšnos int.: *žydas*; *Žilvičių upėlis* Šd., Dubysos int.: *žilvičiai*; *Žuvėlių upėlis* RdN., Nemunėlio int.: *žuvėlės*;

Ākmeno ēžeras (p. f. *Āpvalasaī*) Rd.: *ākmenas*; *Āksnių ūpė* (p. f. *Alksninė*) Prn., Kumprės int.: *alksniai*; *Apluokų upālis* (p. f. *Pagilbrastis*) Slnt., Blendžiavos int.: *aplūokai* „aptvaras, žardas“; *Laukų upālis* (p. f. *Šaūkupis*) Sd., Varduvos dš.: *laukaī*; *Lazdynų upēlis* (p. f. *Nemajūnka*) Lzd., Nemuno kr.: *lazdynaī*; *Ravų upēlis* (p. f. *Ravaī*) Srd., Dubysos int.: *ravaī*; *Sodýbų upēlis* (p. f. *Trýdūpis*) Vl., Dubinės int.: *sodýba*; *Ūžlieknės ūpis* (p. f. *Sōdūpis*) Vks., Ventos kr.: *ūžlieknė*; *Vilkų ēžeras* (p. f. *Surmiūs*) Jz.: *vilkaī*; *Laukinės Grūšios upēlis* Btr., Vesiekinės int.: *laukinė grūšià*; *Pakelių Píevų upēlis* Lel.: *Pakelių píevos*; *Bánko kanālas* Rd., Beržės kr.: *bánkas*; *Cūku grāvis* NdN., Nemunėlio int.: lat. *cūka* „kiaulė“, *grāvis* „griovys“; *Česnāku griovýs* Jnšk., Mūšos int.: *česnākaī*; *Dūburio rēvas* Vp., Šventosios int.: *Duburýs*; *Karčemų rāvas* Šln., Šušvės int.: *kaīčemos*; *Lankēlės rāvas* Kdn., Žalesio int.: *lankēlė*; *Lankōs rāvas* Lzd., į Galsto ež.: *lankà*; *Lieknėlių rāvas* Šd., Ežerėlės int.: *lieknėliai*; *Obelýnės rāvas* Srd., Nemuno dš.: *obelýnė*; *Tėvėlio rāvas* Mrk.: *tėvėlis*; *Tilto rēvas* Srj.: *tiltas*; *Trāko rāvas* Rdd., Prokupio int.: *trākas* „skynimas“; *Rubēžiaus griōvis* Vgr., Vadaksties kr. (p. f. *Miēžūpis*): *rubēžius*; *Baltų Bóbu rāvas* Glv., Kamajos int.: *Báltos bóbos*; *Bālu Valkōs krinyčià* Jnš., Visinčios kr.: *Bālu valká*.

Prie šios grupės, gal būt, priskirtini ir kilmininkiniai hidronimai, kurių pirmasis komponentas greičiausiai yra gyvūno pavadinimas: *Balañdžio upēlis* Žd.: *balañdis*; *Barciūko upēlis* Jž., į Daglėjėlio ež.: *barciūkas*; *Gaidžiūku upēlis* Rz., Dervelio int.: *gaidžiūkaī*; *Gėnio upēlis* Ad.: *genýs*; *Karvėlio upēlis* Blnk.: *karvėlis*; *Kātino upēlis* Rd., Vikutinio int.: *kātinās*; *Lāpių upēlis* Ūd.: *lāpės*; *Šeškų upēlis* Prn., Nemuno kr.: *šeškaī*; *Žvirblio ežerēlis* Km.: *žvirblis*. Tačiau kai kurių šių hidronimų pirmasis komponentas gali būti ne iš gyvūnų pavadinimų, o iš asmenvardžių, plg. avd. *Balañdis*, *Genýs*, *Karvėlis*, *Kātinās*, *Lāpė*, *Šeškas*, *Žvirblis*.

Dalies kilmininkinių hidronimų pirmojo komponento kilmė ne visai aiški arba neaiški. Tačiau didžioji dauguma jų greičiausiai yra kilusi iš dabar jau užmiršto arba niekieno neužfiksuoto kitos kokios vietos pavadinimo (pavyzdžiui, *Ařdaraisčio upēlis* Lel., *Audubalės upelis* Rd., *Barónkalnio ežerēlis* Al., *Gražiābalės upēlis* Ds., *Gudīnių upēlis* Srd., *Karvōšilio upēlis* Vlkj., ir kt.), tačiau dėl vietos stokos jie čia nebevardijami.

Aptariant kilmininkinius hidronimus pagal pirmąjį komponentą, buvo suminėti tik tokie upių ir ežerų vardai, kurie vartojami tiesiogine

prasme, t.y. kurių antrasis komponentas reiškia, galima sakyti, tik tą gamtos objektą, kurį vieną nuo kito atskiria pirmasis komponentas. Be šių, dar yra tokių kilmininkinių hidronimų, kurie vartojami metaforiškai. Jų antrasis komponentas reiškia ne tą gamtos objektą, kurį vieną nuo kito atskiria pirmasis komponentas, o visai kitą, dažnai atsitiktinį, nesusijusį su tuo objektu (upe, ežeru, grioviu, ravu), kurio vardas yra kilmininkinis. Tokių metaforiškai vartojamų kilmininkinių hidronimų yra palyginti nedaug. Dauguma jų pradžioje greičiausiai buvo kitų vietų vardai, ir tik vėliau perkelti pro (per) tas vietas tekantiems upeliams arba prie tų vietų esantiems ežerams pavadinti. Dalis metaforinių kilmininkinių hidronimų galėjo susidaryti įvairiais kitais būdais. Metaforiniai kilmininkiniai hidronimai yra šie: *Ąžuolo Kėlmas* Ds.: *ąžuolas, kėlmas*; *Jáučio Dėjimas* Suosos ež. dalis Všn.: *jautis, dėjimas*„?“; *Kapų Skařdzius* Km.: *kapai, skařdzius*; *Karalienės Liūnas* An., Šventosios dš.: *karalienė* (ar *Karalienė* avd.), *liūnas*; *Krōkų Lankà* ež. Šlu.: *Krōkas* avd. (ar *krōkė, krākė, krākis* „juodasis genys; raudongalvis genys“), *lankà*; *Lauko Pamargis* Skd.: *laūkas, pamārgis*; *Medaūs Pėlkė* Rdn., Aunuvos int.: *medūs, pėlkė*; *Meldyno Kaīpas* ež. Vs.: *meldynas, kaīpas*; *Mergėlės Akėlės* ež. Mrk.: *mergėlė, akėlės*; *Milžino Kāpas* Rk., Audros int.: *milžinas, kāpas*; *Pālankio Skařdzius* Jž: *palankys, skařdzius*; *Pipiro Dirvonas* Dysnų ež. dalis Dkšt.: *Pipiras* avd., *dirvonas*; *Tulkio Rāgas* ež. Šlu.: *Tulkis* (ar *Tulkys*)? avd., *rāgas*; *Uosynės Lėnkė* Skdv., Žalpės int.: *uosynė, lėnkė*; *Ūpės Gālas* Rd.: *ūpė, gālas*; *Ūpio Gālas* Pn., Žambo int., Šmn. Aluoties int.: *ūpis, gālas*; *Ūpių Skařdzius* Km., į Urlių ež.: *ūpė, skařdzius*; *Varlių Trūbas* Slnt., Kulsodžio k.: *vařlės, trūbas*; *Vėlnio Gylė* Brž., Rovėjos int.: *vėlnias, gylė* „giluma“; *Vėlnio Lankėlė* Srv.: *vėlnias, lankėlė*; *Žąsiės Kāklas* Plv., Šešupės int.: *žąsis, kāklas*; *Žemių Tiltėlis* Gr.: *žėmės, tiltėlis*; *Mulkiškės Skardėlis* Lel., į Mulkiškio ež.: *Mulkiškis* ež., *skardėlis*; *Švāinykų Įdubas* (p. f. *Ežerėlis*) Sml.: *Švāinykai* k., *įdubas* „įdubusi vieta, duobė“; *Tvirbuto Daubà* (p.f. *Tvirbutupis*) Vl., Nemuno dš.: *Tvirbutas* avd., *daubà*.

2. Kvalifikaciniai hidronimai

Kvalifikaciniais vadinami sudėtiniai hidronimai, kurių abu žodžiai yra vardininko linksnio. Pirmasis tokių hidronimų žodis yra paprastas ar įvardžiuotinis būdvardis arba dalyvis, o antrasis – bendrinis arba tikrinis daiktavardis (pvz., *Juodasai upėlis*). Kvalifikacinių, kaip ir

kilmininkinių bei daugumos sudurtinių upių vardų, pirmasis komponentas apibrėžia (determinuoja) antrąjį. Nuo kilmininkinių ir sudurtinių kvalifikaciniai vardai skiriasi visų pirma tuo, kad kilmininkinių vardų pirmasis komponentas yra kilmininko linksnio, o sudurtinių abu komponentai suaugę į vieną žodį. Be to, kvalifikacinių hidronimų pirmojo komponento išreiškiamas skiriamasis požymis negali būti atsitiktinis, nesujęs su apibrėžiamuoju objektu. Kvalifikacinio hidronimo pirmasis komponentas beveik visada yra savitas apibrėžiamojo objekto pažymins, epitetas: *Āklas ežerēlis* Sn¹; *Āklasai ežerēlis* Švnč.; *Baltōji ūpē* Ob., į Sartų ež.; *Didysai upēlis* Km.; *Didysai upēlis* Lg., Šiladėlio int., Ukm.; *Didysis upēlis* Trš., Virvyčios int.; *Gilūs ūpis* Žmt.; *Gývasis upēlis* Trk.; *Greítasis upēlis* Pln., Babrungo dš.; *Júodas upēlis* Jon., Šventosios int.; *Júodasai upēlis* Tvr., Birvėtos int.; *Kálninis ežerēlis* Ut.; *Mažasis upis* Akm.; *Raistinis ežeriukas* Lkm.; *Raudóna upėlė* Alv., į Alovės ež.; *Saūsas ežerēlis* Rud.; *Senà ūpē* Stk., Verknės int.; *Senà upėlė* Sem., į Aujėdo ež.; *Senója ūpē* Aln.; *Žāliasai upēlis* Antz., į Avilio ež.; *Baisūsis upēlis* Lkč., Ovos int. (p. f. *Baisýbē*); *Aklāsīs iñtakas* Erž., Šaltuonos kr.; *Báltasai griovýs* Kp., Berniūniškio k.; *Didýsis rēvas* Vl., Graužupio int.; *Didžiulė grovā* Mrk., Nemuno kr.; *Ilgāsīs šilas* Akm.; *Juodasai Vanduo* Tj.; *Malamóji Grābē* Rdm., Dzūkų k.; *Mažāsīs rēvas* Vl., Graužupio int.; *Rakščióji Grovā* || *Šveñto Jōno upėlė* Mrk., Nemuno kr.: *rakštūs* „tankus; aštrus, smailas“, *gr(i)ovā* „griovys, dau-ba, lenkė; griūvantis upės krantas, skardis“. Prie šios grupės priskirtinas ir upės vardas *Vidujójis Gālas* Sml., Guopio int., nors pirmojo komponento *Vidujójis* daryba nėra visai aiški. Tačiau greičiausiai jis yra įvardžiuotinis būdvardis iš *vidūjis* „vidurinis, vidutinis“ ar *vidūjas* „vidurinis“. Dėl įvardžiuotinio būdvardžio *-ojis* plg. *báltoji* „baltąjį“, *dīdžioji* „didįjį“²; *Baltāsīs ežeras* ež. Kš.; *Kiáurasai ežerēlis* ež. Pmp.; *Žalieji ežeraī* ež. R.; *Saūsas ežerēlis* Vrn.

Dauguma kvalifikacinių hidronimų, kurių antruoju komponentu eina ne bendrinis žodis, o upės ar ežero pavadinimas, yra poliarizaciniai. Tokiōs hidronimų porōs pirmieji komponentai yra būdvardžiai antonimai. Poliarizacinių kvalifikacinių hidronimų susidarymas vienu

¹ Daugumos kvalifikacinių hidronimų, sudėtų iš dviejų bendrinių žodžių, komponentų kilmė aiški, todėl dėl trumpumo atitinkami žodžiai nebekartojami. Paaiškinama tik vietovardiniai antrieji komponentai ir ne visai aiškūs žodžiai.

² Žr. Z. Zinkevičius, Lietuvių kalbos įvardžiuotinių būdvardžių istorijos broūžai, Vilnius, 1957, p. 94.

kitu atveju galėjo pažeisti aukščiau suformuluotą dėsni, kad kvalifikacinių upių bei ežerų vardų pirmojo komponento išreiškiamas skiriamasis požymis negali būti atsitiktinis, nesusijęs su apibrėžiamuoju objektu. Poliarizacinių hidronimų porės vieno kurio nario pirmasis komponentas, rodosi, visada išreiškia kokį objekto požymį (spalvą, geografinę padėtį ir kt.). Antrojo poliarizacinės porės nario pirmasis komponentas nebūtinai turi išreikšti kokį objekto požymį, o gali būti atsiradęs dėl sistemos, kaip pirmojo nario opozicija. Poliarizaciniai kvalifikaciniai hidronimai yra šie: *Aukštóji Gėrvė* RdN., *Apaščios dš.* – *Žemóji Gėrvė* RdN., *Apaščios dš.*; *Baltóji Áncia* Kpč., *Nemuno kr.* – *Juodóji Áncia* Kpč., *Nemuno kr.*; *Didelis Cúdykas* Jšn., *Visinčios int.* – *Māzas Cúdykas* Jšn., *Didelio Cudyko int.*; *Didelis Tabālis* ež. Vrn. – *Māzas Tabālis* ež. Vrn.; *Didysai Siaurýs* ež. JnšM. – *Māzasai Siaurýs* ež. JnšM.; *Didžióji Srúoja* Pln., *Minijos dš.* – *Mažóji Srúoja* Pln., *Minijos dš.*; *Didžióji Vingrė* An., *Tekmės int.* – *Mažóji Vingrė* An., *Tekmės int.*; *Baltajis Bilsas* Lp. – *Juodajis Bilsas* ež. Lp.; *Báltas Kaūknoris* ež. Kpč., *Kauknorio k.* – *Júodas Kaūknoris* ež. Kpč., *Kauknorio k.*; *Baltėji Lakajai* ež. Mlt. – *Juodėji Lakajai* ež. Mlt.; *Didžióji Īlma* ež. Pbrd. – *Mažóji Īlma* ež. Pbrd.; *Didėji Vagiėkai* ež. Sem. – *Mažėji Vagiėkai* ež. Sem.; *Didysai Pažemėlis* ež. Dgč. – *Mažasai Pažemėlis* ež. Dgč.; *Didysiai ežerėlis* ež. Lkm. – *Mažasiai ežerėlis* ež. Lkm.; *Žirnajų Didžiasai* Žirnajų ež. dalis. Pbs. – *Žirnajų Mažasai* Žirnajų ež. dalis Pbs.

Ypač įdomūs yra ežerų vardai *Didýsai Mėlýnis* || *Didýsai Mėlyniðkas* Ob., *Baršėnų k.* ir *Māzasai Mėlýnis* || *Māzasai Mėlyniðkas* Ob., *Baršėnų k.* Šių dviejų ežerų vardų santykį hidroniminio kontinuumo plotmėje visai aiškiai išreiškia savarankiškai vartojami tų pačių ežerų vardai *Mėlýnis* ir *Mėlyniðkas*, kurie savo funkcija beveik nesiskiria nuo formų *Didýsai Mėlýnis* ir *Māzasai Mėlýnis*. Vardai variantai *Didýsai Mėlyniðkas* ir *Māzasai Mėlyniðkas* greičiausiai yra formų *Mėlýnis* ir *Mėlyniðkas* bei *Didýsai Mėlýnis* ir *Māzasai Mėlýnis* kontaminacijos rezultatas.

Dalis kvalifikacinių hidronimų, kurių antrasis žodis yra upės ar ežero pavadinimas, opozicinių porų neturi: *Didžióji Upýtė* Vb., *Upytės int.* – *Upýtė* Vb., *Tatulos kr.*; *Senóji Elmė* An., *Gojaus k.* – *Elmė* An., *Šventosios kr.*; *Senóji Šakà* Šd., *Šakos int.* – *Šakà* Šd., *Daugyvenės kr.*; *Vidutinis Gelėžius* Vl., *Geležiaus int.* – *Gelėžius* Vl., *Nemuno*

dš.; *Medinė Žydrė Šlv.*, Dubysos kr. – *Žydrė p. f.*; *Didelis Laūkščezeris* ež. Onš., Taučionių k. – *Laūkščezeris* ež. Onš., Taučionių k.; *Mažasis Bradėsėlis* ež. Dgl., Sudeikių k. – *Bradėsėlis* ež. Dgl., Sudeikių k.

IŠVADOS

Lietuvių vandenvardžiai – baltų hidronimijos dalis. Todėl viena svarbiausių jų darybos nagrinėjimo išvadų turėtų būti lietuviškų hidronimų darybos, jų struktūrinio-gramatinio modelio specifikos išryškėjimas. Tačiau išsamiai tai atlikti dabar dar nėra reikiamų sąlygų, nes iki šiol nėra išsamesnės latvių ir prūsų hidronimų struktūrinės gramatinės klasifikacijos bei detalesnio šių kalbų hidronimų darybos nagrinėjimo. Vis dėlto tam tikras lietuvių hidronimų darybos lyginimas su latvių ir prūsų jau yra galimas, kadangi, kaip minėta „Įvade“, yra darbų, skirtų latvių¹ bei prūsų² hidronimų ar apskritai vietovardžių darybai.

Lyginimas rodo, kad lietuvių, latvių ir prūsų hidronimų daryba yra labai panaši. Svarbiausias, gausiausias ir įvairiausias visų trijų baltų kalbų hidronimų tipas yra priesagų vediniai. Gausūs visose trijose kalbose ir sudurtiniai hidronimai. Daugelio kitų darybos tipų hidronimai apyvienodžiai populiarūs tik latvių ir lietuvių kalbose, o prūsų kalboje atitinkamos darybos hidronimų dažniausiai yra palyginti nedaug arba beveik nepasitaiko. Prūsų vardyne, pavyzdžiui, nerasta visai aiškių galūnės vedinių, pirminių būdvardinių, kvalifikacinių ir kilmininkinių hidronimų. Bet tai, suprantama, nereiškia, kad tokių hidronimų čia iš viso nėra buvę. Šie hidronimų darybos tipai galėjo būti būdingi ir prūsų vardinui, bet dėl įvairiausių priežasčių (pvz., dėl svetimtaučių užrašinėtojų kaltės) galėjo mūsų nepasiekti. Įdomu pastebėti, kad šių darybos tipų hidronimai bei kiti vietovardžiai yra bemaž išnykę ir buvusiose baltų teritorijose į rytus ir pietus nuo šių dienų Lietuvos. Matyt, jie greičiausiai pasiduoda substitucijai ir adaptacijai.

Šiame darbe yra nagrinėjama daryba beveik 7700 hidronimų (neskaitant pasikartojančių pirminių ir dalies antrinių, tačiau priesaginiai, kvalifikaciniai ir reduplikuotiniai čia pateikiami beveik visi). Vis dėlto tam tikra dalis hidronimų (žr. „Įžangą“), liko už šio darbo ribų. Tai truputį apsunkina nustatyti visiškai tikslų atskirų darybos tipų hidronimų kiekį,

¹ J. Endzelin, LG ZslPh XI 112–150.

² G. Gerullis, AO 225–264.

ypač jų tarpusavio kiekybinį santykį, nes, darbe pateikus visus sudurtinius, darybiškai neskaidomus vienkamienius ir kitus hidronimus, pastebimai sumažėtų, pavyzdžiui, priesaginių hidronimų lyginamasis svoris, nors bendras vaizdas iš esmės liktų nepasikeitęs. Kalbant apie atskirų darybos tipų produktyvumą, darbe turima galvoje tik nagrinėtieji hidronimai.

Patys gausiausi lietuvių hidronimai yra priesaginiai. Jų iš viso žinoma daugiau kaip 4000, t.y. apie 52,1% visų nagrinėtų hidronimų. Kitų darybos tipų hidronimai pagal gausumą pasiskirstę taip: sudurtiniai – daugiau kaip 1280, t. y. apie 16,7%; kilmininkiniai – apie 850, t. y. apie 11,1%; pirminiai daiktavardiniai – apie 670, t. y. apie 8,7%; galūnių vediniai – apie 430, t. y. apie 5,6%; priešdėlių vediniai – apie 265, t. y. apie 3,5%; pirminiai būdvardiniai – apie 95, t. y. apie 1,3%; kvalifikaciniai – apie 80, t. y. apie 1%.

Lietuvių vardyne krinta į akis priesaginių hidronimų gausumas. Su jais tegalėtų lygintis tik oikonimai (gyvenamųjų vietų vardai), dauguma kurių sudaryta su posesyvinės reikšmės priesagomis *-iškė, -iškės, -iškis, -iškia, -ėnai, -ūnai, -onys, -oniai, -aičiai* ir kt. Nors respublikoje pasitaiko apylinkių, kur šių priesagų vediniai sudaro iki dviejų trečdalių visų oikonimų, tačiau priesagų įvairumu oikonimai vis dėlto pastebimai nusileidžia hidronimams; kadangi pastariesiems sudaryti yra vartojama apie 490 priesagų ir jų variantų, o oikonimai sudarinėjami bent su du kartus mažesniu priesagų skaičiumi.

Atskirų darybos tipų produktyvumu lietuvių hidronimai ypač ryškiai skiriasi nuo kitų vietovardžių. Pavyzdžiui, oronimų (kalnų vardų), kurių iš viso žinoma per 4,5 tūkstančio (įskaitant ir piliakalnių, milžinkapių ir pan. vardus), darybai, mūsų apskaičiavimu, tevirtojama vos apie 75 priesagos bei jų variantai. Hidronimų ir oronimų atskirų darybos tipų produktyvumas atrodytų maždaug taip:

Darybos tipas	Hidronimai %	Oronimai %
Pirminiai daiktavardiniai	8,7	9,3
Pirminiai būdvardiniai	1,3	1,1
Galūnių vediniai	5,6	0,8
Priesagų vediniai	52,1	13
Priešdėlių vediniai	3,5	2,6
Sudurtiniai	16,7	39
Kilmininkiniai	11,1	32,6
Kvalifikaciniai	1	1,6

Lyginant atskirus hidronimų ir oronimų darybos tipus tarpusavyje, matyti, kad hidronimai pralenkia oronimus ypač priesaginės darybos gausumu ir įvairumu. Tai visų pirma rodo, kad hidronimų daryba yra archaiškesnė už oronimų. Todėl priesaginių hidronimų (išskyrus visų pirma hidronimus, sudarytus su posesyvinės reikšmės priesagomis, pavyzdžiui, su priesagomis *-iškė, -iškės, -iškis, -iškiai, -inė, -inis*) analizės duomenys galėtų būti raktas ne tik hidronimų darybai bei struktūrai, bet, kaip bus matyti vėliau, ir jų semantikai pažinti. Didelė dalis sudurtinių ir kilmininkinių vardų, kurie, kaip matyti iš schemos, oronimų daryboje net vyrauja, savo semantika gali būti visai nebūdingi hidronimams ar oronimams (pavyzdžiui, tie, kurių antrasis sandas arba komponentas nėra pavadinamojo objekto nomenklatūrinis terminas). Be to, kilmininkiniai vardai paprastai išreiškia posesyvinį santykį, kuris pats, apskritai imant, negali būti labai archaiškas (palyginkime, pavyzdžiui, posesyvinį santykį, išreiškiamą kilmininkinių hidronimų, kurių pirmasis komponentas yra iš gyvenamosios vietos vardo arba iš asmenvardžio).

Hidronimų darybos analizė leidžia padaryti tam tikrų išvadų ir dėl hidronimų semantikos, kuri yra vienas svarbiausių hidronimų etimologijos kriterijų. Reikalas tas, kad vadinamosios „hidroniminės semantikos“ ribos, apskritai imant, yra apibrėžtos. Tai visada turi galvoje hidronimų tyrinėtojai, ypač etimologai. Hidronimų semantikos ribų apčiuopimas yra vienas svarbiausių toponimikos laimėjimų ir hidronimijos kaip sistemos suvokimo vienas akivaizdžiausių rezultatų. Tačiau, kol nėra atlikta kruopščios lietuvių hidronimų analizės, „hidroniminės semantikos“ ribos gali būti tik įsivaizduojamos. Hidronimų darybinė analizė kiek esmingiau išryškinti tų ribų negali. Ji tik leidžia nustatyti tam tikrus hidronimų semantikos klodus bei atlikti hidronimų semantikos stratifikaciją ir bent apytiksliai apibrėžti visos lietuvių hidronimijos semantinę amplitudę, kuri yra kur kas didesnė už vadinamosios „hidroniminės semantikos“ ribas.

Hidronimų darybos apžvalga rodo, kad hidronimų semantika akivaizdžiai priklauso nuo darybos tipų. Suprantama, darybos ir semantikos ryšys gali būti nustatytas ne kiekvienam hidronimui atskirai, o visam darybos tipui. Jo semantinę kvalifikaciją, aiškinant atskiro hidronimo kilmę, reikia turėti galvoje, nežiūrint į tai, kad didesnės ar mažesnės dalies vieno kurio darybos tipo atskirų hidronimų semantika gali ir nesutapti su bendru viso darybos tipo semantikos apibūdinimu.

Semantikos hidronimiškumu visų pirma išsiskiria pirminiai būdvardiniai ir kvalifikaciniai hidronimai. Jie bemaž visada (išskyrus vieną kitą poliarizacinį kvalifikacinį vardą) išreiškia kokį nors upės ar ežero požymį. Tai bene vieninteliai darybos tipai, kurių semantika neperžengia vadinamosios „hidroniminės semantikos“ ribų.

Visų kitų darybos tipų hidronimai semantikos požiūriu yra nevienalyčiai. Pagal semantikos hidronimiškumą po pirminių būdvardinių ir kvalifikacinių eina vediniai, ypač galūnių ir priesagų.

Dauguma galūnių vedinių išreiškia kokį nors pavadinamojo objekto požymį, determinuoja, išskiria vieną objektą iš kitų vienaarūšių objektų pagal jam būdingas ypatybes. Tik galūnių vediniai iš daiktavardžių dažniau gali būti nehidroniminės semantikos (plg., pavyzdžiui, *Elzbiētē* ež.: *Elzbieta* avd., *Ragānē*: *rāgana*).

Apskritai imant, priesagų vediniai (išskyrus visų pirma jau minėtus vedinius su posesyvinės reikšmės priesagomis ir kai kuriuos kitus) geriausiai parodo lietuvių, taip pat ir baltų hidronimijos būdingiausius indoeuropietiškuosius bruožus. Tiesa, pirminė daugelio priesagų vedinių reikšmė dabar yra išblėsusi. Remiantis kitų indoeuropiečių kalbų hidronimais bei bendriniais žodžiais, ji gali būti tik rekonstruojama, tačiau nėra abejonės, kad priesagų vediniai geriausiai gali padėti suvokti baltiškąjį ir net prabaltiškąjį hidronimų semantinį modelį.

Vedinių tarpe priešdėlinių hidronimų semantika, rodosi, yra pati neapibrėžčiausia, „nehidronimiškiausia“. Taip yra svarbiausia todėl, kad didžioji dauguma priešdėlinių hidronimų yra sudaryti su vietos priešdėliais (*pa-*, *až-*, *už-*, *ant-*, *prieš-* ir kt.). Vadinasi, hidronimai, turintys tokius priešdėlius, išreiškia ne kokią upės ar ežero ypatybę, o tik rodo, kur objektas yra. Be to, kaip buvo matyti iš priešdėlinių hidronimų apžvalgos, nemaža dalis jų yra vartojami metaforiškai, t.y. semantiškai jie neturi nieko bendra su upių arba ežerų charakteristikomis.

Sudurtinių hidronimų semantika yra be galo įvairi. Didžioji dauguma sudurtinių hidronimų, kaip minėta, turi antrąjį sandą *-up-* (: *-upė*, *-upis*, *-upys*) arba *-ežeris*. Beveik visi tokie dariniai yra determinatyviniai: jų pirmasis sandas apibrėžia antrąjį sandą. Kitais žodžiais tariant, pirmuoju sandu vienodi gamtos objektai – upės, ežerai, vadinami žodžiais *upė*, *upis* ir kt. arba *ežeras*, – atskiriami vieni nuo kitų. Tas atskiriamasis požymis, kurio pavadinimas eina pirmuoju sudurtinio hidronimo sandu, gali būti labai įvairus: vandens konfigūracijos ypatybės, spalva, temperatūra, dugno sudėtis, vandens gyvūnų pavadinimai ir t.t. Šių

ir kitų panašių požymių, vienaip ar kitaip susijusių su gamtos objekto – upės ar ežero – savybėmis, pavadinimai savo semantika gali būti laikomi pačiais hidronimiškiausiais. Tokio hidronimo pirmojo sando reikšmė (jeigu ji aiški) gali padėti išaiškinti hidronimų semantikos esminius, būdingiausius bruožus. Šiam reikalui gali pasitarnauti ir tie hidronimai, turintys panašios reikšmės pirmąjį sandą, kurių antrasis sandas yra ne *-upė, -upis, -upys, -ežeris*, o koks kitas vandens reikšmę turintis fiziografinis terminas, pavyzdžiui, *rāvas, rēvas, griovỹs, grābė, žiōgis, balā* ir kt. Tačiau, kaip rodo sudurtinių hidronimų daryba, skiriamuoju požymiu, kurio pavadinimas eina pirmuoju sudurtinio hidronimo sandu, gali būti visiškai pašaliniai, atsitiktiniai, su pačios upės ir ežero ypatybėmis nieko bendra neturintys aplinkos daiktai ar reiškiniai. Tai visų pirma aplinkos gyvūnija, augalija, reljefo ypatybės, atsiminimai apie svarbesnius su ta vieta susijusius įvykius, vandens praktinio panaudojimo būdai ir tikslai, vietų, pro kurias teka upė arba prie kurių yra ežeras, svarbiausi bruožai, prietarai ir kt. Ypač dažnai sudurtinio hidronimo skiriamuoju požymiu, kurį išreiškia pirmasis sandas, eina tai, kam priklauso arba kur yra upė ar ežeras, į kur ir iš kur teka upė. Į šią grupę įeity visi sudurtiniai hidronimai, kurių pirmasis sandas yra iš asmenvardžio arba kokio kito tikrinio žodžio (kaimo, balos, upės, ežero vardo).

Be to, didelės dalies sudurtinių hidronimų antruoju sandu eina ne vandens nomenklatūrinis terminas (*ūpė, griovỹs, rāvas, balā, ēžeras* ir kt.), o koks nors kitas žodis. Tokių yra gal koks ketvirtadalis visų sudurtinių hidronimų. Jų semantika gali būti beveik neribotai įvairi, mažai tesusijusi su paties žymiojo objekto ypatybėmis (plg., pavyzdžiui, *Gaidvištis, Jautkaklis, Mėškalizdis, Ōžnugaris, Stařkalizdis, Šuņpakaušis, Vilkgerklė, Cigōnkalnis, Čeverỹktaukis, Dařžpelkė, Dvárklanis, Kamšpelkė, Pėčvieta, Rubėždaubis, Šilagalỹs, Vidgiris* ir t.t.). Dalis jų pradžioje galėjo žymėti kokią kitą vietą (pvz., *Cigōnkalnis, Dařžpelkė, Dvárkalnis, Rubėždaubis*), o vėliau buvo perkelti per (pro) tas vietas tekantiems, beveik be išimties labai mažiems, upeliams arba netoli esantiems ežerėliams pavadinti. Kita dalis jų sudaryti pagal vietos panašumą į kokią aplinkos daiktą (*Jautkaklis, Ōžnugaris*), pagal tai, ko esama ar būta toje vietoje (*Mėškalizdis, Stařkalizdis*) ir pan. Visi tokie sudurtiniai hidronimai yra metaforiniai. Jų semantika negali būti sutalpinta į įprastas hidronimų semantikos ribas, o kartais atrodo tiesiog irracionali, pavyzdžiui, *Cigōnkalnis* (plg. *Kálnupis* – greičiausiai pro kalną, nuo kalno ar pan. tekanti upė). Vadinasi, aiškinant hidronimų kilmę,

nustatant svarbiausius semantikos bruožus, visada reikia atsiminti, kad sudurtiniai dariniai hidronimų sistemoje užima ypatingesnę vietą, negu kitos darybos vandenų vardai. Semantikos įvairumo ir atsitiktinumą prasme sudurtinius hidronimus pralenkia tik kilmininkiniai. Sudurtinių hidronimų semantikos įvairumą, be kitų dalykų, būdingų ir pirminiems bei priesaginiams hidronimams¹, dar padidino išskiriamojo požymio, kurio pavadinimas eina pirmuoju sandu, atsitiktinumas.

Gana nehidronimiškos semantikos yra ir pirminiai daiktavardiniai hidronimai. Tik maža jų dalis, ypač tie, kurie yra kilę iš vandens nomenklatūrinių terminų (*upė, ūpis, ežeras, sraūtas* ir kt.), yra gryni, absoliučiai motyvuoti hidronimai. Tačiau tokių yra mažuma. Dauguma pirminių daiktavardinių hidronimų yra kilę iš augalų, gyvūnų, įvairių vietų pavadinimų, iš šiaip įvairiausios reikšmės daiktavardžių, iš asmenvardžių, iš kitų vietovardžių. Beveik visų jų pirminė (ikitoponiminė) reikšmė yra buvusi labai įvairi ir labai retai turėjusi ką bendra su upės ar ežero ypatybėmis.

Semantikos požiūriu bene patys nehidronimiškiausi yra kilmininkiniai hidronimai. Tai patvirtina ir jais reiškiamas dažniausiai kilmės ar priklausymo santykis. Kaip matyti iš kilmininkinių hidronimų apžvalgos, daugumos jų pirmasis komponentas yra kokio nors kito tikrinio žodžio (gyvenamosios vietos vardo, kito vietovardžio, asmenvardžio) kilmininkas. Vadinasi, pirmojo komponento semantika dažniausiai būna oikoniminė, toponiminė ar asmenvardinė. Toks kilmininkinių hidronimų semantikos įvairumas be galo išplečia semantinius lietuvių hidronimijos rėmus.

Kadangi iš kilmininkinių hidronimų gali atsirasti vienažodžių hidronimų, artimų pirminiems hidronimams, arba daugelis sudurtinių hidronimų, tai jie yra pats svarbiausias šaltinis, iš kurio patenka į lietuvių hidronimiją jai nebūdingi semantiniai elementai.

Lietuvių hidronimijos semantika yra be galo įvairi ir beveik neribota. Todėl, lyginant hidronimą su hidronimu, aiškinant jo kilmę, visada reikia turėti galvoje, kokiam darybos tipui tas hidronimas priklauso. Pastangos išprausti kiekvieną arba daugelį lietuvių hidronimų į vadinamosios „hidroniminės semantikos“ (vandens, kranto, dugno ypa-

¹ Turima galvoje visų pirma vietos, per (pro) kurią teka upė ar prie kurios yra ežeras, pavadinimo perkėlimas upėms ar ežerams pavadinti (pvz., *Dėgsnė, Skynimas*), asmenvardinės kilmės hidronimai (*Vytautas, Vaidōtas*), priesagų vediniai iš asmenvardžių (*Abrominė, Barbōrinė*) ir kt.

tybės; vandens nomenklatūrinių terminų sinonimika ir pan.) rėmus, neatsižvelgiant į minėtus didžiulius semantinius svyravimus, yra nepateisinamos.

Dariausias lietuvių hidronimų darybos tipas yra priesaginis. Priesaginių lietuvių hidronimų darybos apžvalga rodo, kad dauguma svarbiausių lietuvių upių bei ežerų vardų priesagų (paplitimo, geografijos prasme) yra bendrabaltiškos, nes jos randamos ir latvių bei prūsų vardyne. Tokias priesagas neretai turi ir baltiški hidronimai, esantys į rytus ir pietryčius nuo šių dienų Lietuvos. Tik ne visose baltų kalbose jos vienodai gausiai vartojamos. Tiesa, hidronimų priesagų, kaip ir visų darybos tipų, gausumas baltų kalbose tuo tarpu gali būti nustatytas tik labai apytiksliai, nes prūsų hidronimų išliko užrašytų palyginti nedaug, o latvių hidronimų daryba išsamiai dar neišnagrinėta. Baltiška hidronimija už šių dienų baltų teritorijų taip pat dar nėra visa surinkta ir išanalizuota. Iš priesagų, kurios, dabar turimais duomenimis, pasitaiko ne tik lietuvių, bet ir latvių bei prūsų vardyne, pirmiausia minėtinos šios: *-ava*, priesagos su *-ain-*, su *-el-*, su *en-*, su *-es-*, su *-et-*, *-ija*, su *-ik-*, su *-in-*, su *-yn-*, su *-yt-*, su *-int-*, su *-ot-*, su *-uk-*, su *-ul-*, su *-ūn-*, su *-ut-* ir kitos. Kai kurios kitos hidronimų priesagos pasitaiko tik lietuvių ir latvių arba tik lietuvių ir prūsų vardyne. Lietuviams ir latviams būdingesnės yra priesagos su *-uot-*, su *-uon-*, su *-ėj-*, su *-ar-*, su baltų *-ān-*, priesagos *-ala*, *-alas* ir dar viena kita. Latviams mažiau būdingos, o lietuvių ir prūsų hidronimijoje dažniau vartojamos yra priesagos su *-(m)en-*, su *-ing-*, su *-auj-*, su *-ist-*, su *-yst-*, su *-aj-* ir dar kelios ne visai aiškios. Nemaža genetiškai naujesnių priesagų randama tik lietuvių hidronimijoje, o latvių ir prūsų vardyne jų tuo tarpu nežinoma, pavyzdžiui, *-aka*, *-akas*, *-alis*, *-alė*, *-asa*, *-aša*, *-ašė*, *-auša*, *-auta*, *-autė*, *-eika*, *-eikė*, *-eikis*, *-yčia*, *-ykštis*. Tačiau, apskritai imant, priesaginis (kaip ir kiti) lietuvių hidronimijos darybos tipas rodo, kad lietuvių, latvių ir prūsų hidronimai sudaryti iš esmės labai panašiomis priemonėmis.

Šių dienų Lietuvos teritorija istoriškai yra nevienalytė. Joje senovėje gyventa, kaip tai galima patirti ir iš istorinių dokumentų, daugelio atskirų baltų genčių: kuršių, žiemgalių, sėlių, jotvingių. Apie šias gentis dabar palyginti mažai težinoma. Savo pėdsakų jos paliko tiek nedaug, kad pagal juos šiandien net negalima nustatyti būdingesniųjų šių genčių kalbos ypatybių. Dėl to šių genčių kalbų vieta kitų baltų kalbų (lietuvių, latvių, prūsų) tarpe apibrėžiama tik labai apytiksliai. Svarbiausias šaltinis, teikiantis informacijos apie šių genčių kalbas, yra vietovardžiai

ir asmenvardžiai, randami įvairiuose dokumentuose arba užrašyti iš gyvosios kalbos. Remdamiesi daugiausia vietovardžiais, K. Būga, J. Ėndzelnas ir kt. nustatė kai kurias ypatybes, kurios tų genčių kalbas jungia arba skiria nuo baltų kalbų, turinčių kalbos paminklų. Svarbiausios jų yra: 1) priebalsių *š, ž* likimas; 2) einančių prieš priešakinės eilės balsius priebalsių *k, g* likimas; 3) tautosilabinio *n* likimas. K. Būgos duomenimis, lietuvių kalbos priebalsiams *š, ž* latvių ir prūsų, taip pat ir jotvingių, sėlių, žiemgalių bei kuršių kalbose atliepia priebalsiai *s, z*; vietoje *k, g*, einančių prieš priešakinės eilės balsius, kuršiai, žiemgaliai ir sėliai turi afrikatas *c, dz*; vietoj lietuviškų *a, e, i, u + n* tautosilabinių junginių ilgus balsius, be latvių, dar yra turėję ir žiemgaliai. Yra dar ir daugiau kitokių kalbinių ypatybių, būdingų vienai kuriai arba kelioms drauge paimtoms baltų kalboms ar jų dialektams, tačiau dalis jų dar, matyti, nėra žinomos. Tolesnės studijos, ypač onomastikos srities tyrinėjimai, gali daug nauja duoti šių kalbų istorijai ir kai ką patikslinti. Tai rodo, pavyzdžiui, V. Dambės studija „Blydienės vietovardžiai kaip praeities liudininkai“¹, kur autorė, remdamasi vietovardžių medžiaga, priešingai K. Būgai², gana įtikinamai įrodo, kad apytikriai iki XIII a. žiemgaliai išlaikė sveikus minkštuosius priebalsius *k, g* ir kad jų virtimas afrikatomis *c, dz* yra prasidėjęs apie XIII a. V. Dambė šioje studijoje taip pat įrodo, kad žiemgaliai yra turėję tautosilabinį *n*.

Mūsų darbe pateiktoji toponiminė medžiaga atskirais atvejais leidžia pasakyti, kiek lietuvių hidronimijos darybiniai afiksai atspindi baltų genčių, gyvenusių Lietuvoje, kalbines ypatybes, t.y. kiek tų baltų genčių hidronimų sistemos galėjo skirtis viena nuo kitos ir kiek jos galėjo būti panašios pagal darybą (svarbiausia, priesagine). Šiam klausimui spręsti darbe atskiruose žemėlapiuose yra pateikta hidronimų priesagų geografija.

Priesagų paplitimo kartografinis vaizdas rodo, kad dauguma lietuvių hidronimų priesagų nesudaro ryškesnių izoglosų, o yra apylygiai išsidėsčiusios arba sporadiškai išsimėčiusios visoje Lietuvoje. Iš tokių pirmausia minėtinos priesagos su *-ag-*, *-ain-*, *-ak-*, *-al-* (išskyrus *-alė-*, *-alis*), *-am-*, *-and-*, *-ar-*, *-aš-*, *-at-*, *-av-*, *-el-* (ši priesaga retesnė tik Žemaičiuose), *-én-*, *-ent-*, *-il-*, *-ym-*, *-in-*, *-ist-*, *-išk-*, *-(s)l-*, *-(m)en-*, *(i)ok-*, *(i)on-*, *-or-*, *(i)ot-*, *-(s)n-*, *-(i)ūkšt-*, *-(i)ul-*, *-ūn-*, *-uol-*, *-(i)uon-*, *-ur-*, *-(i)uš-*, *-(i)ut-*, *-(i)uv-*, *(i)už-* ir daugybė kitų, su kuriomis tėra sudaryta vos po kelis

¹ V. Dambė, Blīdienes vietvārdi kā pagātnes liecinieki, RKREndz 440.

² K. Būga, RR III 256.

hidronimus. Apie tokių priesagų geografiją, suprantama, ne ką tegalima pasakyti, ypač jei jos pasitaiko įvairiose vietose. Kiek ryškesnius koncentracijos židinius sudaro mažesnė dalis priesagų. Vienos jų pasitaiko palyginti nedideliuose, griežtai apibrėžtuose plotuose, kitos – paplitusios didžiojoje Lietuvos dalyje ir nepažįstamos arba nebūdingos tik vienai ar kelioms Lietuvos sritims. Priesagų, kurios būtų būdingos tik vienam apibrėžtam plotui (gal būt, ir tik vienai kuriai išnykusiai baltų genčiai), yra labai nedaug. Su spėjama sėlių teritorija labiausiai siejasi priesagų *-aja, -asa, -esa, -esas, -ykštė, -ykštis, -ėta, -ėtas*, su kuršių – priesagų *-alė, -alis*, su jotvingių – kirčiuotos galūnės *-ūs* hidronimai. Kiek dažnesni tokie atvejai, kai priesaga, pasitaikanti didelėje ar didžiojoje Lietuvos dalyje, nebūdinga vienam kuriam plotui arba kelioms sritims, eventualiai sietinoms su kurios nors išnykusios baltų genties teritorija. Kitaip tariant, atvejų, kai kuri nors baltų gentis vienos kurios priesagos galėjo nepažinti, yra daugiau, negu atvejų, kai kuri priesaga galėjo būti būdinga tik vienai genčiai. Turint dar galvoje, kad dauguma hidronimų priesagų iš viso nesudaro izoglosų, galima daryti išvadą, kad baltų genčių, spėjamų gyvenus Lietuvos teritorijoje, hidronimų sistemos turėjo žymiai daugiau bendrumų, negu skirtumų.

Iš priesagų, nebūdingų arba mažiau būdingų tik spėjamos kuršių teritorijos hidronimijai, pirmiausia minėtina *-aitė, -aitis; -ėlė, -ėlis; -iškis*; spėjamos jotvingių teritorijos – *-ausis; -eta, -etas; -ina, -inas*; hidronimai su *-ain-, -(m)en-*; žiemgalių – *-auja, -(i)ot-, -av-*, priesagos su *-ng-* (*-anga, -angė, -engis, -inga, -ingė, -ingis, -ungas, -ungė¹*); *-ant-, -eik-*; sėlių – *-yčia, -ija*. Kai kurios priesagos galėjo būti nepažįstamos ne vieno, o kelių baltų dialektų hidronimijai. Pavyzdžiui, priesagos su *-ing-, -int-* galėjo būti mažiau būdingos arba nebūdingos kuršių ir žiemgalių hidronimijai, priesagos su *-ien-* ir *-ėja, -auša* – jotvingių ir kuršių, priesagos su *-yt-* – jotvingių, kuršių ir, gal būt, sėlių, priesagos su *-ov-* – žiemgalių ir sėlių ir pan.

Šis priesagų dialektinis skirstymas yra tik labai apytikslis, spėjamas. Be to, jis daromas, remiantis palyginti ribota medžiaga – tik hidronimais. Tiesa, medžiagos ribotumą iš dalies kompensuoja ta aplinkybė, kad hidronimija yra pastoviausias, lėčiausiai kintantis toponimijos sluoksnis. Tačiau ir ši ribota medžiaga rodo, kad baltų genčių, spėjamų gyvenus šių dienų Lietuvos teritorijoje, dialektinė diferenciacija, ypač turint galvoje senesnius laikus, negalėjo būti labai ryški.

¹ Dar žr. K. Būga, RR III 245.

SUTRUMPINIMAI

Ad.	— Adūtiškis	Ds.	— Dusetos
Akm.	— Akmėnė	Dt.	— Dotnuvā
Al.	— Alytūs	Dv.	— Dievėniškės
Aln.	— Alantā	Eiš.	— Eišiškės
Als.	— Alsėdžiai	End.	— Endriejāvas
Alv.	— Ālovė	Erž.	— Ežvilkas
Alvt.	— Alvitas	Gdl.	— Gudėliai
An.	— Anykščiai	Gdr.	— Giedraičiai
And.	— Andriėniškis	Gdž.	— Gudžiūnai
Ant.	— Antālieptė	Ggr.	— Gegrėnai
Antz.	— Antāzavė	Gl.	— Gelgaudiškis
Aps.	— Āpsas (Baltarusijos TSR)	Gld.	— Geldāpė (Kaliningrado sritis)
Ar.	— Ariogala	Glj.	— Gilijā (Kaliningrado sritis)
Ašm.	— Ašmenā (Baltarusijos TSR)	Gm.	— Gumbinė (Kaliningrado sritis)
Auk.	— Aukštđvarys	Glv.	— Gėlvonai
Bb.	— Bābtai	Gr.	— Gaūrė
Blnk.	— Bālninkai	Graž.	— Gražiškiai
Bn.	— Benekāinys (Baltarusijos TSR)	Grdn.	— Gařdinas (Baltarusijos TSR)
Br.	— Barzdaī	Grg.	— Gargždaī
Brb.	— Balbiėriškis	Grk.	— Girkalnis
Brsł.	— Breslaujā (Baltarusijos TSR)	Grl.	— Garliavā
Brš.	— Birštonas	Grnk.	— Griėnikiškis
Brt.	— Bařtninkai	Grš.	— Griškabūdis
Brž.	— Biržai	Grv.	— Gervėčiai (Baltarusijos TSR)
Bsg.	— Baisogala	Grz.	— Gruzdžiaī
Bt.	— Batakiai	Gst.	— Gāstos (Kaliningrado sritis)
Btg.	— Betygala	Gž.	— Gižaī
Btr.	— Butrimonys	Ign.	— Ignalinā
Čk.	— Čėkiškė	Yl.	— Ylakiai
Dbg.	— Dubingiai	Imbr.	— Iėmbradas
Dbk.	— Debeikiai	Įs.	— Įsrutis (Kaliningrado sritis)
Dg.	— Daūgai	Yv.	— Yvi jā (Baltarusijos TSR)
Dgč.	— Degučiai	Jnk.	— Jankaī
Dgl.	— Daūgailiai	Jnš.	— Jėniškis
Dglš.	— Daugėliškis	Jnšk.	— Joniškėlis
Dj.	— Daujėnai	JnšM.	— Jėniškis (Molėtų raj.)
Dkšt.	— Dūkštas		
Dr.	— Darbėnai		
Drk.	— Dārkiemis (Kaliningrado sritis)		
Drsk.	— Druskininkai		

Jon.	– Jonavà	Kv.	– Kvédarna
Jrb.	– Jurbarkas	Kvr.	– Kavárskas
Jsv.	– Jósvainiai	KzR.	– Kazlū Rūdà
Jšn.	– Jašiūnai	Lap.	– Lāpēs
Jz.	– Jiēznas	Lbg.	– Labguvà (Kaliningra- do sritis)
Jž.	– Jūžintai	Lbv.	– Liubāvas
K.	– Kraūpiškas (Kaliningra- do sritis)	Ld.	– Lyda
Kark.	– Kařklė (Kaliningrado sritis)	Ldvn.	– Liudvināvas
Kbr.	– Kybartai	Lel.	– Leliūnai
Kdn.	– Kėdāiniai	Lg.	– Lygumai
Kin.	– Kintaī	Lk.	– Luōkė
Kl.	– Kuliaī	Lkč.	– Lekėčiai
Klm.	– KeImė	Lkm.	– Liņkmenys
Klp.	– Klaipėda	Lkš.	– Lukšiai
Klt.	– Kałtanėnai	Lkv.	– Laūkuva
Kltn.	– Kałtinėnai	Lnkv.	– Linkuvà
Klvr.	– Kalvarijà	Lp.	– Léipalingis
KlvrŽ	– Žemaičių Kalvarijà (Várduva)	Lzd.	– Lazdijai
Km.	– Kamajaī	Lž.	– Laižuva
Kn.	– Kaūnas	Ml.	– Mielagėnai
Kp.	– Kūpiškis	Mlt.	– Molėtai
Kpč.	– Kāpčiamiestis	Mrc.	– Marcinkónys
Kps.	– Kapsūkas	Mrk.	– Merkinė
Kr.	– Kriūkai	Mrs.	– Miroslāvas
Krč.	– Krinčinas	Ms.	– Mósėdis
Kri.	– Kriukaī	Msn.	– Mūsninkai
Krk.	– Krākės	Mšg.	– Máišiagala
Krkn.	– Krekenavà	Mšk.	– Meškūičiai
Krn.	– Krúonis	Mžk.	– Mažeikiai
Krns.	– Kriaūnos	Nj.	– Naujamiestis
Krp.	– Kruopiaī	Nm.	– Kudirkos Naūmiestis
Krsn.	– Krosnà	Nmč.	– Nemenčinė
Krš.	– Kuršėnai	Nmk.	– Nemākščiai
Krt.	– Kařtena	NmŽ.	– Žemaičių Naūmiestis
Krtn.	– Kretingà	Nv.	– Nevarėnai
Krtv.	– Kūrtuvėnai	Ob.	– Obėliai
Krž.	– Krāžiai	Onš.	– Ōnuškis
Kš.	– Kaišiadórys	Pb.	– Pabėrzė
Kt.	– Ketūrvalkiai	Pbr.	– Pābiržė
Ktč.	– Katýčiai	Pbrd.	– Pabradė
Ktk.	– Kūktiškės	Pbs.	– Pabáiskas
Kur.	– Kurkliai	Pg.	– Pagiriaī
		Pgg.	– Pagėgiai
		Pjv.	– Pajevonys

Pkn.	– Pakúonis	Rod.	– Ródūnia (Baltarusijos TSR)
Pkr.	– Pakrúojis	Rs.	– Rasėiniai
Plk.	– Plókščiai	Rsn.	– Rūsnė
Plkn.	– Pilkainis (Kaliningrado sritis)	Rt.	– Rietāvas
Pln.	– Plūngė	Rud.	– Rudnià
Plng.	– Palangà	Rz.	– Rozalimas
Plt.	– Plāteliai	Sb.	– Subāčius
Plv.	– Pilviškiai	Sem.	– Semeliškės
Pmp.	– Pāmpėnai	Sk.	– Skaistgirys
Pn.	– Panevėžys	Skd.	– Skuōdas
Pnd.	– Pandėlys	Skdv.	– Skaudvilė
Pnm.	– Panemunėlis	Skg.	– Skaisgiriai (Kaliningrado sritis)
PnmR.	– Panemunis (Rokiškio raj.)	Skm.	– Skiemónys
Pns.	– Pūniskas (Lenkijos liaudies respublika)	Skp.	– Skāpiškis
Pnt.	– Panoteriai	Slč.	– Salōčiai
Pp.	– Papilė	Slk.	– Sālakas
Ppl.	– Papilys	Sln.	– Salantai
Prk.	– Priekulė	Smal.	– Smālvos
Prn.	– Priėnai	Sml.	– Smiļgiai
Prnv.	– Pėrnarava	Smln.	– Smaliniņkai
Ps.	– Pasvalys	Smn.	– Simnas
Pst.	– Pāstovys (Baltarusijos TSR)	Sn.	– Seinaĩ (Lenkijos liaudies respublika)
Pš.	– Pašvitinys	Snt.	– Sintautai
Pšl.	– Pūšalotas	Srd.	– Serėdžius
Pšš.	– Pašušvys	Srj.	– Seirijai
R.	– Riešė	Srv.	– Surviliškis
Raud.	– Raudōnė	Ss.	– Sasnavà
Rd.	– Radviliškis	Ssk.	– Siesikai
Rdd.	– Raudōndvaris	Stč.	– Stačiūnai
Rdm.	– Rudaminà (Lazdijų)	Stk.	– Stākliškės
RdmV.	– Rudaminà (Vilniaus)	Stlp.	– Stālupėnai (Kaliningrado sritis)
Rdn.	– Raudėnai	Sv.	– Svėdasaĩ
RdN	– Nemunėlio Radviliškis	Svl.	– Suvālkai (Lenkijos liaudies respublika)
Rdš.	– Rūdiškės	Svr.	– Svyriai (Baltarusijos TSR)
Rg.	– Ragainė	Šauk.	– Šaukėnai
Rgv.	– Raguvà	Šd.	– Šeduvà
Rim.	– Rimšė	Šil.	– Šilavótas
Rk.	– Rōkiškis	Šk.	– Šakiai
Rm.	– Ramygala	Škn.	– Šakyna
Rmš.	– Rūmšiškės		

Šl.	– Šiauliai	Vgr.	– Vegėriai
Šlčn.	– Šalčininkai	Vkš.	– Vieksniai
Šil.	– Šilalė	Vl.	– Veliuonà
Šln.	– Šiaulėnai	Vlk.	– Valkiniškai
Šlu.	– Šilutė	Vlkj.	– Vilkijà
Šlv.	– Šiluva	Vlkv.	– Vilkažiškis
Šm.	– Šumskas	Vlv.	– Vėluva (Kaliningrado sritis)
Šmk.	– Šimkaičiai	Vn.	– Vainūtas
Šmn.	– Šimónys	Vnd.	– Vandžiogala
Šr.	– Širvintos	Vp.	– Vėpriei
Šš.	– Šašuoliai	Vrn.	– Varėnà
Št.	– Šėta	Vrnv.	– Varanāvas (Balatna; Baltarusijos TSR)
Šv.	– Švėkšna	Vs.	– Veisiejai
Švn.	– Šveižeris	Vš.	– Viešvilė
Švnč.	– Švenčionys	Všk.	– Vaškai
Švnčl.	– Švenčionėliai	Všn.	– Viešintos
Tj.	– Taujėnai	Všt.	– Vištītis
Tl.	– Telšiai	Vv.	– Veiveriai
Tlž.	– Tižė (Kaliningrado sritis)	Vvr.	– Veiviržėnai
Trak.	– Trakai	Vvs.	– Vievis
Trg.	– Tauragė	Vžn.	– Vižainys (Lenkijos liaudies respublika)
Trgl.	– Turgėliai	Vžns.	– Výzuonas
Trgn.	– Tauragnai	Zp.	– Zapyskis
Trk.	– Tirkšliai	Zr.	– Zarasai
Trš.	– Tryškiai	Zt.	– Zietela (Baltarusijos TSR)
Tršk.	– Troškūnai	Žal.	– Žalióji
Tt.	– Týtuvėnai	Žd.	– Židikai
Tv.	– Tvėrai	Žg.	– Žagārė
Tvr.	– Tverėčius	Žgč.	– Žygaičiai
Ūd.	– Ūdrijà	Žl.	– Žėlva
Ukm.	– Ukmergė	Žm.	– Žėimis
Up.	– Upyna	Žml.	– Žeimėlis
Ut.	– Utenà	Žmt.	– Žemaitkiemis
Užp.	– Užpaliai	Žr.	– Žarėnai
Užv.	– Užventis	Žrm.	– Žirmūnai (Baltarusijos TSR)
V.	– Vilnius	Žsl.	– Žasliai
Vad.	– Vadokliai	Žvr.	– Žvirgždaičiai
Varn.	– Važniai	Žž.	– Žiežmāriai
Vb.	– Vabalniškas		
Vdk.	– Viduklė		
Vdž.	– Vidžiai (Baltarusijos TSR)		
Vg.	– Váiguva		

- AO – Die altpreußischen Ortsnamen gesammelt und sprachlich behandelt von. Dr. Georg Gerullis, Berlin und Leipzig, 1922.
- apyl. – apylinkė.
- ASprach. – R. Trautmann, Die altpreußischen Sprachdenkmäler, Göttingen, 1910.
- avd. – asmenvardis.
- b. – bala.
- Bg. – vietovardis, paimtas iš K. Būgos raštų.
- BKGF – J. Endzelynas, Baltų kalbų garsai ir formos, Vilnius, 1957.
- brus. – baltarusių.
- Buczek... K. Buczek, Dzieje kartografii polskiej od XV do XVIII wieku, Wrocław – Warszawa – Kraków, 1963. Romėniškas skaitmuo rodo žemėlapiu numerį.
- BzN – Beiträge zur Namenforschung, Heidelberg, 1949 tt.
- CVIA – Lietuvos TSR Centrinis valstybinis istorinis archyvas.
- DFM – W. Fenzlau, Die deutschen Formen der litauischen Orts- und Personennamen des Memelgebiets, 1, Halle/Saale, 1936.
- DLKŽ – Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, Vilnius, 1954.
- dr. – dirva.
- dš. – dešinysis intakas.
- dv. – buvęs dvaras.
- ež. – ežeras.
- GDArch – TSRS Geografų draugijos archyvas (Leningrade).
- GJL – J. Otrębski, Gramatyka języka litewskiego, I, Warszawa, 1958; II Warszawa, 1965; III, Warszawa, 1956.
- germ. – germanizmas.
- gn. – ganykla.
- GŽ – И. Я. Спрогисъ, Географический словарь древней жомойтской земли XVI столетия, Вильна, 1888.
- int. – intakas.
- JD – Lietuviškos dąjnos užrašytos par Antaną Juškėvičę. 3 tomai. Kazanė, 1880, 1881, 1882.
- jotv. – jotvingių.
- kln. – kalnas.
- kr. – kairysis intakas.
- K Z – Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der indogermanischen Sprachen, begr. von A. Kuhn, Berlin, 1852 tt.
- l. – laukas.
- lat. – latvių.
- LDW – Litauisch-deutsches Wörterbuch von Friedrich Kurschat, Halle, 1883.
- LEKU – Liv-, Esth- und Curländisches Urkundenbuch nebst Regesten. Herausgegeben von Dr. Friedrich Georg von Bunge, I, Reval, 1853.
- Lel. – Lelevelio atlasų rinkinys, saugomas Vilniaus valst. V. Kapsuko universiteto bibliotekos rankraščių skyriuje. Raidė ir skaičius žymi šifrą.
- lenk. – lenkų.

- LEW – Litauisches etymologisches Wörterbuch von Ernst Fraenkel, Heidelberg, 1962.
- liet. – lietuvių.
- LKK – Lietuvių kalbotyros klausimai, Vilnius, 1957 tt.
- LKLI – LTSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutas.
- LKRŽ – Lietuvių kalbos rašybos žodynas, Kaunas, 1948.
- LKŽ – Lietuvių kalbos žodynas, Vilnius, 1941 tt.
- LKŽK – Lietuvių kalbos ir literatūros instituto „Lietuvių kalbos žodyno“ karto-
toteka.
- lp. – lapas.
- LP – Lingua Posnaniensis, Poznań, 1949 tt.
- LSt – Litauische studien. Auswahl aus den ältesten denkmälern, diale-
ctische beispiele, lexikalische und sprachwissenschaftliche beiträge
von Dr. Leopold Geitler, Prag, 1875.
- LTR – Lietuvių kalbos ir literatūros instituto lietuvių tautosakos rinkiniai.
- LV – J. Endzelīns, Latvijas PSR vietvārdi, I daļa, 1. sējums, Rīgā, 1956;
I daļa, 2, sējums, Rīgā, 1961.
- LVGr. – J. Endzelīns, Latviešu valodas gramatika, Rīgā, 1951.
- LVV – K. Mūlenbacha Latviešu valodas vārdnīca. Rediģējis, papildinājis,
turpinājis J. Endzelīns, I–IV, Rīgā, 1923–1932.
- LŽTP – Lietuvių žvejų tarmė Prūsouse. Surašė J. Gerullis ir Chr. Stang'as,
Kaunas, 1933.
- mš. – miškas.
- N. – Naujasis.
- ofic. – oficiali vietovardžio forma.
- p. f. – pamatinė forma.
- plg. – palygink.
- plk. – pelkė.
- plkln. – piliakalnis.
- pr. – prūsų.
- prd. – prūdas.
- pv. – pieva.
- r. – raistas.
- REW – M. Vasmer, Russisches etymologisches Wörterbuch, I–III, Heidel-
berg, 1953–1958.
- RIO – Revue international d'onomastique, Paris, 1949 tt.
- RK^rEndz. – Rakstu krājums veltījums akadēmiķim profesoram Dr. Jānim En-
dzelinam viņa 85 dzīves un 65 darba gadu atcerei, Rīgā, 1959.
- RR – Rinktiniai raštai.
- rš. – raštai.
- rus. – rusų.
- S. – Senasis.
- SA – Senieji aktai.
- sl. – slavų, slavizmas.
- SlOcc. – Slavia Occidentalis, Poznań.

- Sl Or. – Slavia Orientalis, Warszawa.
- SRP – Scriptores rerum Prussicarum, I–V, Leipzig, 1861–1874.
- TL – R. Schmittlein, Études sur la nationalité des Aestii, I, Toponymie lituanienne, Bade, 1948.
- up. – upė.
- var. – variantas.
- vok. – vokiečių.
- vs. – viensėdis.
- VS – 1784 m. Vilniaus vyskupystės vietovardžių sąrašai, saugomi Lietuvos TSR Centriniam valstybiniam istoriniame archyve (SA). Romėniškas skaitmuo po sutrumpinimo rodo aplanko (dekanato) numerį.
- VW – A. Walde, Vergleichendes Wörterbuch der indogermanischen Sprachen, herausgegeben und bearbeitet von Julius Pokorny, Berlin und Leipzig, 1927–1930.
- ZslPh – Zeitschrift für slavische Philologie, Leipzig, 1934.
- ŽD – P. Skardžius, Lietuvių kalbos žodžių daryba, Vilnius, 1943.
- žem. – žemaičių.
- ŽM – Die žemaitischen Mundarten. Teil I. Geschichte des žemaitisches Sprachgebiets von Dr. A. Salys, „Tauta ir žodis“, VI, Kaunas, 1930.
- ВСЯ – Вопросы славянского языкознания, М., 1957 и далее.
- ВЯ – Вопросы языкознания, М. 1959 tt.
- ДБ – П. Л. Маштаков, Список рек Днепровского бассейна, С. Петербург, 1913.
- ЛАГВП – В. Н. Топоров и О. Н. Трубачев, Лингвистический анализ гидронимов Верхнего Поднепровья, М., 1962.
- НРПУ – О. Н. Трубачев, Названия рек правобережной Украины, Москва, 1968.

•

HIDRONIMŲ RODYKLĖ

Į rodyklę įtraukti ne visi darbe pateiktieji vietovardžiai bei asmenvardžiai, bet tik lietuvių hidronimai. Taip buvo pasielgta visų pirma dėl ribotos darbo apimties. Be to, toks rodyklės profilis geriausiai derinasi su darbo tema. Kiti lyginimui ar iliustracijai panaudoti tikriniai žodžiai arba kitų kalbų hidronimai į rodyklę neįtraukti, išskyrus kai kuriuos vietovardžius, kurie pateikti kaip priedas prie atitinkamos darybos hidronimų (pavyzdžiui, miesto vardas *Alytus* prie hidronimų su kirčiuota galūne *-ūs*). Prie tokio vietovardžio rodyklėje duodama nomenklatūrinio termino santrumpa (pavyzdžiui, *Stabaviskas* l. =laukas).

Į rodyklę įtraukti nagrinėjamieji ir iliustracijai bei lyginimui panaudotieji lietuvių hidronimai. Tačiau į rodyklę nepateko hidronimai – aiškios darybos vedinių pamatiniai kamieniai (pavyzdžiui, į rodyklę neįtrauktas hidronimas *Alksnas*, kuris yra vedinio *Alksnaitė* pamatinis kamienas), hidronimų pamatinės lytys, jeigu nagrinėjamoji forma yra hidronimo variantas (pavyzdžiui, hidronimo *Stirnāvas* pamatinė lytis yra *Stirna*, bet rodyklėje ji nebus paminėta toje vietoje, kur tik nurodoma, kad ji yra pamatinė forma), hidronimų variantai, kurie savo daryba su nagrinėjama lytim niekuo nesusiję (pavyzdžiui, hidronimo *Ūosintas* variantas *Katišius* į rodyklę neįtrauktas tuo atveju, kai jis tik paminėtas, bet nenagrinėjamas). Visi nagrinėjamieji hidronimų variantai į rodyklę įtraukti.

Kilmininkiniai hidronimai, kurių antrasis komponentas yra *ėžeras*, *ežerėlis*, *ežeriukas*, *ùpė*, *ùpis*, *upėlė*, *upėlis*, *upālis* ir t. t., pateikiami taip: pirmasis komponentas duodamas visas, o antrojo – santrumpa (ež., up.). Visas antrasis komponentas pateikiamas tik tuo atveju, jeigu du hidronimai skiriasi tik antrojo komponento daryba ir tą skirtumą sunku respektuoti santrumpa (pavyzdžiui, *Kūnigo upālis* ir *Kūnigo upėlis*). Tačiau paprastai kilmininkiniai upių arba ežerų vardai su skirtingu tos pačios šaknies antruoju komponentu pateikiami kaip ir visi kiti kilmininkiniai hidronimai, tik jų nomenklatūrinio termino santrumpa rodo tą skirtumą: upl. – upelis, ežrl. – ežerėlis, ežrk. – ežeriukas (pavyzdžiui, *Gaveikių ež.* ir *Gaveikių ežrl.*).

Iš viso rodyklėje pateikta apie 8250 vietovardžių.

Abisavas 103
 Abistà 103, 171
 Ablingà k. 168
 Abramaučiznos ež. 260
 Abryna 166
 Abrominè 156
 Abromlškè 173
 Abrõmiškio ež. 260
 Abrõmiškių ež. 260
 Acintas, Aciuntas 170
 Adamàvo ež. 260
 Adinčiavà 103
 Adomàitis 47
 Advefniškè 175
 Agarynè 43
 Agarinis 54, 157
 Agiõnè 188, 201
 Agliuonà, Agluonà 204 (× 2)
 Agluonà 204 (× 3)
 Agnytè 179
 Āgumas 201
 Aguõnio ež. 260
 Aibùčiupis, Bùčiupis, Bučiupys 240
 Aibùtis 49
 Aibutiškis, Aibùtis 173
 Aikúotas 206
 Airè 62
 Airynè 43
 Airupè 226
 Airupè 226
 Aisè 61, 139
 Aisetà 139 (× 2)
 Aīsetas, Aisetà, Aīsetai 139
 Aitrà 52
 Ajerýnas 42
 Ajerynè 43
 Ajõcis 185
 Akèlè 118 (× 2)
 Akèlès 118
 Akijà 145, 153, 202
 Akilnà 153
 Akinis 160
 Akis 33, 39, 145, 153
 Akys 67, 145
 Akių ež. 270
 Akivaras 33
 Aklāežeris 250, 252
 Aklai 40
 Āklas 11, 50
 Āklas ežerēlis 274
 Āklasai ežerēlis 274
 Aklāsis 51
 Aklāsis iņtakas 274
 Āklažeris 250, 256
 Aklāžeris 252
 Aklāžeris, Aklažerys 250
 Āklè 61
 Aklēlis 116
 Ākležeris 250
 Akležerys 250, 256
 Āklikas 148
 Aklinis 160
 Aklinukas 193
 Āklis 64
 Aklys 11, 66, 148
 Akliukas 195
 Aklūtis 209
 Akmenà 54, 59, 131, 145, 184
 Ākmenas 60, 184
 Akmēnè 62
 Akmenēlè 127
 Akmenikè 149
 Akmenýnas 42
 Akmenynè 43
 Akmeninis 160
 Akmēnis 65
 Akmenis 65
 Akmēnių ež. 260
 Akmeniukas 193, 194
 Akménka 181
 Ākmeno ež. 272
 Akmeņs up. 270
 Akmeņs upl. 270
 Akmentiltè 237, 257
 Akmenų up. 270
 Akmenūpis 233
 Akmēnupis, Akmenà 243
 Akmenupys 236
 Akminynè 43

- Akminių ež. 260
 Aknystà 172
 Aknystėlis 125
 Aknystõs ež. 172, 260
 Ąksupė 254
 Akuliėriai 44
 Akuliõriai 44
 Akunė 202
 Akuõtis 207
 Alangà 91
 Alantà, Alantėlė 92
 Ąlantas 57, 93
 Alantėlė 127
 Alaukstis 99
 Alaušà 99, 100
 Alaušai 100
 Ąlaušas, Alaūšas 100
 Ąlaušas, Alaušai 100
 Aldikis 149, 150
 Aleĩninkai 49
 Alejà 110
 Alėja 57, 110, 111
 Alėkniškis 173
 Aleknų ež. 260
 Aleksandràvo ež. 260
 Aleksupis 240
 Algupỹs 212
 Alguvà 212
 Alỹs 91, 92, 99, 100, 110, 176, 191,
 205, 206, 207
 Ališkis 176
 Alỹtupis 243
 Alytũs mst. 69
 Aliũniškė 176
 Alkà 33, 93
 Alkaĩtis 93
 Ąĩkas 33
 Ąĩksna 40, 44
 Alksnà 40
 Alksnàintakis 227, 246, 255
 Alksnàitė 75
 Alksnàitis 76
 Ąĩksnas 60
 Ąĩksnė 62
 Alksnėlė 113
 Alksninė, Ąĩksnių ùpė, Gluosninė 157
 Ąĩksnių up. 272
 Ąĩksniupis 226
 Alksnupàlis 88
 Alksnupė 226
 Ąĩksnupis 233
 Ąĩksnupis 226
 Alksnũpis, Alksnupỹs 226
 Alksnupỹs 227
 Alksnupis 226
 Alkų ež. 260
 Ąĩkupis 233
 Alkũpis 233
 Alkupỹs 236
 Ąĩkus 68, 69
 Almajà 54, 55, 80, 132
 Ąĩmė 11, 54, 60, 80, 132, 205
 Ąĩmenas 132
 Almuonė 205
 Ąĩnė 62
 Ąĩniaragis 231, 247, 255
 Ąĩnis 31
 Ąĩlovė, Alovėlė 191
 Alovėlė 127
 Ąĩlovės ež. 260
 Alsà 82, 139, 169, 202, 203
 Alsàitė 75
 Alsakỹs 82
 Ąĩsė, Ąĩseĩkių upàlis 139
 Ąĩsėdžių ėžeras 29 (× 2), 260
 Ąĩseĩkių up. 266
 Alsetà 82, 139, 169, 176, 203
 Ąĩsikė 149
 Ąĩsintà 169
 Ąĩsõtiškis 176
 Ąĩsũnė 202
 Ąĩsuodėlė 113
 Ąĩsuõdis 203
 Ąĩšakis 245, 256
 Ąĩšėna 134
 Ąĩšià 134
 Ąĩuonà 91, 205
 Ąĩuõšà 206

Aluošià, Aluoša 206
 Aluõté 207
 Aluotëlè 124
 Aluotis, Aluõté 207
 Alvito ež. 260
 Amälè 214
 Amälis 213
 Āmalvas 213
 AmaĪvè, Amalvà 214
 Amárnia 40
 Amatà 97
 Ambražiškių ež. 260
 Amèrika 49, 147
 Amèrikos ež. 260
 Anáičių ež. 260
 Āncia 59
 Ānciupis 229
 Añgeldis 215
 Anginas 156
 Āngininkų ež., Angys 260
 Anglèlis 120
 Añglinis 163
 Añglis 92, 120, 163
 Anglupè 233
 Anykščiai 152
 Anykštà 151
 Anykštè 152
 Anykštis 152 (× 2)
 Āniškio ež. 266
 Aniuoliukas 196
 Ānkaris 95
 Ānkščežeris 237
 Ankštèlè 130
 Añskupis 240
 Antàjaris 215
 Añtakmenių ež. 260
 Añtaksčiai 215
 Antàpusnès ež. 260
 Antàveršio ež. 266
 Antàvilio ež. 260
 Antàzavès ež. 266
 Añtežerių ež. 266
 Antýtupis 229
 Antòkolio ež. 260
 Añtupelis 122
 Añtupis 229
 Antvardáitè 57, 75
 Antvardè 57 (× 2), 215
 Apaščià 96
 Apaščiõs ež. 260
 Apàškas 55, 97
 Apaštèlè 96, 124
 Apeikè 108
 Apeikiškio ež. 260
 Apidemè 33
 Apýdemè 33
 Apýdèmèlis 127
 Apidemis, Apidmis 33
 Apýdemis, Apidemèlis 33
 Apýlankos up. 270
 Apynèlis 127
 Apýnis 65, 127
 Apynójis 44
 Apýnupis 226
 Apynupis 226
 Apiričio up. 268
 Apiritys 215
 Apytà 55, 96, 97, 179
 Apývardè 215
 Aplúokas 40
 Aplúokų up. 272
 Apnarà, Apnarų upèlis 59
 Apnarų up. 266
 Apsnigè 168
 Apsingis 168
 Āpskritas 50
 Apskriteilis 110
 Apskritys 54, 66
 Apskritùkè 197
 Āpso ež. 260
 Apstà, Āpstè 74
 Apsuonà 168, 204 (× 2)
 Āpšè 30, 168, 204, 207
 Āpšlavas 215
 Apšriuotis 207
 Apšurys 207 (× 2)
 Aptekà 33
 Āpusinas 155
 Apušè 30, 155
 Āpušis 30

Apušis 30
 Apušiukas 195
 Apušóta 40
 Apušrótas 40
 Apušrótų up. 270
 Apušupalis 89
 Apvalainis 64
 Āpvalasai 51
 Apvardai 215
 Apvydžià 40
 Apžéltakis 253, 256
 Arbatinè 162
 Aĩdaraisčio up. 272
 Argirdžiukas 196
 Arimáičių ež. 260
 Arinà 154
 Arinas 155
 Arkliášūdis 239, 246, 255
 Arklinikè 150
 Arklinis 150, 158
 Armèlis 120, 188
 Armenà 39, 184
 Armenáitis 76
 Armeniukas 193
 Armonà 188, 199
 Aĩrmoniškis 173
 Armonių ež. 260
 Armùdiškių ež. 260
 Armukšnà 120, 188, 189
 Armuliškis 173
 Arnašinis 156
 Arniškis 173
 Artavà 101, 111, 122
 Arvystà 172
 Arvỹstas, Arivỹstas, Arvystà 172
 Asalnỹkštis 152
 Asavà 101, 145 (×2)
 Āsavas 103, 110, 145 (×2), 152
 Asavèlis 114
 Asavilas 152
 Āsdrè 72
 Asèkà 112
 Asèkas 112
 Asinis 101, 112, 157
 Asỹs 101, 112, 188
 Asiūklè 62
 Asiūklỹs 67
 Asõnas 188
 Astragà, Āsdrè 72
 Astraviškių ež. 260
 Āsupis 226
 Asupỹs 227
 Asvejà 110, 145
 Ašàkinis 160
 Ašàkinis 160
 Ašarèna 134
 Aškintupỹs 254
 Ašmenà 59, 131, 145
 Ašmonų up. 260
 Ašóklis 11, 30
 Aštràkalis 251, 252, 256
 Aštris 58, 64
 Ašùtis 210
 Ašvà 31, 110, 145 (×3)
 Ašvālè 86
 Ašvijà 145 (×4)
 Ašvinè 221
 Ašvinè, Ašvỹnè 157
 Ātaka, Atakà 34
 Atàkaitas 40
 Atàtvanas 34
 Atáušimas, Atáušimai 154
 Atàvaras 34
 Atekà 34
 Atesè 205
 Atesè, Atesýčia 137
 Atesýčia 141
 Atesỹs 137 (×2)
 Atkõtiškis 173
 Atlajùs I. 69
 Atmatà 46
 Atrúošų up. 260
 Atšliètè 60
 Atuonis 205
 Atuonỹs 137 (×2)
 Atuonỹs, Atuonis 205
 Atžagỹs 66
 Audéjų up. 270
 Audenèlè 120
 Audènis 120, 132

Audrà, Aldrà 44, 213
 Audrākampis 247, 255
 Audrākampis, Aldrākampis, Aldrā●
 kampē 246
 Audrēlis 114
 Audrupys, Aldrupys 244
 Audruvė, Aldruvė 213
 Audruvis, Aldruvis, Audruvė, Aldru-
 vė 213
 Audubalės up. 272
 Áudupė 132, 254
 Augūnė 202
 Augūtis 209
 Aujėdà 106 (× 3)
 Aujėdas 106
 Auksinė 159
 Aūksupis 233
 Aūkšliakampis 231, 247
 Aukšlinis 158
 Aūkšliupis 65, 229
 Aukštagiris 65
 Aukštākalnis 252
 Aukštākalnis, Aukštākalnio ēžeras 251
 Aukštākalnių ež. 260
 Áukštasai 51
 Aukštatrakys 250, 252, 256
 Aukštikalnių ež. 260
 Aukštóji Gėrvė 275
 Aukštupālis 88
 Aukštupė 247
 Áukštupis, Aukštupys 247
 Aūkštupis 248
 Aukštupys 249
 Aukšupālis 88
 Aūlamas 90
 Aulamēlis 125
 Aulė 90
 Aunūpis 212
 Áunuva 212
 Ausiēniškių ež. 260
 Aūslas 80
 Aušrà 46
 Aviernyčia 142
 Avikinis 163
 Avilāitė 75
 Avilāitis 76
 Avilė 90
 Avilys 166
 Avilys, Aviliai 34
 Avinēlis 116
 Avinēlis 127, 206
 Aviniškė 173
 Avinuostas 206
 Avinuostēlis 114
 Avinupis 116, 127, 206
 Avirė, Aviernyčia 171
 Aviris 171
 Avizė 144
 Aviziēnis 144
 Avizlys 67
 Azāgis 11, 32, 65
 Ažagėlė 124
 Āžagis, Ažagys 11, 32
 Ažylaitė 77
 Ažynas 166, 179
 Ažynēlis 125
 Ažytė 166, 179
 Ažytėlė 124
 Ažūbalių ež. 260
 Ažūbalių up. 270
 Ažūkalnis 216
 Ažūlaitenė 215
 Ažuolijos ež. 268
 Ažuolynas 42
 Ažuolinis 157
 Ážuolo Kėlmas 273
 Ažuoluona 204
 Ažuolupė 226
 Ažuolūpis 226
 Ažúožerių ež. 260
 Ažūsienis 215
 Ažūvelėklis 215
 Ažūžilis 215
 Ažvintāitis 76
 Ažvintė 215
 Ažvintis 94, 207, 215
 Babaužiukas 196
 Babránka 92
 Babráuka 98
 Babrinēlis 125

- Babrīnēs up. 260
 Babrīnis 158
 Babrū ež. 260
 Babrūkas 195
 Babrūnē 202
 Babrūngas 98
 Babrūngas, Bābrungas 202
 Babrūtē 209
 Babūlis 200
 Bačiūpis 240
 Bāčkupis 233
 Bagdōniškis 173
 Bagdononiū ež. 266
 Bagdononiū up. 260
 Bagdōnravis 244
 Bagdōnupis 240
 Bagdžiškē 173
 Bagiškēs ež. 260
 Baiβelis 122
 Baisybē, Baisūsis upēlis 44
 Baisūsis upēlis 274
 Bajōrū up. 260
 Bajōrupis 240
 Bakā 207
 Bakšiškiū ež. 260
 Bakūciū up. 260
 Bakūniškis 173
 Balāitēs 78
 Balāitis 78
 Bālakampis 239, 246
 Balañdē 62, 91
 Balañdis 31
 Balañdupis 229
 Balañdžio up. 272
 Balandžiukas 195
 Bālčia 57, 59
 Balčiū ež. 260
 Balčiūkas 193
 Baldōkas 186, 188
 Baldōnas 186, 188
 Baļdupē 239
 Balēlē 118
 Belēnēlis 116
 Balēnēliū ež. 266
 Balēnupis 116, 243
 Bāležeris 237
 Balina 154
 Bālinis 160
 Balinis 160, 214
 Baliūniškis 173
 Bālkis 64
 Balnys 66, 154
 Bālsē 61
 Bālsis 64
 Baļsis 64
 Balsys 66
 Baltā 50
 Bāltabalē 251, 252, 256
 Baltagalys 251, 252, 256
 Baltajēlis 114
 Baltajis 51
 Bāltajis Bilsas 275
 Bāltas 50, 116 (× 2)
 Bāltas 52
 Bāltas Kauknosis 275
 Bāltasai griovys 274
 Bāltasiai 51
 Baltāsīs ežeras 274
 Baltēlē 113 (× 2), 116
 Baltēlis 114 (× 3), 116, 117
 Bāltežeris 250
 Baltieji Lakajaī 275
 Baltiekā 143
 Bāltis 64
 Baltys 66
 Baltōji Āncia 275
 Baltōji ūpē 274
 Bāļtragiškē 173
 Bāļtramiškis 173
 Baltrūliškis 173
 Baltū Bōbū rāvas 272
 Baltupē 247
 Bāltupis 248
 Bāļtupis 248
 Baltupis 248
 Baluosys 206 (× 2)
 Baluoša 206
 Baluošas 206 (× 2)
 Bāluošas, Baluošaī 206

Baluošykštis 152
 Bālų up. 270
 Balupė 233
 Bālupis 91, 233
 Balūpis 154
 Balūpis, Balupys 234
 Bālų Valkos krinycià 272
 Bálvanka 92
 Bálvis 92, 214
 Balžė 61
 Balžė 61
 Balžis 64
 Bambenà 131, 219
 Bamblynas 42
 Bandzupis 240
 Bañdziaduobė 245, 247
 Banikiškis, Banitiškis 176
 Bánko kanàlas 258, 272
 Barauka 99
 Baravykinė 157
 Barbōrinė 155
 Bařbravis 244
 Barciūko up. 272
 Barčių up. 269
 Bareišių ež. 260
 Bareišių up. 260
 Barys 99
 Barōnas 49
 Barónkalnio ež. 272
 Barsāravis 231, 246
 Barsiukas 31
 Barsiukynas 43
 Barstýcių ež. 260
 Barsukynas 43
 Barsukinė 157
 Barsukyno up. 268
 Bārškelis 122, 196
 Barškeliukas 196
 Barškėtà 140
 Barškėtis, Barškėtà 122, 144
 Barškėtis, Barškėtà, Barškėtkà 140
 Barškietis 122, 140, 144
 Barškupys, Bārškupis 252
 Bartāišikės ež. 260
 Bártava 102
 Bártava, Bártuva 105, 224
 Bařtis 212
 Bařtkuškio ež. 260
 Bařtninkų ež. 260
 Bařtpiaunis 257
 Bařtpiaunis, Bařpiaunis 245
 Bařtupė 239
 Bartupinis 162
 Bártuva, Bártava 212
 Barūpė 99
 Barzdėniškė 173
 Barzupė 239
 Baublys 32, 182
 Baublių ež. 266
 Baudeikà 107, 109
 Baudiėriškis, Baudieriškis 176
 Baudys, Baudė 107, 223
 Baũkio ež. 269
 Baũksienis 245, 256
 Baũžas 44
 Baũžintakis 244
 Baužukas 195
 Bavainiškės ež. 267
 Bėbirva 257
 Bėbirvytis, Bėbirviukas 179
 Bėbirviukas 195
 Bėbrė 62
 Bėbrinkos ež. 267
 Bėbrujis 193
 Bėbrukas 195
 Bėbrūkas 199
 Bėbrupis 229
 Bėbrusaĩ 208
 Bėbrusų up. 268
 Bėbrūtis 211
 Bėbulys 200, 201
 Bėdantiškė 176
 Bėdrė 34
 Bėdūgnė 34
 Bėdūgniai 44
 Bėdūgnis 44
 Bėdūgnys 44
 Bėdūgniukas 193, 195
 Bėgālis 44
 Bėgantys 52
 Bėkerinė 156

Bekiaūšis, Bepaūtis 44
 Bekojynė 167
 Bėlāitis 76
 Bemblys 182
 Bendoravis 244
 Beñdostupė 192
 Beñdrė 40
 Beñdrupis 248
 Bendrupys 249
 Benošė 45
 Bėnupė 254
 Berčiūnas, Barčiūnų ež. 47, 259
 Berčiūnų ež. 267
 Bereišpievis 245
 Bėrėlė 113, 176
 Bereliškė 176
 Bėrkina 154
 Beŕkiškė 154, 173
 Bernakaĩpė 239, 257
 Bernoťuškis 209
 Bernaũpis 169, 246
 Bernaũpis, Bernaũpė 234
 Berninykas 169
 Bernoťų ež. 267
 Berupėlis 124
 Bėrža 59, 189
 Beržánka 92
 Beržánkos ež. 260
 Bėržas 30
 Beržaviėtis 228 (× 2), 246 (× 2)
 Bėržė 62, 116
 Beržė 62, 144
 Beržėlė 113
 Beržėlis, Bėržas 116
 Beržiena 144
 Bėržininkų ež. 260
 Bėržinis 157
 Beržinis 157
 Beržytė 44
 Bėržoras 189
 Beržotis 190
 Bėržravis 227, 255
 Bėržtalis, Bėržtulis 89
 Bėržtas 40
 Beržtupė 233
 Bėržtupis 234
 Beržtupys 236
 Beržūnà 202
 Beržuolė 204
 Beržuolis 204
 Beržuoliukas 193
 Beržuonà 204
 Beržuonis 205
 Beržupalis 89
 Beržupė 226
 Bėržupelis 122
 Beržupėlis 125
 Bėržupis 226
 Beŕžupis 227
 Beržupis 227
 Beržupis 227
 Beržupys, Bėržupis 227
 Beržūtė 209
 Bėržuvis, Beržuvys 213
 Bestinėlis 114
 Bestinis 160, 223
 Bevaŕdis 45
 Bezdalyñė 43
 Bežūvis 45
 Bibiškis 122, 178
 Bičiupelis 122
 Biėliškis 173, 196
 Bieliukas 188, 196
 Bielōnas 188
 Biezinas 154
 Býgaudas 47
 Bigūlis 51
 Bijōtas 47
 Bijōtė 47, 202
 Bijūnas 202
 Bikava 101
 Bikėlė 101, 153
 Bikėlis 120
 Bikėnis 101, 120
 Bikilys 153
 Biksũpis 240
 Bildėlis 120
 Bildiškis 173
 Bildžių ež. 260
 Bilsinyčia 142
 Bimbalinė 158
 Bimbirinis 156

Bindúgė 192
 Bingis 64, 210
 Bingūtė 210
 Birbintė 170
 Birúkšta 199
 Bìrupis 199, 213
 Bìrvà 140 (× 2), 199, 213, 257
 Bìrvètà 140, 141, 257
 Bìržėlis 120, 200
 Bìržtupis 234
 Bìržtva 40
 Bìržulis 200
 Bìržūnėlis 126
 Bìržų ež. 267
 Bìržupys 120, 236
 Bìšupis 240
 Bità 31
 Bitáitis 76
 Bitautas 47
 Bytautonių ež. 260
 Bitė 31, 108
 Biteikis 108
 Bitėniškis 173
 Bitežeris 245
 Bitinėlis 127
 Bitinlškis 127, 173
 Bitravis 231
 Bitupáitis 76
 Bitupis 108
 Bitupis, Bitupys 229
 Bývaina, Bývainava 196
 Bývainava, Bývaina 103
 Byvainėlis 125
 Byvañnis 48, 196
 Byvainiukas 196
 Býzdelis 122, 196
 Bizdilinga 168
 Bizdnas 50, 196
 Bizdùkas 122, 196
 Bizdukėlis 125
 Bižas 165
 Bižinys 165
 Blākė 32
 Blañdušė 208
 Blauzdà 45
 Blauzdėlė 113
 Blaūzgalas 85
 Blažupys 243
 Blėnda 30
 Blendà 30, 101, 208
 Blendynė 42
 Blendupis 101, 227
 Bleñdžiava 101
 Blidakė 82
 Blindājus 80
 Blindala 84
 Blindija 80, 145 (× 2), 148
 Blindynė 43, 145
 Blindis 30, 80, 145
 Blindupis 30, 227
 Blindžiapievis 228 (× 2), 247, 256
 Bliñdžiupelis 122
 Blinkų ež. 260
 Bliovokas, Bliovokas 186
 Bliūdālis 87
 Bliūdas 87
 Bliūdėlis 87, 116, 148
 Bliūdėnis 132
 Bliūdikas, Bliūdzikas 148
 Bliudinėliai 120
 Bliūdinis 120, 160
 Bliūdys 67, 117
 Bliūkė 60
 Bliuřbinas 154
 Bližonas 188
 Blusinė, Blusinka 157
 Blusinka 181
 Blùsravis 231
 Blùsupis 229
 Blužgaliukas 197
 Bóba 46
 Bóbėš 46, 153
 Bobylas, Obýlas 153 (× 2)
 Bóbiniš 160
 Bóbis 65, 153
 Bóbupis 153, 234
 Bobùtėš ež. 270
 Bōčiupis 240
 Bōčkaupelis 122
 Bōginių ež. 211, 260

Bogūtis 211
 Bokšių ež. 260
 Bókštupelis 117
 Bókštupis, Bókštupelis 234
 Bókuris 207
 Bonālė 86
 Bošà 163
 Bošė 163
 Bóšinis 163
 Bōšius, Bošà 69
 Bradantis 93
 Brādas 34, 99, 108, 136, 216
 Bradaūlis, Brandaūnis, Bradantis 99
 Bradaūnis 100
 Bradėliai 118
 Bradėlis 108, 136
 Bradesà 136, 216
 Brādesas 137
 Bradesėlis 125, 276
 Brādumas 39, 99
 Braglankis 245
 Braizgė 60
 Brastà 34
 Brastėlė 118
 Brastėliai 118
 Brāstlaukelis 123
 Brastvà 34
 Brāškė 60
 Brāškiškių ež. 260
 Bratišius 172
 Bravaraitis 77
 Brāvaras 40
 Bravariukas 195
 Bravārupis 234
 Brazdà 58
 Brazgių ež. 260
 Bražylė 153
 Bražiukas 153, 196, 204
 Bražūolė 204
 Bredunė 202
 Bremenà 183
 Brėškenà 132
 Brėškinas, Brėškenà 155
 Brėškinys 155, 165
 Breslaujōs ež. 260
 Brėzgė 196
 Brėzgė, Brėznė 60
 Brezgiukas 196
 Briaūnis 65
 Briauniukas 193
 Brideikis 108
 Briedupis 229
 Briedžežeris 231
 Briedžių up. 270
 Briedžiupis 229
 Briedžragis 231
 Briedžvertis, Briedžvertys 253
 Brindiškė 173
 Brioleikis 108
 Brizgų up. 260
 Brōkinis 156
 Brūkas 120
 Brukėlis 120
 Brukninis 157
 Brundāliškis 176
 Bruožėlė 120
 Bruzdelė 117
 Brūzgupis 240
 Bružauka 99
 Bružokėliai 129
 Bubà 155
 Bubienikas 149
 Bubinālis 86
 Būbinas 149
 Būbinas, Bubinālis 155
 Būblys 32
 Būbrikas 149
 Būcupelis 122
 Bučių up. 269
 Būdasas 96
 Budaviskas k. 171
 Budginukas 194
 Būdiškė 96, 173
 Budreivà 110
 Būdiriškio ež. 260
 Budrių ež. 260
 Būdurinės, Būdrinės ež. 268
 Būdviečių ež. 260
 Būdvietis 49
 Būgà, Būkà 132

- Būgēnis 132, 133
 Būgnēlis 120
 Buīdupis 254
 Būikienēs ež. 260
 Buivūdās 48
 Būizežeris 238
 Būkā, Būgā 49
 Būkiškis 173
 Būkmedinis 157
 Būktas 34
 Būlbinis 157
 Bulēnū ež. 261
 Būloto ež. 269
 Bulōtū ež. 261
 Būmbinai 155
 Būmbūlē 155, 200
 Būndinis 163
 Būnduras, Būndoris 48
 Burbēklis 112, 176
 Burbēlē 117, 149, 200
 Burbēsis 112, 117, 137, 176
 Būrbišķis 176
 Būrbulynē 43, 176
 Būrbūlis 30, 137, 176, 200
 Būrbūlišķis 176
 Būrciōkas 186
 Būrciokinē 161
 Būrgāičiū ež. 261
 Būrgālis 96
 Būrgēlis 120
 Būrgis 120
 Būrgupelis 122
 Būfkštinas 32, 156
 Būrliokinē 159
 Būrliōkravis 237
 Būrliōkupis 234
 Būrōkaraisčio ež. 261
 Būrvōpelis 122
 Būsilū ež. 261
 Būtingē k. 168
 Būtrimas 48
 Būveīniū ež. 268
 Būziōnas 188
 Būžupis 240
 Būžoniū ež. 261
 Cedrā 50
 Cedronas 50
 Cedruonā 50
 Ceikinē 62
 Cesārka, Sesārka 181
 Cībē 60, 108
 Cibeīkē 108
 Cigōnē 49
 Cigōnišķas 172
 Cigōnišķē 175
 Cigōnkālnis 238, 280 (× 2)
 Cinkakojis 246, 247, 256
 Ciņkupis 240
 Cinkupys 243
 Ciras 146
 Cirvijā 146
 Cūkū grāvis 272
 Čēčiupis 240
 Čedasaī 216
 Čēdasas 96
 Čēičiū ež. 261
 Čēimuškā 209
 Čēponišķē 173
 Čēriaūbūdis 245
 Čēriaūkštē, Čēraūkštē, Šēriaūkštē, Šēriaūkštē, Čēraukštis 99
 Čēraukštis 99
 Čēfnišķis 173
 Čērniūkišķē 173
 Čērniūkišķēs ež. 261
 Čēsnaķū griovys 272
 Čēsnišķē 173
 Čēverjktauķis 238, 255, 280
 Čiauška 58
 Čičirāitis 76
 Čičirka 181
 Čiekēlis 120
 Čiekupis 120
 Čigōnas 49
 Čiōtē 31
 Čiōtupis 229 (× 2)
 Čipyriū up. 261
 Čisavā 103
 Čyščiaupelis 122
 Čūgēnis 132

Čiùkiškių ež. 261
Čiulótas 190
Čiuñčius 69
Čiurkiškių ež. 261
Čiurlėlis 117
Čiuřškė 60
Čiuřkupis 252
Čiuteikis 108, 109 (× 2)
Čiřtupis 240
Čivýlio up. 269
Čivilupis 229
Čiviřkis 173
Čýžanga 91
Čýžupis 91, 240
Čižupýs 243
Čýžvardė 91

Dābikinė 162, 190
Dabiñčius 167, 169
Dabintà 169, 190
Dabintupýs 169, 244
Dabótis 167, 169, 190
Dābrakas 81
Dābrakis 82
Darbuólis 81, 138, 204
Dabrúota 206
Dabrúotas, Dabrúota 81, 206
Dabrúotas, Dabruotė 206
Dabruotė 207
Dābrupis 81, 229
Dāgas 34
Daglėjas 111
Daglėjėlis 125 (× 2)
Daglėjus 111
Dāgrupis 254
Dailidės ež. 270
Dailydùkas 194
Dainavà 101
Dainýs 102
Daínupis 102
Dālidas 143
Damėlis 120 (× 2)
Dānė 196
Dangaūčius 97, 163
Dangavinis 97, 163

Dañgė 97, 163
Dānija, Dānė 146, 157
Daniùkas 146, 196
Danušaičio ež. 269
Dāpai 34, 176
Dapiřkis 176
Dapkadaubis 245, 246
Darbà 199
Dárbulė 199
Dargáitė 78
Dargė, Dargióji 120, 170, 215
Dārgelė 120
Dargióji 51 (× 2)
Dargūžis 215
Dārymas 39
Dārymo up. 270
Daržāpievis 238, 246
Daržinaitės up. 270
Daržinė 128
Daržpelkė 238, 280
Daržupelis 122
Daržų up. 270
Daržupýs 236
Dasionių up. 261
Dařkupis 240
Daubà 34
Daubarinė 156
Daūbas 34
Daubėlė 113, 117
Daubinis 160
Daubós up. 270
Daubulėlis 114
Daubùlis 200
Daūbupis 234
Dauburýs 34
Daubùtė 210
Daubùtis 210
Dāudiřkas 172
Daugėdų ež. 261
Daūgeliřkis 173
Daugėlupis 240
Daūgirdas 48
Daugývenė 132
Daūgų ež. 267
Daugupalis 89
Dauguva 211

- Daujėnų ež. 261
 Dájotas 48
 Daukniškė 173
 Daūkšupis 240
 Daūkupis 240
 Daukupys 243
 Dauliupys, Daulipys 243
 Dauliupys, Daüliupis 243
 Daüniškis 173
 Daunóris 48
 Daünupis 240
 Daüsinas 155
 Davilà 152
 Dävilas 152
 Davilėlis 125
 Dėblonas 188
 Debrėstas 138
 Debrėstis 188
 Debrėstis, Debrėstas 138
 Dederniškis 176
 Dėgalas 11, 85
 Degė 60, 211
 Degėšėlis 127
 Degėšiai 40
 Degėšis, Degėšėlis 40
 Degėsupis 234
 Degimas 42
 Degimėlis 128
 Degimų up. 270
 Dėglė 85, 111, 142, 182, 219
 Deglyčia 142
 Dėgsnė 40
 Dėgsnės up. 270
 Degsnis 40
 Degsnys 40
 Degsnių up. 270
 Deguçių ež. 261
 Degulėlis 126
 Dėgupis 85, 223, 252
 Degùtduobis 239, 256
 Degùtė 62
 Degùtinė 159
 Dagùtintakis 237
 Dėguva 85, 219
 Dėguva, Deguvà 211
 Dėgužravis 231
 Deičiupis 254
 Deimančiùkas 195
 Deimantàlis 88
 Deimántas, Deimančiùkas 88, 93
 Deimė, Deimenà 93
 Deimenà, Deimė 183
 Deininiškis 169
 Dekščius 69
 Dėležeris 231
 Dėlýnas 43
 Delinda 167
 Dėlinė 157
 Delinga 168
 Dėlinis 111 ($\times 4$), 158, 168
 Dėlinùkas 193
 Dėlys 68, 219
 Dėliùkas 193, 195
 Dėlùkas 195
 Dėlvų ež. 261
 Dembinos ež. 261
 Dėmė 132
 Dėmenas 132
 Dėmenas 132
 Derėžnyčia 143
 Dergintas 170
 Dėrgionių ež. 170, 261
 Derkiñcio up. 269
 Dėrvelis 122
 Derveliùkas 193
 Dervinis 122, 160
 Devetiškė 176
 Didėja 51
 Didelis Cùdykas 275
 Didelis Laukščežeris 276
 Didelis Tabàlis 275
 Didėji Vagiėkai 275
 Didysai Mėlýnis, Didysai Mėlyniòkas
 275
 Didysai Pažemėlis 275
 Didisai Siaurys 275
 Didysai upėlis 274
 Didysai upėlis 274
 Didysiai ežerėlis 275
 Didýsis 51

Didysis rēvas 274
Didysis upēlis 276
Didóvas 191
Didravis 249, 256
Didupis 248
Didvējis 250, 256
Didžbalys 256
Didžbalys, Didžbaliukas, Dirbalys 250
Didžbaliukas 195
Didžiarauliškių ež. 261
Didžiāupis 248, 252
Didžiōji Īlma 275
Didžiōji Srūoja 275
Didžiōji Upytė 275
Didžiōji Vingrė 275
Didžiūlė 51
Didžiūlė Grovā 274
Didžiūlis 51
Didžiupiai 248
Didžiupis 248
Didžprūdis 250, 256
Diēgis 65
Dielinis 11 (× 4)
Diēlupis 229
Dienikėlis 128
Dienionių ež. 261
Diēvytis 180
Dievógala 238, 247
Diēvupis 180, 234
Dikšupis 243
Dikūškis 209
Dilginė 157
Diliaūpė 239, 247
Dirdrevis 244
Dirdų ež. 261
Dýrikas 149
Dirkinė 162
Dirkys, Derkys 162
Dirmota 190
Dirmėnka 135
Diřnupis 135
Dirsteikā 107
Dirvēlinis 160
Dirvinis 160
Dirvonaī 34
Dirvonė 62

Dirvono up., Dirvónupis 259, 270
Dirvupė 233
Dysnaī 151
Dysnėlė 113
Dysnykščia, Dykšnykščia 151
Dysnykštis 152
Dysnykštis, Dykšnykštis 151
Ditupė 240
Ditvā 213
Dniepras 129
Dobilā 11
Dobilynė 43
Dobilios ež. 261
Dóbilupis 227
Dōkselis 122
Dómantas 48
Domeikiemio ež. 267
Domeikiškė 173
Domijā 146, 148
Doniēpras 129, 217
Dōniškis 173
Dótamas 90
Dotamų ež. 261
Dotnavėlė, Dotnuvėlė 126
Dóvinė 162
Drabužaitis 76
Drabužis 215
Dragaitis 78
Drančiukas 196
Drangauskinaitė 77
Drankinė 162
Drapalėlis 126
Drāseikių ež. 261
Drāseikių up. 261
Dratiliškė 176, 184
Dratvinys 165
Dratvuō, Dratvinys 176
Dratvuō, Dratvinys, Dretvinys 184
Draudėnių ež. 261
Draūstinė 159
Drāvinė 224
Drāvinė, Dravinė 162
Drebulinė 157
Dremutiškis 176
Drēverna 136

Drēvēs up. 136, 162
 Driežupis 229
 Drigantas 93, 203
 Drīgunka 93, 203
 Dringýkštis 152
 Driņģis, Driņģiai 64
 Drisvētā 140, 141
 Driļbas 134, 155
 Driļbinas 155
 Drobalieknis 199, 245, 246
 Dróbiškių ež. 261
 Drobúkštis 199, 215
 Drožlīnē 43
 Drubēngis, Drubinga 134
 Drubinga 168
 Drúčiuotis 248
 Dručkų ež. 261
 Druika 181
 Drujā 139
 Drūkčių ež. 261
 Drūktis 64
 Drúktupis 248
 Drukupē 239
 Drūlupys, Drūlupis 243
 Drumstā 50
 Drumstas 51
 Drūskalnis 238
 Druskinē 159, 189
 Drūskininkų up. 261
 Drūskinis 159
 Druskónis, Drūskis 189
 Drūskupalis 89
 Drūskupis 219, 234
 Drútupis, Drútupys 248
 Drūvetas 139, 224
 Dūbā 34, 169
 Dubakā 81
 Dubākē 82
 Dubālē 81
 Dūbapelis 122
 Dubaūsis 100
 Dubaūsupis 100
 Dūbē 34, 82, 129, 150, 168, 199, 214
 Dubeīkis 108
 Dubēlē 100, 115, 118
 Dubēlis 118
 Dubenēlē 129
 Dūbēs 34, 115, 155
 Dubijā 145
 Dūbikē 150
 Dubikē 150
 Dubikēs 150
 Dubinaī 155
 Dubināitē 75
 Dubinē 159
 Dubingā 168
 Dūbinykas 169
 Dubioji 51, 108
 Dūbis 81, 169, 171
 Dubýsa 171
 Dubýsas 171
 Dubysēlē 124
 Dubliā 59, 203
 Dubluņģē 202
 Dubnỹkas 169
 Dūbnius 69
 Dubravā 102
 Dubreika 107, 109 (×2), 219
 Dūbrius 68, 69
 Dūbrius, Dubravā 107
 Dūbrius, Dubravā, Dubrāvas 68
 Dubūkas 196
 Dubūklis 196, 199
 Dubūlē, Dubulka 199
 Dubulēlis 125
 Dubūlis 200
 Dubulka 181
 Dūburāitis 76
 Dubūriai 65
 Duburiaī 34
 Dūburio rēvas 272
 Dūburio up. 270
 Duburys 34
 Dūburys 34
 Dubuřkis 34, 208
 Dūburupis 234
 Dubuškā 209
 Dubūžē 214
 Dubūžis 215
 Dūdaravis 244, 246
 Dūdēņų ež. 267
 Dūdiškē 173

- Dūdiškis 173
 Dūdōs up. 269
 Dugnū up. 270
 Dūkinė 162
 Dūksta 166
 Dukstynà 166
 Dūkštas 120
 Dūkštėlis 120
 Dukurnis 208
 Dukurnonių ež. 208, 261
 Dulbis 64
 Dulgėlė 113
 Dulupys 213
 Dulvas 213
 Dúmas 11, 44
 Dumāšė 96
 Dumbláičiai, Dubláičiai 78
 Dumbláitė 75
 Duñblė 62
 Dumblė 62
 Dumbłė 62
 Dumbłėlis 114 (× 2)
 Duñblikas 148
 Dumblynas 43
 Dumblynė 43
 Dumblinis 54, 160
 Duñblinis, Dumblynės ēžeras 160
 Duñblis 11, 65, 148
 Dumblys 11, 148
 Dumbliukas 193, 195
 Dumbliūnų ež. 261
 Dumbulė 199
 Dumbulis 200
 Dumburys 34, 199
 Dúmė 11, 62, 96
 Dūmė 62
 Dúmešis 98, 138
 Dūmiškėlė 126
 Dūmsė 61
 Duñsis 64
 Dundūtis 209
 Dunėpras 217
 Duneprėlis 129
 Dunkupelys 124
 Dunōjus 186
 Duobáitė 54, 76
 Duobálė 86
 Duobė 34
 Duobėlė 118
 Duobėlės 118
 Duobėliai 118
 Duobėlupis 234
 Dúobenas 132
 Duobiliai 152
 Duobinis 161
 Duōbinis, Duobinys 160
 Duobys 67
 Duobytė 179
 Duobių up. 270
 Duōblieknis 238
 Dúobos up. 270
 Duobulis 152, 200
 Dúobupis 234
 Duōbupis 234
 Duobupis 234
 Duoburėlis 127, 207
 Duobūris 65, 207
 Duobūžė 214
 Duobūžis 215
 Duobžerys 238
 Duōkiškis 49
 Dupiškė 176
 Dūrbinis 163
 Durpyno up. 270
 Dusà 59, 139, 166, 183
 Dusáitis 78, 115
 Dusėlė 113
 Dusėlės 78, 115
 Duselukas 193
 Dusetà 139, 166
 Dusetas 139
 Dusia 28, 29, 78, 139, 155, 183
 Dusyna 166
 Dusynas 166 (× 2), 183
 Dusiōs ež. 28 (× 2), 29, 258
 Dusmenà 183
 Dusmenėlių ež. 261
 Dūšupis 234
 Duvėnas 48
 Duvėnėlis 125
 Dūžupelis 122

- Dvarāupē 233, 246
 Dvárčinių ež. 261
 Dvarỹščių ež. 261
 Dvárkļanis 238, 255, 280
 Dvāro up. 270
 Dvarupelỹs 124
 Dvārupis 234
 Dvēsienē 144
 Dvikeļmis 253, 256
 Dviliņkis, Dviliņkē 45
 Dvilỹpiei 45
 Dvilỹpis 45
 Dvilypỹs 45
 Dvỹliškis 173
 Dvylũkas 196
 Dvỹlupis 196, 248
 Dviragis 253, 256
 Dvišākē 253, 256
 Dvišakis 253, 256
 Dvišākis 253, 256
 Dvitiltē 253, 257
 Dvoliškis 176
 Džiogỹs 34

 Ēdēlē 106, 120
 Edvainiškis 176
 Eglāitis 78
 Ēglē 30, 78, 116, 137
 Eglēlē 116
 Eglesỹs 137
 Ēgležeris 228, 255
 Ēgliaravis 227, 247
 Eglỹnas 43
 Eglinē 157
 Eglinis 157
 Ēglinis 157
 Ēglinis 157
 Eglỹnupis 234
 Ēgliōkas, Ēgliũkas 186
 Ēglis 30, 186
 Eglỹšē 137, 172
 Ēgliškis 175
 Ēgliũkas 195
 Ēglius 68, 69
 Ēglupis 227
 Ēglupis 227

 Eigũtis 48
 Eĩkiniškio ež., Baldũnų ež. 261
 Eimũnis 202
 Eināutas 101
 Eĩnupis 101
 Ēisra 102
 Ēisrava 102
 Eiškũnas 202
 Eketē 34
 Eĩbentas 135
 Elksnupē 226
 Eĩkupis 234
 Eĩmē 60, 219, 275
 Eĩmis 64, 106
 Elzbiētē 62, 279
 Eņdriupis 240
 Endriuškaičių ež. 261
 Eņrupis 240
 Erslālē 86
 Erškētỹnē 43
 Erškētupỹs 227
 Eņtēja 101, 111, 122
 Ērtelis 122
 Erzvētā 140, 141
 Ērzvētas 141
 Ērzvētas, Erzvētai 140
 Eržvilkaĩ, Eņžvilkas 140
 Ēsupis 254
 Ešerāitis 77
 Ešeras 3ĩ, 127
 Ešerēlis 127
 Ešerinē 157
 Ešerinēlis 129
 Ešerinis 129, 134, 158
 Ešeriniũkas 193
 Ešeriniũkas 193
 Ežeraĩ 34
 Ežerāitis 78
 Ežerālis 87
 Ežeras 34, 87, 148
 Ežērē 62, 127
 Ežerēlē 127, 221
 Ežerēliabalē 239, 246, 256
 Ežerēliai 128
 Ežerēlio up. 270
 Ežerēlis 128

Ežerēlka 181
 Ežeriēķu ež. 261
 Ežerikas 148
 Ežerýnas 34, 166
 Ežerynū up. 269
 Ežeriōkas 186
 Ežeryšċia 172
 Ežeriū ež. 261
 Ežeriūkas 195
 Ežērka 181
 Ēžero up. 270
 Ežerōtakis 247
 Ežerōtakis, Ežerōtakas 238
 Ēžeruona 204
 Ežerupē 233
 Ežērupis 234
 Ežerūpis 234

 Gabýs 132, 176
 Gabýs, Gebizas 180
 Gabižius, Gābižis, Gabižmonas 180
 Gabjáuriškis 176
 Gabūtis 180, 209
 Gaċioniū ež. 261
 Gadeikā 107, 108, 134
 Gadeikupis 240
 Gadēnāitis 76
 Gadēnas 107, 134
 Gaidamoniū ež. 261
 Gaidē 163
 Gaidēlis 120
 Gaidēlišķis 173
 Gaidlnis 163
 Gaidýs 120, 163, 196
 Gaidkojis 231
 Gaidupālis 88
 Gaidupis 229
 Gaidvištis 229, 231, 256, 280
 Gaidžiūkas 196
 Gaidžiūķu up. 272
 Gaidžiupis 229
 Gaidžiupýs 230
 Gaidžkaklis 231, 255
 Gaigallnis 158
 Gaigālis 65, 158
 Gaigalūpē 228

 Gailēšis, Gailēšius 138
 Gáiliekas 138, 144, 170
 Gáilieko up. 268
 Gáilintas 144, 170
 Gailintēnū ež. 261
 Gailiūniškē 173
 Gailupýs 138
 Gaimýnas 166
 Gaisupis, Gaisupýs 240
 Gaivēnis 133
 Gaīžupis 248
 Gakštikas 149
 Galadusýs 78, 115, 239, 246, 256
 Galākiemis 238, 246, 255
 Galbā 46
 Galēlis 117
 Galgāitis 78, 121, 196
 Galgēlis 120
 Galgiūkas 78, 196
 Galinē 159
 Galinis 160
 Galkāitē 78
 Gaļmonas 48
 Galnāķis 82
 Gālnis 82
 Galnūtē 209
 Galōnas 188, 205
 Gālsto, Gáusto up. 268
 Galuonaī, Galuōnas, Geluonaī 205
 Galuonis 188, 205
 Gāļupālis 88
 Galupiaī 234
 Gāļupis 234
 Galutiniai 51
 Galvēlis 121, 163
 Galvnis 121, 163, 223
 Gālvnis 34, 163, 223
 Galvōzeris 238, 246
 Gamantā, Gamentā 92
 Gāmē 92, 131
 Gamenā 92, 131, 135
 Gamentā 135
 Gansikē 149
 Garānklē 182
 Garanklēlē 125
 Garbarnia 40

Gardėliai 118
 Gárdena 132
 Gařdinas 155
 Gardugilis 254
 Gárdupis 155, 212
 Gárduva, Gárdena 155, 212
 Garduvà, Gařduva, Garduvėlė 212
 Garduvėlė 127
 Gargàšius 96
 Gařgždupis 234
 Gariavà 102, 162
 Garišinė 102, 162
 Garnỹs 31
 Gařnupelis 122
 Gařnupis, Garnupỹs 229
 Gařšas 30, 162
 Gařšpelkàitis 76
 Gařšpelkis 228 (× 2), 255, 256
 Gàršupis 227
 Gařšvė 62
 Gařšvėlė 117
 Gàsio up. 269
 Gaspariškės ež. 267
 Gàstamas, Gàštamas 90, 155
 Gàstaminas 90, 155
 Gastautiškių ež. 261
 Gàstupis 90, 254
 Gàtė 205
 Gātuonas 205
 Gàtupis 254
 Gaudėšiaus ež. 269
 Gaudiška 172
 Gaūdupis 172, 252
 Gaugarỹs 95
 Gaujà 46
 Gaurùkas 196
 Gausaņtė 93
 Gausùtė 93
 Gaūštvinis, Gauštvinỹs 163
 Gaužadà 71
 Gavàitis 76
 Gaveĩkis 108
 Gaveĩkių ež. 261
 Gaveĩkių ežrl. 261
 Gavėnas 134
 Gavėniškio ež. 261
 Gavėnupėlys 124
 Gaviekas 108, 144
 Gavỹs 134
 Gavỹs, Gaveĩkis 144
 Gebėnė 132
 Gebizas, Gabỹs 180
 Gėčintakis 244
 Gečiupỹs 243
 Gėčupis 243
 Gėdika 148, 210
 Gedinmiškė 173
 Gedmino ež. 269
 Gedòtė 148, 190, 202, 210
 Gedùnė 202
 Gėdupelis 122
 Gedùtis 148, 190, 210
 Gėdvydas 48
 Gedvilupis 240
 Gėgė 137, 200
 Gėgėsis 137
 Gėgis 200
 Gegùlė 200
 Gegùtupis 229
 Geibonių ež. 261
 Geisciùilis 200
 Geisciùnka 181
 Geĩstupis 200
 Gėjùkas 193
 Gėjus 69
 Gėla 50, 206
 Gėlainė 73
 Gėlainis 74
 Gėlàitis 76
 Gelčių up. 261
 Gėlda 45, 215
 Geldėnų up. 267
 Gėldupė 233
 Gėldupis 215, 234
 Gelėžė 62
 Geležėlė 127
 Geležinis 160
 Gelėžis 65
 Geležiukas 193
 Gelėžius 68, 69, 275
 Gelėžupis 234

Geležūpis 234
 Gelionių ež. 261
 Gėlūs 67, 206
 Gėliškė 176
 Gėliupis 248
 Gelovánka 181
 Gelovinė 162, 208, 212, 214
 Gėluotas 206
 Gėlupis 248
 Gėlušė 162, 208
 Gėluva 162, 212
 Gelužà 208, 212, 214
 Gelužis 205, 215
 Gėlužis 215
 Gelvąitis 76
 Geļvė 34, 162
 Geļvė, Gelvēlė 214
 Gelvēlė 117
 Geļvės ež. 268
 Gėlvis 34
 Geļžė 63
 Geļžis 65
 Geļžravis 237
 Gėļžupis 234
 Geļžupis 243 (× 2)
 Geṁbinė 162
 Geneliškis 173
 Genetinėliai 129
 Genionių ež. 261
 Gėnio up. 272
 Geniotąlis 88
 Geniupys 88
 Gentrinė 162
 Genupys 88, 210
 Genutė 210
 Gėnzirgė 231
 Gerdaujė 122, 208
 Gerdaujė, Gerdaujà 98
 Geřdupis 98, 208
 Gerdūšė 208
 Geřgždas 60, 121, 196
 Gergždžiukas 196
 Gergžnėlis 121
 Gerklālė 87
 Gerklė 34, 87, 225
 Gėrklės 34, 225
 Gerklė 150
 Gėrkonių ež. 261
 Geřmantas 48
 Germantupis 243
 Gernušė 208
 Gerpiaunys 250, 257
 Geršokas 186
 Gėršupis 186
 Gėrulis, Gerulys 200
 Gerupė 247
 Gerupys 200
 Gerupys, Gėrupis 249
 Gervąbalė 231, 246, 256
 Geřvainis 74
 Gervainys 140
 Gervainys, Geřvainis 74
 Gervālė, Gervąlis 74, 87
 Gervąlis 74
 Gėrvė 31, 87, 116, 219
 Geřvė 62, 74, 163
 Gervėčia, Gervėčių up. 259
 Gervėlė 113, 116
 Gervelka 181
 Gervėtis 140
 Gervinąitis 76
 Geřvinas 31, 156
 Gervynas 43
 Gervinė 157
 Gervinis 140, 158
 Geřvinis, Geřvinas 163
 Gervinukas 193
 Gėrvupis 229
 Giedavardys 200
 Giedraičių ež. 267
 Giedrė 61
 Giedrėlis 117
 Giedrys 67, 117
 Giedrės up. 269
 Giedulis 200
 Giėglaitis 78, 79
 Giegždupukas 197
 Gikupis 240
 Giląnda 91
 Giląndė, Giląnda 91
 Giląndis, Geląndis 91
 Gilasys 96, 100

Gilaūsis 100
 Gilaūšis 100
 Gilbā 144
 Gilbietis 144
 Giliāupē 247, 252
 Gilijā 145
 Gilinē 159
 Gilióji 51, 96, 145
 Gylīōkas 186
 Gilis 64, 88, 91
 Giliškē 173
 Gilius, Gilis 68, 69
 Gilšē 192
 Giltinē 45, 233
 Giltinē 45
 Giltinēs ež. 270
 Giltinūpē 233
 Gilučiuokas 193
 Gilūišis 193
 Gilūtis 51
 Gilujis 51
 Gilupis 91, 96, 248
 Gilupys 100, 249
 Gylupys 186
 Gilūsis 51
 Gilūs ūpis 274
 Gilūšis 208
 Gilūšis 208
 Gilūtā, Gilūtēlē 211
 Gilūtāitis 76
 Gilūtas 211
 Gilūtis 100, 209
 Gilūtis 52
 Gilūvē 91, 213
 Gilūžis 215
 Gilvitinē 161
 Gimtiniai 163
 Ginaičiai 48
 Gindūlupis 240
 Gineitiškių ež. 261
 Gynėvāitē 75
 Gynėvē 141
 Gyniā, Gynē 141
 Giņtaras 46
 Giņtaris 65
 Ginupis 224
 Gypelkis 250, 256
 Gipinēlis 125
 Gipinys 165
 Girālē 87
 Giraudā 97
 Giraudas, Giraudā 98
 Girbys 67
 Girdelis 122
 Girēlē 118
 Girežeris 238
 Girgždupis 252
 Girgždūtēs ež. 268
 Giriija 98, 146, 184
 Giriija, Bernōtų ēžeras 146
 Girkelis 238, 255
 Girmuō, Girmuonys 184
 Girmuonys 205
 Girnakalių ež. 261
 Girniōtē 190
 Girnupalis 88
 Girnupēlis 127
 Girnupis 190
 Girōtakis 238, 247
 Girstulē 199
 Girstupis 199
 Gīršinas 155
 Gīršupis 155
 Girupis 87, 146, 234
 Girutāitis 79
 Girūtiškis 79, 173
 Girvainē 73
 Gystūkas 193
 Gystūs 69
 Gyvasis upēlis 274
 Gyvātē 31
 Gyvatinikē 149
 Gyvātupis 229
 Gyvgrabē 249
 Gyvupis 248
 Gyžežeris 252, 256
 Gižiūnų ež. 261
 Glambōtiškē 176
 Glasmynas 166
 Glaužinys 165
 Glitis, Glitis 64

Gltiškių ež. 261
 Gltupis 248
 Glivijà 146
 Globÿs 48
 Glùdas 52
 Glūkáitis 76
 Gluoksnupÿs 227
 Glúosnė, Gluosnyčià 63
 Gluosnyčià 142
 Gluosninis 157
 Glúosnupelis 122
 Gluosnupis 227
 Glušòkas 186
 Glušokėlis 127
 Gniužà 58
 Godupàlis 88, 223
 Gojėlė 118
 Gojėlis 117
 Gòjĭnis 160
 Gojupis 234
 Gòjĭ up. 270
 Gòjus 40
 Gomertà 136
 Gorėika 107
 Gorĭja 162
 Gorĭja, Gorėika 146
 Gorĭnė 146, 162
 Gótinis 163
 Govetė 139, 225
 Gožupÿs 243
 Grabė 120, 121, 206
 Grabėlė 120
 Grabėlis 121
 Grabikė 150, 206
 Grabuostà 206
 Grabuòstas, Grabuostòs èžeras 206
 Gràbupĭ up. 267
 Graižė 60, 121, 219
 Graižėlis 121
 Gramančià 90
 Gràmas 90
 Gramzióji 51
 Grandenà 131
 Grandžiùpis 131
 Grasáitis 79
 Gráudinas 155
 Gráudupis 155
 Graumenà 87, 183, 219
 Graumenàlis 87
 Graumuò 39, 87, 183
 Gráužė 203
 Graūžė 60
 Grauzėlis 114
 Grauzĭnė 159
 Grauzĭnė, Grauzĭnka 159
 Gráužĭnių ež. 261
 Grauzĭnka 181
 Gráužis 65
 Graužÿs 67
 Graužúoja, Griaužúoja 203
 Gražalas 85
 Graželiánka 92
 Gražiàbalės up. 272
 Gražiaùpis 248, 252
 Gražùlė, Gražùlka 199
 Gražùlka 181
 Gražùpis 92
 Gražùtės ež. 261
 Greinupÿs, Greinupis 244
 Greisupis 240
 Greĭtasis upėlis 274
 Greituška 209
 Greižėlis 121, 154
 Greižĭnà 121, 154
 Grėstinė 159
 Grėžĭmai 40
 Griauzdė 61
 Griaužùkas 194
 Grybàlė 87
 Grybiškių ež. 261
 Gribliškis 178
 Grybupė 226
 Grybupis 87, 227
 Gričiškis 173
 Gričiupis, Griçupis 240
 Griežà, Griežià 58
 Griėžpiaunis 231, 257
 Griėžupelis 122
 Grygiškis, Griçiškis 173
 Grikiapelių ež. 261
 Grikùtis 209

- Grinčiupys 236
 Grindėlė 120
 Griņdupis 234
 Grindupys 120, 236
 Grynravis 249
 Grynupys 249
 Griovutė 210
 Gryva 34
 Gryžo up. 269
 Grižtupis 85, 253
 Gryžupiukas 197
 Gryžvą 213
 Gryžuvą, Gryžvą 105, 211
 Grubė, Grubintakis 34
 Gruņbė 60
 Gruodiškis 173
 Gruožaitis 76
 Grūšpelis 122
 Grūšrevis 227, 255
 Grūšupelis 122
 Grūšupelis, Grūšupiukas 122
 Grūšupys 227
 Gruzdupė 239
 Grūžo up. 269
 Gubarų up. 261
 Gubesą 136
 Gabinys 136, 165
 Gubupys 165
 Gudas 49, 163, 188
 Gudėlių ež. 261, 267
 Gudėlupis 243
 Gudėnėlė 129
 Gudėžeris 238
 Gudinis 163
 Gudiniškių up. 261
 Gudinių up. 272
 Gudonas 163, 188
 Gudonių ež. 267
 Gudūnėlė 129
 Gudūniškis 129
 Gudupelis 115 (× 2), 122
 Gudupis 188
 Gudžionių ež. 261
 Gulbė 31, 223
 Gulbinas 31, 156
 Gulbinė 157
 Gulbinis 158
 Gulbis 31, 219, 223
 Gulbiškė 173
 Gumbakys 48
 Guņbė 60
 Gumbinių ež. 268
 Guņbrė 63, 192
 Guņbris, Guņbrys 192
 Gumiltà 153, 180
 Gumyža 153, 180
 Guņtinas 155
 Gúoba 30
 Gúobuva 211
 Guostys 69
 Gūragys 255
 Gurgždynė 43
 Gurklys 46
 Guņnupis 241
 Gūrnupis, Gūrnupelis 241
 Gūrnupis, Gūrnupys 241
 Gurskienės ravėlis 269
 Gūrtiškės ež. 261
 Gurupelis 122
 Gūstupis 241
 Gúžė 60
 Gúžė, Gúžis 60
 Gūžrà 192
 Gužų ež. 261
 Gužupėlis 130
 Gužupys 219
 Gveļbė 60
 Ieluva 212
 Iešnālis 88
 Iēžesta, Jiēžestas, Jiežestis, Jēžerstas,
 Ježestva 138
 Igarà 94
 Igliaukos ež. 267
 Ignalinos ež. 261
 Ignōtiškio ež. 261
 Igorka 181
 Įkójis 216
 Ildikas 149, 150
 Ylēlis 121, 141
 Įlga 59
 Ilga 50

Īlgabalē 250, 252, 256
Īlgabrada 250, 252, 257
Īlgabradā 250, 252, 257
Īlgai 50
Īlgāitis 76 (×2), 78
Īlgajis 51
Īlgaragys 252
Īlgaragys, Īlgaragis 251, 256
Īlgas 50, 117
Īlgasai 51
Īlgasiai 51
Īlgāsis 51
Īlgāsis šilas 274
Īlgažeris 250
Īlgbrastvis 251, 256
Īlgē 61
Īlgē 61
Īlgē 61
Īlgēlē 113 (×2)
Īlgēlis 114, 117
Īlgēs 61
Īlgežeris 250
Īlgiai 64
Īlgikē 149
Īlgynas 166
Īlginis 160
Īlginyš 164
Īlgis 64
Īlgis 54, 64
Īlgys 67
Īlgiū up. 268
Īlgója 51, 56
Īlgóji 51
Īlgotis 190
Īlgupalis 88
Īlgupys 249
Īlgūtis 209
Ylyčīa 141
Īlma, Didžióji 106
Īlmēdas 106
Īlžikis 150
Īlžikio up. 268
Īmantų up. 269
Ymasta 96, 153
Īmaūdas 216
Īmbradas 216

Īmbrasaitis 49
Ymēžē 96, 141
Ymilsā 141, 153
Īmsrēlē 113
Ynauja 98
Īndēja 111
Īnderlāndija 147
Īndijā, Īndēja 146
Īndraīlis 73, 80
Īndrajā 80
Īndrajaī 80
Īndrajys 80
Īndrinis 80, 160, 219
Īndubas 35
Īndurā 207
Īndus 69, 146, 207
Īnģerklis 35
Īnglaudā 58
Yniukāitis 79
Īnķetras 216
Īnķetro up. 268
Īnķstilas 152, 169
Īnķstupis 152, 169, 234
Īntakā 35
Īntakāitis 78
Īntakas 35
Īntakiūkas 195
Īntapas 35
Īrtuona 205
Īrtuonēlē 113
Īrupē 205
Ysala 85
Īsēlē 113
Īskaudas 216
Yslikis 151, 219
Īsmoniū ež. 261
Īsrutis, Īsrutys, Īsrā 210
Īstras 210
Īsupis 248
Īšdaga 40
Īšdagas 40
Īšdagynē 40
Īšdagis 65
Īšdagų up. 270
Īšgrauža 35
Īšgriūvēlis 128

Īšilginis 160
 Išilginis 160
 Īškartas 35
 Išeistinis 160
 Īšlynas 35
 Īšnara 45
 Išnaraī 45
 Īšplēša 35
 Išplēštravis 252, 256
 Īšraitas 60
 Īšrūginis 160
 Īštaka 35
 Ištakà 35
 Īštakas 35
 Īštakis 35
 Ištakys 35
 Īšteka 35
 Īstekis 35
 Īsteklis 182
 Īštoka 35
 Ītaka 35
 Īteklis 35
 Ivañcius 69, 91
 Īvoda 35, 219
 Ivõniškio ež. 262
 Ivõnupis 241
 Izità 179
 Izitas 179
 Izitēlis 125
 Izdukas 197
 Iženà 131
 Īženas 132, 179, 219
 Iženēlis 125
 Ÿžnē 219
 Īžupis 131, 234

 Jackaravys 246
 Jackaravys, Jäckaravis 244
 Jäckupis 241
 Jagómantas 48, 93
 Jagudēlis 125
 Jagùdis 48
 Jakšikē 150 (× 2)
 Jākštupis 241
 Janāvas 32
 Jančiupis 243

 Jánka 48
 Janonių ež. 262
 Jarà 153
 Jarilka 153
 Jarmāliškių ež. 262
 Jasiūnų ež. 267
 Jaskūtis 48
 Jaučbalys 231, 256
 Jáucio Dėjimas 273
 Jáučragis 231
 Jaugilà 152
 Jaugiliai 153
 Jáujupis 234
 Jaūniškių ež. 262
 Jauryklà 151
 Jaurys 67, 151, 176
 Jauriukas 193
 Jáuros up. 270
 Jaurupė 233
 Jáutakupis 241
 Jáutaklis 231, 280 (× 2)
 Jáutupis 229
 Javynas 184
 Javytė 44, 189
 Jāzas 184
 Jazmenà 184
 Jēcius 48
 Jėrubynas 43
 Jevõnis 189
 Jiedžiupelis 122
 Jiesiùkė 197
 Jieslà 151
 Jiešmenēlis, Viešmenēlis 125
 Jiešmuõ, Viešmuõ 184
 Jiedzinis 163
 Jieznēlė 113
 Jiēzno ež. 262
 Jociūnų up. 262
 Jogėlonių ež. 262
 Jõgnupė 254
 Jókabalės 246, 247, 256
 Jokiškis 173
 Jokūbbalė 245
 Jokūbinės 156
 Jõkulis 48
 Jõnas 48

Jonāvas 104
Jonāvo ež. 262
Jonāvos ež. 262
Jonelāičiņ ež. 262
Jonēlis 48
Jonēliškēs ež. 262
Joneliškis 173
Jonjčio iņtakas 269
Jonikis 48
Jonikūņ ež. 267
Jōniškis 173
Jonklīškēs ež. 262
Jonupalis 89
Jōņupē 240
Jōņupis 241
Jonupis 241
Jonupjys 244
Jonušupis 241
Jōrdanas 50
Jordanas 50
Joskūtis 210
Jōsvainis 75
Jotijā 146, 148, 199
Jotulē 146, 199
Jōtupis 243
Judinjys 165
Jūdis 165
Judrā 52, 107, 154
Jūdrē 61, 107
Jūdrē, Judrē 61
Judrēika, Judriūkē 107, 109
Jūdrinas 154
Judriūkē 197
Jūnkupelis 122
Juodā 50
Juodāitis 78
Júodajis Bllsas 275
Júodakampis 251, 252, 256
Júodaklonio ež. 262
Júodamē mš. 90
Juodapurvēlis 126
Juodapurvinis 161
Júodapurvis 251, 252, 256
Juodaraistis 251, 252, 256
Júodas 50, 117
Júodas Kaūknoris 275

Júodasai 51
Júodasai upēlis 273, 274
Juodasai Vanduo 274
Juodasis 51
Júodas upēlis 274
Júodatakē 249, 256
Júodbalis 246, 251, 256 (× 2)
Júoddaubis 251, 256
Júodē 61
Juodē 61
Juodē 61
Juodekēlis 129
Juodēkiškēs 174
Juodēlē 113, 117
Juodēlis 114, 117
Juodēnis 132
Júodežeris 250
Juodiēji Lakajaī 275
Juodijā 145
Juodikis 109, 149
Juodykšnis 152
Juodjnas 166
Juodjñē 159
Juodjñē 145, 167
Juodynēlē 113
Juodynēlis 114
Juodjnis 160
Juodjniškis 174
Júodis 64, 109
Juodjys 67
Juodisā, Juodišius 171
Juodišā 172
Juodišius 172 (× 2)
Juodiškē 174
Juodiškis 174
Júodiškiņ ež. 262
Júodka 181
Juodkūniškis 174
Júodkupis 241
Juodkupjys 244
Júodlankiai 251
Júodlankis 251, 256
Júodlepšē 251
Júodlieknis 251, 256
Juodmenā 183
Juodōji 51 (× 2)

Juodóji Āncia 275
 Juodonių up. 262
 Júodpiaunis 251, 257
 Júodpurvis 251
 Júodraistis 251
 Júodravis 249
 Júodrevis 249, 256
 Juodšakà 249, 257
 Júodšakis 249, 256
 Júodtiltis 251, 256
 Júodupalis 88
 Juodupàlis 88
 Júodupė 247, 257
 Judùpė 247
 Juodupė 247
 Juodupė 247
 Júodupelis 122
 Júodupis 225, 233, 248, 251
 Juodùpis 248
 Juodupys 249
 Júodvadis 251, 256
 Juodžerys 250
 Juodžia 59
 Júodžiaupis 243, 247
 Juodžiukas 195
 Júodžiupis 248
 Juokų up. 270
 Juostà 155
 Juostà, Júosta 46, 74
 Juostainis 74
 Juostinas 74, 155
 Juostinėlis 125
 Jùrežerio ež. 262
 Jùrgdaubė 245
 Jùrgežerių ež. 262
 Jurginiškė 174
 Jurgiškio ež. 267
 Jùrgiškis 174
 Jurgravys 244
 Jùrgupis, Jurgupys 241
 Juřkupis 241
 Jusinė 156
 Jùsupis 241
 Jùškupis 241
 Jùškų up. 269
 Juřkalòbis 245, 246, 255
 Jutonių up. 262
 Jùzupis 241
 Júžintas 170
 Jùžintėlė 126
 Kabarkštà 58
 Kablėlis 120, 122
 Kabliupys 236
 Kàčbalis 231, 256
 Kačėniškis 174
 Kačėrga 45
 Kačingė k. 168
 Kàčiškis 174
 Kačiùšis 208, 217
 Kačiùška 48
 Kačlupiùkas 193
 Kačupys 208, 217, 230
 Kàdiškis 174
 Kachanàukos ež. 267
 Kaimenà 131 (× 2), 209
 Kairėnų ež. 262
 Kairių ež. 262
 Kairupis 241
 Kairùpis 241
 Kajùtis 48, 210
 Kaklavežimis 239, 246, 255
 Kaklėlis 117
 Kaklinis 117, 160
 Kaladinis 163
 Kalčių ež. 262
 Kalėckaupis 241, 246
 Kaleyvų ež. 262
 Kalimbėtiškis 176
 Kalinaukos ež. 267
 Kališupis 241
 Kalýtinis 156
 Kàlknyčia 40
 Kalkùtis 210
 Kalnyčia 95, 142
 Kalnyčios ež. 268
 Kàlninis 160
 Kàlninis ežerėlis 274
 Kàlnynų ež. 262
 Kàlnupis 95, 142, 234, 280
 Kalòtės ež. 262
 Kalpòkai 30, 186

Kaltānis 92
 Kaltis 92
 Kalvadā 196
 Kālvē 46
 Kamaīnē 92
 Kamaīnē, Kamainiā 73, 80, 94
 Kamainiā 74
 Kamajā 80
 Kamanys 92
 Kamantinis 156
 Kamāņū ež. 268
 Kamārē 94
 Kamariā, Kamārē 94
 Kamariškio ež. 262
 Kamastōs ež. 262
 Kamatē 97
 Kamatēlē 125
 Kamatis 73, 185
 Kamatis, Kamatē, Īrkamatis 93
 Kambriužinis 163
 Kāmē 73, 80, 94, 97, 131, 185, 189,
 202, 215
 Kamenā 131
 Kamojā 189
 Kamojā, Kamāika 109, 185
 Kamojū ež. 262
 Kāmona 188
 Kamōras 189
 Kaīnpabalēs 268
 Kampaī 35
 Kaīmpas 35
 Kampinis 160
 Kamplniškiū ež. 262
 Kampys 67
 Kampuotē 206
 Kampuotēlē 113
 Kampuōtis 207
 Kampupē 233
 Kamšā 40
 Kamšēlē 118
 Kaīšpelkē 280
 Kaīšpelkē, Kaīšpelkis 238
 Kamšū ež. 267
 Kamšupis 234
 Kamšūtē 210
 Kamšū up. 262
 Kāmuna 219
 Kāmuna, Kāmona, Kamenā 202
 Kamūžē 214
 Kamūžēlis 125
 Kanāpiamerkis 253, 254
 Kanāpinē 157
 Kanāpinis 157
 Kanāuka 99
 Kanaukū ež. 262
 Kanāukupelis 122
 Kanavā 35
 Kanāvas 35
 Kaniāvasis 96
 Kaniavēlē 96, 128
 Kaniūku ež. 262
 Kantēnis 133
 Kapaštēlis 129
 Kāpčiupelis 129
 Kapēsē 138
 Kapiniōkas 186
 Kapinis 160, 186
 Kapinrevis 237
 Kāpstatas 40
 Kapšiū ež. 262
 Kapū ež. 270
 Kāpupē 233
 Kapūpē 138, 233
 Kapupē 233
 Kapupēlē 124
 Kāpupis 234
 Kapupys 236
 Kapū Skaīdžius 273
 Kapū up. 270
 Kapūupis 234, 247
 Karačiunkā 181
 Karaičiukas 196
 Karāitis 76
 Karajimiškē 175
 Karalienēs Liūnas 273
 Karāliškē 174
 Karāliškiū ež. 262
 Karāpolis 50
 Karatēlē 101
 Karautē, Kārautē 101
 Karautis 196

Karautis, Karautē, Kārautē 101
 Karčemū rāvas 272
 Karčemupē 233
 Kardonēlis 129
 Kāris 200
 Karklā 59
 Kařklaupis 227, 246
 Kařklē 63, 117
 Karklē 63
 Karklē 63
 Karklēlis 114, 117
 Karklēnu ež. 262
 Kařklinis 157
 Karklinis 157
 Karklēs 67
 Karklētē 44
 Kařklius 69 (× 2)
 Karklētē 40
 Karkluojē 203
 Kařklupē 226
 Kařklupis 227
 Kārlīškiai 174
 Karnavē 104
 Karnēlis 104, 121
 Karnupēlis, Karnupēlē 125
 Kařnupis 104, 121
 Karoliniškēs ež. 262
 Karōsas 31
 Karosynas 43
 Karōsinē 157
 Karosinēlis 121
 Karōsinis 121, 158, 196
 Karosinis 158
 Karosiniukas 196
 Karosiukas 195
 Karōsnykas 169
 Karosninkēlis 125
 Karōsupis 229
 Kārpentis 135
 Kārpis 135
 Kārpīškis 135, 174, 185
 Karpōčius 185
 Kařšis 220
 Kařšis, Kařšē 31
 Kartenālē 86
 Karulē 200
 Kārupis 101
 Karvāklonis 238
 Kařvē 112
 Karvēlio up. 272
 Karvēliškis 174
 Karvēlņukas 169
 Karvēlpis 229
 Karvēlupis 229
 Kārvinė 162
 Karvinē 162
 Karvēs 162
 Karvōšilio up. 272
 Kasikas 149
 Kasimas 41
 Kastinē 159, 167
 Kastynē 167
 Kastinis 160
 Kastinukas 193
 Kasulā 149, 199
 Kašonių ež. 262
 Kašūčių ež. 262
 Katārē 94
 Kātežeris 254
 Kātilas 45
 Kātilē 63
 Katilīškē 174
 Katilius 48, 49
 Katilukas 195
 Katinaūtiškēs ež. 262
 Katinēlis 117
 Kātino up. 272
 Katinravis 231
 Katinupē 228
 Katinupis 117, 229
 Katīšius 41
 Katrā 94, 131, 216
 Katrēlka 131
 Kātupis 229
 Kaudeška 139
 Kaukinēs ež. 262
 Kaūklē 182
 Kauknorēlis 125
 Kaūkrags 238
 Kaulinē 159
 Kaūno mārios 21
 Kaūprē 192

Kaušēlis 117
 Kaūšežeris 245
 Kaušys 69, 117
 Kavaliaūsko ravēlis 269
 Kavalys 90
 Kavinis 90, 176
 Kāviškē 136, 176
 Kāviškis 177
 Kavōliškē 174
 Kavōliškis 174
 Kavōliu ež. 270
 Kavōliupis 241
 Kazimierāvos ež. 262
 Kazōkiškiu ež. 262
 Kēbljo up. 196, 269
 Kebliūkas 196
 Keizaras 94
 Keižiakampis 246, 247
 Keklāitis 76
 Kēkštupis 229
 Kekupys 244
 Kēlē 214
 Kēležeris 167, 238
 Keliākiemio ež. 262
 Kelinda 167
 Kelmavītis 180
 Kēlminē 157
 Kelmynē 43
 Kelmynēlē 128
 Kelmýtē 44
 Kelmýtēs 44
 Kelnorē, Kalnōrē 40
 Kelpēcius 105, 216
 Kelpis, Kelpšys 105
 Kelpis, Kelpšys, Kelpšis 216
 Kelpšiškio ež. 262
 Kelvadūkas 196
 Kēlvē 214
 Kēmerio ež. 269
 Kemešā, Kēmešē 138
 Kēmešē 138
 Kemešys 138
 Kempē 60
 Kēmsē 63
 Kemslnē 159
 Kemsynē 39
 Kemslnis 160
 Kemsrūtas 209
 Kentaūčiu up. 267
 Kentrēlis 121
 Kepēnis 132, 133
 Kepūrinis, Kepurinis 160
 Kērakampis 246, 247
 Kerbēsas 137
 Kerēpla 45
 Kerēplinė 159
 Kerēplis 64
 Kerēsūpis 99
 Kerinē 156
 Kermēžys 141
 Kermušynas 43
 Kermušinis 159
 Kermušis 30
 Kermušoto up. 268
 Keņnadētas, Kernadētas 140
 Kernaujā 102
 Keņnavas 103
 Kernavē 104
 Kernavē, Kernavyčia 104
 Kernavēs ež. 262
 Kernavyčia 141
 Kerniavā 102
 Kernys 102, 104, 140
 Kerōtis 64
 Kerotys 66
 Keršiai 64, 220
 Kēršis 64, 220
 Kertē 35
 Kertēlis 114
 Keftenis 133
 Kertenys, Keftenis 133
 Kertuojai 203
 Kertuojos up. 269
 Kertus 69, 133, 203, 208, 224
 Kertušā 133, 208
 Kertušas 208
 Kerdlē 201
 Kērupalis 89
 Kerupys 201
 Kervēkštas 112
 Kesautē 101
 Kesautis 216

Kesáutis, Kesáuté 101
 Kēsē 101, 216
 Keštūtiškió ež. 262
 Ketūnka 181
 Keturkōjis 253, 256
 Ketviřčiai 41
 Keveřnis 136
 Keveřnē, Keveřnis 60, 136
 Kežiōnē 189
 Kiaukliū ež. 262
 Kiaulakinis 161
 Kiaulenà 131
 Kiaūležeris 231, 255
 Kiaūlyčia 131
 Kiaūlyčia, Kiaulyčia 142
 Kiaulinēlis 114
 Kiaūlinis 131
 Kiaūlinis, Kiaulinka 158
 Kiaulinka 181
 Kiaūlišké 175
 Kiauliukas, Kelvos ežeras 195
 Kiaūliupis 229
 Kiaūlupalis 88
 Kiaūlupē 142, 228, 229
 Kiaūlupis 229 (× 2)
 Kiaulupis 229
 Kiaulupys 229, 230
 Kiaulupiukas 193
 Kiáunē 31, 179
 Kiaunytē 179
 Kiaupiškē 174
 Kiauragys 256
 Kiauragys, Kiáuragis 251
 Kiáurasai ežerēlis 274
 Kiáurupē 247
 Kibenēliai 125
 Kibēnius 133
 Kyburiškē 174
 Kičupelis 123
 Kidēlē 117
 Kidulupis 243
 Kidžeilis 48
 Kiečtū ež. 262
 Kieliškas 172
 Kiemēliū ež. 262
 Kiemēnas 131, 134, 135
 Kiementà 134, 135
 Kiementas 135 (× 2)
 Kieminis 161
 Kiepēlis 121
 Kievenà 131, 165
 Kievinys 131, 165
 Kigēlis 114
 Kikežeris, Kikižeris 245
 Kilēva 141
 Kilóniū ež. 262
 Kilūčiū ež. 29, 262
 Kilupaitis 77
 Kilupis 141
 Kimbartiškēs ež. 262
 Kimzrŷnē 39, 209
 Kinē 35
 Kinēlē 113, 118
 Kipšukas 194
 Kiřgas, Kiřgas 69
 Kiriena 144
 Kiřkē 60, 210 (× 2)
 Kirkliáučiškē 177
 Kirkšnis 45, 191
 Kirkšnóvē 191
 Kirkūtē 210
 Kirkūtis 210
 Kirmēlŷnē 43
 Kirmēlišké 174
 Kirmēliškis 174
 Kirmēliupis 146, 229
 Kirmijà 145
 Kirminŷnēs up. 268
 Kirnē 110, 144
 Kirneilē 110
 Kirneflis 110
 Kirnys 67, 110
 Kiřnupalis 88
 Kiřšinas 155
 Kiřšvalkis 155
 Kisiēliaus iņtakas 269
 Kisiēlupis 241
 Kiškēliuškē 209
 Kišupē 240
 Kivēlis 114
 Kivŷlius 48

Klabuõtas 206
 Klampābalē 252
 Klampābalē, Klampāpnē 251
 Klaņpasai 51
 Klaņpē 61
 Klampāpnē 39
 Klaņpis 64
 Klampōji 51
 Klampupē 247
 Klaņpupis 248
 Klampupys 249
 Klampusis 51
 Klānas 35
 Klanūkas 196
 Klausūtē 210
 Klebõno up. 270
 Kleinupēlis 130
 Kleivārakštis 251, 252
 Klevā 59
 Klevāitis 76
 Klēvas, Klevū ēžeras 30
 Klevinē 157
 Klevinis 157
 Klēvžeris 228
 Klibupis 241
 Klidiškis 174
 Klidžiupelis, Kliožupelis 123
 Kliepšiū ež. 262
 Klīkiū ež. 262
 Kliokynē 39
 Kliókis 64
 Klipē 60
 Klišupē 240
 Klišupē, Klišupis 240
 Kliŕkē 60
 Kliuŕkē 35, 60
 Kliūtis 45
 Klonē 35
 Klónis 35
 Klónupis 234
 Klovupē 240
 Klūsgeris 246, 256
 Klūtupis 254
 Kniaŕkē 60
 Knidótupelis 123
 Knipava 103
 Knipiškiū ež. 262
 Knytēlē 113
 Knýtis 203
 Knitūoja, Knituvā 105, 203
 Knituvā 213
 Knyvaščius 96
 Kočēnupis 241
 Kõdžiupis 241
 Kõja 45, 47, 216
 Kojēlē 118
 Kojēlišķio ež. 262
 Kojēlišķiū ež. 262
 Kolýtupis 241
 Kolýtargis 246, 247, 255
 Koliupē 240
 Koptēlē 117
 Kõpūstadaržis 228, 246, 255
 Kórinas 155
 Kovāičiū ež. 262
 Kovēliū ež. 267
 Kovinē 162
 Kovinēlis 114
 Kovinis 163
 Kozamkēlis 125
 Kragū ež. 262
 Krajõnas 188
 Krākavas 103
 Krākežeris 103, 231
 Krakilā 152
 Krākinis 158
 Krakinis 103, 131, 152, 158
 Krakinys 164
 Krāklis 182
 Krančĩa 59
 Krankūpis 252
 Kraņtupelis 123
 Krasaūšiškīū ež. 262
 Krasnāsēlio ež. 262
 Kraščĩa 59
 Krāštas 35
 Kraštinis 160
 Krašunā 132
 Krašunā, Krašūonis 205
 Krašūonis 205
 Krašunõs ež. 262
 Kraūjaupē 233, 246

Kraūjaupis 234, 246
 Kraujaupys 236, 246
 Kraujinē 159
 Kraujukē 197
 Kraujupē 233
 Kraūjupelis 117
 Kraūjupis 234
 Kraujupys 236
 Krausliukas 196
 Krausiūs 35, 69
 Kraūupis 234
 Kražaņtē 93
 Krečiūņų ež. 262
 Kregždaņtē 93
 Krēgždē 32, 93, 195
 Krēgždupē 93, 228
 Krēgždupis 229
 Krēgžlē 46
 Kreidupelis 117
 Kreidupis, Kreidupelis 234
 Kreiupis 248
 Kreivakiškis 251, 252, 256
 Kreivakraņtis 249, 252, 256
 Kreivažeris 250
 Kreivē 61
 Kreivē 61, 189
 Kreivē 61
 Kreivežeris 250
 Kreivys 67
 Kreivóji 51
 Kreivonis 189
 Kreivutē 209
 Krekenà 101, 131
 Krekenàuza 101
 Kremblys 30, 141
 Kremezà 141
 Krēpštos ež. 269
 Krēslupis 234
 Krešēnē 132, 205
 Krētainis 74, 205
 Kretingà mst. 168
 Krētiškēs 177
 Kretuonà 74, 177, 205
 Kretuonas, Kretuonis 205
 Kretuonykštis 152
 Kretuonis 205
 Kretupys 74, 177, 205, 254
 Kriaūčiškių ež. 262
 Kriauchiškai 199
 Kriaukēnē 132
 Kriaukēs 132
 Kriaunà 46
 Kriaunēlis 114
 Kriaunēņų up. 262
 Kriausupys 196
 Kriausiaī 35
 Kriausiūs 35, 69
 Krienukē, Krienaukē 197
 Kriēšinē 162
 Kriklinių ež. 262
 Krikščių griovyš 262
 Krikštonių ež. 262
 Krikštupē 220
 Krýlių up. 262
 Krilupis 241
 Krilupys 244
 Krimslē 46, 179, 182
 Krimslýtē 179
 Kriņtamoji 51
 Kringinēlis 129
 Kriogžlys 182
 Krioklē 182
 Krioklē 182
 Krioklēlē 118
 Krioklņnupē 233
 Krioklys 182
 Krioklius 69 (× 2)
 Krioklūtis 210
 Kriokšlēlis 118
 Kriokšlis 182
 Kriokšlys 182
 Kriokupelis 123
 Kriokupys 252
 Kriokužys 215
 Kriovēlis 121
 Kriščiupis 241
 Krivinskų ež. 267
 Kryžbarko ež. 267
 Kryžinis 160
 Kryžiukas 186, 196
 Kryžokas 186

- Kržžupelis 123
 Kržžupis 196, 234
 Kryžupys 237
 Krčkavas, Krčkavas 103, 213
 Krokiklis 151
 Krokliė 182
 Krokliys 151, 183
 Krokliukas 196
 Krokšlė 183
 Krčkšliaravis 237, 247
 Krokšliys 182, 220
 Krokštė 60
 Krčkų Lankà 103, 273
 Krokulė 199
 Krokva 199, 213
 Krđcius 69
 Krugėlis 117
 Krugėlis, Kruglis 196
 Krugiukas 196
 Kruglis, Krugėlis 64
 Krukatusko ež. 269
 Krumiškių ež. 262
 Krúmo up. 270
 Krunà 58
 Krúnio ež. 262
 Kruojėlė 113
 Krúonka 181
 Krúšis 35
 Krútas 46
 Kruteinė 110, 112
 Krutėklis 110, 112
 Krútis, Krútė 46
 Krúvandà 91
 Krúžnykas 169
 Kubiliškio ež. 259
 Kubiliškio ež., Kubiliškis 262
 Kubiliškis 50, 259
 Kubilnyčia 143
 Kūbris 35
 Kučupys 244
 Kūdrà 35
 Kūdrėlė 118
 Kūdrėlis, Kūdrìukas 118
 Kūdriai 65
 Kūdrìukas 195
 Kūgėlio ež. 269
 Kúgiabalis 247
 Kuinė 46
 Kuisis, Kùisis 32
 Kuisupalis 12, 89
 Kuisupelis 117
 Kuisupis, Kuisupalis 229
 Kùkis 64, 210
 Kukys 66, 210
 Kùkys 66
 Kukninis 163
 Kuksà 45, 214
 Kùksvė 214
 Kukùlynas 166
 Kukùtis 210
 Kùkų up. 263
 Kùlāupis 234, 246
 Kulė 46, 110, 184, 201, 214, 216
 Kulėinis 110
 Kuliākampis 239, 246
 Kùliāvas 104
 Kùliņgė k. 168
 Kùlio ež. 270
 Kulys 35, 110, 184, 216
 Kulitupys 244
 Kulkalis 86
 Kulmenà, Kuīmenas, Kuīmena, Kuī-
 mē 184
 Kuīmenas 184
 Kuīnežeris 238
 Kuīnupis 235
 Kulnupys 237
 Kùlōkravis 244
 Kùšė 45
 Kultupėlis 127
 Kultupys 220
 Kūlupalis 88, 89
 Kūlupalis 88
 Kūlupis 104, 235
 Kūlupys 104, 237
 Kulvė 214
 Kumė 201
 Kùmečių ež. 270
 Kumėlduobė 231
 Kumelupė 228
 Kumėlupis 145, 229

Kumpālē 86
 Kùmpē 188, 190, 204
 Kuņpē 60
 Kùmpē, Kumpālē 60
 Kumpēlka 220
 Kumpōnas 188
 Kumpotē 190
 Kuņprē 192
 Kumpuolāitis 76
 Kumpuolē 204
 Kumpuolēja 111
 Kumpuoliōkas 186
 Kumpuōlis 111, 204
 Kumpupāitis 77
 Kumulšā 201
 Kùndrotas 48
 Kunēlipis 241
 Kuņgio ež. 269
 Kunigāitis, Kunigēlis 78
 Kunigēlis 125
 Kunigis 65
 Kùnigiškē 175
 Kùnigo ež. 270
 Kùnigo upālis 270
 Kùnigo upēlis 270
 Kùnigupis 235
 Kunkulys 66
 Kunkūlka 182
 Kuojēlē 116
 Kuojynē 43
 Kúojinis 158
 Kuojinis 116, 158
 Kuōpis, Kuōpē 64
 Kúosinē 158
 Kupā 58, 59, 103, 224
 Kùpavas 103
 Kùprē 63, 115, 177
 Kuprēlē 115
 Kuprinis 160
 Kupriškē 177
 Kùprupis 235
 Kùpstis 65
 Kupstupys 237
 Kupšakys 245, 256
 Kùrandas 91
 Kùrantas 188
 Kùrantas, Kùrandas 93
 Kurbutū ež. 269
 Kùrcumū ež. 263
 Kurēlis 117
 Kurēnū ež. 263
 Kuriōnkū up. 263
 Kurys 93, 188, 214
 Kurys, Kurēlis 66
 Kurkāusko ež. 269
 Kurklē 182
 Kurklys 183
 Kurkulē 200
 Kùrmē 32
 Kùrmežeris 231
 Kurminē 158
 Kùrmis 11, 31
 Kurōnas 93, 188
 Kuřpiovinē, Kurpsuvinē 169
 Kùrpninkē 169
 Kuršēlē, Kuršēlka 120
 Kuršēlka 181
 Kuřšupalis 88
 Kuřšupis 120, 241
 Kurtinēlis 117
 Kurtinys 117, 165
 Kurtupis 165, 212
 Kùrtuva 104, 165
 Kùrtuva, Kurtuvā 212
 Kurvē 214
 Kusenka 134
 Kusupē 240
 Kùsupis 135, 241
 Kutenā 131, 213
 Kùtrupis 241
 Kùtuvis 131, 213
 Kùzupelis 123
 Kūžupalis 89
 Kvēdariškē 174
 Kvēderdaubē 246
 Kviedziū up. 263
 Labā 99, 105
 Labaūkštas 99
 Labāžē, Labāžēlē, Labažiūkas 105
 Labāžis 105
 Labažiūkas 195

Labē 99, 105
 Labēlis 114
 Labgavā 102
 Labgavā, Labgavā 105, 224
 Labgavā, Labgavā 212
 Labūnava 103
 Labūnavoš` ež. 263
 Laidēlē 113
 Laigā 58
 Laiķštē 35
 Laimiškis 174
 Lainēlis 114
 Lainys 67
 Laisvītis 180
 Laiškōnē 189
 Lajūs k. 69
 Lakajā 80, 210
 Lakajāi 80, 137
 Lākesas 80, 137
 Lakišava 103
 Lakmeniā 39
 Lakštenā 131, 210
 Lakštūpē 131, 210
 Lakštūtē 210
 Lakutē 210
 Lamēstas 138
 Lamēstēlis 114
 Lampēdis 254
 Lančkavā 103
 Lāndē 60
 Landynē 43
 Landžiupys 252
 Lankā 35, 132, 185
 Lankāitē 78
 Lankaītē 78
 Lankaupelis 123
 Lankavā 102
 Lankavā, Lankuvā 105, 224
 Lankēlē 118
 Lankēlēs 118
 Lankēlēs rāvas 272
 Lankēlēs up. 270
 Laņkenas 132, 136
 Lankesā 132, 136, 185
 Lankója 56, 136, 185
 Laņkos 35
 Lankōs up. 270
 Lankōs rāvas 272
 Lankupā 233
 Lankupē 233
 Laņkupelis 123
 Lankupelis 123
 Laņkupis 235
 Lankūtē 210
 Lankuvā, Lankavā 211
 Lapainiā, 144, 171, 185
 Lapainiā, Lapainē 74
 Lapavaīnē 74
 Lapgardys 231, 255
 Lapiēnē 144, 171, 172
 Lāpymas 154, 171, 192
 Lapidra 171
 Lapišē 74, 172, 177
 Lapišikē 149
 Lapišius 172
 Lāpišikē 177
 Lāpių up. 272
 Lapojā 74, 185, 192, 199
 Lapšiaūs ež. 263
 Lapšiūs k. 69
 Lapuigis 192, 199
 Lapūkas 199
 Lapūkis 65
 Lāpupis 172, 177
 Lapūpis 154, 185
 Lāpurvis 231, 255
 Lapušiškē 169
 Lapūšnykas 169
 Lašaša 31
 Lašindaubē 246
 Lašiša 31
 Lašišinē 158
 Lašišupis 229
 Lašmuō 39
 Lašų ež. 263
 Lašupēlis 127
 Lašupis 235
 Lāšupis, Lašupēlis 235
 Lataka 81
 Latavā 112
 Latavā, Latuvā 105

Latavà, Latuvà, Lātupis 81, 102
 Latekšna 112
 Lātežeris 112, 254
 Latupys 102, 212
 Latuvà 102, 212, 213
 Lātviškis 174
 Laukantē 93
 Laūkbūdis 238, 256
 Laūkē 61, 93, 102, 172, 185
 Laukesà 136, 172
 Laūkesas 137
 Láukinē 136, 159
 Laukinēs Grūšios up. 272
 Láukinis 160
 Laukinis 160, 161
 Laukystà 93, 172, 185
 Laukojys 136, 185
 Lauko Pamargis 273
 Laukstēnų ež. 263
 Laūkščežeris 190, 254, 276
 Laukščiótas 190
 Laukų up. 272
 Laukupē 233
 Laukupē, Laūkupē, Laukupys 233
 Laūkupis 235
 Laukupis 235
 Laukupys 237
 Laumēlis 117, 155
 Laumenà 131
 Laūmenas 132
 Laūmežeris 117, 238, 255
 Laūmiaupelis 123
 Laumiakēlis 114
 Laumiakys 82
 Laūminas 155
 Laūmis 64, 82, 117, 131, 132, 155
 Laūmių ež. 263
 Laūmupis 235, 243
 Laužādžius 69
 Láužaraistis 239, 246, 255
 Laužynē 43
 Laužinis 164
 Láužupis 164
 Lavysas 171
 Lāviškio ež. 171, 263
 Lazdaujà 168
 Lazdaujà, Lazduojà 98
 Lazdija, Lazda 147
 Lazdinga 168
 Lazdinis, Lazdinka, Lazdinga 160
 Lazdinių ež. 98, 263
 Lazdýnupelis 123
 Lazdýnupis 227
 Lazdynų up. 272
 Lazdorius 189
 Lazduojà 203
 Lazduonà 98, 147, 189, 204, 207
 Lazduonáitis 76
 Lāzdupis 235
 Lazdupis 235
 Lazuotē 207
 Lebedà 105, 130
 Ledakinē 162
 Ledaūnē 41
 Lēdupis 162, 235
 Legeikupis 241
 Lēgelē 115 (× 2)
 Legetys 140
 Legotē 140, 190
 Lēgus 69, 140, 190
 Léiciškių ež. 263
 Leikà 46
 Leikupis 241
 Leimantas 48
 Léipalingio ež. 263
 Leistinis 160
 Leità, Leitupalis 102
 Leitālē 86
 Leitē 102
 Leitupalis 89, 102
 Lékinys 112, 165
 Lekmēnē 39
 Lēkšta 50
 Lēkutis 165
 Lelykas 151
 Lembūdūkas 194
 Lempravis 220
 Lēnas 50
 Léndimas 42
 Léndra 44
 Léndrē 30
 Lendrikē 149

Léndrimai 42
 Lendrimas 42
 Lendrŷnē 43
 Lendrynupis 235
 Léndrupis 227
 Leñdrupis 227
 Lendrupŷs 227
 Lendrupiūkas 195
 Lēnkē 35, 184
 Lenkenis 132, 184
 Lenkmuō 184
 Lenktinis 160
 Lenkupē 233
 Lēnkupis 235
 Lenkupŷs 237
 Lentōkas, Lentōkē 186
 Lentōkē 187
 Leñtupē 186
 Lēnupis, Lēnupē 243
 Leštupŷs 244
 Lētausas 100
 Leveñčiupis 243
 Lévenēlis 125
 Lévuō 184
 Ležēnas 134
 Liáudē 46
 Laudēlē 118
 Liaukavā 102
 Liaušēlē, Liaušēlis 113
 Liaušupis 243
 Libertavōs ež. 263
 Lydekēlis 125
 Lydēkinē 158
 Lydekīnis 158, 164
 Lydēkis 65 (× 2)
 Lydekupis 229
 Lydēkziogē 231, 255
 Lydēkziogis 231
 Lydimas 42
 Lyduvā, Lyduvkā 212
 Lyduvkā 181
 Liedāitis 76
 Liedēlē 113 (× 2)
 Liedēlis 114
 Līegus 48, 69
 Liekāitis, Liekāitē 76
 Liekna 36
 Liekna 36
 Lieknas 36, 115
 Liēknas 36
 Lieknēlis 115
 Lieknēliū rāvas 272
 Liekniūkas 196
 Liēkno up. 270
 Lieknupalis 89
 Lieknupis 235
 Lielavā 102
 Lielēlē 113
 Liēležeris 250
 Liēlius 68, 69, 102, 213
 Lielukas 196
 Lielupis 102, 196, 248
 Lieluvis, Ieluva 102, 213
 Liepakojis 228 (× 2), 246, 256
 Liepālēs 87
 Liēpaupis 227, 246
 Liepdaubis 228, 256
 Liepdegŷs, Liepdēgē 253
 Liepeikā 107, 111
 Liepekā 111
 Liepēlē 107, 116
 Liepŷnē 43
 Liepinis 157, 221
 Liepinŷs 116, 164
 Liēplaukis 228 (× 2), 255
 Lieponā 111, 188, 189
 Liēporas, Liepōras 189
 Liēptupis 235
 Liēpupē 226
 Liepupē 226
 Liēpupis 87, 227
 Liepūpis, 188, 227
 Liepupŷs 107, 227
 Liermarkā 257
 Liermarkā, Liemarka 251
 Liesūkas 196
 Liešiškis 174
 Liētauka 102
 Lietāuka 181
 Lietava, Liētauka 102
 Lietāvočka 185

Liežys 66, 134
 Lygaikupis 80
 Ligajā 80
 Ligajāī, Ligajys 80
 Ligajykštis 152
 Ligajys 80
 Lỳgē 32, 61, 132
 Lygenē 132
 Lygsiupalis 89
 Lygumā 36
 Lygūtē 209
 Lygūtis 209
 Lijōnas 188
 Lijonka 181
 Likiškēliq ež. 263
 Lyksnikē 149
 Lỳksūdēs up. 263
 Likupis 241
 Likupys 244
 Liminas 155
 Liminēlis 125
 Limšiūs, Limišiūs 69, 155, 172
 Linamarka 41
 Linamarkē 41
 Linčiōsios up. 268
 Linēlis 121
 Lynēlis 122
 Lingumā 201
 Lyniukinis 158
 Linka 102
 Linkāuka 181
 Linkavā 184
 Linkava 102
 Linkavā, Linkāuka 102
 Linkavēlē, Linkaukēlē 125
 Liņkē 61, 102, 184
 Līnkiai 36
 Liņkmenas 184
 Linmarka 41
 Linmarkā, Lirmarkā 41
 Lynūkas 193
 Linupis 121
 Lynupis 243
 Linžeris 231
 Liogē 36
 Liōlinga 142, 168
 Liōravis 168, 245
 Lypartē 95
 Lipkā 48
 Līpkus 48
 Liškiavē 63
 Liškiavis 65
 Liškiavōs up. 267
 Lytis 47
 Liubēlis 121, 143
 Liubiēčius 121, 143, 154
 Liūbina 143, 154
 Liudē 192
 Liudēkinis 164
 Liūdonas 188
 Liudvināvo ež. 263
 Liūgežeris 238
 Liūgnēs 36
 Liuīšis 64
 Liūlenčia 134
 Liūlys 66, 134
 Liūnai 36
 Liūnaitēlis 114
 Liūnāitis 78
 Liūnas 36
 Liūnēliai 114
 Liūnēlis 118
 Liūnq up. 271
 Liūnupys 237
 Liūtika 148
 Liuvynas 166
 Livintā 169
 Lizdq ež. 263
 Ližē 45, 131, 220
 Lyženā 131
 Lobā 36
 Lobas 36
 Lobnis 160
 Lobinis 160
 Lōjus 69
 Lōkauša 100
 Lokaušupis, Lōkauša, Lokaušupē 100
 Lokaušupis, Lokaušupē, Lōkauša 243
 Lōkē 63, 172
 Lokys 110, 172
 Lokys, Lōkē 31

Lokystà 100, 172
Lõkupè 228
Lõkupis 229
Lokupis 229
Lokvarçiùkè 197
Lokvartis 198
Lõlyčia, Lõlytis 142
Lõlytis 180
Lomà 36
Lomenà 59, 184
Lópè 47
Loviaĩ 36
Lõzorių up. 269
Ložupis 241
Lubakà 81
Lubēlis 121, 164
Lubinis 81, 121, 164
Lùbupis 241
Lūgaĩ 36, 155
Lūgas 36
Lūginas 155
Lūgnas 36
Lukāšius 48
Luknà 50
Luknālè 86
Lūknas 50
Lūknè 61
Luknēlè, Lukna 116, 219
Luknēlis 114 (×2), 116
Luknià 59
Lūknis 64, 185
Lukójus 185
Luksnėnų ež. 263
Lūkšabalè 246 (×2)
Lūkštas 30, 117
Lukštēlis 117
Lukštýnas 43
Lukštinè, Lukštēlè 157
Lukštýnè 43
Lukštinēlis 129
Lūkštinis 157
Lukštinis 129, 157
Lūkštų up. 267
Lūkštupis, Lukštupýs 227
Lungurālis 86
Lunguris, Lungurālis 207

Luobà 47
Luoba 47
Lúodykštis 152
Luokà 137
Luokēlis 115
Luokesaĩ 115, 137
Luokesaĩtis 76
Luõkupis 243
Luõkupis, Luoka 243
Luolēlis 114
Lupõnè 188
Lūšiaĩ 185
Lūšiaĩ, Lūšýs 67
Lūšykštis 152
Lušinè 207, 208
Lušinè, Lušinis 162
Lūšis 208
Lūšis, Lúšis, Lúšè 31
Lūšnà 185, 220
Lūšnè 185
Lūšravis 162
Lušuõtè 207
Lúšupis 229
Lùtupis 241
Lūžtupis 253
Lūžupēlis 125
Lúžupis 252

Mačėlnykas 169 (×2)
Mačiulà 41
Mačiulè 41
Mačiūniškio up. 263
Magdùsè 48
Magūlis 192
Maigų ež. 263
Maišymų ež. 263
Máiva 36
Maižiuvà, Maižuvà 211
Máizuva 103
Makýs 197
Makiukas 197
Makniūnų ež. 263
Makšarinè 162
Malakāvo up. 263
Malamóji Grābè 274
Málčius 69

- Maldēnis 133
 Maļdupis 133
 Maleišā 110
 Maleišēlē 125
 Malýnas 110, 164, 166
 Malinis 110, 164, 166
 Malinūkas 193
 Malkēsta 138
 Malkēstāitis 76
 Malkēstas 138, 189
 Malkōsnē 138, 189
 Málkūpis 138, 189
 Malmažā 258
 Malštóvė 191
 Malūndaubė 238, 256
 Malūnēlis 128
 Malūnežeris 238
 Malūngrabė, Malūngrabis 237
 Malūno up. 271
 Malūnupė 233
 Mamavýs 104, 134
 Mamėnas 104, 134
 Mamūtiškis 177
 Mandruōlis 204
 Manēlišķė 174
 Maņkūpis 241
 Mantēnis 133
 Maņtūpis 133, 241
 Marā 192
 Marcūpis 241
 Mařčežeris 245 (× 2)
 Mařcio ež. 269
 Mařcióžeris 245
 Mařciukūpis 241
 Mardōsas 48
 Margā 117, 190
 Margavōnė 41
 Margēlis 117
 Mařginis 161
 Marginýs 164
 Mārgis 65
 Margōtė 190
 Mārgūpis 243
 Markelýnė 167
 Markēlis 118, 146, 167
 Mařķežeris 238
 Markijā 146
 Mārnaka 30, 80 (× 2)
 Marnakēlē, Marnakýtė 124
 Marnakýtė 179
 Maršālkūpis 241
 Martýniškių up. 263
 Martišišķė 174
 Marūgā, Mariugė 192
 Marvēlē 120
 Masčiūkas 197
 Māsdaržis, 246, 255
 Māsio up. 269
 Maskoliūkai 195
 Māstis 197
 Māstupis 243
 Mašnēlis 121, 141
 Mašnyčiā 141
 Mataryčiā 141, 202
 Matāriškis 174
 Matarų ež. 141
 Mātiškių ež. 263
 Matraslnė 162
 Matrūnā 202
 Matūkiškių ež. 263
 Maūčiadis 54, 55, 71, 213
 Máučiuvis 54, 55, 71, 213
 Maudiklis 151
 Maudūcio up. 268
 Maudūtis 151, 210, 216
 Māuras 36
 Maušēlis, Maušiūkas 115
 Maušiaus up. 269
 Maušiūkas 195
 Maušōs rāvas 270
 Maūšūpis 241
 Mažalótė 50
 Māžas Cūdykas 12, 275
 Māžas Tabālis 275
 Māžasai Mēlýnis, Māžasai Mēlyniō-
 kas 275
 Mažasaī Pažemēlis 275
 Māžasai Siaurýs 275
 Mažasiaī ežerēlis 275
 Mažāsis Bradesēlis 12, 276
 Mažāsis rēvas 274

Mažasis upis 274
Mažeikių up. 263
Mažėlis 117
Mažeji Vagiėkai 275
Mažiklis 151
Mažiūtis 52
Mažoji ĩlma 275
Mažoji Srėoja 275
Mažoji Vingrė 275
Mažrėmo ež. 269
Mažrėmo up. 29 (×4), 269
Mažulis 51, 117
Mažupė 247, 258
Mažvėlių ež. 263
Mažvilka 182
Mėčiũnų ež. 263
Medáinis 74, 150
Medaũs Pėlkė 273
Medaũs up. 271
Medėlis 121, 155
Medėrva 136
Medikis 74, 150, 155
Mėdila 152
Mėdilas 152
Mėdinas 74, 121, 136, 155, 182
Medinė 159
Medinė Žyzdrė 276
Mėdinis 150, 161
Medinka 182
Medinupė 182
Medinupelis 123
Medsėdis 50
Medujà 152, 193, 213
Medukšna 199
Medukštėlė 126, 199
Medupys 193
Mėdus 69
Meduvis, Meduvys 213
Meduvys 112, 193
Medvėkas 112, 213
Mėdžialenkės ež. 263
Medžiotė 190, 192
Medžiũikė 192
Meiėškių ež. 263
Meikšterinėlis 121
Meilũdė 192

Meilupis 192
Meiluėkių ež. 263
Meištupys 244
Mėkla 45
Mekšrinė 158, 162
Mekšrinis 158
Mekšriũkas 195
Mekšrũpis 229
Mekšrũtas 211
Meldinis 157
Meldynių up. 271
Meldyno Kaĩpas 273
Meletinė 156
Meletinėlė 127
Meletinis 156
Mėlyniõkas 186
Mėlėnis, Mėlėynė 161
Mėlėynis 65
Mėlmentas 135
Mėlėnyčbalis 238
Mėlėnyčėlė 128, 197
Mėlėnyčėlės up. 271
Mėlėnyčios up. 271
Mėlėnyčiũkė 197
Mėlėnyčravis 237
Mėlėnyčupis 235
Mėlėnytėlė 128, 177
Mėlėnytėlės up. 271
Mėlėnitiėkis 177
Mėlupis 248
Mėlupis, Mėlupys 248
Mėndrežeris 238
Meĩkas 50
Meĩkupių up. 263
Menkũtis 209
Mentũrė 207
Meráitis 76
Mergėlės Akėlės 273
Mergežeráitis 76
Meĩgežeris 197, 238
Mergežeriũkas 197
Meĩgintakis 237
Meĩgiėkių ež. 263
Mergõs up. 271
Meĩgupalis 88

Meřgupelis 123
 Meřgupis 235
 Mergupys 237
 Mergutrakė 238, 247, 257
 Mergutrakio eř. 263
 Meřgvagis 237, 256
 Merkėlis 114
 Merkys 66, 184
 Meřkmenys, Merkmenai 184
 Merkėiřkių eř., Baćkiřkių eř. 263
 Merřtakis 82
 Mėřkalizdis 231, 246, 255, 280[■](×2)
 Meřkarųsis 231, 246, 256
 Mėřkaupis 246
 Mėřkavartė 231, 246, 257
 Meřkerėlis, Meřkerukas 129
 Meřkerukas 195
 Mėřkinas 31, 155
 Meřkinė 158
 Meřkinis 158
 Meřkubalė 231, 247
 Mėřkupė 228
 Meřkupė 240
 Mėřkupas 229
 Meřkųpis 229
 Meřkupys 230
 Meřkųtis 209
 Meřkųtupis 241
 Metelys 124
 Metelytė 179
 Mėziavà, Mėziaukà 102
 Mėzià, Mėžė 102, 217
 Mickiřkė 174
 Mickupis 241
 Mićiųnų eř. 263
 Midegà 106
 Midùlis, Midolkà 106
 Miegōs ūpė 190
 Miegōtas 190
 Mielava 102
 Mielupis 102
 Miėstupis 235
 Miežintà, Miėžiřkis 169
 Miežionių up. 263
 Miežių eř. 263
 Miėžupis 169
 Miguliukas 197
 Michiėjaus ūp. 269
 Mikaliřkės eř. 263
 Mikasà 179
 Mikasà, Mikasa 95
 Mikėiřkė 177
 Mikieliřkių eř. 263
 Mikytà 95, 179
 Miklinys 165
 Miklovo eř. 269
 Miknaićių eř. 263
 Mikniřkis 174
 Miksupys 244
 Mikųćių up. 269
 Milařaitis 76
 Milařiřkė 174
 Milařius 96
 Milćiupė 240
 Milćius 69
 Mylė 96, 162, 190, 208, 216
 Mylinė 162
 Miliōtė 190, 208, 216
 Milys 190, 208
 Miliuřà 208
 Miliuřėlė 113
 Miltaujà 98
 Miltupis 98, 235
 Milupė 208
 Milvydiřkis 174
 Milvydo eř. 269
 Milžino Kāpas 273
 Milmainių eř. 263
 Minaga 72
 Minākalnio eř. 263
 Minavà, Miniaukà 102
 Minćia 207, 217
 Minćiųnų up. 263
 Mineiķis, 108, 109
 Minėlis 72, 108, 130
 Minià 47, 72, 102, 108, 130, 146
 Miniauka 181
 Minija 146, 148
 Minija, Minė 47, 102, 147
 Miniko up. 269
 Miniřkės 174
 Miniūniřkis 177

Minkēliu ež. 263
 Mirēlis 130, 204
 Mirgalas 11
 Mirglonas 188
 Mirgū ež. 188, 263
 Mirkyklē 151
 Miruōlio up. 12, 268
 Miruōlis 130, 204
 Misakē 82
 Misēlišķē 174
 Misupis 82, 241
 Mišeīkbalis 246
 Mišeīkis 108, 109 (× 2)
 Mišiškiu up. 263
 Miškinis 161
 Miškiniu ež. 263
 Miškupalis 88
 Mišupē, Mišupis 241
 Mītupis 212
 Mītuvā 212
 Mītuva, Mītva 212
 Mītva 213
 Mižāvas 103
 Myžēklis 112
 Mýžravis 252, 256
 Myžupālis 88
 Mýžupē 252
 Mižupēlis 130
 Mižupis 103
 Mýžupis 112, 212, 252
 Mižupys 103
 Mockavēlē 126
 Mōckupis 241
 Mockupys 244
 Mólaina, Mólana 73
 Mólbedis 36
 Mólbestis 36
 Móldaubis 238
 Mólē 36, 73, 220
 Molētiškis 174
 Móliakalnio up. 268
 Mólina 154
 Molynē 39
 Móliupē 233
 Moliupē 233
 Móliupis 73, 154, 235
 Molkasā 36
 Mólkasis 36
 Molkasys 36
 Molupalis 89
 Molupē 233
 Molupēlis 130
 Mólupis 235
 Molupys 237
 Mominys 165, 177
 Mominiškis 177
 Momys 165, 177
 Monāitis 76
 Mōrkavas 103
 Mōrkavo up. 268
 Mōrkē 103
 Mōrkiškē 174
 Morkišķis 174
 Mōrkiškiu ež. 263
 Morkūnupis 241
 Morkušķis 209
 Moterā 136 (× 2), 177
 Moteriškē 177
 Mótertis 136
 Motiējiškis 174
 Motiejišķis 174
 Mozūras 48
 Mūčēlnykas 169
 Mūdrakalnis 246
 Muilinē 159
 Mūlkē 61
 Mukriškē 177
 Mūkuškis 209
 Muļķiškēs Skardēlis 273
 Muļķiškis 174
 Mūmelis 122
 Mundūtis 210
 Munēlis 114, 117
 Murgālis 88
 Mūrġaupelis 88, 123
 Murmiškis 174
 Murmusēlis 129
 Mūsē 31, 116
 Musē, Musiā 31
 Musēlē 116
 Musiā 116
 Musinē 158
 Musinis 158

Musteikā 107
 Mūšā 45, 111
 Mūšėjus 111
 Mūšēlē 113
 Mūšiā 111, 223
 Muštinis, Muštinē 161
 Mutēnē 132

 Nabaraučiznos ež. 263
 Naciūnų ež. 263
 Nagā 47
 Naidū ež. 263
 Naktekē 253
 Nakvynlieknis 238
 Nālija 146, 190
 Nālošas 146, 190
 Namaitiškis, Nemaitiškis 177
 Napiriaī 217
 Narakēlis 114
 Narakys 82
 Narañtis 82, 93, 96, 197
 Narasā 93, 96, 164, 210
 Narbūčiu ež. 263
 Nárbuto ež. 269
 Narėpų up. 263
 Narinis 164, 188, 210
 Narkūnų ež. 263
 Narmanšakē 246, 256
 Narmona 188
 Naročiukas 197
 Nařštopis 235
 Narřtopys 237
 Nartakū ež. 263
 Nařtavalkis 129, 246, 247, 256
 Nartavēlē 129
 Narteikupis 241
 Naručionių ež. 263
 Narūtis 82, 164, 210
 Narvilo ež. 269
 Naūdaržis 251, 256
 Naudiņģis 168, 189
 Naudōris 168, 189
 Naudōrius 189
 Naūdupis 189, 212
 Naujādvario ež. 263
 Naujāsodis 251, 252, 256

 Naujienōs ež. 263
 Naujōkpievis 246
 Naujokū up. 263
 Naūlankis 251, 256
 Naulupys 244
 Naūsupē 254
 Naūsupelis 117
 Navā 121, 187
 Navadukas 195
 Navasiōlkų ež. 263
 Navikų ež. 263
 Navikū ež. 263
 Naviniņkų ež. 263
 Nēčeskas 216
 Nečiūnų ež. 263
 Nedējā 111, 168
 Nedingis 111, 168
 Negāsčius, Nigēstis 97
 Nekačiā 217
 Nekelpā 216
 Nekriōšiškē 174
 Nekulā 216
 Nemajūnka 181
 Nēmanas 202
 Nemenčēlis, Nemenčinukas 114
 Nemenčiā 217
 Nemenčinukas 195
 Nemēža 217
 Nemylas, Nemylā 216
 Nemunaītis 76
 Nēmunas 28, 29 (× 4), 180, 202
 Nemunēlis 114
 Nemunēlis 125
 Nemunykštis, Nemnykštis 152
 Nemunynas 180
 Nemunynas, Nemanynas 166
 Nemuniņka 180
 Nemuniukas 193
 Nēmuno up. 258
 Nēndrē 30
 Nendrinē 129, 157, 220
 Nendrinēlis 129
 Nendryno up. 271
 Nendrynupelis 12
 Nēndrių up. 271

Néndrupis 219, 227
 Nēniņš up., Nēnupis 259
 Nēnupē 240
 Nēnupis, Nēniņš upēlis 241
 Nēpērā 217
 Nēpēras 217
 Nēpiriāi 217
 Nēprēkštā 112
 Neremā 217
 Nerēpa 217
 Neretā, Neretēlē 139
 Neretēlē 127
 Neris up. 258
 Nerinis 164
 Neris 64, 139, 164, 182
 Nerys 66, 139, 164, 182, 190, 217
 Nērka 182
 Nerōtis 190
 Nesēkē 61
 Nestrēvantys, Nestrēvis 216
 Nešinavas 104
 Netēčius 217
 Netiesā 59
 Netiesēlis 126
 Netiēsis 59, 65
 Nevadā, Nēvadas, Nevadukas 216
 Nevardā 216
 Nēvardas 216
 Nevēdžia 217
 Neveiglas 217
 Nevēlis 121
 Neveržēlis 127, 129, 216
 Nevēža 217
 Nevēža, Nevēžēlē 217
 Nevēžē 217
 Nevēžēlē 127
 Nevēžis 217
 Neviedē 217
 Neviedis 218
 Niāduva 212
 Niauduvēlē 125
 Niāuka 58
 Nibrinē 162
 Nibudēlis 126
 Niedā 199
 Niēdulē 199
 Niēdulis 200
 Niedūs, Niēdis 69
 Nigēstis 138
 Nykā 58
 Nīkājā 80
 Nīkājas 80
 Nīkājē 80
 Nīkājis, Nīkājas 80
 Nīkājus, Nīkājā 81
 Nykis 64, 80
 Nykūtē 209
 Nyležeris 254
 Niūriškis 177
 Nižis 212
 Nyzuva 212
 Nočēlē 117
 Nōdežeris 245
 Nōniškis 177
 Nōnupis 177
 Nopaitys, Nōpaitis 79
 Norālis 88, 209
 Noreikių ež. 263
 Noreikupē 240
 Nōrkiškis 174
 Norkupiukas 197
 Nōrtupis 242
 Noruišiu ež. 267
 Norūņu ež. 12, 263
 Nōrupis 88
 Nōrušas 48
 Norušupē 240
 Nōruta, Nōrupis 209
 Nōsas 214
 Nosvaitis 76
 Nosvē 214
 Notā 146
 Nōtē 177
 Nōtē, Notijā 47, 135
 Nōtera, Noterā, Noteris 135
 Noteris 136
 Notijā 148
 Notijā, Nōtē 146, 147
 Notiškis 177
 Notrrynē 43
 Nōva 131, 139
 Novēlē 113

- Novenā 131, 139
 Nōvetas 139
 Nudēikiškis 177
 Nūdis 177
 Nulanda 91
 Nulandas 91
 Numikē 150.
 Nūogis 65
 Nūotaka 36
 Nuotakēlē 128
 Nūotakinē 159
 Nūotakos up. 271
 Nūoteka 36

 Obelē 146
 Obelijā 146
 Obelynālis 87 (× 2)
 Obelinē 157
 Obelynēs rāvas 272
 Obelynupis 87
 Obelis 146
 Obelýtē 179
 Obēliū ež. 263
 Obeliūpē 226
 Obēlteka 253
 Obelūpis 227
 Obýlas 153
 Odmuō 184
 Olaujē 98
 Ōnciuškis 209
 Ōnupis 242
 Ōnusupis 242
 Ōplankio ež. 189, 264
 Opnyčravis 237
 Ōporas 189
 Ōpstainē, Opstainēlē 74
 Opstainēlē 127
 Opšrijā 146, 148, 207
 Orijā 146, 185
 Orijos up. 268
 Orýs 146, 185
 Orójus 185
 Ošupis 252
 Ošvenčią 254
 Óžainis 74
 Óždaubis 232

 Ožēliškē, Oželýtē 174
 Oželýtē 179
 Oželiū ež. 264
 Ožiaraištýs 232, 247, 255
 Ožiškis 174
 Óžkabalis 232, 246, 256
 Ožkābalis 232, 246
 Ožkabiliū ež. 264
 Ožkābaliū up. 269
 Ožkāklē 232, 257
 Óžkalaukis 232, 246, 255
 Óžkalnis 232, 255
 Óžkaraisčio up. 268
 Ožkinis 158
 Óžkupis 229
 Ožkupýs 230
 Óžnugaris 232, 256, 280 (× 2)
 Ožnugarýs 232, 256
 Óžputē 74
 Óžragis 232
 Óžupelē 122
 Óžupelis 123
 Óžupis 74, 229

 Pabalýs 222 (× 2)
 Pabališkis 175
 Pabálnēs 264
 Pabāmbis 219
 Pābezninkiu ež. 264
 Pābijočiu ež. 264
 Pabiržytē 222
 Pabiržupē 218
 Pabrastē 218
 Pābrastis 222
 Pabrastýs 222
 Pacéikinēs ež. 264
 Pačiauška 45
 Padaraī 47
 Pādaubis 222
 Padaugalāitis 79
 Padēgēliū ež. 264
 Padēgēliū up. 264
 Padegýs 219
 Pādegla 219
 Padēlē 219
 Paderkšýs 219

Padóbris 219
Padrobšys 219
Padruskupys 218, 219
Padubė 218
Pādublaukis 219
Padumburė 222
Padvarinis 161
Padvarys 222
Padvariškių ež. 264
Padvarniņķų ež. 264
Paežerėlė 221
Paežerėlio ež. 264
Paežerėlių ež. 264
Paežerio ež. 264, 267
Paežerys 222
Paežerių ež. 264, 267
Paežerių ežrk. 264
Pagaigalė 219
Pāgalio ež. 269
Pāgardenis 219
Pagavėniškio ež. 264
Pagėgių ež. 267
Pāgeležnyčia 143, 219
Pagėrvis 219
Pagilbrastis 219
Paglėveris 219
Pagluosnis 222 (× 2)
Pāglūštės ež. 264
Pagojės ež. 264
Pagōjis 222
Pagōjus 222 (× 2)
Pagojū up. 264
Pagrāižymas 154
Pagraižis 219
Pagrandà 41
Pagrandėlė 128
Pagrandōs up. 268
Pagraužys 218
Pāgrebentė 219
Pagreitys 219
Pagriāumėlė 219
Pagróblės up. 268
Paguľbis 219
Pagūrys 219
Pagužė 219
Pailgabradyš 218

Paiņdrupis 219
Paislė 219
Paitėlė 118
Pajvodys 219
Pažyius 219
Pajāurinė 159
Pajāurupelis 123
Pajuodlaukis 219
Pajuodupys 218
Pajūrėlis 128
Pajūrgiškių ež. 264
Pākalas 45
Pakaliūkas 193
Pakalnāitis 78
Pakaľnė 36
Pakálnės up. 271
Pakalnis 161
Pakālnis 65
Pakaľnis 65
Pakalniškių ež. 264
Pakalniškių up. 264
Pakamūnė 219
Pakapinė 159
Pakapinis 161
Pakapinys 165
Pakāršuvė, Pakāršupė 219
Pākasas 41
Pakelinis 161
Pakelių Pīevų up. 272
Pakėršis 220
Pakinėlis 114
Pākinis 164
Pakirsnių ež. 264
Paklūonis 222
Pakojys, Pākojis 218
Pakriāukliai 220
Pakriaušė 222
Pakriaušinis 161
Pakriāušis 222
Pakrikštė 220
Pakriūgė 220
Pakriūtė 222 (× 2)
Pakrokšlė 220
Pakuľtė 220
Pakumpė 220

Palà 36, 73, 91, 111, 188, 189, 192, 208,
 223, 225
 Palaidžià 45
 Palaīdžiupis 235
 Palaīkis 73
 Palangà 91
 Palangālè 86
 Pālankio Skaīrdžius 273
 Palašē 218
 Palatkiai 220
 Pālazdijis 218
 Pālazdynē 222
 Palčiu up. 268
 Palēja 111, 192, 208
 Palēkių ež. 264
 Palémpis 220
 Paléndrē 222
 Palieknē 222
 Palieknēs 222
 Paliepēs up. 271
 Paliepinis 161, 221
 Paliepių up. 271
 Palindiškių ež. 264
 Paliūdiškis 177
 Paliūnē 222
 Paliūnys 222
 Paliūniukas 193
 Paliūnų ež. 264
 Paliūtē 210
 Palizālē 86, 220
 Paīkiotas 190
 Palminys 219
 Palōnas 73, 91, 111, 188
 Palōnis 189
 Pālšinis 161
 Palšinis 161
 Pālšis 65
 Paīšupis 248
 Pāltis 45, 220
 Paltupalis 86, 89
 Paludis 192
 Palukna 219
 Palūkšnē 220
 Palušē 208
 Pāmačiupē 220
 Pamarkēlis 127
 Pamarkys, Pamarkēlis 222
 Pāmarkupelis 123, 221
 Pāmeldutiškis 218
 Pamelnyčys 222
 Pamierio ež. 264
 Pamóliakalnis 218
 Pamolys 220
 Panaminis 161
 Panamių up. 271
 Pāndenis 133, 222
 Panéndrynē 220
 Paneržys 220
 Panōlē 219
 Panuotekis 218
 Papāltis 220
 Papanarys 218
 Paparčià, Papaščius 59
 Papaščius 69
 Papārstas 95
 Papartynē 44
 Papeklys 218
 Paperlojys 218
 Papievių up. 271
 Papiliakalnių ež. 264
 Pāpis 95
 Papiškis 162
 Papiškių ež. 264
 Paplingis 254
 Paplušinys 220
 Papriemenis 220
 Paprūdē 222
 Paprūdē 222
 Pāprūdžiai 222
 Pāptekis 218
 Papunē 220
 Parà 146, 213
 Pāragupelis 123, 220
 Paragupys 218, 220
 Paraistys 222
 Paraitupis 220
 Paramāvietē 239, 246, 256
 Paravinis 161
 Parijà 146, 148
 Pāringužēs ež. 264
 Paropēlē 126

Parstokas 186
Parsvétaitis 76
Parsvėtas 95, 140, 141
Parsvėtis 140
Paršėlis 121
Pašėzeris 121, 230 (× 2), 231
Pašūpis 229 (× 2), 230
Paršupys 230
Parūdėnys 220
Parva 213
Pasamānė 220
Pasamanys 220
Pasėkys 220
Pasėnių up. 271
Paskāistis 218
Paskarbė 220
Paskařdė 222
Paskuītinis 51
Pasliukinė 162
Paslótis 162, 190
Pāslupis 162, 190
Pasmōdu ež. 267
Pasōdėiris 221
Paspaūdė 220
Pāspitris 220
Pastovėlis 126
Pāstovis 41
Pastovys 41
Pastraujā 220
Pāstrėkynis 219
Pastruogis 220
Pāsvālio ež. 264
Pāšakarnis 220
Pašakinis 164
Pašakys 164, 220
Pāšaltenis 222
Pašaltenys 222
Pāšaltinis 222
Pāšaltuonė 220
Pāšaltuonis 220
Pašāltupis 220
Pašaugžlys 219
Pašaugžliukas 193
Pašaulė 218
Pašeškiai 220

Pāšydrupis 218, 220
Pašėkštupis 220
Pašilė 222
Pāšilinis 164
Pašilinis 161
Pāšilis 222
Pašiliškis 175
Pašilių ež. 264
Pašyvis 218
Paštėlis 114
Pašvelnys 220
Pašvinys 165, 220
Patalkupys 221
Patāšinės ež. 264
Patekmys 218
Pātyralis 219
Patrakė 222
Pātrivagis 221
Patvorinis 161
Pāukojė 218
Paūkščio ež. 271
Paukštė 47
Paūkštankis 232, 256
Paūkštupis 229
Paulėnka 135
Paulikravis 244
Pauosintys 218
Paupeliai 222
Paupelis 222
Paupelys 222
Pāupis 222
Paupys 222
Paurupė 240
Paurvis 222
Pautiėnė 144
Paūtupis 144, 235
Pāvadalis 221
Pavalkys 222
Pavarā 221
Pavarlys 221
Pavārnis 221
Pavarstupis 218, 221
Pavėrksmė 222
Pavėrsmė 222
Paversmiai 222
Paversmiai 222

Pavérsmis 222
 Pavygrýs 218
 Pavijíné 164
 Paviļpé 221
 Pavinkšnabalis 221
 Pavinkšné 222
 Pavinkšně 222
 Pavinkšnis 222
 Pavinkšnýs 222
 Paviržupé 221
 Pavúosvaidis 221
 Pazélvés ež. 264
 Paželmenýs 221
 Pažemēlis 129
 Pažemēnis 221
 Pažemenýs 221
 Pažemýs 129, 221
 Pažerēlės ež. 271
 Pažiemýs 221
 Pēčežeris 245
 Pečiáuskų ež. 264
 Pečiškás 172
 Pačiūlpis 242
 Pečiurēlis 121
 Pēčvieta 257, 280
 Pēčvieta, Pēčvietis 238
 Pēdāmē 41, 90
 Pēdē 90, 223
 Peičiupis 242
 Peikēnis 133
 Peikis 133
 Peklā, Peklýnē 41, 87, 171
 Peklālē 87
 Pekllē 118
 Peklīkē 87, 150
 Peklýstā 171
 Pelā 36, 100, 111, 137, 172
 Pelākis 82
 Pelakýs 82
 Pelēdinis 158
 Pelēdravis 231
 Pelēdskynimis 232, 255
 Pelēdupis 230
 Pelekā 111, 112
 Pēlekas 111, 112, 188
 Pelekōnas 188
 Pelesā 136
 Pelēšiškių up. 264
 Peliāūsis 100
 Pelyšā 100, 111, 137, 172
 Peliūniškēs 177
 Pēlkupis 235
 PeĪkupis, Pelkupyš 235
 Pelūtupis 242
 Pempīkē 150
 Peneikiškāitis 77
 Peneikiškēlis, Peneikiškāitis 126
 Peneikiškis, Paneikiškis 177
 Pentālē 86
 Pentūtē, Pentalē 209
 Peřbedē 223
 Perčiniškis 177
 Perdaliūkas 193
 Perkādas 41
 Perkalýs 67
 Pėrkasas 41
 Peřkasas 41
 Perkasas 41
 Pėrkaso ež. 271
 Pėrkasupis 235
 Peřkulas 41
 Perkulē 41
 Perkūnravis 237
 Perkūnupis 235
 Pėrkuolas 41
 Pernavā 187 (× 2)
 Pernava, Naulupyš 103
 Pėrnokē 187 (× 2)
 Perpedis 223
 Persantē 230
 Peřsas 112, 140, 230 (× 2)
 Pėrsēdupelis 123
 Pėršaukštis 99
 Peřšēkē 99, 112, 121, 132, 187
 Peřšokšnā 99, 187, 230
 Peřšokšnaī 132, 187
 Peřūnas 45
 Peštīkis 150
 Peštýs 150
 Petešā 138
 Petrašiūnka 181
 Petriēnēs up. 269

Petriōšiškio ež. 264
 Petriškis 174
 Petroniškis 174
 Petroniū up. 269
 Pētrupis 242
 Pežū ež. 264
 Piaūnė 41
 Piaunėliai 118
 Piaunėlis 118
 Piaunės up. 271
 Piauniaī 41
 Piaūnis 41
 Piaunys 41
 Piaūnupelis 123
 Pienaujā 98
 Pieniā 98
 Pīeravis 223
 Pieriškių ež. 264
 Piėskinė 159
 Piėstinė 162
 Piėstupys 162
 Pieštuvėnu ež. 267
 Piėštėvė 214
 Piėtupis 214
 Piėtvė 214
 Pievinis 161
 Pievys 58, 67
 Pievupalis 88
 Pievupis 235
 Pievupys 237
 Pigūitis 51
 Pijūosas 48
 Pikčiūkas 195
 Pikdaubis 251
 Pikeliškių ež. 264
 Piktakmenis 251, 256
 Piktežerālis 89
 Piktežeris 250
 Piktiltis 251
 Piktupė 247
 Piktupė 247
 Piktupis 248
 Piktūpis 248
 Pylā 41
 Piladis 71
 Pilaitis 79
 Pilāsius 71, 79
 Pilėlė 71, 79, 120
 Piliakalnio ež. 271
 Piliakalnio up. 271
 Piliakalnis 41
 Pylimas 41
 Pylimėlis 128
 Pilėkė 61
 Pilkiškių up. 267
 Piltyna 166
 Piltsupalis, Pilstupis 166
 Pylupalis 89
 Pilupis 120
 Pilvė 36, 168
 Pilvinas 155, 168
 Pilvingis 168
 Piningius 69
 Pintakis 82
 Pipiriškis 174
 Pipiro Dirvonas 273
 Pyplys 32
 Pyrāgių ež. 267
 Pyrāgupis 242
 Piřčežeris 238
 Pirčiūkas 195
 Piřčiupis 235
 Pirčiupys 237
 Piřdė 120, 195
 Pirdėlė 120
 Pirdūkas 195
 Pirkalnio ež. 268
 Piršenas 132, 230
 Pirtėlupis 235
 Pirtinis 161
 Pirtūkas 197
 Piřtupis 197
 Piřėlė 117
 Pyvesā 137
 Plačiōji 51 (× 2)
 Plačiūkė 197
 Plāčiuva 212
 Plāškartas 95
 Plāškuotas, Plīskartas, Plāškurtas 206
 Plaštakā, Plaštakėlė 81
 Plaštakėlė 127

Plaštakōs ež. 81, 264
 Plātelių ež. 264
 Plātonē 189
 Plātonis, Plātonē 189
 Plātravis 249
 Platūkē 197
 Platūlis 51
 Platumà 41
 Plātumas 41
 Platupys 189
 Platupys, Platūpis 249
 Platupiukas 193
 Plātusai 51
 Platvagē 249, 256
 Plaukinys 165
 Plaūkupis 165, 252
 Plaūstupelis 117
 Plaušēlis 121
 Plaušinė 121, 159
 Plaušinis 161
 Plaūšmirkis 253
 Plavēlė 113
 Plavēlis 114
 Plavys 67, 223
 Plāvos up. 223
 Pleikupis 243
 Plepikē 149
 Plēškas 60
 Pliausys 68
 Pliauskinių ež. 268
 Plienupaitis 76
 Plikupelis 123
 Plýnas 50
 Plinkšių ež. 264
 Plýnupelis 123
 Plýnupis 248
 Plomėnų ež. 264
 Plónė 61
 Plótas 36, 121
 Plotēlis 121
 Plúdžežeris 238
 Plūmpių ež. 264
 Plúnksnupis 235
 Pluotinālis 88
 Pluvijà 146
 Póažvintė 223
 Pōcupis, Pocupys 242
 Pōčiupis 242
 Pokáiminis 161
 Pokēnės ež. 264
 Pólekis 112
 Pólymas 36, 112, 129, 154
 Polymēlis 129
 Politiškių ež. 264
 Poplava 223
 Póraraitis 254
 Pōškupalis 89
 Pōškupis 242
 Poškupis 242
 Povilēlis 128
 Povilnis 223
 Prabaudà 223
 Pracapólės ež. 264
 Prādagas 39, 40
 Pradegāupė 223
 Prāgaišas 60
 Pragalvys, Prāgalvis 223
 Pragulbà 223
 Pralūgas 39, 40
 Pramūšis 223
 Prañckupis 242
 Pranelgēlis 126
 Pranėlgis 131
 Prapālė 223
 Praplėšimas 154
 Prapultis 45
 Prapūntas 223
 Prāpuola 45
 Prauslių up. 264
 Praustuvė 41
 Prāvalas 223
 Pravārta 59
 Pravažus k. 69
 Pravienà 144
 Praviršūlis 51
 Pražuvà, Pražuvikė 213
 Pražuvikė 149
 Preikšupis 242
 Pridūpelis 123
 Priėbūdis 223
 Priėglius 69
 Priėgodas 223

Prienlaukio ež. 264
 Prienravis 244
 Prienų ež. 267
 Prienupė 240
 Priešginis 224
 Pritinas 155
 Priūdūpis 235
 Prōčkų ež. 264
 Provažėlė 128
 Prūdai 36
 Prūdas 36, 152
 Prūdavykščiai 152
 Prūdbalis 238
 Prūdėliai 118
 Prūdėlis 118
 Prūdgalė 238, 257
 Prūdgalis 238, 255
 Prūdykščius 151
 Prūdymai 154
 Prūdentakis 237
 Prūdo up. 271
 Prūdu up. 271
 Prūdupė 233
 Prūdupė, Prūdupys 233
 Prūdupelis 123
 Prūdupėlis 126
 Prūdupis 235
 Prūdupys 237
 Prūtas 45
 Prūtėlė 113
 Pūčkežeris 238
 Pūčpurvis 246
 Pūgžlinis 158
 Puikiškė 174
 Pukėlis 121
 Pūkinė 121, 157
 Pūknūpis 243
 Pūkravis 228
 Pullmas 154
 Pumpuriūkas 194
 Punėlė 115 (× 2)
 Punkinaitis, Puikinaitis 76
 Pūnkinas, Puikinas 155
 Pūnsko ež. 264
 Puñtas 223
 Punžupys 244
 Puodašikinis 164
 Puōdūpis 235
 Puōdžių ež. 267
 Puōdžiupelis 123
 Puōkė 30
 Puōkupis 227
 Puplesinis 156
 Pupójai 44
 Pupšių ež. 264
 Puriōngriovis 244, 256
 Puflė, Spuflė 30
 Pūrliaupelis 123
 Purōniškis 174
 Pūrupis 242
 Pūrupis 242
 Pūrupys 244
 Puřvas 36
 Puřvė 63, 116
 Purvėlė 116
 Puřviai 65
 Purvynas 39
 Purvinė 159
 Purvinis 161, 180
 Puřviniškiai 177
 Purvinka 180
 Puřvis 66
 Pusiāulieknis 254, 256
 Pūstāšilė 251, 252, 257
 Pūstauniņkas 169
 Pūstežeris 250, 251, 256
 Pūstoška 41
 Pūsupis 235
 Pušāragis 228, 246
 Pušynė 43
 Pušynėlis 128
 Pušyno ež. 271
 Pušynūpis 235
 Pušų up. 271
 Pūtiniškių ež. 264
 Pūtkaus ravėlis 270
 Putnūpys 244
 Putrāravis 245, 246
 Pūtrinė 159
 Pūtrinis 164
 Pūtrinis, Pūtrinka 164
 Puziniškis 174

Rācintakis, Račiņtakis 244
 Račiupys 244
 Radeikis 108, 109, 210, 211
 Radliškių ež. 264
 Rādiškis, Rādiškē 175
 Radūtē 210
 Radūtis 108, 201, 210
 Radvilos up. 269
 Radžiūnų ež. 264
 Rādžiupis 242
 Ragaīšinė 156
 Ragaīšių up. 264
 Ragaīšupis 242
 Rāgana 45
 Ragānaraistis 239, 246
 Ragānē 279
 Bagānē, Rāganē 63
 Raganūpē 233
 Raganupē 233
 Ragaudā 97, 191
 Ragažēlē 125
 Ragažius 45
 Rāgingē 168
 Ragōžē, Ragōžis 191
 Ragōžis 191
 Raguōlis 204
 Raguoliukas 194
 Ragupē 168, 233
 Rāgupis 163, 220 (×2), 235
 Ragupys 237
 Raguva 39, 97, 168
 Raguvoš upālis 271
 Raguvoš up. 271
 Raibēnių ež. 264
 Raīnupis 242
 Raīšbalē 238
 Raistēlis 118
 Raistežeris 238
 Raīstinis 161
 Raistinis ežeriukas 274
 Raīsto ež. 271
 Raišių ež. 264
 Raišiulā 199
 Rāišupelis 115
 Rāišupelis, Raišupē 115
 Raišupis 212
 Raišuvā, Raišiulā 212
 Raizgių ež. 264
 Raižē, Reižē 61
 Raižys 66
 Rakatanskų ež. 264
 Raketālis 88
 Rākija 146
 Raklys 146, 183
 Rakščiōji Grovā 274
 Rakštelinis 162
 Rakštinis 164
 Rākštupis 164
 Ramaičiukas 194
 Ramāitis 77
 Ramanavōš ež. 264
 Ramaulē 188, 203
 Ramingēs pv. 168
 Rāmis 65, 186
 Ramytē 179, 185
 Ramōčia 185, 186, 188
 Ramojēlē 125
 Ramōjus 185, 202
 Ramōnas 188
 Ramōniškių ež. 264
 Ramōno ravēlis 270
 Ramošiā, Ramošā 190
 Ramošius 190
 Ramovupē 233
 Raīntinis 164
 Ramuliškis 177
 Ramūnē 202
 Ramūnis, Ramūnē 202
 Ramūnta, Romūnta, Ramūlta 203
 Rāndiškēs ež. 264
 Ranguvēlē 129
 Rasēika, Raseikā, Rasupis 107, 109
 Rastinis 164
 Rāstupis 164
 Rašēlē 113
 Rašys 150
 Rašytinė 159
 Raštikis 150
 Rāštupē 150
 Raštupelis 123
 Ratā 47
 Ratatiškis 177

- Rātkupis 242
 Rātņycia 143
 Ratuōkliškio ež. 264
 Rātupis 143, 235
 Raūčiakas 82
 Raudà 50, 88, 133, 137
 Raudālis 88
 Raudenýčia 141
 Raudēnis 133
 Raudesà 137
 Raudinis 158, 197
 Raudiniūkas 197
 Raudýs 67, 137
 Raudonaite 75
 Raudóna upēlē 274
 Raudōnē 61
 Raudonēlē 127
 Raudōnis 189
 Raudónkalis 251, 256
 Raudónojo Dvāro ež. 264
 Raudónpelkis 251, 256
 Raudōnupē 247
 Raudónupelis 123
 Raudónupis 248
 Raūdupalis 89
 Raūdupis 248
 Raukētà 140
 Raukštupýs 244
 Raūsvē 61
 Raūškas 52
 Ravaī 36
 Ravālis 87
 Rāvas 36, 87
 Ravēlis 118
 Ravinis 161
 Ravū up. 272
 Ravupis 235
 Ravupýs 87, 237
 Rāžē 204
 Rāžuolē, Rāžuolis 204
 Rāžuolis 204
 Ražupēlis 130
 Rēčkupis 235
 Rēgupelis 123
 Reiskiū ež.*264
 Reizgupaitis 76
 Reizgupis 242
 Reižežeris 254
 Reketijà 88, 146, 148
 Reketijos ež. 264
 Rēkijāvas 103
 Rēkývos ež. 264
 Rēkstinas 155
 Rekstýs 66, 139, 155, 214
 Rēksvē 214
 Reñtis 164
 Remtūs 69, 217
 Reñdiškis 177
 Rēnēlis 121
 Reñgē 129
 Rēpēs Daubà 217
 Rešketà 139
 Reškētis 139
 Retēnē 132, 166
 Retýnas 132, 166
 Retūpē 132, 166, 247
 Rēvas 36
 Revēlis 119
 Revuonà 204
 Rezgýs 66
 Rēžgaliū ež. 264
 Rēžupalis 89
 Ribà 41
 Ribnikas 169
 Ridikupē 240
 Riebežeris, Rēbžeris, Rebežio ežeras
 250
 Riebgalýs 251, 256
 Rykijà 146
 Rikinē, Rikio up. 156
 Rykštýnas 43
 Rykštýnē 43
 Riliškis 175
 Rimantiškis 175
 Rimašē 96, 149, 206
 Rimēnu up. 264
 Rīmietis 144, 206
 Rimka, Rimkažeris 48
 Rimkaī 50
 Rīmščikas 149
 Rīmšiškē 175

Rimšiškė 175
 Rimšulys 201
 Rimšupis 149
 Rimšupys, Rimšulys 244
 Rimšupis, Rimšupys 242
 Rimúošė 96, 144, 206
 Rimùtinis 156
 Rynà 120
 Riñdė 177
 Rynėlė 120
 Ringa 59
 Ringalė 86
 Ringaùtinė 159
 Ringė 61, 191
 Riñgė 61, 120, 191, 215
 Ringė 61
 Ringėlė 120
 Ringėlis 121
 Riñgis 64
 Ringys 66, 191
 Ringovė 191
 Ringóžis 191
 Ringožys 191
 Riñgupalis 89
 Riñgus 69, 212
 Riñgus, Ringà 68
 Ringuvà 104, 212
 Ringùžė, Riñgužė 215
 Ringužis 215
 Ringužis, Ringužys 215
 Riñkupalis 89
 Ripeikių ež. 264
 Ryškupis 242
 Rištàkas 82
 Rytupėlis 127
 Rituškė 209
 Ritùškis 209, 215
 Robatà, Robàtė 97
 Rōčiaus up. 269
 Ročkių ež. 265
 Rōčkupis 242
 Ródumas 201, 202
 Ródūnia 201
 Ródūnia, Ródūnė 203
 Rokiškėlių ež. 265
 Rōkiškiai 175
 Rōkklonis, Svirklonis 246
 Rokū up., Rōkupis 259
 Rōkupė 240
 Rōkupis 242
 Rōkupis, Rokū up. 243
 Rolių ež. 265
 Rōmara 94
 Romàtas 94, 97, 170
 Romatas 97
 Rominta 170
 Romintė 94, 203
 Romintė, Rominta 97, 170
 Romūnta, Ramūnta 170, 203
 Roninis 164
 Rónupis 164
 Ropienà, Ropynė 41
 Rotàlis 133
 Rotàlis, Rotàlė 88
 Rotėnis 88, 133
 Rovėjà 111
 Rōžupalis 89
 Rubėždaubis 238, 280
 Rubėžiaus griōvis 272
 Rubėžius 41
 Rubėžupalis 89
 Rubėžupis 235
 Rubikių ež. 265
 Rudaminà 154
 Rudàuka 98
 Rūdbalis 239
 Rudbarzdis 251, 256
 Rùdė 62, 98, 112, 146, 154, 177
 Rùdė 63
 Rudekšnà 112
 Rudėlė 113, 117
 Rudėnų ež. 265
 Rudesà 137 (×2), 154
 Rùdesas 137
 Rudesėlis 126
 Rùdija 146
 Rudijà 137, 146
 Rùdijà 146
 Rùdijų up. 268
 Rudillis 152
 Rùdymai 39

Rūdymas 39
 Rūdymė 39
 Rūdinaitė 78
 Rūdýnas 39, 146
 Rudinė 159
 Rūdýnė 39
 Rūdýnėlė 118
 Rūdingė pv. 168
 Rūdýnių up., Rūdýnupis 259
 Rūdýnupis. Rūdýnių up. 235
 Rudiškis 177
 Rudmenà 60
 Rudmenėlė 126
 Rudnālė 88
 Rudðkė 187
 Rūdðs ež. 265
 Rūdðs up. 271
 Rūdpelkis 239, 256
 Rudupalis 89
 Rūdupė 247
 Rudùpė 112, 152, 247
 Rudupė 247
 Rūdupė 233
 Rūdupėlė, Rūdzių up. 126
 Rūdupelis 123
 Rudupėlis 130
 Rūdupelis 123
 Rūdupis 248
 Rūdupis 235
 Rudupýs 137, 249
 Rūdupýs 237
 Rūgšynójus 44
 Ruitinýs 165
 Ruitiniùkas 194
 Rukai 74
 Rūkainė 74
 Rūkavà 102
 Rùkis 47, 64, 74
 Ruklėlė 115, 250
 Ruklėlė, Ruklėnka 115
 Ruklėnka 135
 Rukluonė, Runkluonė 205
 Rukšėlis 121
 Rukšnà 121, 192
 Rūkštýs 67
 Rumuniškis 175
 Rundinė 156
 Ruñgė 61, 191, 200
 Rungðžis 191
 Ruñgulė 199
 Runionių ež. 265
 Runtupis 242
 Rúoliškio ež. 267
 Rúoliškis, Rúoliškio ež. 175
 Ruðpiškio ež. 267
 Rùpis 47
 Rupšiškė 175
 Rùpšupis 242
 Rupūžýnė 43
 Rupūžinis 158
 Rūrà 45
 Rúsingė k. 168
 Rusnaitė 76
 Rusota 190
 Rūškýnas 43
 Rùškio up. 268
 Rùškis 65
 Rutulýs 46
 Rūvelýs 124, 137
 Ruvesýs 124, 137
 Ruzvà 213
 Rūžėlis 114
 Rūžo up. 268
 Sābalė 63
 Sabališkių ež. 265
 Sabalių up. 265
 Sabeikė 108, 162, 212
 Sabinė, Savinė 108, 162
 Sāgavas 103
 Sāgavo up. 268
 Sājos ež. 269
 Sākalas, 31, 33
 Sakalùpis 230
 Sakandaī rst. 91
 Saknà 205
 Sakuonà 205, 207
 Sakuoniùkė 197
 Sakúoravis 245
 Sakúonupis 205
 Sakuótis 207
 Salà 36, 71, 79, 81, 93, 144, 185, 190

Saladis 71
 Saláičiai 79
 Salaičiukas 194
 Salakaī, Sālakas 81
 Sālantas 93
 Saļcekas 254
 Saldeikis 108, 109
 Saļdupis 108, 248
 Saldus, 69, 108, 209
 Saldušķis 209
 Saliētis 144, 190
 Salinē 144, 159
 Salinēlis 126
 Salinis 161, 162
 Saliū up. 265
 Salminas 48
 Salōčīu ež. 265
 Salōčīus 185
 Salōs ež. 271
 Salōs up. 271
 Salōs upl. 271
 Salótas, Salótis 190
 Salōtē 144
 Salōtē, Salaītē 190
 Salōtis 72, 79, 81, 185, 190
 Salóvišķīu ež. 265
 Saļpā 36
 Sāļpas, Saļpas 37
 Saļtekys 253
 Saļtonkā 180
 Saļū ež. 267
 Saļukē 198
 Sāļupis 198, 235
 Saļupis 235
 Sāļva, Saļvukas 59, 213
 Sāļvis 64, 214
 Saļvukas 195
 Samāndis, Samaniū ež. 91
 Samānē 63
 Samanēlis 126
 Samaninē 157
 Samaninis 157
 Samanyno ež. 268
 Samānis 66, 91, 220
 Samānius 69 (× 2), 220
 Samanūpis 227
 Samáuķa 181
 Samavā 102
 Samavā, Samáuķa 102
 Samāvas 103
 Sāmis 91, 102, 103
 Sampūtē 209
 Samtēlis 121
 Samtūķē 198
 Saņašā 59
 Sandarišķīu up. 265
 Sandravā 105, 225
 Sandravā, Sandruvā 224
 Santakā 37
 Sántakas 37
 Saņtakis 66
 Santakys 37
 Sánteklis 37
 Saņzilē 224
 Sapišķis 175
 Saráitis 76, 81
 Sārakas 81
 Saļgupis 211
 Saļgūtē 211
 Sariā 81, 213
 Sariū ež. 265
 Sārkainis 74
 Sartaī 28
 Saļtālē 86
 Saļtē 121, 257
 Saļtēlis 121
 Saļtikē 149
 Saļtis 257
 Saļtupis 248
 Saļtupys 249
 Saļtvaļķys 251, 256
 Sārva 213
 Sāšīauris 37
 Sasnaūsko ež. 269
 Sāšpara 59
 Sāšvila 59
 Saļupē 240
 Saūsas ežerēlis 274 (× 2)
 Saūsēlio ež. 265
 Sausināitē 77
 Saūsinē 159

- Sausiniņķu ež. 265
 Saūsupis 248
 Saūsvingis 251
 Saūšakis 249
 Saūšilio ež. 265
 Sāvalka 59
 Savēlis 130
 Savēnē 96, 132, 143, 171
 Savydā 143
 Savingē vs. 168
 Savistas 96, 132, 171
 Sažinio ež. 269
 Sedeiksmilgis 245, 256
 Sēdimas 42
 Sedōs ež. 265
 Sedulā 199
 Seinū ež. 265
 Seirā 47, 148
 Seirijis 148
 Seivū ež. 265
 Sēkio Rāgas 220
 Sēklinas 154
 Sēklis 65
 Seklūs 67
 Sekluōtis 154, 207
 Seliovināičiai 76
 Seliovinis 158
 Sēmenā 39, 184
 Semēniškių up. 265
 Senabūdē 251, 252, 256
 Senādvario ež. 265
 Senādvaris 251, 252, 256
 Sēnakmenis 249, 256
 Senarausvē 249, 252
 Senāupē 247, 252
 Senā ūpē 274
 Senā upēlē 274
 Senāupis 248, 252
 Senāupis, Senōupis 252
 Senāverknis 249, 252, 256
 Sēngynē 250
 Sēngovija, Gōvijos up. 225, 250
 Seniūno up. 271
 Sēnkapių up. 271
 Senkonē 189
 Senkūtis 48
 Sēnlēvenē 250, 257
 Sēnnemunē 257
 Sēnnemunē, Sēnrusnē 250
 Sennevēžys 250, 256
 Senōja ūpē 274
 Senōji Eļmē 275
 Senōji Šakā 275
 Sēnpilvis 250, 255, 256
 Senpyvesiai 250, 256
 Sēnprūdis 252, 256
 Sēnšerkšniai 250, 256
 Sēnšēšupis 250, 256
 Sēnšēšuvē 250, 255
 Senūkē, Senāupē 197
 Sēnupē 247
 Sēnupelis 123
 Sēnupis 248
 Senūtē 209
 Sēnviešetis 250, 256
 Serbeņtas 30
 Serbentīnē 157
 Serbentynē 43
 Serbentynēlis 128
 Serbentōjus 44
 Serbeņtupē 226
 Serbeņtupelis 123
 Serbeņtupis 227
 Serbentupys 227
 Serē 214
 Serenēlē 129
 Serentā, Šerentā 129
 Seŗvas, Steŗvas 121
 Servēlis, Stervēlis 121
 Sētēnių ež. 150, 265
 Sētikēs ež. 267
 Sētikēs up. 269
 Sētikiētis 144
 Sētikis, Sētikiētis, Sētikēs ež. 150
 Siaurinūkas 197
 Siaurys 67
 Siauriūkas 195
 Siaurukūtē, Mažiukūtē 209
 Sibiras 50, 147
 Sidabrā 59
 Sidabrināitis 77

Sidābrinē 160
Sidabrinē 160
Sidabrīnis 161
Sidābrupē 233
Sidābrupelis 123
Sidābrupis 235
Sýdeklio ež. 265
Sydekliūkas 194
Siemanýs, Siemānis 92
Siemnētas 140
Siemnētas, Šiemetis 92
Sienyčia 142
Sieninē 142, 162
Siēnis 66, 142, 162, 215
Siesartis 257
Siesartis 257
Siesaftis, Siesarčiai 257
Siesikas 149
Siesikų ež. 265
Siēsrautas 257
Siēstruvas 258
Sietuvā 39
Sietuvēlēs 128
Sietuviškis 175
Siētuvos 39
Sigaudiškē 177
Sikiā 202
Sýkūnē, Sykūnis 202
Silkinē 158
Siļkūpis 230
Siļvinas 155
Simnyčia 141
Siņno ež. 265
Sinkiškē 175
Sinkupē 240
Sintautiškis 175
Sipsalē 246, 256
Sirgēlka 181
Sirija 146
Sirvētā 140, 141, 146
Sirvētas 140, 141
Sirvydas 48
Sirvýdis 48
Sirvydo up. 269
Sysvantāitis 76
Sýsvantas 93

Siūklinē 157
Siūrupelis 123
Skaidrýs 67
Skáisčiu ež. 265
Skáistē, Skaistēlis 62
Skaistēliai 117
Skaistēlis 117
Skáistežeris 250
Skáistinē 160
Skáistinēs ež. 268
Skáistinis 161
Skáistis 65, 189
Skaistis 65
Skaistónis 189
Skáistupis 248
Skaistupýs 249
Skalā 37, 214
Skalbyklā 41
Skalbýklos 41
Skaļbupis 252
Skalvýs, Skalvē 214
Skaptūtis 211
Skarā 142
Skarādžius 72 (× 2)
Skarbinē 162
Skarblýs 66
Skarbliūkas 195
Skardēlis 119 (× 2), 132
Skardēnis 132, 133
Skařdis 37
Skardupē 233
Skařdupelis 123
Skardupēlis 130
Skařdupis 235
Skardupýs 237
Skařdžiai 37
Skardžiūkas 196
Skařdžiupē 233
Skardžiupýs 237
Skařdžius 37
Skaryčia 72, 142
Skarinēs up. 142
Skaroklē 187
Skarupē 72
Skātilis 153, 200

Skatulē 153, 200
 Skáudinis 156, 216
 Skaudūliškių ež. 265
 Skaūdupelis 123, 216
 Skaūnis 47
 Skēmis 66
 Skeñdē, Skendinŷs 61
 Skendinŷs, Skeñdē 165
 Skerdiksnà 151
 Skerdimai 42
 Skerdimai 42
 Skerdimas 42
 Skerdimo up. 271
 Skėrdynas 166
 Skerdŕmė 202
 Skeřdupis 121, 166, 202
 Skėrdžia 59, 121, 151, 202
 Skeřdžius 69
 Skersābalis 252 (× 2), 256
 Skeřsduobė 251
 Skeřsė 62
 Skeřsgeldupis 250
 Skersinė 160
 Skersinis 161
 Skeřsravis 250
 Skersrūdupis 250
 Skeřstupis 253
 Skersupė 247
 Skeřsupelis 123
 Skeřsupis 248
 Skersupŷs 249
 Skersutinis 51
 Skėrupis 230
 Skidelė 120
 Skidupŷs 120
 Skindinŷs 165
 Sklnija 146, 148
 Skynimŷ ež. 265
 Skŷnupalis 89
 Skinupė 147
 Skyplāičių ež. 265
 Skirālė 88
 Skirdėlis 121, 151
 Skiřpstas 30, 98
 Skirpstāuja 98
 Skirpstŷmas 154
 Skiřpstupė 98, 226
 Skiřpstupis, Skiřpsdaubis 227
 Skiřstupelis 123
 Skirtinas 155
 Skirupis 210
 Skirūtė 88, 210
 Skirvyčià, Skirvŷtė 142
 Skirvŷtė 179
 Skirzāitis 76
 Skirziūs 69
 Skystūnas 202
 Sklepiskas 171
 Skliaūsčių ež. 267
 Sklinda, Sklindikė 59
 Sklindikė 149
 Sklitiškis 177
 Skodinŷs 165
 Skōmintis 49
 Skrañdupalis 89
 Skrebŷs 66
 Skregždziukas 195
 Skrėtiškės ež. 265
 Skriaūdupelis 117, 123
 Skriaūdupis 211
 Skriaudutėlis 127
 Skriaudūtis, Skriaudutėlis 211
 Skriaūdžius 68, 69, 211
 Skribŷtė 179
 Skričiukas 194
 Skričiūs 68, 69
 Skrindėlė 130
 Skrindėlis 130
 Skrŷninė 160
 Skriodė 37
 Skriogžlė 182
 Skrŷpakas 82
 Skrŷtas 52
 Skritėlis 117
 Skritis 65
 Skrōblinis 157
 Skroblis 30
 Skrōblupalis 89
 Skrōblupis 227
 Skroblūs 69
 Skrōdžius 68, 69
 Skrogžlŷs 182

Skrostóji 51
 Skruzdupys 230
 Skudulmà 201
 Skudupis 201, 242
 Skudùtis 48, 201
 Skùistas 42
 Skùistupis 235
 Skuñdis 65
 Skurbýnas 166
 Skutiškëlis 126
 Skùitiškis 175
 Skvarbinis 162
 Skvarblýs 183
 Skverbla 182
 Skverblë 182
 Skverblýs 183
 Skvirblýs 183
 Slañkiškis 177
 Slañkius 68, 69, 177
 Slañkpiāunis 232, 257
 Slavikà, Slavikupis, Slavikija, Slavi-
 kis 148
 Slavikupis, Slavikija, Slavikis 243
 Slëñë 37
 Sleñkstupis 235
 Sliakupys 230
 Smailiū ež. 265
 Smailiūtis 52
 Smailupë 247
 Smailupis 248
 Smalà 45, 214
 Smalinyčià, Smaliniñku ež. 42
 Smalinyčios up. 271
 Smaliniñku ež. 267
 Smālinis 161
 Smāliupis 236
 Smalupë 233
 Smālupis 236
 Smaļvas 213
 Smalvýkštis 152
 Smārdonë 188
 Smařdupis 188
 Smařkupis 248
 Smauglýs 183
 Smëlëtas 51
 Smëliaupis 236, 247
 Smëlinis, Smëlinka 161
 Smeltāitë 76
 Selmtālë, Smëlëtë 86
 Smeļtë 37
 Smeřtupalis 89
 Smeřtupis 236
 Smertupys 237
 Smetõnupis 242
 Smilga, Smilgys 30
 Smilgāitë, Smilgaitë 77
 Smilgāitis 76
 Smilgis 66
 Smilgupis 227
 Smirdālius 90, 130
 Smirdëlë 128
 Smirdëlius 130
 Smirdupis 90, 252
 Smirdupiukas 195
 Smukaūsis 100, 192
 Smùklë 37
 Smuktpurvis 253, 256
 Smukūinis 192
 Smùkupis 100, 192, 252
 Smùlkë 62
 Smùlkis 65
 Snaigýnas 167
 Snaigupëlë 126
 Sniëginis 161, 167
 Sniëgiškis 175
 Snietalà 85
 Snietalaitë 76
 Sobuvà 212
 Sodýbinis 161
 Sodýbos up. 271
 Sodýbu up. 272
 Sodõs up. 271
 Sõdu ež. 267
 Sõdupis 236
 Sodùpis 236
 Sõlis 179
 Solýtë 179
 Sõrupis 242
 Spālis 65
 Spālvë, Spaļvë 63
 Spařtas 50
 Sparvinupis 243

Spātinē 160
 Spaudiškis 177
 Spērā 50
 Spernēlē 117
 Sperniukas 194
 Spiginas 155
 Spilgys 66
 Spinā 120
 Spindžiukas 194
 Spindžiūs 42, 69 (× 2)
 Spynēlē 120
 Spingis 42
 Spragūitis 193
 Sprūdūpelis 123
 Spuīgē 39, 40
 Spūškā 42
 Spūškas 42
 Straīgē, Straigē 31
 Sraučiuukas 196
 Sraūtas 37, 257
 Srēbālē 88
 Sriauciukas 196
 Sriaūtas 37
 Sriautēlis 119
 Sribulis 200
 Sriutūpis 236
 Srovē 37, 79
 Srovināitis, Strovināitis 79
 Srúogūpis 242
 Srúoja 203
 Stabavlskas 1. 171
 Stābē, Stēbē 168
 Stabingis 168
 Staščlaitē 250, 257
 Stajētiškio ež. 267
 Staļgūpalis 89
 Staļgūpis, Staļgūpalis 243
 Stāngē, Stāngis 62
 Stanūpys 244
 Stareīnis 110
 Stařkalizdis 232, 280 (× 2)
 Stařkilas, Starkilēlis 152
 Starkilēlis 127
 Stařklizdis 232
 Stařkupis 152, 230
 Stařkinēs ež. 265
 Statikāitis 79
 Stātūpelis 123
 Statūpis 248
 Staugenā 131
 Staūgiškē 131, 175
 Stavarygalos ež. 265
 Stavisciai 37
 Stavistis 37, 171
 Steginē, Staginė 163
 Stegnis, Stagnis 164
 Steļmužēs ež. 265
 Stērkiškio ež. 265
 Seřvas, Seřvas 214
 Stidilis 153
 Stiklius 69 (× 2)
 Stiņčius 69 (× 2)
 Stintinė 158
 Stirna 11, 31, 103
 Stirna, Stirnāvas 31
 Stirnāvas 103
 Stirnavē 104
 Stirnē 63
 Stirnēlē 117
 Stirninē 158
 Stirnių ež. 267
 Stirnūpis 230
 Stirta 46
 Stirtos 46
 Stogēlis 121
 Stōjų ež. 265
 Stōrē 62
 Storē 62
 Stōrupelis 123
 Stošūpys 244
 Strāigių up. 265
 Straņķščiūs 69
 Straujā 203, 220
 Strautas 37, 258
 Strautēlis 119
 Straūzdis 64
 Strāzdūpis 230
 Strazdūpis 230
 Strāzravis 231
 Strebūkas, Strēbas 195, 200
 Strēlūpys 244

Strėvà 52, 216
 Strėvàitis 77
 Strėviniņkų ež. 265'
 Strėvys 67, 216
 Striaūnė 62
 Striauta 37
 Striaūtas 37
 Stridinis 164
 Strigúotinė 163
 Strykupalis 89
 Striugis 65
 Striukóji 51
 Striūnà 59
 Stromėlė 113
 Struņbagalvė, Struņbagalvės up. 259
 Strūnėlė 114
 Stūgliū ež. 265
 Stulgys 45
 Stuļpas 47
 Stuņbrinė 158
 Stuņbrio ež. 269
 Stumbrys 68
 Stūngupis 242
 Stungupys 244
 Stuobrinė 160
 Subāčinė 156
 Sūbedis 64
 Sudegà 107
 Sudervė, Sudervėnka 136
 Sudervėnka 135
 Sudotà 136, 190
 Sudotėlis 114
 Sūduonė 205
 Sūduonià 190
 Sūduonià, Sūduonė 205
 Sūdupis 205
 Sudzionas 188
 Suggedà, Sudegà 106
 Sukrà 52
 Sukraipytinė, Sakraipytinė 160
 Sūkupis, Sukùpis 252
 Suliava 102
 Sūlinkių ež. 265
 Sulpys 66
 Sūltekis 102, 253
 Sunkinė 163
 Súodupelis 123
 Suosà 121, 188
 Suosėlis 121
 Suosōnė 188
 Súotakas 60
 Supynė 167
 Suraižōs up. 265
 Sūrakiūs 69
 Sūrava 102
 Sūrėlė 116
 Sūrės up. 268
 Sūrinė 160
 Sūrinis 102, 161
 Sūris 65, 102, 116
 Surkupys 244
 Suřmiškis 175
 Surmiūs 69
 Sūrupė 247
 Sūrupelis, Surpelys 123
 Sūrupis 248, 259
 Sūrupis 248
 Surupis, Sures upis 259
 Sūrūsis 51, 102
 Sūsià 143
 Susiėdas 143
 Susienà 143, 144
 Susloniū ež. 265
 Sustójus 68
 Sūtkarevis 244, 246
 Sūtrė 63
 Sutrīnis 161
 Sutrūkas 195
 Sūvė 168, 171
 Sūvieko ež. 265
 Sūvingis 168, 171
 Suvīřkštė 171
 Svaitiņgis 168
 Svaitūtas 168, 211
 Svaitūtėlė 125
 Svalià 177
 Svāliškis 177
 Svėdasas 96
 Svėdupis 96
 Svetyčià 142
 Svetūkas 194
 Svetūs 69 (× 2), 142

- Svīgāriņ ež. 265
 Svīlē 61
 Sviļravis 252, 256
 Svirkū ež. 265
 Svirkupys 244
 Švirnupelis 123
 Sviřnupis 236

 Šakā 37, 87, 95, 117, 220, 275
 Šakāitē 78
 Šakālē 87
 Šakārnē 47
 Šakarnis 47, 220
 Šakarvā 95
 Šakarvā, Šakarvai 95
 Šākē 37
 Šakēlē 118
 Šakēlis 117
 Šakiābalē 239, 247
 Šakikē 149
 Šakýna, Šakynēlka 166
 Šakynēlka 131
 Šakinē 160
 Šakýnē 43
 Šakiškis 175
 Šakiņ ež. 265
 Šakiņ ežrl. 265
 Šakšēlē 114
 Šaktiltis 239, 255
 Šākuma 37
 Šākupulis 200
 Šakūtē 210
 Šalčīā 59, 151
 Šalčýkščīa, Šalčīúķštē 151
 Šalčīúķas 195
 Šalčīúķštē 199
 Šalnā 45
 Šalnāitē 78
 Šalnāitis 79
 Šalpālē 86
 Šalteikē 107
 Šalteikē, Šalteikis 107
 Šalteikis 108, 109
 Šaltēniai 37
 Šaltēnis 37
 Šaltēnravis 237

 Šaltināitis 78
 Šaltindaubē, Šaltindaubis 239
 Šaltinē 63
 Šaltinēlis 126, 128
 Šaltiniai 37
 Šaltinis 37
 Šaltiniūkas 196
 Šaltiniņ up. 271
 Šaltinravis 237
 Šaltinuōtis 207
 Šaltinupis 236
 Šaltója 51, 56, 107
 Šaltuonā 204, 220
 Šáltupē 247
 Šaltupē 247
 Šaltupē 247
 Šáltupis 107, 220, 249
 ŠaĻtupis 177, 249
 Šaltupis 249
 Šaltupis 249
 Šaltupys 249
 Šaltupkā 181
 Šaltūtiškē 177
 Šāļupis 252
 Šāmalinkis 232, 246, 257
 Šaminē 158
 Šaminēlis 114
 Šaminis 159
 Šamūkas 195, 197 .
 Šančius 42
 Šānčīņ up. 265
 Šāpalas 11, 31
 Šapēlē 139
 Šapēlē, Šapēlka 116
 Šapēlka 181
 Šapēliņ ež. 265
 Šārkabalē 232, 246
 Šarkaitis 77
 Šarkakōjis 232, 246
 Šarkýčīa 141
 Šarkienē 144
 Šarkinis 159
 Šārkis 144, 179
 Šarkýtē 144, 179
 Šārkiņ up. 267

Šárkravis 231
 Šarkupalis 89
 Šárkupė 228
 Šárkupis 230, 232
 Šarkupys 231
 Šármo up. 271
 Šařnelėš ež. 265
 Šašulys 201, 204
 Šašuolà 204
 Šašuólių ež. 265
 Šatà, Šatė 47
 Šatralynas, Šatraslynas 146
 Šatraslynas, Šatralynas 166
 Šatrijà 146, 166
 Šauglys 219
 Šaukščiukas 99, 195
 Šaūkupis 252
 Šauliukas 194 (× 2)
 Šaunėlis 121
 Šaunys 121
 Šavaša 144
 Šavaša, Savaša 96
 Šávašas 96
 Šavienė 144
 Šeduikių ež. 265
 Šeduikių up. 265
 Šeduikupis 242
 Šedvygà 145
 Šeikupis 242
 Šeimenà 131
 Šeirė 47
 Šeiriškių ež. 265
 Šėkynė 43
 Šėkinis 161
 Šėkinukas 194
 Šėkštis 64
 Šėkštys, Šėkštis 68
 Šelmentà 135, 184
 Šelmentas 135
 Šelmuð 135, 184
 Šémė 62
 Šem̃inis, Šaminis 156
 Šemukas 197
 Šepetà 139
 Šepetys 140
 Šerentà, Serentà 135
 Šėrinė 135, 163, 187
 Šer̃inis 164
 Šeriókšnis, Šeriókštis 187
 Šeriókštis 187
 Šerkšnà 45
 Šefkšnė 63
 Šerkšnys, Šerkšnià 68
 Šefkšnupis 236
 Šeřmis 203, 209
 Šermukas 194
 Šermukšnynas 43
 Šermuðkė 203
 Šermutas 209
 Šėrnupalis 89
 Šėrnupė 228
 Šėrnupis 230
 Šerūna 163, 202
 Šėrupis 163, 187, 202
 Šėrupiukas 195
 Šešėvė 141
 Šešėvėlė 125
 Šeškabrastis 232, 246, 256
 Šeškinė 158
 Šeškynė 43
 Šešk̃inis 159
 Šeškū up. 272
 Šeškupaitis 79
 Šeškupė 228
 Šeškupėlis 130
 Šeškupis 79, 230, 243
 Šeškupis 230
 Šeškupys 231
 Šešupė 213, 254
 Šešupėlis 126
 Šešupis 230
 Šešupys 141, 212
 Šešuvà 141, 212
 Šešuṽis 201, 213
 Šešūvpalaikis 254
 Šėta 120
 Šetekšnà 112
 Šetekšnėlis 166
 Šetėkšnis 112
 Šetėlė 120
 Šetupys 254

Šiaudinupis 242
 Šiaudupis 236
 Šiaudupys 237
 Šiauláičių ež. 265
 Šiaulių ež. 267
 Šiaūlupelis 123
 Šiaūlupis 242
 Šiaūlvirčiuvis 245
 Šiaušė 61
 Šiaušupis 252
 Šiekštas 47
 Šiekštė 63, 201
 Šiekštėlė 114, 120
 Šiekštėlis 115, 121
 Šiekštys 68, 120, 121
 Šiekštumas 201
 Šiekštupis 220
 Šiemitis, Siemnėtas 92, 139
 Šiemitukas 194
 Šiėnkraštis 239, 255
 Šiėnupis 236
 Šikinežeris 238
 Šikšniškis 175
 Šiktupis 253
 Šikupis 252
 Šiladėlis 126
 Šiladis, Šiladys 72
 Šilagalys 239, 246, 255, 280
 Šilagilūžis 239, 246, 257
 Šilainis 74
 Šilas 42
 Šilaūpė 233, 240, 246
 Šilaūpis 236, 246
 Šilava 102
 Šilėlė 115
 Šilėlis 119
 Šiležeris 238, 255
 Šilia 37, 72, 102, 115
 Šilialieknis 239, 247
 Šilinė 74, 102, 160, 168
 Šiliņgė, Šilingo up. 168
 Šilinis 161
 Šiliškės ež. 265
 Šilmarkės 256
 Šilmarkės, Šilmarkas 239
 Šilo ež. 271
 Šiļtupis 249
 Šilupė 233
 Šilūpė 74, 233
 Šilupis 236
 Šilūpis 236
 Šilupys 237
 Šilvėlė 120
 Šimša 37
 Šimtažinis 164
 Šimtupis 253
 Šiņkaus up. 269
 Šiņkupis 242
 Šypė 63
 Šipeta 139
 Širginiukas 197
 Širšupis 230
 Širūpė 213
 Širva 59, 140, 170, 213
 Širvintas 154
 Širvintà 169
 Širvintója 185
 Širvintója, Širvintà 56
 Širvys 140, 170
 Širvys, Širvena, Širvinta 67
 Šyša 46, 93
 Šyšalė 86
 Šiupiėniai 50, 144
 Šiupinys 46, 49
 Šiurylupis 242
 Šiurpė 61
 Šiuřpė 61
 Šiurpėlis 115
 Šiurpys 67
 Šiušis 214
 Šiuškos up. 269
 Šyvinis, Šyvinė 156, 161
 Škilietų ež. 265
 Škurlėnas 134
 Šlaitas 37
 Šlaitežeris, Ežerėtšlaitis 238
 Šlaito up. 271
 Šlapakšna 84
 Šlāpės 62
 Šlapgalys 251
 Šlapiaupelis 123
 Šlapikė 149

- Šlapióji 51
 Šlapiónė, Šlapióji 188
 Šlapýtė 179
 Šlapiūkai 195
 Šlapókšnis 37, 84
 Šlāpupis 84, 149, 249
 Šlapupis 249
 Šlaunis 45, 47
 Šlavantà 92, 110
 Šlavañtas 93 (× 2), 155
 Šlavantėlė 93, 125
 Šlavantėlis 93, 126
 Šlavė 93, 110, 155, 215
 Šlaveità 93, 110
 Šlavināgalis 246, 247, 255
 Šlavinas 155
 Šléinių ež. 265
 Šleverỹs 136
 Šleverūkas 194
 Šliaūžupis 252
 Šliaūžupis 252
 Šlýna 11, 37
 Šlynáitė 76
 Šlýnbalis 239
 Šlýnravis 237
 Šlynupỹs 236
 Šliogeriškių ež. 265
 Šliokštỹs 66
 Šliūrpa 59
 Šliūžas 31
 Šlivė 62
 Šlovių ež. 265
 Šmėlýtė 179
 Šnỹpiškė 177
 Šnỹpiškis 177
 Šókdaubis 252, 256
 Šóktakis 253, 256
 Šokupėlis 127
 Šókupis, Šokupėlis 252
 Šonà, Šoniūkas 59
 Šonas 45
 Šonėna 134
 Šoniūkas 194
 Šūdaūsis 100
 Šūdėlis 100, 117
 Šúdežeris 117, 238
 Šúdkojis 239
 Šúdupis 100, 236
 Šukėnų ež. 265
 Šukėtas 140
 Šukỹnė 44, 140
 Šūkupis, Šūkis 140, 243
 Šulnỹs 37
 Šumerà, Šiumerà 135
 Šūndaubis 232
 Šunėlės up. 178, 265
 Šunėliškis 178
 Šūnija 146, 151
 Šunykstà 146, 151
 Šuñpakaušis 232, 280
 Šūnupė 146, 228
 Šūnupis 151, 230
 Šūrėlis 121, 207
 Šustis, Šustỹs 46
 Šušváitė, Šiušváitė 76
 Šušvė, Šušvė, Šiušvė 214
 Šváininkų Įdubas 273
 Švambario Įstekis 270
 Švárcupis 242
 Švatriš 65
 Švėdežeris 245, 255
 Švėdupelis 117
 Švedupỹs, Švėdupis, Švėdupelis 244
 Šveistė 88, 211
 Šveistrális 88
 Švėkšna 45
 Švėkšnālė 86
 Švelnupỹs 220, 249
 Švenčiūkas 194
 Šveñčius 68, 69
 Švenčius 68, 69
 Švéndežeris 238
 Švéndra 44, 117
 Švendrėlis 117
 Švendrinė 157
 Švendrỹs 68
 Švendriūkas, Švéndris 195
 Šventaduonis 252 (× 2), 256
 Šventainė 73
 Šventajonis, Šventjonis 252
 Šveñtas 50
 Šveñtavandenis, Šveñtvandenis 252

- Šventė 62, 178
 Šventėlė 114, 116
 Šventėlis 117
 Šveñtežerio ež. 265
 Šveñtežeris 251
 Šventininkų ež. 265
 Šventišius 172
 Šventiškė 178
 Šveñtjonis 251, 256
 Šventója 51, 56, 116
 Šventóji 51
 Šveñto Jõno iñtakas 270
 Šveñto Jõno up. 270
 Šveñto Jõno upl. 270
 Šveñto Mõrkaus up. 270
 Šveñtravis 250
 Šveñtupalis 89
 Šveñtupė 247
 Šveñtupis 249
 Šventùpis 249
 Šventupýs 249
 Šveñtvandenis 256
 Šveñtvandenis, Šveñtavandenis 250
 Švėtė 154
 Švėtėlė 114
 Švėtimai 154
 Švýdiškis 178
 Švilpė 61, 167
 Švilpynė 167
 Švinupýs 220
 Švitinýs 165
 Švuginà 154
 Švóginas 154
 Švõkšlis 153, 182
 Švokšlýs 183
 Švoškilýs 153

 Tabalėlis 126
 Tabalinis 164
 Tabālis 64, 164, 197
 Tabaliukas 197
 Tabūnas 42
 Tāipėda, Tāikpėda 106
 Takaviskai b. 171
 Takišėlė 116
 Takišius 42, 116

 Talaikė 73
 Talė 73
 Talkõtas 190, 221
 Tameliukas 194
 Tamõšintakis 244
 Tamošlškių ež. 267
 Tamõšius 49
 Tamõšupis 242
 Tamsė 62
 Tamsė, Tamsės rāvas 62
 Tankumõs ež. 271
 Tapėlių ež. 265
 Tarālis 73, 90, 91
 Tāramas, Taramà 73, 90
 Tarafidė 91
 Targauskių ež. 265
 Tarõsiškių ež. 265
 Tārpija 146
 Tārpijis 146
 Tārpijų up. 146, 268
 Tarpùžerės up. 271
 Tārtalas 85
 Tartõkai 42
 Tartõkas 42
 Tarūtis 49
 Tātalas 85 (×2)
 Tātalas, Burkštinis 199
 Tātala, Tatalà 85
 Tātula, Tātala, Tatalà, Tātalas 199
 Tātupis 199
 Taučiliškių ež. 265
 Taučionių ež. 267
 Taujėnis 133
 Taūras 31, 108, 117, 187, 191
 Taurė 63, 143, 186, 189, 191, 200
 Taureikus 108
 Taurėlis 117
 Taurieka, Tauriekėlė 143
 Tauriekėlė, Taurieka 126
 Taūrija, Taurijà 146
 Taurinė 158
 Taurókšnė 187
 Taurósta 146
 Taurósta, Taurostà 189
 Taurõžė 191
 Taūrulis 200

Taūrupė 228
 Taurupė 228
 Taurupė 228
 Taurupėlis 124
 Taūrupis 117, 230
 Taurūpis 230
 Taurupys 231, 239
 Taūsalas 85
 Tauteriškis, Skiauteriškis 175
 Taūtesnis 138, 165
 Tautinėlis 126
 Tautinys 138, 165
 Tautkupys 244
 Taūtupis 165
 Tečiupys 217
 Teirus 69
 Teiziniņķų ež. 265
 Teizų ež. 265
 Tėkančioji 51
 Tekmė 37
 Tėkmė 38
 Tėkpiānis 253, 257
 Tekupys 252
 Telėtninko up. 271
 Telkšvā 213
 Telšė 154, 213
 Telšinė 154
 Temelys 124
 Tenenys 133, 191
 Tenovas, Teniovas 133, 191
 Tėrmentas 135
 Terpežys 42
 Terpinė 160
 Terpmedupis, Terpmedupys 254
 Tėrvetė 139
 Teškupis 252
 Teteŗvė 63
 Tetervinis 159
 Teterviniūkas 194
 Tėvėlio rāvas 272
 Tidikas 149
 Tidis 149
 Tijūndaubis 246
 Tijūnupis 242
 Tikšupelis 123
 Tiltākampis 239, 246
 Tiltinis 161
 Tiltiškė 175
 Tiltmedys 239
 Tilto rēvas 272
 Tiltravis 237
 Tiltupė 233
 Tiltupelys 124
 Tiltupis 236
 Tiltupys 237
 Tilvikas 31, 33
 Tilvikinis 159
 Tilvikų ež. 265
 Tilžė 61
 Tilžė, Tilžytė 61, 170
 Tilžėlė 115, 170
 Tilžėlė, Tilžė, Tilžūtė 115 (× 2)
 Tilžinta 170
 Tilžintė, Tilžinta 170
 Tilžytė 179
 Tilžūtė 210
 Timenis 133
 Timsrūpė 240
 Týrelis 122
 Tyrólka 180
 Tirštėlis 117
 Tirtikšlis 151
 Týrupalis 89 (× 2)
 Týrupis 122, 236
 Týtauka 181
 Titmenā, Týtmena 212
 Titmenā, Týtmena, Títmenas 184
 Títmenas 184
 Titnagė 63
 Títnas 184
 Títupis 184
 Týtuva 105, 184
 Týtuva, Týtauka 212
 Títvalka 184
 Toleišė 110
 Toliškis 175
 Tolkūņų ež. 265
 Tōlupis 110
 Tōrupis 242
 Totōrgrabė 244
 Totōriškių ež. 265

Totōrupis 242
 Tovēlē 114
 Trakaī 38
 Trakēlis 119
 Trākežeris 238
 Trāko rāvas 272
 Trāko up. 271
 Trākravis 237
 Trākupis 236
 Trakupys 237
 Trāmio up. 268
 Tramys, Stramys 67
 Tranys 66
 Trankēlē 120
 Trasinē 163
 Traukšlys 30
 Traušynē 44
 Traušupis 227
 Trebūtinis, Tribūtinis 164
 Treigyš 67, 210
 Treigūtē 210
 Treinōji 185
 Treīnupis 185
 Tremplinių ež. 265
 Tričupis 242
 Trikaņpis 253, 256
 Trikōjis 253, 256
 Trilypis 45
 Trīnkē 164, 200
 Trinktnis 164
 Trinkulis 200
 Trišākē 253, 256
 Trišakis 253, 256
 Trišiūkštē 199
 Tryškys 66
 Tryškupelis 123
 Triumpikē 149
 Troškupis 242
 Trumpālē 86
 Trumpālių ež. 266
 Trūmpē 62
 Truņpē 54, 58, 62
 Trumpē 62
 Truņpis 65
 Trumponių ež. 266
 Trumpūkas 195
 Trūškupalis 89
 Tūjaiņių ež. 266
 Tūlē 45
 Tulkio Rāgas 273
 Tulkio Rāgo up. 268
 Tumējā 111, 155, 201
 Tūminas 111, 155
 Tumiškis 175
 Tumulšiā, Tamulšiā 201
 Tunēlis 121
 Tūnžiogis 121, 254
 Tupikas 149
 Tuřkslē, Trūkslē 182
 Tūrkupis 242
 Tuřmanto ež. 266
 Tuštūpis 249
 Tūftaka 81
 Tūftupis 81
 Tvaniūs 68, 69
 Tvankā 42
 Tvarkaņtē 93
 Tverēčiaus ež. 266
 Tverktā 93
 Tvirbuto Daubā 273
 Tvirbutupis, Tvirbuto Daubā 242
 Ūbagpēlis 123
 Ūbagravis, Žydravis 237
 Ūbagū up. 271
 Ūbeikā, Ūbeika 107, 109, 197
 Ūbesiūkas 197
 Ūdarā 94
 Udōrka 181
 Ūdrēlis 117
 Ūdrijos ež. 266
 Ūdrinis 117, 159, 187
 Ūdrinis 159
 Ūdrinūkas 194
 Ūdrōklis 187
 Ūdrōkšlis 187
 Ūdrupis 187, 230
 Ūgē 63
 Ūgēlē 114
 Ūgūpēlis, Ūbagupēlis 123
 Ūkis 64, 185

Ukmergėlė 127
Ukōjas 185
Ūlā 178, 188
Ūlyčēlė 128
Ūlyškas 178
Ūlmas 60
Ūlōnas 188
Ūlšiškių ež. 266
Umēja 111
Ungurāitis 77
Ungurinis 159
Ungurys 31
Unguriškė, Ungurupė 175
Uodegā 45
Ūodupis 230
Ūogė 63
Uoginēlis 129
Uogys 68
Uolā 38, 74, 96
Ūolainis 74
Uolastā 96
Uōlē 63, 96
Uoliā 170
Uōlinės 160
Uolintā 170
Uolys 68, 170
Uosijā 146, 170, 180
Uosynė 44, 144, 170
Uosynės Lėnkė 273
Uosintā 170, 220
Ūosintas, Uosljus 170
Uosintēlis 126
Ūosio up. 271
Uosys 68, 170, 180
Uosytis 180
Uosōs up. 266
Uōstas 47
Ūosupė 226
Ūosupelis 123
Ūosupis 227
Uosūpis 227
Uozbėlė 114
Upālė 87
Upālis 87
Ūparstas 95

Ūpartas, Ūparstas, Ūspartas 95
Ūpė 38, 87 (×2)
Upėlė 107, 118
Upėliai 119
Upelikai 148
Upėlinė 160
Upėlis 118, 119
Upeliūkas 196
Upėltiltis 239
Ūpės 38
Upėsė 138
Ūpės Gālas 273
Upėsma 38
Upėsni 38
Upėzis 141
Ūpiai 38
Ūpiašalis 239, 247
Upyna 166
Upynālė 86
Upynikė 149
Ūpio Gālas 273
Ūpis 38
Upys 38
Ūpiškių up. 266
Upitā 179
Upytė 179, 275
Upytis 179
Upiūkas 196
Ūpius 69
Ūpių Skařdzius 273
Ūpių up. 271
Ūpsalāitė 76
Upūkai 196
Upūšis 208
Urbōniškis 175
Urdenā 132
Ūrdupis, Ūrdupys 132
Urliū ež. 266
Ūrnupis 242
Uršulis 48
Urvenā 132
Ūsys 68
Uslajā 80
Ūstas 121
Ūstēlis 121, 163

Ūstraginē 163
 Ušaŋtē 93
 Ušnā 93
 Ušnēlē 114
 Utalinā, Utalinka 154
 Utalinka 181
 Utēlis 130, 132, 154
 Utenāitē, Utenēlē 75, 76
 Utenāitis 75, 77
 Ūtenas 75, 130, 132, 136, 154
 Utenykštis 75, 152
 Uternā 136
 Uternōs ež. 266
 Ūtrevis 245
 Uvēda 106
 Uzinas 155
 Užbalēlis 128
 Uždaubēlis 128
 Užgovis 225
 Ūžimtinēs 160
 Ūžys 155
 Ūžys, Ūžis 66
 Ūžjaujis 225
 Ūžkalnēs up. 271
 Užkertūs 224
 Užkupys 225
 Užlā 47
 Ūžlenkē 225
 Ūžlieknēs up. 272
 Ūžmolinis 161
 Užnešiūs 38
 Ūžōs up. 269
 Užpālē 225
 Ūžpelkių up. 266
 Ūžprūdis 225
 Ūžpurvio ež. 266
 Ūžtakis 225
 Užūbalis 225
 Užūbalių ež. 266
 Užūkalnis 225
 Užūožeris 225
 Užūožerīų ež. 267
 Ūžupis 225
 Užūsienio ež. 269
 Užvīgadā 225
 Ūžvingis 225
 Vābalas 11, 32, 33, 182
 Vabalē 11
 Vabalēlis 126
 Vabalnis 159
 Vabalys 68
 Vabālių ež. 266
 Vabaliūkas 196
 Vabālka 181
 VabaĪkšnē 182
 Vabōlių ež. 266
 Vadā 38, 72, 104, 107, 129, 187, 212, 216
 Vadagā 121
 Vadagā, Vedegā 72, 106
 Vadagēlis 121
 Vadaksnis 38, 187
 Vadakstā, Vadakstis, Vadaktā 38
 Vadakstā, Vadukstā, Vadaktā 38
 Vadakstis 38
 Vādas 72, 107, 216, 221
 Vadavē 104, 107
 Vādē 104, 107
 Vadeikio rāvas 270
 Vadinēlis 129
 Vadlnis 107, 129, 161
 Vadōkšnās 187
 Vādrē 108
 Vaduvā 107
 Vaduvā, Vāduva, Vadvā 212
 Vadvā 213
 Vagā 38, 144
 Vagiēkai 144
 Vagūpis 236
 Vaickūniškē 175
 Vačiūkupis 242
 Vaičiupelis 123
 Vaidaginē 156
 Vaidēnis 133
 Vaidys 133, 184, 200 (×2), 221
 Vaidmuō, Vaidminas 184
 Vaidōtas 49
 Vaidulē 200
 Vaidūlis 133, 200
 Vaidulonių ež. 266
 Vaigetā 139, 217
 Vāīgupis 212
 Vāīguva 139, 212, 217

Váiguva, Vaiguvà 212
 Vaikesas 137
 Vaikščiukas 94, 197
 Vaikštaris 94
 Vaikštėnų up. 266
 Valkupis 137
 Váiliškas 172
 Vainagių ež. 266
 Vaineikupis 243
 Vaïnežeris 245
 Vainilas 49
 Vainiūniškio ež. 268
 Vainius 69
 Vainutėlis 115 (× 2)
 Vaipōnė 188
 Vaisietė 144
 Vaisietis 144
 Vaislė 144, 163, 201
 Vaisinis, Vaisinė 164
 Vaisiniukas 194
 Vaiskulis 201
 Vaiskulys 201
 Vaiskupis 249
 Vaisupelis 117
 Vaisupis 144, 163
 Vaišupis 214
 Váišvė 214
 Vaitiėkdaubė 246
 Vaitiėkupas 242
 Vaítiškė 175
 Vaítkaus rāvas 270
 Vaitonkà 181
 Vaítupis 236
 Vaitupys 237
 Vaivādų ež. 266
 Vaivadupis 242
 Vaivilas 49
 Vajà 188, 190, 205
 Vājomas 188, 205
 Vajóta 190
 Vajuonėlė 114
 Vajuonis 188
 Vajuonis, Vajuonis 205
 Vajų up. 268
 Vakarinis 161
 Vakóniškis 178
 Valākupis 236
 Valākų up. 271
 Valaňčiaus ež. 269
 Valančauskio ež. 269
 Valavičių ež. 266
 Valčiuvà 212
 Valdākis, Valdakys 82
 Valdakys 82
 Valeikupis 242
 Valilupė 240
 Valinė 163, 223
 Valiūniškių ež. 266
 Váliupis 163, 243
 Valkà 38
 Valkšnà 45
 Valkšnys 68
 VaĶkupas 236
 Valkupys 237
 Valkų up. 271
 Vālupis 243
 Valupys 244
 Valų up., Váliupis 259
 Vambrinė 163
 Vanagālis 86, 87
 Vānagas 32, 33, 88
 Vānagbalis 232
 Vanāgė 63, 88
 Vanāgis, Vanāgė, Vanagālis 66
 Vānagupė 88, 228
 Vanagupė 228
 Vanagūpiaunis 232, 247, 257
 Vandėlė 120
 Vañdupė 120
 Vaneikiškis 178
 Vangà 38
 Vansupis 243
 Vapsà 32
 Varčiōs up. 268
 Varčiukas 197
 Vařdas 100, 199, 212, 215, 216
 Vardāuka, Vardāunia 99
 Vardāunia, Vardāuka 100
 Vārdava 100, 102
 Vārdava, Vārduva 105, 224
 Vardūkšnė, Vardūkšnis 199

Vardūkšnis 199
 Várduva 57, 215, 216
 Várduva, Várdava 212
 Vardžiūs 57, 69, 100, 199, 215
 Vārē 121, 130, 134, 205
 Varēlis 121
 Varēnà 134
 Varēnē 197
 Varēnē, Varēnà 134
 Varēnis 134
 Varēniukas 197
 Vārēs 130, 134
 Varginys 165, 211
 Vargupēlis 130
 Vargupys 165
 Vargutis 165, 211
 Variēkà 143
 Varikēlis 129
 Varinē 163
 Variukas 194
 Vārius 68, 69, 163
 Varlāežeris 231, 246
 Varlakys 82
 Varlaupis 230, 246
 Varlē 32, 82, 135
 Vaŕleistis 110
 Varlēnka 135
 Vaŕlesis 110, 135
 Vaŕležeris 231
 Varliakys 82
 Vaŕliaupis 230, 247
 Varlynas 43
 Varlynē 44
 Varlinis 159
 Vaŕlis 110, 221
 Varlys 68, 137, 156, 221
 Varliškis 175
 Varliukas 194, 195
 Varliupēlis 127
 Vaŕliupis, Varliupēlis 230
 Varliū Trūbas 273
 Vaŕlupis 110, 230
 Varlupys 231
 Vaŕmē 147, 167
 Varmijà 147
 Varmikē 149
 Varmynas 147, 167
 Várnaitis 77
 Várnaka 81
 Várnakampis 232, 246
 Varnakē 82
 Varnakēlis 126
 Varnākis 82
 Varnakys 82
 Várnalizdis 232, 246
 Varnapagirys 232, 246, 257
 Vaŕnas 32, 81
 Vaŕnasalē 232, 246, 256
 Vaŕnē 63, 81, 82
 Varnēlē 115
 Varnēlē, Varnēnka 115
 Varnēnāitis 77
 Varnēnka 115, 135
 Varnynas 81, 167
 Varninē 158
 Varninis 159
 Varnys 68, 82, 167, 198, 206
 Várníškēs ež. 266
 Varniškių ež. 266
 Varniukas 195
 Varnóbalis 232, 247
 Varnukis 198
 Varnuostas 206
 Várnupalis 89
 Várnupē 228
 Varnupē 82, 228
 Varnupē 228
 Vaŕnupelis 123
 Várnupis 230
 Varnupys (3^a) 231
 Varnupys (3^b) 231
 Várpapievis 239, 246
 Varpénka 135
 Vaŕpstē, Varpstē 45
 Varputys 30
 Várstupis 221
 Vaŕškelis 122
 Vartēlis 172
 Vartýčia 142, 197, 201
 Vartišys 142, 172
 Vartulys 142, 172, 201
 Varuōnē, Veruōnē 205

Varupelis 123
 Vasakýtė, Vasakútė 179
 Vasakū ēžeras 166
 Vasakútė 209
 Vasilupis 242
 Vasynà 166
 Vastàlis 122
 Vaškútė 210
 Vaštākė 82
 Vašuokà 203
 Vāšuokas 203
 Vašuokėnu ež. 266
 Vatekà 111, 154
 Vātina 111, 154
 Vazajà 80
 Vazajėlis 126
 Vāzajis, Vazajys 80 (× 2)
 Vazajys 80
 Vazgaiķiemio up. 266
 Vazgirdonių ež. 266
 Važupys 80
 Vėbris 58, 66
 Vebrūlis 200
 Vėbrūpė 228
 Večupalis 89
 Vėdārė 94
 Vedegà 106 (× 2), 107
 Vedeĩkis 107, 108, 109 (× 2), 217
 Vedesà pv. 137
 Vedreikė 108
 Vėdrupys 94
 Vėgėlė 32, 33
 Vėgėlynė 44
 Vėgėlys 68
 Vėgėlupis 230
 Vegerė 38
 Vegužėlis 130
 Veikas 50
 Vėikšinis 162
 Veisiėjis 143, 167
 Veiviržas 258 (× 2)
 Veižukas 194
 Vejà 42, 205
 Vėjėliškių ež. 266
 Vejuonà 205
 Vėkė 178
 Vėkiškė 178
 Velbikė 149
 Velėkla 42, 215
 Velėklis 66, 215
 Velėklos up. 271
 Velėkpelkis 239, 256
 Velėtupis 253
 Velykonių up. 266
 Vėlykštis 152
 Veliõnė 189, 205
 Vėlys 189, 205 (× 2)
 Veliuonà 129, 189, 205
 Veliuonėlė, Veliõnka 129
 Veliuõnis 205
 Vėliupėlis, Vėlupėlis 130
 Vėlnežeris 186, 238
 Vėlnežeriukas 194
 Vėlniabalė 239, 246, 256
 Vėlniadaubė 239, 247
 Vėlniaintakis 237, 247
 Vėlniàravas 237, 247, 257
 Vėlniaravis 237, 247
 Vėlniàravis 237
 Vėlniàravis, Vėlnàravis 237
 Vėlnynė 44
 Vėlniõbalė 239, 247
 Vėlnio Gylė 237
 Vėlnio gylė, Vėlniogylė 259
 Vėlniõkas 186
 Vėlnio Lankėlė 273
 Vėlnio up. 271
 Vėlniškis 175
 Vėlniukas 195
 Vėlniupis 236
 Vėlniupys 237
 Vėlnupis 236
 Vėlnupis 236
 Vėlpė 137
 Veltupys 212
 Vėmbrė 61, 163
 Vėncavas 103, 130, 211
 Vėncavėlis 126
 Vėndrýkštis 30
 Venių ež. 266
 Vėnškaduobė 246

Vensùtis 49, 211
Ventà 94, 215
Ventòs pèrkasas 21, 258, 268
Vèprynas 167
Veprinis 159, 167
Veprÿs 32, 167
Vepriškai 172
Verbylà 153
Verbliūdas 32
Veřbužis 153, 215
Verdèné 38, 168
Verdènis 38
Verdingis 168
Verdùlis 168, 200, 202
Verdúnas 168, 202
Vèrdupis 253
Vèrè 107
Vereibè 107
Veretà 107, 139, 184
Vergilalè 88
Veringà kln. 168
Verÿs 88, 107, 139, 184, 205
Veriūgiškių up. 266
Verknáiciai 77
Veřknè, Verknè 192
Verksmių up. 271
Verksnià 163
Verkstinè 163
Verkšnàlis 88
Veřkšnè 88
Veřlinas 156
Verliniukas 194
Vermè 120
Vermèlè 120
Vermèné, Vermenas 184
Verniėjus 143, 148
Vernlÿjis 148
Vernijo up. 268
Veřnupis 143, 148
Veřpelis 211
Verpeliukas 194
Verpeliukas, Varpeliukas 195
Verpùtè 211
Versakà 81, 111
Versekà 111, 112

Verslavà 103
Versmè 38, 103, 116
Versmelè 116
Versmÿnas 43
Versminiai 161
Versmių up. 271
Veřsnè 192
Versnÿs 103, 111
Versnupalis 89
Verstaminų ež. 266
Veršèlis 117
Veřšis 32, 197
Veršiukas 117, 197
Veřšlakinis 164
Veršukas 197
Veřšupis 197
Veřšupÿs 214
Veřšvas, Veřšvà 214
Vérteliškè 175
Vertÿbiškio ež. 266
Vertimas 42
Vertimas 42
Vertimèlis, Vertimka 128
Vertimka 181
Vertimų iřtakas 266
Vértiškis 178
Verupè 107
Verupÿs 107
Vèrvedis 139
Vervedžiukas 194
Vervèklis 112
Verža 129, 216
Vèržas 216
Vèsà 163
Vesièkinè 163
Vešetà 139, 164
Vešetinis 139
Vešetinis, Vešetupis 164
Vèžežeris 231
Vèžgriovis 231, 256
Vèžÿs 32 (× 2), 33
Vèžiškè 175
Vèžÿius 69 (× 2), 217
Vèžių up. 271
Vèžlankis 232

Vēžravis 231, 256
 Vēžūkas 194, 195
 Vēžupē 228
 Vēžupis 230
 Vēžūpis 230
 Vēžupys 231
 Vēžus 69, 217
 Vyčiūs 69
 Vyčiūs, Vyčiūs 68
 Vičupis 243
 Vidáuja 98, 107
 Vidaujaitē 54, 76
 Vidaujēlis 126
 Vidaujūkas 194
 Vydeikā 107, 109
 Vidēnis 98, 133
 Vidgiris 239, 256, 280
 Vidinis, Vidžiu ēžeras 162
 Vidiņkostas 169
 Vidokai 133, 169, 186
 Vidūbalis 239, 247
 Vidūgiris 239 (× 2), 247, 256
 Vidūgiris, Vidūgirių up. 259
 Vidujójis Gālas 274
 Vidūlaukis 239, 247
 Vidūpievio up. 268
 Vidūpievis 239, 247
 Vidupis 186, 236
 Vidupis 236
 Vūdūpis 107
 Vydupys 107
 Vidūrbalis 239
 Vidurinė 160
 Vidurinis 161
 Vidūšušvis 239, 247, 256
 Vidutinis 51 (× 2)
 Vidutinis Gelēžius 275
 Vidvalkis 239
 Vidžiu ež. 268
 Vidžiūnkalis 246
 Viekšnālių ež. 266
 Viekšnēlē 114
 Viekvedālis 86
 Viesā 143, 167, 208
 Viesai 208
 Viesēlka 131
 Viesūrkis 208
 Viemuonē 205
 Viemuoniā, Viemuonē 205
 VienavaĪkšnis 253, 256
 Vienavalkšnys 253, 256
 Viešā 139, 191
 Viešētē 139, 191
 Viešiā 139, 170, 214
 Viešinta 170
 Viešintā 170
 Viešintas 170
 Viešintū ež. 268
 Viešis 143
 Viešis, Viešys 170
 Viešmuo 39
 Viešnautas 101
 Viešnupis, Viekšnupis 101
 Vieštóvė 191
 Viešvė 214
 Viešvilka 181
 Vieviršē 258
 Vigadā 42
 Vigaillis 73, 85
 Vygala 85, 163
 Vyglinē 85, 163, 217
 Vygriš 65
 Vijēlē 120, 188
 Vijōlē, Vijólka 120, 188
 Vijoliūkas 194
 Vijólka 181
 Vijūnē, Vijūnka 63
 Vijūnytē 179
 Vijūnupis 230
 Vykēlē 114
 Vykēlis 115
 Vykežerēlis 126
 Vykēžeris 254
 Viksvė 63
 Viksvójis 44
 Vykšiaūs up. 268
 Vykšiūs 69
 Vlkšrinē 58
 Vikšrýnē 44
 Vikšrupis 236
 Vikšrūs 69
 Vikšupys 254

Viktaris 95
 Vỹkupas 233
 Vikutinis 156
 Vilbėna 133
 Vilbėnas 180
 Vilbėnas, Vilbėna 134
 Vilbizdà 180
 Vilbizė, Vilbizdà 134, 180
 Vileĩkis 108, 109 (× 2)
 Vileĩkupas 243
 Vilėkų ež. 266
 Vilėnka 135, 147
 Viliāupė 135
 Viliāupė, Viliāuka 147
 Vilija 147, 148
 Viliošius 190
 Vylĩškiai 175
 Viliūndriškis 178
 Viliūniškis 175
 Viliūnų ež. 266
 Vilkabiržė 232, 246
 Vilkáitis 77
 Vilkakùkis 232, 246
 Vil̄kareivis 231, 246
 Vil̄kas 187
 Vil̄kas, Vil̄kežeris 32
 Vil̄kaujà 98
 Vil̄kavařnė 232, 246, 256
 Vil̄kbalė 232
 Vil̄kė 98, 137, 187
 Vil̄kesà 137
 Vil̄kežeris 231
 Vil̄kgerklė 232, 280
 Vil̄kiaušis 100
 Vil̄kiautinė 163
 Vil̄kiautinis 164
 Vil̄kijà 100, 146
 Vil̄kijàitė 76
 Vil̄kinė 164, 158
 Vil̄kinis 159
 Vil̄kinỹs 163
 Vil̄kinỹs, Vil̄kiniaĩ 165
 Vil̄kýtis 100, 179
 Vil̄klieknis 232, 255
 Vil̄kòkšnis, Vil̄kokšnỹs, Vil̄kuòkš-
 nis, Vil̄kuokšnỹs 187
 Vil̄kotakis 232, 247, 255
 Vil̄kšikis 253
 Vil̄ktinis 164
 Vil̄ktupis 164, 253
 Vil̄kų ež. 272
 Vil̄kupė 228
 Vil̄kupė 228
 Vil̄kupelis 123
 Vil̄kupelỹs 124
 Vil̄kupas 100, 230
 Vil̄kupỹs 137, 231
 Vil̄kūtė 209
 Vil̄kùtis 209
 Vil̄kvedis 253
 Vil̄nia 185, 211, 223
 Vil̄niškių ež. 266
 Vil̄nòja 185, 223
 Vil̄nòkų up. 266
 Vil̄nùtis 211
 Vil̄pesỹs 137, 171, 221
 Vil̄psis 171
 Vil̄upis 190
 Vil̄ùtis 49
 Vīm̄baras 49
 Vinābalio ež. 266
 Vincėlis 130
 Vinciūnų ež. 266
 Vīn̄čežeris 207, 245
 Vindaràikas 76
 Vīn̄dupis 73
 Vingainis 56
 Vingainis, Vingainis 55, 74
 Vingārė 94
 Vingerinė, Vingerinka 156
 Vingerinka 181
 Vingiarkštỹnė 44
 Vingiai 38, 211
 Vingis 38, 74, 94, 210
 Vingra 59
 Vingrė 62
 Vīn̄grė 62, 94
 Vingrė 62
 Vingrėlis 115, 117
 Vīn̄gris 64, 115
 Vingrỹs 67, 117
 Vīn̄grius 68, 69

Vingrupė 247
 Viņgrupis 249
 Vingūtė 210
 Vingūtis 74, 211
 Vynijà 147, 148
 Vinkšnàkelis 221, 228, 246, 255
 Vinkšninė 157
 Vinkšnŷnė 44
 Vinkšnŷnės up. 266
 Vinkšnupė 226
 Vinkšnupelis 123
 Vinkšnupis 227
 Vinkšnùpis 227
 Vinkšnupŷs 227
 Vinkurė 207
 Vintarà, Vinturà 94
 Vinturà 207
 Vŷnupis 147, 236
 Virangaitė 76
 Viràngė 92 (× 2)
 Viranglis 92
 Viràngupis 92
 Viřbalas 85
 Virčiuvė 213
 Viřčiuvis, Virčiuvė 213
 Virėkštà 92, 112, 170
 Viřgė 62
 Virintà 92, 112, 170
 Virintaĩ 170
 Vyriùs 38, 68, 69, 170
 Virké 148, 200
 Virkijus 148
 Virkiùs 69
 Virkiùs, Virkijus 69
 Virkulė 148, 200
 Virsià 111
 Viřsnės 192
 Viřsnis 192
 Virsnŷs 192
 Viršilŷ pušŷno eř. 268
 Viršŷtis 180, 258
 Virřkautŷs 101
 Virřupis 180
 Viřřupis 236
 Viřřupis, Virřupŷs 180
 Virřùprūdė 239, 247, 257
 Viřtupė 213
 Virvŷčia 142
 Virvŷčia, Virvŷtė 142
 Virvŷtė 180
 Viržintėlė 129
 Viržuonà 129, 204, 213, 221, 258
 Viržuva 213, 258
 Visaginas 49
 Visbaras 49
 Visinčia 167
 Vystùtis 211
 Viřakis 82
 Viřakùtis 82, 209
 Viřchiòva 191
 Viřiùpiškė, Viřiùpiřkis, Visùpiškė, Vi-
 sùpiřkis 178
 Vyšnėnka 135
 Vŷřnių up. 271
 Vyřniupŷs 227
 Viřtakupis 180
 Viřtŷcio eř. 268
 Viřtŷtis 180, 191
 Viřtupis 229, 230
 Vytartŷ up. 266
 Vytautàlis 86
 Vŷtautas 49
 Vytinė 160
 Vitkupis, Vitkupŷs 243
 Vitupis 243
 Vyturŷs 32, 33
 Viveĩkis 108
 Vizdijà 147
 Vizgiùnpŷs 244
 Vyžintà 170, 205
 Vŷžintas 170
 Vyžunka 181, 205
 Vyžuonà 170, 205
 Vyžuonàitis 77
 Vladišius 49
 Vokšėlis 121
 Volas 42
 Volungis 66
 Vòpnaravis 237, 246
 Vòpnyčia 42

Voryčia 142
Vórupė 247
Vorūsnė 250
Vosgautas, Vosbūtis, Vaisgūtis 49
Voverà 182
Voveraitė 78
Voverė 32
Voveris 32, 78, 182
Vóverkis 182
Vóverupelis 123

Zadúojas 203
Zaduojys, Zadúojas 203
Zaduojõs up. 266
Zajársko up. 269
Zalùlis 200
Zálvas 214
Zálvė 214
Zalvēlis 115
Zalvys 214
Zamkėlio ež. 266
Zanilà 152
Zanylà, Zanilà, Zenilà 153
Zapsáitis 77
Zapsėlis, Zapsáitis 115
Zarasáitis 77
Zārasas 96
Zasinýtis, Zasinýtė 180
Zāzubras 225
Zdõniškių ež. 268
Zebrenų up. 266
Zebrys 67
Zebriūs 68, 69
Zeliõnkos ež. 266
Zélva 213
Zervýlios 153, 166, 167
Zervýna 166
Zervýnas 153, 167
Zervynėlė 127
Zirnajys, Zirnejas 80
Zirnejas 110
Zõmčiupelis 123
Zubėlių ež. 266
Zubrys 225
Zugerklys 225
Zuikinė 158

Zuikravis 231
Zuikupis 230
Zùmaro up. 269
Zùrzupė, Zùrzupis 240

Žabālis 64
Žadālis 88
Žadikė 88, 203
Žadikė, Žadikė, Žadikis, Žadikys 150
Žadikis 150
Žadupys 150
Žaduvėnų ež. 266
Žadvaĩnių ež. 266
Žagarýnė 44
Žagāris 63, 66
Žagārių ež. 266
Žagiėnis 144
Žāgupis 144
Žāigis, Žāiginys 46, 165
Žalālis 89
Žalčiupėlis 127
Žalčiupys 230
Žalėlis 117, 137 (× 2)
Žalesa 137
Žālesas 137
Žalesėlis 126
Žalesys 137
Žāliasai upėlis 274
Žāliasiai 51, 117
Žalieji ežeraĩ 274
Žalikė, Žalālis 149
Žalmai 42
Žalióji 51, 137 (× 2)
Žaliùkės 137, 197
Žāliupis 249
Žalpiķė 149
Žaltinys 165, 180
Žaltys 32, 180
Žaltýtis 180
Žáltupis 230
Žalupė 247
Žālupis 149, 249
Žalvē 62
Žāmbas 38
Žāñdagas 42

Žangà 91
 Žāras 45
 Žařčius 69
 Žardēnas 134
 Žařdupē 240
 Žařdupis 134, 236
 Žarē 121
 Žarnà 45
 Žarstēlē 120
 Žařà 32
 Žařē, Žařs̄ys 63
 Žařēlē 116, 117
 Žařiēs Kāklas 273
 Žařinālis 87
 Žařinas 32, 33, 88, 116, 197
 Žařinēlis 126
 Žařininē 158
 Žařinū ež. 266
 Žařinūkas 88, 197
 Žařskaklis 232
 Žařlà 180
 Žařliq̄ ež. 266
 Žařupē 228
 Žaugēdà 57, 106
 Žaugēdū ež. 266
 Žeberālē 86
 Žeberaūskis 49
 Žebērē 187
 Žebērē, Žebēris 136
 Žeberē 136
 Žebēris 136
 Žebokštà 136, 187
 Žebokštà, Žebokštis 187
 Žebrōkū up. 266
 Žeimenà 132, 150, 183, 221
 Žeimenys 221
 Žeīmenys, Žeīmenes 133
 Žeīmikē 132, 150
 Žeīmiq̄ ež. 266
 Žeīmiq̄ up. 266
 Žeinup̄ys 244
 Želmenà 221
 Želmenà, Žēlmenys 60
 Želsvēlē 115
 Želsvos ež., Žaltýtis 115
 Žēltupē 247
 Želtup̄ys 249
 Žēlva 213
 Žēlvykštis 152
 Žēlvos 214
 Žemaītkiemio ež. 266
 Žemālē 88, 106
 Žemēda 106
 Žemēperša 253, 254
 Žemēplēša 253, 254
 Žemgrindo up. 268
 Žēmiq̄ Tiltēlis 273
 Žemóji Gērvē 275
 Žemupālis 86
 Žēmupis 88, 106
 Žēmupis, Žemupālis 249
 Žendaḡys 42
 Žerbuvà 213
 Žerēlis 121, 213
 Žežiebrà 258
 Žiaūkupis 225, 243
 Žiaūnē 63
 Žiaur̄ys 67
 Žiaūrupis 249
 Žibà 152, 200
 Žibà, Žibālē 59
 Žibālē 86
 Žibikū up. 268
 Žibilas 152
 Žibulē 200
 Žičkaus iīntakas 270
 Žydaupis 236, 246
 Žydežeris 238
 Žydragabē 237
 Žydyñē 167
 Žydiškēs 167, 178
 Žydo up. 271
 Žydpiaunis 239, 257
 Žydpinigis 239, 255
 Žydraistis 239, 255
 Žydravis 237 (×2)
 Žydrav̄ys 237, 255
 Žydrevis 237
 Žydupelis 123
 Žydupis 167, 178, 236
 Žydupis 236
 Žiedēlis 121

Žiedupė 233
 Žiedupys 121, 237
 Žiegėlė 114
 Žiegėlis 115
 Žiegždrėlis 119
 Žiegždris 66
 Žiegždupis, Žiegzdrupė 236
 Žiegžmarėlė 125
 Žiegžmāris, Žiezmāris 94
 Žiemiškis 178
 Žiēmragis 239
 Žiēzdrė, Žiēzdė, Žiēzdupis 63
 Žiezdrėlis 115
 Žiēzdris, Žiēzdis 66
 Žiežmarà 94
 Žiežmarė 94
 Žiežmarėlė 125
 Žiežmójus, Žižmójus 94, 184, 186
 Žiežmuõ 94, 184, 186
 Žiežulinis 159, 165
 Žiežulis 65, 66, 165
 Žiežulnys 165
 Žygiškė 175
 Žilė 62, 215, 224
 Žylė 32
 Žylė 32
 Žilinciškių ež. 266
 Žilmaitis 77
 Žilvià 59
 Žilvičiupis 227
 Žilvičių up. 271
 Žilvytė 44
 Žilvitynė 44
 Žindulių ež. 266
 Žióbra 150
 Žióbrikis 150
 Žiogė 63
 Žióginis 161
 Žiógis 38
 Žiogys 38
 Žiogytis 179
 Žiogrupys 237
 Žiógupalis 89
 Žiõkė 63
 Žiotėlės 118
 Žirginės 158
 Žirgupalis 89
 Žirgupė 228
 Žirgupė 228
 Žirgupis 230
 Žirnajà 80
 Žirnajai 80 (× 2)
 Žirnais 80
 Žirnajų Didžiasai 275
 Žirnajų Mažasai 275
 Žirnėlis 80, 117
 Žirniaupis 227, 247
 Žirnis 30, 80
 Žirnopė 226
 Žirnopelis 117, 123
 Žiřnupis 227
 Žitkaus up. 269
 Žiurėlis 115 (× 2)
 Žiūrių ež. 266
 Žiurkeniškės 178
 Žiurkinas 32, 178
 Žiurkupė 229
 Žiurkupis 230
 Žiuržmõtis, Žirgžmõtis, Žiržmõtis,
 Žiurgžmõtis, Žiuržmõtis 190
 Žiužiškė 178
 Živintà 170
 Žižmà 184
 Žižmà, Žiužmà 191
 Žlāgatas 97
 Žolinis 161
 Žõliupis 227
 Žolovynė 167
 Žõlupis 227
 Žožupalis 89
 Žulnà 51
 Župė 225
 Župelis 225
 Žuvėlių up. 271
 Žuvinčių ež. 266
 Žuvinė 158, 170
 Žuvintà 170
 Žuvintas 170
 Žuvintė, Žuvintà 170 (× 2)
 Žvaĩrupis 249

Žvairupys 249
Žvakutė 210
Žvaiginis 164
Žvarantà 93, 152
Žvařbalas 85
Žvãrilas 93, 152
Žvejõnė 189
Žvelesys 137
Žvelsà 137
Žvelsàlė 86
Žvėrė 63
Žvėriñcius 42
Žvėrupė 229
Žvėrupis 230
Žvikė 163
Žvikinė 163
Žvynė 32
Žvingys 67
Žvirblis ež. 272
Žvirblis 32, 33
Žvirblupis 230
Žvyrėlis 119
Žvirgždė 63
Žvirgždas 38
Žvirgždė 63
Žvirgždėlis 114
Žvirgždinė 160
Žvirgždinis 161
Žvirgždinys 165
Žvirgždys 68
Žvirgždukas 194
Žvirgždupis 236
Žvyrynas 43
Žvyrupis 236
Žviřzdė 63
Žvirzdynė 44
Žviřzdupis 236
Žvizdrãupis 236, 246
Žvizdrė 63

ОБРАЗОВАНИЕ ГИДРОНИМОВ ЛИТОВСКОЙ ССР

Резюме

Данная работа была выполнена на основе топонимического и антропонимического материала, хранящегося в Институте литовского языка и литературы АН Литовской ССР. Непосредственным источником гидронимов был „Словарь названий рек и озёр Литовской ССР“ („Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas“, Vilnius, 1963), составленный по топонимическим картотекам Института литовского языка и литературы. В словаре дано около 9350 гидронимов (не считая повторяющихся). Именно большинство этих гидронимов и подверглось словообразовательному анализу. За пределами этой работы остались те гидронимы, которые методом структурно-словообразовательного анализа необъяснимы. Ограниченный объём этой книги, к сожалению, не позволил дать мотивировку, почему тот или другой гидроним не стал объектом словообразовательного разбора.

В основу работы положена структурно-словообразовательная классификация гидронимов (см. схему). Словообразовательный анализ проводился при строгом соблюдении принципа топонимической деривации.

ПЕРВИЧНЫЕ ГИДРОНИМЫ

Первичными называются гидронимы, без изменений возникшие из апеллятивов, антропонимов и других топонимов и в процессе гидронимизации не получившие никаких словообразовательных признаков.

И. Образованные от имён существительных: а) от названий растений: *Bėržas* < *bėržas* „береза“, всего ¹ около 30; б) от названий животных: *Gėrvė* < *gėrvė* „журавль“, всего около 55; в) от физиографических терминов: *Liūnas* < *liūnas* „трясина“, всего около 220; г) от имён существительных, обозначающих место или местность: *Eglėnas* < *eglėnas* „ельник“, всего около 175; д) от других имён существительных: *Blauzdà* < *blauzdà* „голень“, всего около 100; е) от антропонимов: *Adomaitis* < *Adomaitis*, всего около 75; ж) от других топонимов: *Amėrika* < *Amėrika* „Америка“, всего 17.

II. Образованные от прилагательных: *Baltà* < *baltà* „белая“, *Šventoji* < *šventoji* „святая“, всего около 95.

¹ В общее число гидронимов не входят повторяющиеся названия. Это положение касается не только первичных, но и всех других гидронимов, за исключением суффиксальных.

Первичные		Вторичные	
Субстантивные			
От названий растений			
От названий животных			
От физиографических терминов			
От имён существ., обозначающих место или местность			
От других имен существительных			
От антропонимов			
От других топонимов			
А д ъ е к т и в н ы е			
Флексия -а		Флективные	Производные
Флексия -as			
Флексия -ė			
и др.			
Суффикс -ad-		Суффиксальные	
Суффикс -ain-			
Суффикс -ait-			
Суффикс -aj-			
Суффикс -ak-			
и др.			
Префикс an(ta)-		Префиксальные	
Префикс ar(y, i)-			
Префикс až(uo)-			
Префикс i-(in-)			
и др.			
I компонент от названий растений		Из двух имен существительных	Сложные
I компонент от названий животных			
I компонент — другое имя существительное			
I компонент — имя существительное собственное			
Из имени прилагательного и имени числительного			
Из глагола и имени существительного			
Из имени числительного и имени существительного			
Из имени существительного и глагола			
Другие сложные названия			
Р е д у п л и к а ц и о н н ы е			
I компонент — ойконим		Генетивные	Составные
I компонент — другой топоним			
I компонент — антропоним			
I компонент — апеллатив			
К в а л и ф и к а ц и о н н ы е			

ВТОРИЧНЫЕ ГИДРОНИМЫ

I. Производные

а) Флективные: Флексия *-a*: *Niáuka*: *niáuktis* „хмуриться, становиться пасмурным“, всего около 50; флексия *-as*: *Īsraitas*: *īsraitýti* „делать извилистым“, всего 8; флексия *-é*: *Kreivé*: *kreīvas* „кривой“, всего около 160; флексия *-is*: *Báltis*: *báltas* „белый“, всего около 100; флексия *-us*: *Pievūs*: *pieva* „луг“, всего около 80; флексия *-us*: *Gilius*: *gilūs* „глубокий“, всего около 30.

б) Суффиксальные¹: *-ada* — 1, *-adis* — 4, *-adzius* — 1, *-aga* — 3, *-aikas* — 1, *-aiké* — 1, *-aikis* — 1, *-ailis* — 3, *-aina* — 1, *-ainē* — 7, *-ainia* — 2, *-ainis* — 12, *-ainys* — 1, *-aitē* — 33, *-aitis* — 87, *-aitys* — 1, *-aja* — 9, *-ajai* — 5, *-ajas* — 1, *-ajē* — 1, *-ajis* — 3, *-ajys* — 3, *-ajus* — 2, *-aka* — 12, *-akas* — 6, *-akē* — 7, *-akis* — 10, *-akys* — 10, *-akšna* — 1, *-ala* — 5, *-alas* — 10, *-alē* — 36, *-alis* — 106, *-alys* — 1, *-alius* — 1, *-amas* — 4, *-amē* — 1, *-ančia* — 1, *-ančius* — 1, *-anda* — 3, *-andas* — 2, *-andē* — 3, *-andis* — 2, *-anga* — 3, *-angē* — 1, *-anglis* — 1, *-anis* — 1, *-anys* — 2, *-anka* — 4, *-anta* — 5, *-antas* — 7, *-antē* — 6, *-antis* — 3, *-ara* — 5, *-aras* — 1, *-arē* — 4, *-aria* — 1, *-aris* — 4, *-arys* — 1, *-arstas* — 2, *-artas* — 2, *-artē* — 1, *-arva* — 2, *-asa* — 2, *-asas* — 4, *-asis* — 1, *-asys* — 1, *-asta* — 2, *-aša* — 1, *-ašas* — 1, *-ašē* — 2, *-ašius* — 1, *-aščia* — 1, *-aščius* — 1, *-aškas* — 1, *-ata* — 2, *-atas* — 3, *-atē* — 1, *-atis* — 1, *-aučius* — 1, *-auda* — 2, *-audas* — 1, *-auja* — 7, *-aujē* — 2, *-auka* — 6, *-aukstis* — 1, *-aukštas* — 1, *-aukštē* — 1, *-aukštis* — 1, *-aulis* — 1, *-aunia* — 2, *-aunis* — 1, *-ausas* — 1, *-ausis* — 7, *-auša* — 3, *-aušas* — 3, *-aušis* — 3,¹ *-autas* — 2, *-autē* — 2, *-autis* — 2, *-autys* — 1, *-auza* — 1, *-ava* — 32, *-avas* — 17, *-av* — 7, *-ažē* — 1, *-ažis* — 1, *-ėčius* — 1, *-eda* — 3, *-ėda* — 5, *-ėdas* — 2, *-ega* — 4, *-eibē* — 1, *-eika* — 11, *-eikē* — 6, *-eikis* — 14, *-eikus* — 1, *-eilē* — 1, *-eillis* — 1, *-einē* — 1, *-einis* — 2, *-eistis* — 3, *-eiša* — 1, *-eišē* — 1, *-eita* — 1, *-eiva* — 1, *-eja* — 3, *-ejas* — 1, *-ėja* — 8, *-ėjas* — 1, *-ėjus* — 2, *-eka* — 5, *-ekas* — 2, *-ekis* — 1, *-ėka* — 1, *-ėkas* — 2, *-ėkē* — 1, *-eklis* — 4, *-ekšna* — 3, *-ekšnis* — 1, *-ėkšta* — 4, *-ėkštas* — 1, *-elē* — 157, *-elis* — 433, *-elys* — 8, *-elē* — 68, *-ėlis* — 165, *-ėlius* — 2, *-elgis* — 1, *-elka* — 3, *-ena* — 21, *-enas* — 9, *-enē* — 8, *-enis* — 27,¹ *-enys* — 3,¹ *-enius* — 1, *-ėna* — 5, *-ėnas* — 8, *-ėnē* — 1, *-ėnis* — 1, *-enčia* — 1, *-engis* — 1, *-enka* — 9, *-ėnka* — 1, *-enta* — 3, *-entas* — 5, *-entis* — 1, *-era* — 4, *-erē* — 2, *-eris* — 2,¹ *-erys* — 1, *-erna* — 2, *-ernē* — 1, *-ernis* — 1, *-erta* — 1, *-ertis* — 1, *-erva* — 2, *-esa* — 12, *-esas* — 8, *-esē* — 1, *-esis* — 3, *-esys* — 7, *-esē* — 2, *-esnis* — 1, *-esta* — 1, *-estis* — 1, *-ėsta* — 1, *-ėstas* — 4, *-ėstis* — 1, *-eša* — 2, *-ešē* — 1, *-ešis* — 1, *-ešys* — 1, *-ėšis* — 1, *-eška* — 1, *-eta* — 12, *-etas* — 4, *-etē* — 3, *-etis* — 2, *-etys* — 3, *-ėta* — 7, *-ėtas* — 6, *-ėtis* — 3, *-ėva* — 1, *-ėvė* — 2, *-eza* — 1, *-ėžē* — 1, *-ėžis* — 1, *-ėžys* — 1, *-yčia* — 21, *-(i)nyčia* — 7, *-idas* — 1, *-yda* — 1, *-iečius* — 1, *-iedas* — 1, *-iejis* — 1, *-iejus* — 1, *-ieka* — 3, *-iekas* — 3, *-iena* — 5, *-ienē* — 5, *-ienis* — 3, *-ietē* — 1, *-ietis* — 6, *-yga* — 1, *-ija* — 50, *-ijis* — 2, *-ijus* — 1, *-ika* — 3, *-ikas* — 16, *-ikē* — 35, *-ikis* — 8, *-ykas* — 1, *-ykis* — 1, *-iklis* — 3, *-ykla* — 1, *-yklē* — 1, *-iksna* — 1, *-ykščia* — 2, *-ykščius* — 1, *-ikšlis* — 1, *-ykšta* — 2, *-ykštē* — 1, *-ykštis* — 16, *-ykšnis* — 1, *-ila* — 4, *-ilas* — 7, *-ilis* — 5, *-ilyis* — 2, *-yla* — 3, *-ylas* — 1, *-ylē* — 1, *-ilka* — 1, *-ilna* — 1, *-ilsa* — 1, *-ilta* — 1, *-imas* — 8, *-ymas* — 4, *-ina* — 11, *-inas* — 63,

¹ В общее число суффиксальных гидронимов не включены первичные названия, имеющие соответствующий суффикс.

-inè — 178, -inis — 344, -inys — 31, -yna — 10, -ynas — 23, -ynè — 7, -inčia — 1, -inčius — 1, -inda — 1, -inga — 6, -ingé — 3, -ingis — 9, -inykas — 1, -ininkas — 2, -nikas — 1, -nykas — 7, -ninké — 1, -inkstas — 1, -inta — 20, -intas — 11, -intè — 4, -irda — 1, -iré — 1, -iris — 1, -irkšté — 1, -isa — 1, -isis — 1, -ysa — 4, -ysas — 2, -iskas — 1, -ista — 1, -istas — 1, -istis — 1, -ysta — 6, -ystas — 1, -iša — 1, -išé — 1, -išys — 1, -išius — 6, -yša — 3, -yšé — 1, -yščia — 1, -iška — 1, -iškas — 6, -išké — 78, -iškis — 140, -yškas — 1, -ita — 2, -itas — 1, -yta — 2, -ytè — 28, -ytis — 15, -izda — 1, -izas — 1, -izé — 1, -ižius — 1, -yža — 1, -ka — 51, -kšné — 1, -la — 1, -(s)lè — 17, -(s)lis — 5, -(s)lys — 22, -(m)ena — 8, -(m)enas — 3, -(m)uo — 9, -menè — 1, -menys — 1, -na — 1, -nè — 1, -očia — 1, -očis — 1, -očius — 2, -očka — 1, -oja — 6, -ojas — 1, -ojè — 1, -ojys — 1, -ojus — 5, -okas — 17, -oké — 3, -oklè — 1, -oklis — 1, -okšlis — 1, -okšna — 1, -okšnas — 2, -okšné — 1, -okšnis — 2, -okšta — 2, -okštis — 1, -olè — 1, -omas — 1, -ona — 5, -onas — 23, -onè — 13, -onis — 8, -oras — 4, -oris — 2, -orius — 2, -osnè — 1, -osta — 1, -ošas — 1, -ošia — 1, -ošius — 2, -ota — 5, -otas — 6, -otè — 9, -otis — 8, -ova — 1, -ovas — 2, -ovè — 7, -ožè — 2, -ožis — 4, -ožys — 1, -ra — 1, -rè — 5, -sna — 1, -(s)nè — 3, -snis — 2, -snys — 2, -šè — 1, -udè — 1, -udis — 1, -ūga — 2, ūgè — 1, -uigis — 1, -uiké — 1, -uilis — 1, -uinis — 1, -uišis — 2, -uitis — 1, -uja — 1, -ujis — 1, -ukas — 195, -uké — 14, -ukis — 1, -ūkas — 3, -uklis — 2, -ukšna — 2, -ukšné — 1, -ukšnis — 1, -ūkšta — 1, -ūkštè — 2, -ūkštis — 1, -ula — 3, -ulè — 18, -ulis — 31, -ulyš — 5, -ülè — 1, -ulma — 1, -ulša — 2, -uma — 1, -umas — 3, -ūmè — 1, -una — 1, -unas — 1, -unè — 1, -unis — 2, -ūna — 3, -ūnas — 4, -ūnè — 5, -ūnia — 1, -ungas — 1, -ungè — 1, -unka — 1, -unta — 1, -uodis — 1, -uoja — 3, -uojè — 1, -uojas — 2, -uojys — 1, -uoka — 1, -uokas — 1, -uoké — 1, -uola — 1, -uolè — 4, -uolis — 8, -uona — 30, -uonas — 3, -uonè — 5, -uonia — 2, -uonis — 8, -uonys — 2, -uosys — 1, -uosta — 1, -uostas — 3, -uoša — 2,] -uošas — 2, -uošè — 1, -uošia — 1, -uota — 1, -uotas — 6, -uotè — 5, -uotis — 10, -ura — 2, -urè — 2, -uris — 4, -urys — 1, -urkis — 1, -urnis — 1, -usas — 1, -uša — 2, -ušas — 1, -ušè — 4, -ušis — 2, -ūšè — 1, -ūšis — 7, -uška — 3, -ušké — 2, -uškis — 7, -uta — 1, -utas — 2, -utè — 37, -utis — 34, -ūta — 1, -ūtas — 5, -ūtè — 2, -ūtis — 2, -uva — 39, -uvè — 3, -uvis — 9, -va — 16, -vas — 6, -vè — 16, -vis — 2, -vys — 2, -uža — 1, -užè — 5, -užis — 16, -užys — 1.

в) Префиксальные : an(ta)- — 4, ap(y, i)- — 4, qž(u)- — 7, ĭ-(in)- — 5, ne- — 25, pa- — 183, per- — 2, pie- — 1, po- — 3, pra- — 8, prie- — 2, prieš- — 1, san- — 2, už(uo)- — 14, za- — 1, zu- — 1, žu- — 2.

II. Сложные гидронимы

I. Из двух существительных. Первый компонент сложных названий может быть: а) название растения: *Air-ùpè* : *aīras* „аир“, всего около 90; б) название животного: *Briedž-iupis* : *brėdis* „лось“, всего около 210; в) другое имя существительное: *Kap-ùpè* : *kapaī* „кладбище“, всего около 360; г) имя существительное собственное: *Noreik-upė* : *Noreikà* (фамилия), *Kliš-upė* : *Klišiaī* (деревня), всего около 320. 2. Из имени прилагательного и имени существительного: *Šált-upė* : *šáltas* „холодный“, всего около 220. 3. Из глагола и имени существительного: *Kriok-upỹs* : *kriõkti* „шуметь,

реветь“, всего около 40. 4. Из имени числительного и имени существительного: *Dvi-ragis* : *dù* „два“, *rāgas* „рог“, всего около 15. 5. Из имени существительного и глагола: *Nak-tekž* : *naktis* „ночь“, *tekėti* „течь“, всего 12. 6. Другие сложные названия: *Pusiáu-lieknis* : *pusiáu* „наполовину“, *liėknas* „болотистый лесок, луг“ и несколько других.

Кроме сложных, известно около десяти редупликационных образований.

III. Составные гидронимы

1. Генетивные. Первое слово генетивных гидронимов может быть: а) ойконим: *Akmėnių ėžeras* : *Akmėniai* (деревня), всего около 550; б) другой топоним: *Kirminėnės upėlis* : *Kirminėnė* (луг), всего около 55; в) антропоним: *Nārbuto ėžeras* : *Nārbutas* (фамилия), всего около 75; г) апеллатив: *Bālų ūpė* : *balà* „болото“, всего около 170. 2. К в а л и ф и к а ц и о н н ы е: *Saūsas ežerėlis* : *saūsas* „сухой, высохший“, всего около 75.

Выводы

Среди всех структурно-словообразовательных типов по количеству образований первое место занимают суффиксальные дериваты, которые составляют около 52,1 % всех рассмотренных гидронимов (примерно 4000 из около 7700). Суффиксов, употребляемых для образования гидронимов, насчитывается около 490. Преобладание суффиксальных дериватов и обилие самих суффиксов является яркой специфической чертой гидронимов и указывает на архаичность гидронимии. Другие словообразовательные типы в количественном отношении распределяются так: сложные – свыше 1280, т.е. около 16,7 %, генетивные – около 850, т.е. около 11,1 %, первичные субстантивные – около 670, т.е. около 8,5 %, флективные – около 430, т.е. около 5,6 %, префиксальные – около 265, т.е. около 3,5 %, первичные адъективные – около 95, т.е. около 1,3 %, квалификационные – около 80, т.е. около 1 %.

Структурно-словообразовательный анализ позволяет сделать некоторые выводы в отношении семантики гидронимии. В частности при помощи этого анализа можно в известной степени стратифицировать семантику гидронимов и показать, какими путями попадают в гидронимию не свойственные или даже чуждые ей семантические элементы.

Сравнение (хотя и самое поверхностное) структурно-словообразовательной модели литовской гидронимии с древнепрусской и латышской показывает, что эти модели трёх основных балтийских языков были в основном очень близкими.

По поводу ареальных словообразовательных, в основном суффиксальных, явлений в литовской гидронимии можно сказать, что таких особо выделяющихся, ярких явлений отмечено очень мало. Из этого вытекает, что в словообразовательном отношении гидронимия балтийских племён, в прошлом обитавших на нынешней территории Литвы, имела больше сходств, чем различий. Продолжая эту мысль, можно предполагать, что в период массового становления литовской гидронимии диалектные различия балтийских племён, обитавших на нынешней территории Литвы, не могли быть существенными.

DIE BILDUNG DER HYDRONYME DER LITAUISCHEN SSR

Zusammenfassung

Diese Arbeit ist auf Grund des im Institut für litauische Sprache und Literatur aufbewahrten toponymischen und antroponymischen Materials ausgeführt. Die unmittelbare Quelle der Hydronyme war „Verzeichnis der Fluß- und Seennamen der Litauischen SSR“ („Lietuvos TSR upių ir ežerų vardynas“, Vilnius, 1963), das nach der toponymischen Kartei des Instituts für litauische Sprache und Literatur zusammengestellt war. Im Verzeichnis sind etwa 9350 Hydronyme – außer den sich wiederholenden – angeführt. Die meisten Hydronyme sind im Hinblick auf ihre Bildung analysiert. Außer dem Bereich dieser Arbeit liegen solche Hydronyme, die sich nach der Methode der Klassifikation nach den wortbildenden Elementen nicht erklären lassen. Der beschränkte Umfang dieses Buches erlaubte uns leider nicht zu motivieren, warum dieses oder jenes Hydronym nicht nach den wortbildenden Elementen analysiert wurde.

Dieser Arbeit liegt die Gliederung der Hydronymie nach den wortbildenden Elementen zugrunde (s. Schema). Die Wortbildungsanalyse ist unter strenger Beachtung des Prinzips toponymischer Derivation durchgeführt.

PRIMÄRE HYDRONYME

Unter den primären Hydronymen versteht man solche Namen, die ohne Veränderung aus einem Apellativ, Antroponym oder Toponym entstanden sind und bei der Namengebung keine wortbildenden Elemente erhalten haben.

I. Von den Substantiven hergeleitet: a) von Floranamen: *Bėržas* < | *bėržas* „Birke“, insgesamt¹ etwa 30; b) von Faunanamen: *Gėrvė* < *gėrvė* „Kranich“ insgesamt etwa 55; c) von physiographischen Termini: *Liūnas* < *liūnas* „Moor“, insgesamt etwa 220; d) von den Substantiven, die eine Ortschaft oder Gegend bezeichnen: *Eglėnas* < *eglėnas* „Tannenwald“, insgesamt etwa 175; e) von sonstigen Substantiven: *Blauzdà* < *blauzdà* „Wade“, insgesamt etwa 100; f) von Antroponymen: *Adomaitis* < *Adomaitis*, insgesamt etwa 75; g) von sonstigen Toponymen: *Amėrika* < *Amėrika* „Amerika“, insgesamt 17.

II. Von den Adjektiven: *Baltà* < *baltà* „die Weiße“, *Šventoji* < *šventoji* „die Heilige“, insgesamt etwa 95.

SEKUNDÄRE HYDRONYME

I. Ableitungen

a) Flektivische: Flexion *-a*: *Niáuka*: *niáuktis* „sich überwölken, trübe werden“, insgesamt etwa 50; Flexion *-as*: *Įšraitas*: *įšraityti* „sich schlängeln, sich wenden“, insgesamt 8; Flexion *-ė*: *Kreivė*: *kreivās* „krumm“, insgesamt etwa 160; Flexion *-is*: *Báltis*: *báltas* „weiß“, insgesamt etwa 80; Flexion *-ys*: *Pievys*: *pieva* „Wiese“, insgesamt 80; Flexion *-us*: *Gilius*: *gilūs* „tief“, insgesamt etwa 30.

¹ Die sich wiederholenden Hydronyme gehören zu dieser Zahl nicht. Das betrifft nicht nur primäre, sondern auch übrige Hydronyme außer den suffigierten.

Von Floranamen		Substantivische	Primäre
Von Faunanamen			
Von physiographischen Termini			
Von Substantiven, die eine Ortschaft bezeichnen			
Von sonstigen Substantiven			
Von Antroponymen			
Von sonstigen Toponymen			
A d j e k t i v i s c h e			
Flexion -a		Flexivische	Ableitungen
Flexion -as			
Flexion -ė			
u. a.			
Suffix -ad-		Suffixale	
Suffix -ain-			
Suffix -ait-			
Suffix -aj-			
Suffix -ak-			
u. a.			
Präfix an(t)-		Präfixale	
Präfix ap(y, i)-			
Präfix až(uo)-			
Präfix į(in)-			
u. a.			
Erstglied – Floranamen		Aus zwei Substantiven	Zusammengesetzte
Erstglied – Faunanamen			
Erstglied – sonstige Substantive			
Erstglied – Eigenname			
Aus Adjektiv und Substantiv			
Aus Verb und Substantiv			
Aus Zahlwort und Substantiv			
Aus Substantiv und Verb			
Sonstige zusammengesetzte Namen			
Reduplizierte Bildungen			
Das erste Wort – Ortsname		Genitivische	Wortverbindungen
Das erste Wort – sonstiges Toponym			
Das erste Wort – Antroponym			
Das erste Wort – Appellativ			
K v a l i f i z i e r e n d e			

b) Suffixale¹: *-ada* – 1, *-adis* – 4, *-adžius* – 1, *-aga* – 3, *-aikas* – 1, *-aikė* – 1, *-aikis* – 1, *-ailis* – 3, *-aina* – 1, *-ainė* – 7, *-ainia* – 2, *-ainis* – 12, *-ainys* – 1, *-aitė* – 33, *-aitis* – 87, *-aitys* – 1, *-aja* – 9, *-ajai* – 5, *-ajas* – 1, *-ajė* – 1, *-ajis* – 3, *-ajys* – 3, *-ajus* – 2, *-aka* – 12, *-akas* – 6, *-akė* – 7, *-akis* – 10, *-akys* – 10, *-akšna* – 1, *-ala* – 5, *-alas* – 10, *-alė* – 36, *-alis* – 106, *-alys* – 1, *-alius* – 1, *-amas* – 4, *-amė* – 1, *-ančia* – 1, *-ančius* – 1, *-anda* – 3, *-andas* – 2, *-andė* – 3, *-andis* – 2, *-anga* – 3, *-angė* – 1, *-anglis* – 1, *-anis* – 1, *-anys* – 2, *-anka* – 4, *-anta* – 5, *-antas* – 7, *-antė* – 6, *-antis* – 3, *-ara* – 5, *-aras* – 1, *-arė* – 4, *-aria* – 1, *-aris* – 4, *-arys* – 1, *-arstas* – 2, *-artas* – 2, *-artė* – 1, *-arva* – 2, *-asa* – 2, *-asas* – 4, *-asis* – 1, *-asys* – 1, *-asta* – 2, *-aša* – 1, *-ašas* – 1, *-ašė* – 2, *-ašius* – 1, *-aščia* – 1, *-aščius* – 1, *-aškas* – 1, *-ata* – 2, *-atas* – 3, *-atė* – 1, *-atis* – 1, *-aučius* – 1, *-auda* – 2, *-audas* – 1, *-auja* – 7, *-aujė* – 2, *-auka* – 6, *-aukstis* – 1, *-aukštas* – 1, *-aukštė* – 1, *-aukštis* – 1, *-aulis* – 1, *-aunia* – 2, *-aunis* – 1, *-ausas* – 1, *-ausis* – 7, *-auša* – 3, *-aušas* – 3, *-aušis* – 3, *-autas* – 2, *-autė* – 2, *-autis* – 2, *-autys* – 1, *-auza* – 1, *-ava* – 32, *-avas* – 17, *-avė* – 7, *-azė* – 1, *-ažis* – 1, *-ėčius* – 1, *-eda* – 3, *-ėda* – 5, *-ėdas* – 2, *-ega* – 4, *-eibė* – 1, *-eika* – 11, *-eikė* – 6, *-eikis* – 14, *-eikus* – 1, *-eilė* – 1, *-eilis* – 1, *-einė* – 1, *-einis* – 2, *-eistis* – 3, *-eiša* – 1, *-eišė* – 1, *-eita* – 1, *-eiva* – 1, *-eja* – 3, *-ejas* – 1, *-ėja* – 8, *-ėjas* – 1, *-ėjus* – 2, *-eka* – 5, *-ekas* – 2, *-ekis* – 1, *-ėka* – 1, *-ėkas* – 2, *-ėkė* – 1, *-eklis* – 4, *-ekšna* – 3, *-ekšnis* – 1, *-ėkšta* – 4, *-ėkštas* – 1, *-elė* – 157, *-elis* – 433, *-elys* – 8, *-ėlė* – 68, *-ėlis* – 165, *-ėlius* – 2, *-elgis* – 1, *-elka* – 3, *-ena* – 21, *-enas* – 9, *-enė* – 8, *-enis* – 27, *-enys* – 3, *-enius* – 1, *-ėna* – 5, *-ėnas* – 8, *-ėnė* – 1, *-ėnis* – 1, *-enčia* – 1, *-engis* – 1, *-enka* – 9, *-ėnka* – 1, *-enta* – 3, *-entas* – 5, *-entis* – 1, *-era* – 4, *-erė* – 2, *-eris* – 2, *-erys* – 1, *-erna* – 2, *-ernė* – 1, *-ernis* – 1, *-erta* – 1, *-ertis* – 1, *-erva* – 2, *-esa* – 12, *-esas* – 8, *-esė* – 1, *-esis* – 3, *-esys* – 7, *-ėsė* – 2, *-esnis* – 1, *-esta* – 1, *-estis* – 1, *-ėsta* – 1, *-ėstas* – 4, *-ėstis* – 1, *-eša* – 2, *-ešė* – 1, *-ėšis* – 1, *-ešys* – 1, *-ėšis* – 1, *-eška* – 1, *-eta* – 12, *-etas* – 4, *-etė* – 3, *-etis* – 2, *-etys* – 3, *-ėta* – 7, *-ėtas* – 6, *-ėtis* – 3, *-ėva* – 1, *-ėvė* – 2, *-eza* – 1, *-ėžė* – 1, *-ėžis* – 1, *-ėžys* – 1, *-yčia* – 21, *-(i)nyčia* – 7, *-idas* – 1, *-yda* – 1, *-iečius* – 1, *-iedas* – 1, *-iejis* – 1, *-iejus* – 1, *-ieka* – 3, *-iekas* – 3, *-iena* – 5, *-ienė* – 5, *-ienis* – 3, *-ietė* – 1, *-ietis* – 6, *-yga* – 1, *-ija* – 50, *-ijis* – 2, *-ijus* – 1, *-ika* – 3, *-ikas* – 16, *-ikė* – 35, *-ikis* – 8, *-ykas* – 1, *-ykis* – 1, *-iklis* – 3, *-ykla* – 1, *-yklė* – 1, *-iksna* – 1, *-ykščia* – 2, *-ykščius* – 1, *-ikšlis* – 1, *-ykšta* – 2, *-ykštė* – 1, *-ykštis* – 16, *-ykšnis* – 1, *-ila* – 4, *-ilas* – 7, *-ilis* – 5, *-ilys* – 2, *-yla* – 3, *-ylas* – 1, *-ylė* – 1, *-ilka* – 1, *-ilna* – 1, *-ilsa* – 1, *-ilta* – 1, *-imas* – 8, *-ymas* – 4, *-ina* – 11, *-inas* – 63, *-inė* – 178, *-inis* – 344, *-inys* – 31, *-yna* – 10, *-ynas* – 23, *-ynė* – 7, *-inčia* – 1, *-inčius* – 1, *-inda* – 1, *-inga* – 6, *-ingė* – 3, *-ingis* – 9, *-inykas* – 1, *-ininkas* – 2, *-nikas* – 1, *-nykas* – 7, *-ninkė* – 1, *-inkstas* – 1, *-inta* – 20, *-intas* – 11, *-intė* – 4, *-irda* – 1, *-irė* – 1, *-iris* – 1, *-irkštė* – 1, *-isa* – 1, *-isis* – 1, *-ysa* – 4, *-ysas* – 2, *-iskas* – 1, *-ista* – 1, *-istas* – 1, *-istis* – 1, *-ysta* – 6, *-ystas* – 1, *-iša* – 1, *-išė* – 1, *-išys* – 1, *-išius* – 6, *-yša* – 3, *-yšė* – 1, *-yščia* – 1, *-iška* – 1, *-iškas* – 6, *-išké* – 78, *-iškis* – 140,

¹ In die gesamte Zahl der suffigierten Hydronyme sind nicht einbezogen die primären Namen, die entsprechendes Suffix besitzen.

-yškas – 1, -ita – 2, -itas – 1, -yta – 2, -ytė – 28, -ytis – 15, -izda – 1, -izas – 1, -izė – 1, -ižius – 1, -yža – 1, -ka – 51, -kšnė – 1, -la – 1, -(s)lė – 17, -(s)lis – 5, -(s)lys – 22, -(m)ena – 8, -(m)enas – 3, -(m)uo – 9, -menė – 1, -menys – 1, -na – 1, -nė – 1, -očia – 1, -očis – 1, -očius – 2, -očka – 1, -oja – 6, -ojas – 1, -ojė – 1, -ojys – 1, -ojus – 5, -okas – 17, -okė – 3, -oklė – 1, -oklis – 1, -okšlis – 1, -okšna – 1, -okšnas – 2, -okšnė – 1, -okšnis – 2, -okšta – 2, -okštis – 1, -olė – 1, -omas – 1, -ona – 5, -onas – 23, -onė – 13, -onis – 8, -oras – 4, -oris – 2, -orius – 2, -osnė – 1, -osta – 1, -ošas – 1, -ošia – 1, -ošius – 2, -ota – 5, -otas – 6, -otė – 9, -otis – 8, -ova – 1, -ovas – 2, -ovė – 7, -ožė – 2, -ožis – 4, -ožys – 1, -ra – 1, -rė – 5, -sna – 1, -(s)nė – 3, -snis – 2, -snys – 2, -šė – 1, -udė – 1, -udis – 1, -ūga – 2, -ūgė – 1, -uigis – 1, -uikė – 1, -uilis – 1, -uinis – 1, -uišis – 2, -uitis – 1, -uja – 1, -ujis – 1, -ukas – 195, -ukė – 14, -ukis – 1, -ūkas – 3, -uklis – 2, -ukšna – 2, -ukšnė – 1, -ukšnis – 1, -ūkšta – 1, -ūkštė – 2, -ūkštis – 1, -ula – 3, -ulė – 18, -ulis – 31, -ulys – 5, -ūlė – 1, -ulma – 1, -ulša – 2, -uma – 1, -umas – 3, -ūmė – 1, -una – 1, -unas – 1, -unė – 1, -unis – 2, -ūna – 3, -ūnas – 4, -ūnė – 5, -ūnia – 1, -ungas – 1, -ungė – 1, -unka – 1, -unta – 1, -uodis – 1, -uoja – 3, -uojė – 1, -uojas – 2, -uojys – 1, -uoka – 1, -uokas – 1, -uokė – 1, -uola – 1, -uolė – 4, -uolis – 8, -uona – 30, -uonas – 3, -uonė – 5, -uonis – 2, -uonis – 8, -uonys – 2, -uosys – 1, -uosta – 1, -uostas – 3, -uoša – 2, -uošas – 2, -uošė – 1, -uošia – 1, -uota – 1, -uotas – 6, -uotė – 5, -uotis – 10, -ura – 2, -urė – 2, -uris – 4, -urys – 1, -urkis – 1, -urnis – 1, -usas – 1, -uša – 2, -ušas – 1, -ušė – 4, -ušis – 2, -ūšė – 1, -ūšis – 7, -uška – 3, -ušké – 2, -uškis – 7, -uta – 1, -utas – 2, -utė – 37, -utis – 34, -ūta – 1, -ūtas – 5, -ūtė – 2, -ūtis – 2, -uva – 39, -uvė – 3, -uvis – 9, -va – 16, -vas – 6, -vė – 16, -vis – 2, -vys – 2, -uža – 1, -užė – 5, -užis – 16, užys – 1.

c) Präfixale: an(ta)- – 4, ap(y, i)- – 4, až(u)- – 7, į- (in-) – 5, ne- – 25, pa- – 183, per- – 2, pie- – 1, po- – 3, pra- – 8, prie- – 2, prieš- – 1, san- – 2, už(uo)- – 14, za- – 1, zu- – 1, žu- – 2.

II. Zusammengesetzte Hydronyme

1. Aus zwei Substantiven: Die erste Komponente der Zusammensetzung kann sein: a) Floranname: *Air-ùpė* : *aĩras* „Teichcalmus“, insgesamt etwa 90; b) Faunaname: *Briedž-iupis* : *briedis* „Elch“, insgesamt etwa 210; c) sonstige Substantive: *Kap-ùpė* : *kapaĩ* „Friedhof“, insgesamt etwa 360; d) Eigenname: *Noreik-upė* : *Noreikà* (Name), *Kliš-upė* : *Klišiaĩ* (Dorfname), insgesamt etwa 320.

2. Aus Adjektiv und Substantiv: *Šált-upė* : *šáltas* „kalt“, insgesamt etwa 220.

3. Aus Verb und Substantiv: *Kriok-upỹs* : *kriõkti* „rauschen, dröhnen“, insgesamt etwa 40.

4. Aus Zahlwort und Substantiv: *Dvi-ragis* : *dũ* „zwei“, *rãgas* „Horn“, insgesamt etwa 15.

5. Aus Substantiv und Verb: *Nak-tekė* : *naktis* „Nacht“, *tekėti* „fließen“, insgesamt 12.

6. Sonstige zusammengesetzte Namen: *Pusiáu-lieknis* : *pusiáu* „zur Hälfte“, *liėknas* „sumpfiges, mooriges Wiesengelände“, und andere.

Außer den Zusammengesetzten sind etwa zehn reduplizierte Bildungen bekannt.

III. Wortverbindungen

1. Genitivische. Das erste Wort der genitivischen Hydronyme kann sein: a) Ortsname: *Akmėnių ežeras* : *Akmėniai* (Dorf), insgesamt etwa 550; b) sonstiges Toponym: *Kirminynės upėlis* : *Kirminynė* (Wiese), insgesamt etwa 55; c) Antroponym: *Narbuto ežeras* : *Narbutas* (Name), insgesamt etwa 75; d) Appellativ: *Būty upė*: *balà* „Sumpf“, insgesamt etwa 170.

2. Qualifizierende: *Saūsas ežerėlis* : *saūsas* „dürr, getrocknet“, insgesamt etwa 75.

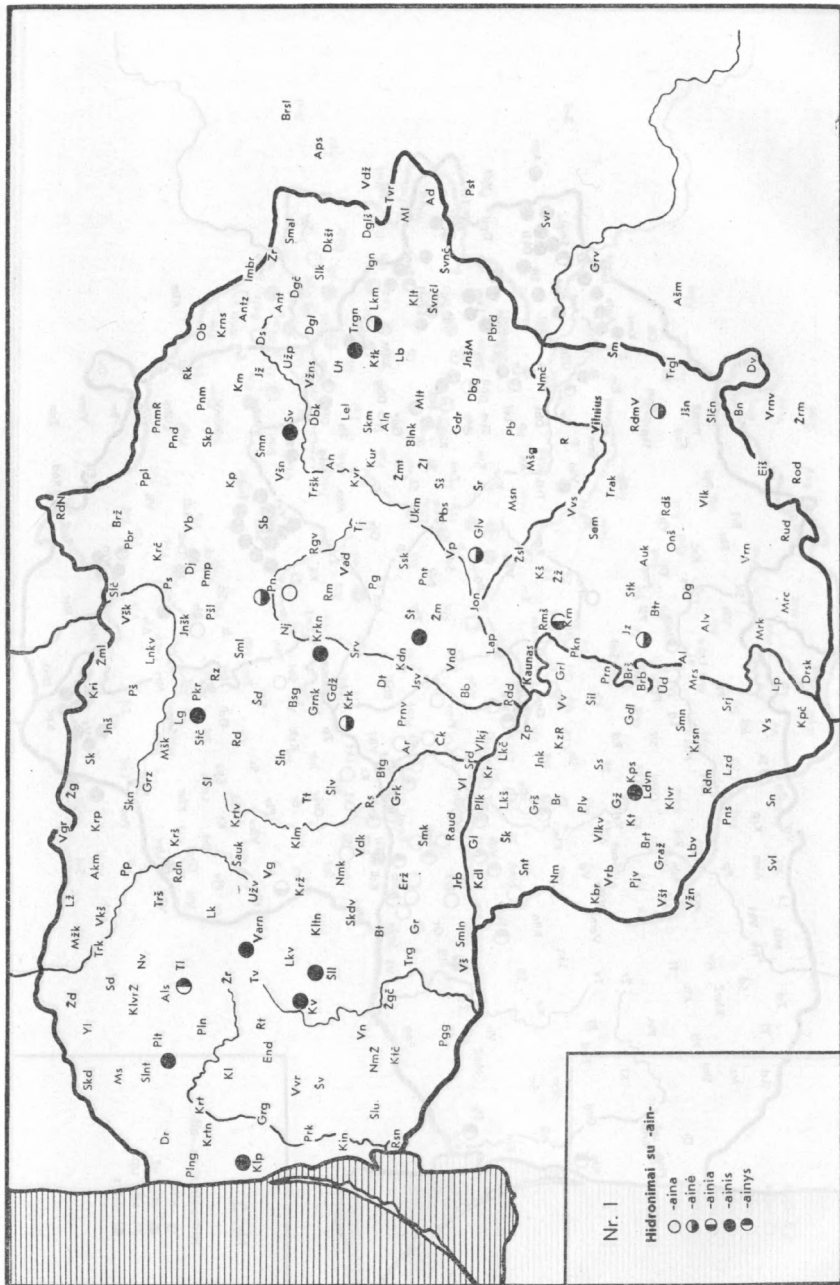
Ergebnisse

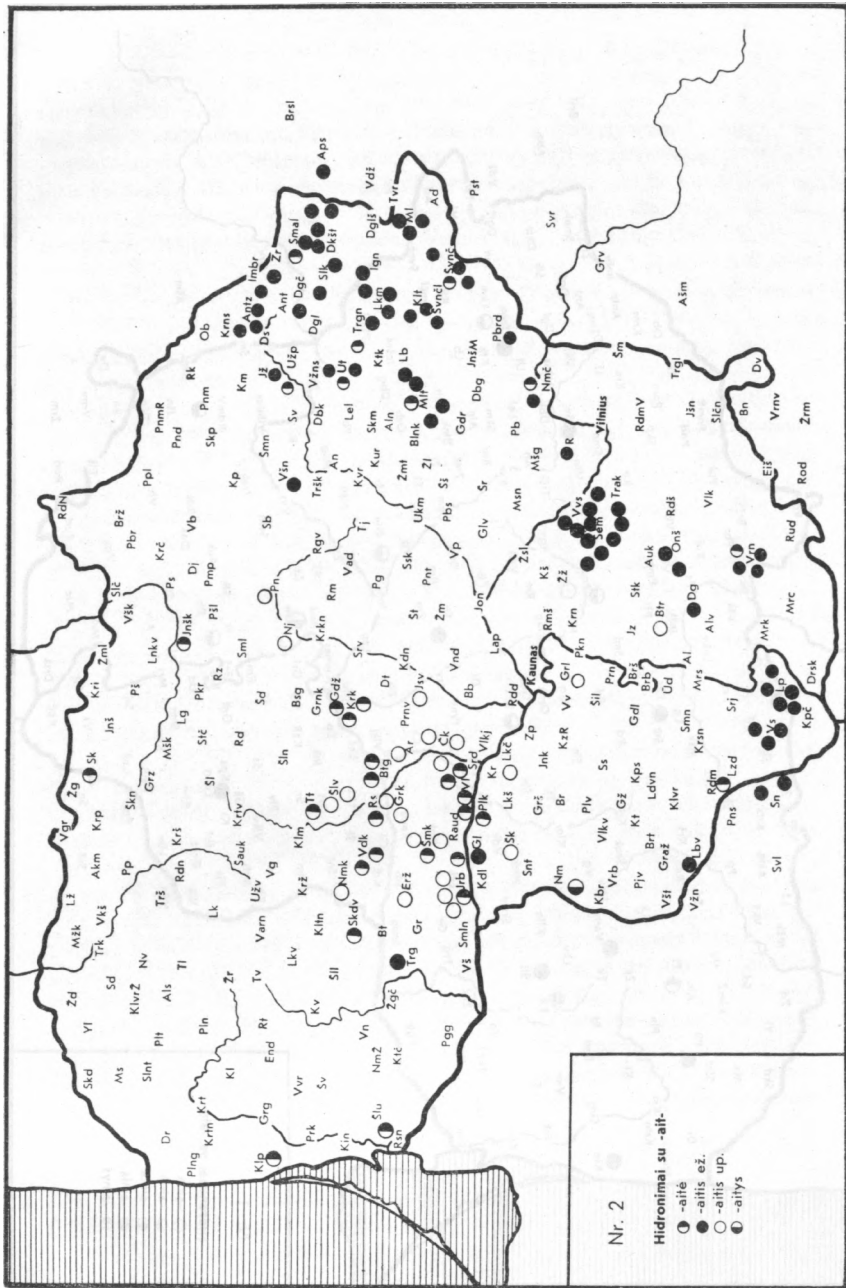
Unter allen strukturellen Wortbildungstypen nehmen die suffigierten Derivate den ersten Platz ein. Sie bilden etwa 52,1 % aller analysierten Hydronyme (4000 von etwa 7700). Es gibt etwa 490 Suffixe, die der Bildung von Hydronymen zur Verfügung stehen. Das Vorherrschen von suffigierten Derivaten und eine große Menge von Suffixen sind charakteristisches Merkmal der Hydronymie. Die beiden Faktoren deuten zugleich auf den archaischen Charakter der Hydronymie. Die übrigen Wortbildungstypen verteilen sich quantitativ folgenderweise: Zusammensetzungen – mehr als 1280, d.h. etwa 16,7 %; genitivische – etwa 850, d.h. etwa 11,1 %; primäre substantivische – etwa 670, d.h. etwa 8,5 %; flektivische – etwa 430, d.h. etwa 5,6 %; prefigierte – etwa 265, d.h. etwa 3,5 %; primäre adjektivische – etwa 95, d.h. etwa 1,3 %; qualifizierende – etwa 80, d.h. etwa 1 %.

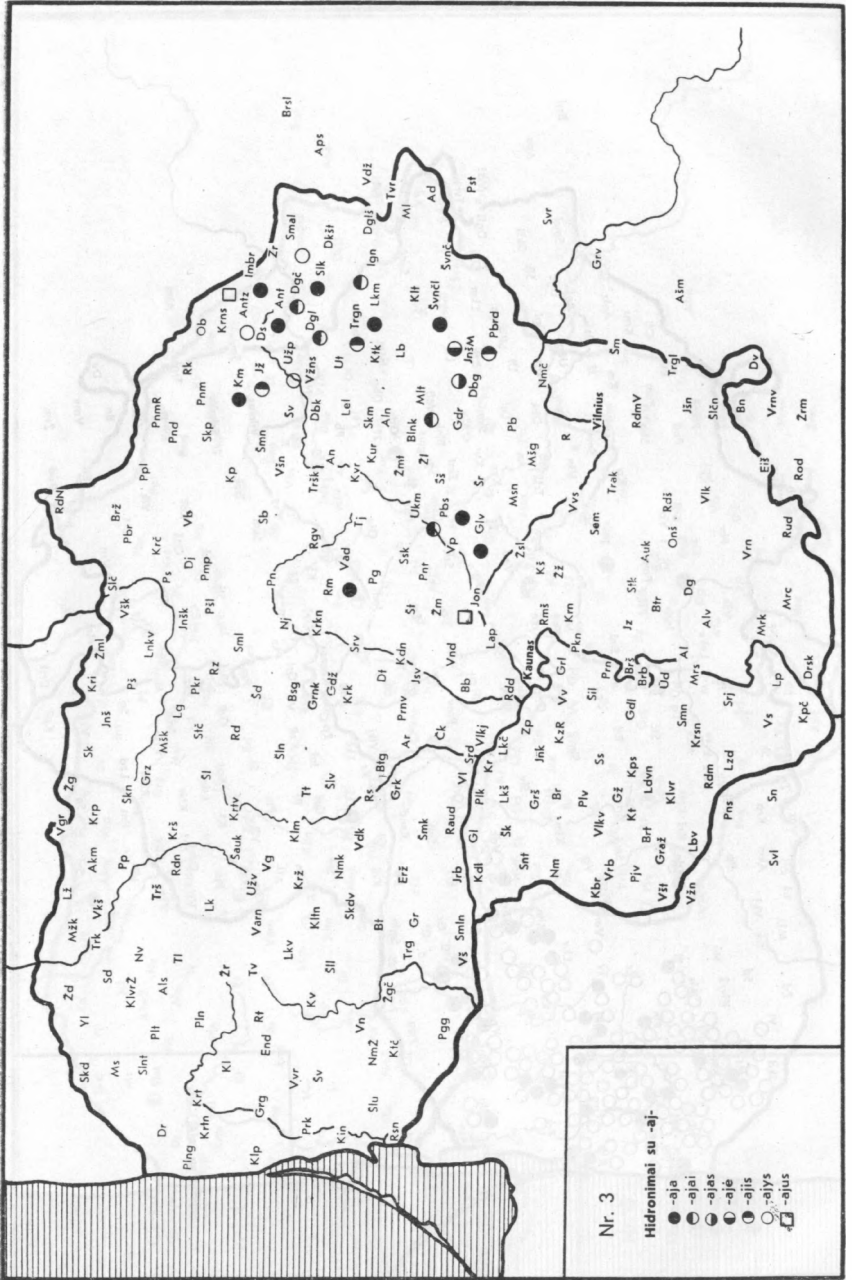
Die strukturelle Wortbildungsanalyse erlaubt uns manche Schlußfolgerungen in bezug auf die Semantik von Hydronymen zu ziehen. Mit Hilfe dieser Analyse kann man in bestimmtem Grade die Semantik der Hydronyme stratifizieren und zeigen, auf welche Weise in die Hydronymie ihr nicht charakteristische oder sogar fremde semantische Elemente geraten.

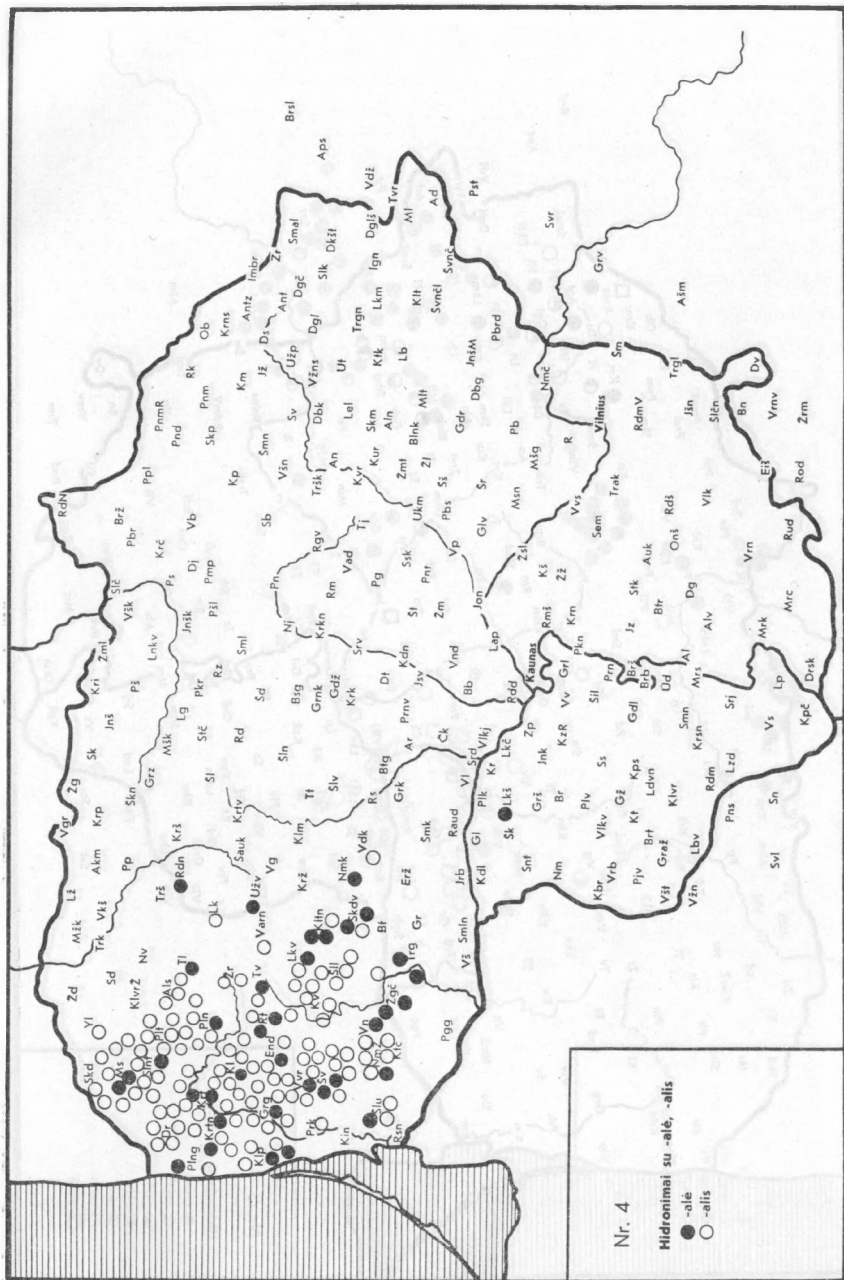
Der Vergleich – er mag auch oberflächlich sein – der strukturellen Wortbildungsmodelle der litauischen Hydronymie mit den des Altpreußischen und Lettischen zeigt, daß diese Modelle der drei wichtigsten baltischen Sprachen im Grunde sehr ähnlich waren.

Was die Arealwortbildungserscheinungen, hauptsächlich suffigierten, in der litauischen Hydronymie betrifft, so muß gesagt werden, daß man solche klaren, festbaren Erscheinungen selten trifft. Daraus folgt, daß die Hydronymie der litauischen Stämme, die seit altersher das heutige Territorium Litauens bewohnten, in bezug auf die Wortbildung mehr Übereinstimmung als Unterschiede aufweist. Wenn man diesem Gedanken nachgeht, so kann man annehmen, daß während der massenhaften Entstehung der litauischen Hydronymie die dialektalen Unterschiede der baltischen Stämme, die das heutige Territorium Litauens bewohnten, nicht wesentlich sein konnten.

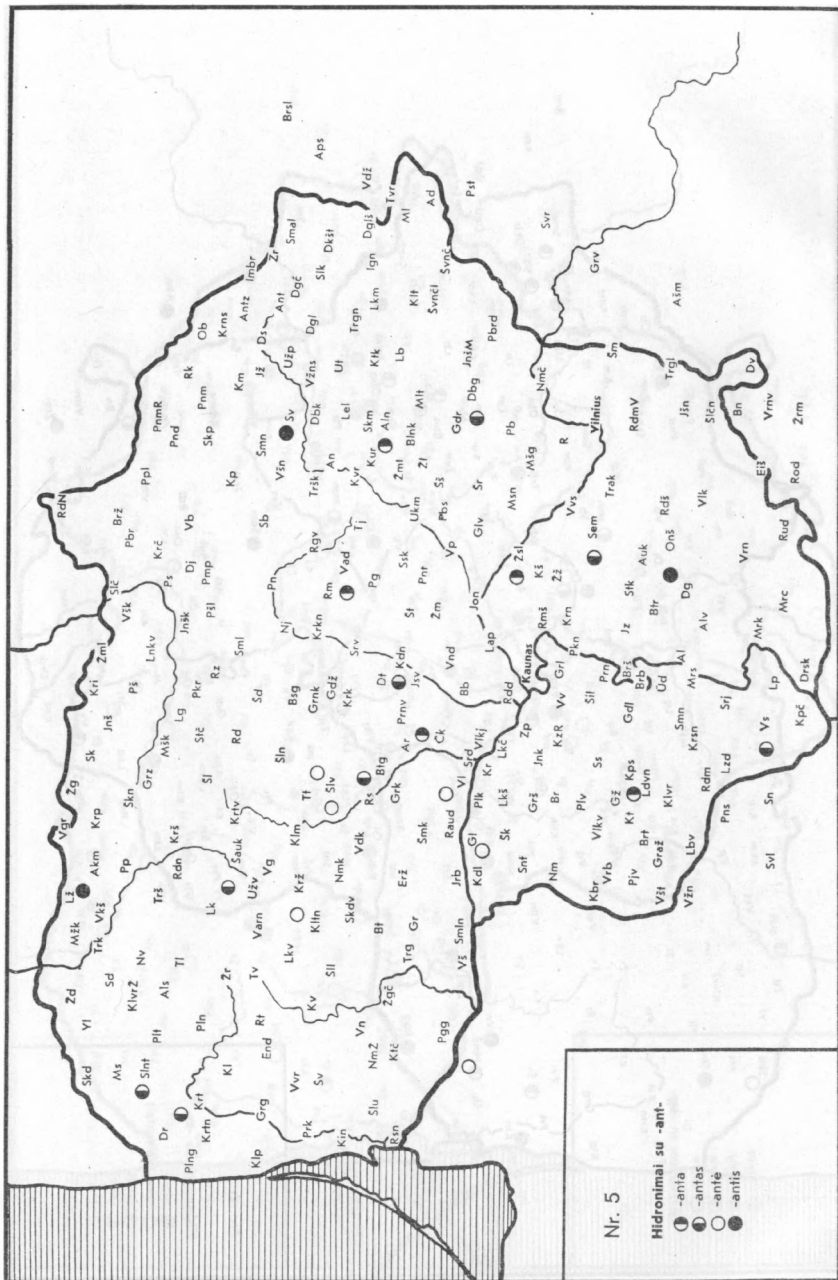

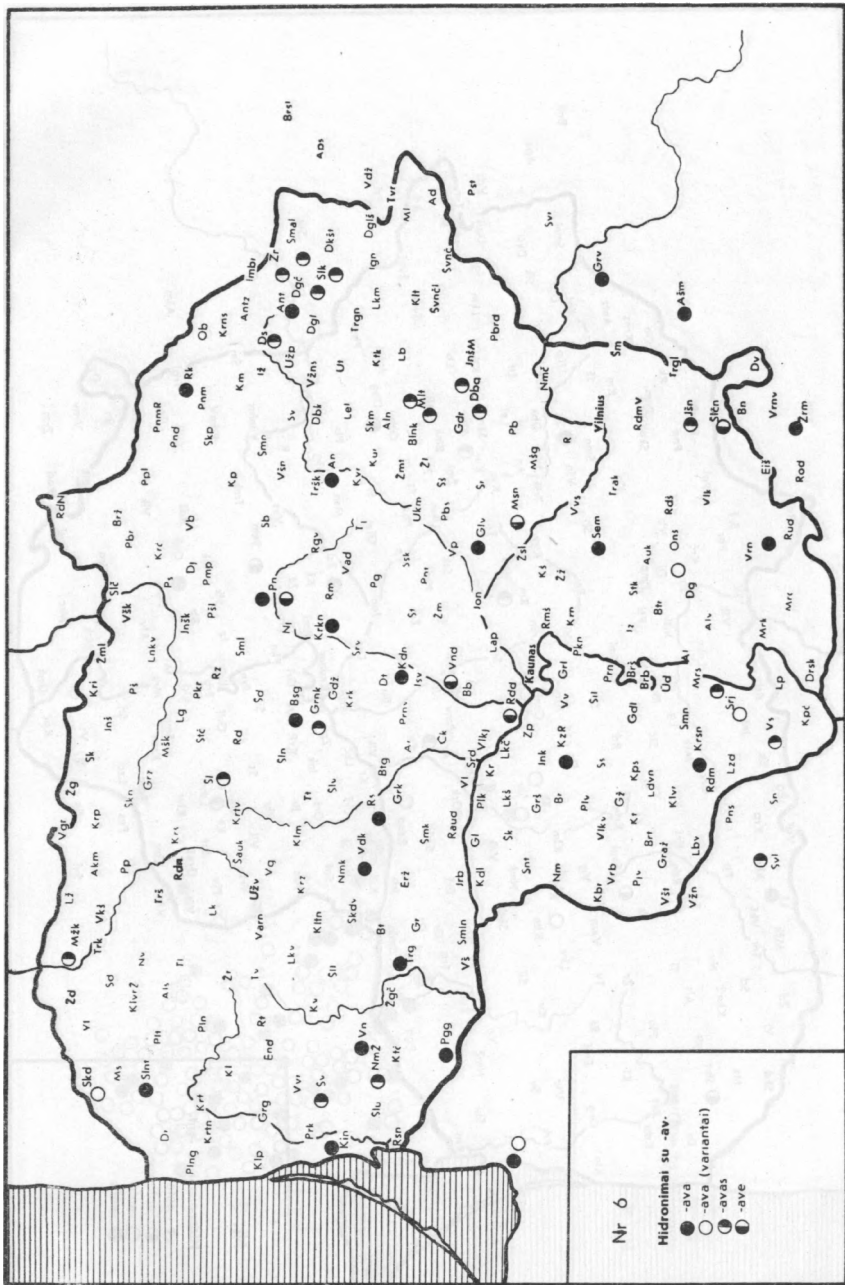
Nr. 4

Hidronimai su -alis, -alė

● -alis

○ -alė

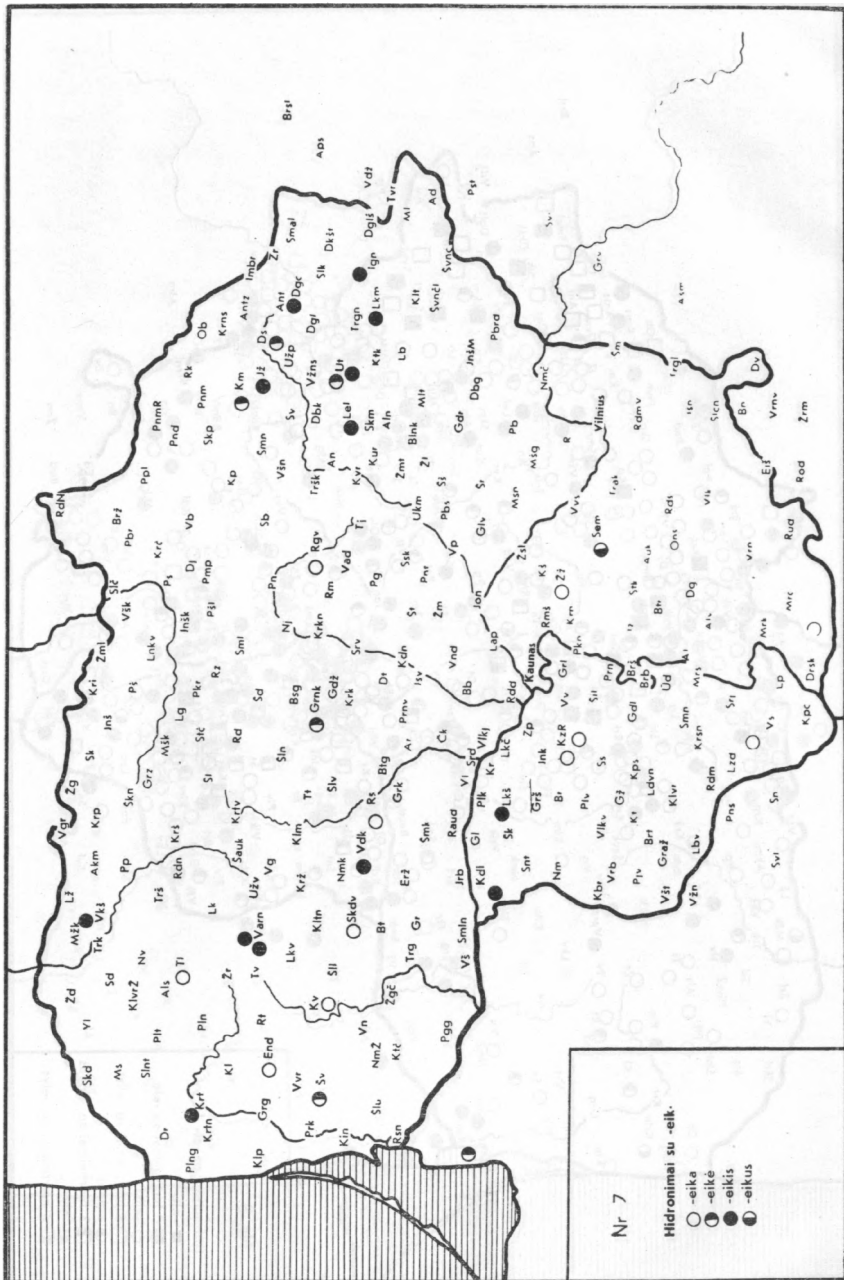

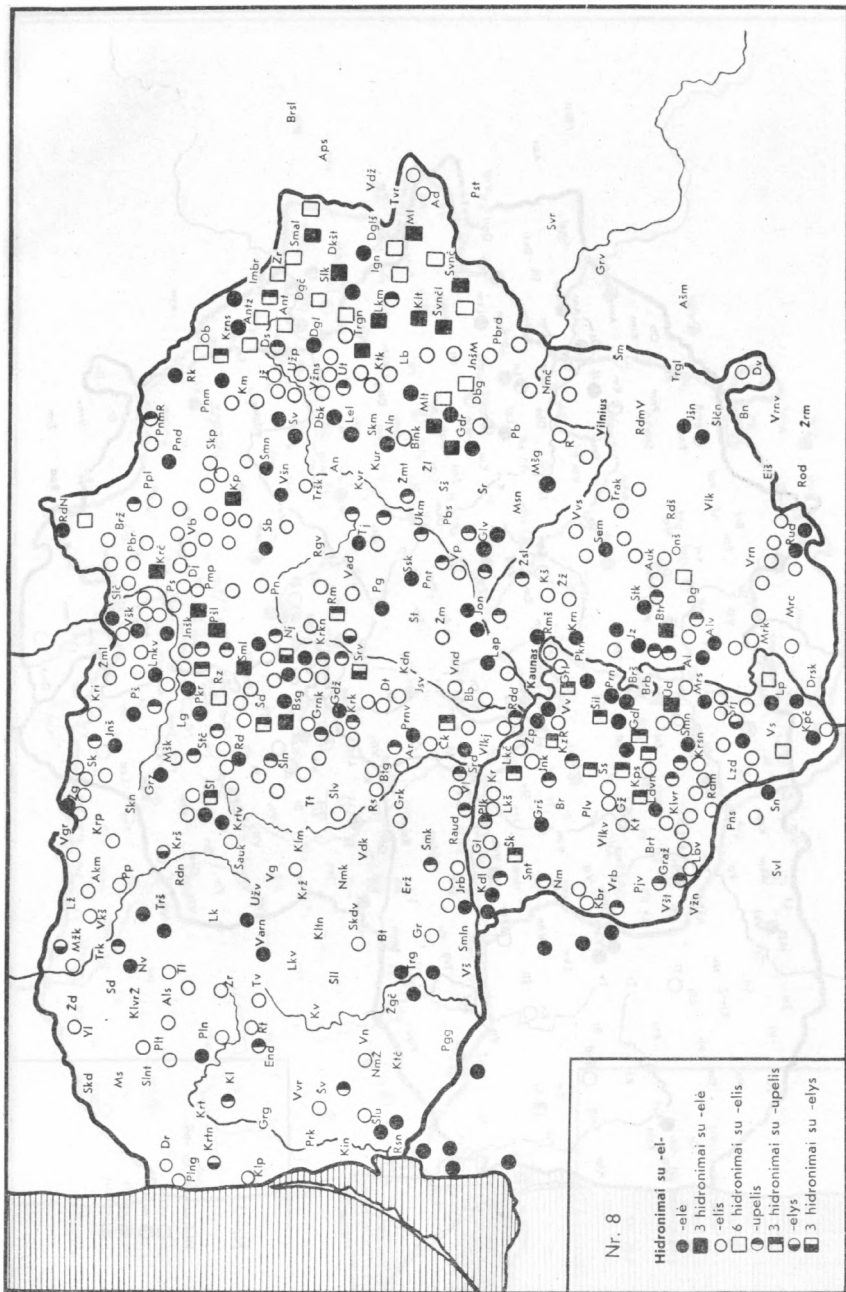

Nr 6

Hidronimial su.-av.

- -ava
- -ava (variantai)
- ▨ -avas
- ◐ -ave

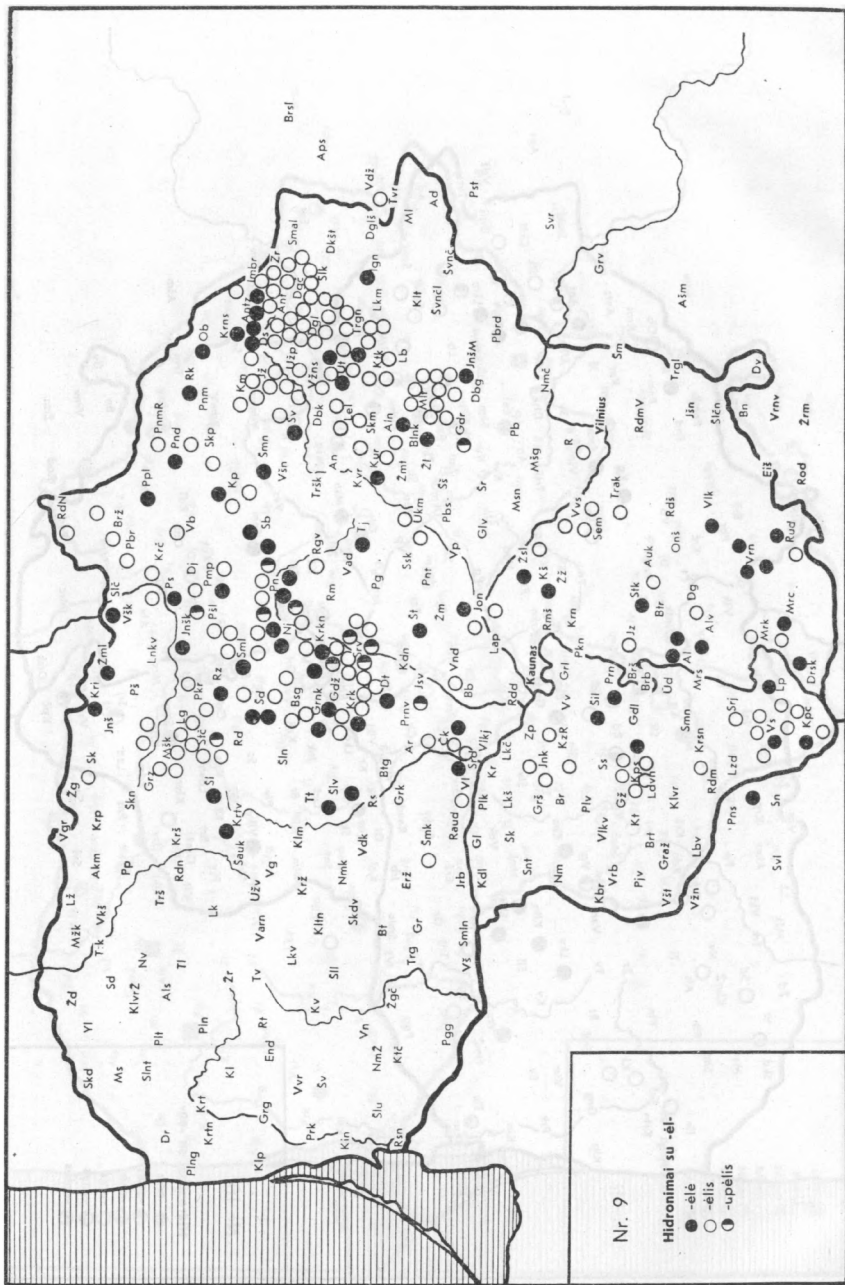

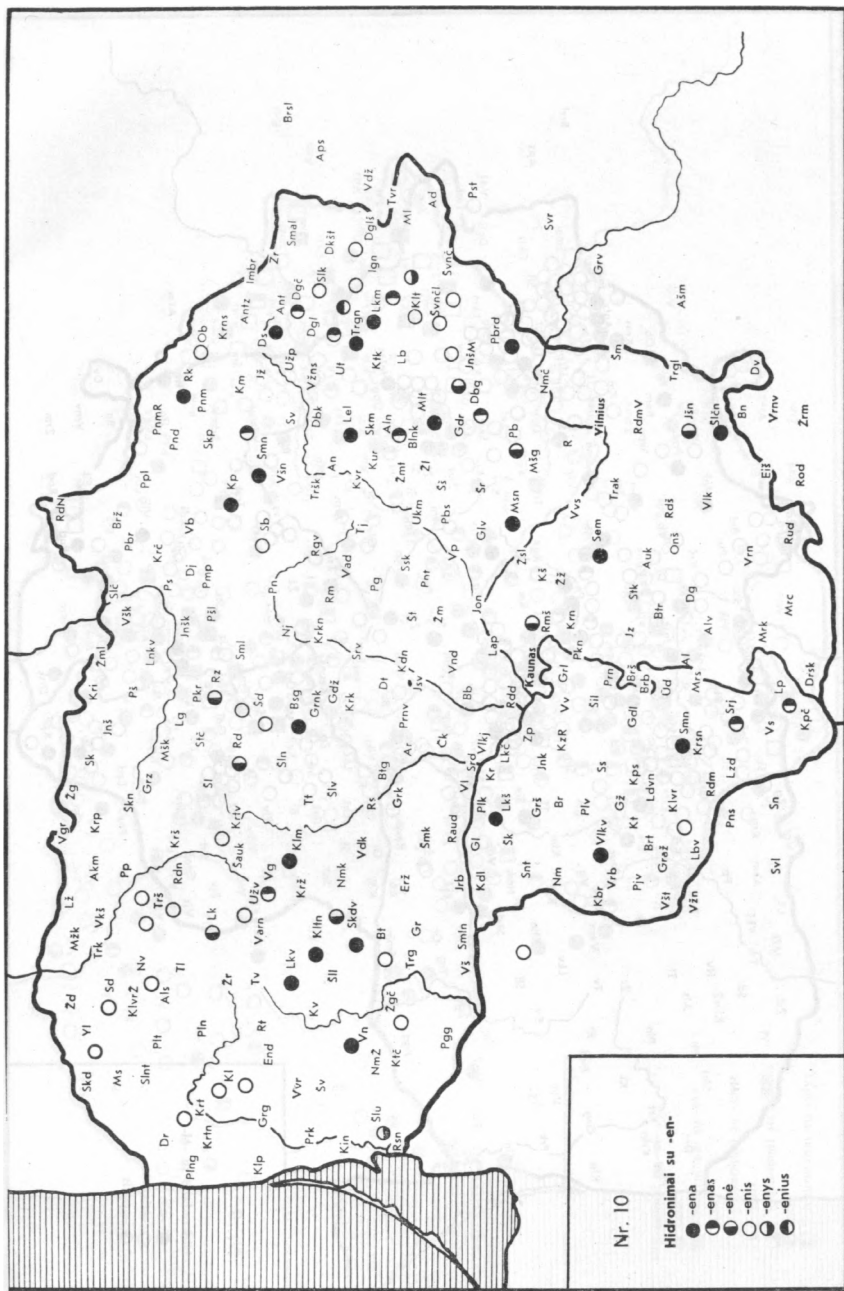

Nr. 8

Hidronimai su -el-

- -elē
- 3 hidronimai su -elē
- -elis
- 6 hidronimai su -elīs
- -upelis
- 3 hidronimai su -upelis
- -elys
- 3 hidronimai su -elys

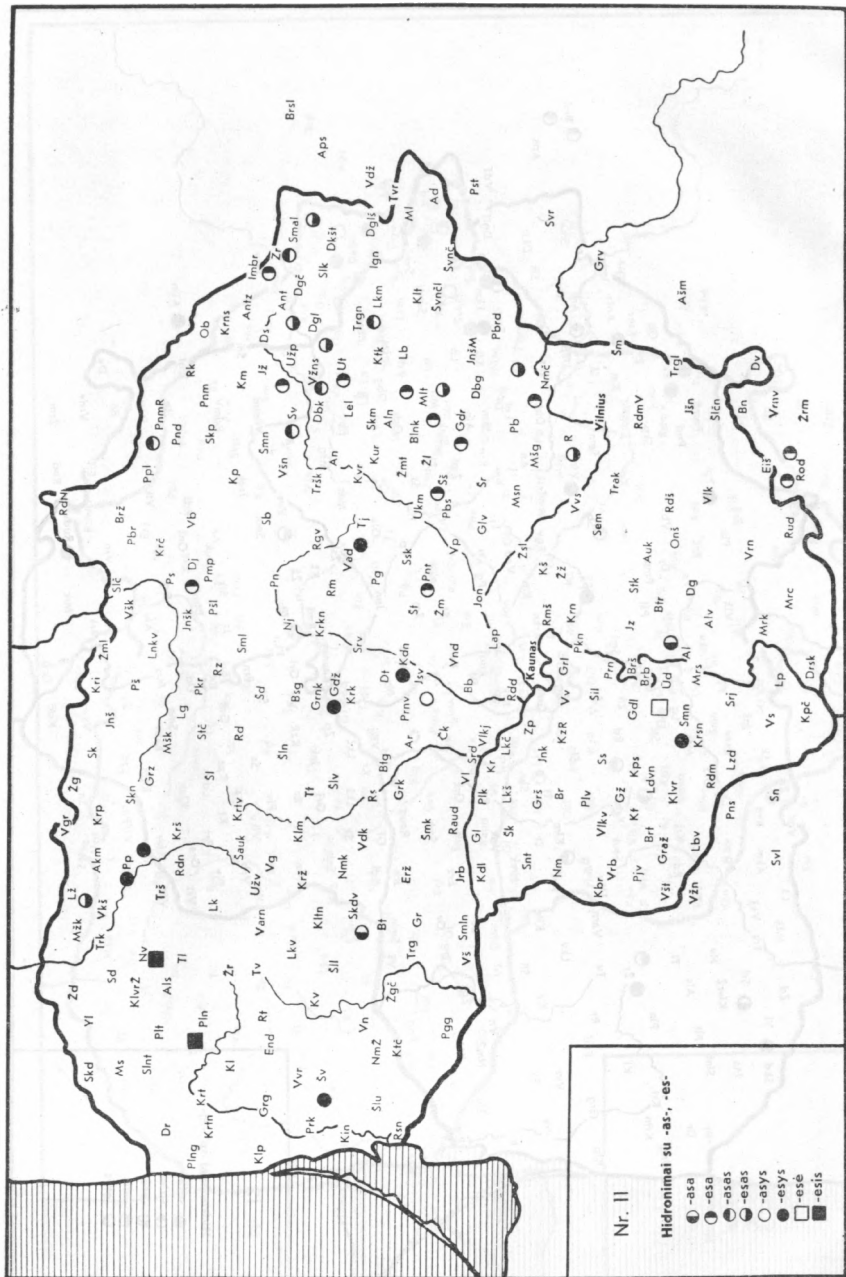

Nr. 10

Hidronimai su -en-

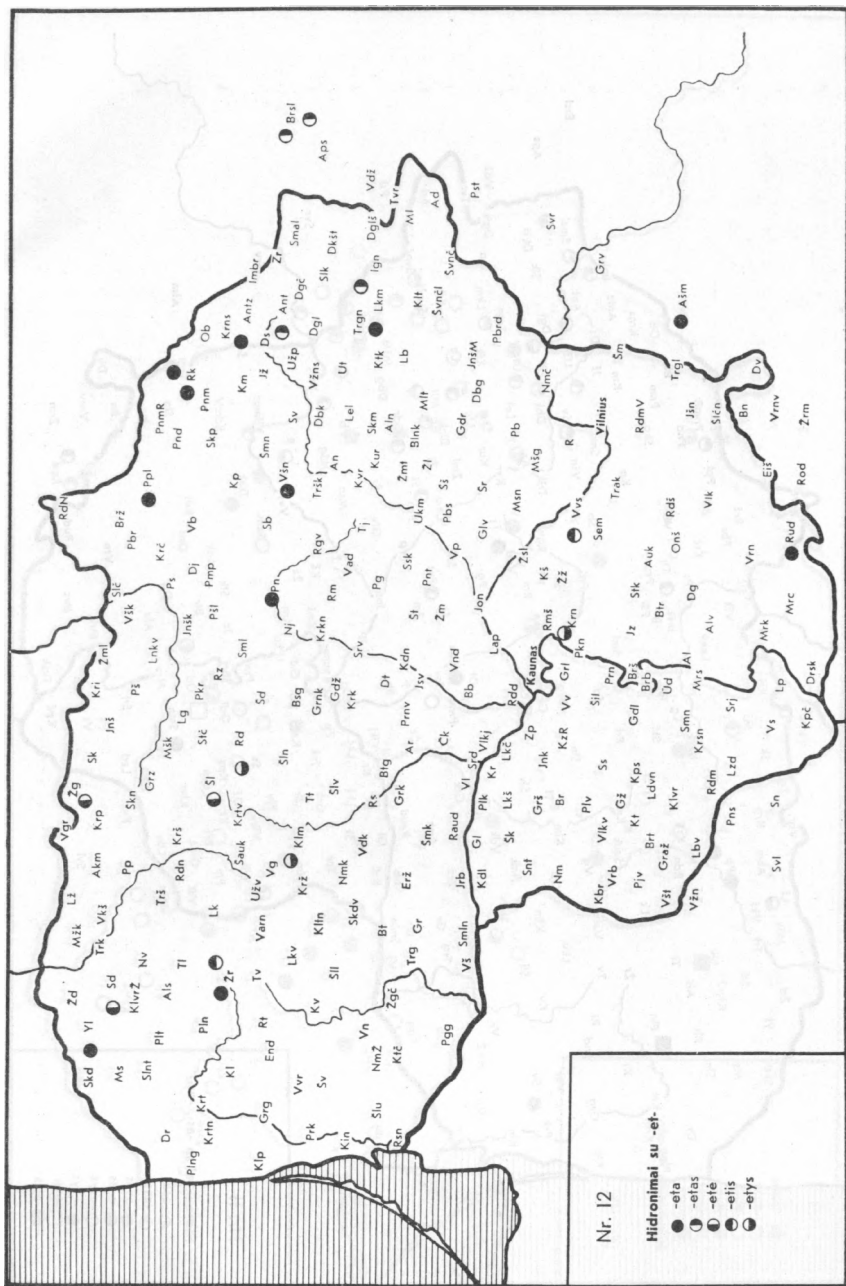
- -ena
- -enas
- -enė
- -enės
- -eny
- -entus

Nr. 11

Hidronimai su -as-, -es-

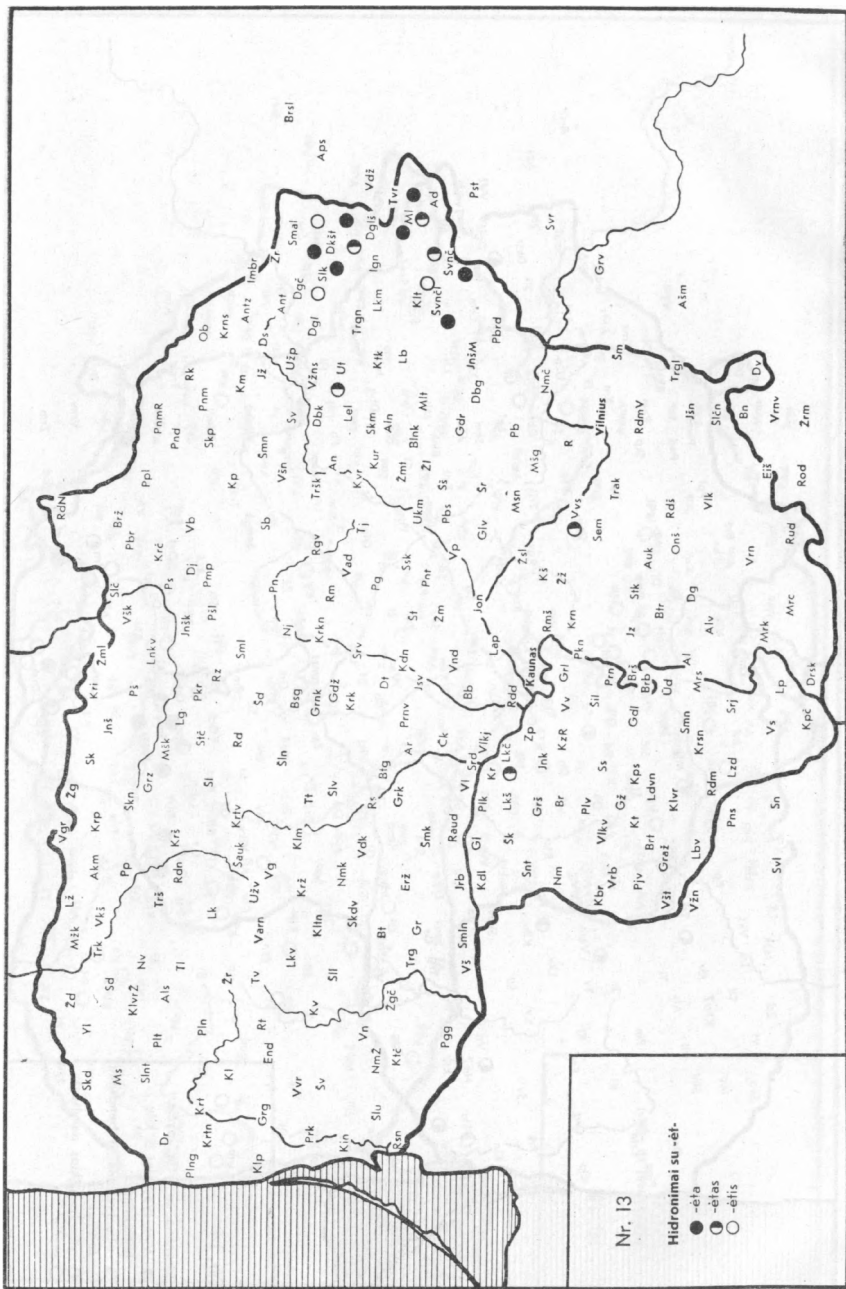
- -asa
- -esa
- -esas
- -esas
- -esys
- -esys
- -esē
- -esis

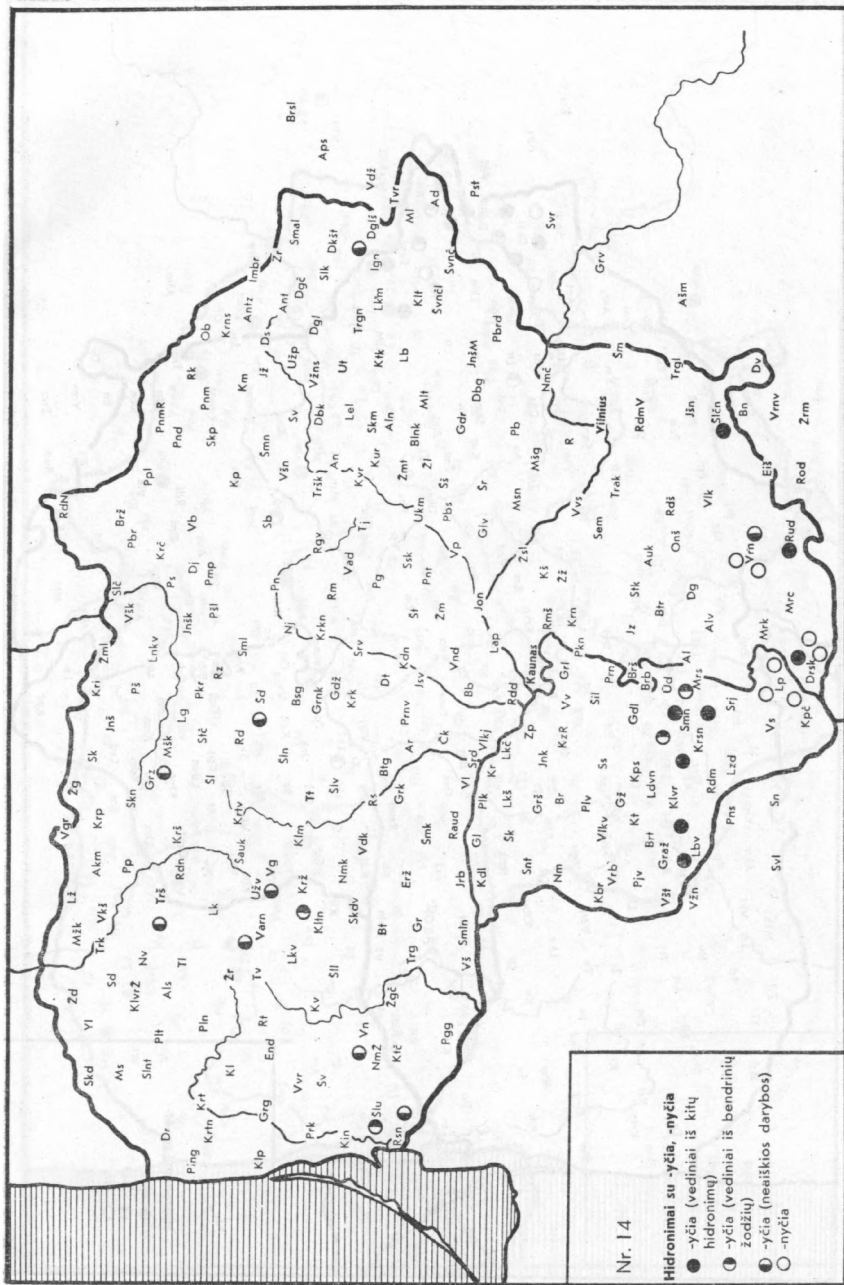

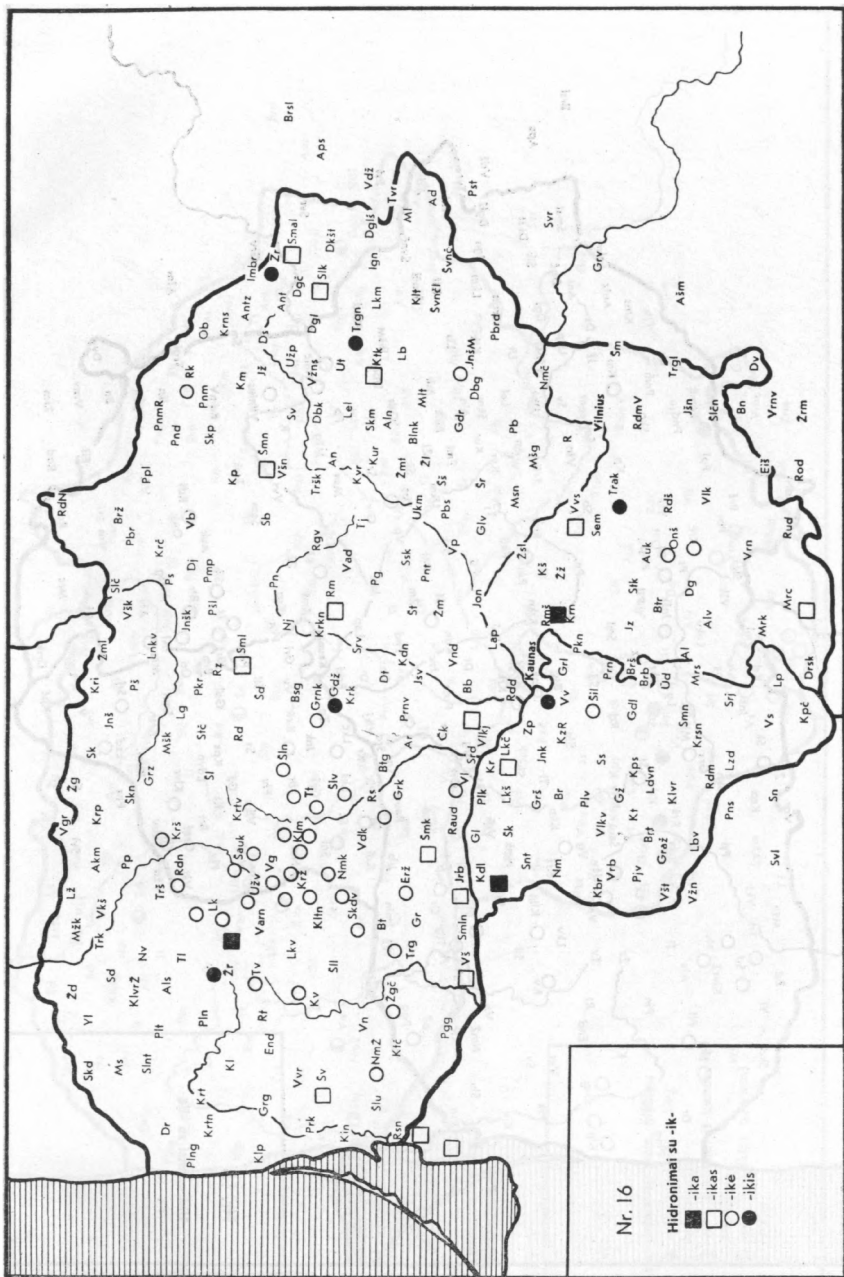
Nr. 12

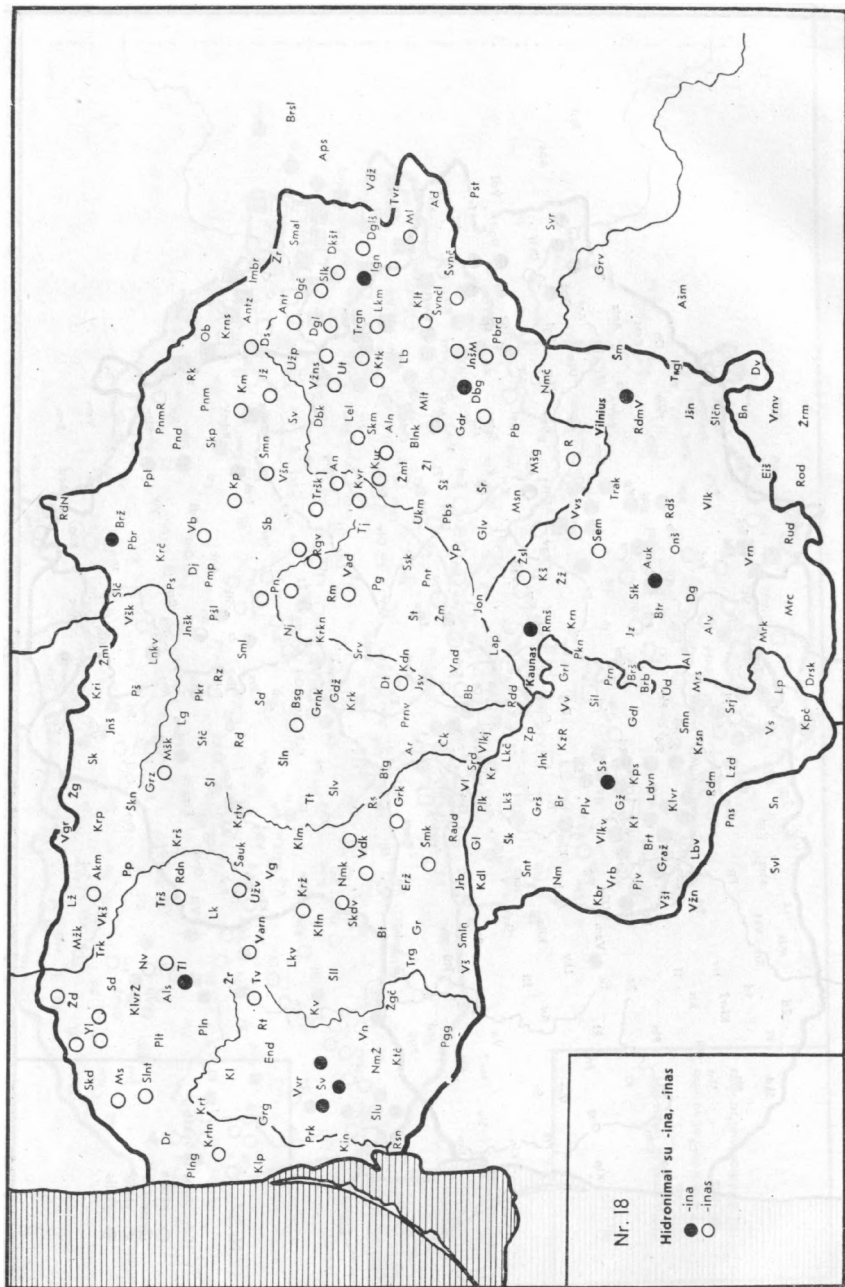
Hidronimali su -et-

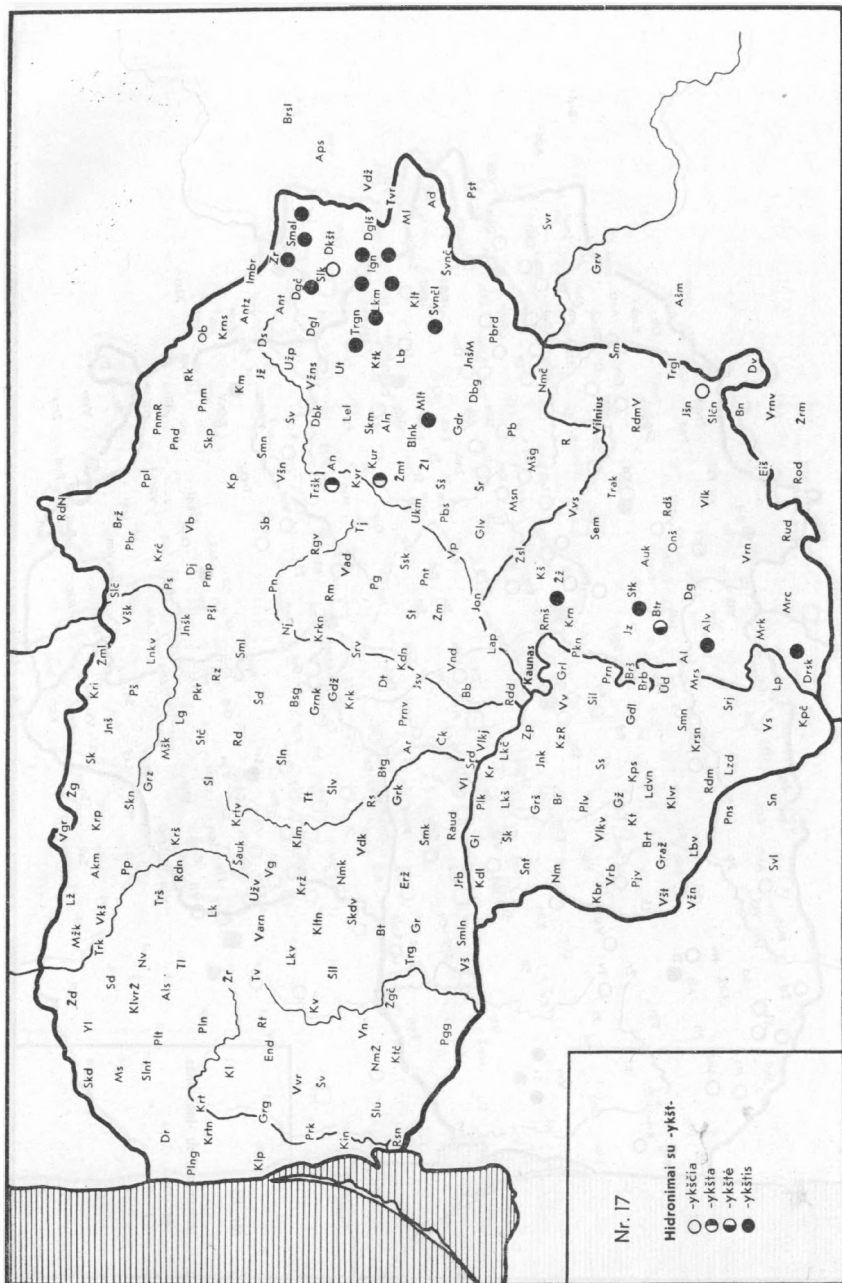
- -eta
- ◐ -elas
- ◑ -etê
- ◒ -elisy

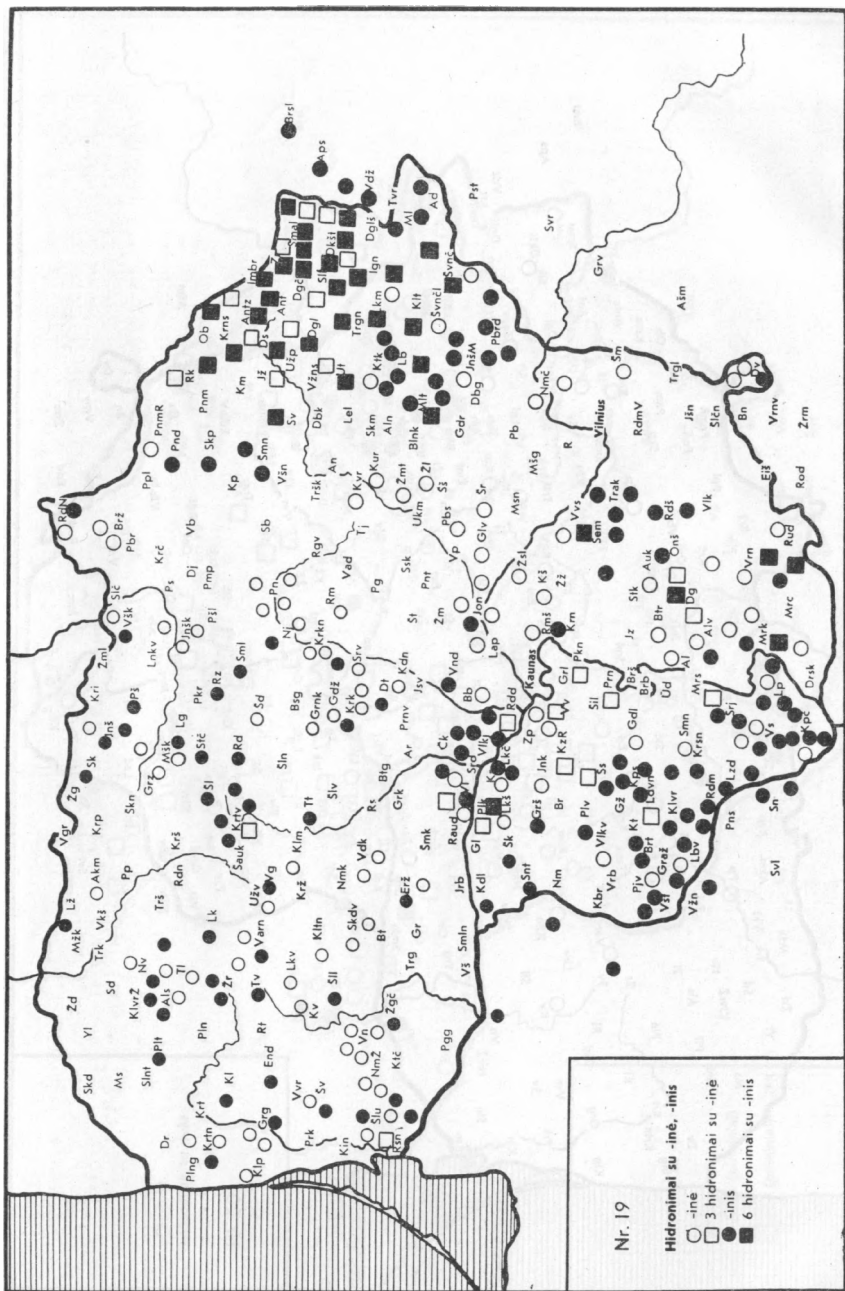

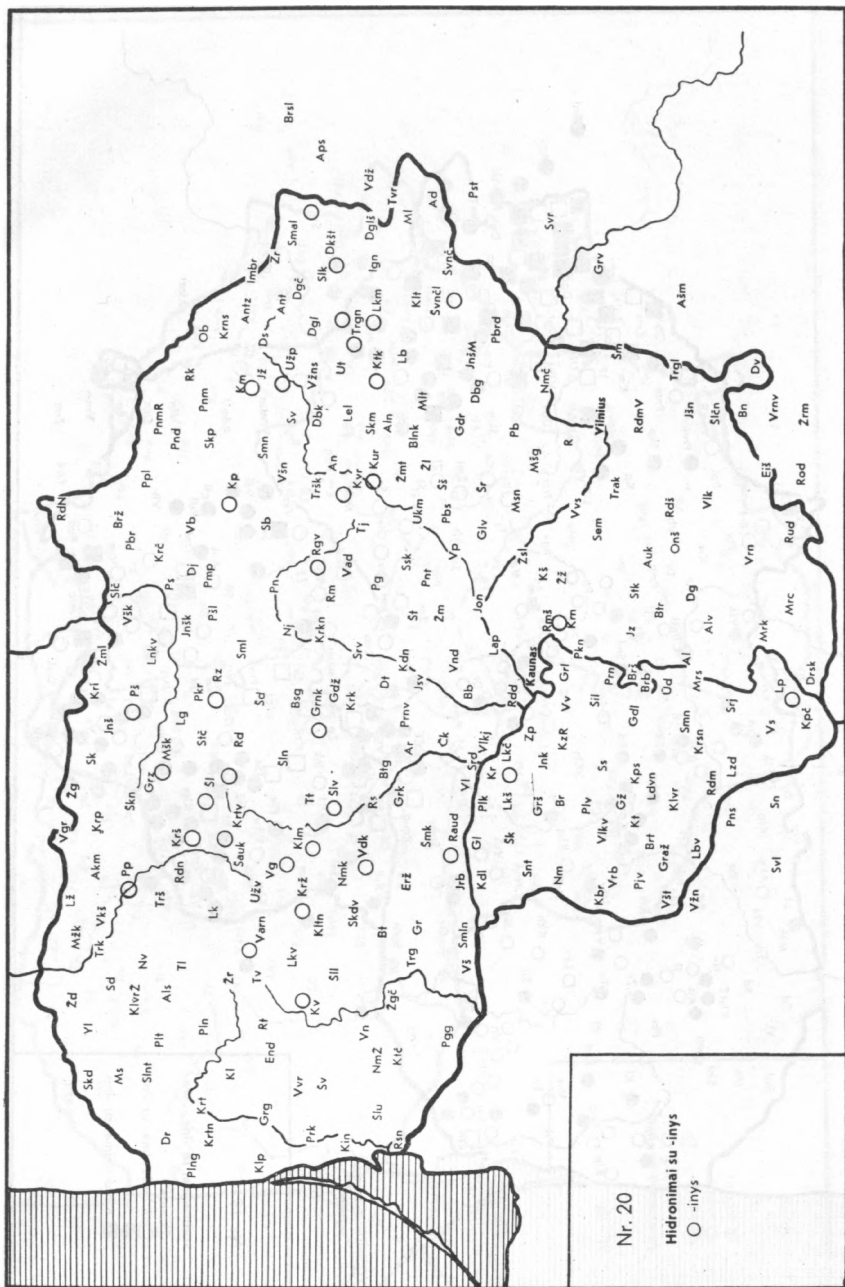

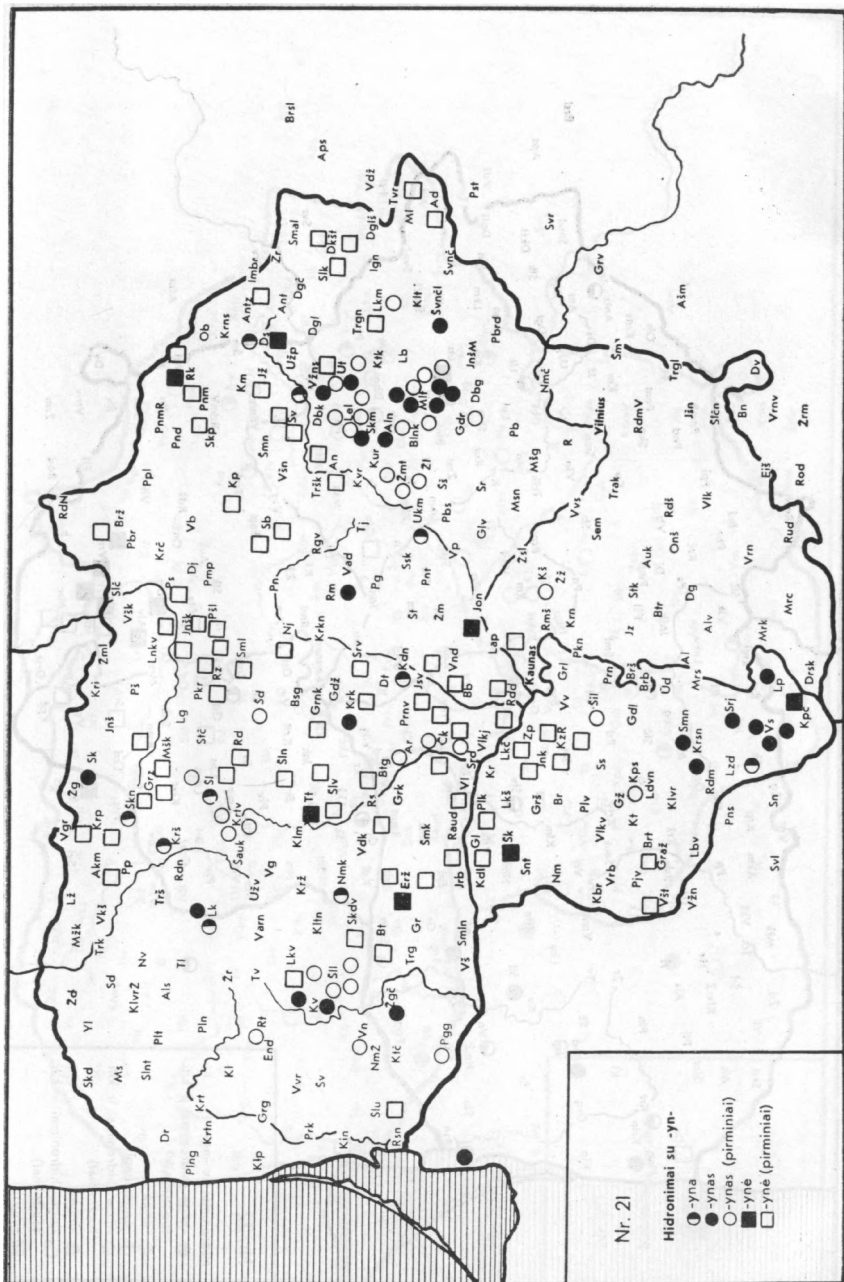
Nr. 17

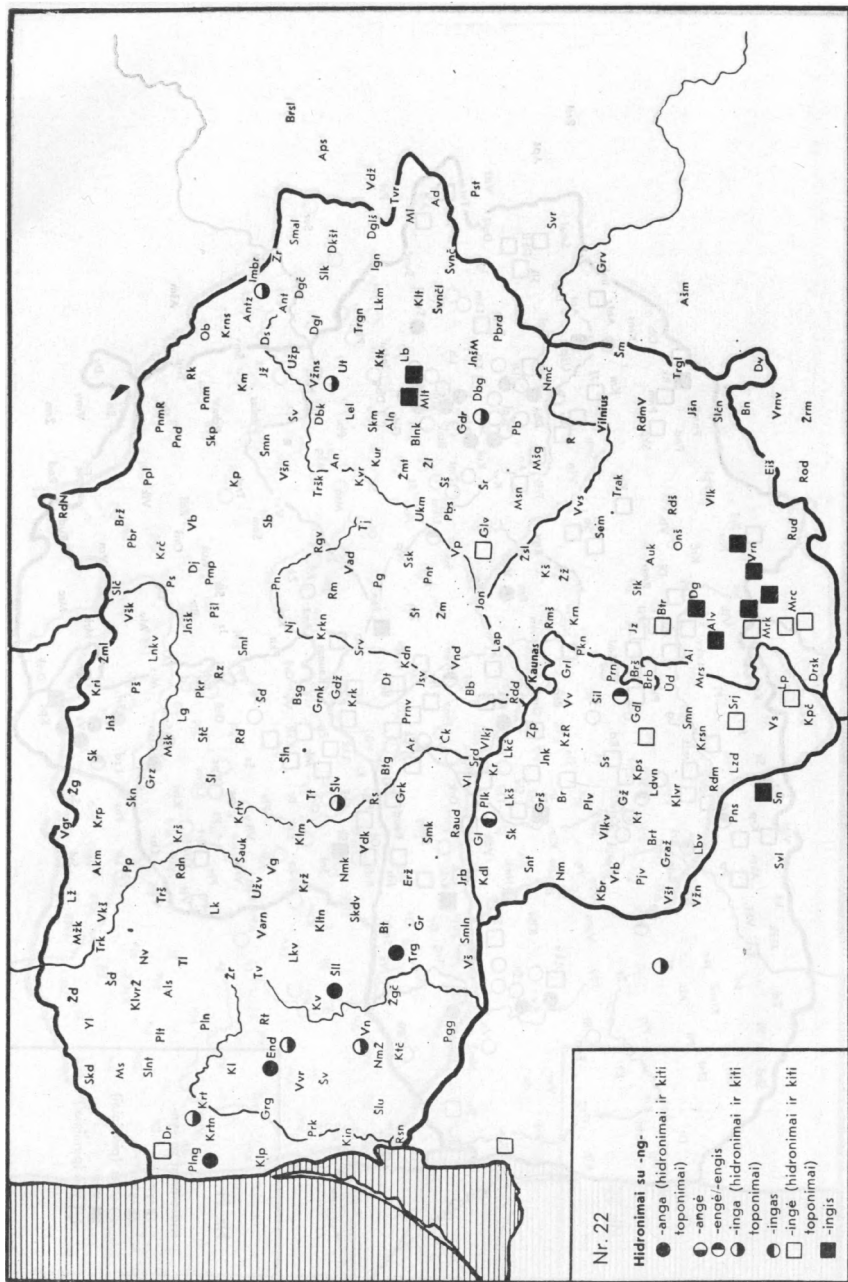
Hidronimi su -ykšt-

- -ykšča
- -ykšša
- ◐ -ykšše
- -ykštis

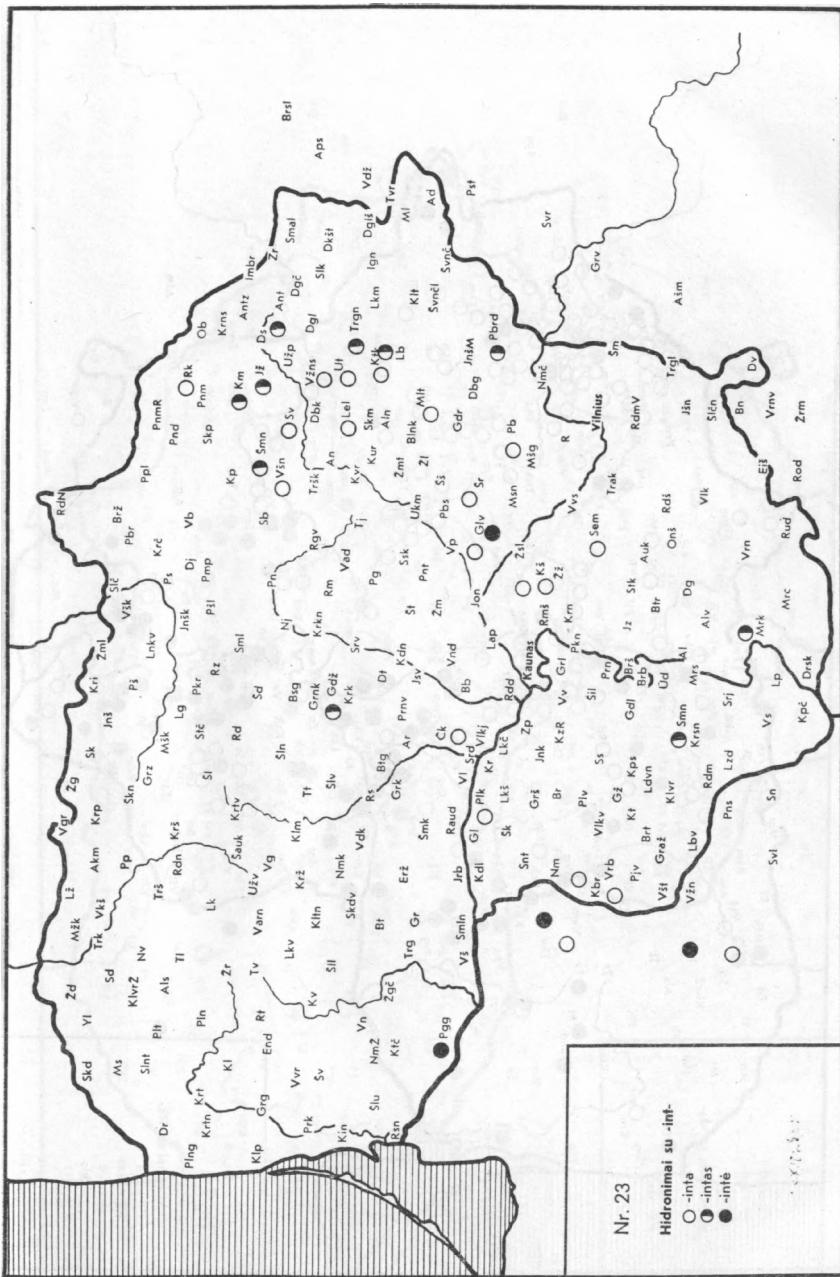

Nr. 22

Hidronimai su -ng-

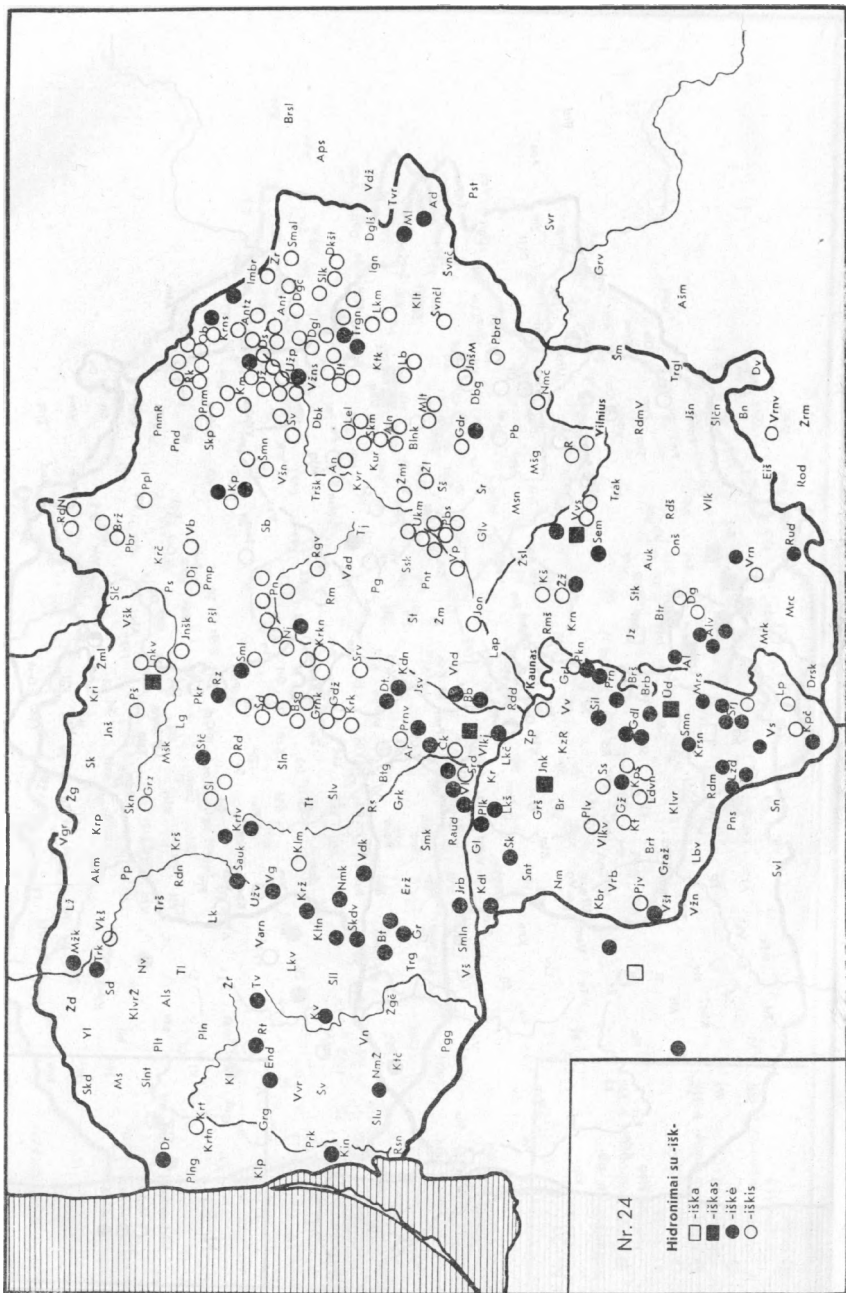
- -anga (hidronimai ir kiti toponimai)
- ◐ -engē
- ◑ -inga (hidronimai ir kiti toponimai)
- ◒ -ingas
- ◓ -ingē (hidronimai ir kiti toponimai)
- -ingis

Nr. 23

Hidronimai su -intė

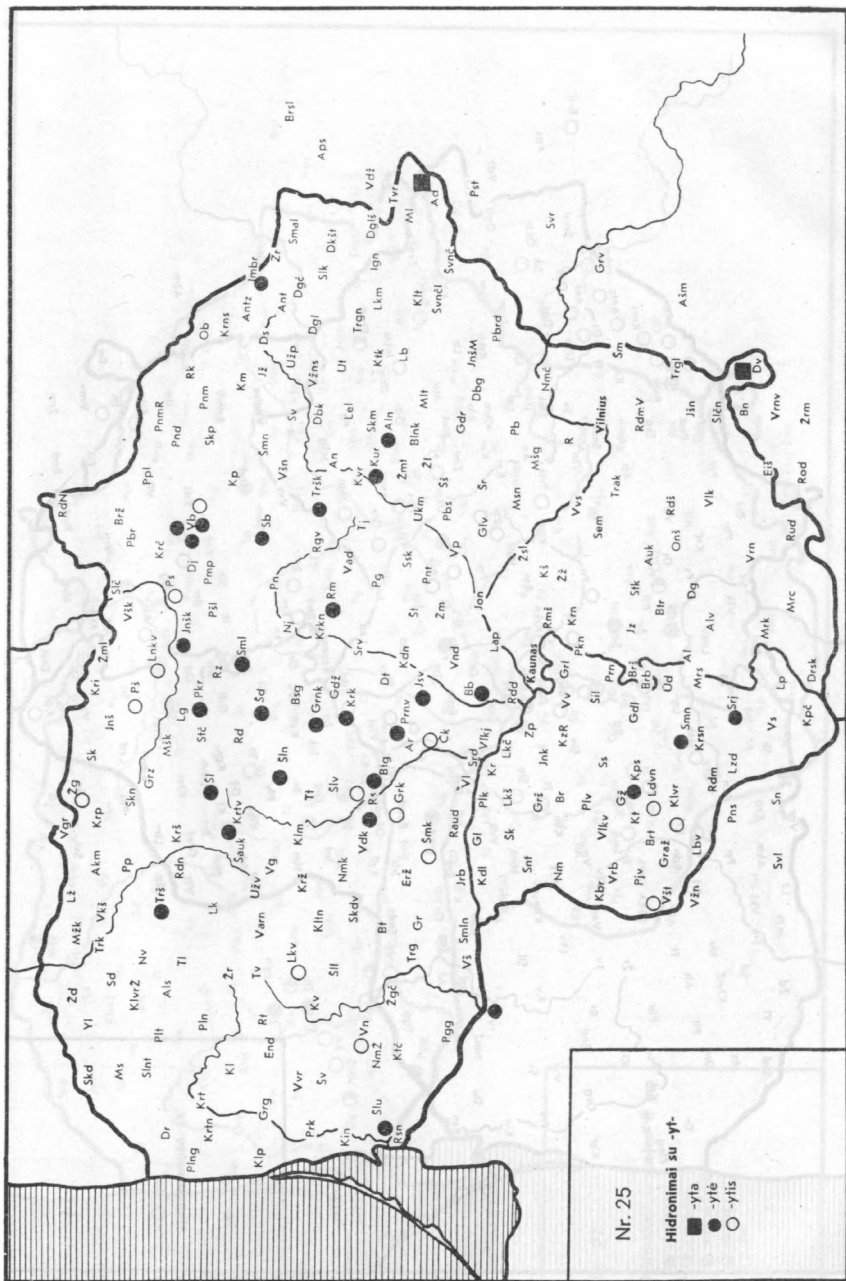
- -into
- -intas
- ◐ -intė
- -intė

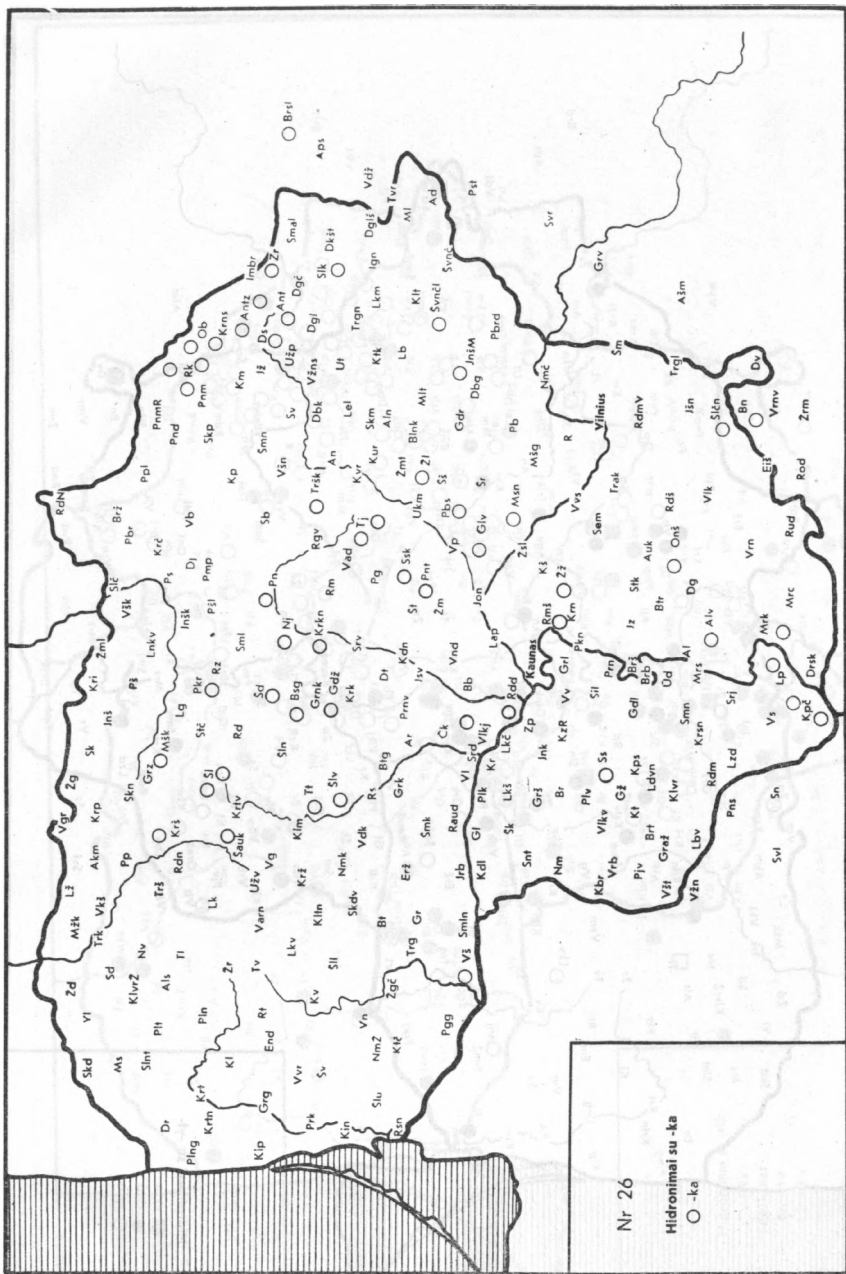

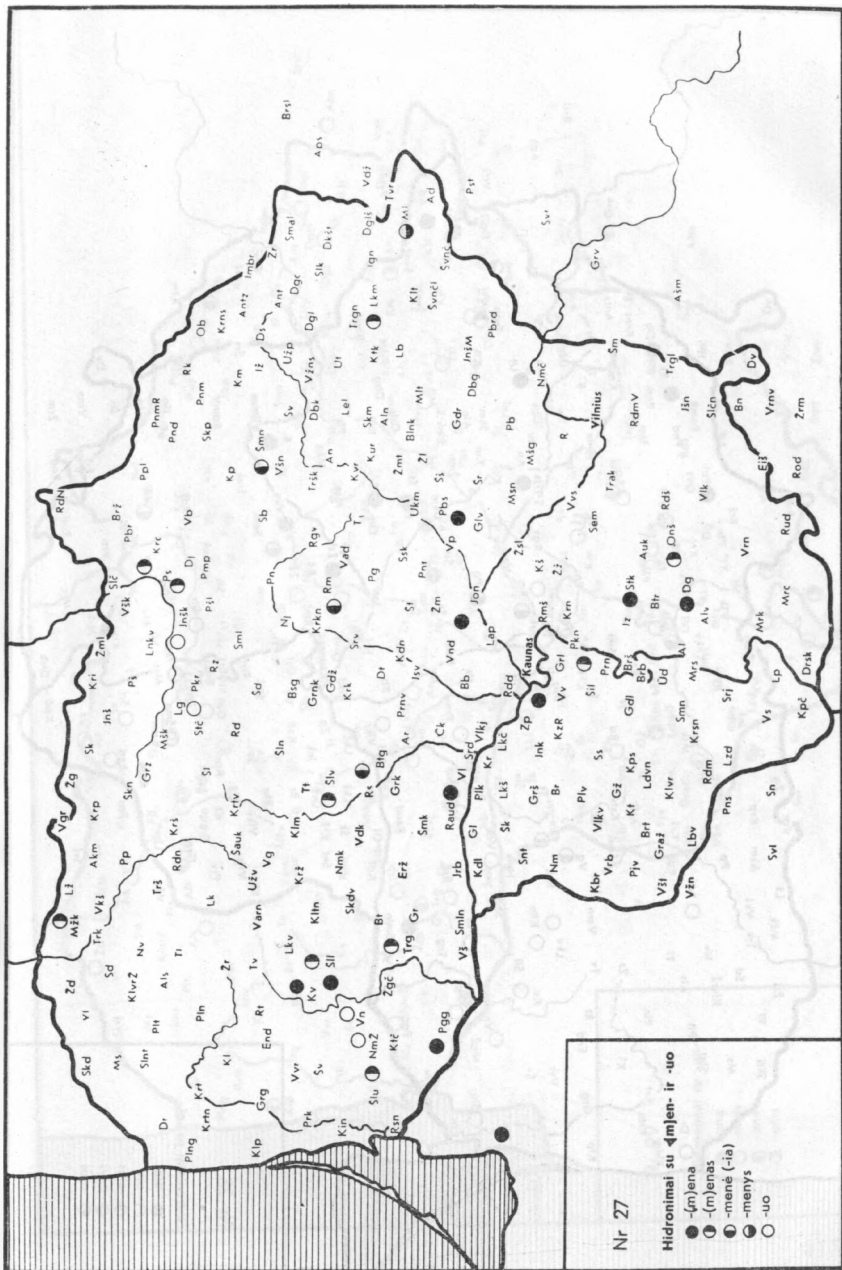
Nr. 24

Hidrominimai su -isk-

- -iska
- -iskas
- -iskë
- -iskis

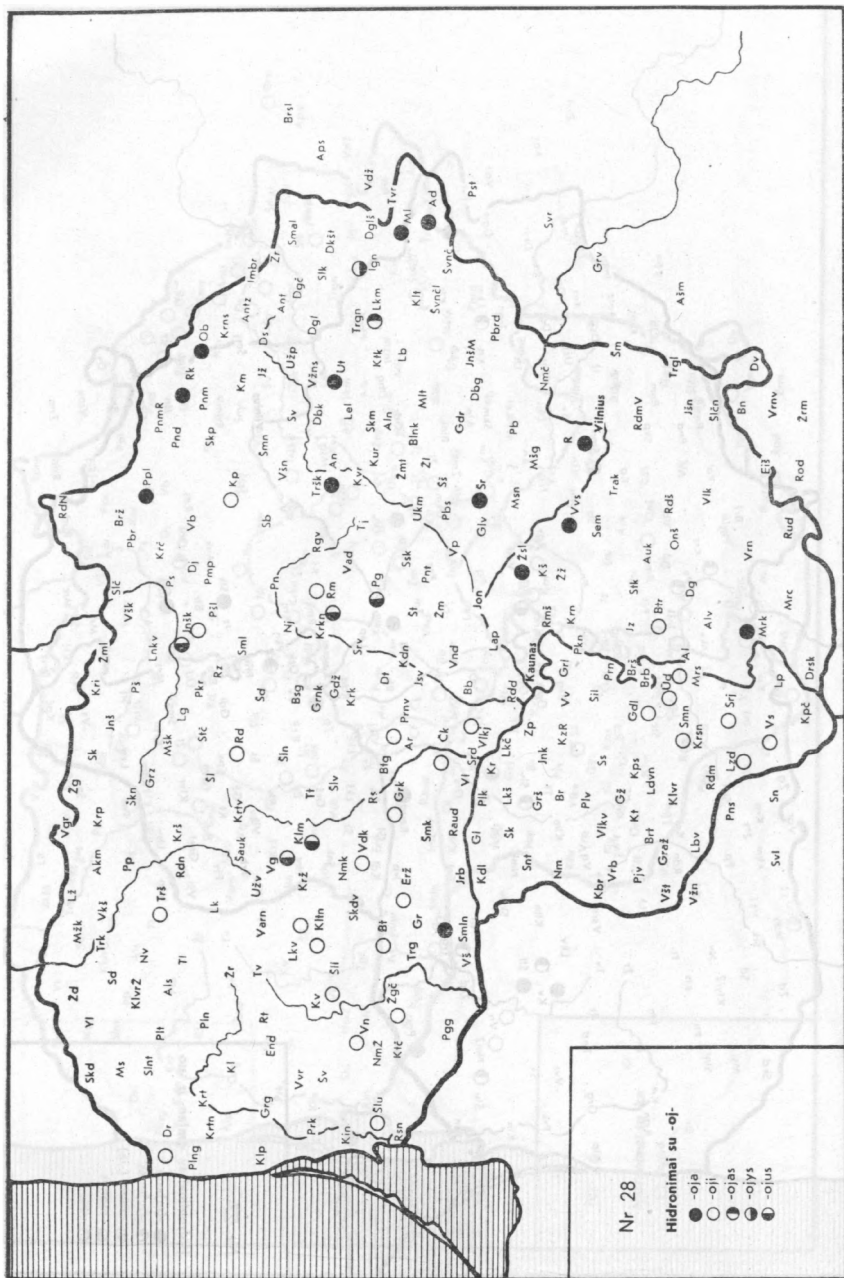

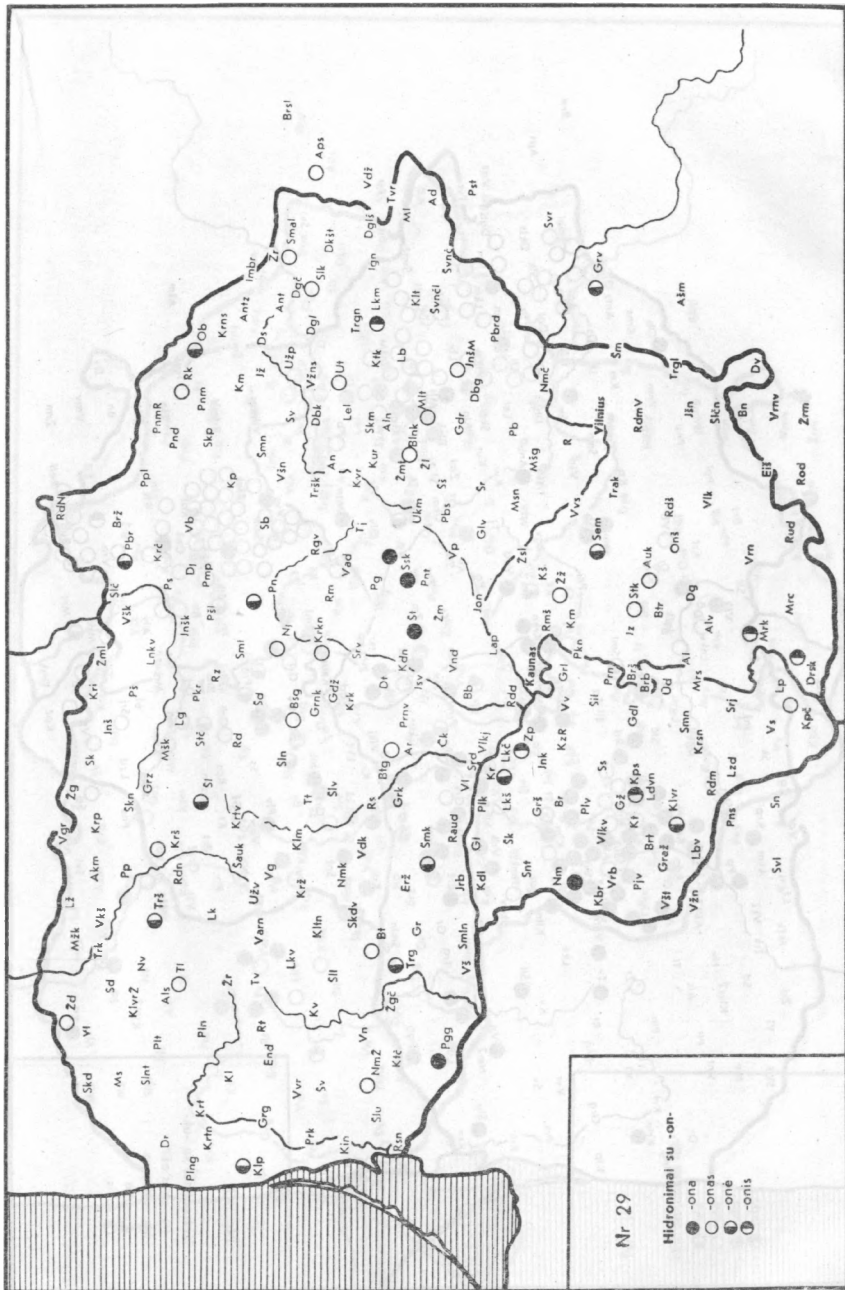

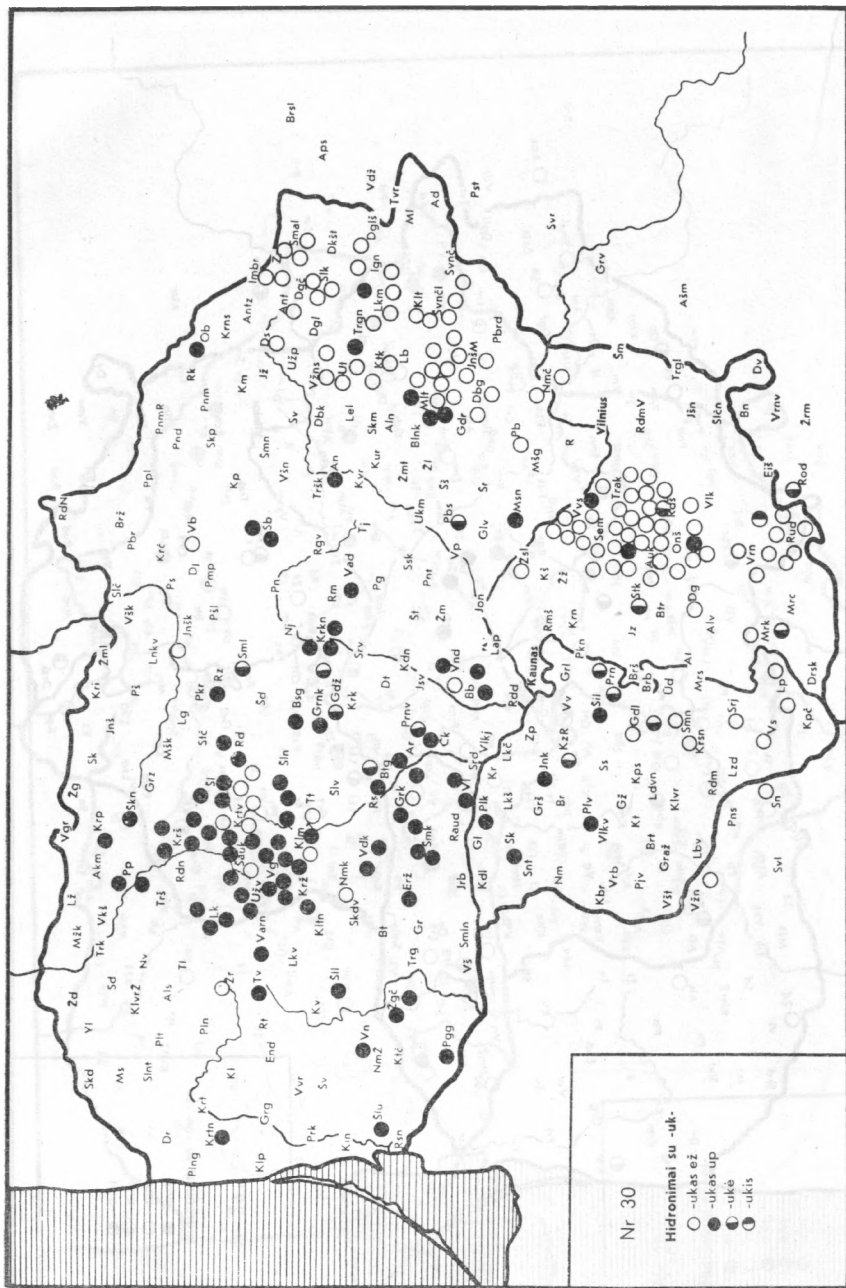
Nr 27

Hidronimal su -men-ir-uo

- -menas
- -menas
- -mené (-ia)
- -menys
- -uo

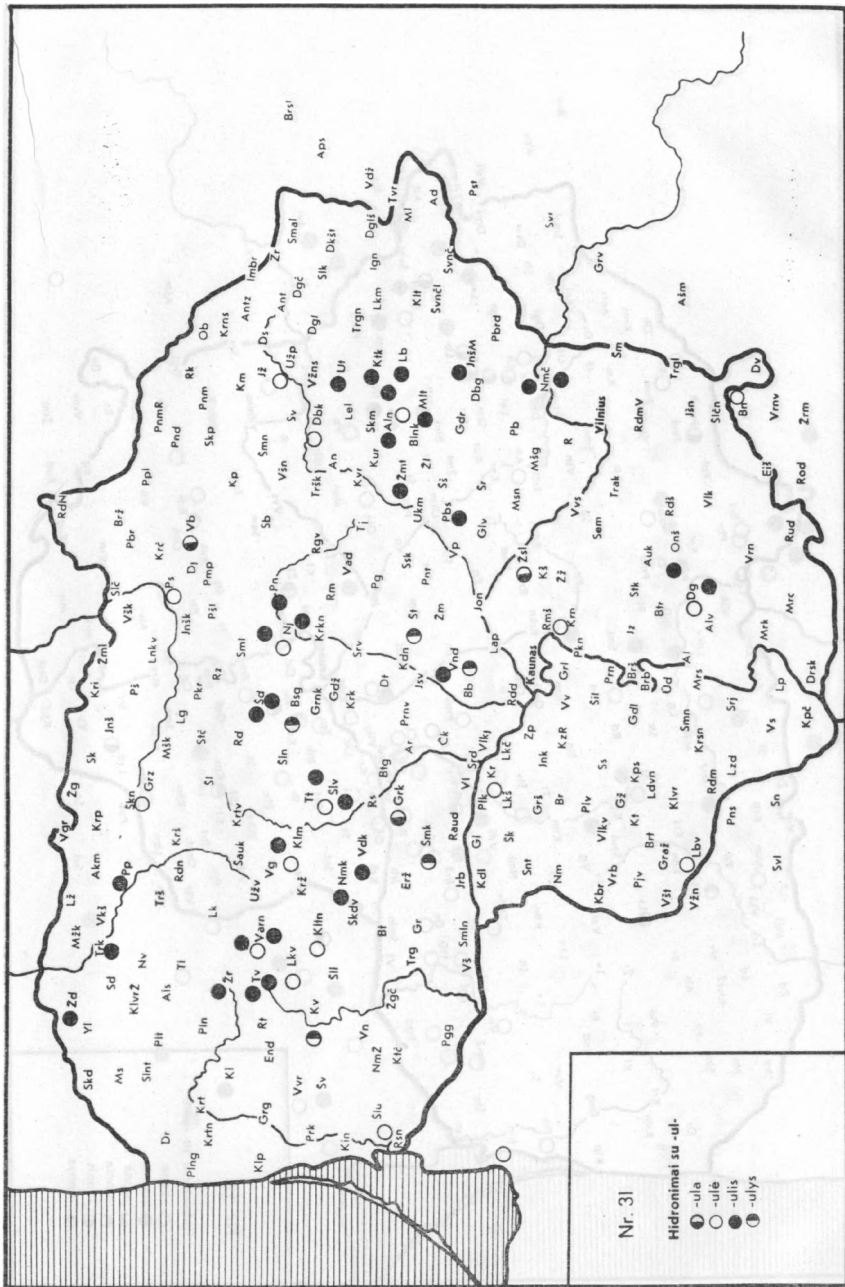

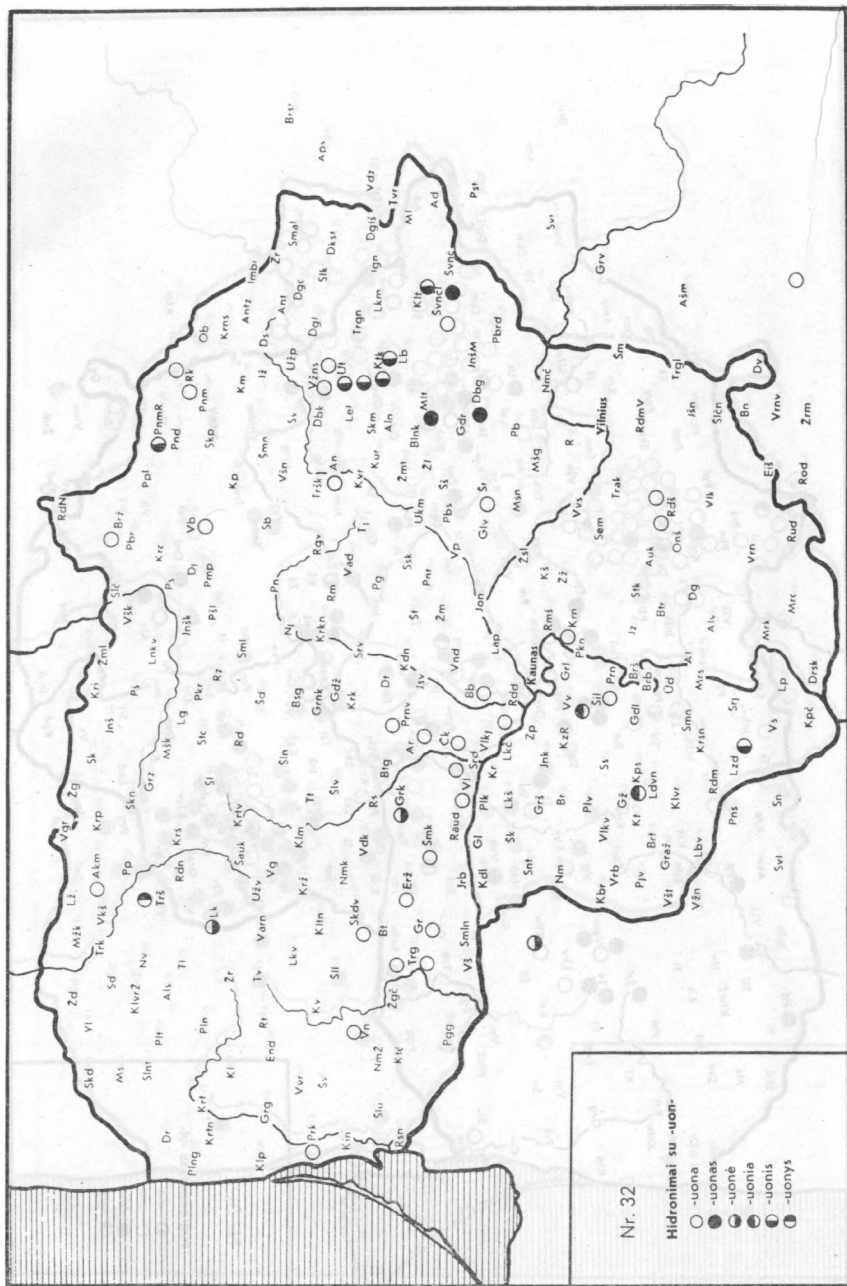

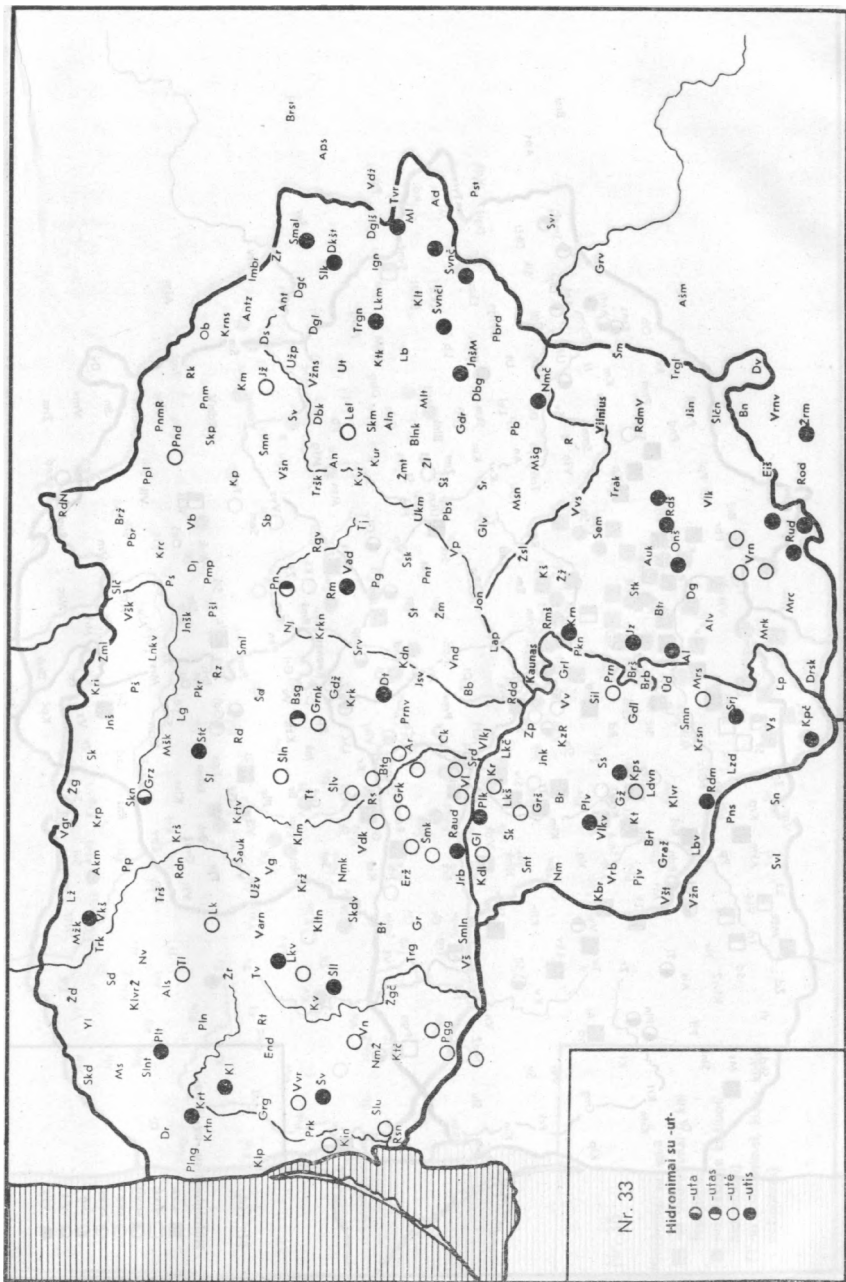
Nr. 30

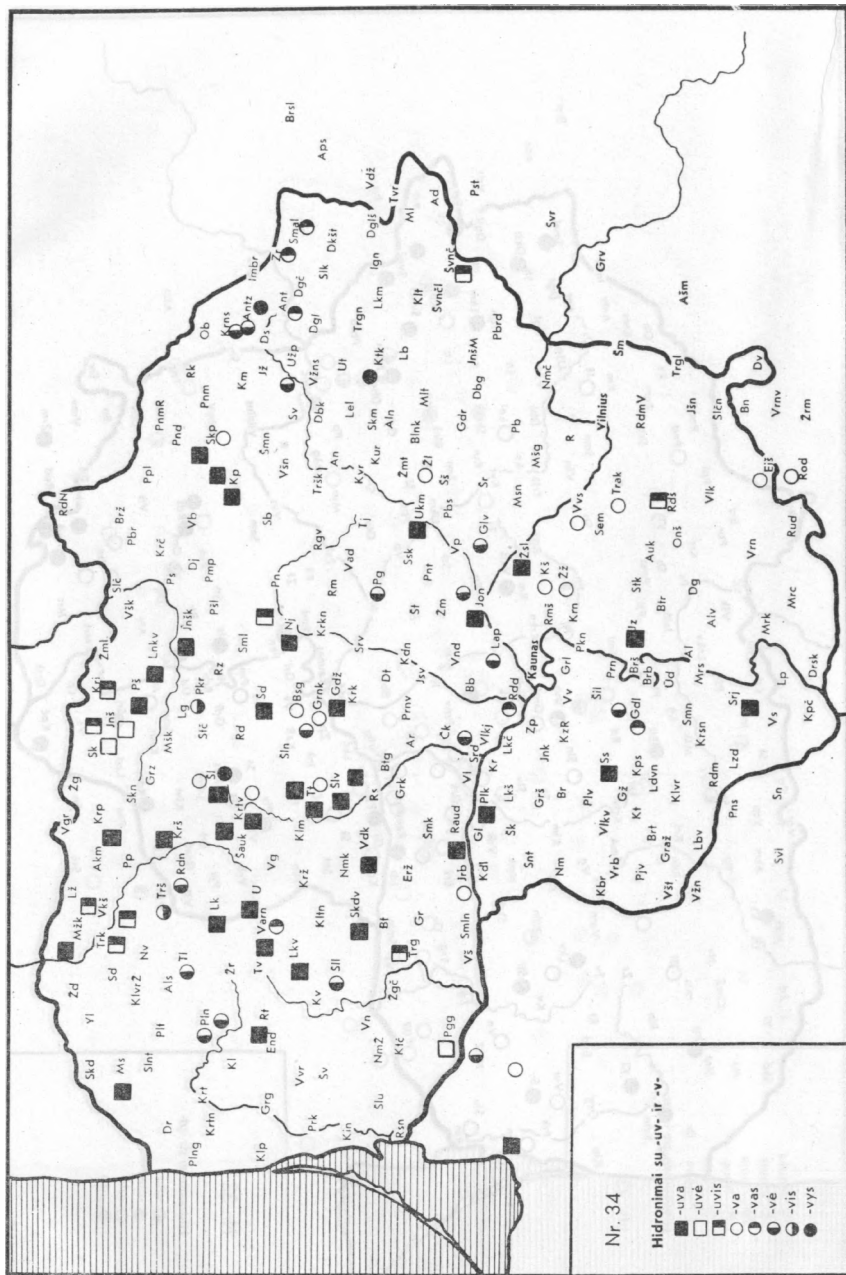
Hidronīmi su -uk.

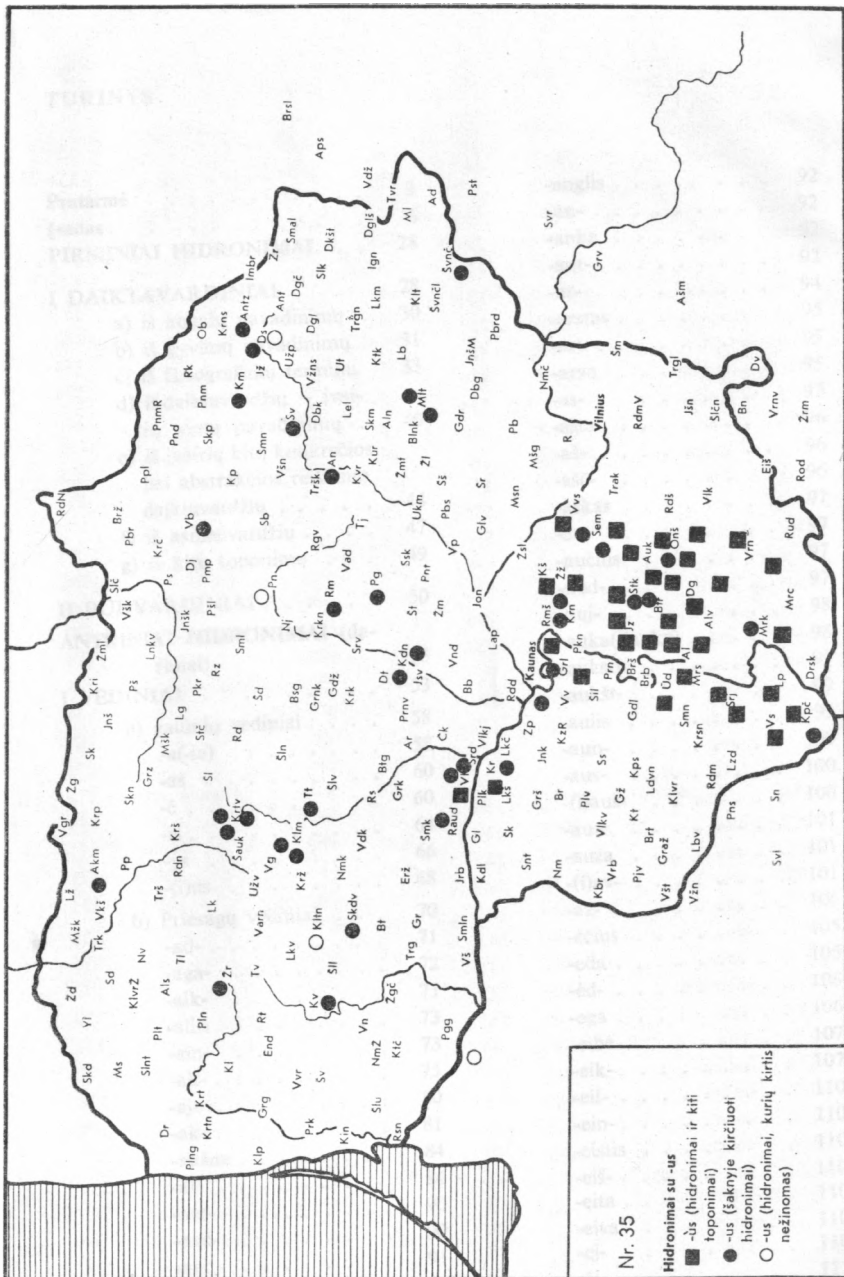
- -ukas ez
- -ukas up
- ◐ -ukē
- ◑ -ukis

Nr. 35

Hidronimai su -us

- -ūs (hidronimai ir kiti toponimai)
- -us (šaknyje kirčiuoti hidronimai)
- -us (hidronimai, kurių kirtis nežinomas)

TURINYS

Pratarmė	3	-anglis	92
Įvadas	6	-an-	92
PIRMINIAI HIDRONIMAI	28	-anka	92
I DAIKTAVARDINIAI	28	-ant-	92
a) iš augalų pavadinimų	30	-ar-	94
b) iš gyvūnų pavadinimų	31	-arstas	95
c) iš fiziografinių terminų	33	-art-	95
d) iš daiktavardžių – įvairių vietų pavadinimų	40	-arva	95
e) iš įvairių kitų konkrečios bei abstrakčios reikšmės daiktavardžių	44	-as-	95
f) iš asmenvardžių	47	-asta	96
g) iš kitų toponimų	49	-aš-	96
II BŪDVARDINIAI	50	-ašč-	96
ANTRINIAI HIDRONIMAI (dariniai)	53	-aškas	97
I VEDINIAI	53	-at-	97
a) galūnių vediniai	58	-aučius	97
-a(-ia)	58	-aud-	97
-as	60	-auj-	98
-ė	60	-auka(-iauka)	98
-is	64	-aukstis	99
-ys	66	-aukšt-	99
-(i)us	68	-aulis	99
b) Priesagų vediniai	70	-aun-	100
-ad-	71	-aus-	100
-aga-	72	-(i)auš-	100
-aik-	73	-aut-	101
-ailis	73	-auza	101
-ain-	73	-(i)av-	101
-ait-	75	-až-	105
-aj-	80	-ėčius	105
-ak-	81	-eda	105
-akšna	84	-ėd-	106
-al-	84	-ega	106
-am-	90	-eibė	107
-anč-	90	-eik-	107
-and-	91	-eil-	110
-ang-	91	-ein-	110
		-eistis	110
		-eiš-	110
		-eita	110
		-eiva	110
		-ej-	110
		-ėj-	111

-ek-	111	-ik-	148
-ék-	112	-yk-	151
-eklis	112	-iklis	151
-ekšna	112	-ykl-	151
-ékšt-	112	-iksna	151
-el-	113	-ykšč-	151
-él-	124	-ikšlis	151
-elgis	131	-ykšt-	151
-elka	131	-ykšnis	152
-en-	131	-il-	152
-èn-	134	-yl-	153
-enčia	134	-ilka-	153
-engis	134	-ilna	153
-enka	134	-ilsa	153
-ènka	135	-ilta	153
-ent-	135	-imas	154
-er-	135	-ym-	154
-ern-	136	-in	154
-ert-	136	-yn-	166
-erva	136	-inč-	167
-es-	136	-inda	167
-èsè	138	-ing-	168
-esnis	138	-inyk-, -inink- ir kt.	169
-est-	138	-inkstas	169
-èst-	138	-int-	169
-eš-	138	-ir-	171
-èšis (-èšius)	138	-irda	171
-eška	139	-irkštè	171
-et-	139	-is-	171
-èt-	140	-ys-	171
-èv-	141	-iskas	171
-eza	141	-ist-	171
-èž-	141	-yst-	171
-yčia	141	-iš-	172
-(i)nyčia	142	-yš-	172
-idas	143	-yščia	172
-yda	143	-išk	172
-iečius	143	-yškas	178
-iedas	143	-it-	179
-iejis	143	-yt-	179
-iejus	143	-iz-	180
-iek-	143	-izda	180
-ien-	144	-ižius (-ižis)	180
-iet-	144	-yža	180
-yga	145	-ka	180
-ij-	145		

-kšné	182	-ūmé.	202
-(s)l-	182	-un-	202
-(m)en- (-en-)	183	-ūn-	202
-n-	185	-ung-	203
-oč-	185	-unka	203
-očka	185	-unta	203
-oj-	185	-uodis	203
-ok-	186	-uoj-	203
-okl-	187	-uok-	203
-okšlis	187	-uol-	204
-(i)okšn-	187	-(i)uon-	204
-(i)okšt-	187	-uosys	206
-olė	188	-uost-	206
-omas	188	-uoš-	206
-(i)on-	188	-(i)uot-	206
-or-	189	-ur-	207
-osnė	189	-urkis	208
-osta	189	-urnis	208
-(i)oš-	190	-usas	208
-(i)ot-	190	-(i)uš-	208
-(i)ov-	191	-ūš-	208
-ož-	191	-(i)ušk-	209
-r-	192	-(i)ut-	209
-(s)n-	192	-(i)ūt-	211
-šė	192	-(i)uv-	211
-ud-	192	-už-	214
-ūg- (-iug-)	192		
-uigis	192	c) Priešdėlių vediniai	215
-uikė	192	an(ta)-	215
-uilis	192	ap(y, i)-	215
-uinis	192	až-, ažu-	215
-uišis	193	į-(in-)	216
-uitis	193	ne-	216
-uja	193	pa-	218
-(i)uk-	193	per-	223
-ūkas	199	pie-	223
-uklis	199	po-	223
-ukšn-	199	pra-	223
-(i)ūkšt-	199	prie-	223
-(i)ul	199	prieš-	224
-ūlė	201	san-	224
-ulma	201	už-, užu-, užuo-	224
-ulša (-ulšia)	201	za-	225
-um-	201	zu-	225
		ž(u)-	225

II SUDURTINIAI HIDRONIMAI			
1. Dariniai iš dviejų daiktavardžių	226		
a) pirmasis sandas iš augalo pavadinimo . . .	226		
b) pirmasis sandas iš gyvūno pavadinimo	228		
c) pirmasis sandas iš kokio nors kito bendrinio daiktavardžio	233		
d) pirmasis sandas iš tikrinio daiktavardžio . . .	239		
2. Dariniai iš būdvardžio ir daiktavardžio	247		
3. Dariniai iš veiksmažodžio ir daiktavardžio	252		
4. Dariniai iš skaitvardžio ir daiktavardžio	253		
5. Dariniai iš daiktavardžio ir veiksmažodžio	253		
6. Kiti sudurtiniai dariniai . . .	254		
Reduplikuotiniai	257		
III SUDĖTINIAI HIDRONIMAI			258
1. Kilmininkiniai			258
a) pirmasis komponentas iš gyvenamosios vietos vardo			260
b) iš kito vietovardžio . .			268
c) iš asmenvardžio			269
d) pirmasis komponentas iš bendrinio žodžio			270
2. Kvalifikaciniai hidronimai . .			273
IŠVADOS			276
SUTRUMPINIMAI			285
HIDRONIMŲ RODYKLĖ			292
ОБРАЗОВАНИЕ ГИДРОНИМОВ ЛИТОВСКОЙ ССР . . .			378
DIE BILDUNG DER HYDRONYME DER LITAUISCHEN SSR			383
ŽEMĖLAPIAI			389

